

NOUL
TESTAMENT

DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

TRADUS

DE

EPISCOPUL NICODÈM
STAREȚUL MONASTIREI NEAMȚU

EDITIA II-a

EDITURA TIPOGRAFIEI SPINTEI MONASTIRI NEAMTU

Maricica Andreescu.
61 ✓

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

MATEIU

CAP. 1.

¹ Spița neamului lui Iisus Hristos, Fiul lui David, Fiul lui Avraam:

² Avraam a născut pe Isaac, Isaac a născut pe Iacov, Iacov a născut pe Iuda și pe frații lui; ³ Iuda a născut pe Fares și pe Zara din Tamara, Fares a născut pe Esrom, Esrom a născut pe Aram; ⁴ Aram a născut pe Aminadav, Aminadav a născut pe Naason, Naason a născut pe Salmon; ⁵ Salmon a născut pe Booz din Rahava, Booz a născut pe Ovid din Rut, Ovid a născut pe Iessei; ⁶ Iessei a născut pe David, care a fost rege.

Iar regele David a născut pe Solomon din femeia care fusese a lui Urie; ⁷ Solomon a născut pe Roboam, Roboam a născut pe Avia, Avia a născut pe Asa; ⁸ Asa a născut pe Iosafat, Iosafat a născut pe Ioram, Ioram a născut pe Ozia; ⁹ Ozia a născut pe Iosafat.

cut pe Ioatam, Ioatam a născut pe Ahaz, Ahaz a născut pe Ezechia; ¹⁰ Ezechia a născut pe Manase, Manase a născut pe Amon, Amon a născut pe Iosia; ¹¹ Iosia a născut pe Ioachim, Ioachim a născut pe Iehonia și pe frații lui, la strămutarea în Babilon.

¹² Iar după strămutarea în Babilon, Iehonia a născut pe Salatiil, Salatiil a născut pe Zorobabel; ¹³ Zorobabel a născut pe Avlud, Avlud a născut pe Eliachim, Eliachim a născut pe Azor; ¹⁴ Azor a născut pe Sadoc, Sadoc a născut pe Ahim, Ahim a născut pe Eliud; ¹⁵ Eliud a născut pe Eleazar, Eleazar a născut pe Matan, Matan a născut pe Iacov; ¹⁶ Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei, din carea S'a născut Iisus, care se numește Hristos.

¹⁷ Deci, generațiile de toate au fost: dela Avraam până la David paisprezece generații; și dela David până la strămutarea în Babilon paisprezece generații; și dela strămutarea în Babilon până la Hristos paisprezece generații.

¹⁸ Iară nașterea lui Hristos a fost așa: după ce mama lui, Maria, a fost logodită cu Iosif și înainte de a fi ei împreună, s'a aflat că ea are în pântec din Duhul Sfânt. ¹⁹ Însă bărbatul ei Iosif, fiind drept și ne voind să o vădească, a vrut să o lese pe ascuns. ²⁰ Dar pe când cugeta el aceasta, iată i s'a arătat îngerul Domnului în vis și i-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, femeea ta, că ceea ce s'a zemsilit întrânsa este din Duhul Sfânt; ²¹ și va naște un Fiu, și-l vei pune numele Iisus, că Acela va mântui pe poporul Său de păcatele lui”.

²² Și toate acestea s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a spus de Domnul prin proorocul, care zice:

²³ „Iată, fecioara va lua în pântec și va naște un fiu și i se va pune numele Emanoil, care însemnează: „cu noi este Dumnezeu” (Is. VII, 14).

²⁴ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut cum îi poruncise îngerul Domnului, și a luat pe femeea sa, ²⁵ dar nu a cunoscut-o, până ce ea a născut pe Fiul său întâiulnăscut, și l-a pus numele Iisus.

CAP. 2.

¹ Iară după ce S'a născut Iisus în Betleemul Iudeei, în zilele regelui Irod, iată au venit la Ierusalim niște magi dela răsărit și au zis: ² „Unde este Regele Iudeei, Celce S'a născut, căci am văzut steaua Lui la răsărit, și am venit să ne închinăm Lui?”

³ Și auzind aceasta regele Irod, s'a turburat și împreună cu ei tot Ierusalimul. ⁴ Și adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului, i-a întrebat: ⁵ „Unde are să se nască Hristosul?” Iar ei i-au spus: „În Betleemul Iudeei, căci așa s'a scris prin proorocul: ⁶ și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, cu nimic nu ești mai mic între voevodatele lui Iuda, căci din tine are să iasă Povățuitorul, Care are să pască pe poporul Meu Israil” (Miheea V. 2).

⁷ Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a cerat să afle cu amăruntul dela ei timpul arătării stelei, ⁸ și trimițându-i la Betleem, li-a zis: „Duceți-vă și cercetați cu amăruntul despre Prunc, și de'l veți afla, să mă vestiți și pe mine, ca să vin și eu, să mă închin Lui”.

⁹ Iară ei ascultând pe regele, au plecat; și iată steaua, pe care o văzuseră ei la răsărit, merse înaintea lor până ce ajunse și se opri deasupra locului, unde era Pruncul. ¹⁰ Și văzând ei steaua, s'au bu-

curat foarte tare; ¹¹ și intrând în casă, au văzut Pruncul cu Maria, Mama Lui; și căzând, l s'au închinat; și deschizându-și visteriile lor, l-au adus daruri: aur, tămâie și smirnă. ¹² Apoi primind știre prin vis ca să nu se mai întoarcă pela Irod, s'au dus pe altă cale în țara lor.

¹³ Iară după ce s'au dus ei, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis și-i zice: „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și fugi în Egipt și stai acolo până-ți voi spune eu; căci Irod va să caute Pruncul, ca să-l piarză.” ¹⁴ Și el s'a sculat, și a luat Pruncul și pe mama Lui, noaptea, și s'a dus în Egipt; ¹⁵ și a stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se plinească ceea ce s'a spus de Domnul prin proorocul, care zice: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Osie XI, 1).

¹⁶ Atunci Irod, văzând că s'a batjocorit de magi, s'a mâniat foarte tare, și a trimis *ostași* în Betleem și în tot ținutul lui săucidă toți pruncii dela doi ani în jos, după vremea ce aflase dela magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a spus prin proorocul Ieremia, care zice: ¹⁸ „Țipet s'a auzit în Rama, plângere și bocet și tânguire mare. Rahila plânge pe fiil săi și nu vrea să se mângâie, pentru că nu mai sunt” (Ier. XXXI, 15).

¹⁹ Iară după moartea lui Irod, iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis, în Egipt, și-i zice: ²⁰ „Scoală, ia Pruncul și pe mama Lui, și du-te în pământul lui Israil, căci au murit cei ce căutau sufletul Pruncului.” ²¹ Și el s'a sculat, a luat Pruncul și pe mama Lui, și a venit în pământul lui Israil. ²² Auzind însă că în Iudeea domnește Arhelae în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să se

ducă acolo; și primind înștiințare prin vis, s'a dus în părțile Galileei; ²³ și venind, s'a așezat în cetatea numită Nazaret, ca să se plinească ceea ce s'a zis prin prooroci, că Nazoreu se va numi (Jud. XIII, 5).

CAP. 3.

¹ În zilele acelea, a venit Ioan Botezătorul, propovăduind în pustiu Iudeei și zicând: ² „Pocățiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!” ³ Căci el este acela, de care grăise proorocul Isaia, și zisese: „Glasul celui ce strigă în pustie: gătiți cale Domnului! Netede faceți-l cărările!” (Is. XL, 3).

⁴ Și Ioan acesta avea îmbrăcămintea sa de păr de cămilă și brâu de curcă peste mijlocul său; iar hrana lui eră acride și miere sălbatică. ⁵ Atuncea, eșeau la dânsul Ierusalimul și toată Iudeea și toată laturea Iordanului, ⁶ și mărturisindu-și păcatele lor, se botezau de dânsul în Iordan. ⁷ Și văzând Ioan pe mulți din farisei și din saducheii venind la botez, le zicea: „Pui de viperă, cine v'a învățat să fugiți de mânia ce va să fie?” ⁸ Faceți dară roade vrednice de pocăință; ⁹ și să nu vă gândiți să ziceți în voi înșivă: tată avem pe Avraam; căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să rădăcească fiul lui Avraam. ¹⁰ Iată și seacă stă la rădăcina pomilor, și tot pomul care nu face roadă bună, se taie și se aruncă în foc.

¹¹ „Eu vă botez în apă spre pocăință; iar Cel ce vine după mine este mai tare decât mine, și eu nu-s vrednic să-l duc nici încălțăminte lui: Acela vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. ¹² El are în mână

Sa lopata, și va curăți aria Sa; și grâul îl va aduna în grânarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins.²

¹³ Atuncea a venit Iisus din Galileea la Iordan, către Ioan, ca să se boteze de dânsul. ¹⁴ Iară Ioan îl oprea, zicând: „Eu se cuvine să fiu botezat de Tine și Tu vii la mine?” ¹⁵ Și răspunzînd Iisus, a zis către dânsul: „Lasă acum, căci așa e cuviincios pentru noi să plinim toată dreptatea”. Atunci Ioan a primit Să-L boteze.

¹⁶ Și botezându-Se Iisus, a eșit îndată din apă și iată I s'au deschis cerurile, și Ioan a văzut pe Duhul lui Dumnezeu pogorându-se ca un porumb și lăsându-se peste Dânsul. ¹⁷ Și iată s'a auzit din ceruri un glas, care a zis: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care este bunavoința Mea!”

CAP. 4.

¹ Atuncea Iisus a fost dus de Duhul în pustie, ca să Se ispitească de diavolul. ² Și postind patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămânzit. ³ Și apropiindu-se de dânsul ispititorul a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini!” ⁴ Iară El răspunzînd, i-a zis: „Scrie este, că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu.” (Deut. VIII, 3).

⁵ Atunci L-a dus diavolul în sfânta cetate și punându-l pe aripa bisericii, ⁶ L-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos; căci scris este: Ingerilor Săi va porunci pentru Tine, și pe mîni Te vor rădica, ca să nu-Ți lovești de piatră piciorul Tău” (Ps. XC, 11-12). ⁷ Iar Iisus i-a răspuns: „De-

asemenea este scris: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău!” (Deut. VI, 16).

⁸ Apoi L-a dus Iară diavolul pe un munte foarte înalt, și arătându-l toate împărățiile lumii și slava lor, L-a zis: „Toate acestea Ți le voi da Tine, de vei cădea și te vei închina mie.” ⁹ Atuncea Iisus a zis: „Lipsește, satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai lui să-l slujești!” (Deut. VI, 13).

¹¹ Atuncea L-a lăsat diavolul, și iată au venit la Dânsul ingeri și-l slujeau.

¹² Auzind însă Iisus, că Ioan a fost dat la închinare, S'a dus în Galileea; ¹³ și lăsând Nazaretul, a venit și a locuit în Capernaum, cetate așezată lângă marea, în hotarele lui Zabulon și ale lui Neftalim; ¹⁴ ca să se plinească ceiace s'a spus de proorocul Isaia, care zice: ¹⁵ „Poporul din țara Zabulon și din țara Neftalim, depe calea mării și de peste Iordan, adevăd din Galileea neamurilor, ¹⁶ care seșede în întunec, a văzut lumină mare și celorce seședeau în țara și în umbra morții lumină li-a răsărit.” (Is. IX, 1 — 2).

¹⁷ De atunci a început Iisus a propovedui și a zice: „Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!”

¹⁸ Și trecând Iisus pe lângă marea Galileei, a văzut doi frați, pe Simôn, care s'a numit Petru, și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mreșile în mare, căci erau pescari, ¹⁹ și le-a zis: „Veniți după Mine, și vă voi face pescuitori de oameni.” ²⁰ Iară ei lăsându-și îndată mreșile, s'au dus după Dânsul.

²¹ Mergând deacolo mai departe, a văzut alți doi frați: pe Iacov a lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, în luntre cu tatăl lor, dregându-și mreșile, și i-a

chemat și pe ei; ²² Iară ei lăsând îndată luntrea și pe tatăl lor, s'au dus după Dânsul.

²³ Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând prin sinagogile lor, propoveduind Evanghelia împărăției, și tămăduind în popor toată boala și toată neputința. ²⁴ Și s'a dus vestea despre el în toată Siria; și aduceau la Dânsul pe toți neputincioșii, cari erau cuprinși de felurite boale și chinuri, și pe îndrăciți, și pe luntici, și pe slăbănogi, și i vindecă. ²⁵ Și urmau după Dânsul mulțimi multe din Galileea, din Decapolia, din Ierusalim, din Iudea și de peste Iordan.

CAP. 5, 6 și 7.

¹ Și văzând Iisus mulțimile, s'a suit în munte și dacă a șezut, au venit la Dânsul ucenicii lui; ² Iară El deschizându-și gura, li învăță, zicând: „³ Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este împărăția cerurilor. ⁴ Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângăia. ⁵ Fericiți cei ce blâni, că aceia vor moșteni pământul. ⁶ Fericiți cei ce flămânzesc și înșeiază de dreptate, că aceia se vor sătura. ⁷ Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui. ⁸ Fericiți cei cu inima curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu. ⁹ Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema. ¹⁰ Fericiți cei izgoniți pentru dreptate, că a lor este împărăția cerurilor. ¹¹ Fericiți veți fi și voi când veți fi ocărâți și prigoniiți și în tot felul grăiți de rău, pe nedreptul, pentru Mine. ¹² Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, căci așa au prigonit și pe prooroci, cari au fost înaintea de voi,

¹³ „Voi sunteți sarea pământului. Dar dacă sarea își va pierde tăria, cu ce se va săra ea? De nimic nu mai e bună, decât să se arunce afară, ca să fie călcată de oameni.

¹⁴ „Voi sunteți lumina lumii. Cetatea, care este așezată pe vârf de munte, nu poate să se ascundă; ¹⁵ și lumânarea aprinzându-se, nu se pune sub vas, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă. ¹⁶ Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă ei faptele voastre cele bune, și să slăvească pe Tatăl vostru cel ceresc.

¹⁷ „Să nu credeți că am venit să stric legea sau proorocii; n'am venit să stric, ci să plînesc. ¹⁸ Căci adevărul vă grăesc: până va trece cerul și pământul, nici un punct sau o virgulă din lege nu va trece până se vor împlini toate. ¹⁹ Deci, cel ce va strică vreuna din aceste porunci mai mici și va învăța așa pe oameni, acela mai mic se va chema în împărăția cerurilor; iar cel ce va împlini și va învăța și pe alții să le îplinească, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor. ²⁰ Căci vă spun: dacă dreptatea voastră nu va întrece pe a cărturarilor și a fariseilor, nu ve-ți intra în împărăția cerurilor.

²¹ „Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu uciți; iar cel ce va ucide, va fi vinovat de dat judecății (Eș. XX, 13) ²² Eu însă vă zic, că tot cel ce se mânie pe fratele său degeaba, va fi vinovat de dat judecății; iar cel ce va zice fratelui său: netrebnicule, va fi vinovat de dat soborului; iar cel ce va zice: nebunule, va fi vinovat de dat gheenei focului. ²³ Deci, de-ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

²⁴ lasă darul tău acolo, la altar, și du-te de te împacă mai întâiu cu fratele tău și apoi vină de-ți adă darul tău. ²⁵ Impacă-te cu protivnicul tău curând, cât ești încă pe cale cu el, ca nu cumva protivnicul să te dea judecătorului; iar judecătorul să te dea slujitorului, ca să te arunce în temniță; căci adevărul îți spun: nu vei eși de acolo, până nu vei da și cel din urmă bănuț.

²⁷ „Ați auzit că s'a zis celor dedemult: Să nu faci desfrânare! (Eș. XX, 14) ²⁸ Eu însă vă zic, că tot cece se uită la femeie cu poftă, acela a și făcut desfrânare cu ea în inima sa. ²⁹ Deci, de te smintește ochiul tău drept, scoate-l și-l aruncă, căci e mai bine pentru tine să piară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena. ³⁰ Și de te smintește mâna ta dreaptă, taie-o și-o aruncă dela tine, căci e mai bine pentru tine să piară unul din membrele tale, decât tot corpul tău să fie aruncat în gheena.

³¹ „Deasemenea s'a zis, că de se va despărți cineva de femeia sa, să-i dea ei carte de despărțenie. (Deut. XXIV, 1). ³² Eu însă vă zic: Celce se despărțește de femeia sa, fără pricină de desfrânare, acela li dă ei prilej să facă desfrânare; și celce la pe cea despărțită, acela face desfrânare.

³³ „Și iarăși ați auzit, că s'a zis celor dedemult: Să nu-ți calci jurământul, ci să împlinești înaintea Domnului juruințele tale! (Lev. XIX, 12). ³⁴ Eu însă vă zic: să nu vă jurați deloc, nici pe cer, pentru că este scaunul lui Dumnezeu; ³⁵ nici pe pământ, pentru că este așternut picioarelor Lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea împăratului celui mare; ³⁶ nici pe capul vostru să nu vă jurați, pentru că nu puteți face nici un fir de păr alb sau negru; ³⁷ ci să fie cuvân-

tul vostru: da, da; și nu, nu; iar ce este mai mult decât atâta, e dela cel rău.

³⁸ „Și ați mai auzit că s'a zis: Ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte. (Eș. XXI, 24). ³⁹ Eu însă vă zic: nu vă împotriviți celui rău; ci celuice te lovește peste obrazul drept întoarce-l și pe celalalt; ⁴⁰ și celuice voește să se judece cu tine, ca să-ți ia haina, dă-i și camașa; ⁴¹ și de te va sili cineva să mergi cu el o milă de loc, mergi cu dânsul două. Celuice cere dela tine, dă-i, și celuice vrea să se imprumute dela tine, nu-i întoarce spatele.

⁴³ „Ați auzit că s'a zis: Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău! (Lev. XIX, 17). ⁴⁴ Eu însă vă zic: iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celorce vă urăsc și vă rugați pentru cei ce vă nedreptătesc și vă prigonesc, ⁴⁵ ca să fiți fiii Tatălui vostru, Care este în ceruri; căci El poruncește soarelui Său să răsară și peste cei răi și peste cei buni, și dă ploae și peste cei drepti și peste cei nedrepti. ⁴⁶ Căci, de iubiți pe cei ce vă iubesc, ce plată vi se cuvine? Au nu fac tot așa și vameșii? ⁴⁷ Și de urați sănătate numai fraților voștri, ce lucru mare faceți? Au nu și păgânii fac așa? ⁴⁸ Deci, fiți desăvârșiți, precum este desăvârșit Tatăl vostru cel ceresc.

6. ¹ „Luați sama, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de ei, căci atunci nu veți avea nici o plată dela Tatăl vostru cel ceresc. ² Deci, când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac fățarnicii în adunări și pe uliți, ca să-i laude oamenii; adevărul vă spun, că prin aceasta și-au și luat plata lor. ³ Tu însă când faci milostenie, să nu știe stânga ce face dreapta ta,

⁴ „aşa ca milostenia ta să fie făcută în ascuns, şi Tatăl tău, Care vede cele ascunse, îţi va răsplăti la arătare.

⁵ „Şi când te rogi, nu fii ca făţarnicii, cărora le place să se oprească şi să se roage în adunări şi pe la răspântiile uliţelor, ca să se arate oamenilor; adevărul vă spun, că îşi iau plata *prin aceasta*.⁶ Tu însă, când te rogi, intră în odaia ta şi închizându-ţi uşa, roagă-te Tatălui tău în ascuns, şi Tatăl tău, cel ce vede cele ascunse, îţi va răsplăti la arătare.⁷ Iar când vă rugaţi, nu grăiţi multe ca păgânii, cari socot, că prin mulţimea vorbelor vor fi auziţi.⁸ Să nu vă asemănaţi acestora, căci ştie Tatăl vostru de ce aveţi nevoie mai înainte de a-l cere voi.⁹ Să vă rugaţi însă aşa:

„Tatăl nostru, Care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău;¹⁰ vie împărăţia Ta; facă-se voea Ta precum în cer şi pe pământ;¹¹ pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi;¹² şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri;¹³ şi nu ne duce pre noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel viclean; că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava în veci, Amin.

¹⁴ „Căci de veţi iertă oamenilor greşalele lor, şi Tatăl vostru cel ceresc vă va iertă *greşalele voastre*.¹⁵ Iar de nu veţi iertă oamenilor greşalele lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va iertă greşalele voastre.

¹⁶ „Deasemenea când postiţi, nu fiţi trişti, ca făţarnicii; căci aceştia îşi smolesc feţele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărul vă spun, că *prin aceasta* îşi iau plata lor.¹⁷ Tu însă când posteşti, unge-ţi capul şi spală-ţi faţa,¹⁸ ca să nu te arăţi

oamenilor că posteşti, ci numai Tatălui tău, celule şi în ascuns *este de faţă*, şi Tatăl tău, Cel ce vede cele ascunse, îţi va răsplăti la arătare.

¹⁹ „Nu vă adunaţi comori *afacerea* pe pământ, unde molia şi rugina le strică, şi unde furii le sapă şi le fură;²⁰ ci vă adunaţi comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, şi unde furii nu le sapă, nici le fură.²¹ Căci unde-i comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră.

²² „Luminătorul trupului este ochiul. Deci, dacă ochiul tău va fi curat, tot trupul tău va fi luminat;²³ iar dacă ochiul tău va fi rău, tot trupul va fi întunecat. Aşa dară, dacă lumina, care e în tine, este întunecat, atunci cât e întunerecul?

²⁴ „Nime nu poate sluji la doi domni, pentru că sau pe unul va ură şi pe altul va iubi, sau de unul se va ţine şi de altul nu va griji: nu puteţi sluji lui Dumnezeu şi lui mamonă.

²⁵ „De aceea vă zic: nu vă îngrijaţi pentru viaţa voastră, ce veţi mânca şi ce veţi bea, nici pentru trupul vostru, cu ce vă veţi îmbrăca. Au nu este mai însemnată viaţa decât hrana, şi trupul decât haina? ²⁶ Priviţi la păsările cerului: ele nici nu sămănă, nici nu secără, nici nu adună în grânare, şi Tatăl vostru cel ceresc le hrăneşte. Dar oare nu sunteţi voi mai de samă decât acestea? ²⁷ Şi apoi care din voi îngrijindu-se, poate să adauge la statura sa măcar un cot? ²⁸ Şi de haină la ce să vă îngrijaţi? Priviţi crinii câmpului cum cresc! Ei nu se ostenesc, nici nu torc,²⁹ dar drept vă spun, că nici Solomon în toată slava lui, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei.³⁰ Dacă însă pe iarba câmpului, care astăzi este şi mâine se aruncă în cuptor,

Dumnezeu o îmbracă așa, apoi cu cât mai vartos pe voi, puțin credincioșilor? ³¹ Deci, să nu vă îngrijorați nici să ziceți: ce vom mânca sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca? ³² Pentru că toate acestea le caută păgânii, și pentru că Tatăl vostru cel ceresc știe că aveți trebuință de toate acestea. ³³ Căutați însă mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate acestea se vor adaoge vouă. ³⁴ Nu vă îngrijorați dară pentru ziua de mâine, căci ziua de mâine singură se va îngriji de sine. Ajunge *fiecărei* zile grija ei.

7. ¹ „Nu judecați, ca să nu fiți judecați! ² Căci cu ce judecată veți judeca, *cu aceea* veți fi judecați; și cu ce măsură veți măsură *cu aceea* vi se va măsură și vouă. ³ Pentru ce vezi paiul din ochiul fratelui tău, iar bârna din ochiul tău nu o simți? ⁴ Sau cum vei zice fratelui tău: lasă-mă să-ți scot paiul din ochiu, când tu ai în ochiu o bârnă? ⁵ Fă-țarnice, scoate întâiu bârna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău!

⁶ „Nu dați cele sfinte câinilor, și mărgăritarele voastre nu le aruncați înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și întorcându-se, să vă rupă.

⁷ „Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide: ⁸ Căci tot cel ce cere, ia; și cel ce caută află, și celui ce bate i se deschide. ⁹ Este oare între voi un astfel de om, care când fiul său i-ar cere pâine, el să-i dea piatră? ¹⁰ Sau când i-ar cere pește, să-i dea șarpe? ¹¹ Deci, dacă voi răi fiind, vă pricepeți să dați fiilor voștri daruri bune; apoi cu atât mai vartos Tatăl vostru cel ceresc va da cele bune celor ce cer dela Dânsul.

¹² Așa dară toate câte voiți să vă faceți vouă oamenii,

face-ți și voi lor asemenea, căci aceasta este legea și proorocul.

¹³ „Intrați pe poarta cea strâmtă, pentru că poarta cea largă și calea cea lată duc la peire, și mulți merg pe dânsale; ¹⁴ iar poarta vieții este strâmtă și calea ce duce la ea îngustă, și puțini le află.

¹⁵ „Păziți-vă de proorocii mincinoși, cari vin la voi îmbrăcați în haine de oi, iar pe dinăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ După roadele lor îi veți cunoaște. Au doar se culeg struguri din spinii, sau smochine din ciulini? ¹⁷ Așa, tot pomul bun face roade bune, iar pomul rău dă roade rele. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul rău să facă roade bune. ¹⁹ Tot pomul, care nu face roade bune, se taie și se aruncă în foc. ²⁰ Deci, după roadele lor îi veți cunoaște.

²¹ „Nu tot cel ce: „Mi zice: Doamne, Doamne! va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu, Care este în ceruri. ²² Mulți imi vor zice în ziua aceea: Doamne, Doamne, oare nu în numele Tău am proorocit? Oare nu în numele Tău draci am izgonit? Și oare n'am făcut noi mulțime de minuni în numele Tău? ²³ Și atunci le voi spune: niciodată nu v'am cunoscut; duceți-vă dela Mine, ceice faceți fărădelegea!

²⁴ „Deci, pe tot cel ce aude aceste cuvinte ale Mele și le împlinește, îl voi asemăna cu omul înțelept, care și-a zidit casa pe piatră; ²⁵ și când a căzut ploaie, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea n'a căzut, pentru că era întemeiată pe piatră. ²⁶ Iar tot cel ce aude aceste cuvinte ale Mele și nu le împlinește, se va asemăna omului nesocotit, care și-a

zidit casa sa pe nisip; ²⁷ și când a căzut ploaie, și s'au revărsat râurile, și au suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea, ea a căzut, și a fost căderea ei mare.

²⁸ Și după ce a sfârșit Iisus cuvântarea aceasta, se miră poporul de învățătura Lui, ²⁹ căci El îi învăță, ca unul ce avea putere, iar nu ca fariseii și cărturarii.

CAP. 8.

¹ Și pogorându-se El din munte, urmat de mulțime de popor, ² iată, s'a apropiat un leproș, și închinându-se Lui, a zis: „Doamne, de vei voi, poți să mă curățești!” ³ Și întinzându-și Iisus mâna, S'a atins de dânsul și a zis: „Vroesc, curățește-te!” Și îndată s'a curățit lepra de pe el. ⁴ Și Iisus i-a zis: „Iă sama, să nu spui nimănui, ci mergi de te arată preotului, și du darul ce a poruncit Moisi, spre încredințarea lor de vindecarea ta.”

⁵ Iar dacă a intrat Iisus în Capernaum, a venit la El un sutaș și l-a rugat și a zis: „Doamne, slujitorul meu zace acasă paralizat și se chinuște cumplit.” ⁶ Și Iisus i-a zis: „Voi veni să-l vindec.” ⁷ Iar sutașul răspunzând, a zis: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu, ci zi numai un cuvânt și se va însănătoși slujitorul meu.” ⁸ Căci și eu sunt om sub stăpânire, și am sub mine ostași, și zic unuia: „vină”, și vine, iar altuia: „du-te”, și se duce: și slujitorului meu „fă cutare.” și face.” ⁹ Și auzind acestea Iisus, s'a mirat și a zis către cei ce veneau după Dânsul: „Adevărul vă grăesc, nici în Israel n'am aflat atâta credință; ¹¹ dară vă

spun, că mulți vor veni dela răsărit și dela apus, și vor prânzi cu Avraam și cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor; ¹² iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunerecul cel deafară; acolo va fi plânset și scrâșnire de dinți.” ¹³ Iar sutașului i-a zis Iisus: „Du-te, și să ți fie după credința ta!” Și s'a vindecat slujitorul lui în ceasul acela.

¹⁴ Venind apoi Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra acestuia zăcând de friguri; ¹⁵ și S'a atins de mâna ei, și au lăsat-o frigurile, și ea s'a sculat și le-a slujit.

¹⁶ Iar dacă s'a făcut sară, au adus la Dânsul mulțime de îndrăciți și El a izgonit duhurile cu cuvântul și a vindecat toți bolnavii; ¹⁷ ca să se plinească ceea ce s'a spus prin proorocul Isaia, care zice: „Acesta a luat asupra Sa neputințele noastre și boalele noastre le-a purtat” (Is. LIII, 4).

¹⁸ Văzând însă Iisus împrejurul Său gloate multe, a poruncit ucenicilor Săi să treacă deceaparte. ¹⁹ Atuncea s'a apropiat un cărturar și a zis: „Învățătorule, eu Te voi urmă orunde vei merge!” ²⁰ Și Iisus i-a zis: „Vulpile au vizunii și păsările cerului cuiburi, iar Fiul omului n'are unde să-și plece capul.” ²¹ Iar altul din ucenicii Lui l-a zis: „Doamne, dă-mi voie să mă duc mai întâiu să îngrop pe tatăl meu!” ²² Iisus însă i-a răspuns: „Vină după mine și lasă pe morți să-și îngroape morții lor!”

²³ După aceea Iisus s'a suit în luntre, urmat de ucenicii Lui. ²⁴ Și iată s'a stărnit pe marea furtună mare, încât se acoperea luntrea de valuri, și El dormea. ²⁵ Atuncea s'au apropiat ucenicii Lui de Dânsul și deșteptându-l, au zis: „Doamne, mântuiește-ne, că pierim!” ²⁶ Iar El le-a răspuns: „Pentru

ce sânteti așa de fricoși, puțin credincioșilor!" Apoi sculându-se, a certat vântul și marea, și s'a făcut liniște mare. ²⁷ Iar oamenii se mirau și ziceau: „Cine este Acesta, că și vântul și marea îl ascultă?"

²⁸ Și ajungând El de ceaparte, în țara Gergesenilor, 'L-au întâmpinat doi îndrăciți, care ieșiseră din niște morminte și erau așa de fioroși, că nimenea nu îndrăzneă să treacă pe calea aceea. ²⁹ Și au început aceștia a striga și a zice: „Ce ai cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Al venit aici înalțe de vreme să ne muncești". ³⁰ În depărtare însă păștea o turmă mare de porci; ³¹ și draci 'L-au rugat zicând: „Dacă ne izgonești, trimite-ne în turma cea de porci!" ³² Și El le-a zis: „Duceți-vă!" Și eșind ei din oameni acela, au intrat în turma cea de porci și îndată toată turma de porci s'a aruncat de pe mal în marea și s'a înecat în apă. ³³ Iar păstorii au fugit, și ajungând în cetate, au povestit toate și cele ce se petrecuseră cu cei îndrăciți. ³⁴ Și îndată a eșit toată cetatea întru întâmpinarea lui Iisus, și văzându'L, se rugau să plece din hotarele lor.

CAP. 9.

¹ Atuncea Iisus suindu-se în luntre, a trecut marea *Innapoi*, și a venit în cetatea Sa. Și lată au adus la Dânsul un om paralizat, întins pe un pat. Și văzând Iisus credința lor, a zis paralizatului: „Îndrăznește, fiule, că ți se iartă păcatele!" ² Atuncea unii din cărturari au zis în sine: „Acesta hulește!" ³ Iar Iisus văzând gândurile lor, a zis: „Pentru ce uitați rele în inimile voastre? ⁴ Că ce este mai

lesne: a zice: ți se iartă păcatele, sau a zice: scoală și umblă?" ⁵ Ca să știți însă, că Fiul omului are putere pe pământ de a iertă păcatele, zice paralizatului: scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta!" ⁶ Și s'a sculat bolnavul și și-a luat patul și s'a dus la casa sa. ⁷ Iar poporul văzând aceasta, se miră și slăvea pe Dumnezeu, Care a dat o putere ca aceasta oamenilor.

⁸ Și trecând Iisus de acolo, a văzut șezând la vămă un om, care se numea Mateiu, și i-a zis: „Urmează-Mi!" Și acela s'a sculat și l-a urmat.

⁹ Și dacă s'a așezat Iisus la masă, în casă la acest om, mulți vameși și păcătoși au venit și au șezut la masă cu Dânsul și cu ucenicii Lui. ¹⁰ Și văzând aceasta fariseii, au zis către ucenicii Lui: „Pentru ce învățătorul vostru mănâncă și bea cu păcătoșii?" ¹¹ Iar Iisus auzind aceasta, le-a zis: „Nu cei sănătoși, ci cei bolnavi au trebuință de doctor. ¹² Mergeți deci și înțelegeți, ce înseamnă cuvintele: „milă voesc, iar nu jertfă". Căci n'am venit să chem la pocăință pe cei drești, ci pe cei păcătoși." (Os. VI, 6).

¹³ Atuncea au venit la Dânsul ucenicii lui Ioan și au zis: „Pentru ce noi și fariseii postim adesea, iar ucenicii Tăi nu postesc?" ¹⁴ Și Iisus le-a răspuns: „Pot oare nuntași să jelească, câtă vreme este mirele cu dânsii? Dar va veni vremea, când se va lua mirele dela dânsii, și atunci vor posti. ¹⁵ Nimene nu pune petec de pânză nouă la haină veche, căci pânza cea nouă trage de cea veche și spărtura se face mai mare. ¹⁶ Deasemenea nu se pune vin nou în burduf vechiu; iar de se pune, se sparge burduful, și se pierde și vinul și burduful;

Ci vinul nou se pune în burduf nou și se păstrează și unul și altul."

¹⁸ Și pe când li grăea El acestea, a venit la Dânsul o căpetenie, și închinându-l-se, a zis: „Filca mea a murit acum; vină deci de-’Ţi pune mâna pe ea și va înviea.” ¹⁹ Și sculându-se Iisus, s’a dus după dânsul cu ucenicii Lui.

²⁰ Și iată o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sânge, apropiindu-se pelasparte, s’a atins de poala hainei Lui; ²¹ pentru că zicea în sine: „Numai de mă voi atinge de haina Lui, mă voi vindeca.” ²² Iar Iisus întorcându-Se și văzându-o, a zis: „Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mântuit!” Și s’a vindecat femeia din ceasul acela.

²³ Și dacă a sosit Iisus la casa căpeteniei și a văzut lăutari și mulțimea turburată, ²⁴ le-a zis: „Ieșiți afară, căci fata n’a murit, ci doarme!” ²⁵ Acela însă râdeau de Dânsul. Dar după ce mulțimea a fost scoasă afară, Iisus intrând, a luat fata de mână și aceasta s’a sculat. ²⁶ Și s’a lăsat vestea despre aceasta în tot ținutul acela.

²⁷ După ce a plecat Iisus de acolo, lată veneau în urma Lui doi orbi, cari strigau și ziceau: „Miluete-ne pre noi, Fiul lui David!” ²⁸ Iar dacă a intrat El în casă, orbi s’au apropiat de Dânsul; și Iisus le-a zis: „Credeți că pot Eu să fac aceasta?” Și ei au zis către Dânsul: „Da, Doamne!” ²⁹ Atuncea El s’a atins de ochii lor și a zis: „Fie vouă după credința voastră!” ³⁰ Și s’au deschis ochii lor. Și Iisus le-a poruncit cu asprime: „Luați sama, să nu așteptați de aceasta nimene!” ³¹ Iar ei eșind, l-au vestit în tot ținutul acela.

³² Și după ce au plecat acela, au adus la Dânsul

sul un om mut și îndrăcit; ³³ și dacă a fost scos dracul, a început mutul a grăi, iar gloatele se mirau și ziceau: „Niciodată nu s’a văzut una ca asta în Israel!” ³⁴ Fariseii însă ziceau: „Cu Domnul dracilor scoate El dracii!”

³⁵ Deci a umblat Iisus în toate părțile prin orașe și prin sate, învățând prin adunările lor, propovăduind Evanghelia Împărăției și vindecând toată boala și neputința în popor. ³⁶ Și văzând mulțimile de oameni, l’ S’a făcut milă de ei, că erau necăjiți și răsiți, ca niște oi ce nu au păstor. ³⁷ Atuncea a zis către ucenicii Săi: „Săceriș este mult, iar lucrătorii suat puțini! Rugați dară pe stăpânul secerișului, să trimită lucrători la secerișul său!”

CAP. 10.

¹ Și chemând pe cei doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat putere, ca să izgonească duhurile necurate și să tămăduiască toată boala și toată neputința. ² Iar numele celor doisprezece apostoli sunt acestea: Cel dintâiu este Simon, numit Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedeu și Ioan, fratele lui; ³ Filip și Vartolomei; Toma și Mateiu vameșul; Iacov al lui Alfeu și Levi, numit și Tadeu; ⁴ Simon Cananianul și Iuda Iscarioteanul, care în urmă l’a și vândut pe Iisus.

⁵ Pe acești doisprezece l’a trimis Iisus, povățuindu-i și zicându-li: „La păgâni să nu vă duceți și în cetate samarineană să nu intrați; ⁶ ci duceți-vă mai cu samă la oile cele pierdute ale casei lui Israel. ⁷ Și pe unde veți merge, propoveduiți și spuneți, că s’a apropiat împărăția cerurilor. ⁸ Pe ce

bolnavi vindecați, pe cei leproși curățați, pe cei morți înviați, dracii izgoniți-î; în dar ați luat, în dar să dați! ⁹ Să nu luați nici aur, nici argint, nici aramă la brăile voastre, ¹⁰ nici traistă de drum, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag, căci vrednic este lucrătorul de hrana sa. ¹¹ Și în orice sat sau cetate veți intra, cercetați cine-î în ea vrednic, și la acela să găzuiți până veți pleca. ¹² Și intrând în casă, să-î urați și să ziceți: Pace casei acesteia. ¹³ Și de va fi casa aceea vrednică, pacea ce-î-ați urat va veni peste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea ce-î-ați urat se va întoarce la voi. ¹⁴ Dacă însă nu vă va primi cineva, sau nu va asculta cuvintele voastre, atunci ieșind din casa sau din cetatea aceea, să scuturați praful de pe picioarele voastre. ¹⁵ Adevărul vă spun, că în ziua judecății mai bine va fi de Sodoma și de Gomora decât de cetatea aceea.

¹⁶ „Iată Eu vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor; fiți dară înțelepți ca șerpil și nevinovați ca porumbeli. ¹⁷ Păziți-vă însă de oameni, căci vă vor da judecății, și în adunările lor vă vor bate; ¹⁸ Ba vă vor duce pentru Mine și înaintea domnitorilor și a regilor, ca mărturie ale Mele înaintea lor și a păgânilor. ¹⁹ Dar când vă vor da, nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde; căci în ceasul acela vi se va da ce trebuie să graiți. ²⁰ Căci, nu veți grai voi, ci duhul Tatălui vostru va grai prin voi. ²¹ Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fiu; și se vor rădica copiii asupra părinților și-î vor omorâ. ²² Și veți fi urâți de toți pentru numele Meu; însă celce va răbdă până în sfârșit, acela se va mântui.

²³ „Iar când vă vor alunga dintr-o cetate, fugiți în alta; căci adevărul vă grăesc: nu veți isprăvi de străbătut toate cetățile lui Israel, până va veni Fiul Omului. ²⁴ Nu este ucenic mai presus de dascălul său, nici slugă mai presus de stăpânul său: ²⁵ ajunge ucenicul să fie ca dascălul său și slugil să fie ca stăpânul său. Dacă pe stăpânul casei-î-au numit belzebut, apoi, cu cât mai vartos pe casnicii lui? ²⁶ Deci, să nu vă temeți de dânsii, căci nu este nimic ascuns, care să nu se vadăască. ²⁷ Ceeace vă grăesc Eu la întunec, să spuneți la lumină; și ce auziți spunându-vi-se la ureche, propoveduiți de pe acoperișuri. ²⁸ Și să nu vă temeți de ceice ucid trupul, iar sufletul nu-î pot ucid; ci să vă temeți mai vartos de Acela, Care poate să piardă și sufletul și trupul în gheena. ²⁹ Au nu se vând două păsărele pe un ban? Și nici una din ele nu cade jos fără să știe Tatăl vostru. ³⁰ Ai voștri însă și perii capului sunt toți numărați. ³¹ Deaceea nu vă temeți, căci voi sunteți cu mult mai buni decât niște păsărele.

³² „Deci, pe tot celce Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri; ³³ iar de celce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și eu înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. ³⁴ Să nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ: n'am venit să aduc pace, ci sabie; căci am venit să despart pe om de tatăl său, și pe fiică de mama sa, și pe noră de soacra sa. ³⁵ Și vrăjmașii omului sunt casnicii lui. ³⁶ Celce iubește pe tată sau pe mamă mai mult decât pe Mine,

acela nu este vrednic de Mine; și celce iubește pe fiu sau pe fiică mai mult decât pe Mine, acela nu este vrednic de Mine; ³⁷ și celce nu-și lă crucea să-Mi urmeze Mie, acela nu este vrednic de Mine. ³⁸ Celce 'și păzește sufletul său, îl va pierde; iar celce 'și pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla. ³⁹ Celce vă primește pe voi, pe Mine mă primește; iar celce Mă primește pe Mine, primește pe Celce M'a trimis pe Mine. ⁴⁰ Celce primește prooroc în nume de prooroc, plată de prooroc va lua; și cel ce primește drept, în nume de drept, plată de drept va lua. ⁴¹ Și celce adapă pe unul din acești mai mici, fie și numai cu un pahar de apă rece, în nume de ucenic, adevărul vă spun, nu-și va pierde plata sa "

CAP. 11.

¹ Și dupăce a sfârșit Iisus de dat învățături celor doisprezece ucenici ai Săi, S'a dus deacolo să învete și să propoveduiască prin cetățile lor.

² Și auzind Ioan din închisoare de faptele lui Hristos, a trimis pe doi din ucenicii săi, să-'l zică: ³ „Tu ești celce trebuie să vină, sau să așteptăm pe altul?” ⁴ Și răspunzînd Iisus, le-a zis: „Duceți-vă și spuneați lui Ioan celece auziți și vedeți: ⁵ orbli văd și ologii umblă, leproșii se curăță și surzii aud; morții învie și săracii binevestesc. ⁶ Și ferice de celce nu se va sminti de Mine!”

⁷ Iar dacă s'au dus aceștia, Iisus a început a grăi poporului de Ioan, zicînd: „Ce ați eșit să vedeți în pustie? Au trestie bătută de vînt? ⁸ Sau ce ați eșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine

moi? Iată, celce poartă haine moi sunt în curțile împăraților. ⁹ Atunci ce-ați ieșit să vedeți? Au prooroc? Adevărul vă grăesc, și mai mult decât prooroc! ¹⁰ Căci el este acela, despre care s'a scris: Iată Eu trimit pe ingerul Meu înaintea Ta. Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta. (Mal. III. 1). ¹¹ Drept vă spun: dintre cei născuți din femei nu s'a ridicat *niciunul* mai mare decât Ioan Botezătorul; însă cel mai mic întru împărăția cerurilor este mai mare decât el.

¹² „Și din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, împărăția cerurilor se ia cu sila și celce se silesc, acela o răpesc. ¹³ Căci toți proorocii și legea au proorocit până la Ioan. ¹⁴ Și de voiți să primiți, el este Iisus, celce trebuie să vie. ¹⁵ Cine are urechi de auzit, să audă! ¹⁶ Dar cu cine voi asemăna neamul acesta? El se aseamănă cu copiii cari stau pe uliță și strigînd către tovarășii lor, le zic: ¹⁷ v'am zis din fluier, și n'ați jucat; de jale v'am cîntat și n'ați plîns. ¹⁸ Căci a venit Ioan nemîncînd și nebînd, și zic: are drac! ¹⁹ A venit apoi Fiul omului, care mîncă și bea, și zic: iată omul, căruia-i place să mînce și să bea vin, prietenul vameșilor și al păcătoșilor. Și înțelepciunea a fost îndreptățită de fiii săi!”

²⁰ Atunci a început Iisus a muștra cetățile, în care se arătaseră mai mult puterile Sale, pentrucă nu s'au pocăit: ²¹ „Vai ție, Horazine! Vai ție, Betsaido! Căci de s'ar fi arătat în Tîr și în Sidon puterile care s'au arătat în voi, demult îmbrăcîndu-se în sac și cenușă, s'ar fi pocăit. ²² Dar vă spun: Tirului și Sidonului li va fi mai bine în ziua judecăței decât vouă. ²³ Și tu, Capernaume, celce

te-ai înălțat până la cer, până la iad te vei pogori; căci de s'ar fi făcut în Sodoma puterile care s'au făcut în tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.²⁴ Dară vă spun, că pământului Sodomel îi va fi mai bine în ziua judecății decât ție."

²⁵ În vremea aceea urmând Iisus să vorbească, a zis: „Slăvescu-Te pre Tine, Părinte și Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.²⁶ Da, Părinte, căci așa ai binevoit Tu.²⁷ Toate imi sunt date Mie de Tatăl Meu și nimenea nu cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl; nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decât numai Fiul și acela, cărula voește Fiul să-l descopere,²⁸ Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni.²⁹ Luați jugul Meu asupra voastră și vă învâțați dela Mine, căci sunt blând și smerit cu inima, și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre;³⁰ căci jugul meu este bun și sarcina mea ușoară."

CAP. 12.

¹ În vremea aceea, a trecut Iisus într-o sâmbătă prin sămănături, iar ucenicii Lui au flămânzit și au început a rupe spice și a mânca.² Fariseii însă văzînd aceasta, au zis către Dânsul: „Iată ucenicii tăi fac ceea ce nu se cade a face sâmbăta."³ Iară El le-a zis: „Oare n'ați cetit ce a făcut David, când a flămânzit el și ce-i cu dânsul? Cum au intrat în casa lui Dumnezeu și au mâncat pâinile punerii înainte, care nu eră îngăduit să le mănânce nici lui, nici celor ce erau cu dânsul, ci numai preoților?⁴ Sau n'ați citit în lege că sâmbăta preoții în bise-

rică desleagă sâmbăta, și nu sunt vinovați? Vă spun însă, că aicea se află Acela, Care e mai mare decât biserica.⁵ De ați ști ce însemnează cuvintele: „mîlă voesc, iar nu jertfă," n'ați osândi pe niște nevinovați. (Os. VI, 6).⁶ Căci Fiul omului este stăpân și al Sâmbetei."

⁷ Și trecînd de acolo, a intrat în sinagoga lor.⁸ Și iată eră acolo un om, care aveă o mână uscată. Și Iudeii, ca să aibă prilej să-L învinuiască, L'au întrebat: „Se cuvine oare sâmbăta a vindeca? "⁹ El însă le-a zis: „Cine e omul acela între voi, care de-ar aveă o oaie și ar cădea sâmbăta într-o groapă, n'ar scoate-o? "¹⁰ Dar cu cât e mai de preț omul decât oaea. Deci, se cuvine sâmbăta a face bine".¹¹ Atunci a zis către omul acela: „Intinde-ți mîna!" Și el a întins-o, și s'a făcut sănătoasă, ca și cealaltă.

¹² Iar fariseii eșînd, au făcut sfat împotriva lui Iisus, cum l'ar pierde. Iisus însă știînd, S'a dus de acolo;¹³ și l'au urmat gloate multe, și El l'au vindecat pe toți,¹⁴ și le-a poruncit ca să nu-L facă cunoscut;¹⁵ ca să se plinească ceea ce s'a spus prin prorocul Isaia, care zice: ¹⁶ „Iată Pruncul Meu, pe care L'am ales; iubitul Meu, spre care e îndreptată bunăvoința sufletului Meu. Pune-voi Duhul Meu peste El și va vesti popoarelor dreptatea;¹⁷ nu se va împotrivi, nici nu va strigă, și nimenea nu va auzi glasul lui pe ulițe.¹⁸ Trestia frîntă nu o va sfărămă și fitilul aprins nu l' va stinge, până va dobîndi izbânda dreptății;¹⁹ și națiile vor nădăjdui în numele Lui." (Is. XLII, 1-4).

²⁰ Atuncea au adus la Dânsul un îndrăcit, orb și mut, și l'au vindecat, încît cel orb și mut a înce-

put a grăi și a vedea; ²² și toate gloatele se mirau și ziceau: „Oare nu cumva e acesta fiul lui David?” ²³ Iar fariseii auzind *aceasta*, ziceau: „Acesta nu scoate dracii, decât cu *puterea lui Belzebut*, domnul dracilor.” ²⁴ Iisus însă știind gândurile lor, le-a zis: „Toată împărăția, care se desbină înăuntru său, se pustiește; și toată cetatea sau casa, care se desbină înăuntru său, nu durează. ²⁵ Și dacă satană izgonește pe satană, atunci el s'a desbinat în sine; cum va putea dară să dureze împărăția lui?” ²⁶ Și dacă Eu izgonesc dracii cu *puterea lui Belzebut*, atunci fiii voștrii cu acui *putere* îi izgonesc? Deaceia ei vă vor fi judecători. ²⁷ Iar dacă Eu izgonesc dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci negreșit a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁸ Sau cum va putea cineva să intre în casa unui puternic și să-i răpească lucrurile, de nu va lega mai întâiu pe cel puternic și numai atunci să-i prade casa?” ²⁹ Cine nu-i cu Mine, acela-i împotriva Mea, și cine nu adună cu Mine, acela răsipеște. ³⁰ Deaceia vă spun: orice păcat și orice hulă se va ierta oamenilor, iar hula împotriva Duhului Sfânt nu se va ierta oamenilor. ³¹ Deci, de va rosti cineva cuvânt împotriva Fiului omului, i se va ierta; iar de va rosti cineva *cuvânt* împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta nici în veacul de acum, nici în cel viitor. ³² Sau ziceți că pomul e bun, și e bună și roada lui; sau ziceți că pomul e rău, și e rea și roada lui; căci după roadă se cunoaște pomul. ³³ Pui de viperă, cum ați putea voi să grăiți de bine, răi fiind? Căci din prisosința inimii grăește gura. ³⁴ Omul bun scoate cele bune din vistieria cea bună a inimii sale; iar omul rău din vistieria cea rea a *inimii sale* scoate cele

rele. ³⁵ Dar vă spun, că pentru tot cuvântul deșert, ce-l vor rosti oamenii, vor da socoteală în ziua judecării. ³⁶ Căci din cuvintele tale te vei îndrepta, și din cuvintele tale te vei osândi.”

³⁷ Atuncea auzind unii din cărturari și farisei, au zis: „Învățătorule, am voi să vedem un semn dela Tine.” ³⁸ Iisus însă le-a răspuns: „Neam viclean și desfrănat caută semn și semn nu i se va da, decât numai semnul proorocului Ionă; ³⁹ căci precum Ionă a fost în pântecul chitului trei zile și trei nopți, așa și Fiul omului va fi în inima pământului trei zile și trei nopți. ⁴⁰ Ninevitenii se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi, căci aceia s'au pocăit după propoveduirea lui Ionă; aicea însă e *Cineva* mai mare decât Ionă. ⁴¹ Regina dela miazăzi se va scula la judecată cu neamul acesta, și-l va osândi, căci ea a venit dela marginele pământului să audă înțelepciunea lui Solomon; aicea însă e *Cineva* mai mare decât Solomon. ⁴² Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă și nu găsește. ⁴³ Atunci zice: mă voi întoarce la casa mea, deunde am eșit; și venind o găsește deșartă, măturată și grijită. ⁴⁴ Atunci se duce și ia alte șapte duhuri, mai rele decât sine, și intrând, locuiesc acolo; și starea din urmă a omului acelaia ajunge să fie mai rea decât cea dintâiu. Așa va fi și cu acest neam rău.”

⁴⁵ Dar pecând grăea El mulțimilor, iată mama și frații Lui stăteau afară, dorind să vorbească cu Dânsul. ⁴⁶ Și cineva!-a spus: „Iată mama ta și frații Tăi stau afară, dorind să grăească cu Tine.” ⁴⁷ Iar El a răspuns și a zis celui ce-l spusese: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?” ⁴⁸ Și întinzân-

du-¹Și mâna Sa spre ucenicii Săi, a zis: „Iată mama Mea și frații Mei! ² Căci celce va face voia Tatălui Meu celui din cer acela-³M este frate, și soră, și mamă.”

CAP. 13.

¹ În ziua aceea, eșind Iisus din casă, a șezut lângă marea; ² și s'au adunat la dânsul gloate multe, încât a trebuit să se sue și să șadă într-o luntre; iar mulțimea a stătut toată pe mal; și le-a grăit multe în pilde, zicând:

³ „Iată a ieșit sămănătorul să samene. ⁴ Și sămănând el, unele *semințe* au căzut lângă drum, și au venit paserile și le-au mâncat. ⁵ Iar altele au căzut pe petriș, unde nu era mult pământ, și au răsărit curând, pentrucă nu eră pământ adânc. ⁶ Dar răsărind soarele, s'au ofilit, și pentrucă nu aveau rădăcină, s'au uscat. ⁷ Iar altele au căzut în spini și crescând spinii, le-au înecat. ⁸ Iar altele au căzut pe pământ bun, și au adus roadă: una o sută, alta șasezeci, și alta treizeci. ⁹ Cine are urechi de auzit să audă!”

Și apropiindu-se ucenicii Lui, au zis către Dânsul: „Pentruce le grăești în pilde?” ¹⁰ Iar El răspunzând, le-a zis: „Pentrucă vouă vă e dat să știți tainele împărăției cerului, iar aceloră nu li e dat. ¹¹ Căci celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar celui ce nu are, și ce are l se va lua. ¹² Deaceea le grăesc în pilde, pentrucă ei văzînd nu văd, și auzînd nu aud, nici nu înțeleg; ¹³ și se împlinește cu dânsii proorocia lui Isaia, care zice: cu auzul veți auzi, dar nu veți pricepe; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea. ¹⁴ Căci s'a învățat inima poporului

acestuia, și urechile lor au surzit, și ochii ¹⁵și-i-au închis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să nu se întoarcă și să-i vindec. ¹⁶ Dar ferice de ochii voștri, că văd, și de urechile voastre, că aud! ¹⁷ Căci adevărul vă grăesc, că mulți prooroci și drepți au dorit să vadă ce vedeți voi, și n'au văzut, și să audă ce auziți voi, și n'au auzit. ¹⁸ Ascultați acum ce însemnează pilda cu sămănătorul:

¹⁹ „La tot celce ascultă învățătura despre împărăția cerurilor și nu o pricepe, vine vicleanul și răpește cele semănate în inima lui; acesta este *închipuit prin sămânța* cea căzută lângă drum. ²⁰ Iar cea sămănată pe locuri pietroase închipuește pe acela, care aude învățătura și o primește îndată cu bucurie; ²¹ însă n'are rădăcină în sine, ci ține numai o vreme, iar când vine necazul sau prigonirea pentru învățatură, se smintește îndată. ²² Iar cea sămănată în spini închipuește pe acela, care aude învățătura, dară grija veacului acestuia și ademenirea bogăției înădușă învățătura, și rămâne neroditor. ²³ Iar cea sămănată pe pământ bun închipuește pe acela, cari aud învățătura și o pricep; aceștia și sunt roditori și dau: unii o sută, unii șasezeci, iar unii treizeci.”

²⁴ Apoi le-a pus înainte altă pildă, zicând: Împărăția cerurilor se aseamănă cu omul, care a sămănat sămânță bună în țarina sa; ²⁵ dar când dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui și a sămănat neghine prin grâu și s'a dus. ²⁶ Iar când a răsărit grăul și a făcut rod, atunci s'au arătat și neghinele. ²⁷ Și venind slugile stăpânului casei, l-au zis: Domnule, n'ai sămănat tu oare sămânță bună în țarina ta? Deunde dară sunt neghinele? ²⁸ Iară El le-a răs-

puns : Un om vrăjmaș a făcut aceasta. Iar slugile i-au zis : voești dară să ne ducem să le plivim ?

²⁹ El însă le-a zis : nu ; ca nu cumva plivind neghinele, să smulgeți împreună cu ele și grâul. ³⁰ Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș ; și în vremea secerișului voi spune secerătorilor : adunați mai întâi neghinele, și le legați snopi, ca să le ardeți ; iar grâul adunați-l în grânarul meu."

³¹ Și le-a mai pus înainte și altă pildă, zicând : „Impărăția cerurilor se asemănă cu grăuntele de muștar, pe care luându-l omul, l-a semănat în țarina sa, ³² și care deși e mai mic decât toate semințele dacă crește, este mai mare decât toate buruienile, și se face copac, așa că vin paserile cerului și să adăpostesc în ramurile lui".

³³ Și le-a mai spus încă o pildă : „Impărăția cerurilor se aseamănă cu aluatul, pe care luându-l femeia, îl pune în trei măsurile de făină, până se dospesc toate frământătura".

³⁴ Toate acestea le-a grăit Iisus gloatelor în pilde și fără pilde nu le grăea. ³⁵ Ca să se plinească cele spuse prin porocul, care zice : „Deschide-voi în pilde gura mea, și voi spune cele ascunse dela începutul lumii." Ps. LXXVII, 3).

³⁶ Atunci Iisus dând drumul gloatelor, a intrat în casă. Și apropiindu-se de el ucenicii Lui, au zis : „lămurește-ne pilda cu neghinele țarinei!" ³⁷ Iar El răspunzând, a zis :

„Celce a sămănat sămânța cea bună este Fiul omului. ³⁸ Țarina este lumea. Sămânța cea bună sunt fiii împărăției ; iar neghinele fiii celui viclean. ³⁹ Vrăjmașul celce le-a sămănat este diavolul. Sece-rișul este sfârșitul veacului, și secerătorii sunt in-

gerii. ⁴⁰ Deci, cum se adună neghinele și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul veacului acestuia : ⁴¹ Va trimite Fiul omului pe ingerii Săi și vor aduna din împărăția Lui toate smintelele și pe cei care fac fără-delege, ⁴² și-i vor arunca în cuptorul cel de foc ; acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți. ⁴³ Atunciă dreptii vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor. Cine are urechi de auzit, să audă !"

⁴⁴ „Și iarăși împărăția cerurilor este asemenea unei comori, ascunse în țarină, pe care găsinu-o un om, o tănuiește, și de bucuria ei, se duce și vinde toate câte are, și cumpără țarina aceea.

⁴⁵ „Și iarăși împărăția cerului este asemenea unui neguțitor, care caută mărgăritare bune, și care găsin-
d un mărgăritar de mare preț, ⁴⁶ s'a dus și a vândut toate câte avea, și l-a cumpărat.

⁴⁷ „Și iarăși împărăția cerului se asemănă cu un năvod, care s'a aruncat în marea și a prins tot felul de pești ; ⁴⁸ iar dacă s'a umplut, *pesarii* l-au tras la mal și șezând ei, au adunat ce a fost bun în vase, iar ce-a fost rău au aruncat afară. ⁴⁹ Așa va fi și la sfârșitul veacului : vor eși ingerii și vor alege pe cei răi dintre cei drepti, ⁵⁰ și-i vor arunca în cuptorul cel de foc ; acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților".

⁵¹ Apoi Iisus l-a întrebat : „Ați înțeles voi oare toate acestea ?" Iar ei l-au răspuns : „Da, Doamne!" ⁵² Și El le-a zis : „De aceea tot cărturarul, care a învățat împărăția cerurilor, este asemenea unui gospodar, care scoate din camara sa și nouă și vechi."

⁵³ Dupăce a isprăvit Iisus pildele acestea, s'a dus de acolo. ⁵⁴ și venind în patria Sa, învăță pe

oameni în sinagoga lor, încât ei se mirau și ziceau: „Deunde are Acesta înțelepciunea și puterile acestea? ⁵⁵ Oare nu-i Acesta feciorul teslurului? Oare mama Lui nu se numește Maria, și frații Lui Iacov și Iosie și Simon și Iuda? ⁵⁶ Și surorile Lui nu sunt ele oare toate la noi? De unde dară are El toate acestea? ⁵⁷ Și se sminteau de El. Iisus însă le-a zis: „Nu este prooroc disprețuit, decât numai în patria sa și în casa sa.” ⁵⁸ Și n'a făcut acolo minuni multe din pricina necredinței lor.

CAP. 14.

¹ În vremea aceea a auzit Irod Tetrarhul *) veste despre Iisus, ² și a zis către slujitorii săi: Acesta-i Ioan Botezătorul; el a înviat din morți și de aceea se fac minuni printr'însul. ³ Căci Irod prinzind pe Ioan, îl legase și-l pusese în temniță, pentru Irodiada, femeia lui Filip, fratele său. ⁴ Pentru că Ioan îi zicea: „Nu ți se cuvine să o ai de soție!” ⁵ Și Irod ar fi vrut să-l omoare, dar se temuse de popor, că acesta îl avea pe Ioan ca prooroc. ⁶ Dară prăznuindu-se ziua nașterii lui Irod, fata Irodiadei a jucat înaintea oaspeților și a plăcut lui Irod. ⁷ De aceea cu jurământ 'i-a făgăduit să-i dea orice va cere. ⁸ Ea însă povățuită de mama sa, a zis: „Dă-mi aicea, pe taler, capul lui Ioan Botezătorul.” ⁹ Și s'a întristat regele; dar pentru jurământ și pentru ceice ospătau cu dânsul, a poruncit să i se dea; ¹⁰ și a trimis să-i taie lui Ioan capul în temniță; ¹¹ și s'a

1) Irod acesta era fiul lui Irod cel mare și se numea Tetrarhul, pentru că stăpânea a patra parte din regatul tatălui său.

adus capul lui pe taler și s'a dat fetei, și ea 'l-a adus mamei sale; ¹² iar ucenicii lui venind, au luat trupul și 'l-au îngropat; apoi s'au dus de au vestit pe Iisus.

¹³ Și auzind Iisus *ce zice Irod de Dânsul*, a plecat de acolo cu luntrea la un loc pustiu, ca să fie singur. Gloatele însă de prin orașe auzind de aceasta, s'au dus pe jos după Dânsul. ¹⁴ Și eșind Iisus *din luntre*, a văzut mulțime de oameni și I s'a făcut milă de ei, și le-a vindecat bolnavii lor. ¹⁵ Iar dacă s'a făcut sară, s'au apropiat de El ucenicii Lui și au zis: „Locul este pustiu și iată e târziu; dă drumul gloatelor, ca să se ducă prin sate să-și cumpere de mâncare.” ¹⁶ Iar Iisus le-a zis: „Nu trebuie să se ducă; dați-le voi de mâncare!” ¹⁷ Iar ei 'l-au răspuns: „N'avem aicea decât cinci pâni și doi pești.” ¹⁸ Și El a zis: „Aduceți-Mi-le aicea!” ¹⁹ Și după ce a poruncit oamenilor să șadă pe iarbă, a luat cele cinci pâni și cei doi pești și căutând la cer, le-a binecuvântat; apoi frângând pânilor, le-a dat ucenicilor, iar ucenicii *le-au dat* gloatelor. ²⁰ Și au mâncat toți, și s'au săturat, și s'au adunat sfărămăturile ce rămăseseră douăsprezece coșuri pline. ²¹ Iar ceice mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.

²² Și îndată a silit Iisus pe ucenicii Săi să intre în luntre și să treacă înaintea Lui de ceaparte, până ce va da El drumul gloatelor. ²³ Și dând drumul gloatelor, Iisus S'a suit într'un munte să se roage deosebi; și făcându-se sară, eră singur acolo.

²⁴ Iar luntrea cu ucenicii eră bântuită de valuri în mijlocul mării, pentru că vântul era dimpotrivă.

²⁵ Iar în straja a patra din noapte, Iisus a venit la

dânșii, mergând pe marea, ²⁶ Și văzindu'-L ucenicii mergând pe marea, s'au spăimântat și au zis că este o nălucă, și de frică au strigat. ²⁷ Iisus însă le-a grăit îndată: „Eu sunt! Imbărbătați-vă și nu vă temeți!” ²⁸ Și răspunzînd Petru, a zis: „Doamne, de ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă!” Iar El l-a zis: „Vină!” ²⁹ Și pogorându-se Petru din luntre, a pornit pe apă ca să meargă la Iisus. ³⁰ Dar văzînd că-l vântul puternic, s'a spăimântat, și începînd a se afundă, a strigat și a zis: „Doamne, mântuește-mă!” ³¹ Iar Iisus Și-a tins repede mîna, l-a apucat și l-a zis: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” ³² Și dacă s'au suit ei în luntre, s'a liniștit vîntul. ³³ Iar ceice erau în luntre s'au apropiat și l s'au închinat, zicînd: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești!”

³⁴ Și trecînd marea, au venit în ținutul Genisaretului. ³⁵ Iar oamenii acelui ținut cunoscîndu-L, au trimis în toată laturea aceea și au adus la Dînsul toți bolnavii; și l-au rugat să l leze să se atingă numai de poala hainei Lui; și care se atingeau, se vindecau.

CAP. 15.

¹ Atuncea au venit la Iisus niște cărturari și niște farisei din Ierusalim, și au zis: ² „Pentru ce ucenicii Tăi calcă datina bătrînilor? Căci nu-și spală mîinile cînd mănîncă pîne.” ³ Iar El răspunzînd, le-a zis: „Dară voi pentru ce călcați porunca lui Dumnezeu pentru datina voastră?” ⁴ Căci Dumnezeu a poruncit zicînd: cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; și ceice va grăi de rău pe tată sau pe

mamă cu moarte să se pedepsească. ⁵ Voi însă ziceți: dacă cineva va zice tatălui său sau mamei sale: aceea cu ce puteai să te folosești dela mine este dăruit lui Dumnezeu, ⁶ acela poate să nu cinstească pe tatăl său sau pe mama sa; și așa a-ți înlăturat porunca lui Dumnezeu prin datina voastră. ⁷ Fățarnicilor, bine a proorocit de voi Isaia, zicînd: ⁸ „poporul aceasta se apropie de Mine cu buzele sale și mă cinstește cu limba, iar inima lor este departe de Mine. ⁹ Dar în deșert Mă cinstesc, propoveduînd învățături și porunci omenești.” ¹⁰ Apoi chemînd poporul, l-a zis: „Ascultați și înțelegeți ce am să vă spun:” ¹¹ Nu ceea ce intră în gură spurcă pe om, ci pe om îl spurcă ceea ce iese din gură.”

¹² Atuncea apropiîndu-se ucenicii Lui, l-au zis: „Știi oare, că fariseii, auzînd ceea ce ai zis, s'au scandalizat?” ¹³ Iar el răspunzînd, le-a zis: „Tot sadul, pe care nu l-a sădit Tatăl Meu cel ceresc, se va smulge. ¹⁴ Lăsați-i! Sunt povățuitori orbi ai orbilor; și orb pe orb de va povățui, amîndoi vor cădea în groapă.”

¹⁵ Și răspunzînd Petru, a zis către El: „Lămurește-ne pilda aceasta!” ¹⁶ Zis-a Iisus: „Au doară nici voi nu pricepeți încă?” ¹⁷ Nu pricepeți oare, că tot ce intră în gură, trece în pîntece și apoi se aruncă afară? ¹⁸ Iar ce iese din gură, iese din inimă, și aceasta spurcă pe om; ¹⁹ căci din inimă ies gîndurile cele rele, uciderile, desfrînrările, furtișagurile, mîrturiile mincinoase, hulele; ²⁰ acestea sunt lucrurile care spurcă pe om; iar a mîncă cu mîinile nespălate, nu spurcă pe om.”

²¹ Și eșînd Iisus de acolo, S'a dus în părțile Tirului și ale Sidonului. ²² Și iată a eșit din părțile a-

celea o femeie hananiană, și strigă către Dânsul, zicând: „Miluește-mă, Doamne, Fiul lui David, fiica mea se chinuște cumplit de diavolul!”²³ El însă nu 'i-a răspuns nici un cuvânt. Și apropiindu-se ucenicii, 'L-au rugat, zicând: „Dă-'i drumul, că strigă în urma noastră!”²⁴ Iar El răspunzând, a zis: „Nu sunt trimis decât numai la oile cele pierdute ale casei lui Israel!”²⁵ Și apropiindu-se ea, 'l s'a închinat și a zis: „Doamne, ajută-mi!”²⁶ Iar El răspunzând, a zis: „Nu este bine a lua pâinea fiilor și a o arunca la câni.”²⁷ Ea însă a zis: „Așa'i, Doamne! Dar și câni mănâncă din sfărămăturile ce cad din masa stăpânilor lor.”²⁸ Atuncia Iisus răspunzând, 'i-a zis: „Femeie, mare este credința ta! Facă-se ție cum voești!” Și s'a vindecat fiica ei din ceasul acela.²⁹ Și trecând Iisus de acolo, a venit la Marea Galileei, și suindu-Se în munte, a șezut acolo.³⁰ Și au venit la Dânsul gloate multe, având cu dânsii ologi, orbi, muți, ciungi și alții mulți, și 'i-au pus la picioarele lui Iisus, și El 'i-a vindecat,³¹ încât gloatele, văzând că muții vorbesc, ciungii se însănătoșază, ologii umblă și orbi văd, se mirau și slăveau pe Dumnezeuul lui Israel.³² Iar Iisus chemând pe ucenicii Săi, a zis: „Mi-'i milă de popor, că iată de trei zile este cu Mine, și n'are ce să mănânce, și nu voesc să le dau drumu flămânzi, ca să nu slăbească pe cale.”³³ Și ucenicii Lui 'l-au zis: „Deunde să luăm *aicea* în pustiie atâta pâine, încât să saturem atâta mulțime?”³⁴ Și Iisus le-a zis: „Câte pâni aveți?” Iar ei au zis: „Șapte și puțini peștișori.”³⁵ Și Iisus a poruncit gloatelor să șadă jos.³⁶ Și luând cele șapte pâni și peștii, a dat mulțămită lui Dumnezeu, și frângând, a dat ucenicilor

Săi, iar ucenicii au împărțit gloatelor;³⁷ și au mâncat toți, și s'au săturat, și au adunat rămășițe șapte coșuri pline de sfărămături;³⁸ iar ceice mâncaseră erau ca la patru mil de oameni, afară de femei și de copii.³⁹ Apoi dând drumul gloatelor, Iisus S'a suit în luntre și a trecut în părțile Magdalului.

CAP. 16

¹ Atuncia s'au apropiat fariseii și saducheeii și ispitindu-L, 'l rugau să li arăte vreun semn din cer.² Iar El răspunzând, le-a zis: „Sara ziceți: are să fie senin, că se roșește cerul; ³ iar dimineața ziceți: astăzi are să fie furtună, că cerul e posomorât și roș.” Fățarnicilor, fața cerului știți să o socotiți, iar semnele vremilor nu puteți găci? ⁴ Acest neam viclean și prea desfrânat cere semn și semn nu 'l se va da, decât semnul lui Ionă Proorocul.” Și lăsându-i, S'a dus.

⁵ Iar când au trecut ucenicii Lui de ceaparte, au uitat să iele pâine. ⁶ Și Iisus li-a zis: „Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheorilor.” ⁷ Ei însă cugetau în sine și ziceau: *aceasta ne-o zice, pentru că n'am luat pâine.* ⁸ Și cunoscând Iisus *aceasta*, a zis către dânsii: „Ce cugetați în sine, puțincredincioșilor, că n'ați luat pâine? ⁹ Tot nu pricepeți oare, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mii de oameni, și câte coșuri de sfărămături ați luat? ¹⁰ Nici de cele șapte pâni la cele patru mii de oameni, și câte coșuri de sfărămături ați luat? ¹¹ Cum nu pricepeți, că zicându-vă să vă păziți de aluatul fariseilor și al saducheorilor, nu v'am grăit de pâine?” ¹² Atuncia au

priceput ei, că le-a spus să se păzească de învățătura fariseilor și a saducheilor, iar nu de aluatul pâinii.

¹³ Venind apoi Iisus în părțile Chesariei lui Filip, a întrebat pe ucenicii Săi și a zis: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul omului?” ¹⁴ Iar ei au zis: „Unii Ioan Botezătorul, alții Ilie, iar alții Ieremia sau unul din Prooroci.” ¹⁵ Zis-a lor: „Dar voi cine ziceți că sunt?” ¹⁶ Și răspunzând Simon Petru, a zis: „Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.” ¹⁷ Și răspunzând Iisus i-a zis: „Ferice de tine, Simone, fiul lui Ionă, că trup și sânge nu ți-a descoperit aceasta, ci Tatăl Meu, care este în ceruri.” ¹⁸ și Eu îți zic, că tu ești Petru¹⁾, și pe această piatră imi voi zidi Biserica, și porțile iadului nu o vor birui; ¹⁹ și ți voi da cheile împărăției cerurilor, și ce vei lega pe pământ, va fi legat și în ceruri, și ce vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri.” ²⁰ Atunci Iisus a poruncit ucenicilor Săi, ca să nu spună nimănui, că El este Hristosul.

²¹ Deatunci a început Iisus a descoperi ucenicilor Săi, că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe dela bătrâni, și dela arhierei, și dela cărturari, și să fie omorât și a treiazi să învie. ²² Și luându-l Petru la o parte, a început a-l stă împotriva și a zice: „Doamne, fii milostiv cu Tine însuși! Să nu se întâmple cu Tine una ca aceasta!” ²³ Iar El întorcându-se, a zis lui Petru: „Mergi înapoea Mea, satană! Sminteală imi ești, că nu cugești cele Dumnezecești, ci cele omenești.”

²⁴ Atunci Iisus a zis către ucenicii Săi: „De vo-

1) Petru vine de la cuvântul piatră.

este cineva să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze; ²⁵ căci cine voește să-și mântuiască sufletul său, îl va pierde; iar cine ți va pierde sufletul său pentru Mine, îl va afla; ²⁶ că ce ar folosi omul, de ar dobândi lumea toată, iar sufletul și l-ar pierde? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său? ²⁷ Că va veni Fiul omului în slava Tatălui Său cu ingerii Săi, și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui. ²⁸ Adevărul vă spun, sunt unia din ceice stau aicea, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedea pe Fiul omului venind în împărăția Sa.”

CAP. 17.

¹ Iară după șase zile, a luat Iisus pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, fratele lui, și i-a suit numai pre ei într'un munte înalt, ² și s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața Lui ca soarele, iar hainele Lui s'au făcut albe ca lumina. ³ Și iată li s'au arătat Moisa și Ilie vorbind cu Dănsul. ⁴ Iar Petru începând a grăi, a zis către Iisus: „Doamne, bine e să fim aicea! De voești, să facem aicea trei colibi: Ție una, și lui Moisa una, și una lui Ilie.” ⁵ Și încă grăind el, iată i-a umbrat un nor luminos, și iată, un glas s'a auzit din nor, zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, în care bine am voit; pe Acesta să-l ascultați!” ⁶ Și auzind ucenicii, au căzut cu fețele la pământ, și s'au spăimântat foarte tare. ⁷ Apropiindu-se însă Iisus, s'a atins de dănșii și a zis: „Sculăți-vă și nu vă temeți!” ⁸ Și ridicându-și ei ochii, n'au văzut pe niminea, decât numai pe Iisus slăgur.

⁹ Și când se pogorau ei din munte, Iisus li-a poruncit zicând: „Nimănui să nu spuneți vedenia aceasta, până nu se va scula Fiul omului din morți”.
¹⁰ Și 'L-au întrebat ucenicii Lui, zicând: „Dară de ce zic cărturarii, că întâiu trebuie să vie Ilie?”¹¹ Iar Iisus răspunzînd, le-a zis: „Ilie are să vină întâiu și are să pregătească toate;”¹² însă vă spun, că Ilie iată a venit, și nu l-au cunoscut, și au făcut cu el ce au voit; așa va suferi și Fiul omului dela ei”.

¹³ Atuncea au înțeles ucenicii, că le grăea de Ioan Botezătorul.

¹⁴ Și venind ei la mulțime, s'a apropiat de Dănsul un om și ingenunchind înaintea Lui,¹⁵ a zis: „Doamne, ai milă de fiul meu, că este lunatic și pătimește rău; căci adesea se aruncă în foc și adesea în apă;”¹⁶ și l-am adus la ucenicii Tăi, dar n'au putut să-l vindece.”¹⁷ Iar Iisus răspunzînd, a zis: „O, neam necredincios și îndărătnic, până-când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi? Aduceți-Mi-l aicea!”¹⁸ Și 'l-a certat Iisus, și a eșit demonul dintrânsul și s'a vindecat copilul din ceasul acela.

¹⁹ Atuncea au venit ucenicii la Iisus, când eră singur, și au zis: „Pentru ce noi n'am putut să-l scoatem?”²⁰ Iar Iisus le-a zis: Pentru necredința voastră; căci adevărul vă grăesc: de-ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui acestuia: mută-te de aicea acolo, și s'ar muta, și nimic nu v'ar fi cu neputință.”²¹ Iar soiul acesta de draci nu se poate scoate, decât numai cu rugăciune și cu post.”

²² Iar pecând străbăteau ei Galileia, Iisus le-a

zis: „Fiul omului va să se dea în mâna oamenilor,²³ și 'L vor omorâ, dar atreiazi va învia.” Și ei s'au întristat foarte tare.

²⁴ Iar dacă au sosit la Capernaum, s'au apropiat de Petru ceice strângeau dările și au zis: „Oare învățătorul vostru nu plătește dajdia?” Și ei a zis: „Ba da!”²⁵ Iar când a intrat el în casă, Iisus i'-a apucat înalțe, zicând; „Simone, ce ți se pare: împărății pământești dela cine iau dare sau bir: dela fiii lor sau dela cei străini?”²⁶ Și Petru 'l-a răspuns: „Dela cei străini.” Zis-a Iisus către el: „Așa dară fii sunt scutiți.”²⁷ Dar pentruca să nu-i smintim, mergi la marea și aruncă undița, și ia cel dintăiu pește, care-ți va cădea, și deschizându-i gura, vei găsi un statir: ia-l pe acela și li-l dă pentru Mine și pentru tine!”

CAP. 18.

¹ În ceasul acela s'au apropiat ucenicii de Iisus și au zis: „Cine oare e mai mare în împărăția cerurilor?”² Iar Iisus chemând un prunc, 'l-a pus în mijlocul lor³ și a zis: „Adevărul vă grăesc, de nu vă veți întorce și de nu vă veți face ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor.”⁴ Deci, celce se va smeri ca pruncul acesta, acela este mai mare în împărăția cerurilor;⁵ și celce va primi un prunc ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește:⁶ Iar celce va sminti pe vreunul din micșorii aceștia cari cred în Mine, acela mai bine și-ar legă de gât o piatră de moară și s'ar îneca în adîncul mării.

⁷ „Vai lumii de smintele, căci smintele trebuie să vie; dar mai vai de omul acela, prin care vine smintele!”

teala! ⁸ Deci, de te smintește mâna ta, sau piciorul tău, tae-le și le aruncă dela tine; căci e mai bine de tine să intri în viață șchiop sau ciung, decât să ai amândouă mâinile și amândouă picioarele și să fii aruncat în focul cel veșnic. ⁹ Și de te smintește ochiul tău, scoate-l și-l aruncă dela tine, căci e mai bine de tine să intri în viață cu un ochiu, decât cu amândoi ochii să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ „Căutați să nu nesocotiți pe vre-unul din mititeii acestia, căci vă spun, că îngerii lor în ceruri pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri. ¹¹ Căci Fiul omului a venit să mântuiască pe cel pierdut. ¹² Ce vi se pare? De ar avea un om o sută de oi și s'ar rătăci una din ele, nu lasă oare pe cele nouăzeci și nouă în munți și se duce să caute pe cea rătăcită? ¹³ Și de s'ar întâmpla să o găsească, adevărul vă grăesc, că se bucură mai mult decât de cele nouăzeci și nouă care nu s'au rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia Tatălui vostru celui din ceruri, ca să piară vreunul din mititeii acestia.

¹⁵ „Dacă însă îți va greși fratele tău, mergi și-l muștră între tine și el singur; și de te va ascultă, ai dobândit pe fratele tău; ¹⁶ iar de nu te va ascultă, mai ia împreună cu tine încă unul sau doi, ca pe spusa a doi sau trei martori să se sprijine orice cuvânt; ¹⁷ și de nu-l va ascultă, spune-l bisericii, și de nu va ascultă nici de biserică, să-ți fie ca un păgân și vameș.

¹⁸ „Adevărul vă grăesc: câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și câte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în cer. ¹⁹ Iarăși adevărul vă grăesc, că de se vor uni doi din voi pe pământ, tot lucru ce vor cere li se va da dela Tatăl Meu

cel care este în ceruri; ²⁰ Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.”

²¹ Atunci apropiindu-se de Dânsul Petru, a zis: „Doamne, de câte ori îmi va greși fratele meu și-l voi iertă? Au doar până de șapte ori?” ²² Iisus însă i-a zis: „Nu-ți zic să *terfi* până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte. ²³ De aceea, împărăția cerurilor este asemenea unui împărat, care a voit să se socotească cu slugile sale: ²⁴ și când a început el a se socoti, i s'a adus unul, care-i datoreă zece mii de talanți; ²⁵ și neavând acela cu ce plăti, a poruncit Domnul lui să-l vândă pe el, și pe femeea lui, și copiii și toate câte avea, și să plătească. ²⁶ Căzând însă sluga aceea, i se închină zicând: Stăpâne, mai îngăduște-mă, și-ți voi plăti tot! ²⁷ Și milostivindu-se stăpânul slugii acelia, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria.

²⁸ „Dar eșind sluga aceea, a găsit pe unul din tovarășii săi, care-i datoreă o sută de dinari; și apucându-l, îl gătuea, zicând: dă-mi ce-mi ești dator! ²⁹ Căzind însă la picioarele lui, îl ruga zicând: mai îngăduște-mă și-ți voi plăti. ³⁰ Dar acela n'a vrut, ci s'a dus și la băgat în temniță până ce va plăti datoria. ³¹ Tovarășii lui însă văzind ce-lece s'au petrecut, s'au întristat foarte tare și venind, au spus stăpânului lor toate cele petrecute. ³² Atunci stăpânul său chemându-l, i-a zis: slugă vicleană, toată datoria aceea i-am iertat-o, pentru că m-ai rugat; ³³ nu se cuvenea oare să miluiești și tu pe tovarășul tău, precum și eu te-am miluit pe tine? ³⁴ Și mânindu-se stăpânul lui, l-a dat muncitorilor până va plăti toată datoria. ³⁵ Așa va

face și Tatăl Meu cel ceresc cu voi, dacă fiecare din voi nu va iertă fratelui său din inimă greșalele lui'.

CAP. 19 și 20.

¹ Și dacă a sfârșit Iisus de rostit cuvintele acestea, a eșt din Galileea și a venit în părțile Iudeei dediacolo de Iordan; ² și 'l-au urmat mulțime de oameni și 'l-a vindecat acolo.

³ Atuncea s'au apropiat de Dânsul fariseii, ispiindu-L și zicându-l: „Se cade oare ca omul să-și lese femeia pentru orice pricină?” ⁴ Iar El răspunzind, le-a zis: „N'ați citit oare, că Făcătorul la început 'l-a făcut bărbat și femeie, ⁵ și a zis: Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup, ⁶ încât nu vor mai fi două trupuri, ci unul. Deci, ceea ce a unit Dumnezeu omul să nu despartă.”

⁷ Ei însă 'l-au zis: „De ce dară Moisa a poruncit să se dea *femeii* carte de despărțenie și să o lese?” ⁸ Și El le-a zis: „Moisa, după învârtosarea inimii voastre, v'a îngăduit să vă lasați femeile voastre; dar la început n'a fost așa. ⁹ Eu însă vă zic, că celce-și lasă femeia sa, fără pricină de desfrânare, și se căsătorește cu alta, face desfrânare; și celce se căsătorește cu cea lăsată, face desfrânare.”

¹⁰ Zis-au către Dânsul ucenicii Lui: „Dacă așa este pricina bărbatului cu femeia, nu e de folos a se căsători.” ¹¹ Iar El le-a zis: „Nu cuprind toți cuvântul acesta, ci numai acela cărora li e dat. ¹² Căci sunt fameni, cari din pântecel mamei lor s'au născut așa; și sunt fameni, cari s'au scopit de

oameni; și sunt fameni, cari singuri s'au făcut fameni pentru împărăția cerurilor. Cine poate cuprinde, să cuprindă.”

¹³ Atuncea au fost aduși la Dânsul copiii ca să-și pue mâinile peste dâșii și să se roage *pentru ei*. Dar ucenicii 'l-au certat. ¹⁴ Iisus însă li-a zis: „Lăsați copiii și nu-i opriți să vie la mine, căci a u-nora ca aceștia este împărăția cerurilor”. ¹⁵ Și punându-și mâinile peste ei, s'a dus de acolo.

¹⁶ Și iată s'a apropiat cineva și 'l-a zis: „Invățătorule bune, ce bine să fac, ca să am viața veșnică?” ¹⁷ Iar El 'l-a zis: „Ce Mă numești bun? nimineea nu e bun decât numai singur Dumnezeu. De voești însă să intri în viața *veșnică* păzește poruncile.” ¹⁸ Zisu-'l-a *acela*: „Care?” Și Iisus a zis: „Să nu ucizi; să nu faci desfrânare; să nu furi; să nu fii martor mincinos; ¹⁹ cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” ²⁰ Zis-a tânărul către El: „Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele; ce'mi mai lipsește?” ²¹ Și Iisus 'l-a zis: De voești să fii desăvârșit, dute de'ți vinde averile tale și le dă să-racilor, și vei avea comoară în cer; și vină de-Mi urmează Mie.” ²² Tânărul însă auzind cuvântul *acesta*, s'a dus întristat, pentru că avea avuții multe. ²³ Iar Iisus a zis către ucenicii Săi: Adevărul vă grăesc, că cu anevoe va intra bogatul în împărăția cerurilor; ²⁴ ba vă mai spun: mai lesne e să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre bogatul în împărăția lui Dumnezeu.” ²⁵ Și auzind *aceasta* ucenicii Lui, s'au mirat foarte tare și au zis: „Cine dară poate să se mântuească?” ²⁶ Iar Iisus privindu-'i,

le-a zis: „La oameni aceasta este cu neputință, iar la Dumnezeu toate sunt cu putință.”

²⁷ Atuncea răspunzînd Petru, a zis către Dănsul: „Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție; ce va fi oare cu noi?” ²⁸ Iar Iisus le-a zis: „Adevărul vă grăesc, că la nașterea a doua, când Fiul omului va șede pe scaunul slavei Sale, atuncea și voi ceice 'Mi-ați urmat Mie, veți șede pe douăsprezece scaune, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel;” ²⁹ și tot cel care a lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau soție, sau copii, sau țarine pentru numele Meu, va primi înșutit și va moșteni viața veșnică. ³⁰ Iată mulți din cei dintău vor fi pe urmă și din cei de pe urmă întâu.

20. ¹ „Căci împărăția cerurilor este asemenea unui gospodar, care a eșit disdeditimează să năimească lucrători pentru via sa;” ² și învîndu-se cu lucrătorii cu câte un dinar pe zi, 'i-a trimis în via sa. ³ Și eșind în ceasul al treilea, a văzut pe alții șezând în târg fără lucru, ⁴ și le-a zis și acelor: mergeți și voi în via mea și vă voi da și vouă ce va fi drept; și ei s'au dus. ⁵ Și eșind iarăși în ceasul al șaselea și al noulea, a făcut la fel. ⁶ Iar prin ceasul al unsprezecelea eșind, a găsit pe alții stând fără lucru, și le-a zis și lor: de ce ați stat aicea toată ziua degeaba? ⁷ Și ei l-au zis: nimenea nu ne-a năimit. Zis-a lor: mergeți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul, veți primi! ⁸ Iar dacă s'a făcut sară, stăpînul viei a zis către iconomul său: chîmă lucrătorii și le plătește, începînd cu cei de pe urmă pînă la cei dintăi. ⁹ Și venînd cei din ceasul al unsprezecelea, au luat câte un dinar. ¹⁰ Și venînd

apoi și cei dintău, socoteau că vor lua mai mult, dar au luat și ei tot câte un dinar; ¹¹ iar dacă au luat, au început să cîrtească împotriva stăpînului casei, zicînd: ¹² acești din urmă au lucrat numai un ceas și i-ai făcut întocmai cu noi, ceice am dus greul zilei și căldura. ¹³ El însă răspunzînd, a zis: nuia dintrășii: prietene, nu ți fac strîmbătate! Au nu cu un dinar te-ai tocmît cu mine? ¹⁴ Iată-ți al tău și du-te, căci voesc să dau și acestui de pe urmă, ca și ție; ¹⁵ nu 'mi-e oare îngăduit să fac cu ale mele ce voesc? S'au poate ochiul tău e pizmătar. Ț pentru că eu sunt bun? ¹⁶ Așa vor fi cei de pe urmă întâu și cei dintău pe urmă, căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.”

¹⁷ Și suîndu-se Iisus la Ierusalim, pe cale a luat pe cei doisprezece ucenici ai Săi deosebi și le-a zis: ¹⁸ „Iată, ne suim la Ierusalim și Fiul omului se va da arhierilor și cărturarilor și 'L vor osîndi la moarte; ¹⁹ și 'L vor da păgînilor, ca să 'L batjocorească, și să 'L bată, și să 'L răstignească, dar atreiază va învia.”

²⁰ Atunci s'a apropiat de El mama fiilor lui Zevedeu cu fiii săi, închinându-se și cerînd ceva dela Dănsul. ²¹ Și El 'i-a zis: „Ce vorești?” Răspuns-a ea: „Zi ca acești doi fii ai mei să șadă unul de-a dreapta Ta și altul de-a stînga Ta întru împărăția Ta!” ²² Iar Iisus răspunzînd, a zis: „Nu știți ce cereți! Puteți să beți păharul pe care voi să 'l beau Eu, și cu botezul cu care mă botez Eu, să vă botezați?” Și ei 'l-au zis: „Putem!” ²³ Zis-a lor Iisus: „Păharul meu veți bea și cu botezul cu care Mă voi boteza Eu vă veți boteza, iar a ședeă de-a dreapta Mea, sau de-a stînga Mea nu 'Mi este în-

găduit să dau *decât* celor ce li s'a rânduit de Tatăl Meu."

²⁴ Și auzind *acestea* cei zece *ucenici*, s'au mâniat pe cei doi frați. ²⁵ Iar Iisus chemându'l, a zis: „Știi, că domnitorii popoarelor domnesc peste dânsele și cei mari le stăpânesc; ²⁶ între voi însă să nu fie așa: ci care dintre voi va vrea să fie mai mare, să vă fie slugă; ²⁷ și celce va vrea să fie între voi întâiu, slugă să vă fie; ²⁸ precum și Fiul omului n'a venit ca să l se slujască, ci ca să slujască, și să-și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora."

²⁹ Și plecând ei din Erihon, a urmat după El popor mult. ³⁰ Și iată doi orbi, care ședeau lângă cale, auzind că trece Iisus, au strigat, zicând: „Miluește-ne, Doamne, Fiul lui David!" ³¹ Poporul însă li certă ca să tacă; iar ei strigau și mai tare, zicând: „Miluește-ne, Doamne, Fiul lui David!" ³² Și oprindu-se Iisus, i-a chemat și a zis: „Ce voiți să vă fac?" ³³ Iar ei i-au zis: „Doamne, să ni se deschidă ochii!" ³⁴ Și milostivindu-se Iisus, S'a atins de ochii lor, și îndată au văzut *cu* ochii lor, și au urmat după Dânsul.

CAP. 21.

¹ Iară dacă s'au apropiat de Ierusalim și au sosit în Vitefaghi, lângă Muntele Maslinilor, a trimis Iisus doi ucenici, ² zicându-le: „Mergeți în satul dinaintea voastră și îndată veți găsi o asină legată, și cu ea un mânz; deslegându-o, aduceți-o la Mine. ³ Și de vă va zice cineva ceva, spuneți-l, că acestea trebuiesc Domnului, și le va trimite numaidecât."

⁴ Iară *acestea* toate s'au făcut, ca să se plinească ceea ce s'a spus prin proorocul, care zice: ⁵ „Spuneți fiicei Sionului: iată, Împăratul tău vine la tine blând, călare pe asină, pe mânz, pe fiul celei de sub jug."

⁶ Deci, s'au dus ucenicii și au făcut cum le poruncise Iisus: ⁷ au adus asina și mânzul și i-au pus pe ele hainele lor și Iisus a șezut pe dânsele. ⁸ Și foarte mulți din popor așterneau pe cale hainele lor, iar alții tăeau ramuri din copaci și le așterneau pe cale. ⁹ Iar gloatele, care mergeau înainte și care veneau în urmă, strigau și ziceau: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat fie Celce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!"

¹⁰ Și când a intrat El în Ierusalim, s'a mișcat toată cetatea, zicând: „Cine este Acesta?" ¹¹ Iar gloatele răspundeau: „Acesta este Iisus, Proorocul cel din Nazaretul Galileei."

¹² Și intrând Iisus în biserica lui Dumnezeu, a izgonit pe toți celce vindeau și cumpărau în biserică, a răsturnat mesele zarafilor și scaunele celorce vindeau porumbel, ¹³ și le-a zis: „Scrie este: casa Mea casă de rugăciune se va numi, iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari."

¹⁴ Și au venit la Dânsul în biserică orbi și schiopi, și i-a vindecat.

¹⁵ Văzând însă arhierii și cărturarii minunile ce făcea El, și copiii strigând în biserică și zicând: „Osana Fiului lui David!" s'au minieat, ¹⁶ și i-au zis: „Auzi ce zic aceștia?" Iară Iisus le-a răspuns: „Da! Dar oare niciodată n'ați citit, că din gura pruncilor și a copiilor de țiță ai scos laudă?" ¹⁷ Și

lăsându-*l*, a eșit afară din cetate, în Vitania, și a mas acolo.

¹⁹ Iară adouazi, când se întorcea în cetate, a flămânzit; ²⁰ și văzând un smochin lângă drum, s'a apropiat de el, și negăsind întrânsul nimica, decât numai frunze, a zis către dânsul: „Deacum în veac să nu se mai facă rod în tine!” Și îndată s'a uscat smochinul. ²¹ Și văzând *aceasta* ucenicii, s'au mirat și au zis: „Cum de s'a uscat smochinul așa de repede?” ²² Iisus însă a răspuns și li-a zis: „Adevărul vă grăesc: de veți avea credință și de nu vă veți îndoi, veți face nu numai *ceace* s'a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de-*i* veți zice: rădăcă-te și te aruncă în marea, se va face *astă*; ²³ și toate câte veți cere în rugăciunea voastră cu credință, veți primi.”

²⁴ Iar dacă a venit în biserică, s'au apropiat de El arhierii și bătrânii poporului când învăță, și au zis: „Cu ce putere faci acestea? Și cine Ți-a dat Ție puterea aceasta?” ²⁵ Iară Iisus răspunzînd, le-a zis: „Am să vă întreb și Eu un lucru, și de mi-*l* veți spune, vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea: ²⁶ Botezul lui Ioan de unde a fost: din cer sau dela oameni?” El însă cugetau în sine: „de vom zice: din cer, ne va zice: pentrue dară n'ați crezut în el? ²⁷ Iară de vom zice: dela oameni, ne temen de popor, că toți au pe Ioan ca pe un prooroc.” ²⁸ Și răspunzînd lui Iisus, au zis: „Nu știm.” Atuncea și El le-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestea.”

²⁹ „Dar ce vi se pare vouă? Un om avea doi feciori; și mergând la cel dintău a zis: fiule, mergi de lucrează azi în via mea!” ³⁰ Iară el răspunzînd,

a zis: nu voesc; dar mai pe urmă căindu-se, s'a dus. ³¹ Și ducându-se *tatăl acela* la al doilea fecior, i-a zis acelaș lucru; și acela răspunzînd, a zis: eu mă duc, domnule, și nu s'a dus. ³² Care din doi a făcut voea tatălui său?” Răspuns'au: „Cel dintău.” Zis-a lor Iisus: „Adevărul vă grăesc, că vameși și păcătoasele intră înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu; ³³ căci a venit la voi Ioan pe calea sfînteniei, și n'ați crezut întrânsul, iar vameși și păcătoasele au crezut întrânsul; voi însă nici dupăce ați văzut *aceasta* nu v'ați căit ca să credeți în el

³⁴ „Ascultați altă pildă: a fost odată un gospodar, care a sădit vie, și a îngrădit-o cu gard, și a săpat întrânsa teasc, și a zidit turn, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe. ³⁵ Iară când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis *omul acela* pe slugile sale la lucrători să ia roadele ei. ³⁶ Lucrătorii însă, prinzînd pe slugile lui, pe unul l'au bătut, pe altul l'au omorât, iar pe altul l'au ucis cu pietre. ³⁷ Și iarăș a trimis el pe alte slugi, mai multe decât cele dintău, și le-au făcut asemenea. ³⁸ Iar mai pe urmă a trimis la dânsii pe fiul său, zicând: se vor rușina de fiul meu. ³⁹ Însă lucrătorii văzând pe fiul, au zis unii către alții: acesta-i moștenitorul, hai să-*l* omorăm și să stăpânim moștenirea lui, ⁴⁰ și apucându-*l*, l'au scos afară din vie și l'au omorât. ⁴¹ Deci, cînd va veni stăpînul viei, ce va face lucrătorilor acestora?” ⁴² Și l'au răspuns: „Pe cei răi, rău îi va pierde, iară via o va da altor lucrători, cari-*i* vor da roadele ei la vreme”.

⁴³ Zisu-le-a Iisus *iarăși*: „Au doară niciodată n'ați citit în Scriptură: piatra, pe care au neșoço-

tit-o ziditorii, a ajuns *să fie pusă* în capul unghiului; dela Domnul s'a făcut aceasta și *lucrul acesta* este minunat în ochii noștri. ⁴³ Deaceea vă spun, că se va lua dela voi împărăția lui Dumnezeu și se va da neamului, care va aduce roadele ei; ⁴⁴ și celce va cădea pe piatra aceasta, se va sfărâma și peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi."

⁴⁵ Și auzind pildele Lui, arhiereli și fariseii au înțelese, că de dânșii grăește, ⁴⁶ și căutau să-L prindă, dar se temeau de popor, pentrucă îl socotea ca prooroc.

CAP. 22.

¹ Și urmând Iisus iarăși să li grăiască în pilde, a zis:

² „Impărăția cerurilor se aseamănă cu un împărat, care a făcut nuntă fiului său; ³ și a trimis slugile sale să poștească pe cei chemați la nuntă, dară aceștia n'au voit să vină. ⁴ Trimis-a iarăși împăratul alte slugi, zicând: „Spuneți celor chemați: iată am gătit prânzul meu; vițelii mei și cele îngrășate *ale mele* s'au junghiat și toate-s gata; veniți la nuntă!” ⁵ El însă nebăgând în samă *această poftire*, s'au dus: unul la țarina sa, unul la neguțitoria sa; ⁶ iar ceilalți prinzând pe slugile lui, le-au bătut și le-au ucis. ⁷ Și auzind *de aceasta* împăratul, s'a mâniat, și trimițind oștirile sale, a pierdut pe ucigașii aceia și cetatea lor au ars-o. ⁸ Apoi a zis slugilor sale: „Iată ospățul de nuntă este gata, iar cei chemați n'au fost vrednici *de el*. ⁹ Duceți-vă dară pela răspintile drumurilor, și pe câți veți găsi, chemați-i la nuntă”. ¹⁰ Și eșind slu-

gile acelea pela răspântii, au adunat pe toți câți au găsit, răi și buni; și s'a umplut ospățul nunții de oaspeți. ¹¹ Și intrând împăratul să vadă pe ceice sedeau la masă, a văzut acolo un om, care nu era îmbrăcat cu haină de nuntă, ¹² și l-a zis: Prietene, cum ai intrat aicea, neavând haină de nuntă? El însă tăcea. ¹³ Atuncea a zis împăratul celorce slujeau: Legându-i mâinile și picioarele, luați-l și-l aruncați în întunerecul cel de afară: acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți. ¹⁴ Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși."

¹⁵ Atuncea fariseii s'au dus și s'au sfătuit, cum l-ar prinde în vorbă. ¹⁶ Și au trimis la El pe ucenicii lor împreună cu irodianii, cari l-au zis: „Invățătorule, știm că ești drept și cu adevărat înveți calea lui Dumnezeu, și nu-ți pasă de nimeni, căci nu cauți la fața oamenilor. ¹⁷ Deci spune nouă, ce ți se pare: se cade a plăti bir chesarului, sau nu?” ¹⁸ Iisus însă cunoscând vicleșugul lor, a zis: „Ce Mă isptiți, fățarnicilor? Arătați-Mi banul *cu care se face plata* birului!” ¹⁹ Și ei l-au adus un dinar. ²⁰ El însă le-a zis: „Al cui este chipu și scrisoarea de pe el?” ²¹ Răspunsu-l-au: „Ale chesarului”. Atunci Iisus le-a zis: „Dați dară pe celece sunt ale chesarului chesarului, și pe celce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu”. ²² Și auzind *de aceasta*, s'au mirat, și lăsându-l s'au dus. ²³ Tot în ziua aceea au venit la Dânsul saducheii, care zic că nu este înviere, și l-au întrebat, zicând: ²⁴ „Invățătorule, Moisa a zis: de va muri cineva neavând copii, să lă fratele său pe femeea lui și să ridice urmași fratelui său. ²⁵ Au fost însă la noi șapte frați; și în-surându-se cel dintăiu, a murit și, neavând copii,

a lăsat pe femeia sa fratelui său; ³⁰ asemenea s'a întâmplat și cu al doilea și cu al treilea până la al șaptelea; ³¹ iară mai pe urmă de toți a murit și femeia. ³² Deci la înviere căruia din cei șapte va fi ea femeie, căci toți au avut-o*.

³³ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Vă rătăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. ³⁴ Căci la înviere nici *bărbații* nu se însoară, nici *femeile* nu se mărită, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu din ceruri. ³⁵ Dară despre învierea morților n'ați citit oare ceace vi s'a zis dela Dumnezeu: ³⁶ Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov? Dumnezeu însă nu este Dumnezeu morților, ci al viilor.“

³⁷ Și auzind gloatele, se mirau de învățătura Lui. ³⁸ Fariseii însă, auzind că a astupat gura saduchelilor, s'au adunat împreună; ³⁹ și unul din ei, care eră om de legi, ispitindu-l, l-a întrebat și a zis; ⁴⁰ „Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege?“ ⁴¹ Iară Iisus i-a zis: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău: aceasta este întâia și cea mai mare poruncă; ⁴² iar adoua, asemenea acesteia, este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. ⁴³ Pe aceste două porunci se întemeiază toată legea și proorocii.“

⁴⁴ Și fiind adunați fariseii, Iisus i-a întrebat, zicînd: ⁴⁵ „Ce socotiți voi de Hristos: al cui fiu este El?“ Și ei l-au răspuns: „Al lui David“. ⁴⁶ Zis-a Iisus către ei: „Cum dară David, cu Duhul, îl numește Domn, zicînd: ⁴⁷ zis-a Domnul Domnului meu: șezi de dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor Tale?“ ⁴⁸ Deci, dacă David

îl numește pe El Domn, atunci cum este Fiul lui?“

⁴⁹ Și nimenea nu i-a putut răspunde nici un cuvânt. Și din ziua aceea nimenea n'a mai îndrăznit, să-l întrebe.

CAP. 23.

¹ Atunci Iisus a grăit gloatelor și necredincilor Săi, și a zis: ² „Pe scaunul lui Moisa s'au așezat cărturarii și fariseii; ³ deci, toate câte vă vor zice să păziți, păziți și faceți, iară după faptele lor nu faceți, căci ei zic, dară nu fac. ⁴ Leagă sarcini grele și cu anevoe de purtat, și le pun pe umerii oamenilor, iară ei nici cu degetul nu vor să le miște; ⁵ toate faptele lor le fac, ca să fie văzute de oameni; își fac filacterii late, și-și pun la haine ceprazuri lungi; ⁶ iubesc locurile cele dintăiu la ospete și scaunile cele maidesus în sinagogi, ⁷ și să li se închine toți oamenii pe ulițe și să le zică: învățătorule, învățătorule! ⁸ Voi însă să nu vă numiți învățători, căci învățătorul vostru este unul singur — Hristos, iară voi toți sunteți frați; ⁹ și tată al vostru să nu numiți pe nimenea pe pământ, căci aveți numai un singur Tată, care este în ceruri; ¹⁰ nici povățuitori să nu vă numiți, căci povățuitorul vostru este unul singur — Hristos. ¹¹ Cel mai mare dintre voi să vă fie slugă, ¹² căci celce se va înălța pe sine, acela se va smeri, iar cel ce se va smeri pe sine, acela se va înălța.“

¹³ „Dar vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că închideți oamenilor împărăția cerurilor, căci voi nu intrați și nici pe celce vor să intre nu-i lăsați! ¹⁴ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că măn-

cați casele văduvelor și cu fățarnicie vă rugați îndelung; deaceia mai mare osândă veți lua! ¹⁵ Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că cutriați marea și uscatul ca să faceți un prozelit și dacă îl dobândiți, îl faceți fiu al gheenei îndoit ca voi.

¹⁶ „Vai vouă, povățuitori orbi, care ziceți, că de se va jură cineva pe biserică, nu e nimica; iară de se va jură cineva pe aurul bisericii, e vinovat. ¹⁷ Nebuni și orbi, ce e mai mare: aurul, sau biserica care sfințește aurul? ¹⁸ Și iarăș: de se va jură cineva pe altar, nu e nimica; iară de se va jură cineva pe darul de pe el, e vinovat. ¹⁹ Nebuni și orbi, ce este mai mare: darul, sau altarul care sfințește darul? ²⁰ Deci, celce se jură pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt pe el; ²¹ și celce se jură pe biserică, se jură pe ea și pe Celce locuște întrânsa; ²² și celce se jură pe cer, se jură pe scaunul lui Dumnezeu și pe Celce șade pe dânsul.

²³ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că dați zecueală din mintă, din mărar și din chimen, și nesocotiți cele mai de samă ale legii: dreptatea, mila și credința: acestea trebuie să le faceți și pe aceea să nu le lăsați! ²⁴ Povățuitori orbi, cari strecurați țînțarul și înghițiți cămila!

²⁵ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că curățiți partea cea dinafară a paharului și a blidului, iar pedinăuntru sunt pline de răpire și de nedreptate! ²⁶ Fariseie oarbe, curăță mai întâiu partea cea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea dinafară!

²⁷ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că vă asămănați mormintelor văruițe, care pe dinafară se

par frumoase, iară înăuntru sunt pline de oase de morți și de toată necurăția! ²⁸ Așa și voi pedin-afară vă păreți oamenilor *că sunteți* dreți, iar înăuntru sunteți plini de fățarnicie și de nelegiuire!

²⁹ „Vai vouă, cărturari și farisei fățarnici, că zidiți mormintele proorocilor și împodobiți gropile dreptilor, ³⁰ și ziceți: de am fi fost în zilele părinților noștri, n'am fi fost părtași cu dânsii la *vărsarea* sângelui proorocilor. ³¹ Drept aceea, înși-vă mărturisiți de voi, că sunteți filii celorce au ucis pe prooroci, ³² și împliniți și voi măsura părinților voștri. ³³ Șerpi, pul de vipere, cum veți scăpa de osânda gheenei?

³⁴ „De aceia, iată Eu trimit la voi prooroci și înțelepți și cărturari, și *pe unii* din ei îi veți ucide și-i veți răstigni, și *pe alții* din ei îi veți bate în sinagogile voastre și-i veți alunga din cetate în cetate; ³⁵ ca să vină asupra voastră tot sângele drept, care s'a vărsat pe pământ, de la sângele lui Avel celui drept până la sângele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între biserică și altar. ³⁶ Adevărul vă grăesc: toate acestea vor veni peste neamul acesta.

³⁷ „Ierusalime, Ierusalime, celce omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pe filii tăi, cum își adună găina puil sub aripi, și nu ai vrut! ³⁸ Iată vi se lasă casa voastră pustie, căci vă spun: deacum nu mă veți mai vedea până nu veți striga: binecuvântat fie celce vine întru numele Domnului!”

CAP. 24 și 25.

¹ Și eșind Iisus, a plecat dela biserică. Și s'au

apropiat ucenicii Lui să-I arate zidurile bisericii.
² Iar Iisus le-a zis: „Vedeți toate acestea? Ade-
 vărul vă grăesc: nu va rămâneă aicea piatră pe
 piatră care să nu se răsipească!

³ Apoi când ședea El pe muntele Eleonului, s'au
 apropiat de Dânsul ucenicii Lui deosebi și au zis:
 „Spune nouă, când au să fie acestea și care e sem-
 nul venirii Tale și al sfârșitului veacului?”⁴ Și
 răspunzînd Iisus, le-a zis: Păziți-vă să nu vă în-
 șelele cinevă; ⁵ căci mulți vor veni sub numele Meu
 și vor zice: eu sunt Hristosul, și pe mulți vor în-
 șelă. ⁶ Deasemenea veți auzi de războaie și vești
 de războaie. Căutați să nu vă înspăimîntați, căci
 trebuie să fie toate acestea; dar nu va fi acela
 sfârșitul.

⁷ „Căci se va scula popor peste popor și împă-
 răție peste împărăție și vor fi: foamete și ciume și
 cutremure pe alocurea. ⁸ Dar toate acestea sunt
 numai începutul durerilor. ⁹ Atunci vă vor da la
 chinuri, și vă vor ucide, și veți fi uriți de toate
 popoarele pentru numele Meu. ¹⁰ Și atunci se vor
 sminti mulți; și unul pe altul se vor ucide și se
 vor uri unul pe altul. ¹¹ Și mulți prooroci minci-
 noși se vor scula și vor amăgi pe mulți. ¹² Și din
 pricina înmulțirii lăărădelegilor, în mulți se va răci
 dragostea. ¹³ Dar celce va răbdă până în sfârșit,
 acela se va mântui. ¹⁴ Și se va propovedui această
 Evanghelie a împărăției în toată lumea, spre mă-
 turie la toate popoarele, și atunci va veni sfâr-
 șitul.

¹⁵ „Deci, când veți vedea urăciunea pustirii, de
 care s'a grăit prin proorocul Daniil, șezând în locul
 cel sfânt, — celce citește să înțeleagă, — ¹⁶ atunci

cel din Iudeia să fugă la munți; ¹⁷ și cei de pe
 acoperiș să nu se pogoare să ia ceva din casa
 sa; ¹⁸ și cel din țarină să nu se întoarcă să-și ia
 hainele sale. ¹⁹ Vai însă de cele îngreunate și de
 celece vor alăptă în zilele acelea! ²⁰ Rugați-vă dară
 ca să nu se întâmpie fuga voastră iarna sau sâm-
 bătă, ²¹ căci atunci va fi strâmtorare mare, cum
 n'a mai fost dela începutul lumii până acum, și nici
 nu va mai fi. ²² Și de nu s'ar scurtă zilele acelea,
 nici un om nu s'ar mântui. Dară pentru cei aleși,
 zilele acelea se vor scurtă.

²³ „Atuncea de vă va zice cinevă: iată Hristosul
 este aicea, sau acolo, — să nu credeți! ²⁴ Căci se
 vor scula Hristoși mincinoși și vor arată semne
 mari și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și
 pe cei aleși.

²⁵ Iată, v'am spus de mai înainte. ²⁶ Deci, de vă
 vor zice: iată Hristosul este în pustie, — să nu
 ieșiți; sau: iată, este în cămări tainice, să nu cre-
 deți! ²⁷ Căci după cum fulgerul iese dela răsărit și
 se arată până la apus, așa va fi și venirea Fiului
 omului: ²⁸ căci unde va fi stîrvul, acolo se vor adună
 vulturii.

²⁹ „Însă îndată, după strâmtorarea din zilele acele
 soarele se va întunece, și luna nu-și va mai da
 lumina sa, și stelele vor cădea din cer, și puterile
 cerurilor se vor clăti. ³⁰ Atunci se va arată semnul
 Fiului omului pe cer, și atunci vor plînge toate
 semințiile pămîntului și vor vedea pe Fiul omului
 venind pe norii cerului cu putere și cu slavă mare.
³¹ Și va trimite îngerii Săi cu trâmbiță puternic ră-
 sunătoare, și vor adună pe cei aleși ai Lui din cele

patru vânturi, dela o margină a cerurilor pânăla cealaltă margine a lor.

³³ „Luați pildă dela smochin: când ramurile lui se moae și încep să dea frunze, atunci știți că vara este aproape. ³⁴ Tot așa și când veți vedea toate semnele acestea, să știți că Fiul omului este aproape, la ușă. ³⁵ Adevărul vă grăesc: nu va trece neamul acesta, până vor fi toate acestea. ³⁶ Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele Mele nu vor trece fără să se împlinească.

³⁷ „Însă de ziua și de ceasul acela nu știe nimeni, nici îngerii din ceruri, ci numai Tatăl Meu singur. ³⁸ Cum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului omului: ³⁹ căci precum în zilele cele dinainte de potop oamenii au mâncat, au băut, s'au însurat și s'au măritat până în ziua în care a intrat Noe în corabie, ⁴⁰ și nu au știut nimic până a venit potopul și 'i-a pierdut pe toți, — așa: va fi și venirea Fiului omului. ⁴¹ Atunci de vor fi doi în câmp, unul se va lua și altul se va lăsa; ⁴² de vor fi două la moară ca să macine, una se va lua și alta se va lăsa.

⁴³ „Priveghiați deci, că nu știți în care ceas va veni Domnul vostru. ⁴⁴ Să știți însă aceea, că de ar cunoaște stăpânul casei în care ceas are să vie furul, de ar priveghea și n'ar lăsa să-i spargă casa. ⁴⁵ De aceea și voi fiți gata, căci în ceasul în care nu gândiți, va veni Fiul omului. ⁴⁶ Cine este oare robul slăbicios, pe care l-a pus stăpânul său peste slugile sale, ca să le dea hrană la vreme? ⁴⁷ Ferice de robul acela, dacă întorcându-se stăpânul, îl va găsi făcând așa. ⁴⁸ Adevărul vă grăesc, peste toată averea sa îl va pune. ⁴⁹ Dacă însă robul acela fiind

râu, va zice în inima sa: stăpânul meu nu se va întoarce curând; ⁵⁰ și va începe a bate pe tovarăși, și a mânca și a bea cu bețivii; ⁵¹ veni-va stăpânul robului acela în ziua, în care el nu se așteaptă și în ceasul, în care nu se gândește, ⁵² îl va tăia din dregătorie și-l va face părtaș cu fățarnicii; acolo va fi plâns și scrâșnire de dinți.

²⁵ „Atuncea împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare, care luându-și candelarele lor, au eșit întru întâmpinarea mirelui. ² Dintre acestea cinci erau înțelepte, iară cinci nebune. ³ Cele nebune luându-și candelarele lor, n'au luat cu sine untdelemn; ⁴ iară cele înțelepte împreună cu candelarele lor au luat și untdelemn în vasele lor. ⁵ Și întârzîind mirele, le-a prins pe toate somnul și au adormit. ⁶ Iar pe la miezul nopții s'a făcut strigare: iată mirele vine, eșiți întru întâmpinarea lui! ⁷ Atunci s'au sculat toate fecioarele acelea și 'și-au tocmnit candelarele lor. ⁸ Cele nebune însă au zis către cele înțelepte: dați-ne din untdelemnul vostru, că se sting candelarele noastre. ⁹ Iară cele înțelepte au răspuns, zicând: nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă: mergeți mai bine la cei ce vând și vă cumpărați. ¹⁰ Și ducându-se ele să 'și cumpere, a venit mirele, și celele erau gata au intrat cu el la nuntă, și s'a închis ușa. ¹¹ Mai pe urmă au venit și celelalte fecioare și au zis: Doamne, Doamne, deschide-ne nouă. ¹² Iară el răspunzînd, le-a zis: adevărul vă grăesc: nu vă cunosc pe voi!

¹³ „Privegheați dară, că nu știți nici ziua, nici ceasul, în care are să vie Fiul omului! ¹⁴ Căci El este ca omul, care voind să plece într-o țară depărtată, a chemat slugile sale și le-a încredințat averea sa;

¹⁵ și a dat unuia cinci talanți, altuia doi și altuia unul, după puterea fiecăruia; apoi a plecat îndată.

¹⁶ „Și celce primise cinci talanți, s'a dus și a negușitorit cu dâșii și a făcut alți cinci talanți; ¹⁷ tot așa și cel cu doi, a câștigat și el alți doi; ¹⁸ iară celce primise un talant, s'a dus și săpând în pământ; a ascuns argintul stăpânului său. ¹⁹ Iar după multă vreme a venit stăpânul slugilor acelora, și le-a cerut socoteală. ²⁰ Deci, venind celce luase cinci talanți, a mai adus alți cinci talanți și a zis: stăpâne cinci talanți mi-ai dat; iată am câștigat cu dâșii alți cinci talanți. ²¹ Iară stăpânul lui i-a zis: bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău! ²² Venit-a asemenea și celce luase doi talanți și a zis: stăpâne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am câștigat cu ei; ²³ și stăpânul său i-a zis: bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune, intră în bucuria stăpânului tău! ²⁴ A venit apoi și celce luase un talant și a zis: stăpâne, te-am știut om aspru: seceri unde n'ai semănat, și aduni unde n'ai risipit; ²⁵ și temându-mă, m'am dus și am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău! ²⁶ Iar stăpânul său răspunzînd, i-a zis: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am sămănat și adun unde n'am risipit; ²⁷ deaceia ți se cădea să dai argintul meu negușitorilor și eu venind, aș fi luat al meu cu dobândă. ²⁸ Deci, luați talantul dela ei și-l dați celui care are zece talanți; ²⁹ căci tot celui care are i se va da și-i va prisosi, iar dela celce nu are, se va lua și ceia care; ³⁰ iară pe sluga netrebnică aruncați-o în întunerecul cel din afară; acolo

va fi plâns și scrâșnire de dinți.“ Și zicând aceasta, a strigat: „Celce are urechi de auzit, să audă!“

³¹ „Când însă va veni Fiul Omului în slava sa, și având cu Dânsul toți sfinții ingeri, atuncea va șede pe scaunul slavei Sale, ³² și se vor aduna înaintea Lui toate popoarele; și-i va despărți pe unii de alții, cum desparte păstorul oile de iezi; ³³ și va pune oile deadreapta Sa, iară iezi deastînga. ³⁴ Atuncea va zice împăratul către cel din dreapta Lui: veniți, binecuvîntați Tatălui Meu, și moșteniți împărăția gătită vouă la facerea lumii; ³⁵ căci am flămânzit și 'Mi-ați dat să mănânc; am însetat și 'M'ați adăpat; străin am fost și 'M'ați primit; ³⁶ gol, și 'M'ați îmbrăcat; bolnav am fost și 'M'ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. ³⁷ Atuncea dreptii răspunzînd, vor zice către El: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit, sau însetat și Te-am adăpat? ³⁸ Când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și te-am îmbrăcat? ³⁹ Și când Te-am văzut bolnav, sau în temniță și am venit la Tine? ⁴⁰ Iară împăratul răspunzînd, le va zice: Intrucât ați făcut *acestea* unuia din acești frați mai mici ai Mei, Mie 'Mi le-ați făcut. ⁴¹ Atunci va zice și celor deastînga Lui: duceți-vă dela Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și ingerilor lui: ⁴² căci am flămânzit și nu 'Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu 'M'ați adăpat; ⁴³ am fost străin și nu 'M'ați primit; gol am fost și nu 'M'ați îmbrăcat; bolnav și în temniță am fost și nu 'M'ați cercetat. ⁴⁴ Atunci vor răspunde și ei și vor zice către Dânsul: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit? ⁴⁵ Atuncea

răspunzind *Impăratul*, le va zice: adevărul vă grădesc, intrucât n'ați făcut *acestea* unuia din acești mai mici, Mie nu Mi le-ați făcut. ⁴⁰ Și se vor duce aceștia în muncă veșnică, iar dreptii în viață veșnică."

CAP. 26.

¹ După ce a sfârșit Iisus toate cuvântările acestea, a zis către ucenicii săi: ² „Știți că după două zile au să fie Paștile, și Fiul omului se va da să se răstignească”

³ Atunci s'au adunat arhierii și cărturarii și bătrânii poporului în curtea arhierelui, care se numea Caiafa. ⁴ Și s'au sfătuit să prindă pe Iisus cu vicleșug și să-L omoare. ⁵ Dară ziceau: „Nu în sărbători, ca să nu se facă turburare în popor”.

⁶ Și pecând se află Iisus în Vitania, în casa lui Simon Leprosul, ⁷ s'a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir scump, și i-a turnat pe capul Lui, când ședea El la masă.

⁸ Și văzând aceasta ucenicii Lui, li-a părut rău și au zis: „Pentru ce s'a făcut această pagubă? ⁹ Căci acest mir se putea vinde pe un preț mare și da săracilor. ¹⁰ Iisus însă înțelegând *aceasta*, le-a zis: „Pentru ce aduceți supărare femeii? Căci un lucru bun a făcut ea pentru Mine. ¹¹ Căci pe săraci pururea îi aveți cu voi, iar pe Mine nu Mă aveți pururea. ¹² Și aceasta turnând acest mir pe trupul Meu, M'a pregătit pentru îngropare. ¹³ Și drept vă spun: orunde se va propovedui Evanghelia aceasta în lumea toată, se va spune și ce a făcut ea, spre pomenirea ei”.

III.

¹⁴ Atunci unul din cei doisprezece, care se numea Iuda Iscarioteanul, s'a dus la arhierii, ¹⁵ și a zis: „Ce-mi veți da și eu vi-L voi da vouă?” Iară ei i-au dat treizeci de arginți.

¹⁶ Și de atunci căută Iuda prilej potrivit ca să-L dea.

¹⁷ Iar în ziua întâia a azimilor, au venit ucenicii la Iisus și au zis către Dânsul: „Unde voești să-Ți gătim paștile?” ¹⁸ Și El le-a zis: „Duceți-vă la cutare în cetate și-i spuneți: Învățătorul zice: vremea Mea s'a apropiat; și la tine voi să fac paștile cu ucenicii Mei”. ¹⁹ Și au făcut ucenicii cum le poruncise Iisus, și au pregătit paștile.

²⁰ Iară dacă s'a făcut sară, Iisus s'a așezat la masă cu cei doisprezece ucenici. ²¹ Și pecând mâncau ei, a zis: „Adevărul vă spun, că unul din voi Mă va vinde”. ²² Iară ei s'au întristat foarte tare și fiecare din ei a început a zice către Dânsul: „Doamne, nu cumva eu sunt *acela*”? ²³ Iară El răspunzind, a zis: „Celce și-a tins mâna în blid odată cu Mine, acela Mă va vinde. ²⁴ Fiul Omului însă merge cum este scris pentru El; dar vai de omul acela, prin care se vinde Fiul Omului; mai bine i-ar fi fost omului acela de nu s'ar fi născut!”. ²⁵ Atunci și Iuda vânzătorul a zis: „Învățătorule, nu cumva sunt eu?” Iară Iisus i-a răspuns: „Tu ai zis!”.

²⁶ Și pecând mâncau ei, Iisus luând pâine și binecuvântând, a frânt și a dat ucenicilor Săi, zicând: „Luați mâncați, acesta este trupul Meu”. ²⁷ Apoi luând paharul și binecuvântând, le-a dat, zicând: ²⁸ „Beți din acesta toți, căci acesta este sângele Meu al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor!”. ²⁹ Dar vă spun, că

de acum nu voi mai bea din acest rod al viții, până în ziua aceea, când îl voi bea cu voi nou, în împărăția Tatălui Meu".

³⁰ Apoi cântând mulțămirea, s'au dus la muntele Maslinilor. ³¹ Atunci Iisus le-a zis: „În noaptea aceasta toți vă veți sminti de Mine, căci scris este: bate-voi păstorul, și se vor risipi oile turmei; ³² dară după ce mă voi scula, voi merge mai înainte de voi în Galileea."

³³ Răspunzînd însă Petru, a zis către El: „Chiar toți de s'ar sminti de Tine, eu însă niciodată nu mă voi sminti. ³⁴ Iisus însă i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că în această noapte, înainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de Mine." ³⁵ Iar Petru i-a răspuns: „De ar trebui să și mor cu Tine, însă de Tine nu mă voi lepăda". Asemenea au zis și toți ceilalți ucenici.

³⁶ Atuncea Iisus a venit cu dînșii la un loc numit Ghetsimania, și a zis ucenicilor Săi: „Sedeți aicea, până voi merge să mă rog acolo". ³⁷ Și luând pe Petru și pe amândoi fiilii lui Zevedeu, a început a se intrista și a se mâhni. ³⁸ Atuncea le-a zis Iisus: „Intristat este sufletul meu până la moarte; rămâneți aicea și privegheați împreună cu Mine". ³⁹ Și depărtându-se puțin și căzând cu fața la pământ, s'a rugat și a zis: „Părintele Meu, de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta; dar fie nu cum voesc Eu, ci cum voești Tu". ⁴⁰ Și venind la ucenici, i-a găsit dormind, și a zis lui Petru: „Așa, nici un ceas n'ați putut să privegheați cu Mine! ⁴¹ Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită; căci duhul este veghietor, iar trupul neputincios."

⁴² Și ducându-Se a doua oară, s'a rugat, zi-

când: „Părintele Meu, de nu poate trece de la Mine paharul acesta, ca să nu-l beau, facă-se voea Ta!" ⁴³ Și venind la ucenici, i-a găsit iarăși dormind, că li erau ochii îngreueți de somn.

⁴⁴ Și lăsându-i, S'a dus iarăși și S'a rugat a treia oară, zicând aceleași cuvinte. ⁴⁵ Atunci a venit la ucenicii Săi și le-a zis: „Voi tot dormiți încă și vă odihniți! Iată s'a apropiat ceasul și Fiul Omului se va da în mâinile păcătoșilor. ⁴⁶ Sculați-vă să mergeți! Iată s'a apropiat celce M'a vândut."

⁴⁷ Și pecând grăea El încă, iată a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și împreună cu el *au venit* dela arhierii și dela bătrânii poporului oameni mulți, înarmați cu săbii și cu sulite. ⁴⁸ Iar celce-L vânduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-L voi sărută, Acela este: prindeți-L". ⁴⁹ Și îndată apropiindu-se de Iisus, a zis: „Bucură-te, învățătorule!" Și L-a sărutat. ⁵⁰ Atunci Iisus i-a zis: „Prietene, la ce ai venit?" Atuncea apropiindu-se, celce erau cu Iuda, și-au pus mâinile pe Iisus și L-au prins.

⁵¹ Și iată unul din celce erau cu Iisus, întinzându-și mâna, și-a scos sabia, și lovind pe slujitorul arhierelui, i-a tăiat urechea. ⁵² Atunci Iisus i-a zis: „Întoarce sabia ta la locul ei; căci toți celce scot sabia, de sabie vor muri." ⁵³ Sau *poate* socoti că n'aș putea să rog acum pe Tatăl Meu, ca să-Mi pue la îndemână mai mult de douăsprezece leghe-oane de îngeri? ⁵⁴ Dar cum se vor împlini scripturile, *care zic* că așa trebuie să fie?"

⁵⁵ În ceasul acela Iisus a zis către gloate: „Ați ieșit, ca la un tâlhar, cu săbii și cu sulite, ca să mă prindeți. În toate zilele am stat cu voi, învățând în biserică, și nu m'ați luat. ⁵⁶ Dar acestea toate s'au

făcut, ca să se plinească scripturile proorocilor.⁶⁶ Atunci lăsându-'L toți ucenicii, au fugit.⁶⁷ Iar ceice'L prinseseră pe Iisus 'L-au dus la Caiafa arhiereul, unde erau adunați cărturarii și bătrânii.⁶⁸ Iar Petru 'l-a urmat departe până la curtea arhiereului, și intrând înăuntru, a șezut cu slujitorii, ca să vadă sfârșitul.

⁶⁹ Arhiereii însă și bătrânii și tot sinedriul căutau mărturii mincinoase împotriva lui Iisus, ca să-'L omoare,⁷⁰ și nu găseau; deși venise mulți mărtori mincinoși, n'au găsit *nimic temeinic*. Mai pe urmă însă au venit doi martori mincinoși și au zis: ⁷¹ „Acesta a zis: pot să stric biserica lui Dumnezeu și în trei zile să o zidesc.”

⁷² Și sculându-se arhiereul, 'l-a zis: „De ce nu răspunzi nimica? *Auzi* ce mărturisesc aceștia asupra Ta!” Iisus însă tăcea. ⁷³ Atunci arhiereul 'l-a zis: „Te jur pe Dumnezeul cel viu, să ne spui de ești Tu Hristosul, Fiul lui Dumnezeu.” ⁷⁴ Și Iisus 'l-a răspuns: „Tu ai zis. Ba vă spun, *că* de acum veți vedea pe Fiul Omului șezând deadreapta puterii și venind pe nouri cerului.”

⁷⁵ Atunci arhiereul și-a rupt vestimentele sale și a zis: „Hulește! Ce mărturii ne mai trebuiesc? Iată acum ați auzit hula Lui; ce vi se pare?” ⁷⁶ Iară ei răspunzind, au zis: „Este vrednic de moarte!” ⁷⁷ Atunci 'L-au sculpat în obraz și 'L-au lovit cu pumnii: ⁷⁸ Iar alții 'l-au dat palme, zicând: „Proorocește-ni, Hristoase, cine Te-a lovit?”

⁷⁹ Iar Petru ședează afară, în curte. Și s'a apropiat de dânsul o slujnică și a zis: „Și tu erai cu Iisus Galileanul?” ⁸⁰ Iară el s'a lepădat înaintea tuturor, zicând: „Nu știu ce grăiești.” ⁸¹ Când ieșea

însă pe poartă, 'l-a văzut alta, și a zis către cei de acolo: „Și acesta eră cu Iisus Nazoreul.” ⁸² Și el iarăși s'a lepădat cu jurământ, că nu știe pe omul acesta. ⁸³ Dar peste puțin, s'au apropiat ceice stăteau *acolo*, și au zis lui Petru: Cu adevărat și tu ești dintre ei, căci și graiul tău te vădește.” ⁸⁴ Atunci a început a se blestema și a se jură, că nu știe pe omul acesta. Și îndată a cântat cocoșul. ⁸⁵ Și 'și-a adus aminte Petru de cuvântul ce-'i spusese Iisus: „Înainte de a cânta cocoșul, te vei lepăda de mine de trei ori.” Și eșind afară, a plâns amar.

CAP. 27.

¹ Iar după ce s'a făcut ziua, toți arhiereii și bătrânii poporului au făcut sfat asupra lui Iisus, ca să-'L omoare; ² și legându-'L, 'L-au dus și 'L-au dat guvernatorului Pilat Ponteanul.

³ Atuncea Iuda vânzătorul, văzând că Iisus a fost osândit la moarte, s'a căit și a întors cei treizeci de arginți arhiereilor și bătrânilor, zicând: ⁴ „Am greșit, vânzând sânge nevinovat.” Ei însă au zis: „Te privește! Ce avem noi?” ⁵ Atuncea Iuda aruncând arginții în biserică, a eșit și s'a dus de s'a spânzurat. ⁶ Iară arhiereii luând arginții, au zis: „Nu se cuvine să-'i punem în visteria bisericii, *pentru că-'i* preț de sânge.” ⁷ Și făcând sfat, au cumpărat cu ei țarina olarului pentru îngroparea străinilor. ⁸ De aceea s'a și numit țarina aceea țarina sângelui până în ziua de astăzi. ⁹ Atunci s'a plinit ceea ce s'a spus prin proorocul Ieremia, care zice: „Și au luat treizeci de arginți, prețul Celui prețuit, Care s'a prețuit de fiii lui Israel,” ¹⁰ și 'l-au

dat pe țarina olarului, cum 'mi-a spus mie Domnul."

¹¹ Iisus însă sta înaintea guvernatorului; și guvernatorul 'L-a întrebat zicând: „Tu ești regele iudeilor?" Și Iisus 'i-a răspuns: „Tu zici!" ¹² Iar la cele cu care se învinuia de arhieriei și de bătrâni nu răspundea nimica. ¹³ Atuncea Pilat 'l-a zis: „Nu auzi câte mărturisesc aceștia împotriva Ta?" ¹⁴ Dar Iisus nu 'i-a răspuns nici la un cuvânt, cât se miră guvernatorul foarte tare.

¹⁵ De sărbători însă, guvernatorul avea obiceiul să libereze poporului un vinovat, pe care-'l voia acesta. ¹⁶ Și era atunci la el un vinovat vestit, care se numea Varavă. ¹⁷ Deci, când s'au adunat ei la Pilat, le-a zis: „Pe care voiți să vi-'l liberez: pe Varavă, sau pe Iisus, care se numește Hristos?"

¹⁸ Căci știa că din pismă îl dăduseră.

¹⁹ Și pecând ședea Pilat pe scaunul de judecată, femeia sa a trimis să i se spună: Să nu faci nimic Dreptului Aceluia, căci multe am suferit astăzi în vis pentru El!"

²⁰ Arhierii însă și bătrânii au ațâțat poporul să ceară pe Varavă, iar pe Iisus să-'l piarză. ²¹ Atunci guvernatorul 'l-a întrebat: „Pe care din doi voiți să vi-'l liberez?" Și ei au zis: „Pe Varavă!" ²² Zis-a Pilat către dâșlii: „Dară cu Iisus, care se numește Hristos, ce să fac?" Răspunsu-'l-au toți: „Să se răstignească!" ²³ Zis-a guvernatorul: „Dară ce rău a făcut?" Ei însă strigau și mai tare, zicând: „Să se răstignească!" ²⁴ Văzând deci Pilat că nimic nu folosește, ci mai multă gălceavă se face, a luat apă și și-a spălat mâinile înaintea mulțimii, zicând: „Nevinovat sunt eu de sangele dreptului acestuia;

voi veți vedea!" ²⁵ Și răspunzind toată mulțimea, a zis: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!" ²⁶ Atunci le-a liberat pe Varavă iară pe Iisus bătându-'L, 'L-a dat să se răstignească.

²⁷ Atuncea ostașii guvernatorului ducând pe Iisus în Pretoriu, au adunat la Dânsul toată compania lor, ²⁸ și desbrăcându-'L de hainele Lui, 'L-au îmbrăcat cu o mantie roșie; ²⁹ și împletind cunună de spini, au pus-o pe capul Lui, și 'l-au pus în mână dreaptă o trestie, și ingenunchind înaintea Lui, își băteau joc de El și ziceau: „Bucură-te, regele iudeilor!" ³⁰ Și 'L scuipau, și luindu-'l trestia, îl băteau peste cap. ³¹ Iară după ce 'L-au batjocorit, au desbrăcat de pe El mantia, și 'L-au îmbrăcat cu hainele Lui, și 'L-au dus să-'L răstignească.

³² Eșind însă afară, au întâlnit pe un Cirinean, anume Simon; pe acesta 'l-au pus să ducă crucea lui Iisus. ³³ Și ajungând la locul ce se numea Golgotă, adică locul căpăținei, ³⁴ 'l-au dat să bea oțet amestecat cu fiere; dar El gustând, nu a vrut să bea. ³⁵ Și după ce 'L-au răstignit, au împărțit hainele Lui prin tragere la sorț; ³⁶ și șezând, îl păzeau acolo. ³⁷ Iară deasupra capului Lui au pus vîna lui scrisă: „Acesta este Iisus Împăratul iudeilor."

³⁸ Atuncea au răstignit împreună cu El doi tâlhari: unul deadreapta și altul deastînga. ³⁹ Iară trecătorii îl huleau, dând din cap și zicând: „Tu, celce strici biserica și în trei zile o zidești, de ești Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce!" ⁴⁰ Asemenea și arhierii cu cărturarii, cu bătrânii și cu fariseii îl batjocoreau, zicând: ⁴¹ „Pe alții a mântuit, iară pe Sine nu poate să se mântuiască. De este Împăratul lui Israel, să se pogoare acum

de pe cruce, și vom crede într'însul. ⁴³ Nădăjduia în Dumnezeu, izbăvească-L acum, de-L voește! Căci zicea: Sunt Fiul lui Dumnezeu". ⁴⁴ Deasemenea îl huleau și tâlharii cei răstigniți împreună cu Dânsul.

⁴⁵ Iară dela ceasul al șaselea s'a făcut întunec peste tot pământul până la ceasul al noulea. ⁴⁶ Iară în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare, zicând: „Ili, Ili, lamà sabahtani?"—adică: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M'ai lăsat?" ⁴⁷ Unii însă, din ceice stăteau acolo, auzind acestea, ziceau: „Pe Iie strigă acesta". ⁴⁸ Și îndată alergând unul din ei și luând un burete, l-a umplut cu oțet, și punându-l într'o trestie, îl adăpă; ⁴⁹ iară alții ziceau: „Lasă să vedem, de va veni Iie să-L mântuească".

⁵⁰ Iisus însă strigând iarăși cu glas mare, „Și-a dat duhul. ⁵¹ Și iată catapeteazma bisericii s'a rupt în două de sus până jos, și pământul s'a cutremurat, și pietrele s'au despicat; ⁵² și mormânturile s'au deschis; și multe trupuri ale sfinților răposați au învlat; ⁵³ și eșind din morminte după învierea Lui, au intrat în sfânta cetate și s'au arătat multora.

⁵⁴ Iară sutașul și ceice străjueau pe Iisus împreună cu dânsul, văzând cutremurul și cele ce se făcuseră, s'au înspăimântat foarte tare și ziceau: „Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta".

⁵⁵ Și erau acolo și multe femei, care priviau de departe și care veniseră după Iisus din Galileea, slujindu-l. ⁵⁶ Și printre ele erau: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov și a lui Iosie, și mama fiilor lui Zevedeu.

⁵⁷ Iară după ce s'a făcut sară, a venit un om bo-

gat din Arimateea, anume Iosif, care deasemenea era ucenic al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta mergând la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să se dea trupul. ⁵⁹ Și luând Iosif trupul, l-a învălît în giulgiu curat, ⁶⁰ și l-a pus în mormântul său cel nou, care era săpat în stâncă, și prăvălind o peatră mare pe ușa mormântului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalena, și o altă Marie, cari ședeau în preajma mormântului.

⁶² Iară în ziua care vine după Vineri, s'au adunat arhiercii și fariseii la Pilat și au zis: „Domnule, ne-am adus aminte, că înșelătorul acela, când era încă viu, a zis: „După trei zile mă voi scula". ⁶³ Poruncește deci să se păzească mormântul până atreiazi, ca nu cumva venind ucenicii lui noaptea, să-l fure și să spună poporului, că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirea cea din urmă mai rea decât cea dintâi." ⁶⁴ Pilat însă le-a zis: „Aveți strajă, mergeți și păziți cum știți". ⁶⁵ Și mergând ei, au întărit mormântul, pecetluind piatra împreună cu straja.

CAP. 28.

¹ Iară după ce a trecut sâmbăta, când se lumina spre ziua cea dintâi a săptămânii, a venit Maria Magdalena și cealaltă Marie să vadă mormântul. ² Și iată s'a făcut cutremur mare; căci îngerul Domnului pogorându-se din cer și venind, a prăvălit piatra de pe ușa mormântului și a șezut pe dânsa. ³ Infățișarea lui era ca fulgerul, și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. ⁴ Și de frica lui s'au cutremurat strejarii și s'au făcut ca niște morți.

⁵ Iară îngerul vorbind, a zis femeilor: „Nu vă te-

meji! Căci știu că pe Iisus cel răstignit îl căutați.
⁶ Nu este aicea, căci s'a sculat, cum a zis. Veniți de vedeți locul, unde a zăcut Domnul, ⁷ și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui, că s'a sculat din morți și va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo îl veți vedea. Iată am spus vouă."

⁸ Și eșind ele repede dela mormânt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestească ucenicilor Lui.

⁹ Dară pecând mergeau ele să vestească ucenicilor Lui, iată Iisus le-a întâmpinat și a zis: „Bucurați-vă!” Iară ele apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s'au închinat. ¹⁰ Atuncea Iisus le-a zis: „Nu vă temeți! Mergeți de spuneți fraților Mei, să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea."

¹¹ Iară dupăce s'au dus ele, au venit unii din strejări în cetate și au spus arhierilor toate celece se petrecuseră. ¹² Și *aceștia* adunându-se cu bătrânii, și făcând sfat, au dat bani mulți ostașilor, și au zis: ¹³ „Să spuneți, că noaptea, când dormeam noi, au venit ucenicii Lui și 'L-au furat. ¹⁴ Și de vă ajunge vestea aceasta la guvernator, noi îl vom potoli și vă vom face să fiți fără grijă.” ¹⁵ Iară ei luând banii, au făcut cum fuseseră învățați. Și s'a lătit vorba aceasta între ludei până în ziua de astăzi.

¹⁶ Iară cei unsprezece ucenici s'au dus în Galileea, în muntele unde le poruncise Iisus. ¹⁷ Și văzându'L, I s'au închinat; unli însă s'au îndoit. ¹⁸ Și apropiindu-se Iisus, le-a grăit și a zis: „Datu-Mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ. ¹⁹ Mergeți dară și învățați toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. ²⁰ povățuindu-le să păzească toate câte V'am poruncit. Și iată Eu sunt cu voi în toate zilele pânăla sfârșitul veacului. Amin."

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ MARCU

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

MARCU

CAP. 1.

¹ Inceputul Evangheliei lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

² După cum este scris în prooroc :

„Iată, Eu trimit ingerul Meu înaintea feței Tale care va găti calea Ta înaintea Ta” (Mal. III, 1);
³ „glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, netede faceți cărările Lui” (Isaia, XL, 3),

⁴ S’a arătat Ioan în pustie, botezând și propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor. ⁵ Și ieșeau la dânsul oameni din toată țara Iudeei și Ierusalimului, și se botezau toți de el în râul Iordanului, mărturisindu-și păcatele lor.

⁶ Ioan însă era îmbrăcat cu haină de păr de cămilă și avea cingătoare de curea peste mijlocul său; și mănca acride și miere sălbatică; ⁷ și propovăduia și zicea: „Vine după mine Cel mai tare decât mine, Cărula nu sunt vrednic să mă plec să-l des-

leg cureaua încălțămintelor Lui. ⁸ Eu v'am botezat cu apă, iar Acela vă va boteza cu Duh Sfânt."

⁹ În zilele acelea, a venit Iisus din Nazaretul Galileei și S'a botezat de Ioan în Iordan. ¹⁰ Și eșind îndată din apă, a văzut cerurile deschise, și Duhul pogorându-Se peste dânsul, ca un porumb. ¹¹ Și glas din cer s'a auzit, zicând: „Tu ești fiul Meu Cel iubit, în care e bunăvoința Mea!"

¹² Și îndată L-a scos Duhul în pustie; ¹³ și a fost acolo în pustie patruzeci de zile, ispltit fiind de satană; și eră cu hărele sălbatice, și ingerii îi slujeau.

¹⁴ Iară după ce a fost prins Ioan, Iisus a venit în Galileea, propoveduind Evanghelia Impărăției lui Dumnezeu, ¹⁵ și zicând: „S'a plinit vremea și s'a apropiat Impărăția lui Dumnezeu: pocăiți-vă și credeți în Evanghelia!"

¹⁶ Și trecând pe lângă marea Galileei, a văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui, aruncându-și mrejele în marea, căci erau pescari, ¹⁷ și le-a zis Iisus: „Veniți după Mine, și vă voi face să fiți pescultori de oameni." ¹⁸ Și lăsându-și îndată mrejele, i-au urmat Lui. ¹⁹ Și trecând de acolo puțin mai departe, a văzut pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele lui, dregându-și și ei mrejele într-o luntre; ²⁰ și i-a chemat îndată și pe ei; și ei lăsând pe tatăl lor, Zevedeu, în luntre cu lucrătorii, s'au dus după Dânsul. ²¹ Și au venit în Capernaum; și intrând îndată sămbăta în sinagogă, învăță *poporul*.

²² Si se mirau toți de învățătura Lui; căci îi învăța ca unul ce avea putere, iar nu ca cârturarii.

²³ Și eră în Sinagoga lor un om, cuprins de duh necurat, care a strigat ²⁴ și a zis: „Lasă, ce ai cu

noi, Iisuse Nazarinene? Venit-ai oare să ne plerzi? Te știm cine ești: Sfântul lui Dumnezeu!" ²⁵ Iisus însă l-a certat și a zis: „Taci și ești dintrînsul!" ²⁶ Atunci duhul cel necurat, scuturându-l *pe om* și strigând cu glas mare, a eșit dintrînsul.

²⁷ Și s'au spăimântat toți, încât se întrebau între ei, zicând: „Ce înseamnă aceasta, și ce-i această învățătură nouă, că până și duhurilor necurate le poruncește cu stăpânire și l se supun". ²⁸ Și îndată s'a lăsat vestea despre El în toate părțile Galileei.

²⁹ Și eșind îndată din sinagogă, a venit, cu Iacov și cu Ioan, în casa lui Simon și a lui Andrei. ³⁰ Iar soacra lui Simon zăcea de friguri; și I s'a vorbit îndată de ea. ³¹ Și apropiindu-Se de ea Iisus, și apucându-o de mână, a rădăcat-o, și îndată au lăsat-o frigurile, și ea le-a slujit.

³² Iar sara, la asfințitul soarelui, au adus la Dânsul pe toți bolnavii și îndrăciții; ³³ și toată cetatea s'a strâns la ușă. ³⁴ Și El a vindecat pe mulți, cari pătimeau rău de felurite boale, și a izgonit mulți draci, și nu a îngăduit dracilor să spună că știu că El este Hristos.

³⁵ Iară a doua zi, sculându-Se foarte de dimineață, a eșit și S'a dus într'un loc pustiu și S'a rugat acolo. ³⁶ Și s'au dus după El Simon și cei ce erau cu dânsul; ³⁷ și găsiindu-L, i-au zis: „Iată, toți te caută!" ³⁸ Iară El le-a zis: „Să mergem în satele și cetățile cele mai apropiate, ca să propoveduesc și acolo, căci pentru aceasta am venit". ³⁹ Și a propovedit prin sinagogile lor, în toată Galileea, și a izgonit draci.

⁴⁰ Atunci a venit la Dânsul un lepros, care închinându-se înaintea Lui, L-a rugat și a zis către El:

„De voești, poți să mă curățești”.⁴¹ Și milostivindu-Se Iisus, Și-a întins mâna, s'a atins de el, și i-a zis: „Voesc, curățește-te”.⁴² Și zicând El *aceasta*, îndată s'a dus lepra de pe *bolnav* și s'a curățit.⁴³ Și căutând la dânsul cu asprime, i-a dat îndată drumul,⁴⁴ și i-a zis: „Vezi, nimănui nimic să nu spui, ci du-te de te arată preotului, și du pentru curățirea ta ceace a poruncit Moisa, spre încredințarea lor”.⁴⁵ Iară el eșind, a început a vesti și a spune celece se petrecuseră, încât Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci sta afară, prin locuri pustii; și veneau la Dânsul din toate părțile.

CAP. 2.

¹ După *câteva* zile însă, a intrat iară în Capernaum, și s'a auzit că este într-o casă; ² și îndată s'au adunat mulți, încât nici pe la ușă nu mai încăpeau, și El le grăia cuvântul lui Dumnezeu. ³ Atuncea au venit la El, aducând un om paralizat, purtat de patru inși; ⁴ și neputând să străbată la Dânsul din pricina mulțimei, au descoperit acoperișul casei unde era El, și făcând spărtură, au pogorât pe acolo patul, pe care zăcea cel paralizat. ⁵ Iară Iisus văzând credința lor, a zis celui paralizat: „Fiule, ți se iartă păcatele!” ⁶ Acolo însă erau câțiva cărturari, cari ședeau și cugetau în inimile lor: ⁷ „De ce grăește Acesta asemenea hule? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul Dumnezeu?” ⁸ Iară Iisus cunoscând îndată cu duhul Său, că așa cugetau aceia în sine, le-a zis: „Pentruce cugetați aceasta în inimile voastre? ⁹ Ce este mai ușor? A zice paralizatului: ți se iartă păcatele? Sau a zice: scoală, ia-ți patul și umblă?”

¹⁰ Ca să știți însă, că Fiul Omului are putere a ierta pe pământ păcatele, zice celui paralizat: ¹¹ ție îți grăesc: scoală, ridică-ți patul și mergi la casa ta!” ¹² Și îndată s'a sculat *bolnavul* și rădicându-și patul, a eșit înaintea tuturor, încât toți se mirau și, proslăveau pe Dumnezeu, zicând: „Niciodată n'am văzut asemenea lucruri!”

¹³ Și a eșit Iisus iarăși la marea, și a venit la Dânsul tot poporul și El îi învăță. ¹⁴ Și trecând, a văzut pe Levi a lui Alfeu, șezând la vamă, și i-a zis: „Urmează-Mi!” Și el sculându-se, l-a urmat. ¹⁵ Și când a șezut Iisus la masă, în casa lui Levi, au șezut la masă cu Dânsul și cu ucenicii lui și mulți vameși și păcătoși, căci erau mulți și-l urmau. ¹⁶ Iară cărturarii și fariseii văzându-l mănâcând cu vameșii și cu păcătoșii, au zis către ucenicii Lui: „Cum de mănâncă și bea El cu vameșii și cu păcătoșii?” ¹⁷ Și auzind Iisus *aceasta*, le-a zis: „N'au trebuință de doftor cei sănătoși, ci cei bolnavi, că n'am venit să chem la pocăință pe cei drekți, ci pe cei păcătoși.”

¹⁸ Ucenicii lui Ioan și ai fariseilor posteau; și venind *aceștia* L'au întrebat: „Pentruce ucenicii lui Ioan și ai fariseilor postesc, iară ucenicii Tăi nu postesc?” ¹⁹ Și Iisus le-a zis: „Pot oare Fiii nunții să postească, cât este mirele cu dânsii? Câtă vreme este mirele cu dânsii, nu pot să postească. ²⁰ Dară vor veni zile, când se va lua mirele dela ei, și atunci, în zilele acele vor posti. ²¹ Nimenea nu pune petec de pânză nouă la haină veche; altminterlea, petecul nou întinde de haina veche și ruptura se face mai rea. ²² Și nimene nu toarnă vin nou în burduf vechiu; altminterlea, vinul cel nou sparge burduful,

și vinul se varsă, și se pierde și burduful; ci vinul nou se toarnă în burduf nou“.

²³Și I s'a întâmplat odată să treacă sâmbăta prin sămănături, și ucenicii Lui au început a face drum, rupând spice. ²⁴Iar fariseii au zis către Dânsul: „Vezi? Pentruce fac ei sâmbăta cecace nu se cade?“ ²⁵El însă le-a zis: „Oare n'ați citit ce a făcut David, când a avut nevoie și a flămânzit el și cei ce erau cu dânsul?“ ²⁶Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, pe vremea arhierelui Aviatar, și a mâncat pâinile punerii înainte, care nu se cuvenea să le mănânce decât numai Preoții, și a dat și celorce erau cu dânsul?“ ²⁷Și le-a mai zis: „Sâmbăta s'a făcut pentru om, iară nu omul pentru sâmbăta. ²⁸Așa dară Fiul omului este Domn și al sâmbetei“.

CAP. 3.

¹Și-a intrat Iisus iarăși în sinagogă, și acolo era un om, care avea o mână uscată. ²Unii însă îl pân-deau să vadă de-l va vindeca Sâmbăta, ca să-L în-vinuiască. ³Atuncea El a zis omului, care avea mână uscată: „Stăi în mijloc“. Iară către dânsii a zis: „Sâmbăta se cuvine oare a face bine, sau a face rău? A mântui un suflet, sau a pierde?“ Ei însă tăceau. ⁴Și căutând la dânsii cu mânie, fiind mâhnit pentru impietirea inimilor lor, a zis omului: „Întinde mâna!“ Și a întins-o; și s'a făcut mână lui sănătoasă, ca ceealaltă. ⁵Iară fariseii eșind îndată afară, au făcut sfat cu irodianii împotriva Lui, cum L-ar pierde.

⁶Iisus însă S'a depărtat cu ucenicii Săi spre marea și au urmat după Dânsul mulțime multă din Galileea și din Iudeea, ⁷din Ierusalim și din Idumea și de

peste Iordan; Și mulțime multă din cei depe lângă Tîr și Sidon, auzind câte făcea El, au venit la Dânsul. ⁸Și a zis ucenicilor Săi, ca să-L pregătească o luntre pentruca să nu-L imbulzească mulțimea; ⁹căci vindecase pe mulți, și deaceea câți aveau rane, nă-văleau la El, ca să se atingă de Dânsul. ¹⁰Și duhurile cele necurate, când îl vedeau, cădeau înaintea Lui și strigau: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!“ ¹¹El însă le porunceă cu asprime, ca să nu-L facă cunoscut.

¹²Apoi S'a suit într'un munte și a chemat pe cine a voit, și au venit la Dânsul. ¹³Și a rânduit doisprezece *din ei*, ca să fie cu Dânsul, și ca să-i trimită să propoveduiască, ¹⁴și să aibă putere să vindece boalele și să izgonească draci, ¹⁵și anume: pe Simon, cărui i-a pus numele Petru; ¹⁶pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan, fratele Lui, cărora le-au pus numele Voanergheș, adică filii tunetului; ¹⁷pe Andrei, pe Filip, pe Vartolomei, pe Matei, pe Toma, pe Iacov al lui Alfeu, pe Tadeu, pe Simon Cananitul ¹⁸și pe Iuda Iscarioteanul, care L-a și vândut *pe Iisus*.

¹⁹Apoi a venit într-o casă; și iar s'a adunat mulțime de oameni, încât nu îl era cu puțință nici să mănânce. ²⁰Și auzind rudele Lui, au plecat să-L ieie, căci ziceau că „Și-a eșit din sine.“ ²¹Iar cărturarii, cari veniseră din Ierusalim, ziceau, că are pe Belzebut și cu puterea domnului dracilor isgonește pe draci.

²²El însă chemându-l, le-a grăit în pilde, *zicând*: „Cum poate satană să izgonească pe satană?“ ²³Dacă o împărăție se dezbină în sine, împărăția aceea nu mai poate dura; ²⁴și dacă o casă se dezbină în sine, casa aceea nu mai poate dura; ²⁵și dacă satană s'a sculat împotriva sa înseși și s'a dezbinat,

nu poate să dureze, ci i-a venit sfârșitul. ²⁷ Nimeni nu poate să intre în casa unui puternic să răpească lucrurile lui, de nu va lega mai întâiu pe puternicul *acela* și numai atunci să-i jăfulască casa. ²⁸ Adevărul vă grăesc: toate păcatele și hulele, oricâte vor huli, se vor ierta fiilor oamenilor, ²⁹ iară celce va huli împotriva Duhului Sfânt, nu va avea iertare în veac, ci va fi supus la osândă veșnică". ³⁰ Și acestea le-a zis El, pentru că ziceau: „Are duh necurat.”

³¹ Deci au sosit frații și mama Lui și stând afară, au trimis la El ca să-L cheme.

³² Și ședea atunci împrejurul Lui poporul și I s'a spus: „Iată mama Ta, și frații Tăi, și surorile Tale Te cheamă afară”. ³³ El însă răspunzînd, a zis: „Cine este mama Mea și frații Mei?” ³⁴ Și privind împrejurul său pe cei ce ședeau, zise: „Iată mama Mea, și frații Mei!” ³⁵ Căci celce face voea lui Dumnezeu, acela Mi-i frate, și soră, și Mamă”.

CAP. 4.

¹ Și a început iară a învăța lângă marea. Și s'a adunat la El mulțime multă, încât *a trebuit* să se suie într-o luntre și să șadă pe marea, iar mulțimea toată a rămas pe pământ lângă marea. ² Și i-a învățat multe în pilde și în învățătura Sa le zicea: ³ „Ascultați: iată a eșit sămănătorul să sãmene. ⁴ Și s'a întâmplat când sãmănă că una a căzut lângă cale, și au venit paserile cerului și au mîncat-o. ⁵ Alta a căzut pe pietriș, unde nu avea rămînt mult, și a răsărit curînd, pentru că pămîntul nu e adînc; ⁶ dară când a răsărit soarele, s'a

vestejit și fiindcă nu avea rădăcini, s'a uscat. ⁷ Și alta a căzut în spini și au crescut spinii și au înădușit-o, și n'a dat roadă. ⁸ Iară alta a căzut pe pământ bun, și răsărind și crescînd, a dat rod, aducînd: una treizeci, alta șasezeci, iar alta o sută!”.

⁹ Apoi le-a zis: „Cine are urechi de auzit, să audă!”

¹⁰ Iară când a fost singur, cei ce-L înconjurau, cu cei doisprezece L-au întrebat de *această* pildă.

¹¹ Și le-a zis: „Vouă vă este dat a ști tainele Împărăției lui Dumnezeu, iară aceloră de afară toate li se spun numai în pilde, ¹² că ei de privit privesc, dară nu văd; și de auzit aud, dară nu înțeleg, ca să nu se întoarcă și să li se ierte păcatele.”

¹³ Apoi le-a zis: „Ați nu pricepeți pilda aceasta? Cum dară veți pricepe toate pildele *celelalte*?”

¹⁴ „Sămănătorul sãmănă cuvîntul. ¹⁵ Cele căzute lângă drum închipuesc pe aceia, în cari se sãmănă cuvîntul, dară cum aud, vine îndată satană și răpește cuvîntul sãmănat în inima lor. ¹⁶ Deasemenea și cele sãmănite pe pietriș închipuesc pe aceia cari, când aud cuvîntul, îl primesc îndată cu bucurie; ¹⁷ dară nu au înrînsii rădăcină, ci sunt nestatornici, apoi când vine necazul sau prigonirea pentru cuvînt, se smintesc îndată. ¹⁸ Iar cele sãmănite în spini închipuesc pe cei ce aud cuvîntul, ¹⁹ dară grijile lumii acestia, și ademenirile bogăției și celelalte poftă intrînd *întrînsii*, înădușă cuvîntul și-l fac neroditor. ²⁰ Iară cele sãmănite pe pământ bun închipuesc pe aceia, cari aud cuvîntul și-l primesc, și aduc roadă: unul treizeci, altul șasezeci, iar altul o sută”.

²¹ Și *iarăși* le-a zis: „Au doară făcila se aduce, ca să se pună sub vas, sau sub pat, și nu ca să

se pună în sfieșnic? ²² Căci nu este ceva tănult, care să nu se vădească; și nu este nimic ascuns, care să nu iasă la iveală. ²³ De are cineva urechi de auzit, să audă!"

²⁴ Și le-a mai zis: „Luați aminte la cele ce auziți: cu ce măsură măsurați, vi se va măsura, ba vi se va și adăuga vouă celor ce auziți. ²⁵ Căci celui ce are, i se va da; iară celui ce nu are și ceea ce are i se va lua."

²⁶ Apoi a zis: „Cu împărăția lui Dumnezeu se petrece, ce se petrece și cu sămânța aruncată în pământ de către un om. ²⁷ Fie că omul acela doarme, sau se scoală noaptea și ziua, sămânța răsare și crește, dar el nu știe cum, ²⁸ căci pământul singur de sine rodește mai întâi o verdeață, apoi spic, apoi în spic grăunte pline. ²⁹ Iară dacă se coace rodul, se trimite îndată secerea, că a sosit secerișul."

³⁰ Și iarăși a zis: „Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu? Sau prin ce pildă o voi înfățișa? ³¹ Ea este ca grăuntele de muștar, care când se sămăne în pământ, este mai mic decât toate semințele de pe pământ, ³² iară dacă s'a sămănat, crește și se face mai mare decât toate buruienile, și face ramuri mari, încât sub umbra lui se pot adăposti paserile cerului."

³³ Și prin multe pilde de felul acesta le-a grăit cuvântul, pe cât puteau ei să înțeleagă; ³⁴ și fără pildă nu le grăea nimic; iară ucenicii deosebi le lămură toate.

³⁵ Și în ziua aceea, după ce s'a făcut sară, le-a zis: „Să trecem de ceaparte." ³⁶ Și ei, dând drumul poporului, L-au luat în luntre, cum eră; și mai erau cu El și alte luntre. ³⁷ Și s'a stărnit fur-

tună mare și valurile intrau în luntre, încât aceasta se umpluse de apă. ³⁸ Iară El dormea pe un câptău la cârmă; și L-au deșteptat și I-au zis: „Învățătorule, au nu-ți pasă, că pierim?" ³⁹ Și sculându-Se El, a certat vântul, și mării i-a zis: „Taci! Linștește-te!" Și a contenit vântul și s'a făcut liniște mare. ⁴⁰ Apoi le-a zis: „Ce sunteți așa fricoși? Și cum de nu aveți credință?" ⁴¹ Și i-a cuprins frică mare și ziceau între ei: „Oare cine este Acesta, că și vântul și marea îl ascultă?"

CAP. 5.

¹ Și au trecut de ceaparte de marea, în țara Gadarenilor. ² Și eșind El din luntre, L-a întâmpinat îndată un om de prin morminte, cu duh necurat. ³ Acesta își avea locuința prin morminte, și nimenea nu putea să-l țină nici în lanțuri; ⁴ pentru că de multe ori fusese legat cu obezi și cu lanțuri, dară rupea lanțurile și sfărâma obezile, și nimenea nu putea să-l domolească. ⁵ Și pururea, ziua și noaptea, striga și se bătea de pietre, prin munți și prin morminte.

⁶ Văzând însă pe Iisus de departe, a alergat și s'a închinat Lui; ⁷ și strigând cu glas mare, a zis: „Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul Dumnezeului celui de sus? Te jur pe Dumnezeu să nu mă muncești." ⁸ Căci Iisus îi zisese: „Ieși duh necurat din omul acesta!" ⁹ Și l-a întrebat Iisus: „Cum ți-e numele?" Iară el răspunzind, a zis: „legeon mi-e numele, pentru că suntem mulți". ¹⁰ Și L-a rugat mult, ca să nu-l izgonească afară din țara aceea.

¹¹ Și eră acolo, lângă munte, o turmă mare de

porci, care pășteau. ¹² Și L-au rugat pe El toți dracii, zicând: „Trimite-ne la porci ca să intrăm în ei!“ ¹³ Iară Iisus le-a îngădui numai decât. Și duhurile cele necurate eșind *din om*, au intrat în porci. Și turma, *care* eră ca de două mii *de porci*, s'a pornit de-pe mal în marea și s'a inecat în marea. ¹⁴ Iară păzitorii porcilor au fugit și au spus în cetate și prin sate; și *locuitorii* au eșit să vadă ce s'a întâmplat. ¹⁵ Și au venit la Iisus, și văzînd pe îndrăcitul, în care fusese legheonul, șezând îmbrăcat și întreg la minte, s'au spăimântat; ¹⁶ iară ceice văzuseră, le-au povestit cum se petrecuseră *lucrurile* cu cel îndrăcit și cu porcii. ¹⁷ Atuncea *gadarenii* au început a rugă *pe Iisus*, ca să iasă din hotarele lor. ¹⁸ Și când s'a suit El în luntre, L'a rugat ceice fusese îndrăcit, ca să meargă cu Dânsul. ¹⁹ Iară Iisus nu i-a îngăduit, ci i-a zis: „Du-te la casa ta, la ai tăi, și spune-le câte a făcut Domnul cu tine și *cum* te-a miluit“. ²⁰ Și s'a dus *omul acela* și a început a propovedui în Decapolia câte-i făcuse Iisus; și toți se mirau.

²¹ Iară după ce Iisus a trecut iarăși deeastaparte, s'a adunat la Dânsul popor mult; și eră lângă marea. ²² Și iată, a venit unul din mai marii sinagogii, numit Iair, și văzându-L, a căzut la picioarele Lui, ²³ și L-a rugat mult, zicând: „Fiica mea trage de moarte. Vină și-ți pune mâna pe ea, ca să se însănătoșeze și să trăească!“ ²⁴ Și s'a dus Iisus cu dânsul, și l-a urmat popor mult, și-L îmbulzeă.

²⁵ Atuncea o femeie, care *pățimeă* de doisprezece ani de curgere de sânge, ²⁶ și multe îndurase, *căutându-se* cu mu'ți doftori, și cheltuisese tot

ce avusese, și nimic nu folosisese, ci ajunsese într-o stare mai rea; ²⁷ auzînd de Iisus, s'a apropiat prin popor, pela spate, și s'a atîns de haina Lui; ²⁸ căci zicea: „Numai de haina Lui de mă voi atinge, mă voi vindeca.“ ²⁹ Și îndată i-a săcat izvorul sîngelui și a simțit în trupul său că s'a vindecat de boală. ³⁰ Iară Iisus simțînd numai decât în Sine puterea ce eșise dintr'însul, S'a întors către popor și a zis: „Cine s'a atîns de haina Mea?“ ³¹ Și ucenicii Lui l-au zis: „Vezi că poporul Te îmbulzește și zici: cine s'a atîns de Mine?“ ³² El însă Se uită împrejur, ca să vadă pe ceace făcuse aceasta. ³³ Iar femeia, știînd ce s'a petrecut cu sine, a venit cu frică și tremurînd, și căzînd înaintea Lui, l-a spus tot adevărul. ³⁴ Iară Iisus i-a zis: „Fiică, credința ta te-a mîntuit, mergi în pace și fii vindecată de boala ta!“

³⁵ Pe când grăia El acesteia, au venit dela mai marele sinagogii *oarecari* și au zis *către acesta*: „Fiica ta a murit; ce mai superi pe învățătorul?“ ³⁶ Iisus însă auzînd îndată cuvintele ce se grăise, a zis către mai marele sinagogii: „Crede numai și nu te teme!“ ³⁷ Și n'a lăsat pe nimeni să-i urmeze, decât numai pe Petru, pe Iacov și pe Ioan, fratele lui Iacov.

³⁸ Și venînd la casa mai marelui sinagogii, a văzut turburare și pe ceice plîngeau și boceau tare; ³⁹ și intrînd, le-a zis: „Ce vă turburați și plângeți? Copila n'a murit, ci doarme“. Iară ei rădeau de Dânsul. ⁴⁰ El însă, dînd pe toți afară, a luat cu Sine pe tatăl și pe mama copilei și pe ceice erau cu Dânsul, și a intrat unde zăcea copila. ⁴¹ Și luînd copila de mână, i-a zis: „Talită cumi“, care se tălcuește:

„Fetiță, ție-ți grăesc, scoală!“⁴² Și îndată s'a sculat fetița și a început să umble, căci eră ca de doisprezece ani. Și s'au spăimântat toți foarte tare.
⁴³ Și El le-a poruncit mult, ca să nu știe aceasta nimenea, și a zis să-i deie *fetel* să mănânce.

CAP. 6.

¹ Apoi Iisus eșind de acolo, a venit în patria Sa; și l-au urmat și ucenicii Lui. ² Iară dacă a sosit sâmbăta, a început El a învăța în sinagogă, și mulți auzindu-L, se mirau și ziceau: „Deunde are El acestea și ce înțelepciune l s'a dat, că și minuni ca acestea se fac prin mâna Lui? ³ Oare nu-l Acesta țelularul, feciorul Mariei și fratele lui Iacov și al lui Iosie și al lui Iuda și al lui Simon? Și surorile Lui nu sunt ele oare alcea, la noi?“ Și se sminteau de El.

⁴ Iisus însă le-a zis: „Nu este prooroc disprețuit decât numai în patria sa, și între rude, și în casa sa“. ⁵ Și n'a putut să facă acolo nici o minune, ci numai pe puțini bolnavi și-a pus mâna și i-a vindecat. ⁶ Și Se miră de necredința lor, și umblă prin satele dinprejur, învățând *poporul*.

⁷ Și a chemat pe cei doisprezece și a început a-i trimite câte doi, câte doi, și le-a dat putere asupra duhurilor necurate. ⁸ Și le-a poruncit ca să nu leie nimic pe cale, nici traistă, nici pâine, nici bani la brâu, ⁹ ci numai toiag și sandali în picioare, și să nu se îmbrace cu două haine. ¹⁰ Și le zicea: „De veți intra undevă în vre-o casă, să rămâneți acolo până când veți pleca de acolo. ¹¹ Și de nu vă va primi cineva și nu vă va ascultă, ești de acolo, și scuturați praful de sub picioarele voastre, ca mărturie

impotriva lor. Adevărul vă grăesc: mai bine va fi de Sodoma și de Gomora în ziua judecății, decât de cetatea aceea“.

¹² Și ieșind ei, propoveduiau *oamenilor* ca să se pocăiască, ¹³ și izgoniau draci mulți și mulți bolnavi ungeau cu untdelemn și-i vindecau.

¹⁴ Și a auzit regele Irod de Iisus; căci numele Lui se făcuse vestit; și-a zis, că Ioan Botezătorul s'a sculat din morți, și deaceia se fac minuni prin el. ¹⁵ Alții ziceau, că este Ilie; iară alții ziceau, că este un prooroc sau ca unul din prooroci. ¹⁶ Iară Irod auzind, zicea: „Acesta-i Ioan, căruia eu i-am tăiat capul, El s'a sculat din morți“.

¹⁷ Căci Irod acesta trimisese de prinsese pe Ioan și-l închisese în temniță, din pricina Irodiadei, femeii lui Filip, fratele lui, pe care Irod o luase de soție. ¹⁸ Căci Ioan zicea lui Irod: „Nu țiese cuvine să ai *de soție* pe femeia fratelui tău“. ¹⁹ Irodiada însă îl ură și voea să-l omoare, dară nu putea; ²⁰ căci Irod se temeă de Ioan, știindu-l bărbat drept și sfânt; și-l prețuea și multe făcea după povața lui, și cu dragoste îl ascultă.

²¹ A venit însă o zi potrivită, când Irod, de ziua nașterii sale, a făcut ospăț boerilor săi, căpitanilor și mai marilor Galileei. ²² Atuncea fata Irodiadei a intrat și a jucat, și plăcând lui Irod și celorce se ospătau cu el, a zis regele către fată: „Cere-mi ce voresti și-ți voi da!“ ²³ Și s'a jurat ei, *zicând*: „Orice vei cere dela mine, i-ți voi da, pânăla jumătate din regatul meu“. ²⁴ Iară ea eșind, a zis către mama sa: „Ce să cer?“ Și *aceasta* a zis: „Capul lui Ioan Botezătorul“. ²⁵ Și ea a intrat îndată cu fuga la rege și a cerut, zicând: „Voesc ca să-mi

da acum pe taler capul lui Ioan Botezătorul.“²⁶ Și s'a întristat regele, dar pentru jurământ și pentru ceice stăteau la masă cu el, n'a vrut să-i nesocotească cererea.²⁷ Și a trimis regele îndată un ostaș, poruncind să aducă capul lui Ioan.²⁸ Iar acela mergând, i-a tăiat capul lui Ioan în temniță și a adus capul lui pe un taler, și l-a dat fetei, iară fata l-a dat mamei sale.²⁹ Și auzind ucenicii lui *de aceea* au venit și au rădicat trupul lui și l-au pus în mormânt.

³⁰ Deci, s'au adunat apostolii la Iisus și l-au vestit toate câte făcuseră și câte propoveduiseră.³¹ Iară El le-a zis: „Veniți numai voi singuri într'un loc pustiu și vă odihniți puțin!“ Căci cei cari veneau și se duceau erau *așa* de mulți, încât n'aveau nici când să mănânce.³² Și s'au dus numai ei cu corabia într'un loc pustiu.³³ Dară mulțimile i-au văzut plecând, și mulți L-au cunoscut, și au alergat acolo pe jos *mulțime de oameni* de prin toate cetățile și au ajuns înaintea lor și s'au strâns la El.³⁴ Și ieșind Iisus *din luntre* a văzut mulțime de popor, și l s'a făcut milă de ei, că erau ca oile care nu au păstor, și a început să-i învețe multe.

³⁵ Și fiindcă trecuse acum vreme multă, ucenicii Lui au venit la Dânsul și au zis: „Iată, este târziu și locul pustiu, ³⁶ dă-li drumul, ca să se ducă prin târgurile și satele deprinprejur, să-și cumpere pâine, căci n'au ce să mănânce.“³⁷ Iară El răspunzând, le-a zis: „Dați-le voi să mănânce.“ Și ei l-au zis: Să ne ducem oare să cumpărăm pâine de două sute de dinari, și să le dăm să mănânce?“³⁸ Iară El li-a zis: „Câte pâini aveți? Duceți-vă și vedeți!“ Și ei aflând, au zis: „Cinci pâini și

doi pești“.³⁹ Atunci le-a poruncit să-i așeze pe toți cete, cete, pe iarbă verde; ⁴⁰ și s'au așezat cete, cete, câte o sută și câte cincizeci.⁴¹ Iară El luând cele cinci pâini și doi pești, și căutând la cer, a binecuvântat și a frânt pâinile și a dat ucenicilor săi ca să dea *poporului* și au împărțit la toți și cei doi pești.⁴² Și au mâncat toți și s'au săturat.⁴³ Și au adunat douăsprezece coșuri pline de sfărâmături *de pâine* și de pește.⁴⁴ Iară cei ce mâncaseră din pâini fuseseră ca la cinci mii de bărbați.⁴⁵ Indată *după aceea* a silit pe ucenicii Săi să intre în luntre și să treacă de ceaparte, la Betsaida, până ce va da drumul poporului.

⁴⁶ Iară după ce i-a dat drumul, S'a dus și El într'un munte să se roage.⁴⁷ Și când s'a făcut sară, luntrea se află în mijlocul mării, iară El singur pe uscat; ⁴⁸ și-i vedeă cum se necăjeau cu vâslitul, pentru că vântul li era dimpotrivă. Și în a patra strajă a nopții a venit la dânsii, mergând pe marea, și voeă să treacă pelângă ei.⁴⁹ El însă, văzându-L mergând pe marea, au socotit că-l o nălucă, și au strigat; ⁵⁰ căci L-au văzut cu toții și s'au spălmântat. El însă a început să grăiască cu dânsii și le-a zis: „Indrăzniți! Eu sunt. Nu vă temeți!“⁵¹ Și s'a suit la ei în luntre și vântul a contenit, iară ei se mirau în sine foarte tare și se minunau; ⁵² căci nu pricepuseră *minunea* cu pâinile, căci inima lor era împietrită.

⁵³ Și trecând *de ceaparte*, au sosit în ținutul Genisaretului, și au stat *la Iltan*.⁵⁴ Iară dacă au oșit ei din luntre, *locuitorii locului* L-au cunoscut îndată,⁵⁵ și cutrierând El toate împrejurimile acelea,

au început să aducă pe năvălii bolnavii unde se auzea că se află El. ¹⁰ Și orunde se ducea El, prin târguri și prin cetăți și prin sate, locuitorii scoteau pe bolnavii lor la drumuri și-L rugau, ca să îngăduie măcar de poala hainei Lui să se atingă, și câți se atingeau de Dânsul, se vindeau.

CAP. 7.

¹ Și s'au adunat la Dânsul fariseii și unii dintre cărturarii, cari veniseră din Ierusalim; ² și văzând pe unii din ucenicii Lui mâncând pâne cu mâinile necurate, adevă nespălate, căteau. ³ Căci fariseii și toți iudeii, ținându-se de datina bătrânilor, nu mănâncă până nu-și spală cu îngrijire mâinile; ⁴ și când vin din târg, nu mănâncă până nu se spală; sunt și altele multe, care s'au apucat să le ție ca: spălarea blidelor, a cupelor, a căldărilor și a scaunelor. ⁵ După aceea L-au întrebat fariseii și cărturarii: „Potruce ucenicii Tăi nu se țin de datina bătrânilor, ci mănâncă pâne cu mâinile nespălate?”

⁶ Iară El răspunzind, le-a zis: „Fățarnicilor, bine a proorocit de voi Isaia, cum este scris: acest popor Mă cinstește cu buzele, iară inima lui e departe de Mine; ⁷ dară în zadar Mă cinstește, învățând învățături, care sunt porunci omenesti; ⁸ căci lăsând porunca lui Dumnezeu, țieți datina oamenilor, ca spălarea blidelor și a cupelor, și faceți și altele multe de felul acesta”. ⁹ Apoi le-a zis: „Bine e oare, când schimbați porunca lui Dumnezeu, ca să păziți datina voastră? ¹⁰ Căci Moisa zice: cinstește pe tatăl tău și pe mama ta; și: celce grăește de tău pe tată sau pe mamă, să se pedepsească cu

moartea lui. (Eș. XX. 12; XXI, 16). ¹¹ Iară voi ziceți: dacă vreun om ar zice tatălui sau mamei: corvan, adevă dar lui Dumnezeu este aceea cu care te-ai fi folosit dela mine, ¹² aceluia-i îngăduiți să nu facă nimic pentru tatăl său, sau pentru mama sa; ¹³ călcând astfel cuvântul lui Dumnezeu pentru datina voastră, care singuri v'ați dat-o, și faceți multe de felul acesta”.

¹⁴ Și chemând toată mulțimea, i-a grăit: „Ascultați-Mă toți și înțelegeți: ¹⁵ nimic ce intră în om de afară nu poate să-l spurce, ci celece ies din el, acelea spurcă pe om. ¹⁶ De are cineva urechi de auzit, să audă”. ¹⁷ Și după ce a intrat dela mulțime în casă, L-au întrebat ucenicii Lui de pilda aceasta; ¹⁸ și El le-a zis: „Au și voi sunteți tot așa de neînțelegători? Nu pricepeți oare, că tot ce intră în om de afară nu poate să-l spurce? ¹⁹ Pentru că nu intră în inima lui, ci în pânțele, și iese afară pe a-fedron.” Prin aceasta Iisus a arătat, că orce mâncare este curată. ²⁰ Apoi a adăugat: „Iară ceea ce iese din om, aceea spurcă pe om, ²¹ pentru că din lăuntru, din inima oamenilor, ies cugetele cele rele, preadesfrânările, desfrânările, uciderile, ²² furturile, lăcomia, răutatea, vicișugul, netrebnicia, privirea zavistnică, hula, mândria, nebunia. ²³ Toate relele acestea ies din lăuntru și spurcă pe om”.

²⁴ Și rădicându-se de acolo, S'a dus în Ținutul Tirului și al Sidonului, și intrând într-o casă, vocea să nu afle nimenea, dar n'a putut să Se tăiească; ²⁵ căci auzind de El o femeie, a căria fiică avea duh necurat, și venind, a căzut la picioarele Lui. ²⁶ Și femeia aceea eră păgână, de neam siro-feniciană, și-L rugă ca să izgoniască dracul din fiica

el. ²⁷ Iară Iisus i-a zis : „Lasă să-se sature mai întâi fiil, căci nu-i bine a lua pânea fiilor și a o arunca cânilor”. ²⁸ Ea însă a răspuns și i-a zis : „Așa, Doamne ! Dar și câni mănâncă sub masă din sfărămăturile dela fii.” ²⁹ Atuncea Iisus i-a zis : „Pentru acest cuvânt mergi, că a eșit dracul din fiica ta”. ³⁰ Și venind ea la casa sa, a aflat dracul eșit și pe fiica ei culcată în pat.

³¹ Și eșind iarăși din ținutul Titului și al Sidonului, S'a dus la marea Galileei, prin ținutul Decapoliei. ³² Și au adus la Dânsul pe un surd gângav și L-au rugat să-și pue mâna pe el. ³³ Și luându-l Iisus la o parte din mulțime, Și-a pus degetele în urechile lui și sculpând, s'a atins de limba lui ; ³⁴ și privind la cer, a oftat și i-a zis : „Elaftă,” adică : „deschide-te !” ³⁵ Și îndată s'a deschis auzul lui și s'a deslegat legătura limbii lui, și grăia curat.

³⁶ Și le-a poruncit Iisus ca să nu spună nimănui. Dar cu cât îi oprea, cu atâta mai mult vesteau. ³⁷ Și se mirau oamenii foarte mult : „Toate le face bine ; pe surzi îi face să audă și pe muți să vorbească !”

CAP. 8.

¹ În zilele acelea, fiind adunată mulțime foarte multă, și neavând ce mânca, a chemat Iisus pe ucenicii Săi și le-a zis : „Mi-i milă de gloată, căci iată de trei zile se află cu Mine și n'au ce să mănânce. ² Și de li-aș da drumul flămânzi la casele lor, ar slăbi pe cale, căci unii din ei au venit de departe.” ³ Iară ucenicii lui l-au răspuns : „Deunde ar putea cineva să-i sature pe aceștia de pâne, aici

în pustie ?” ⁴ Și i-a întrebat Iisus : „Câte pâni aveți ?” Iară ei au răspuns : „Șapte.” ⁵ Atunci Iisus a poruncit mulțimei să șadă jos ; și luând cele șapte pâni și dând mulțumită Lui Dumnezeu, a frânt și a dat ucenicilor Săi, ca să împartă mulțimei, și au împărțit. ⁶ Și având și puțini peștișori, a binecuvântat și a poruncit să-l împartă și pe acela. ⁷ Și au mâncat toți și s'au săturat ; și au adunat sfărămături rămase șapte coșuri. ⁸ Iară cei ce mâncaseră fuseseră ca la patru mii. Apoi le-a dat drumul.

⁹ Și suindu-se îndată într-o luntre cu ucenicii Săi, a venit în părțile Dalmanutei. ¹⁰ Și au eșit farisei și au început a se întreba cu Dânsul ; și ispitindu-L, au cerut dela El să le arăte vreun semn din cer. ¹¹ Iară El oftând din suflet, a zis : „Pentru ce neamul acesta cere semn ? Adevărul vă grăesc : nu i se va da semn neamului acestuia.” ¹² Și lăsându-i, S'a suit iară în luntre și a trecut de ceaparte.

¹³ Și ucenicii Lui ultaseră să iete pâne, și nu aveau cu dâșii, în luntre, decât o singură pâne. ¹⁴ Iară Iisus sfătuindu-i, le-a zis : „Căutați și vă păziți de aluatul fariseilor și de aluatul lui Irod”. ¹⁵ Iară ucenicii cugetau între ei și ziceau „Aceasta ne-o zice, pentru că nu avem pâne.” ¹⁶ Iisus însă pricepând, le-a zis : „Ce cugetați că nu aveți pâne ? Oare tot nu pricepeți încă și tot nu înțelegeți ? Oare tot impletită este inima voastră ? ¹⁷ Ochi având, oare nu vedeți ? Și urechi având, oare nu auziți ? Și nici nu vă aduceți aminte : ¹⁸ Când am frânt cele cinci pâni pentru cei cincimii de oameni câte coșuri de sfărămături ați strâns ?” Și ei l-au răspuns : „Douăsprezece”. ¹⁹ Dară când am frânt

cele șapte *pâni* pentru cei patru mii de oameni câte coșuri de sfărâmături rămase ați adunat ?" Și ei au răspuns : „Șapte“. ²¹ Atunci Iisus le-a zis : „Cum dară de nu pricepeți ?

²² După aceea a venit în Betsaida, și au adus la Dânsul un orb și se rugau ca să se atingă de dânsul. ²³ Iară El luând pe orb de mână, l-a scos afară din sat și scuipând în ochii lui, Și-a pus mâinile peste el și l-a întrebat de vede ceva. ²⁴ Și acela privind, a zis : „Văd oamenii mișcându-se ca copacii“. ²⁵ Și Iisus Și-a pus iară mâinile pe ochii lui și l-a făcut să vadă. Și s'a vindecat omul, și vedeă toate limpede. ²⁶ Și l-a trimis Iisus la casa lui, zicând : „Să nu te mai întorci în acest sat și aici să spui cuiva din sat.

²⁷ Apoi Iisus S'a dus cu ucenicii Săi prin satele Chesariei lui Filip ; și pe cale a întrebat pe ucenicii Săi, zicându-le : „Cine-Mi zic oameni că sunt Eu ?“ ²⁸ Și ei au răspuns : „Ioan Botezătorul ; alții Ilie ; iară alții unul din prooroci“. ²⁹ Și El le-a zis : „Dară voi cine-Mi ziceți că sunt ?“ Și răspunzînd Petru, a zis către El : „Tu ești Hristosul“. ³⁰ Iisus însă a poruncit ca să nu grăiască nimănui de dânsul.

³¹ Apoi a început a-i învăța, că Fiul omului trebuie să pătimească multe, și să fie lepădat de bătrâni, și de arhierii, și de cărturari, și să fie omorât, și după trei zile să învie. ³² Și le-a grăit lucrul acesta pe față, Petru însă, luându-L la o parte, a început a l se împotrivi. ³³ Iară El întorcându-se și privind pe ucenicii Săi, a certat pe Petru, zicând : „Mergi înapoea mea, satană, căci tu nu gândești la celece sunt ale lui Dumnezeu, ci cele omenești !“

³⁴ Și chemând la Sine mulțimea împreună cu ucenicii Săi, le-a zis : „Celce voește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și la crucea sa și să-Mi urmeze. ³⁵ Că celce va vrea să-și mântuiască sufletul său, acela îl va pierde ; iară celce-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui. ³⁶ Că ce ar folosi omul de ar dobândi toată lumea, iară sufletul și l-ar pierde ? ³⁷ Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său ? ³⁸ Că de se va rușina de Mine și de cuvintele Mele cineva din acest neam preadesfrănat și păcătos, și Fiul omului se va rușina de acela când va veni în Slava Tatălui Său cu sfinții îngeri.“ ³⁹ Și le-a mai zis : „Adevărul vă grăesc : sunt unii din ceice stau aicea, cari nu vor gusta moartea, până nu vor vedeă împărăția lui Dumnezeu venind în putere.“

CAP. 9.

¹ După șase zile a luat Iisus pe Petru și pe Iacov și pe Ioan, și l-a suit într'un munte înalt, deosebi, numai pe ei singuri, ² și S'a schimbat la față înaintea lor. ³ Și hainele Lui s'au făcut strălucitoare și foarte albe, cum e zăpada și cum niciun nălbitor de pe pământ nu poate înălbi. ⁴ Și li s'a arătat Ilie împreună cu Moisa, și vorbeau cu Iisus. ⁵ Atunci începând Petru, a zis către Iisus : „Învățătorule, bine e să fim aicea și să facem trei colibi : Tie una, și lui Moisi una, și una lui Ilie“ ; ⁶ căci nu știea ce să zică, pentru că erau înspălmânați. ⁷ Și s'a făcut nouri, umbrindu-i, și din nouri a venit un glas zicând : „Acesta este Fiul Meu cel iubit, pe Acesta

să-L ascultați !”⁹ Și căutând ei de năpraznă înprejur, n’au mai văzut pe nimenca, ci numai pe Iisus singur cu dânșii.

¹⁰ Iară când se pogorau ei din munte, le-a poruncit ca să nu spună nimănui ceace văzuseră, până nu va învia din morți Fiul Omului. ¹¹ Și ei au păstrat cuvântul acesta în sine, dară se întrebau unul pe alții : ce înseamnă a învia din morți ? ¹² Și L-au întrebat *pe Iisus* : „Pentruce spun cărturarii că trebuie să vină mai întâiu Ilie ?” ¹³ Iară El răspunzînd, le-a zis : „*adevărat*, Ilie venind întâiu, va regulă toate ; și cum este scris despre Fiul Omului, *asa trebuie* să pătimească multe și să fie înjosit. ¹⁴ Dară vă spun, că Ilie a și venit, și au făcut cu dînsul câte au vrut, dupăcum este scris pentru dînsul.

¹⁵ Și venind la ceilalți ucenici, a văzut înprejur lor mulțime multă și cărturari întrebându-se cu ei. ¹⁶ Și îndată toată mulțimea, văzându-L *pe Iisus*, s’a înfiorat și alergând, s’a închinat Lui. ¹⁷ Și a întrebat *Iisus* pe cărturari : „Desprece vă întrebați între voi ?” ¹⁸ Și răspunzînd unul din mulțime, a zis : „Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut ; ¹⁹ și orunde îl apucă, îl aruncă la pămînt, și el spumegă, scrășnește cu dinții săi și se usucă. Și am zis ucenicilor Tăi, să izgoniască *duhul*, dar n’au putut. ²⁰ Și răspunzîndu-i *Iisus*, a zis : „O, neam necredincios, pânăcînd am să fiu cu voi ? Pânăcînd am să vă sufăr ? Aduceți-l la mine !” ²¹ Și l-au adus la El. Și *duhul* îndată ce L-a văzut *pe Iisus*, a zguduit *pe tânăr* și acesta a căzut la pămînt și s’a tăvălit, spumînd. ²² Și *Iisus* a întrebat pe tatăl *tânărului* : „câtă vreme este decînd i se întîmplă aceasta ?” Și acela a răspuns : „Din

copilărie ; ²³ și adesea *duhul* îl aruncă și în foc și în apă, ca să-l piarză. Ci de poți ceva, milostivește-te spre noi și ne ajută !” ²⁴ Iară *Iisus* i-a zis : „De poți crede, toate-s cu putință celui ce crede”. ²⁵ Și îndată tatăl copilului a strigat și cu lacrimi a zis : „Cred, Doamne, ajută necredinței mele !” ²⁶ Și văzînd *Iisus* că se îngrămădește mulțimea, a poruncit *duhului* celui necurat și i-a zis : „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc : ieși dintrînsul și deacum să nu mai intri în el !” ²⁷ Atuncea *duhul* strigînd și scuturînd tare *pe tânăr*, a eșit ; și *tânărul* a rămas ca mort, încît mulți ziceau, că a murit. ²⁸ *Iisus* însă apucându-l de mână, l-a rădicat, și acela s’a sculat. ²⁹ Și intrînd *Iisus* în casă, ucenicii Lui l-au întrebat în deosebi : „Pentruce noi nu l-am putut izgoni ?” ³⁰ Și El le-a zis : „Acest neam de draci prin nimic nu poate eși, decît numai prin rugăciune și prin post”.

³¹ Apoi eșînd deacolo, a trecut prin Galileea, și nu voeă ca să-L cunoască cineva ; ³² căci învăță *pe ucenicii* Săi și le spunea, că Fiul omului va fi dat pe mâna oamenilor, și-L vor omori, și a treia zi după ce-L vor omori va învia. ³³ Ei însă nu pricepeau cuvîntul acesta, și să-L întrebe se temeau.

³⁴ Ajungînd însă la Capernaum, și aflîndu-se într’o casă, i-a întrebat *Iisus* : „Despre ce grălați între voi pe cale ?” ³⁵ Și ei tăceau, căci pe cale vorbiseră între ei cine ar fi mai mare. ³⁶ Și șezînd, a chemat pe cei doisprezece, și le-a zis : „De voește cineva să fie întâiu, să fie cel mai de pe urmă din toți și sluga tuturor.” ³⁷ Apoi luînd un copilăș, l-a adus în mijlocul lor, și luîndu-l în brațe, le-a zis : ³⁸ „Cine primește pe unul din acești prunci în numele Meu,

pe Mine mă primește; și cine Mă primește pe Mine, nu Mă primește pe Mine, ci pe celce M'a trimis pe Mine".³⁹ Atuncea L-a întrebat Ioan și a zis: „Învățătorule, am văzut pe unul, izgonind dracli în numele Tău, care nu ne-a urmat, și l-am oprit, pentru că nu ne-a urmat.”⁴⁰ Iară Iisus a zis: „Să nu-l opriți; căci nimenea din cei care vor face minuni în numele Meu, nu vor putea curând să mă grăiască de rău; ⁴⁰ căci cine nu-l împotriva noastră, e pentru noi; ⁴¹ și cine v'ar adăpa cu un păhar de apă în numele Meu, că sunteți al lui Hristos, adevărul vă grăesc, nu și-ar pierde plata sa. ⁴² Iară cine ar sminti pe unul din mititeii aceștia, cari cred în Mine, acelaia i-ar fi mai bine să-și lege de gât o piatră de moară și să se arunce în marea. ⁴³ Și de te smintește mâna ta, s'o tai; căci e mai bine pentru tine să intri ciung în viață, decât să ai amândouă mâinile și să mergi în gheena, în focul cel nestins, ⁴⁴ unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁵ Și de te smintește piciorul tău, să-l tai, căci e mai bine de tine să intri în viață schiop, decât să ai amândouă picioarele și să fii aruncat în gheena, în focul nestins, ⁴⁶ unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁷ Și de te smintește ochiul tău, să-l scoți; căci e mai bine de tine să intri în împărăția lui Dumnezeu numai cu un ochiu, decât să ai amândoi ochii, și să fii aruncat în gheena focului, ⁴⁸ unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge. ⁴⁹ Căci fiștecare cu foc se va săra și toată jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bun lucru este sarea: dar dacă sarea s'ar face nesărată, cu ce s'ar drege? În voi să aveți sare și pace să aveți între voi.

CAP. 10.

¹ Sculându-se apoi Iisus de acolo, a venit în hotărâle Iudeei, de ceaparte de Iordan; și iată s'a strâns mulțime de oameni împrejurul Lui, și El a început iară să-i învețe, ca de obicei.

² Și apropiindu-se fariseii și ispitindu-L, L-au întrebat: „Se cuvine oare ca bărbatul să-și lase femeia?” ³ El însă răspunzînd, le-a zis: „Ce v'a poruncit Moisa?” ⁴ Iară ei au zis: „Moisa a învoit bărbatului să scrie carte de despărțenie și să-i dea drumul.” ⁵ Și Iisus răspunzînd, le-a zis: „După împietrirea inimii voastre v'a scris el porunca aceasta. ⁶ Însă la începutul Zldirei Dumnezeu a făcut un bărbat și o femeie. (Fac. I. 27). ⁷ Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, ⁸ și se va lipl de femeia sa și vor fi amândoi un singur trup, încât ei nu mai sunt două trupuri, ci unul singur. ⁹ Deci, ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă.”

¹⁰ Iară în casă ucenicii Lui L-au întrebat iarăși despre aceasta. ¹¹ Și El le-a zis: „Celce se va despărți de femeia sa și se va căsători cu alta, săvârșește răsdesfrânare cu dânsa; ¹² și femeia dacă lasă pe bărbatul său și să mărită cu altul, săvârșește răsdesfrânare.”

¹³ Și au adus la Dânsul copiii, ca să se atingă de ei; iară ucenicii dojăneau pe cei ce-i aduceau. ¹⁴ Și văzînd Iisus aceasta, S'a supărat și le-a zis: „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-i opriți, căci a u-nora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁵ Adevărul vă grăesc: cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu, ca un copil, nu va intra întrînsa.” ¹⁶ Și

îmbrățișându-i, Și-a pus mâinile peste dâșii și i-a binecuvântat.

¹⁷ Și eșind El la drum, a alergat unul și îngenunchind înaintea Lui, L-a întrebat: „Învățătorule, bune, ce să fac, ca să moștenesc viața veșnică?” ¹⁸ Iară Iisus i-a zis: „Ce-Mi zici bun? Nimene nu este bun, decât numai unul Dumnezeu.” ¹⁹ Știi poruncile: să nu faci rădeseșfrânare, să nu ucizi, să nu furi, să nu fi martor mincinos, să nu răpești; cinstește pe tatăl tău și pe mama ta?” (Eș. XX. 12). ²⁰ Iară el răspunzînd, a zis către Dânsul: „Învățătorule, toate acestea le-am păzit din tinerețele mele.” ²¹ Atuncea Iisus căutînd la el, l-a iubit și i-a zis: „Una îți mai lipsește: mergi de vinde câte ai și dă la săraci, și vei avea comoară în cer; și luînd crucea, vină de-Mi urmează mie.” ²² El însă întristându-se de cuvîntul acesta, s'a dus mîhnit, pentru că avea avuții multe.

²³ Și căutînd Iisus împrejur, a zis ucenicilor Săi: „Cât de anevoe vor intra în împărăția lui Dumnezeu ceice au avuție.” ²⁴ Și s'au spăimîntat ucenicii de cuvintele Lui, Iisus însă urmîndu-și vorbirea, le-a zis iarăși: „Fillor, cât de anevoe este pen'ru celce nădăjduesc în bogăție, să intre în împărăția lui Dumnezeu! ²⁵ Mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât bogatul să intre în împărăția lui Dumnezeu.” ²⁶ Iară ei s'au îngrozit și mai mult și grăeau între dâșii: „Cine dară poate să se mîntuească?” ²⁷ Și căutînd Iisus la dâșii, a zis: „Aceasta-l cu neputință la oameni, dară nu la Dumnezeu, căci la Dumnezeu toate-s cu putință.” ²⁸ Și începînd Petru, a zis către El: „Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție.” ²⁹ Și răspunzînd

Iisus, a zis: „Adevărul vă grăesc: nu este nimene, care să-și fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau copil, sau țarine pentru Mine și pentru Evanghelie, ³⁰ și să nu primească acum, în viața aceasta, în mijlocul prigonirilor, nsutit case, și frați, și surori, și părinți, și mame, și copii, și țarine, iară în veacul viitor viață veșnică.” ³¹ Mulți însă din cei dintâi vor fi pe urmă și cei de pe urmă întâiu.”

³² Iară cînd se aflau el pe cale, suindu-se la Ierusalim, Iisus mergea înaintea lor, iară ei îi urmau, îspăimîntați și înfricoșați, Și luînd iarăși laoparte pe cei doisprezece, a început a le grăi de cele ce aveau să se petreacă cu Dânsul, zicînd: „³³ Iată ne suim în Ierusalim, și Fiul Omului va fi dat arhierelor și cărturarilor, și-L vor osîndi la moarte, și-L vor da păgînilor, Și-L vor batjocori și-L vor bate, ³⁴ și-L vor scuipă, și-L vor omoră, dar a treiazi va învia.”

³⁵ Atunci s'au apropiat de Dânsul fiil lui Zevedei, Iacov și Ioan, și au zis: „Învățătorule, dorim ca ce-Ți vom cere să ni faci.” ³⁶ Și El le-a zis: „Ce voiți să vă fac?” ³⁷ Și ei au zis către Dânsul: „Dă-ne ca să ședem unul de a dreapta Ta și unul de-a stînga Ta, în slava Ta.” ³⁸ Iisus însă le-a zis: „Nu știți ce cereți. Puteți oare să beți păharul, care-l beau Eu, și să vă botezați cu botezul cu care mă botez Eu?” ³⁹ Și ei au zis: „Putem”. Zis-a lor Iisus: „Păharul, care îl beau Eu, îl veți bea, și cu botezul, cu care Eu mă botez, vă ve-ți boteza; ⁴⁰ iară a ședeă de adreapta Mea și deastînga Mea nu-Mi este îngăduit a da decât acelora, pentru care s'a gătit.”

"Și auzind cei zece *ucenici*, au început a se mânica pe Iacov și pe Ioan. ⁴² Iisus însă chemându-i, le-a zis: „Știți, că ceice se socotesc că sunt prinți ai popoarelor, domnesc peste ele, și cei mai mari ai lor le stăpânesc. ⁴³ Intre voi însă să nu fie așa; ci celace ar voi să fie mai mare între voi, să vă fie slugă, ⁴⁴ și celce ar voi să fie întâi între voi, să fie rob tuturor; ⁴⁵ căci și Fiul omului n'a venit ca să l se slujească, ci ca să slujească *El* și să-Și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora.

⁴⁶ *In vremea aceasta* au ajuns la Ierihon. Iară când ieșea din Ierihon cu ucenicii Săi și cu mulțime destulă, Vartimeu orbul, fiul lui Timeu, ⁴⁷ ședea lângă drum și cerea *milostenie*. ⁴⁸ Și auzind *acesta* că este Iisus Nazarineanul, a început a striga și a zice: „Iisuse, fiul lui David, miluește-mă!” ⁴⁹ Și mulți îl certau să tacă; el însă striga și mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă!” ⁵⁰ Și oprindu-se Iisus, a zis să-l cheme. Și au chemat pe orb, zicându-i: „Nu te teme! Scoală, că te cheamă!” ⁵¹ Iară el aruncându-și haina, s'a sculat și a venit la Iisus. ⁵² Și răspunzându-i Iisus, i-a zis: „Ce voești să-ți fac?” Iar orbul a zis către Dânsul: „Învățătorule, ca să văd!” ⁵³ Zis-a Iisus către dânsul: „Mergi, Credința ta te-a mântuit!” Și a văzut îndată orbul și a urmat pe Iisus în calea *Sa*.

CAP. 11.

¹ Iară când s'au apropiat de Ierusalim, prin Vit-faghi și Vitania, către muntele Maslinilor, a trimis Iisus pe doi din ucenicii Săi, ² și le-a zis: „Mergiți în satul cel dinaintea voastră; și îndată cum

veți intra în el, veți găsi legat un mânz, pe care ni mînea din oameni n'a încălecat; să-l deslegați și să-l aduceți. ³ Și de vă va zice cineva: „Pentru ce faceți aceasta?” Să răspundeți, că Domnul are trebuință de el, și îndată îl va trimite aicea.” ⁴ Și ei s'au dus și au găsit mînzul legat în uliță, afară, la o partă, și l-au deslegat. ⁵ Iară unul din ceice stăteau acolo, le-au zis: „Ce faceți? *La ce deslegați mînzocul?*” ⁶ Iară ei le-au răspuns, cum le poruncise Iisus; și l-au lăsat, ⁷ și au adus mînzul la Iisus, și și-au pus pe el hainele lor, și Iisus a încălecat pe el. ⁸ Și mulți își așterneau hainele lor pe cale, iară alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau pe cale. ⁹ Și ceice mergeau înainte și ceice veneau în urmă strigau și ziceau: „Osana! Binecuvântat fie Celce vine în numele Domnului! ¹⁰ Binecuvîntată fie împărăția tatălui nostru David, ce vine în numele Domnului! Osana întru cei de sus!” ¹¹ Și a intrat Iisus în Ierusalim și în biserică; și după ce a văzut toate, fiind acum târziu, a eșit în Vitania cu cei doisprezece.

¹² Iară adăua zi, eșind din Vitania, a flămânzit; ¹³ și văzând de departe un smochin cu frunze, s'a apropiat să vadă oare nu va găsi ceva întrînsul; și ajungând la dânsul, n'a găsit nimic, decât numai frunze, căci nu era încă vremea smochinelor. ¹⁴ Și începând Iisus a grăi, a zis către el: „De acum în veac să nu mai mănânce nimenia rod din tine.” Și ucenicii Lui au auzit *aceasta*.

¹⁵ *Apoi* au venit la Ierusalim; și intrând Iisus în biserică, a început a izgoni pe ceice vindeau și cumpărau în biserică; și a răsturnat mesele zarafilor și tărbile vânzătorilor de porumbi; ¹⁶ și nu îngă-

ducea ca să ducă cineva vreun lucru prin biserică.
¹⁷ Și-l învăță, zicând: „Oare nu este scris: casa Mea, casă de rugăciune se va chema pentru toate popoarele? Voi însă ați făcut-o peșteră de tâlari. (Is. LVI, 7; Ier. VII, 11).“

¹⁸ Și au auzit cărturarii și arhierii, și căutau cum L-ar pierde, căci se temeau de El, căci tot poporul se minună de învățătura Lui.

¹⁹ Iară dacă s'a făcut sară, Iisus a eșit afară din cetate. ²⁰ Și adoua zi trecând, au văzut smochinul uscat din rădăcini. ²¹ Atuncea Petru aducându-și aminte de cele ce se petrecuseră în ajun, a zis către Dânsul: „Învățătorule, uite smochinul, pe care l-ai blestemat, s'a uscat.“ ²² Și răspunzând Iisus, li-a zis: ²³ „Aveți credință în Dumnezeu! căci adevărul vă grăesc, că de va zice cineva muntelui acestuia: „ridică-te și te aruncă în mare,“ și nu se va îndoi în inima sa, ci va crede, că ce va zice se va face, face-se-va orice va zice. ²⁴ De aceea vă zic: toate câte cereți când vă rugați, să credeți că veți lua, și veți lua. ²⁵ Și când stați și vă rugați, să iertați, de aveți ceva asupra cuiva, ca și Tatăl vostru care este în ceruri să vă ierte greșalele voastre. ²⁶ Iară dacă voi nu veți ierta, nici Tatăl vostru care șade în ceruri nu va ierta greșalele voastre.“

²⁷ După aceea au venit iarăși în Ierusalim; și pe când umblă El prin biserică, s'au apropiat de Dânsul arhierii și cărturarii și bătrânii, ²⁸ și l-au zis: „Cu ce putere faci acestea, și cine Ți-a dat puterea aceasta, ca să faci acestea?“ ²⁹ Iar Iisus răspunzând, li-a zis: „Am să vă întreb și Eu o vorbă și să-Mi răspundeți, și vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea. ³⁰ Botezul lui Ioan din cer a

fost, sau dela oameni? Răspundeți-Mi!“ ³¹ Iară ei judecau între dânsii și ziceau: „De am zice: din ceruri, va zice: pentru ce dară nu l-ați crezut? ³² Iară de am zice: de la oameni, ne temem de popor, căci toți socotesc că Ioan a fost prooroc.“ ³³ Și răspunzând, au zis lui Iisus: „Nu știm!“ Atuncea Iisus răspunzând, ie-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce fel de putere fac acestea.“

CAP. 12.

¹ Și a început a le grăi în pilde: „Un om a sădit vie, și a îngrădit-o cu gard, și a săpat teasc, și a zidit turn, și a dat-o unor lucrători și s'a dus. ² Iar la vreme, a trimis la lucrătorii aceia un slujitor, ca să ia dela lucrătorii din rodul viei. ³ El însă prinzându-l, l-au bătut și l-au trimis cu deșert. ⁴ Și iară a trimis la ei pe alt slujitor, dară și pe acela bătându-l cu pietre, i-au spart capul și l-au trimis batjocorit. ⁵ Și din nou a trimis pe altul, dară pe acela l-au ucis; și a trimis și pe mulți alții, din care pe unii l-au bătut, și pe alții i-au ucis. ⁶ Deci, mai având și un fiu iubit al său, l-a trimis la urmă și pe acela la dânsii, zicând: „Se vor rușina de fiul meu!“ ⁷ Însă lucrătorii acela au zis unii către alții: „Acesta-l moștenitorul. Hai să-l omorăm și moștenirea lui va fi a noastră.“ ⁸ Și prinzându-l, l-au ucis și l-au scos afară din vie. ⁹ Deci, ce va face stăpânul viei? — Va veni și va pierde pe lucrătorii aceia, iară via o va da altora. ¹⁰ Au doară niciodată n'ați citit această scriptură: „Piatra, pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta s'a nimerit în capul unghiului;“ dela Domnul s'a făcut aceasta

și este minunată în ochii noștri ?" (Ps. CXVI, 22-23).

¹² Ei însă căutau să-L prindă, căci priceuseră că pentru dâșii spusese pilda *aceasta*, dar se temeau de popor, și lăsându-L, s'au dus. ¹³ Și au trimis la Dânsul câțiva din farisei și din irodiani, ca să-L prindă în vorbă. ¹⁴ Iar aceștia venind, au zis către El: „Învățătorule, știm că ești drept, și nu-Ți pasă de nimenea, căci nu cauți în fața oamenilor, ci cu adevărat calea lui Dumnezeu înveți: să cuvine a de dajdie Chesarului, sau nu? Să dăm, sau să nu dăm?” ¹⁵ El însă, știind fățărnicia lor, le-a zis: „Ce Mă ispitiți? Aduceți-Mi un dinar, ca să văd.” ¹⁶ Și ei l-au adus. Și le-a zis: „Al cui este chipul și scrisoarea de pe el?” Iară ei l-au răspuns: „Ale Chesarului.” ¹⁷ Și răspunzând Iisus, le-a zis: „Dați Chesarului celece sunt ale Chesarului, și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.” Și s'au mirat de Dânsul.

¹⁸ Apoi au venit la Dânsul saducheii, cari zic că nu este înviere; și L-au întrebat, zicând: ¹⁹ „Învățătorule, Moșă ne-a scris, că de ar muri fratele cuivă și ar rămâne femeea, iar copil n'ar lăsa, să ia fratele lui pe femeea lui și să ridice urmași frațelui său (Deut. XXV, 5). ²⁰ Deci, au fost șapte frați; și cel dintâiu și-a luat femeie, însă a murit și n'a lăsat urmași. ²¹ Și a luat-o al doilea și a murit, și n'a lăsat nici aceasta urmași; tot așa și al treilea. ²² Și au luat-o tussapte, și n'au lăsat urmași. Iară mai pe urmă de toți a murit și femeea. ²³ Deci, la înviere, când vor învia, a căruia dintrânșii va fi femeea, căci tussapte au avut-o de soție?” ²⁴ Și răspunzînd Iisus, le-a zis: „Oare nu de aceea vă rătăciți, pentru că nu știți scripturile,

nici puterea lui Dumnezeu?” ²⁵ Căci când vor învia din morți, nici nu se vor însură, nici nu se vor mărită, ci vor fi ca îngerii în ceruri. ²⁶ Iară despre morți, că au să învie, oare n'ați citit în cartea lui Moșă, cum i-a grăit acestuia Dumnezeu din rug, zicând: Eu sunt Dumnezeu lui Avraam și Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacov? (Eș. III, 6.). ²⁷ Dumnezeu însă nu este Dumnezeuul morților, ci Dumnezeuul viilor. Deci, voi vă rătăciți mult.”

²⁸ Și unul din cărturari, care ascultase disputa lor, văzînd că Iisus le-a răspuns bine, s'a apropiat și L-a întrebat: „Care este cea întâiu din toate poruncile?” ²⁹ Iar Iisus i-a răspuns: „Cea întâi din toate poruncile este aceasta: „Ascultă, Israele: Domnul Dumnezeuul nostru este singurul Domn; ³⁰ și să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din tot cugetul tău, și din toată puterea ta: aceasta este cea întâi poruncă (Deut. VI, 4). ³¹ Iară a doua asemenea aruncă este: să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. Altă poruncă mai mare decât acestea nu este” (Lev. XIX, 18).

³² Și l-a zis cărturarul: „Bine, Învățătorule, adevărul ai grăit, că unul este Dumnezeu și afară de El nu este altul; ³³ și a-L iubi din toată inima, și din toată puterea, și a iubi pe aproapele ca pe sine însuși prețuește mai mult decât toate jertfele și arderile de tot.” ³⁴ Și văzîndu-l Iisus că a răspuns înțelepțește, i-a zis: „Nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu”. După aceasta n'a mai îndrăsnit nimene să-L întrebe.

³⁵ Și urmînd Iisus mai departe să învețe în biserică, a zis: „Cum zic cărturarii, că Hristos este Fiul lui

David? ²⁸ Căci însuși David a grăit, *insuflat* de Duhul Sfânt: zis-a Domnul Domnului meu: *șezi deadreapta mea, până voi pune pe vrăjmași tăi așternut picioarelor Tale* (Ps. CIX, 1). ²⁹ Deci însuși David îl numește pe El Domn; cum dară este Fiul lui? ³⁰ Și mulțimea poporului îl ascultă cu plăcere. ³¹ Și El le zicea în învățătura Sa: „Păziți-vă de cărturari, cari iubesc să poarte haine lungi, și salutările pe ulițe, ³² și locurile cele mai de sus în sinagogă, și scaunele cele dintâiu la ospete. ³³ Aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și se roagă mult la arătare, mai grea osândă vor lua.”

³⁴ Și șezind Iisus împreajma cutiei bisericii, privea cum mulțimea aruncă bani în cutie, și mulți bogați au aruncat mult; ³⁵ și venind și o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, cari fac un codrant. ³⁶ Atuncea Iisus chemând pe ucenicii Săi, le-a zis: „Adevărul vă grăesc, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți ceilce au pus în cutie; ³⁷ căci toți au aruncat din prisosul lor, iară aceasta din sărăcia ei a aruncat tot ce a avut, toată averea sa.”

CAP. 13.

¹ Și când eșea El din biserică, unul din ucenicii Săi i-a zis: „Învățătorule, uite ce pietre și ce ziduri!” ² Și Iisus răspunzînd, i-a zis: „Vezi aceste ziduri mari? Nu va rămâne aicea peatră pe peatră, care să nu se risipească.”

³ Iară când ședeă El pe muntele Maslinilor, în fața bisericei, L-au întrebat, deosebi, Petru și Iacov și Ioan și Andrei: ⁴ „Spune-ni, când au să fie a-

cestea și care-i semnul timpului, când au să se săvârșească toate acestea?” ⁵ Iară Iisus răspunzînd, a început a grăi: „Vedeți să nu vă înșele cinevă! ⁶ Căci mulți vor veni sub numele Meu și vor zice că sunt Eu, și pe mulți vor înșela. ⁷ Iară când veți auzi de războaie și zvonuri de războaie, să nu vă înspăimântați, căci acestea trebuie să fie, dară nu va fi încă sfârșitul. ⁸ Căci se va scula popor peste popor și împărăție peste împărăție, și vor fi cutremure pe alocurea, și va fi foamete și turburări; acestea-s începutul durerilor.

⁹ „Voi însă, luați aminte de voi înși-vă, căci vă vor da în adunări, și în soboare vă vor bate, și veți sta înaintea domnilor și a regilor pentru Mine, ca să mărturisiți înaintea lor. ¹⁰ Însă întâiu trebuie să se propovăduiască Evanghelia la toate popoarele. ¹¹ Dar cîndi vă vor duce să vă dea, nu vă îngrijii mai înainte, nici nu vă gândiți ce aveți să ziceți; ci ceea ce vi se va da în ceasul acela, aceea să grăiți; căci nu veți fi voi ceilce veți grăi, ci Duhul Sfânt. ¹² Și va da la moarte frate pe frate și tată pe fecior, și se vor scula copiii asupra părinților și-i vor omorâ; ¹³ și veți fi urâți de toți pentru numele Meu; însă cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

¹⁴ „Cînd însă veți vedea urciunea pustirii, cea prezisă de prorocul Daniil, stînd unde nu se cuvine, — cititorul să înțeleagă, — atunci cei din lădeta să fugă la munți; ¹⁵ și cel de pe acoperiș să nu se pogoare în casă, nici să nu intre ca să ia ceva din casa sa; ¹⁶ și ceilce va fi în câmp, să nu să întoarcă înapoi să-și ia haina sa. ¹⁷ Dar vai de cele îngreunate și de cele ce vor alăpta în zilele a-

celea ! ¹⁸ Rugați-vă însă, ca să nu fie fuga voastră iarna. ¹⁹ Căci în zilele acelea va fi un necaz, care n'a mai fost până acum de la începutul zidirii pe care a făcut-o Dumnezeu, și nici nu va mai fi. ²⁰ Și de n'ar scurtă Domnul zilele *acelea*, nu s'ar mântui nici un trup. Dară pentru aleșii, pe cari i-a ales *El*, va scurtă zilele *acelea*. ²¹ Și atunci, de vă va zice cineva : iată, Hristosul este aici, sau iată, este acolo, să nu credeți. ²² Căci se vor scula Hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne și minuni, ca să ademenească, de s'ar putea, și pe cei aleși. ²³ Voi însă păziți-vă ! Iată, v'am spus toate.

²⁴ „Dar în zilele *acelea*, după necazul acela, soarele se va întineca, și luna nu-și va mai da lumina sa, ²⁵ stelele cerului vor cădea, și puterile cele din cer se vor clăti. ²⁶ Și atunci vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere multă și cu slavă ; ²⁷ și va trimite atunci pe îngerii Săi, și va aduna pe cei aleși ai Săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului pânăla marginea cerului.

²⁸ „Învățați însă pildă dela smochin : când ramurile lui se fac mlădioase și dau frunze, *atunci* știți că vara e aproape ; ²⁹ așa și voi, când veți vedea împlinindu-se toate *cele arătate mai sus*, să știți că *Fiul Omului* este aproape, la ușă. ³⁰ Adevărul vă grăesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini toate acestea. ³¹ Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece. ³² De ziua *aceea* însă, sau de ceasul *acela* nimenea nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl.

³³ „Căutați de privegheați și vă rugați, căci nu

știți când va fi vremea *aceea*. ³⁴ *Aceasta e întocmai cum se întâmplă* cu un om, care pleacă în călătorie și lasă casa sa în grija slugilor sale, dând fiecăruia lucrul său și poruncind portarului să privegheze. ³⁵ Privegheați dară, căci nu știți când va veni stăpânul casei : seara, sau la miezul nopții, sau la cântatul cocoșilor, sau dimineața ; ³⁶ ca nu cumva venind fără de veste, să vă găsească dormind. ³⁷ Iară ceea ce zic vouă, zic tuturor : privegheați !

CAP. 14.

¹ După două zile însă erau paștile și azimele, iară arhierii și cărturarii căutau cum L-ar prinde cu vicleșug să-L omoare ; ² dar ziceau : „Nu la sărbătoare, ca să nu se facă turburare în popor.”

³ Și pe când era *El* în Vitanla și ședea la masă în casa lui Simon leprosul, a venit o femeie cu un vas de alabastru, plin cu mir de nard curat și prețios, și spărgând vasul, a turnat *mirul* pe capul Lui. ⁴ Unora însă le părea rău și ziceau între dânsii : „La ce s'a făcut această răsipă de mir ? ⁵ Căci se putea vinde acesta cu mai mult de trei sute de dinari și să se dea săracilor.” Și căteau împotriva ei. ⁶ Iisus însă a zis : „Lăsați-o ! Pentruce-i faceți supărare ? *Căci* bun lucru a făcut pentru Mine. ⁷ Pentrucă pe săraci pururea îi aveți cu voi și le puteți face bine când voiți, iar pe Mine nu Mă așteptați pururea, ⁸ Aceasta a făcut ce a putut și a apucat înainte să-Mi miruiescă trupul pentru îngroapare. ⁹ Adevărul vă grăesc ; orunde se va propo-

vedui Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va spune, întru pomenirea ei și ce a făcut ea."

¹⁰ Iar Iuda Iscarioteanul, unul din cei doisprezece, s'a dus la arhierei, ca să li-L vândă. ¹¹ Și auzind aceștia, s'au bucurat și i-au făgăduit să-i dea bani. Și el căută cum L-ar da la vreme potrivită.

¹² Și în ziua cea dintâi a azimilor, când se junghia mielul de pashă, au zis către Dânsul ucenicii Lui: „Unde vrei să mergem să gătim ca să mâncăm paștele?" ¹³ Și El a trimis pe doi din ucenicii Săi și le-a zis: „Duceți-vă în cetate și vă va întâmpina un om, ducând un ulcior cu apă; urmați după dânsul; ¹⁴ și unde va intra el, intrați și voi și spuneți stăpânului casei, că învățătorul întreabă: unde este sălașul, în care să măncăm paștile cu ucenicii Mei?" ¹⁵ Și el vă va arăta un foisor mare, așternut gata: acolo să ne gătiți." ¹⁶ Deci, au eșit ucenicii Lui și s'au dus în cetate, și au găsit precum li se spusese și au gătit paștile.

¹⁷ Iară dacă s'a făcut sară, a venit Iisus cu cei doisprezece. ¹⁸ Și pecând ședeau ei la masă și mâncau, a zis Iisus: „Adevărul vă grăesc, că unul din voi, care măncă cu Mine, Mă va vinde." ¹⁹ Iară ei au început a se întrista și a zice către Dânsul unul după altul: „Nu cumva sunt eu?" Și altul: „Nu cumva sunt eu?" ²⁰ Iară El răspunzând, a zis: „Unul din cei doisprezece, care înlinge cu Mine în blid." ²¹ Însă Fiul omului merge cum este scris pentru El; dar vai de omul acela, prin care se vinde Fiul omului; mai bine ar fi fost de el, dacă nu s'ar fi născut."

²² Și pecând mâncau ei, Iisus a luat pâine și binecuvântând, a frânt și le-a dat, zicând: „Luați,

mâncați, acesta este trupul Meu!" ²³ Apoi luând paharul și mulțămind, le-a dat și au băut toți dintrânsul; ²⁴ și El le-a zis: „Acesta este sângele Meu, al Așezământului celui nou, care pentru mulți se varsă. ²⁵ Adevărul vă grăesc, că de acum nu voi mai bea din runda vișii până în ziua aceea când o voi bea nouă în împărăția lui Dumnezeu."

²⁶ Și după ce au cântat mulțămirea, au eșit la muntele Maslinilor. ²⁷ Iară pe cale le-a zis Iisus: „În noaptea aceasta toți vă veți lepăda de Mine; că scris este: bate-voi păstorul și se vor risipi oile (Zah, XIII. 7). ²⁸ Însă după ce voi învia, voi merge mai înainte de voi în Galileea."

²⁹ Petru însă a zis către Dânsul: „Chiar toți de se vor lepăda, eu însă nu." ³⁰ Iar Iisus i-a zis: „Adevărul îți grăesc, că astăzi, în noaptea aceasta, înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine." ³¹ Petru însă și mai stăruitor zicea: „De ar trebui chiar să mor pentru Tine, nu mă voi lepăda de Tine". Și tot așa au zis toți.

³² Și ajungând la un sat, care se numea Ghet-simania, a zis către ucenicii Săi: „Ședeți aicea până voi merge să mă rog!" ³³ Și a luat cu Sine pe Petru, pe Iacov și pe Ioan și a început a se spălmântă și a se neliniști; ³⁴ și le-a zis: „Întristat este sufletul Meu până la moarte, rămâneți aicea și priveghiați!"

³⁵ Și depărtându-se puțin, a căzut la pământ și s'a rugat, ca de este cu puțință, să treacă ceasul acela dela Dânsul, ³⁶ și zicea: „Avvâ, Părinte, la Tine toate-s cu puțință; treacă paharul acesta dela Mine! Dară să fie nu ce voesc Eu, ci ce voești

Tu!" ³⁷ Apoi s'a întors la ucenicii Săi și i-a găsit dormind, și a zis lui Petru: „Simone, tu dormi? Nu putuși să priveghezi măcar un ceas? ³⁸ Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită; căci duhul este veghetor, iar trupul neputincios”.

³⁹ Și depărtându-se iară, S'a rugat zicând aceleași cuvinte. ⁴⁰ Și întorcându-Se, i-a găsit iară dormind, căci ochii lor erau îngreueți de somn; și nu știau ce să-l răspundă.

⁴¹ Și a venit a treia oară și le-a zis: „Voi tot dormiți și vă odihniți. Ajunge! A venit ceasul și iată Fiul Omului se dă în mâinile păcătoșilor. ⁴² Scu-lați-vă să mergem! Iată, s'a apropiat celce M'a vândut.”

⁴³ Și îndată, încă grăind El, a venit Iuda, unul din cei doisprezece, și cu el multime multă cu săbii și toege, trimiși fiind de arhierul și de cărturari și de bătrâni. ⁴⁴ Iară celce-L vânduse le dăduse semn, zicând: „Pe care-l voi sărută, Acela este: prindeți-L și-L duceți cu pază”. ⁴⁵ Și Iuda cum a venit, s'a apropiat de El și a zis: „Învățătorule, Învățătorule!” Și L-a sărutat. ⁴⁶ Iară el au pus mâinile pe El și L-au prins. ⁴⁷ Iară unul din ceice stăteau acolo, scoțind sabia, a lovit pe slujitorul arhierului și i-a tăiat urechea.

⁴⁸ Atuncea Iisus începând a grăi, a zis către dânșii: „Ca la un tâlhar ați eșit, cu săbii și cu toege, ca să Mă prindeți? ⁴⁹ În fiecare zi am fost cu voi, învățând în biserică, și nu M'ați prins. Dară plinească-se scripturile!” ⁵⁰ Și lăsându-L ai Săi, au fugit toți. ⁵¹ Iară un tânăr, îmbrăcat cu un giulgiu peste trupul gol, mergea după El; și ostașii

l-au prins. ⁵² El însă, lăsând giulgiul, a fugit dela ei gol.

⁵³ Și au adus pe Iisus la arhieru; și s'au adunat la el toți arhierii și cărturarii și bătrânii. ⁵⁴ Iar Petru l-a urmat de departe până în curtea arhierului, și ședează cu slujitorii și se încălzează la foc. ⁵⁵ Iar arhierii și tot Sinedriul căutau mărturii împotriva lui Iisus, ca să-L dea la moarte, și nu găseau; ⁵⁶ căci mulți mărturiseau strâmb împotriva Lui, dară mărturiile acestea nu erau deajuns. ⁵⁷ Și sculându-se oaricari, au mărturisit strâmb împotriva Lui, și au zis: ⁵⁸ „Noi L-am auzit zicând: Eu voi strică biserica aceasta făcută de mână”. ⁵⁹ Dară nici astfel de mărturie a lor n'a fost deajuns.

⁶⁰ Atuncea sculându-se arhierul în mijlocul sfatului, a întrebat pe Iisus zicând: „De ce nu răspunzi nimica? Ce mărturisesc aceștia împotriva Ta?”

⁶¹ El însă tăcea și nu răspundea nimica. Și iar L-a întrebat arhierul și l-a zis: „Au tu ești Hristosul, Fiul celui binecuvântat?” ⁶² Iar Iisus a răspuns: „Eu sunt, și veți vedea pe Fiul omului șezând de-a dreapta puterii și venind pe norii cerului”. ⁶³ Atuncea arhierul, rupându-și vestmintele sale, a zis: „Ce ne mai trebuie mărturie?” ⁶⁴ Ați auzit hula. Ce vi se pare?” Iară ei cu toții L-au socotit vinovat de moarte. ⁶⁵ Și au început unii a-L scuipa și a-l acoperi fața, și a-L lovi, și a-l zice: „Proorocește!” Și slujitorii îl băteau peste obraz.

⁶⁶ Și fiind Petru jos, în curte, a venit una din slujnicile arhierului, ⁶⁷ și văzând pe Petru încălzindu-se și privind la el, a zis: „Și tu erai cu Iisus Nazarineanu”. ⁶⁸ Iară el s'a lepădat, zicând: „Nu știu, nici nu pricep ce spui tu”. Și a eșit afară

Înaintea curții, și *atuncea* a cântat cocoșul. ⁶⁹ Și văzîndu-l slujnica iară, a început a spune celor ce stăteau *acolo*: „Și acesta e din ei”. ⁷⁰ Iar el s'a lepădat iară. Și după puțin, ceice stăteau au început iară a zice lui Petru: „Adevărat, și tu ești din ei, căci și galileian ești, pentru că și graiul tău samănă”.

⁷¹ Iară el a început a se jură și a se blestema, *zicînd*: nu cunosc pe Omul Acesta de Care grăiți”.

⁷² Atuncea a cântat cocoșul a doua oară. Și și-a adus aminte Petru de cuvîntul, care i-l zisese Iisus: „Înainte de a cânta cocoșul de două ori, de trei ori te vei lepăda de Mine”, și aruncându-se cu fața la pământ, a plîns.

CAP. 15.

¹ Și îndată, după ce s'a făcut ziua, arhierii cu bătrînii și cu cărturarii și cu toată adunarea făcînd sfat și legînd pe Iisus, L-au dus și L-au dat lui Pilat. ² Și Pilat L-a întrebat: „Tu ești regele iudeilor?” Iară El răspunzîndu-l, a zis: „Tu zici”. ³ Și L-au învinovățeau arhierii cu multe. ⁴ Iar Pilat L-a întrebat iarăși zicînd: „Nimica nu răspunzi? Vezi căte mărturisesc *aceștia* împotriva Ta.” ⁵ Iară Iisus mai mult n'a răspuns nimica, încît se miră Pilat. ⁶ La sărbătoare însă le liberă un vinovat, pe care-l cereau ei. ⁷ Și eră *atuncea* unul, numit Varavă, închis cu tovarășii săi, cari într-o turburare făcuse ucidere. ⁸ Și strigînd mulțimea, a început să ceară *la Pilat să le facă* cum le făcea totdeauna. ⁹ Și răspunzînd Pilat, le-a zis: „Voiți să vă liberez pe Regele iudeilor?” ¹⁰ Căci știa, că din pizmă li dă-

duseră arhierii. ¹¹ Arhierii însă au așîțat mulțimea să ceară, ca să le libereze mai bine pe Varavă.

¹² Și răspunzînd iarăși Pilat, le-a zis: „Ce voiți dară să fac cu *Acela*, pe care li numiți Regele iudeilor?” ¹³ Iară ei din nou au strigat: „Răstignește-L!”

¹⁴ Zis-a Pilat către ei: „Dară ce rău a făcut?” Ei însă strigau și mai tare: „Răstignește-L!”

¹⁵ Și voind Pilat să facă plăcerea mulțimii, a dat drumul lui Varavă, iară pe Iisus bătîndu-L, L-a dat ca să Se răstignească.

¹⁶ Atuncea ostașii au dus pe Iisus în lăuntru curții, adică în Pretoriu, și au adunat toată compania; ¹⁷ și L-au îmbrăcat cu porfiră, și împletind o cunună de spini, l-au pus-o pe cap. ¹⁸ Și au început a-L saluta și a zice: „Bucură-Te, Regele iudeilor!” ¹⁹ Și L-au băteau cu o trestie peste cap și L-au scuipau și ingenunchind, l-se închinau Lui. ²⁰ Iară după ce L-au batjocorit, desbrăcîndu-L de porfiră și îmbrăcîndu-L cu hainele Lui, L-au dus ca să-L răstignească. ²¹ Și au silit pe un trecător, anume Simon Cirineanul, tatăl lui Alexandru și a lui Ruf, care se întorcea din țarină, ca să ducă crucea lui Iisus. ²² Și L-au dus la un loc, numit Golgotă, care se tîlcuește: locul căpățînei. ²³ Și l-au dat să bea vin amestecat cu smîrnă; dar n'a luat. ²⁴ Apoi răstignindu-L, au împărțit hainele Lui, aruncînd pentru ele sorți, ca să știe cine ce are să iele.

²⁵ Și cînd L-au răstignit, eră ceasul al treilea.

²⁶ Și eră scrisă deasupra vina Lui: „Regele iudeilor.” ²⁷ Și împreună cu Dînsul răstigniră doi tâlhari, unul deadreapta și altul deasînga Lui. ²⁸ Și s'a împlinit Scriptura, care zice: „Și cu cei fărădelege S'a socotit”. ²⁹ Și trecătorii li huleau, dînd

din cap și zicând: „Ei, Cețce strici biserica și în trei zile o zidești, ³⁰ mântuește-Te pe tine însuși și te pogoară depe cruce!” ³¹ Asemenea și arhierii cu cărturarii, bătându-și joc, ziceau unul către altul: „Pe alții a mântuit, iar pe Sine nu poate să se mântuiască!” ³² Hristosul, Regele lui Israel, să se pogoare acum depe cruce, ca să vedem și să credem în El”. Și-l huleau și cei răstigniți împreună cu El.

³³ Iară în ceasul al șaselea s'a făcut întunec pește tot pământul, până în ceasul al noulea. ³⁴ Și în ceasul al noulea a strigat Iisus cu glas mare și a zis: „Eloi, Eloi, lamă sabahtani?” Adecă: „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentruce M-ai lăsat?”

³⁵ Atuncea unii din cei ce stăteau acolo, auzind *acestea*, ziceau: „Iată, chiamă pe Ilie.” ³⁶ Și alergând unul și umplând un burete cu oțet, l-a pus într'o trestie și L-a adăpat, zicând: „Lăsați să vedem de va veni Ilie să-L pogoare *de pe cruce*!”

³⁷ Iisus însă strigând cu glas mare, Și-a dat duhul. ³⁸ Și catapiteazma bisericii s'a rupt în două de sus până jos. ³⁹ Iară sutașul, care stătea împreajma Lui, văzând, că strigând așa, Și-a dat duhul a zis: „Cu adevărat Omul Acesta a fost Fiul lui Dumnezeu!”

⁴⁰ Și erau *acolo* și niște femei, care priveau de departe; și printre ele se aflau și Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov cel tânăr și a lui Iosie și Salomia, ⁴¹ care și când era El în Galileea, li urmau și-l slujeau; și altele multe, care veniseră împreună cu El la Ierusalim.

⁴² Și făcându-se acum sară, întru cât era Vineri, care este înaintea sâmbetei, ⁴³ a venit Iosif din Ari-

mateea, sfetnic de neam ales, care și însuși așteptă împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind să intre la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. ⁴⁴ Iară Pilat s'a mirat, de a murit *Iisus* așa curând; și chemând pe sutaș, l'a întrebat de a murit demult. ⁴⁵ Și îndrăznindu-se dela sutaș, a dat lui Iosif trupul. ⁴⁶ Și cumpărând *Iosif* giulgiu, și pogorând *pe Iisus de pe cruce*, L-a înfășurat cu giulgiul și L-a pus într'un mormânt, care era săpat în piatră, și a prăvălit o piatră pe ușa mormântului. ⁴⁷ Iară Maria Magdalena și Maria lui Iosie, priveau unde-L pun.

CAP. 16.

¹ Iar dupăce a trecut sâmbăta, Maria Magdalena și Maria lui Iacov și Salomia au cumpărat mirezme, ca să meargă să ungă pe Iisus. ² Și în ziua întâia a săptămânii, foarte de dimineață, când răsărea soarele, au venit la mormânt și zicea una către alta: „Cine ne va prăvăli piatra depe ușa mormântului?” ³ Dar privind *ele*, au văzut că piatra, care era foarte mare, era prăvălită. ⁴ Și intrând în mormânt, au văzut un tânăr, șezând în dreapta, îmbrăcat în vestimente albe; și s'au spăimântat. ⁵ Iară el le-a zis: „Nu vă spăimântați! Pe Iisus Nazarineanul cel răstignit căutați? S'a sculat, nu este aici. Iată locul, unde a fost pus.” ⁶ Dară duceți-vă și spune-ți ucenicilor Lui și lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Galileea; acolo li veți vedeă, cum v'a spus.” ⁷ Și eșind repede, au fugit dela mormânt, căci erau cuprinse de groază și de cutremur, și n'au spus nimănui nimica, pentrucă se temeau.

9 Iară *Iisus* înviind dimineața, în ziua întâia a săptămânii, S'a arătat întâi Mariei Magdalinei, din care scosese șapte draci. 10 Iară aceasta s'a dus și a vestit celor ce fuseseră cu Dânsul, cari plâneau și se tânguia; 11 și aceștia auzind că El este viu și a fost văzut de dânsa, nu au crezut.

12 Iar după acestea S'a arătat sub alt chip, la doi din ei, cari mergeau la un sat. 13 Și întorcându-se aceștia, au spus celorlalți; dară nici pe acela nu i-au crezut.

14 Însfârșit S'a arătat inșeși celor unsprezece, când ședeau *la cină*, și le-a imputat pentru necredință și pentru impetirea inimii, că pe cei ce L-au văzut înviat nu i-au crezut. 15 Apoi le-a zis: „Mergeți în toată lumea și propoveduiți Evanghelia la toată făptura! 16 Celce va crede și se va boteza, se va mântui; iară celce nu va crede, se va osândi. 17 Iar celce vor crede vor fi însoțiți de *aceste* semne: în numele Meu draci vor izgoni, în limbi nouă vor grăi; 18 șerpi vor lua; și de vor bea ceva omorător, nu-i va vătămă. Pe bolnavi mâinile-și vor pune și se vor face bine”.

19 Deci Domnul, după ce a grăit cu dânsii, S'a înălțat la cer, și a șezut de dreapta lui Dumnezeu. 20 Iară ei au eșit și au propoveduit pretutindenea, Domnul lucrând împreună cu ei și adeverind cuvântul prin semnele ce urmau. Amin.

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ LUCA

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

LUCA

CAP. 1.

¹ De oarece mulți s'au apucat să alcătuească istorisiri despre faptele binecunoscute la noi, ² după-cum ni le-au împărtășit ceice dela început au fost văzători și slujitori ai Cuvântului, ³ am găsit și eu cu cale ca, cercetând cu amănuntul toate dela început, să ți le scriu pe rând, scumpe Teofil, ⁴ ca să cunoști temeinicia învățăturilor, pe care le-ai primit prin grălu.

⁵ În zilele lui Irod, regele Iudeei, era un preot, numit Zaharia, din ceata *preoțească* a lui Abia : și femeea lui era din fetele lui Aaron, și numele ei era Elisaveta. ⁶ *Aceștea* amândoi erau drepti înaintea lui Dumnezeu, urmând toate poruncile și legile Domnului fără prihană ; ⁷ însă nu aveau copii, pentrucă Elisaveta era stearpă și amândoi erau înaintați în vârstă.

⁸ Odată însă, slujind el înaintea lui Dumnezeu, în

săptămâna cetei sale, ⁹ a eșit la sorți să tămădeze, după datina preoțească; ¹⁰ și când a intrat în biserică Domnului, la vremea tămăderii, iară toată mulțimea poporului se rugă afară, ¹¹ atunci i s'a arătat un inger al Domnului, care stătea în dreapta altarului tămăderii. ¹² Și Zaharia când l-a văzut, s'a spăimântat și a căzut frică peste el. ¹³ Iar ingerul a zis către dânsul: „Nu te teme, Zaharie, că s'a auzit rugăciunea ta, și Elisaveta, femeia ta, îți va naște un fiu, și-i ve-i pune numele Ioan. ¹⁴ *Acela-ți va fi bucurie și veselie, și mulți se vor bucura de nașterea lui;* ¹⁵ *căci va fi mare înaintea Domnului;* vin și sicheră nu va bea; și se va umplea de Duh Sfânt chiar din pântecul mamei sale; ¹⁶ și pe mulți din fiii lui Israel îi va întoarce la Domnul Dumnezeu lor; ¹⁷ și acesta va merge înaintea Lui cu Duhul și puterea lui Ilie, ca să întorcă inimile părinților spre fiii lor și pe cei neascultători la înțelepciunea dreptilor; pentru că să înfățișeze Domnului un popor pregătit”.

¹⁸ Și a zis Zaharia către inger: „Pe ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrân, și femeia mea înaintată în vrâstă.” ¹⁹ Și răspunzînd ingerul, i-a zis: „Eu sunt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu, și sunt trimis să-ți grădesc și să-ți vestesc acestea; ²⁰ și iată, vei fi mut și nu vei putea grăi, până în ziua când se vor împlini acestea, pentru că n'ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor.”

²¹ Poporul însă așteptă pe Zaharia; și se miră că el zăbovește atîta în biserică. ²² Iară când a eșit, nu putu să li grăească; și au înțeles că văzuse o

vedenie în biserică; și ei le făceau semne; și a rămas mut.

²³ Și cum s'au împlinit zilele lui de slujbă, s'a dus acasă. ²⁴ Iar după zilele acestea Elisaveta, femeia sa, a rămas grea și s'a tănuț cinci luni, zicînd: ²⁵ „Astfel a făcut Domnul *miilă* cu mine în zilele în care a voit să rădice defăimarea mea dintre oameni”.

²⁶ Iară în luna a șasea, ingerul Gavriil a fost trimis dela Dumnezeu într'o cetate a Galileei, al căria nume eră Nazaret, ²⁷ la o fecioară logodită cu un bărbat, al căruia nume eră Iosif, din casa lui David; și numele fecioarei eră Maria. ²⁸ Și intrînd ingerul la dânsa, a zis: „Bucură-te, cea plină de dar, Domnul este cu tine; binecuvîntată ești tu între femei!” ²⁹ Iară ea văzându-l, s'a spăimântat de cuvîntul lui și cugetă ce se însemneze oare urarea aceasta. ³⁰ Iar ingerul i-a zis: „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu; ³¹ și iată, vei zămisi în pîntece, și vei naște un Fiu, și-l vei pune numele Iisus. ³² Acesta va fi mare, și Fiul Celui de sus Se va chema, și Domnul Dumnezeu li va da tronul lui David, tatăl Său; ³³ și va domni peste casa lui Iacov în veci, și împărăția lui nu va avea sfârșit”.

³⁴ Iară Maria a zis către inger: „Cum va fi aceasta, întrucît nu cunosc bărbat?” ³⁵ Și răspunzînd ingerul, i-a zis: „Duhul Sfânt se va pogoră peste tine și puterea Celui de sus te va umbri; de acela și Sfântul Care Se va naște, Se va numi Fiul lui Dumnezeu. ³⁶ Iată și Elisaveta, rudenia ta, care se zicea stearpă, a zămislit și ea un fiu la băranțele ei, și e a șasea lună de când i s'a în-

tâmplat aceasta, ³⁷ că la Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință. ³⁸ Atunci Maria a zis: „Iată roaba Domnului sunt; Facă-Se cu mine după graiul tău.“

Și s'a dus îngerul dela dânsa.

³⁹ Și sculându-se Maria în zilele acelea, s'a dus degrabă la munte, într-o cetate a lui Iuda; ⁴⁰ și a intrat în casa lui Zaharia, și a salutat pe Elisaveta. ⁴¹ Și cum a auzit Elisaveta salutarea Mariei, a săltat pruncul în pântecelul ei, și s'a umplut Elisaveta de Duh Sfânt, ⁴² și a strigat cu glas mare și a zis: „Binecuvântată ești tu între femei și Binecuvântat este rodul pântecelui tău! ⁴³ Și de unde cinstea aceasta pentru mine, ca să vină la mine maica Domnului meu? ⁴⁴ Căci iată, cum a ajuns glasul salutării tale în urechile mele, a săltat pruncul cu bucurie în pântecelul meu. ⁴⁵ Și fericite de ceace a crezut că se vor împlini cele spuse ei dela Domnul!“

⁴⁶ Iar Maria a zis: „Mărește sufletul meu pre Domnul ⁴⁷ și duhul meu s'a bucurat de Dumnezeu, Mântuitorul meu; ⁴⁸ că a căutat spre smerenia roabei sale; căci iată, deacum mă vor ferici toate neamurile; ⁴⁹ că mi-a făcut mărire Cel Puternic,—sfânt fie numele Lui!—⁵⁰ și mila Lui e din neam în neam peste ceice se tem de Dânsul; ⁵¹ arătat-a tăria brațului Său și a risipit pe cei ce se măndreau cu cugetele inimii lor; ⁵² pogorât-a pe cei puternici de pe scaune și a rădicat pe cei smeriți; ⁵³ pe cei flămânzi i-a umplut de bunătați, iară pe cei bogați i-a scos afară deșerti. ⁵⁴ Primit-a pe Israel sluga Sa, aducându-și aminte de milă, ⁵⁵ cum a grăit părinților noștri, lui Avraam și seminției lui până în veac.“

⁵⁶ Și a rămas Maria împreună cu Elisaveta ca la trei luni; și apoi s'a întors la casa sa.

⁵⁷ Elisavetei însă i-a venit vremea să nască, și a născut un fiu. ⁵⁸ Și au auzit vecinii și rudeniile ei, că a făcut Domnul milă mare cu dânsa, și s'au bucurat împreună cu ea. ⁵⁹ Iar în ziua a opta au venit să taie împrejur pruncul, și au vrut să-l numească Zaharia, după numele tatălui său. ⁶⁰ Dar răspunzînd inama lui, a zis: „Nu, ci Ioan să se cheme!“ ⁶¹ Și i s'a zis: „Nu se află în neamul tău nimenea, care să se cheme cu acest nume.“ ⁶² Apoi au făcut semne tatălui lui, cum ar voi să-l cheme. ⁶³ Iară el cerând o tăbliță, a scris aceste cuvinte: „Ioan este numele lui“. Și s'au mirat toți. ⁶⁴ Și îndată i s'a deslegat gura și limba lui, și a început a grăi, slăvind pe Dumnezeu.

⁶⁵ Și a cuprins frică pe toți ceice locuiau împrejurul lor și s'au vestit toate cuvintele acestea în toată partea muntoasă a Iudeei. ⁶⁶ Și toți ceice le auzeau, le păstrau în inima lor și ziceau: „Ce are să fie oare pruncul acesta?“

Și mâna Domnului eră peste dânsul.

⁶⁷ Atuncea Zaharia, tatăl lui, s'a umplut de Duh Sfânt și a proorocit, zicînd: ⁶⁸ „Binecuvântat fie Domnul, Dumnezeul lui Israel, că a cercetat și a răscumpărat pe poporul Său; ⁶⁹ și ne-a rădicat un Mântuitor puternic în casa lui David, slugel sale, ⁷⁰ precum a grăit prin gura sfinților Săi prooroci celor de demult: ⁷¹ că ne va mântui de vrăjmași noștri și din mâna tuturor celor ce ne urăsc; ⁷² făcînd astfel milă cu părinții noștri, și aducându-și aminte de așezămîntul Său cel sfânt, ⁷³ ce jurămîntul cu care S'a jurat lui Avraam, părintele

nostru, ⁷⁴ că, izbăvind-ne din mâinile vrăjmașilor noștri, ne va da ⁷⁵ să-l slujim fără de frică, viețuind cu sfințenie și cu dreptate înaintea Lui în toate zilele vieții noastre. ⁷⁶ Și tu, Pruncule, te vei chema Prooroc al Celui de sus, căci vei merge înaintea feții Domnului, ca să-l găsești calea, ⁷⁷ și ca să dai poporului Său cunoștința mântuirii, pentru iertarea păcatelor lui, ⁷⁸ prin bunătatea milii Dumnezeului nostru, pentru care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de sus, ⁷⁹ ca să lumineze pe cei ce ședeau în întuneric și în umbra morții și să îndrepteze picioarele noastre la calea păcii."

⁸⁰ Iară pruncul crește și se întărește cu duhul, și a fost în pustie până în ziua când s'a arătat lui Israel.

CAP. 2.

¹ În zilele acelea a eșit poruncă dela Cezarul August, să se înscrie toată lumea *). ² Înscrierea aceasta a fost întâia pe când guvernă în Siria Cvirinus. ³ Și s'au dus toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa. ⁴ S'a suit deci și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeia, la o cetate a lui David, care se cheamă Vitleem,—pentru că el era din casa și din neamul lui David,—⁵ ca să se înscrie cu Maria, logodnica sa, care era grea.

⁶ Și pe când erau ei acolo, Maria i-a venit vremea să nască; ⁷ și a născut pe Fiul său întâiul-născut, L'a înfășat și L-a culcat în iesle, pentru că ei n'au avut loc în casa de oaspeți.

⁸ Și în partea aceea erau niște păstori, cari mă-

*) Să se înscrie toată lumea, adică să se numere toți oamenii

neau pe câmp și străjuiau noaptea cu rândul împrejurul turmelor lor. ⁹ Și iată, a stătut înaintea lor un înger al Domnului, și slava Domnului a strălucit peste ei; și s'au spăimântat foarte tare. ¹⁰ Dar îngerul le-a zis: „Nu vă temeți! Căci iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; ¹¹ că astăzi în cetatea lui David vi s'a născut un Mântuitor, Care este Hristos Domnul. ¹² Și acesta vă va fi semnul: veți găsi culcat în iesle un prunc înfășat". ¹³ Și deodată s'a arătat împreună cu îngerul o mulțime de oaste cerească, care slăvea pe Dumnezeu și zicea: ¹⁴ „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!"

¹⁵ Și cum s'au dus îngerii dela ei la cer, păstorii au zis unul către altul: „Să mergem până la Vitleem și să vedem ce s'a făcut cu cuvântul acesta, pe care ni l-a vestit Domnul". ¹⁶ Și au venit degrabă și au găsit pe Maria și pe Iosif și Pruncul culcat în iesle. ¹⁷ Și văzindu-l, au spus ceea ce li se grăise despre Pruncul acesta. ¹⁸ Și toți cei ce au auzit s'au mirat de cele ce au grăit păstorii către dânsii. ¹⁹ Iară Maria păstră toate cuvintele acestea, punându-le în inima sa.

²⁰ Și s'au întors păstorii la turma lor, slăvind pe Dumnezeu pentru toate cele ce au ziseră și văzuseră, după cum li se spusese.

²¹ Iară când s'au împlinit opt zile, ca să taie împrejur pe Prunc, l'a pus numele Iisus, care l'a dăduse de înger înainte de a Se zemișli El în pântecul mamei Sale. ²² Iar când s'au împlinit zilele curățirii lor, după legea lui Moisa, Iosif și Maria au adus pe Prunc la Ierusalim, ca să-L înfățișeze

Domnului, ²³ cum este scris în legea Domnului: „Ca tot întâiul născut de parte bărbătească, să fie închinat Domnului“ (Eş. XIII, 2), ²⁴ şi să dea jertfă o pereche de turturele sau doi pui de porumb, după cele spuse în legea Domnului.

²⁵ Şi iată, *eră pe atunci* în Ierusalim un om, numit Simeon. Şi Omul acesta *eră drept* şi evlavios, aşteptând mângăerea lui Israel, şi Duhul Sfânt *eră peste el*. ²⁶ Şi i se prevestise de la Duhul Sfânt să nu vadă moarte până nu va vedea pe Hristosul Domnului. ²⁷ Şi a venit *el* în biserică *mişcat* de duhul Sfânt; şi când părinţii au adus pe Pruncul Iisus, ca să săvârşească asupra Lui cele rânduite de lege, ²⁸ acela L-a luat în braţele sale şi a binecuvântat pe Dumnezeu şi a zis: ²⁹ „Acum liberezi pe robul Tău, Stăpâne, cu pace, după cuvântul Tău; ³⁰ căci au văzut ochii mei mântuirea Ta, ³¹ care ai gătit-o înaintea feţii tuturor popoarelor, ³² ca să fie lumină spre luminarea neamurilor şi slava poporului Tău Israel.“

³³ Şi se miră Iosif şi mama Pruncului de cele ce se grăiau despre Dânsul. ³⁴ Şi i-a binecuvântat Simeon şi a zis către Maria, mama Pruncului: „Iată, Acesta este pus spre căderea şi sculara multora în Israel, şi semn de dispută, ³⁵ ca să se descopere cugetele din multe inimi, şi chiar prin suflul tău va trece sabie.“

³⁶ Şi mai *eră la Ierusalim* o proorociţă, Ana, fata lui Fanuîl, din neamul lui Asir; aceasta era foarte înaintată în vârstă şi trăise cu bărbatul său şapte ani după fecioria sa; ³⁷ şi aceasta *eră o văduvă* ca de optzeci şi patru de ani, care nu se depărtă de biserică, slujind lui Dumnezeu ziua şi noaptea

ptea cu post şi rugăciuni. ³⁸ Şi venind şi aceasta în ceasul acela, a dat slavă Domnului şi a grăit de Dânsul tuturor celorce aşteptau izbăvirea în Ierusalim.

³⁹ Şi dupăce au săvârşit *el* toate, după legea Domnului, s'au întors în Galileea, în oraşul lor Nazaret. ⁴⁰ Iară Pruncul creşte şi Se întăreşte cu duhul, umplându-se de înţelepciune; şi Harul lui Dumnezeu *eră peste Dânsul*.

⁴¹ Părinţii lui Iisus se duceau în fiecare an la Ierusalim de sărbătoarea Paştelor. ⁴² Când a implinit Iisus doisprezece ani, suindu-se ei după obiceiul la Ierusalim, de sărbători, ⁴³ şi când sau sfârşit zilele sărbătorilor, întorcându-se ei *acasă*, a rămas Pruncul Iisus în Ierusalim, şi n'au ştiut Iosif şi Mama Lui. ⁴⁴ Socotind însă că se află cu tovarăşii, au mers cale de o zi, şi L-au căutat printre rudeni şi cunoscuţi; ⁴⁵ dar negăsindu-L, s'au întors la Ierusalim, ca să-L caute. ⁴⁶ Şi după trei zile L-au găsit în biserică, şezând în mijlocul învăţăţilor, ascultându-i şi întrebându-i. ⁴⁷ Şi toţi cei ce-L auzeau, se mirau de înţelepciunea şi răspunsurile Lui. ⁴⁸ Şi văzându-L *părinţii Lui*, au rămas uimiţi; iar Mama Lui L-a zis: „Fiule, pentru ce ne-ai făcut aşă? Iată, tatăl Tău şi eu cu mare nelinişte Te căutam.“

⁴⁹ *El* însă le-a zis: „La ce *eră să Mă căutaţi*? Nu ştieaţi oare, că Eu trebuia să fiu în cele ale Tatălui Meu?“ ⁵⁰ Dară ei n'au înţeles vorbele ce li s'au spus. ⁵¹ Şi s'a pogorât Iisus cu dânsii şi a venit în Nazaret, şi le *eră supus*, Iară Mama Lui păstră toate cuvintele acestea în inima Sa.

⁵² Şi Iisus propăşea cu înţelepciunea, cu vârsta şi cu harul înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor.

CAP. 3.

¹ Iar în anul al cincisprezecilea al domniei Cezarului Tiberie, când erau : Pilat Ponteanul guvernator în Iudeea, Irod tetrarh în Galileea, Filip, fratele său, tetrarh în Ituria și ținuturile Trahonitidei, și Lisanie tetrarh în Abilena, ² pe vremea arhierilor Ana și Caiafa, — a fost cuvântul lui Dumnezeu către Ioan, fiul lui Zaharia, în pustie. ³ Și acesta a străbătut toată lătura Iordanului, propovăduind botezul pocăinței spre iertarea păcatelor, ⁴ cum este scris în cartea cuvintelor lui Isaia prorocul, care zice : „Glasul celui ce strigă în pustie gătiți calea Domnului, netede faceți-l cărările!” ⁵ Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se pogoare, căile strâmbe să se îndrepte și și cele colțuroase să se facă drumuri netede, ⁶ și toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu” (Is. XL, 3—5).

⁷ Și zicea Ioan mulțimilor, care veneau să se boteze de dânsul : „Pui de vipere, cine vă spus să fugiți de mânia cea viitoare ? ⁸ Faceți dară roade vrednice de pocăință, și să nu vă apucați să ziceți în sine : avem tată pe Avraam ! Căci vă spun, că Dumnezeu și din pietrele acestea poate să ridice filii lui Avraam. ⁹ Iată, și securea stă la rădăcina pomilor ; deci, tot pomul, care nu face roade bune, se taie și se aruncă în foc.”

¹⁰ Și-l întreba mulțimile, zicând : „Dar ce să facem ?” ¹¹ Și el răspunzând, le zicea : „Celce are două haine, să dea celui ce n-are ; și celce are hrană, să facă asemenea.”

¹² Și au venit și unii vameși să se boteze de

el și au zis către dânsul : „Învățătorule, ce să facem ?” ¹³ Iară el li-a zis : „Să nu cereți nimic mai mult decât vă este rânduit.”

¹⁴ Și-L întrebau și ostașii, zicând : „Dar noi ce să facem ?” Și el le-a zis : „Pe nimeni să nu pârâți, nici să obijduiți, și să vă mulțumiți cu solda voastră.”

¹⁵ Pe când însă poporul era în așteptare și se întrebau toți în inimile lor despre Ioan, de nu cumva este el Hristosul, ¹⁶ Ioan le răspundea tuturor și le zicea : „Eu vă botez cu apă ; vine însă Cel mai tare decât mine, căruia nu sunt vrednic să-l dezleg cureaua încălțămintelor Lui ; Acela vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. ¹⁷ El are lopata în mână Sa, și va curăți aria Sa, și grâul îl va aduna în grânarul Său, iar pleava o va arde cu foc nestins.”

¹⁸ Acestea și alte multe spunea el, când învăța poporul.

¹⁹ Iară Irod Tetrarhul, fiind muștrat de dânsul pentru Irodiada, femeia fratelui său Filip și pentru toate relele, care le făcea Irod, ²⁰ a mai adăus la toate celelalte rele și pe aceea, că a închis pe Ioan în temniță.

²¹ Dupăce însă s'a botezat tot poporul, botezându-se și Iisus și rugându-se, s'a deschis cerul, ²² și Duhul Sfânt s'a pogorât peste El în chip trupesc, ca un porumb, și un glas s'a auzit din cer, zicând : „Tu ești Fiul Meu iubit ; în Tine e bunăvoința Mea.”

²³ Iar Acela, pentru care fusese glasul lui Dumnezeu, adică Iisus, era ca de treizeci de ani, când a început slujirea Sa, fiind, după cum se credeă, fiul lui Iosif, al lui Heli, ²⁴ al lui Matât al lui Levi, al lui Melchi, al lui Iană, al lui Iosif ; ²⁵ al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui

Naghè; ²⁶ al lui Maât, al lui Matatia, al lui Semel, al lui Iosif, al lui Iûda; ²⁷ al lui Ioană, al lui Risă, al lui Zorobabel, al lui Salatiil, al lui Nirie; ²⁸ al lui Melchi, al lui Adi, al lui Cosâm, al lui Elmodâm, al lui Ir; ²⁹ al lui Iosie, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matât, al lui Levi; ³⁰ al lui Simeôn, al lui Iûda, al lui Iosif, al lui Ionân, al lui Eliachim; ³¹ al lui Melèa, al lui Mainân, al lui Matatâ, al lui Natân, al lui David; ³² al lui Iesèi, al lui Ovid, al lui Boôz, al lui Salmôn, al lui Naasôn; ³³ al lui Amînadâv, al lui Arâm, al lui Esrôm, al lui Fares, al lui Iûda; ³⁴ al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Târa, al lui Nahôr; ³⁵ al lui Serûh, al lui Ragâv, al lui Falèc, al lui Evèr, al lui Salâ; ³⁶ al lui Cainân, al lui Arfaxâd, al lui Sim, al lui Nôe, al lui Lamèh; ³⁷ al lui Matusâta, al lui Enôh, al lui Iaréd, al lui Malelèit, al lui Cainân; ³⁸ al lui Enôs, al lui Sit, al lui Adâm, al lui Dumnezeu.

CAP. 4.

¹ Iisus plin de Duh Sfânt, S'a întors de la Iordan, și S'a dus de Duhul în pustie, ² unde S'a ispitit de diavolul patruzeci de zile; și în zilele acelea n'a mâncat nimica; iar după ce s'au sfârșit ele, a flămânzit. ³ Și diavolul l-a zis: „De ești Fiul lui Dumnezeu, zi pietrei acestea ca să se facă pâne.” ⁴ Iară Iisus i-a răspuns și a zis: „Scrie este, că nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu.” (Deut. VIII, 3).

⁵ Și suindu-L diavolul într'un munte înalt, l-a arătat într-o clipă toate împărățiile lumii, ⁶ și l-a zis diavolul: „Ție-Ți voi da stăpânirea peste toate

cestea, și slava lor, că mi-l dată mie, și cui voesc, o dau; ⁷ așa dară de Te vei închina înaintea mea, a ta va fi toată.” ⁸ Și răspunzînd Iisus, i-a zis: „Lipsește dela Mine, satană! Căci scris este: Domnului Dumnezeului Tău să te închini, și numai Lui să-L slujești!” (Deut. VI, 13).

⁹ Și L-a dus diavolul în Ierusalim, și-punându-L pe aripa bisericii, l-a zis: „De ești Fiul Lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos, ¹⁰ căci este scris: ngerilor Săi va porunci pentru Tine, ca să Te păcăască, ¹¹ și Te vor purta pe mâini, ca nu cumvă să-Ți lovești piciorul de vre-o piatră.” (Ps. XC, 12). ¹² Iară Iisus răspunzînd, i-a zis: „Zis este: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău!” (Deut. VI, 16).

¹³ Și sfârșind toată ispita, s'a dus diavolul dela Dânsul până la o vreme mai potrivită.

¹⁴ Și S'a întors Iisus în puterea duhului în Galileea, și s'a lășit vestea despre Dânsul în tot ținutul dimprejur. ¹⁵ Și El învătă prin sinagogile lor, slăvîr de toți.

¹⁶ Apoi a venit în Nazaret, unde fusese crescut, și după obiceiul Său, a intrat într-o zi de sâmbătă în sinagogă; și S'a sculat să citească; ¹⁷ și l s'a dat cartea proorocului Isaia; și deschizînd cartea, a aflat locul, unde era scris: ¹⁸ „Duhul Domnului este preste Mine, pentru că El M'a uns să aduc veste bună celor săraci, și M'a trimis să vindec pe cei ce au inima zdrobită, să vestesc robilor izbăvire și orbiilor vedere; să las pe cei strămtorați slobozi, ¹⁹ și să vestesc anul milii Domnului.” (Is. LXI, 1-2). ²⁰ Și închizînd cartea, a dat-o slujitorului, și a șezut. Si ochii tuturor celor din sinagogă erau aținși spre El; ²¹ și El a început să li grăească, zi-

când: „Astăzi s'a împlinit scriptura aceasta, pe care ați auzit-o”.²² Și toți îl mărturiseau și se mirau de cuvintele harului, care ieșeau din gura Lui, și ziceau: „Au nu este acesta feciorul lui Iosif?”²³ Iară El a zis către ei: „Negreșit, imi veți spune zicătoarea aceasta: doftore, vindecă-te pe sineți; *adece imi veți zice*: fă și aicea, în patria Ta, câte am auzit că s'au făcut în Capernaum.”²⁴ Dară adevărul vă grăesc, — adaoase El, — că niciun prooroc nu este primit în patria sa.²⁵ Dară adevărul vă spun, multe văduve erau în Israel în zilele lui Ilie, când s'a închis cerul trei ani și șase luni, încât s'a făcut foamete mare preste tot pământul;²⁶ și la nici una din ele n'a fost trimis Ilie, decât numai la o feme: văduvă în Sarepta Sidonului.²⁷ Și mulți leproși erau în Israel *pe vremea* proorocului Elisei, și nici unul din ei nu s'a vindecat, decât numai Neeman Sirianul.”

²⁸ Și auzind acestea, toți cei din sinagogă s'au umplut de mânie; ²⁹ și sculându-se, L-au scos afară din cetate, și L-au dus până în sprinceana muntelui, pe care eră zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos, ³⁰ dară El, trecând prin mijlocul lor, S'a dus; și s'a pogorât la Capernaum, o cetate a Galileei ³¹ și învăță *poporul* sâmbăta. ³² Și se mirau *toți* de învățătura Lui, căci cuvântul Lui era plin de putere.

³³ Și în sinagoga *aceea* eră un om, care aveă duh de drac necurat, și *acesta* strigă cu glas tare, ³⁴ zicând: „O! ce ai cu noi, Iisuse Nazarine! Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Sfântul lui Dumnezeu”. ³⁵ Iisus însă l-a certat, zicând: „Taci și ești din *omul* acesta!” Și dracul trântindu-l pe

om în mijlocul *adunării*, a eșit dintr'însul, nevătămându-l nicidecum. ³⁶ *Atuncea* s'a făcut frică peste toți și grăiau unii către alții, zicând: „Ce însemnează aceasta, că El poruncește cu stăpânire și putere duhurilor necurate, și ies?” ³⁷ Și s'a lătit vestea despre Dânsul prin toate locurile de prinprejur.

³⁸ Iar după ce a eșit din Sinagogă, S'a dus la casa lui Simon. Iar soacra lui Simon eră cuprinsă de friguri rele, și L-au rugat pentru dânsa; ³⁹ Iar El stând lângă ea, a certat frigurile și au lăsat-o; și ea s'a sculat îndată și li-a slujit.

⁴⁰ Asfințind însă soarele, toți câți aveau bolnavi de felurite boale, i-aduceau la Dânsul; iar El punându-și mâinile pe fiecare din ei, îi vindecă. ⁴¹ Și ieșeau și dracii din mulți, strigând și zicând: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu”. El însă certându-i, nu-i lăsa să grăiască că știau, că-l Hristosul.

⁴² Iar dacă s'a făcut ziua, a eșit *de acolo* și S'a dus într'un loc pustiu; și mulțimea căutându-L, a venit la Dânsul, și-L oprea de a se duce dela ei. ⁴³ El însă li-a zis: „Mi se cuvine să binevestesc împărăția lui Dumnezeu și altor cetăți, că pentru aceasta sunt trimis.” ⁴⁴ Și *sa dus de a propoveduit* prin sinagogile Galileei.

CAP. 5.

¹ Odată însă, când Iisus stătea lângă lacul Genisaretului și mulțimea se îngrămădea împrejurul Lui, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, ² a văzut stând lângă lac două luntre, iar pescarii fiind ieșiți din ele, își spălau mreжіle. ³ Și suindu-Se în una din *aceste* luntre, care era a lui Simon, l-a

rugat pe acesta s'o depărteze puțin de mal, și zicând, învăță din luntre poporul.

⁴ Iară când a conținut de a grăi, a zis către Simon: „Înaintează spre adânc și vă aruncați mrețele pentru pescuire”. ⁵ Și răspunzînd Simon, a zis către Dănsul: „Învățătorule, toată noaptea ne-am ostenit și n'am prins nimic; dar fiind că zici Tu, voi aruncă mreja”. ⁶ Și făcînd aceasta, au prins mulțime multă de pești, încît se rîpea mreja lor. ⁷ Și au făcut semn tovarășilor celor din cealaltă luntre, ca să vină să li ajute; și au venit, și au umplut amîndouă luntrele încît acestea se afundau. ⁸ Iar Simon Petru văzînd *aceasta*, a căzut la picioarele lui Iisus, zicînd: „Ești dela mine, Doamne, că sunt om păcătos!” ⁹ Căci pentru pescuirea peștilor ce prinseseră îl cuprinsese frica pe el și pe toți cei cu el, ¹⁰ deasemenea și pe Iacov și pe Ioan, fiil lui Zevedeu, cari erau tovarăși lui Simon. *Atuncea* Iisus a zis către Simon: „Nu te teme! De acum vei fi pescuitor de oameni”. ¹¹ Și trăgînd luntrele la mal, au lăsat toate, și l-au urmat Lui.

¹² Și întîmplându-se să fie Iisus într-o cetate, iată *a venit* un om plin de lepră, și văzînd pe Iisus, a căzut pe fața sa, rugându-L și zicînd: „Doamne, de ai vrea, poți să mă curățești!” ¹³ Și întinzînd Iisus mîna, s'a atins de el, și a zis: „Voesc, curățește-te!” Și îndată s'a dus lepra de pe dănsul. ¹⁴ Și El i-a poruncit să nu spună *aceasta* nimănui, ci mergînd, să se arate preotului și să ducă, pentru curățirea sa, jertfă, cum a poruncit Moise, spre încredințarea lor. ¹⁵ Vestea însă despre Dănsul se lăcea tot mai mult și se adunau gloate multe să-L

asculte și să se vindece de boalele lor; ¹⁶ iară El se ducea în pustie și se ruga.

¹⁷ Și într-o zi, când *Iisus* învăța, iar farisei și învățători de lege, veniți de prin toate satele Galileei și Iudeei și din Ierusalim, ședeau *acolo*, și puterea Domnului se arată în vindecarea *bolnavilor*; ¹⁸ iată niște oameni au adus pe un pat un om, care era paralizat, și căutau să-l vîre în casă și să-l pună înaintea lui *Iisus*; ¹⁹ și din pricina poporului negăsind peunde să-l vîre, s'au suit pe acoperiș și l-au lăsat printre țigle cu patul în mijlocul *adunării*, înaintea lui Iisus. ²⁰ Și văzînd El credința lor, a zis celui *bolnav*: „Omule, fi se iartă păcatele!” ²¹ Iar cărturarii și fariseii au început a cugetă, zicînd: „Cine-l acesta, care grăește hule? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul singur Dumnezeu?” ²² Iisus însă cunoscînd gândurile lor, li-a răspuns și a zis: „Ce gândiți în inimile voastre? ²³ Ce este mai lesne: A zice: fi se iartă păcatele tale, sau a zice: scoală și umblă? ²⁴ Dară ca să știți, că Fiul Omului are putere pe pămînt de a ierta păcatele, zice paralizatului: fie-ți zic: scoală, ia-ți patul și du-te la casa ta!” ²⁵ Și *Acela* s'a sculat îndată înaintea lor, și-a luat *patul*, pe care zăcuse, și s'a dus la casa sa, slăvînd pe Dumnezeu. ²⁶ *Atuncea* i-a cuprins mirarea pe toți și au slăvit pe Dumnezeu și s'au umplut de spăimă, zicînd: „*Lucruri* minunate am văzut astăzi”.

²⁷ După acestea eșînd *Iisus de acolo*, a văzut pe un vameș, anume Levi, șezînd la vamă și i-a zis: „Urmează-Mi!” ²⁸ Și *acela* lăsînd toate, s'a sculat și l-a urmat. ²⁹ Și l-a făcut Levi ospăț mare în casa sa; și era *acolo* mulțime multă de va-

meși și alții, care se ospătau cu dâșii. ³⁰ Iară cărturarii lor și fariseii căteau și ziceau către ucenicii Lui: „Pentruce mâncați și beți cu vameșii și cu păcătoșii?” ³¹ Și răspunzînd Iisus, a zis către dâșii: „N'au nevoie de doctor cei sănătoși, ci cei bolnavi. ³² N'am venit să chem la pocăință pe cei drepți, ci pe cei păcătoși.”

³³ Iară ei au zis către Dânsul: „Pentruce ucenicii lui Ioan postesc adesea și fac rugăciuni, deasemenea și ai fariseilor, iară ai Tăi mănăncă și beau?” ³⁴ Iar El a zis către dâșii: „Puteți voi oare să faceți pe nuntași să postească, câtă vreme mirele este cu dâșii?” ³⁵ Vor veni însă zile, când se va lua mirele dela dâșii și atunci, în zilele acelea, vor posti.” ³⁶ Și li-a spus și o pildă, zicînd: „Nimenea nu tac petec din o haină nouă ca să-l pună la o haină veche; altminterlea, și pe cea nouă o strică, și nici la cea veche nu se potrivește petecul luat din cea nouă. ³⁷ Și nimenea nu pune vin nou în burduf vechiu; altminterlea, vinul cel nou sparge burduful, și se varsă și el și burduful se pierde; ³⁸ ci vinul cel nou trebuie să se pună în burduf nou și amîndouă se vor păstra.” ³⁹ Și nimenea dupăce a băut vin vechiu nu va voi să bea îndată de cel nou, căci zice: cel vechiu e mai bun.”

CAP. 6.

¹ Iar în sâmbăta adoua după întâia sâmbătă a paștelor, l-s'a întîmplat lui Iisus să treacă prin sâmnături, și ucenicii Lui rupeau spice și frecându-le în palme, măncau. ² Iară unii din farisei li-au zis: „Pentruce faceți ceeace nu se cuvine a face

sâmbăta?” ³ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Au doară n'ați citit, ce a făcut David, când a flămânzit el și ceice erau cu dânsul: ⁴ cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a luat pâile puneri înaintea, pe care nu se cădea să le mănânce decât numai preoții, și a mîncat și a dat și celorce erau cu dânsul?” ⁵ Apoi li-a zis, că Fiul Omului este stăpîn și al sâmbetei.

⁶ Iară în altă sâmbătă s'a întîmplat să intre El într'o sinagogă și să învețe. Și eră acolo un om, care aveă mîna dreaptă uscată. ⁷ Și-L pîndeau cărturarii și fariseii de va vindeca pe cineva sâmbăta, ca să-l găsească vină. ⁸ El însă știea gîndurile lor, și a zis omului celui cu mîna uscată: „Scoală și stăi în mijloc!” Și acela s'a sculat. ⁹ Atîncea Iisus li-a zis: „Vă întreb: ce se cade sâmbăta: a face bine, sau a face rău? A mîntui un suflet, sau a pierde?” Iară ei tăceau. ¹⁰ Apoi prîindu-i pe toți, a zis omului acelui: „Întinde-ți mîna!” Și el a făcut așa; și s'a făcut mîna lui sănătoasă, ca cealaltă. ¹¹ Iară ei s'au umplut de mînie și se sfātuiau între dâșii ce ar trebui să facă lui Iisus.

¹² În zilele acelea S'a dus Iisus la munte să Se roage și a petrecut toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu. ¹³ Iar când s'a făcut ziuă, a chemat pe ucenicii Săi și a ales din ei doisprezece, pe care i-a numit și apostoli, ¹⁴ și anume: pe Simon, pe care l-a mai numit și Petru, și pe Andrei, fraatele lui; pe Iacov și pe Ioan; pe Filip și pe Varfolomei; ¹⁵ pe Matei și pe Tomă; pe Iacov al lui Alfeu și pe Simon, numit Zilotul; ¹⁶ pe Iuda al

lui Iacov și pe Iuda Iscarioteanul, care și vânzător s'a făcut.

¹⁷ Și pogorându-se cu dânșii, a stătut pe un loc așezat, unde se aflau mulțime de ucenici de-ai Săi, și mulțime multă de popor din toată Iudeea și din Ierusalim și depe țărmul Tirului și al Sidonului, cari veneau să-L asculte și să se vindece de boalele lor; ¹⁸ deasemenea se vindecau și cei chinuiți de duhuri necurate. ¹⁹ Și toată mulțimea căută să se atingă de Dânsul, pentru că leșea dintrinsul o putere și vindeca pe toți. ²⁰ Și rădicându-Și El ochii preste ucenicii Săi, a zis :

Ferice de voi, săracilor, că a voastră este împărăția lui Dumnezeu ! ²¹ Ferice de voi, ceice flămânziți acum, că vă veți sătura ! Ferice de voi, ceice plângeți acum, căci veți râde ! ²² Ferice de voi, de vă vor uri oamenii, și de vă vor despărți, și de vă vor ocări, și vor socoti numele vostru, ca un rău, pentru Fiul Omului ! ²³ Bucurați-vă în ziua aceea și vă veseliți, căci iată plata voastră este multă în ceruri ; pentru că tot așa au făcut și părinții lor proorociilor. ²⁴ Însă vai vouă, bogaților, că v'ați luat mângăierea voastră ! ²⁵ Vai vouă celorce sunteți sătui acum, că veți flămânzi ! Vai vouă, celorce râdeți acum, căci veți plânge și vă veți tângui ! ²⁶ Vai vouă, când toți oamenii vă vor grăi de bine ; pentru că așa au făcut părinții lor proorociilor celor mincinoși !

²⁷ „Iar vouă, celorce ascultați, vă zice să iubiți pe vrăjmașii voștri și celorce vă urăsc să li faceți bine ! ²⁸ Binecuvântați pe ceice vă blestemă, și pentru ceice vă obișduesc rugați-vă ! ²⁹ Celuice te lovește peste un obraz, întoarce-i și pe celălalt ;

și pe ceice ți ia haina, nu-l opri să-ți ia și cămașa ! ³⁰ Tot celuice-ți cere, dă-l, și celuice a luat ale tale, nu-i cere înapoi ! ³¹ Și cum voiți ca să vă facă oamenii, faceți-le și voi asemenea ! ³² Și de iubiți pe ceice vă iubesc, ce mulțămită vi se cuvine ? Căci și păcătoșii iubesc pe ceice-i iubesc. ³³ Și de faceți bine celorce vă fac bine, ce mulțămită vi se cuvine ? Căci și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Și de dați împrumut acelora, dela care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțămită vi se cuvine ? Căci și păcătoșii dau împrumut păcătoșilor, ca să i-a înapoi întocmai. ³⁵ Voi însă să iubiți pe vrăjmașii voștri, și să faceți bine și să împrumutați, neașteptând nimica, și veți avea plată mare și veți fi fiii Celui de sus ; că El este bun și cu cei nemulțămitori și răi. ³⁶ Fiți deci, milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv !

³⁷ „Nu judecați, și nu veți fi judecați ; nu osândiți, și nu veți fi osândiți ; iertați, și vi se va ierta. ³⁸ Dați, și vi se va da ; turna-se-va în sânul vostru măsură bună, scuturată, indesată și cu vârf ; căci cu ce măsură veți măsură, vi se va măsură și vouă.”

³⁹ Și li-a spus și o pildă : „Au poate orb pe orb să povățuiască ? Nu vor cădea oare amândoi în groapă ?

⁴⁰ „Nu este ucenic mai presus de dascalul său, dar tot ucenicul desăvârșit va fi ca dascalul său.

⁴¹ „Dece dară vezi paiul cel din ochiul fratelui tău, iar bârna cea din ochiul tău nu o simți ? ⁴² Sau cum poți să zici fratelui tău : frate, lasă să scot paiu din ochiul tău, când tu nu-ți vezi bârna din ochiul ? Fățarnice, scoate întâiu bârna din o-

chilul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău.

⁴¹ „Căci nu este pom bun, care să facă roade rele; nici pom rău, care să facă roade bune; ⁴² „căci fiecare pom se cunoaște după roada sa; căci nu se adună smochine din măracini, nici din spini nu se culeg struguri. ⁴³ Omul bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate *lucruri* bune; iară omul cel rău din vistieria cea rea a inimii sale scoate *lucruri* rele; căci din prisosința inimii grăește gura lui.

⁴⁴ „Dar ce Mă chemați: Doamne, Doamne, și nu faceți ce zic? ⁴⁵ Am să vă spun cui se aseamănă tot celce vine la Mine de ascultă cuvintele Mele și le face: ⁴⁶ se aseamănă omului, care când a zidit casă, a săpat și a făcut șanț adânc și a pus temelie pe piatră; de aceea, când a venit puhoiul și râul a lovit casa aceea, n'a putut-o clăti, căci era întemeiată pe piatră. ⁴⁷ Iar celce ascultă *cuvintele Mele* și nu le face, este asemenea omului, care și-a zidit casa pe pământ, fără temelie, care, când a lovit-o apa, îndată a căzut, și a fost căderea casei aceleia mare.”

CAP. 7.

¹ Iară dupăce *Iisus* a sfârșit de spus toate cuvântările acestea în auzul poporului, a intrat în Capernaum. ² Și un slujitor al unui sutaș, care eră prețuit de acesta, eră bolnav de moarte. ³ Și auzind *sutașul* de *Iisus*, a trimis la El niște bătrâni de ai iudeilor, ca să-L roage să vie și să tămăduască pe sluga sa. ⁴ Iară și venind la *Iisus*, L-au

rugat stăruitor zicând: „*Sutașul acesta* este vrednic să-i faci aceasta, ⁵ căci iubește poporul nostru și sinagoga el ne-a făcut-o”. ⁶ Și s'a dus *Iisus* cu dânșii. Dar pe când se află nu departe de casă, *sutașul* a trimis la Dânsul pe niște prieteni, să-l zică: „Doamne, nu te osteni, căci nu sunt vrednic ca să intri sub acoperământul meu; ⁷ de aceea nici nu m'am socotit vrednic să vin la Tine; ci zi numai cu cuvântul și se va vindeca slujitorul meu. ⁸ Căci și eu, care-s om sub stăpânire, am sub mine ostași și zic unuia: dute! și se duce; și altuia *ti zic*: vină! și vine; și slugii mele *ti zic*: „fă cutare *treabă*! și face”. ⁹ Și auzind *Iisus* acestea, S'a mirat de el; și întorcându-Se, a zis către mulțimea, care venea după Dânsul: „Vă spun, nici în Israel n'am găsit atâta credință”. ¹⁰ Și întorcându-se trimișii acasă, au găsit pe slujitorul cel bolnav însănătoșat.

¹¹ Și s'a întâmplat după aceasta să meargă *Iisus* într-o cetate, numită Nain; și au mers împreună cu Dânsul mulți ucenici de ai Lui și mulțime multă. ¹² Iar când s'au apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, fiu unic la mama lui, și aceasta era văduvă; și eră cu dânsa mulțime multă din cetate. ¹³ Și văzând-o Domnul, l s'a făcut milă de ea, și i-a zis: „Nu plânge!” ¹⁴ Și apropiindu-Se, S'a atins de pat; și oprindu-se celce-l duceau, a zis *Iisus*: „Tinere, fie-ți grăesc, scoală!” ¹⁵ Și s'a sculat mortul și a început a grăi, și *Iisus* l-a dat mamei lui. ¹⁶ Atuncea a luat frica pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicând, că Prooroc mare s'a rădicat între noi și că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său. ¹⁷ Și s'a lăfit asemenea veste despre El în toată Iudeea și în toate ținuturile deprinprejur.

¹⁸ Și despre toate acestea au vestit lui Ioan ucenicii lui. ¹⁹ Și chemând Ioan pe doi din ucenicii săi, i-a trimis la Iisus să întrebe: „Tu ești Celce are să vie, sau să așteptăm pe altul?” ²⁰ Și venind acești bărbați la Iisus, au zis: „Ne-a trimis Ioan Botezătorul la Tine, să întrebăm: Tu ești cel ce are să vie, sau să așteptăm pe altul?” ²¹ El însă a vindecat în ceasul acela pe mulți de boale, și de neputințe, și de duhuri necurate, și multor orbi le-a dăruit vedere. ²² Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Duceți-vă și spuneți lui Ioan celece ați văzut și ați auzit: că orbii văd, ologii umblă, leproșii se curăță, surzii aud, morții învie, săracii binevestesc ²³ și ferice de celce nu se va sminti de Mine”.

²⁴ Iară după ce s'au dus trimișii lui Ioan, a început Iisus să grăiască mulțimii de Ioan: „Ce ați eșit să vedeți în pustie? Oare trestie bătută de vânt? ²⁵ Sau ce ați eșit să vedeți? Oare om îmbrăcat în haine scumpe? Iată celce se îmbracă în haine scumpe și trăesc în desfătări, se află la curțile împărăteștii. ²⁶ Atunci ce ați ieșit să vedeți? Au doar vr'un prooroc? Da, vă zic, și mai mult decât prooroc. ²⁷ Acesta este despre care s'a scris: iată Eu trimit pe Ingerul Meu înaintea feții Tale, care va pregăti calea Ta înaintea Ta. (Mal. III, 1). ²⁸ Căci vă spun: dintre cei născuți de femei nu este nici un prooroc mai mare decât Ioan Botezătorul; dar cel mai mic în Împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât el.”

²⁹ Și tot poporul, care îl ascultă, și vameșii au dat slavă lui Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan; ³⁰ iar fariseii și învățătorii de lege au le-

pădat voea lui Dumnezeu cea pentru ei, nebotezându-se dela el.

³¹ Domnul însă a zis: „Cu cine dară voi asemăna pe oamenii neamului acestuia? Și cui se aseamănă el? ³² El se asemănă cu copii cari stau pe uliță și se strigă unul pe altul și zic: „Cântatu-v'am din fluer, și n'ați jucat; cântece de jale v'am cântat și nu ați plâns.” ³³ Căci a venit Ioan Botezătorul nemâncând pâine și nebând vin și ziceți: are drac. ³⁴ A venit Fiul Omului, Care mănâncă și bea, și ziceți: iată un om, căruia îi place să mănânce și să bea vin, prietenul Vameșilor și al păcătoșilor. ³⁵ Și înțelepciunea s'a îndreptățit de către toți fiii ei”.

³⁶ Unul din farisei însă a rugat pe Iisus ca să mănânce cu dânsul, și intrând în casa fariseului, s'a așezat la masă. ³⁷ Și iată, o femeie din cetate, care era păcătoasă, aflând că stă la masă în casa fariseului, a adus un vas de alabastru cu mir, ³⁸ și stând la spate, lângă picioarele Lui și plângând, a început a udă picioarele Lui cu lacrimi și a le șterge cu părul capului său și-l sărută picioarele, și le ungea cu mir. ³⁹ Iar fariseul, care-L poftise, văzând aceasta, a zis în sine: „Acesta, de-ar fi prooroc, ar ști cine și ce fel de femeie se atinge de El, că este păcătoasă”. ⁴⁰ Și începând Iisus a vorbi, a zis către dânsul: „Simone, am să-ți spun ceva”. Și el a zis: „Învățătorule, spune!”. ⁴¹ Iar Iisus a zis: „Un cămătar oarecare avea doi datoriici: unul datoreă cincisute de dinari, iar altul cincizeci. ⁴² Și neavând ei cu ce plăti, a iertat amândurora datoria. Spune deci, care din ei îl va iubi mai mult?” ⁴³ Și răspunzând Simon, a zis: „Scot că acela, căruia i-a iertat mai mult”.

Zisu-l-a *Iisus* : „Drept ai judecat“. „Și întorcându-se către femei, zise lui Simon : „Vezi femeia aceasta ? Am intrat în casa ta, și apă pe picioarele mele nu ai dat, iar aceasta cu lacrimi mi-a udat picioarele și le-a șters cu părul capului ei ;⁴⁵ sărutare nu Mi-al dat, iar aceasta decând am intrat nu încetează a-Mi sărută picioarele ;⁴⁶ cu untdelemn capul nu Mi l-ai uns, iară aceasta cu Mir Mi-a uns picioarele.“ De aceea îți zic : se iartă păcatele ei cele multe, pentrucă a iubit mult, iar cui să iartă mai puțin, mai puțin iubește“.⁴⁷ Iară către dânsa a zis : „Ți se iartă păcatele !“⁴⁸ Și ceice ședeau la masă cu Dânsul au început a zice în sine : „Cine-l Acesta, care iartă și păcatele ?“⁴⁹ *Iisus* însă a zis către femei : „Credința ta te-a mântuit, mergi în pace !“

CAP. 8.

¹ După aceasta *Iisus* a mers prin orașe și prin sate, propovăduind și binevestind Împărăția lui Dumnezeu, și *erau* cu el cei doisprezece, ² și niște femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boale și *anume* : Maria Magdalena, din care ieșiseră șapte draci, ³ și Ioana, femeia lui Huza, ministrul *curții* lui Irod, și Suzana, și altele multe, care-l slujeau din averile lor.

⁴ Adunându-se însă mulțime multă și venind la Dânsul *locuitori* de prin cetăți, li-a grăit în pilde, zicând :

⁵ „Eșit-a sămănătorul să samene sămânța sa ; și când sămână el, unele *semințe* au căzut lângă drum și au fost călcate și paserile cerului le-au mâncat ;

⁶ altele au căzut pe piatră, și după ce au răsărit, s'au uscat, pentrucă nu aveau umezeală ;⁷ altele au căzut în mijlocul spinilor și crescând spinii, le-au înădușit :⁸ iară altele au căzut pe pământ bun, și răsărind, au făcut rod înșutit“. Aceste zicând, a strigat : „Ceice are urechi de auzit, să audă !“

⁹ Și L-au întrebat ucenicii Lui, zicând : „Ce însemnează pilda aceasta ?“

¹⁰ Iară El a zis : „Vouă vi-e dat a ști tainele Împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți *li se spune* numai în pilde, ca privind să nu vadă, și auzind să nu priceapă.“¹¹ Iar pilda aceasta înseamnă : Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu.¹² Iar cele delângă drum, sunt cei cari ascultă, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva crezând, să se mântuiască ;¹³ cele de pe piatră, *sunt cei* cari când aud, primesc cu bucurie cuvântul ; aceștia însă n'au rădăcină, cari până la o vreme, cred, iar în vreme de ispită cad ;¹⁴ cele căzute în spinii, sunt cei cari ascultă *cuvântul*, dar luându-se cu grijile, și bogățiile și plăcerile vieții, se înecă, și nu aduc roadă ;¹⁵ iar cele de pe pământ bun, aceștia sunt cei cari, ascultând cuvântul, îl păstrează în inima lor, curată și bună, și aduc roadă prin răbdare.

¹⁶ „Nimene nu aprinde lumânarea și o acopere cu vas, sau o pune sub pat ; ci o pune în sfeșnic, ca ceice intră să vadă lumina.“¹⁷ Căci nu este lucru tălănit, care să nu iasă la iveală ; nu-i nimic ascuns, care să nu se vădească și să nu iasă la iveală.¹⁸ Deci, luați sama cum auziți : căci celui care i se va da, iar celui care nu are și ce i se pare că are, i se va lua“.

¹⁹ Atuncea au venit la Dânsul mama și frații Lui,

și nu se puteau apropia de El din pricina poporului. ³⁰ Și I s'a spus, zicând: „Mama Ta și frații Tăi stau afară, dorind să te vadă”. ³¹ Iară El răspunzând, a zis către dâșii: „Mama mea și frații mei sunt aceștia, cari ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l fac”.

³² Iar într-o zi S'a suit *Iisus* cu ucenicii Săi într-o luntre și a zis către dâșii: „Să trecem de ceaparte de lac.” Și au plecat. ³³ Dar pe când pluteau ei, *Iisus* a adormit, iar pe lac s'a stărnit un vânt vijelios și-i acopereau valurile și-i primejduiau. ³⁴ Iară el apăsându-se de Dânsul, L-au deșteptat, zicând: „Învățătorule, învățătorule, ne prăpădim!” Iară el sculându-Se, a certat vântul și valurile apei, și acestea au conștient și s'a făcut liniște. ³⁵ Apoi a zis către dâșii: „Unde-i credința voastră?” Iar ei, cuprinși fiind de frică și de mirare, ziceau unii către alții: „Oare cine-i Acesta, că poruncește și vântului și apei, și-L ascultă.”

³⁶ Iatrec acestea au sosit în țara Gadarenilor, care este în fața Galileei. ³⁷ Iar după ce a eșit pe uscat, L-a întâmpinat un om din cetate, care avea draci de multă vreme și cu haină nu se îmbracă, nici nu trăea în casă, ci prin morminte. ³⁸ Văzând însă pe *Iisus* și strigând, s'a aruncat înaintea Lui și a zis cu glas tare: „Ce ai cu mine, *Iisuse* Fiul Dumnezeului Celui de sus? Te rog nu mă munci!” ³⁹ Căci *Iisus* poruncise duhului celui necurat să iasă din omul acela, căci de multă vreme îl apucase, și deși era păzit și se lega cu lanțuri și cu cătușe, el sfărma legăturile și era alungat de dracul prin pustie. ⁴⁰ Și l-a întrebat *Iisus* zicând: „Cum îți este numele?” Iară el a zis: „legheon;” că mulți draci intraseră

întrânsul. ⁴¹ Și aceștia îl rugau pe *Iisus*, ca să nu li poruncească să se ducă în adânc. ⁴² Și eră acolo o turmă mare de porci, care pășteau pe deal și dracii L-au rugat să li îngăduie să intre întrâșii. Și El li-a îngăduit. ⁴³ Și eșind dracii din om, au intrat în porci; și s'a aruncat turma de pe mal în lac și s'a înecat. ⁴⁴ Iară păstorii văzând ceea ce se făcuse, au fugit și au spus în cetate și prin sate. ⁴⁵ Și au eșit oamenii să vadă ceea ce se făcuse; și venind la *Iisus*, au găsit pe omul, din care eșiseră dracii, șezând la picioarele lui *Iisus*, îmbrăcat și sănătos la minte, și s'au spălmântat. ⁴⁶ Și li-au povestit și ceice văzuseră cum s'a vindecat întrânsul. ⁴⁷ Atuncea tot poporul din ținutul Gadarenilor L-a rugat pe *Iisus* să se ducă de la dâșii, că erau cuprinși de frică mare. Și El S'a suit în luntre și S'a întors înapoi. ⁴⁸ Iară omul, din care eșiseră dracii, îl rugă să fie cu El. *Iisus* însă i-a dat drumul, zicând: ⁴⁹ „Întoarce-te la casa ta și spune câte ți'a făcut Dumnezeu!” Și s'a dus acela, propoveduind prin toată cetatea câte-i făcuse *Iisus*.

⁵⁰ Iar când s'a întors *Iisus*, L-a primit poporul, căci toți îl așteptau. ⁵¹ Și iată, a venit la Dânsul un om, anume Iair, care eră mai marele sinagogii, și căzând la picioarele lui *Iisus*, L-a rugat să intre în casa lui, ⁵² că avea o singură fiică, ca de doisprezece ani, și aceea muerea. Și pecând mergea El la casa lui Iair, îl îmbulzea poporul.

⁵³ Iară o femeie, care de doisprezece ani pătimea de curgere de sânge și care cheltuise la doctori toată averea, dar nici de unul nu putuse fi vindecată, ⁵⁴ apropiindu-se pela spate, se atinse de marginea hainei Lui, și îndată se opri curgerea sânge-

lui el. ⁴⁶ Atuncea Iisus a zis: „Cine s'a atins de Mine?” Dar lepădându-se toți, Petru și ceilalți erau cu Dânsul au zis: „Învățătorule, poporul Te îmbrăsoară și Te îmbrățește, și Tu zici: cine s'a atins de Mine?” ⁴⁷ Iară Iisus a zis: „S'a atins cineva de Mine, căci Eu am simțit o putere eșind din Mine.” ⁴⁸ Și văzând femeia că nu s'a putut tăinuî, s'a apropiat tremurând, și căzând înaintea Lui, l-a spus în fața întregului popor pentru care pricină s'a atins de El și cum s'a vindecat îndată. ⁴⁹ Și Iisus i-a zis: „Iadrăznește, fiică! Credința ta te-a mântuit! Mergi în pace.”

⁵⁰ Și încă grăind El, a venit cineva dela mai marele sinagogii și i-a spus acestuia: „Fiica ta a murit; nu mai osteni pe Învățătorul!” ⁵¹ Iisus însă, auzind *aceasta*, i-a zis: „Nu te teme; Crede numai, și se va mântui *fiica ta*!” ⁵² Și intrând în casă, n'a lăsat pe nimene să intre, decât numai pe Petru, și pe Ioan și pe Iacov, pe tatăl și pe mama *fetei*. ⁵³ Și toți plângeau și o boceau. Iară Iisus li-a zis: „Nu plângeți, că n'a murit, ci doarme.” ⁵⁴ Și ei râdeau de Dânsul, știind că a murit. ⁵⁵ El însă scoțând pe toți afară și luându-o de mână, a strigat, zicând: „Copilă, scoală!” ⁵⁶ Și s'a întors duhul ei și ea s'a sculat îndată; și Iisus a poruncit să i se dea să mănânce. ⁵⁷ Și părinții ei se mirau; iar El li-a poruncit să nu spună nimănui cele ce se petrecuseră.

CAP. 9.

¹ Și chemând pe cei doisprezece *uceniți ai Săi*, li-a dat putere și stăpânire peste toți dracii și să

vindece boalele; ² și i-a trimis să propoveduiască împărăția lui Dumnezeu și să vindece pe bolnavi; ³ și li-a zis: „Nimic să nu luați în cale: nici toiag, nici trăsă, nici pâine, nici argint; nici câte două haine să nu aveți; ⁴ și în orice casă veți intra, să rămâneți acolo și de acolo să plecați. ⁵ Și căți nu vă vor primi, eșind din cetatea aceea, să scuturați și praful de pe picioarele voastre, spre mărturie împotriva lor.” ⁶ Iară ei plecând, au mers prin cetăți, binevestind și tămăduind pretutindenea.

⁷ Și auzind Irod Tetrarhul de toate celece făcea Iisus, nu se dumerea *ce să creadă de Dânsul*, căci se zice de unia, că Ioan s'a sculat din morți; ⁸ de alții însă se zicea, că s'a arătat Ilie, iar de alții, că a înviat unul din proorocii cei de demult. ⁹ Și zicea Irod: „Lui Ioan i-am tăiat eu capul; cine dară e Acesta, despre care aud acestea?” Și căută să-L vadă.

¹⁰ Și întorcându-se apostolii, l-au spus lui Iisus câte făcuseră. Iară El luându-i, S'a dus deosebi, într'un loc pustiu, în *preajma unei cetăți* numită Betsaida. ¹¹ Mulțimele însă aflând, s'au dus după Dânsul; și El primindu-le, le-a vorbit de Împărăția lui Dumnezeu, și pe ceilalți avea trebuință de vindecare, i-a lecut. ¹² Ziua însă începuse a da îndeasă și cei doisprezece apropiindu-se, au zis către Dânsul: „Dă drumul mulțimii, ca să se ducă prin satele și prin cetățile de împrejur să mănânce și să-și caute de-ale mănărei, căci alcea suntem în loc pustiu.” ¹³ El însă li-a zis: „Dați-le voi să mănânce!” Și ei au zis: „N'avem cu noi mai mult de cinci pâini și doi pești, decât doar să ne ducem să

cumpărăm mâncare pentru toată mulțimea aceasta." ¹⁴ Căci erau ca la cinci mii de oameni. Iar El a zis ucenicilor Săi: „Așezați-i în cete câte cincizeci." ¹⁵ Și au făcut *ucenicii* așa, așezându-i pe toți. ¹⁶ Iară El luând cele cinci pâini și doi pești și căutând spre cer, le-a binecuvântat, și a frânt și a dat ucenicilor; ca să împartă mulțimei. ¹⁷ Și au mâncat și s'au săturat toți și din sfărâmurile care au rămas dela ei, au strâns douăsprezece coșuri.

¹⁸ Și s'a întâmplat odată să se roage El într'un loc retras, fiind cu Dânsul și ucenicii Lui și i-a întrebat, zicând: „Cine zic mulțimile că sunt Eu?" ¹⁹ Iară ei răspunzînd, au zis: „Ioan Botezătorul, iar alții Ilie; iar alții zic, că unul din proorocii cei demult a înviat." ²⁰ El însă li-a zis: „Dar voi cine ziceți că sunt?" Și răspunzînd Petru, a zis: „Hristosul lui Dumnezeu." ²¹ Atuncea El li-a poruncit hotărât, să nu spună nimănui aceasta, ²² zicînd, că Fiul Omului trebuie să sufere multe și să fie lepădat de bătrâni și de arhierii și de cărturari și să fie omorât și a treia zi să învie.

²³ Apoi li-a zis la toți: „De voește cineva să vie după mine, să se lepede de sine, să-și l-a crucea sa în fiecare zi, și să-mi urmeze." ²⁴ Căci cine va voi să-și mântuiască sufletul său, îl va pierde; iar cine-și pierde sufletul său pentru Mine, acela îl va mântui. ²⁵ Căci ce ar folosi omul de ar dobândi lumea toată, iar pe sine s'ar pierde, sau s'ar păgubi? ²⁶ Căci de se va rușina cineva de Mine și de cuvintele Mele, de acela și Fiul Omului se va rușina, când va veni în Slava Sa, și a Tatălui, și a sfinților îngeri. ²⁷ Adevărat însă vă spun: sunt unia din ceice stau aicea, cari nu vor gusta

moarte, până nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu",

²⁸ Iar la vreo opt zile după cuvântarea aceasta, luând Iisus pe Petru și pe Ioan și pe Iacov, S'a suit într'un munte să se roage. ²⁹ Și când Se rugă El, chipul feții Lui s'a făcut altul, și îmbrăcămintea Lui s'a făcut albă, strălucitoare. ³⁰ Și iată doi bărbați vorbeau cu dânsul; aceștia erau Moisa și Ilie, ³¹ cari arătându-se în slavă, vorbeau de eșirea Lui *din lumea aceasta*, pe care avea să o săvârșască în Ierusalim. ³² Iar Petru și cel cu dânsul erau îngreuiți de somn; și deșteptându-se, au văzut slava Lui, și pe cei doi bărbați, cari stăteau cu Dânsul! ³³ Iar dacă s'au dus aceștia dela El, Petru a zis către Iisus: „Învățătorule, e bine să fim aicea, și să facem trel colibi: Una Ție, și lui Moisa una și una lui Ilie", ne știind ce grăește. ³⁴ Și grăind el aceasta, s'a făcut nor și i-a umbrit; și s'au spăimântat. ³⁵ Acela când au intrat în nor; ³⁶ și din nor s'a auzit un glas, zicând: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, de Acesta să ascultați!" ³⁷ Și după ce s'a auzit glasul *acesta*, s'a aflat Iisus singur. Și ei au făcut și nimănui n'au spus în zilele acelea nimic din cele ce văzuseră.

³⁸ Iară în ziua următoare după ce s'au pogorât el din munte, L-a întîmpinat mulțime multă. ³⁹ Și iată un om din mulțime a strigat și a zis: „Învățătorule, rogu-te, caută spre fiul meu, căci numai pe el singur îl am; ⁴⁰ și iată-l-apucă un duh și el îndată răcește; iar *duhul* îl scutură tare și *copilul* spumează și abia după ce-l sfarmă, se duce dela el. ⁴¹ Și am rugat pe ucenicii Tăi ca să-l scoată, și n'au putut." ⁴² Iar Iisus răspunzînd, a zis: „O, neam necredincios și îndărătnic, pînăcând voi fi cu voi și

vă voi suferi? Adă aicea pe fiul tău!" ⁴² Și când acesta abia se apropiă, dracu îl trânti *la pământ* și-l scutură; iară Iisus certă duhul cel necurat și vindecă copilul și-l dete tatălui său. ⁴³ Și se mirau toți de mărirea lui Dumnezeu.

Pecând însă se mirau toți de toate celece făcea Iisus, zis-a El către ucenicii Săi: ⁴⁴ „Băgați în urechile voastre cuvintele acestea: Căci Fiul Omului are să fie dat în mâinile oamenilor”. ⁴⁵ Ei însă n'au înțeles spusa aceasta, că li era acoperită, ca să nu o priceapă; și ei se temeau să-L întrebe de spusa aceasta. ⁴⁶ Dar li veni un gând și *anume*: cine ar fi mai mare între ei? ⁴⁷ Iisus însă, văzind cugetul inimii lor, a luat un copil, și punându-l lângă Sine ⁴⁸ li-a zis: „Cine primește pe pruncul acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește; și cine Mă primește pe Mine, primește pe celce M'a trimis pe Mine, căci celce este mai mic între voi toți, acela va fi mare”. ⁴⁹ Și grăind Ioan, a zis: „Învățătorule, am văzut pe unul, care izgonea draci cu numele Tău, și l-am oprit, pentru că nu-Ți urmează cu noi”. ⁵⁰ „Nu-l opriți,— li zise Iisus,— pentru că celce nu-l împotriva noastră, acela e cu noi”.

⁵¹ Iar când s'au apropiat zilele înălțării Lui *din lume*, Iisus s'a hotărât să meargă la Ierusalim, ⁵² și a trimis înaintea Sa vestitori; și *uceștia* s'au dus și au intrat într'un sat samarinean, ca să-l gătească *găzduire*; ⁵³ dară nu L-au primit *acolo* pentru că mergea la Ierusalim. ⁵⁴ Atunci Iacov și Ioan, ucenicii Lui, văzind aceasta, au zis: „Doamne, voești să zicem, să se pogoare foc din ceriu și să-i mistue, cum a făcut și Ilie?” ⁵⁵ El însă întorcându-Se, i-a certat și li-a zis: „Nu știți ai cărui Duh

sunteți. ⁵⁶ Căci Fiul Omului a venit nu ca să piarză sufletele oamenilor, ci ca să *le mântuiască*”. Și s'au dus în alt sat.

⁵⁷ Și mergând ei pe cale, cineva i-a zis: Doamne, îți voi urmă, unde vei merge”. ⁵⁸ Și Iisus i-a răspuns: „Vulpile au vizunii și paserile cerului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul”. ⁵⁹ Iar altuia i-a zis: „Urmează-Mi!” Și acela a răspuns: „Doamne, îngăduie-mi să mă duc mai întâiu să îngrop pe tatăl meu”. ⁶⁰ Dar Iisus a zis către Dânsul: „Lasă morții să-și îngroape pe morții lor, iar tu mergi de vestește împărăția lui Dumnezeu”. ⁶¹ Și a mai zis și altul: „Doamne, voesc să-Ți urmez, dar lasă-mă să-mi lau mai întâi rămas bun dela cei din casa mea”. ⁶² Iisus însă i-a zis: „Tot celce pune mâna pe plug și să uită înapoi, nu este des- toinic pentru împărăția lui Dumnezeu”.

CAP. 10.

¹ După aceasta a mai ales Domnul și alți șapte- zeci *de ucenici* și i-a trimis câte doi înaintea Sa, în toate cetățile și locurile, unde avea să meargă El, ² și li-a zis: „Săcerișul este mult, iar lucrătorii puțini; rugați dară pe Stăpânul săcerișului, să trimită lucrători la săcerișul Său. ³ Mergeți! Iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu luați nici pungă, nici traistă, nici încălțăminte, și pe nimenea să nu salutați în cale; ⁵ și ori în ce casă veți intra, mai întâi să ziceți: Pace casei acesteia! ⁶ Și de va fi acolo fiul păcel, pacea *urată* de voi va odihni peste el; iar de nu *va fi*, se va întoarce la voi. ⁷ Și să rămâneți în casa aceea

mâncând și bând celece *vi se vor da* de ei, căci vrednic este lucrătorul de plata sa, și să nu umblați din casă în casă. ⁸ Și de veți intra în vreo cetate și vă vor primi, mâncați cele ce vi se vor pune înainte, ⁹ și bolnavii, ce vor fi înrânsa, vindecați-i și le ziceți: S'a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu. ¹⁰ Iar de veți intra în vreo cetate și nu vă vor primi, ieșind în ulițele ei, să ziceți: ¹¹ Și praful ce s'a luat pe noi din cetatea voastră, vi-l scuturăm; dar să știți, că s'a apropiat de voi împărăția lui Dumnezeu; ¹² vă spun însă, că în ziua aceea *depe urmă* mai bine va fi de Sodoma, decât de cetatea aceea.

¹³ „Vai de tine Horazine! Vai de tine Betsaido! Că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon minunile, care s'au arătat în voi, demult s'ar fi pocăit, șezând în sac și cenușă; ¹⁴ însă Tirului și Sidonului la judecată le va fi mai bine decât vouă. ¹⁵ Și tu Capernaume celce te-ai înălțat până la cer, până la iad te vei pogori.

¹⁶ „Celce vă ascultă pe voi, pe Mine mă ascultă; și cel ce să leapădă de voi, de Mine să leapădă; iar celce să leapădă de Mine, să leapădă de celece M'a trimis pe Mine.”

¹⁷ Și s'au întors cei șaptezeci cu bucurie și au zis: „Doamne, în numele Tău și dracii să supun nouă!” ¹⁸ Iară El li-a zis: „Văzut-am pe satană ca un fulger căzând din cer. ¹⁹ Iată, vă dau stăpânire să călcați pe șerpi și pe scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului, și nimic nu vă va vătăma. ²⁰ Însă nu vă bucurați că vi-se supun duhurile, ci vă bucurați mai cu seamă că numele voastre s'au scris în ceruri.”

²¹ În ceasul acesta s'a bucurat Iisus cu duhul și a zis: „Te slăvesc, Părinte, Doamne al cerului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor! Da, Părinte, că așa a fost bunăvoința Ta.” ²² Apoi întorcându-se spre ucenicii, a zis: „Toate-Mi sunt date de Tatăl Meu; și nimenea nu știe cine este Fiul decât numai Tatăl; și cine este Tatăl *nimeni nu știe*, decât numai Fiul și *acela* căruia va voi Fiul să-l descopere.” ²³ Și când a grăit cu ucenicii deosebi, li-a zis: „Ferice de ochii care văd celece vedeți voi; ²⁴ căci vă spun: mulți prooroci și regi au dorit să vadă celece vedeți voi, și n'au văzut, și să audă celece auziți voi, și n'au auzit.”

²⁵ Iată însă că se sculă un învățător de lege, ispitindu-L și zicând: „Învățătorule, ce să fac, ca să moștenesc viața de veci?” ²⁶ Iară El i-a zis: „În lege ce-i scris? Cum citești?” ²⁷ Și răspunzând acela, a zis: „Să iubesci pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată puterea ta, și din tot cugetul tău, și pe aproapele tău *să-l iubești* ca pe tine însuți.” ²⁸ Atunci Iisus i-a zis: „Drept ai răspuns; fă aceasta și vei trăi.” ²⁹ Acela însă, voind să se îndreptățască, a zis către Iisus: „Dar cine-i aproapele meu?” ³⁰ Și răspunzând Iisus, a zis: „Un om se pogoră din Ierusalim la Ierihon și a căzut în *mâna unor* tâlhari, care desbrăcându-l, l-au rănit și s'au dus, lăsându-l abea viu. ³¹ Și din întâmplare, se pogoră pe calca aceea un preot și văzându-l, a trecut pe alături. ³² Deasemenea și un levit întâmplându-se la locul acela, s'a apropiat, a privit și a trecut pe alături. ³³ Iară un samaritanian trecând, a dat de el

și văzându-l, i s'a făcut milă; ³⁴ și apropiindu-se, i-a legat ranele, turnând untdelemn și vin, și suindu-l pe asinul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a îngrijit de el. ³⁵ Iar adouazi plecând, a scos doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: poartă grijă de dânsul, și ori ce vei mai chetui, îți voi plăti când mă voi întoarce. ³⁶ Deci, care dintre aceștia trei socotești tu, că este aproapele celui căzut în *mâna acelor tâlhari*? ³⁷ „Celce a avut milă de el,” — zise *Învățătorul de lege*. Iară Iisus i-a zis: „Mergi și fă și tu asemenea.”

³⁸ Și mergând el mai departe, a intrat Iisus într-un sat; iar o femeie cu numele Marta l'a primit în casa sa. ³⁹ Și aceea avea o soră numită Maria, care șezând la picioarele lui Iisus, ascultă cuvintele Lui. ⁴⁰ Iară Marta se sileă să facă ospăț mare, și apropiindu-se, a zis: „Doamne, au nu socotești că soră-mea m'a lăsat să slujesc singură? Zi-l dară să-mi ajute!” ⁴¹ Și răspunzând Iisus, i-a zis: „Marto, Marto, te silești și te îngrijești de multe, dar una e de trebuință;” ⁴² Maria însă și-a ales partea cea bună, care nu i-se va lua.”

CAP. 11.

¹ Iar odată întâmplându-se să se roage Iisus într'un loc oarecare, cum a conținut, unul din ucenicii Săi a zis către Dânsul; „Doamne, învață-ne să ne rugăm, cum a învățat și Ioan pe ucenicii săi!”

² Și El li-a zis: „Când vă rugați, să ziceți:

„Tatăl nostru, care ești în ceruri, sfințească-Se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta și pe pământ, ca în ceruri;” ³ Pânea noastră cea spre

ființă dă-ni-o în fiecare zi;” ⁴ și ne iartă păcatele noastre, că și noi iertăm tuturor celorce ne greșesc nouă; și nu ne duce în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.”

⁵ Apoi li-a zis: „Să ne închipuim că cineva din voi ar avea un prieten, și s'ar duce la dânsul la miezul nopții și i-ar zice: prietene, împrumută-mă cu trei pâni, ⁶ căci un prieten al meu s'a abătut din cale pela mine și n'am ce-i pune înainte;” ⁷ și acela dinlăuntru răspunzînd, ar zice: nu mă neliniști; acum ușa s'a încuiet și copiii mei sunt în pat cu mine, nu mă pot scula să-ți dau. ⁸ Vă spun, că de nu se va scula să-i dea pentru prietenia *ce o are* cu el, dar pentru stăruința lui se va scula și-i va da câte-i trebuie. ⁹ Și Eu vă zic: cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide; ¹⁰ căci tot celce cere va lua, și celce caută va afla, și celui ce bate i se va deschide. ¹¹ Care tată dintre voi, de ar cere fiul pâne, i-ar da piatră? Sau de i-ar cere pește, în loc de pește i-ar da șarpe? ¹² Sau de-ar cere ou, i-ar da scorpie? ¹³ Deci, dacă voi răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai vărios Tatăl Cel din cer va da Duh Sfânt celor ce cer dela Dânsul.”

¹⁴ Odată scoțind Iisus un drac *dintrun om*, care eră mut, după ce a eșit dracul, mutul a început a grăi, iar mulțimile se mirau. ¹⁵ Unii din ei însă ziceau: „cu *puterea lui* Belzebut, căpetenia dracilor, scoate El dracii;” ¹⁶ iară alții ispitindu-L, cereau dela El semn din cer. ¹⁷ El însă, știind gândurile lor, li-a zis: „Toată împărăția, care se desbînă înlăuntru lui, se pustiește și cade casă peste casă. ¹⁸ Deci, și satană, dacă s'a dezbînat în sine,

—cum ziceți voi, că cu *puterea* lui Belzebut scot Eu dracii, — cum va dură împărăția lui? ¹⁹ Și apoi dacă Eu scot dracii cu *puterea* lui Belzebut, fiii voștrii cu a cui putere îi scot? Deaceia ei vă vor fi judecători. ²⁰ Iar dacă Eu scot dracii cu degetul lui Dumnezeu, atunci de bunăsamă a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Când un puternic fiind înarmat, își păzește casa sa, averile lui sunt în pace; ²² iar de vine unul mai tare decât el, îl biruește, îi ia toate armele în care nădăjduia, și împarte cele răpite dela el. ²³ Cine nu-i cu Mine *acela-i*, împotriva Mea; și cine nu adună cu Mine, *acela* răsipește.

²⁴ „Când duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără de apă, căutând odihnă, și negăsind, zice: mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieșit; ²⁵ și venind, o găsește măturată și grijită. ²⁶ Atunci se duce și la alte șapte dhuri mai rele decât el și intrând, locuiesc acolo, și ajung *faptele* de apoi ale omului aceluia mai rele decât cele dintăiu.

²⁷ Și pe când grăea El acestea, o femeie din mulțime rădicând glas, a zis către Dânsul: „Ferice de pântecul ce Te-a purtat și de țipetele ce Te-au alăptat“. ²⁸ Iară El a zis: „Adevărat, ferice de cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc!“

²⁹ Iară după ce s'au adunat noroadale, a început a zice: „Neamul acesta este viclean; el cere semn și semn nu i se va da, decât semnul lui Ionă proorocul; ³⁰ căci precum Ionă a fost semn pentru Nineviteni, așa va fi și Fiul Omului pentru neamul acesta. ³¹ Regina dela miazăzi se va scula la judecată cu oamenii din neamul acesta și-i va osândi, că ea a venit *tocmai* dela marginile pă-

măntului să asculte înțelepciunea lui Solomon; și iată aicea e mai mult decât un Solomon. ³² Ninevitenii se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi, că ei auzind propoveduirea lui Ionă, s'au pocăit: și iată aicea e mai mult decât un Ionă.

³³ „Nimeni nu aprinde lumânarea și o pune în loc tainic sau sub vas, ci o pune în sfeșnic, ca ceice intră să vadă lumină. ³⁴ Luminătorul trupului este ochiul; deci, dacă ochiul tău va fi curat, și tot trupul tău va fi luminat; iar de va fi bolnav, și trupul tău va fi întunecat. ³⁵ Deci, ia sama ca lumina, care este în tine, să nu fie întunecată. ³⁶ Dacă trupul tău este tot luminat, neavând nici-o parte întunecată, atunci întreg va fi luminat, ca și cum te-ar lumina o făclie cu strălucirea ei“.

³⁷ Și după ce a grăit El acestea, un fariseu l-a rugat să prânzească la dânsul; și El a mers și a șezut la masă. ³⁸ Fariseul însă, s'a mirat văzând că Iisus înainte de masă, nu s'a spălat mai întâiu. ³⁹ Iar Domnul a zis către dânsul: „Iată voi, farisei, curățiți partea cea dedin afară a paharului și a blidului, iar lăuntruul vostru este plin de răpire și de vicleșug. ⁴⁰ Nepricepuților, au nu tot Celce a făcut partea din afară, a făcut și partea din lăuntru?“

⁴¹ Dați mai bine milostenie din ceaace aveți, și atunci toate ale voastre vor fi curate. ⁴² Dar vai de voi, fariseilor, că dați zeciuială din mătă, și din rută, și din toate verdețurile, și nesocotiți dreptatea și iubirea lui Dumnezeu: acestea se cădea să le faceți și pe acele să nu le lăsați. ⁴³ Vai de voi, fariseilor, că iubiți locurile cele dintăiu prin sinagogi și salutările prin adunările oamenilor! ⁴⁴ Vai de voi, cărturarilor și fariseilor fățarnici, că sunteți ca

mormintele cele ascunse, și oamenii umblă pe deasupra fără să le știe!"

⁴⁶ Și luând vorba unul din legiuitori, a zis către El: „Învățătorule, zicând aceasta, ne ocărăști și pe noi.” ⁴⁷ Iară El a zis: „Vai și de voi, legiuitorilor, că puneți oamenilor sarcini grele de purtat, și voi nici cu un deget al vostru nu le atingeți!” ⁴⁸ Vai de voi, că zidiți mormintele proorocilor, pe cari i-au ucis părinții voștri; ⁴⁹ prin aceasta mărturișiți faptele părinților voștri și le împărtășiți, că ei i-au ucis iar voi le zidiți mormintele. ⁵⁰ Pentru aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu zice: Voi trimite la ei prooroci și apostoli și din aceștia vor ucide și vor izgoni; ⁵¹ ca să se ceară dela neamul acesta sângele tuturor proorocilor, ce s'a vărsat dela zidirea lumii, ⁵² dela sângele lui Avel pânăla sângele lui Zaharia, care a fost ucis între jertfelnic și biserică. Adevărat vă spun, că se va cere dela neamul acesta. ⁵³ Vai de voi, legiuitorilor, că ați luat cheea științii: Și nici voi n'ați intrat, nici pe ceice voeau să intre nu i-ați lăsat.”

⁵⁴ Dupăce a eșit El de acolo, cărturarii și fariseii au început să tăbărescă strașnic asupra Lui. ⁵⁵ Și să-l facă să vorbească de multe lucruri, întinzându-i curse și căutând să prindă ceva din gura Lui, ca să-L poată învinui.

CAP. 12.

¹ Cu prilejul acesta adunându-se zeci de mii de oameni, încât se călcau unii pe alții, a început Iisus să grăească mai întâiu ucenicilor săi: „Păziți-vă de aluatul fariseilor, care este fățărnicia. ² Nu este ni-

mic acoperit, care să nu se descopere, și ascuns care să nu se vădească; ³ de aceea câte ați spus la întunec, se vor auzi la lumină; și ce ați spus la ureche, în casă, se va propovedui depe acoperisuri. ⁴ Vouă însă, prietenilor mei, vă zic: Să nu vă temeți de ceice ucid trupul, și după aceea nu pot să facă ceva mai mult; ⁵ dar am să vă spun de cine să vă temeți: Să vă temeți de Acela, Care după ucidere, are putere să arunce în Gheena. Adevărat vă grăesc, de Acela să vă temeți. ⁶ Au nu se vând cinci păsărele, cu doi gologani? Și totuși nici una din ele nu este uitată la Dumnezeu. ⁷ Ba și perii capului vostru sunt toți numărați. Nu vă temeți deci, că voi prețuiți mai mult decât multe păsărele.

⁸ Vă spun însă, că tot celce Mă va mărturisi pe Mine înaintea oamenilor, pe acela și Fiul Omului îl va mărturisi înaintea ingerilor lui Dumnezeu; ⁹ iar celce Mă va lepăda înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea ingerilor lui Dumnezeu. ¹⁰ Și tot celuice va zice vreun cuvânt împotriva Fiului Omului, i se va ierta; iar celuice va huli împotriva Duhului Sfânt nu i-se va ierta.

¹¹ Când însă vă vor duce înaintea adunărilor și a căpiteniilor și a stăpânirilor, să nu vă grijiți cum sau ce veți răspunde în apărarea voastră, sau ce veți grăi, ¹² căci Duhul Sfânt vă va învăța în ceasul acela ce trebuie să grăiți.”

¹³ Cineva însă din mulțime a zis către Dânsul: „Învățătorule, zi fratelui meu să împartă moștenirea cu mine!” ¹⁴ Iar El i-a zis: „Omule, cine M'a pus pe Mine judecător sau împărțitor între voi?”

¹⁵ Iar către ei a zis: „Căutați și vă păziți de lăco-

mie, căci viața cuivă nu atâră de mulțimea averilor lui.” ¹⁶ Apoi li-a spus o pildă, zicând :

„Unui om bogat i-a rodit țarina ; ¹⁷ și omul acela cugetă în sine și zicea : Ce să fac, că n'am unde îmi adună roadele ? ¹⁸ Și a zis : aceasta am să fac : am să-mi stric hambarele și am să le fac mai mari, și am să adun acolo toate roadele și toate bunătățile mele ; ¹⁹ apoi am să zic sufletului meu : Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani ; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te ! ²⁰ Dumnezeu însă i-a zis : Nebune, în noaptea aceasta ți-se va lua sufletul ; dară celecă ai gătit, ale cui vor fi ? ²¹ Așa-i cu celace și adună sie-și comori, și nu se îmbogățește în Dumnezeu.”

²² Apoi a zis către ucenicii Săi : „De aceea vă spun, să nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru, ce veți mânca, nici pentru trupul vostru, cu ce veți îmbracă. ²³ Sufletul este mai însemnat decât hrana și trupul este mai însemnat decât haina. ²⁴ Priviți la corbi : că aceștia nu samănă, nici seceră, și n'au nici cămări, nici hambare, și Dumnezeu îi hrănește. Cu cât prețuiți voi mai mult decât passerile ! ²⁵ Și apoi cine din voi îngrijindu-se, poate să-și adauge la statura sa măcar un cot ? ²⁶ Deci, dacă nu puteți face nici lucrul cel mai mic, la ce să vă îngrijiți de celelalte ? ²⁷ Priviți la crini cum cresc ; ei nu se ostenesc, nici nu torc, însă vă spun, nici Solomon, în toată slava sa, nu s'a îmbrăcat ca unul din ei. ²⁸ Și dacă iarba din câmp, care astăzi este și mâine va fi aruncată în cuptor, Dumnezeu o îmbracă așa, apoi cu cât mai vărtos pe voi, puțin credincioșilor ? ²⁹ Deci, nu căutați ce veți mânca și ce veți bea, nici nu vă îngrijorați,

³⁰ căci toate acestea le caută oamenii lumii acestea, și pentrucă Tatăl vostru cel ceresc știe că acestea vă trebuiesc ; ³¹ dar căutați mai cu seamă împărăția lui Dumnezeu și toate acestea vi-se vor adăuga.

³² „Nu te teme, turmă mică, că a binevoit Tatăl vostru să vă dea împărăția !

³³ „Vindeți-vă averile voastre și dați milostenie ! Faceți-vă pungii, care nu se învechesc ! Adunați-vă comoară nesecată în ceruri, unde furul nu se apropie, nici molile nu o mănâncă ! ³⁴ Că unde-i comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

³⁵ „Să vă fie mijloacele incinse și făclilele aprinse ³⁶ și să fiți asemenea oamenilor, care așteaptă întoarcerea stăpânului lor dela nuntă, ca dacă va veni și va bate, îndată să-l deschidă. ³⁷ Ferice de slugile acelea, pe care stăpânul venind, le va găsi priveghind ! Adevărul vă grăesc, că se va incinge cu șorful, că le va pune la masă, și venind, le va sluji. ³⁸ Și de-ar veni stăpânul în straja a doua sau de-ar veni în straja a treia și le-ar găsi așa priveghind : Ferice de slugile acelea ! ³⁹ Și să știți și aceasta, că de-ar ști stăpânul casei în ce ceas are să vie furul, ar priveghia și n'ar lăsa să-i spargă casa. ⁴⁰ Deci, fiți și voi gata, că în ceasul când nu vă gândiți, va veni Fiul Omului.”

⁴¹ Petru însă a zis către Dânsul : „Doamne, pentru noi spui pilda aceasta, sau și pentru toți ceilalți ?” ⁴² Iară Domnul a zis : „Cine este iconomul credincios și înțelept, pe care stăpânul l-a pus peste slugile sale, ca să le împartă la vreme măsura de grâu ? ⁴³ Ferice de sluga aceea, pe care stăpânul său la întoarcere o va găsi făcând așa. ⁴⁴ Adevărul vă grăesc, că o va pune peste toate averile sale. ⁴⁵ Iar

dacă sluga aceea va zice în inima sa : stăpânul meu va întârziă să vină și se va apuca să bată slugile și slujnicile, și să mănânce, să bea, și să se îmbete, —⁴⁶ veni-va stăpânul slugii aceia în ziua când nu se așteaptă, și în ceasul când nu se gândește, și o va tăca *dela sine*, și va pune partea ei cu necredincioșii. ⁴⁷ Sluga aceea însă, care a cunoscut voeasta-păoului său și n'a fost gata, nici n'a făcut după voința lui, va fi bătută mult; ⁴⁸ iar cea care n'a știut și a făcut *fapte* vrednice de pedeapsă, va fi bătută mai puțin. Și tot celui ce i s'a dat mult, mult i se va cere, și celui ce i s'a încredințat mult, mai mult i se va cere.

⁴⁹ „Foc am venit să arunc pe pământ, și cum aş dori să fie acum aprins! ⁵⁰ Cu botez am a mă boteza, și cât sunt de nerăbdător până se va săvârși *aceasta*. ⁵¹ Pace socotiți că am venit să aduc pe pământ? Vă răspund : nu, ci desbinare; ⁵² căci de-acum înainte *de vor fi* cinci într-o casă, vor fi desbinați : trei contra a doi și doi contra a trei; ⁵³ va fi tatăl contra fiului și fiul contra tatălui, mama contra fiicei, și flica contra mamei, soacra contra noră-sa și nora contra soacră-sa“.

⁵⁴ Și a vorbit *Iisus* și mulțimei : „Când vedeți că se rădică nor dela asfințit, îndată ziceți : are să ploale; și să întâmplă așa. ⁵⁵ Și când bate vânt de la miază-zi, ziceți : are să fie căldură mare; și este. ⁵⁶ Fățarnicilor, fața cerului și a pământului știți să o ghiciți; cum dară de nu ghiciți și timpul acesta ⁵⁷ și pentrucă nu judecați și după voi înșivă ceea ce e drept? ⁵⁸ Căci când mergi cu protivnicul tău la stăpânitor, pe cale dă silință să scapi de el, ca să nu te aducă la judecător, și judecătorul să nu te

dea muncitorului, și muncitorul să nu te arunce în temniță; ⁵⁹ *căci* îți spun : nu vei eși de acolo, până nu vei da și bănuțul cel mai de pe urmă.

CAP. 13.

¹ În vremea aceea au venit unii și l-au spus de Galileenii, al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor. ² Și răspunzînd *Iisus*, a zis către dînșii : „Socotiți voi *oare*, că Galileenii aceștia au fost mai păcătoși decât toți galileenii, de au pățimit acestea? ³ Vă spun : nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri așa. ⁴ Sau credeți poate că cei optsprezece *oameni*, peste care a căzut turnul în Siluam și i-a ucis, au fost mai vinovați decât toți oamenii, cari trăeau în Ierusalim? ⁵ Vă spun : Nu! Dar de nu vă veți pocăi, toți veți peri așa“.

⁶ Apoi *li-a* spus pilda aceasta : Cîndva avea sădit în via sa un smochin, și a venit să caute rod în trînsul, dar n'a găsit. ⁷ Și a zis către vierul său : iată, sunt trei ani, decînd vin să caut rod în smochinul acesta, și nu găsesc; taie-l! La ce să mai incurce locul? ⁸ Vierul însă răspunzînd, i-a zis : „Domnule, mai lasă-l și anul acesta, până'l-vol săpa împrejur și-i vol pune gunoi, ⁹ să *văd* nu cumva va face rod; și de nu *va face*, îl vei tăia la anul.“

¹⁰ Iară într-o sîmbătă învăță El în una din sinagogi. ¹¹ Și iată, eră acolo o femeie, care de optsprezece ani avea duhul neputinței, și era gârbovă și deloc nu se putea rădica în sus. ¹² Pe aceasta văzînd-o *Iisus*, a chemat-o și l-a zis : „Femeie, te-ai izbăvit de neputința ta! ¹³ Apoi și-a pus mîna preste ea și ea s'a rădăcat îndată în sus și a slă-

viț pe Dumnezeu. ¹⁴ Iar căpetenia sinagogii mănîindu-se, cîi Iisus o vindecase sîmbăta, și răspunzînd, a zis către popor: „Sunt șase zile, în care se cade să lucrați; în acelea veniți și vă vindecați, iar nu în ziua sîmbetei”. ¹⁵ Și răspunzînd Domnul, i-a zis: „Fățarnice, au nu deslegă fiecare din voi boul sau asinul său dela esle în ziua sîmbetei și-l duce de-l adapă? ¹⁶ Dar oare această fiică a lui Avraam, pe care a legat-o satană acum optsprezece ani, nu se cădeă oare a o deslegă de legăturile acestea în ziua sîmbetei?” ¹⁷ Și zicînd El acesteia, toți protivnicii Lui s'au rușinat, și tot poporul se bucură de faptele cele slăvite ce se făceau de Dînsul.

¹⁸ Iară El a zis: „Cu ce se aseamănă împărăția lui Dumnezeu și cu ce o voi asămăna? ¹⁹ Ea se aseamănă unui grăunte de muștar, pe care luându-l un om, l-a aruncat în grădina sa, și a crescut și s'a făcut copaciu mare, și paserile cerului s'au sălăsluit în ramurile lui”.

²⁰ Și iarăși a zis: „Cu ce voi asămăna împărăția lui Dumnezeu? ²¹ Ea este asemenea aluatului, pe care o femeie luându-l, la pus în trei măsuri de făină până a dospit toată”.

²² Și călătorind Iisus spre Ierusalim, străbătea sate și orașe, învățînd poporul. ²³ Iară cineva i-a zis: „Doamne, pușini sunt oare cei ce se mîntuesc?” El însă a zis către dânșii: ²⁴ „Nevoiți-vă să intrați pe poarta cea strîmtă; că vă spun: mulți vor căută să intre și nu vor putea. ²⁵ După ce se va scula stăpînul casei și va încuea ușa, atunci voi stînd afară, veți începe a bate în ușă, zicînd: Doamne, Doamne, deschide-ți! El însă răspunzînd,

vă va zice: Nu vă știu de unde sunteți. ²⁶ Atunci veți începe a zice: *Noi* am mâncat și am băut înaintea Ta, și la rîspintiile noastre ai propovedit. ²⁷ El însă va zice: Vă spun: Nu vă știu de unde sunteți; duceți-vă dela Mine toți cei ce faceți nedreptate. ²⁸ Acolo va fi plîns și scrîsnire de dinți; cînd veți vedeă pe Avraam, pe Isaac, și pe Iacov, și pe toți proorocii în împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi aruncați afară. ²⁹ Și mulți vor veni dela răsărit și dela asfințit și dela miazănoapte și dela miazăzi, și vor prânzi în împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Și iată sunt unii de pe urmă, cari vor fi întîi, și alții întîi, cari vor fi pe urmă”.

³¹ În ziua aceea au venit unii din farisei și au zis către Dînsul: „Ieși și du-Te de aici, că iată Irod vrea să te ucidă!” ³² Iară Iisus li-a zis: „Duceți-vă și spuneți vulpei acesteea: Iată Eu scot draci și săvârșesc tîmăduiri astăzi și mâine, și poi-mîne isprăvesc; ³³ însă Mi-se cade să umblu astăzi și mâine și poi-mîne, că nu este cu puțință să piară vreun prooroc afară din Ierusalim.

³⁴ „Ierusalime, Ierusalime, cei ce omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să adun pe filii tăi, cum își adună găina puii săi sub aripi, și nu ați vrut! ³⁵ Iată, vi să lasă casa voastră pustie. Dar vă zic: că nu mă veți mai vedeă până nu va veni vremea, cînd veți zice: Binecuvîntat este Cel ce vine în numele Domnului!”

CAP. 14.

¹ Și i s'a întîmplat să intre într-o sîmbătă în

casa oarecăruia din căpeteniile fariseilor, ca să mănânce pâine, și aceștia îl pândeau; ² și iată, I s'a înălțat un om idropicos. ³ Și luând Iisus vorba, a zis către legiști și către farisei: „E îngăduit oare sâmbăta a vindeca?” ⁴ Ei însă tăceau; și Iisus atingându-se de *bolnav*, l-a vindecat și i-a dat drumul. ⁵ Apoi luând vorba, a zis către dânșii: „De va cădea asinul sau boul vreunuia din voi în fântână, au nu-l va scoate îndată chiar în ziua sâmbetei?” ⁶ Și n'au putut să-l răspundă la acestea.

⁷ Văzând însă cum cei chemați la ospăț își alegeau locurile cele mai de sus, li-a spus o pildă și a zis către ei: „Când vei fi chemat de cineva la nuntă să nu te așezi la locul cel mai dinăuntru, ca nu cumva să fie chemat de dânșul *altul* mai de cinste decât tine, ⁸ și venind celce te-a chemat pe tine și pe el, să-ți zică: dă acestuia locul, și atunci cu rușina vei începe să șezi la locul cel mai depe urmă. ⁹ Ci când vei fi chemat, vină și te așază la locul cel din urmă, ca să vie celce te-a chemat și să-ți zică: Prietene, mută-te mai sus! Atuncea vei avea cinste înaintea celorce ospătează cu tine. ¹⁰ Căci tot celce se înalță pe sineși se va smeri, și celce se smerește pe sineși se va înalță.”

¹¹ Dar a zis și către celce l' chemase; „Când faci prânz sau cină, nu chemă pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici rudele tale, nici pe vecinii bogați, ca nu cumva să te cheme și ei când-va și să ți se facă răsplată. ¹² Ci când faci ospăț, chiamă săracii, neputincioșii, șchiopii și orbi, ¹³ și va fi ferice de tine, că ei n'au cu ce să-ți răsplătească, și ți se va răsplăti la învierea drepților.”

¹⁴ Iară cineva din celce ședea împreună la masă,

auzind acestea, a zis către El: „Ferice de celce va prânzi în împărăția lui Dumnezeu!” ¹⁵ Iară El i-a zis: „Un om a făcut cină mare și a chemat pe mulți; ¹⁶ și în ceasul cinei a trimis sluga sa să spună celor chemați: Veniți, că iată sunt gata toate!” ¹⁷ Și au început toți a-și cere iertare unu câte unu: Cel dintâi i-a spus: mi-am cumpărat o țarină și am nevoie să mă duc să o văd; rogu-te să mă ierți! ¹⁸ Și altul a zis: mi-am cumpărat cinci perechi de boi și mă duc să-i încerc; rogu-te să mă ierți! ¹⁹ Iar altul a zis: m'am însurat și de aceea nu pot să vin. ²⁰ Și întorcându-se sluga aceea, a spus acestea stăpânului său. Atuncea mănîindu-se stăpânul casei, a zis către sluga sa: Eși răpede la ulițele și la răspintile cetății și adă aicea săracii, betegii, șchiopii și orbi. ²¹ Și întorcându-se sluga a zis: Stăpâne, s'a făcut cum ai poruncit și tot mai este loc. ²² Iar stăpânul a zis către slugă: Eși pe la uliți și pe la garduri și îndeamnă să vie, ca să se umplă casa mea, ²³ căci vă spun, că nimenea din bărbații cei chemați nu va gusta din cina mea: căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.”

²⁴ Și mergeau cu Dânsul gloate multe, și El întorcându-se, zise către dânșii: ²⁵ „De vine cineva după Mine și nu urăște pe tatăl său, și pe mamă și pe femeie, și pe copil, și pe frați și pe surori și chiar viața sa, acela nu poate să-Mi fie ucenic; ²⁶ Și de nu-și ia cineva crucea sa, și să vie după mine, acela nu poate să-Mi fie ucenic. ²⁷ Căci cine din voi dorind să zidească un turn, nu stă mai întâiu să socotească cheltuiala, ca să vadă de are cu ce isprăvi? ²⁸ ca nu cumva punându-i temelă, și neputând termina, să înceapă a râde de el toți celce

văd, ²⁰ și să zică : omul acesta s'a apucat de zidit și n'a putut isprăvi. ²¹ Sau care rege plecând să lupte în războiu cu alt rege, nu stă mai întâiu să se sfătuiască de poate să se împotrivescă cu zece mii de ostași celuice vine asupra sa cu douăzeci de mii ? ²² Iar de nu poate, când acela e încă departe, trimite solie să se roage de pace. ²³ Deci, așa și fiecare din voi, care nu se leapădă de tot ce are, nu poate. Să-mi fie ucenic. ²⁴ Bun lucru este sarea. Dar dacă sarea se va strica, cu ce se va drege ? ²⁵ Ea nu mai e bună nici pentru pământ, nici pentru gunoi ; ci se aruncă afară. Cine are urechi de auzit, să audă !"

CAP. 15.

¹ Și s'au apropiat de Dânsul toți vameșii și păcătoșii să-l asculte, ² iar fariseii și cărturarii căteau zicând : „Acesta primește pe păcătoși și mănâncă cu dânșii.” ³ El însă le-a spus pilda aceasta, zicând : „Care din voi, având o sută de oi și pierzând una din ele, nu lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustie și nu se duce după cea pierdută până o găsește ? ⁴ Și găsindu-o, o ia pe umerii săi cu bucurie, ⁵ și venind acasă, chiamă prietenii și vecinii și li zice : Bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit oaea mea cea pierdută. ⁶ Vă zic însă, că așa și în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos ce se pocăiește, decât pentru nouăzeci și nouă de drepți, care n'au nevoie de pocăință.

⁷ „Sau o femeie oarecare, având zece drahme, de ar pierde o drahmă, nu aprinde lumânarea și mătură casa, și o caută cu stăruință până o găsește ? ⁸ Și

dacă o găsește, chiamă prietenele și vecinele și le zice : bucurați-vă împreună cu mine, că am găsit drahma care o perdusem. ¹⁰ Vă zic însă, că așa și înaintea ingerilor lui Dumnezeu se face bucurie pentru un păcătos ce se pocăiește.”

¹¹ Iarăși a zis : „Un om avea doi feciori. ¹² Și cel mai tânăr dintre ei a zis tatălui său : tată, dă-mi partea cuvenită de avuție ! Și tatăl li-a împărțit averea. ¹³ Și nu după multe zile feciorul cel mai tânăr adunând toate, s'a dus într-o țară depărtată, și acolo a cheltuit averea sa, trăind în desfrânări. ¹⁴ Și cheltuind toate ale sale, s'a făcut foamete mare în țara aceea și el a început să ducă lipsă ; ¹⁵ și mergând, s'a lipit de unul din locuitorii țerei aceea ; și acela l-a trimis la țărinile sale să pască porcii ; ¹⁶ și doreă să-și sature pântecul său din roșcovele ce mâncau porcii, și nimenea nu-i da. ¹⁷ Venindu-și însă în sine, a zis : câți argași ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iară eu pierd în foame. ¹⁸ Scula-mă-voi și mă voi duce la tatăl meu, și-i voi zice : tată, am greșit la cer și înaintea ta, ¹⁹ și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău ; fă-mă ca pe unul din argașii tăi. ²⁰ Și sculându-se, s'a dus la tatăl său. Și când eră încă departe, l-a văzut tatăl său, și i s'a făcut milă ; și alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.

²¹ „Fiul însă a zis către dânsul : tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. ²² Iar tatăl a zis către slugile sale : aduceți haina cea mai bună și-l îmbrăcați, și dați inel în mână lui și încălțăminte în picioare ; ²³ și aduceți vițelul cel îngrășat și-l jungheați, să mâncăm și să ne veselim, ²⁴ că fiul meu acesta era mort

și a învieat; pierdut eră și s'a aflat. Și au început a se veseli. ²⁵ Iară feciorul lui cel mai mare eră la țarină; și când se întorcea, apropiindu-se de casă, a auzit cântece și jocuri; ²⁶ și chemând pe una din slugi, a întrebat: ce sunt acestea? ²⁷ Iar sluga i-a zis: a venit fratele tău, și tatăl tău pentru că la primit sănătos, a junghieat vițelul cel îngrășat. ²⁸ Și s'a mâniat *fratele cel mai mare*, și nu voea să intre. Dar cînd tatăl lui, la chemat. ²⁹ El însă răspunzînd a zis către tatăl său: iată, de atîția ani îți robesc și niciodată n'am călcat porunca ta; și mie niciodată nu mi-ai dat măcar un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei; ³⁰ iar cînd veni feciorul tău acesta, care a mîncat avuția sa cu desirăna-tele, ai junghieat pentru el vițelul cel îngrășat. ³¹ Iar *tatăl* i-a zis: Fiule, tu pururea ești cu mine și toate ale mele sunt ale tale; ³² Se cădea însă să ne bucurăm și să ne veselim, căci fratele tău acesta eră mort și a învieat; pierdut eră și s'a aflat".

CAP: 16.

¹ Iar către ucenicii Săi a zis: „Eră un om bogat, care avea un iconom; și acesta i-a fost părăt că i-ar risipi averile. ² Și chemându-l, i-a zis: Ce aud eu de tine? Dă socoteală de iconomatul tău, căci nu poți să mai fii iconom. ³ Iar iconomul a zis în sine: ce voi face, că stăpînul meu îmi la iconomatul? Să prășesc nu pot; a cere, miî rușine; ⁴ știu ce am să fac, că dacă voi fi scos din iconomat, să mă primească *alții* în casele lor. ⁵ Și chemând pe fiecare din datornicii stăpînului său deosebi, a zis către cel dintăiu: cât dăturești stăpînului meu?

⁶ Și acela a zis: o sută de măsuri de untdelemn. Și *el* i-a zis; i-ai înscrisul tău și șezi repede de scrie: cincizeci. ⁷ După aceea a zis către altul: dar tu cât dăturești? Și acela a răspuns: o sută de măsuri de grâu. Și *el* i-a zis: ia-ți înscrisul tău și scrie: optzeci.

⁸ Și a lădat stăpînul pe iconomul nedrept, că a lucrat cu ghibăcie; căci fiii veacului acestuia, în felul lor, sunt mai ghibaci decăt fiii luminii. ⁹ Și Eu vă zic: faceți-vă prieteni cu bogăția nedreaptă, ca *atunci* cînd veți săraci, să vă primească *acea* în lăcașurile veșnice. ¹⁰ Cel credincios în puțin, și în mult e credincios; iar cel necredincios în puțin și în mult e necredincios. ¹¹ Deci, dacă n'ai fost credincios în bogăția nedreaptă, cine vă va încredința pe cea adevărată? ¹² Și dacă în cele străine n'ai fost credincios, cine vă va da pe ale voastre? ¹³ Nici o slugă nu poate sluji la doi domni, căci sau pe unul va ură și pe altul va iubi, sau de unul se va ține și de altul nu va griji: „Nu puteți sluji și lui Dumnezeu și lui mamona.”

¹⁴ Și acestea toate le-au auzit și fariseii, cari erau iubitori de argint, și rădeau de El. ¹⁵ Și *El* li-a zis: „Voi în fața oamenilor vă arătați drepti, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre, că ceea ce înaintea oamenilor e înălțat, urăciune e înaintea lui Dumnezeu. ¹⁶ Legea și prorocii au fost numai până la Ioan; de atunci împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se nevoește spre ea. ¹⁷ E mai lesne însă să treacă cerul și pămîntul, decăt să cadă o virgulă din lege.

¹⁸ „Tot celce se desparte de femeia sa și se căsătorește cu alta, face răsădăfrănare; și tot celce se

căsătorește cu cea despărțită de bărbat, face răsufrânare.

¹⁹ „Eră odată un om bogat, care se îmbracă cu porfiră și vizon, veselindu-se în toate zilele luminat. ²⁰ Și eră și un sărac, anume Lazăr, care zăcea la poarta lui plin de bube, ²¹ și dorea să se sature cu fărâșăturile, ce cădeau din masa bogatului; ba și câinii venind, îi lingeau bubele. ²² Și întâmplându-se să moară săracul, a fost dus de îngeri în sânul lui Avraam; a murit apoi și bogatul și s'a îngropat. ²³ Și fiind el în munci, în iad, și-a ridicat ochii săi și a văzut îndepărtare pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui; ²⁴ și strigând el, a zis: părinte Avraame, miluește-mă, și trimite pe Lazăr, ca să-mi ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, că mă chinuesc în văpaea aceasta. ²⁵ Avraam însă a zis: fiule, adu-ți aminte, că ți-ai primit cele bune ale tale în viața ta, asemenea și Lazăr cele rele; acum însă el se mângâie aicea, iar tu te chinuești; ²⁶ și pe lângă toate acestea, între noi și voi s'a așezat prăpastie mare, ca cei ce ar voi să treacă de aicea la voi să nu poată, asemenea și dela voi la noi să nu treacă. ²⁷ Și a zis bogatul: te rog dară, părinte, să-l trimiți la casa tatălui meu, ²⁸ căci am cinci frați, să-le mărturisească aceste lucruri, ca să nu vie și ei la acest loc de muncă. ²⁹ Zisu-i-a Avraam: au pe Moisa și pe prooroci; să-i asculte pe dânșii. ³⁰ Iară el a zis: nu părinte Avraame, ci de va merge cineva din morți la dânșii, se vor pocăi. ³¹ Avraam însă i-a zis: dacă nu ascultă pe Moisa și pe prooroci, măcar de-ar învia cineva din morți, nu vor crede.”

CAP. 17.

¹ Iară către ucenicii Săi a zis: „E cu neputință să nu vină smintele, dară vai de acela prin care vin!

² Mai de folos i-ar fi *aceluia* de i s'ar legă de gât o platră de moară și ar fi aruncat în mare, decât să smintească pe unul din micuții aceștia. Luați aminte de voi înșivă!

³ „De-ți va greși fratele tău, ceartă-l, și de se va pocăi, iartă-l; ⁴ și chiar de șapte ori pe zi de-ți va greși și de șapte ori pe zi se va întoarce și va zice: mă călesc, iartă-l!”

⁵ Și au zis apostolii către Domnul: „Adaogă-ne credință!” ⁶ Iară Domnul a zis: De-ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice smochinului acestuia: smulge-te și te mută în marea, și v'ar ascultă.

⁷ „Și care din voi, având o slugă la arat sau la păscut vitele, îi va zice la întoarcerea ei dela câmp: vină repede și șezi la masă? ⁸ Și nu-i va zice oare: gătește-mi ceva să cinez, și încălzându-te cu șorful, slujește-mi până voi mânca și voi bea, și după aceea vei mânca și vei bea și tu? ⁹ Și oare mulțami-va el slugii aceleia, pentru că a împlinit porunca? Pare-mi-se că nu. ¹⁰ Așa și voi când veți face toate celece vi s'au poruncit, să ziceți: slugi nevrednice suntem, pentru că n'am făcut decât ceea ce eram datori să facem.”

¹¹ Și s'a întâmplat în vremea aceea să meargă Iisus spre Ierusalim și trecând printre Samaria și Galileea, ¹² când a intrat într'un sat, l-au întâmpinat zece oameni leproși, cari au statut departe; ¹³ și acia ridicând glas, au zis: „Iisuse învățătorule,

miluește-ne!" ¹⁴ Iară El văzându-i, li-a zis „Mergeți și vă arătați preoților!" Și pecând mergeau ei, s'au curățit. ¹⁵ Iară unul din ei văzând că s'a vindecat, s'a întors, slăvind pe Dumnezeu cu glas mare; ¹⁶ și a căzut pe fața sa la picioarele Lui, mulțămindu-l; și acela era samarinean. ¹⁷ Iară Iisus răspunzând, a zis: „Au nu zece s'au curățit? Dar cei nouă unde sunt?" ¹⁸ Cum nu sau găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu, decât numai străinul acesta?" ¹⁹ Și li-a zis: „Scoală și dute, credința ta te-a mântuit!"

²⁰ Și fiind întrebat de farisei, când are să vie împărăția lui Dumnezeu, li-a răspuns și a zis: „Împărăția lui Dumnezeu, nu vine în chip vădit; ²¹ nici nu se va zice: iată-o aici, sau: iată-o acolo: căci iată împărăția lui Dumnezeu este în lăuntrul vostru". ²² Iar către ucenici a zis: „Vor veni zile, când veți dori să vedeți măcar una din zilele Fiului Omului, și nu veți vedea; ²³ și vi se va spune: iată-o aici, sau: iată-o acolo, — să nu vă duceți, nici să alergați; ²⁴ căci precum fulgerul fulgerând în laturea de sub cer, luminează toată laturea de sub cer, așa va fi și Fiul Omului în ziua Sa. ²⁵ Dar mai întâiu trebuie ca El să pătimească multe, și să fie lepădat de neamul acesta. ²⁶ Așa va fi și în zilele Fiului Omului, cum a fost în zilele lui Noe, ²⁷ când oamenii au mâncat, au băut, s'au însurat și s'au măritat, până în ziua, când a intrat Noe în corabie, și a venit potopul și i-a pierdut pe toți. ²⁸ Și așa cum a fost în zilele lui Lot, ²⁹ când oamenii mâncau, cumpărau, vindeau, sădeau și zideau; ³⁰ iar în ziua când a eșit Lot din Sodoma, a ploat din cer foc și pucioasă, și i-a pierdut pe toți; ³¹ așa

va fi și în ziua aceea, când se va arăta Fiul Omului. ³² În ziua aceea celce va fi pe acoperiș și lucrurile lui în casă, să nu se pogoare să le ia; și celce va fi în țarină, deasemenea să nu se întoarcă înapoi. ³³ Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot. ³⁴ Celce va căuta să-și mântuiască sufletul său, acela îl va pierde, iar celce-l va pierde, acela-l va învia. ³⁵ Vă spun însă, în noaptea aceea vor fi doi într'un pat: unul se va lua și altul se va lăsa; ³⁶ două vor fi care vor măcina împreună, una se va lua și alta se va lăsa; ³⁷ doi vor fi în ogor, unul se va lua, și altul se va lăsa".

³⁸ Și răspunzînd ucenicilor, au zis către Dânsul: „Doamne, unde va fi aceasta?" Iară El li-a zis: „Unde va fi hoitul, acolo se vor adună și vulturii!"

CAP. 18.

¹ Și li-a mai spus și o pildă, că trebuie să se roage pururea și să nu se desnădăjdulască, zicând: ² „Eră într-o cetate un judecător, care de Dumnezeu nu se teme și de oameni nu se rușină. ³ Și în cetatea aceea eră și o văduvă; și aceasta venea la Dânsul și zicea: scapă-mă de protivnicul meu! ⁴ El însă n'a voit o vreme, dar după aceea a zis în sine: deși de Dumnezeu nu mă tem, și de oameni nu mă rușinez, ⁵ însă pentru că văduva aceasta 'mi-aduce supărare, o voi izbăvi, ca înstărit să nu mai vie să-mi bată obrazul". ⁶ Apoi a zis Domnul: „Auziți ce zice judecătorul nedrept?" Dar oare Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Săi cari strigă către El ziua și noaptea, și va întârzia El a-i ajuta? ⁷ Vă spun, că încurând li va face

dreptate. Dar când va veni Fiul Omului, găsi-va oare credință pe pământ ?

⁹ Iar unora, cari se credeau că sunt drepti și disprețuiau pe alții, le-a mai spus și pilda aceasta : ¹⁰ „Doi oameni sau dus la biserică să se roage : unul eră fariseu și altul vameș. ¹¹ Fariseul însă stând, se rugă în sine așa : Dumnezeule, mulțămescu-Ți, că nu sunt ca ceilalți oameni : răpitori, nedrepți și desfrânați, sau ca acest vameș ; ¹² potesc de două ori în săptămână și dau zeciuală din toate câte câștig. ¹³ Iar vameșul stând departe, nu îndrăzneă nici ochii să-și ridice spre cer, ci bătându-se în piept zicea : Dumnezeule, milostiv fi! mie păcătosului ! ¹⁴ Văspun însă, că acesta s'a întors la casa sa mai îndreptat de cât acela ; că tot celce se înalță pe sineși, se va smeri, iar celce se smereste pe sineși, se va înalță.”

¹⁵ Și aduceau la Dânsul și pruncii, ca să se atingă de ei ; iar ucenicii văzind aceasta, îi certă. ¹⁶ Iisus însă chemându-i, a zis : „Lăsați copiii să vie la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este Împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Adevărul vă grăesc : Celce nu va primi Împărăția lui Dumnezeu, ca un copil, acela nu va intra într'ansa.”

¹⁸ Și L-a întrebat o căpetenie, zicând : „Învățătorule bune, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică ?” ¹⁹ Iar Iisus i-a zis : „Ce mă numești bun ? Nimenea nu este bun decât numai unul Dumnezeu. ²⁰ Știi poruncile : Să nu faci desfrânare, să nu uciți, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta ?” (Eș. XX, 1-2-16) ²¹ Acela însă a zis : „Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele.” ²² Iară Iisus auzind aceasta, i-a

zis : „Încă una îți mai lipsește : Vinde toate câte ai și dă la săraci, și vei avea comoară în cer ; și vină de-Mi urmează Mie.” ²³ El însă, auzind aceasta, s'a întristat, pentru că eră foarte bogat. ²⁴ Și văzindu-l Iisus că s'a întristat, a zis : „Cât de greu e să intre în Împărăția lui Dumnezeu ceice au bogății ! ²⁵ Căci e mai ușor să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre bogatul în Împărăția lui Dumnezeu.” ²⁶ Iară ceice au auzit aceasta, au zis : „Atunci cine poate să se mântuească ?” ²⁷ Și El a zis : „Celece nu sunt cu puțință la omene, sunt cu puțință la Dumnezeu.”

²⁸ Iară Petru a zis : „Iată noi, am lăsat toate și Ți-am urmat Ție.” ²⁹ Și Iisus li-a zis : „Adevărul vă grăesc, că nu este nimenea, care să fi lăsat casă, sau părinți, sau frați, sau surori, sau femei, sau copii pentru Împărăția lui Dumnezeu, ³⁰ și care să nu primească cu mult mai mult în viața aceasta, iar în veacul viitor viață veșnică.”

³¹ Chemând apoi pe cei doisprezece ucenici, li-a zis : „Iată ne suim la Ierusalim și se vor împlini toate cele scrise prin proroci pentru Fiul Omului : ³² căci va fi dat păgânilor, și-L vor ocări, și-L vor scuipa, ³³ și-L vor bate, și-L vor omori, și atrelazi va învia.” ³⁴ Și ei n'au înțeles nimic din acestea ; și cuvintele acestea erau ascunse pentru ei și n'au priceput celece li se spuneau.

³⁵ Iar când s'au apropiat de Ierihon, un orb oarecare ședea lângă cale și cerea milostenie. ³⁶ Auzind însă mulțimea trecând, a întrebat : „Ce-i aceasta ?” ³⁷ Și i s'a spus, că trece Iisus Nazoreul. ³⁸ Și a strigat orbul, zicând : „Iisuse, fiul lui David, miluiește-mă !” ³⁹ Și ceice mergeau înainte îi

certau ca să tacă; iară el striga și mai tare: „Fiul lui David, miluește-mă!”⁴⁰ Și oprindu-se Iisus, a poruncit să-l aducă la Sine. Și dacă s'a apropiat acela de Dânsul, i-a întrebat zicând: „Ce voești să-ți fac?” Și el a zis: „Doamne, să văd!”⁴² Iară Iisus i-a zis: „Vez! Credința ta te-a mântuit!”⁴³ Și a văzut orbul îndată și a urmat după Iisus, slăvind pe Dumnezeu. Și tot poporul văzind aceasta, a dat laudă lui Dumnezeu.

CAP. 19.

¹ Și intrând Iisus, trecea prin Ierihon, ² și iată, un bărbat, anume Zaheu, care era căpetenia vamelor și om bogat, ³ căută să vadă pe Iisus, cine-l, și nu putea din pricina mulțimei, că era mic de stat; ⁴ și alergând înainte, s'a suit într'un sicomor *) ca să-L vadă, pentru că pe lângă el avea să treacă. ⁵ Iară Iisus cum a ajuns la locul acela, căutând, l-a văzut și i-a zis: „Zaheie, grăbește de te pogorâ, căci astăzi trebuie să rămân în casa ta.” ⁶ Și s'a pogorât Zaheu repede și l-a primit bucuros. ⁷ Și văzind aceasta, toți cărteau, zicând, că a intrat să găzduiască la un om păcătos. ⁸ Iară Zaheu stând a zis către Domnul: „Doamne, iată jumătate din averile mele o dau săracilor; și de am nedreptățit pe cineva cu ceva, întorc împătrit.” ⁹ Iară Iisus a zis către el: „Astăzi s'a făcut mântuirea casei acesteia, pentru că și acesta este fiul lui Avraam; ¹⁰ căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut”.

*) Sicomor • un copac, care are roadele ca ale smochinului iar frunza ca la dud.

¹¹ Iar după ce au ascultat ei acestea, Iisus a adăugat a li spune și o pildă, pentru că El era aproape de Ierusalim, și ei credeau, că încurând trebuiesă se arate împărăția lui Dumnezeu. ¹² Zis'a deci:

„Un om de neam ales s'a dus într'o țară depărtată, să-și ia domnie și să se întoarcă. ¹³ Și chemând zece slugi ale sale, li-a dat zece mine și li-a zis: „neguțitoriți până voi veni!” ¹⁴ Iară cetățenii săi li urau, și au trimis o solie în urma lui, zicând: „Nu voim ca acesta să domnească peste noi!” ¹⁵ Și întorcându-se, după ce a luat domnia, a zis să-i cheme slugile acelea, cărora dăduse argintul, ca să afle cine ce a făcut. ¹⁶ Și venind cel dintâiu, a zis: domnule, mina ta a adus zece mine. ¹⁷ Și el i-a zis: bine, slugă bună, pentru că ai fost credincios în puțin, să ai stăpânire peste zece cetăți! ¹⁸ Și venind cel de al doilea, a zis: domnule, mina ta a făcut cinci mine. ¹⁹ Și a zis și acestuia: să fii și tu peste cinci cetăți! ²⁰ Și venind altul, a zis: domnule, iată mina ta, pe care am păstrat-o legată în naframă, ²¹ căci m'am temut de tine, pentru-că ești om aspru: iată ce n'ai pus și seceri ce n'ai sămănat. ²² Iar stăpânul i-a zis: din gura ta te voi judeca, slugă rea; ai știut că eu sunt om aspru: iau ce n'am pus și secer ce n'am sămănat; ²³ pentru ce n'ai dat argintul meu schimbătorilor, și eu venind, l-aș fi primit cu dobândă? ²⁴ Și către cel ce stăteau înainte a zis: Luați mina de la el și o dați celui care are zece mine. ²⁵ Și i s'a spus: „domnule, acesta mai are zece mine.” ²⁶ El însă a zis: „Vă spun, că tot celui care are 1 se va da, iar celui care nu are, i se va lua și ceea ce are. ²⁷ Iar pe acei vrăjmași ai mei, cari n'au voit

să domnesc peste ei, aduceți-l aicea și-l uciideți înaintea mea."

²⁸ Și zicând, acestea, *Iisus* a mers mai departe, suindu-se spre Ierusalim. ²⁹ Iar dacă S'a apropiat de Vittaghi și de Vitania, către muntele care se numește Eleon, a trimis doi din ucenicii Săi, ³⁰ zicând: „Duceți-vă în satul *cel dinaintea voastră*, și intrând în el, veți găsi un mânz legat, pe care nimeni din oameni n'a încălecat niciodată; să-l deslegați și să-l aduceți. ³¹ Și de vă va întreba cineva: la ce-l deslegați? Să-i spuneți așa, că Domnul are trebuință de el.” ³² Și ducându-se trimișii, au găsit cum li se spusese. ³³ Dar dezlegând el mânzul, stăpânul lui a zis către dâșii: „Pentruce deslegați mânzul?” ³⁴ Iară el au zis: „Domnul are trebuință de el.” ³⁵ Și l-au adus la Iisus; și aruncându-și vestimintele lor pe mânz, au pus pe Iisus deasupra. ³⁶ Și când mergea El, oamenii își așterneau vestimintele lor pe cale. ³⁷ Iar dacă S'a apropiat El să scoboare coasta muntelui Eleon, toată mulțimea ucenicilor a început cu bucurie să slăvească pe Dumnezeu cu glas mare pentru toate minunile ce văzuseră, ³⁸ zicând: „Bine este cuvântat împăratul. Celce vine în numele Domnului! Pace în ceruri și slavă întru cel *de sus*!” ³⁹ Iar câțiva farisei din mulțime au zis către Dânsul: „Învățătorule, stăpânește-ți ucenicii!” ⁴⁰ El însă răspunzându-li, a zis: „Vă spun, că de vor tăcea aceștia, pietrele vor striga.”

⁴¹ Iară dacă S'a apropiat și a văzut cetatea, a plâns-o, ⁴² zicând: De ai fi cunoscut și tu măcar în ziua aceasta a ta cele pentru pacea ta! Însă acum *acestea-s* ascunse pentru ochii tăi, ⁴³ că vor

veni asupra ta zile și te vor impresură dușmanii tăi cu șanțuri și te vor înconjură și te vor strâmtora din toate părțile, ⁴⁴ și te vor dărâma, și vor uciide pe copiii tăi în tine, și nu vor lăsa în tine plată pe piatră, pentrucă n'ai cunoscut vremea cercetărel tale.”

⁴⁵ Și intrând în biserică, a început a izgoni pe celce vindeau și cumpărau în ea, ⁴⁶ zicându-li: „Scrie este: casa Mea e casă de rugăciune, iar voi all făcut-o pașteră de tâlhari.” (Is. LVI. 7; Ier. VII. 11).

⁴⁷ Și învăța în toate zilele în biserică. Iar arhierii și cărturarii și maimarii poporului căutau să-L ucidă, ⁴⁸ și nu găseau ce să-l facă, pentrucă tot poporul se ținea de Dânsul, ascultându-L.

CAP. 20.

¹ Iar în una din zilele acelea, când învăța El poporul în biserică și propoveduia Evanghelia, s'au apropiat arhierii și cărturarii cu bătrânii ² și l-au grăit, zicând: „Spune-ne cu ce putere faci acestea, sau cine-i celce Ți-a dat puterea aceasta?” ³ Iară El răspunzând, li-a zis: „Am să vă întreb și eu o vorbă, și să mi-o spuneți: ⁴ botezul lui Ioan din cer a fost, sau dela oameni?” ⁵ Ei însă judecau între dâșii, zicând: „De vom zice: din cer; va zice: pentruce dară nu l-ați crezut; ⁶ iar de vom zice: dela oameni, tot poporul ne va uciide cu pietre, căci este încredințat că Ioan e prooroc.” ⁷ Și au răspuns: „Nu știm de unde-i.” ⁸ Și Iisus li-a zis: „Nici Eu nu vă voi spune cu ce putere fac acestea.”

⁹ Apoi a început a spune poporulul pilda aceasta: „Un om oarecare a sădit o vie și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe *pentru* multă vreme; ¹⁰ iar la vremea *culesului* a trimis la lucrători un slujitor, ca să-i dea roadele viei; vierii însă bătându-l, l-au trimis înapoi cu deșert. ¹¹ Și a adaos a trimite alt slujitor; dară ei și pe acela bătându-l și batjocorindu-l, l-au trimis înapoi cu deșert. ¹² Și a adaos a trimite un al treilea; ei însă și pe acesta răbindu-l, l-au alungat. ¹³ Atunci stăpânul viei a zis: Ce să fac? Vol trimite pe fiul meu cel iubit; poate văzându-l pe dânsul, se vor rușina. ¹⁴ Lucrătorii însă văzându-l, cugetau între ei, zicând: Acesta-l moștenitorul; hai să-l ucidem, ca moștenirea lui să fie a noastră. ¹⁵ Și scoțându-l afară din vie, l-au omorât. Deci, ce va face acestora stăpânul viei? ¹⁶ Va veni și va ucide pe lucrătorii aceia și via o va da altora!” Iar cei ce au auzit *pilda* aceasta au zis: „Să nu fie *una ca aceasta!*”

¹⁷ El însă privindu-i, a zis: „Atunci ce va însemna scriptura aceasta: Piatra pe care ziditorii au lepădat-o, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului? (Ps. CXVII, 22). ¹⁸ Tot cei ce va cădea pe piatra aceasta, se va sfărâma, iar peste care va cădea ea, pe acela îl va zdrobi.”

¹⁹ Și căutau arhierii și cărturarii să pună mâna pe El în ceasul acela, căci înțeleseseră, că pentru dânsii spusesese pilda aceasta, dar se temeau de popor. ²⁰ Pândindu-L însă, au trimis niște iscoade, cari prefăcându-se că sunt *oameni* drepti, să-L prindă cu vreo vorbă, ca să-L dea stăpânirei și puterii guvernatorului. ²¹ Și *aceștia* L-au întrebat, zicând: „Învățătorule, știm că grăești și înveți drept

și nu cauți la față, ci într'adevăr calea lui Dumnezeu înveți. ²² Se cade oare ca noi să dăm dajdie Cesarului, sau nu?” ²³ El însă înțelegând viclesugul lor, le-a zis: „Ce Mă ispitiți? ²⁴ Arătați-Mi un dinar; al cui chip și scrisoare are *pe el?*” Și ei au răspuns: „Ale Cesarului.” ²⁵ Iară El li-a zis: „Dați dară celece sunt ale Cesarului, Cesarului” și pe celece sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.” ²⁶ Și n'au putut să-L prindă cu vorba în fața poporului, și mirându-se de răspunsul Lui, au tăcut.

²⁷ Atunci au venit oarecari din saduchei, cari zic că nu este înviere, și L-au întrebat, zicând: ²⁸ „Învățătorule, Moisa ni-a scris: De va muri fratele cuivă, având femea, și va muri acesta fără copii, fratele lui să ia femeea și să ridice urmași fratelui său. (Deut. XXV, 5). ²⁹ Deci, au fost șapte frați; și cel dintâiu luându-și femea, a murit fără copii; ³⁰ și a luat pe femeia *aceea* al doilea frate, dar și acela a murit fără copii; ³¹ apoi a luat-o al treilea; și așa *au luat-o* câteși șapte și au murit fără să lase copii; ³² iar în urma tuturor a murit și femeea. ³³ Deci, la înviere căruia din ei va fi ea femea, căci câteși șapte au avut-o de femea?” ³⁴ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Fili veacului acestuia să însoară și să mărită, ³⁵ iar cei ce s'au învrednicit să dobândească veacul celălalt și învierea din morți, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ³⁶ căci nu mai pot să moară, ci să aseamănă îngerilor și sunt fii lui Dumnezeu, fiind fiii învierii. ³⁷ Că vor înviea însă morții, și Moisa a arătat înaintea rugului, când a numit pe Domnul: Dumnezeul lui Avraam, și Dumnezeul lui Isaac, și Dumnezeul lui Iacov (Es. III, 6). ³⁸ Dumnezeu însă nu este al morților, ci al viilor,

căci la El toți sunt vii.”³⁹ Și răspunzând oarecare din cărturari, a zis: „Învățătorule, bine ai zis!”⁴⁰ Și mai mult n’au îndrăznit să-L mai întrebe nimic.

⁴¹ Iară Iisus li-a zis: „Cum de se zice că Hristos este fiul lui David?”⁴² David însuși zice în cartea Psalmilor: zis-a Domnului meu: „șezi de-a dreapta Mea, ⁴³ până voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale (Ps. CIX, 1).”⁴⁴ Deci, David îl numește pe El Domn; *atunci* cum îi este fiu?”

⁴⁵ Și când ascultă tot poporul, Iisus a zis către ucenicii Săi: ⁴⁶ „Păziți-vă de cărturari, cărora le place să umble în haine lungi, și iubesc salutările prin adunările poporului, și scaunele cele mai de sus în sinagogi, și locurile cele dintâi la ospete; ⁴⁷ aceștia, cari mănâncă casele văduvelor și cu fățărnicie se roagă îndelung, mai multă osândă vor lua”.

CAP. 21.

¹ Și căutând Iisus, a văzut pe cei bogați aruncând daruri în cutia bisericii; ² și a văzut și o văduvă săracă, aruncând acolo doi bănuți, ³ și a zis: „Adevărul vă grăesc, că această văduvă săracă a aruncat mai mult decât toți; ⁴ pentrucă toți aceia au dat din prisosul lor dar lui Dumnezeu; iar aceasta din sărăcia ei a dat tot ce avea pentru tralu.”

⁵ Și grăind oarecari de biserică, că-i împodobită cu pietre frumoase și cu podoabe, Iisus a zis: ⁶ „Vor veni zile, când nu va rămâne din celece vedeți nici piatră pe piatră, care să nu se răsipească.” ⁷ Și L-au întrebat, zicând: „Învățătorule, dar când au

să fie acestea, și care-i semnul timpului, când au să fie acestea?” ⁸ Iară El a zis:

„Vedeți să nu vă înșelați; căci mulți vor veni sub numele Meu, zicând că sunt Eu. Și vremea *aceea* s’a apropiat; deci, să nu vă luați după ei.”⁹ Iar când veți auzi de războaie și de turburări, să nu vă spăimântați, căci aceste trebuie să fie întâiu; sfârșitul însă nu va fi îndată.”¹⁰ Apoi li-a zis: „Se va scula popor peste popor și împărăție peste împărăție; ¹¹ și pe alocurea vor fi mari cutremure de pământ, și foamete, și ciume, și grozăvii și semne mari din cer.”¹² Dară mai înainte de toate acestea *oamenii* își vor pune mâinile pe voi și vă vor prizoni, dându-vă în judecăți și în temnițe și vă vor duce înaintea regilor și a domnitorilor pentru numele Meu; ¹³ și *atunci* vi se va întâmpla să mărturișiți.”¹⁴ Deci, puneți *hotărâre* în inima voastră, să nu gândiți de mai înainte ce aveți să răspundeți, ¹⁵ căci vă voi da Eu gură și înțelepciune, căreia toți ceice vi se împotrivesc nu-i vor putea grăi, nici sta împotrivă.

¹⁶ „Și veți fi dați și de părinți, și de frați, și de rudeni, și de prieteni, și vor ucide *pe unii* din voi; ¹⁷ și veți fi urâți de toți pentru numele Meu; ¹⁸ dar nici un păr din capul vostru nu va peri.”¹⁹ Prin răbdarea voastră vă veți mântui sufletele voastre.

²⁰ „Iară când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oștiri, atunci să știți că s’a apropiat pustiirea lui.”²¹ Atunci cei din Iudeea să fugă la munți; și cei din Ierusalim să iasă, și ceice vor fi prin țărine să nu între într’ânsul, ²² că acelea vor fi zilele răzbunării, ca să se plinească toate cele scrise.”²³ Dară vai de celece vor fi însărcinate și de celece vor alăptă în zilele acelea, căci necazul în țară și mânia asupra

poporului acestuia va fi mare; ²⁴și vor cădea de ascuțitul sabiei și vor fi duși în robie la toate popoarele; și Ierusalimul va fi călcat de păgâni până ce să vor împlini vremile păgânilor.

²⁵„Și vor fi semne în soare și în lună și în stele, iar pe pământ frică mare în popoare cu nedumerire; muget de mare și de valuri; ²⁶și oamenii vor muri de groaza așteptării celor ce au să vină asupra lumii, căci puterile Cerului se vor clăti; ²⁷și atunci vor vedea pe Fiul Omului, venind pe nor cu putere și slavă multă. ²⁸Și când vor începe a se săvârși acestea, sculați-vă în sus și vă rădicați capetele, pentru că se apropie izbăvirea voastră.”

²⁹*Apoi li-a spus o pildă:* „Uitați-vă la smochin și la tot arborele: ³⁰Când sunt îmbobociți, văzând *aceasta*, dela sinevă cunoșteți, că acum vara e aproape. ³¹Așa și voi când veți vedea împlinindu-se *semnele* acelea, să știți că aproape este Împărăția lui Dumnezeu. ³²Adevărul vă grăesc, că nu va trece neamul acesta până se vor împlini acestea. ³³Cerul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁴„Însă luați sama de voi înșivă, ca nu cumva să se îngreueze inimile voastre cu îmbuibare și cu beție și cu grijile vieții, și să nu vă găsiți ziua aceea nepregătiți; ³⁵căci ea ca o mreă va cădea asupra tuturor celor ce trăesc peste toată fața pământului. ³⁶Privegheați deci, în toată vremea și vă rugați, ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce au să fie și să vă înfățișați înaintea Fiului Omului.”

³⁷Ziua *Iisus* propoveduea în biserică, iar noaptea țesea și mânca pe muntele, care se numește al Eleonului. ³⁸Și tot poporul venea la Dânsul în biserică disdedimineată, ca să-L asculte.

CAP. 22.

¹Se apropiă însă sărbătoarea azimelor, care se numește Paștile, ²și arhierii și cărturarii căutau cum L-ar pierde, căci se temeau de popor.

³A intrat însă satană în Iuda, care se numește Iscarioteanul și era din numărul celor doisprezece; ⁴și mergând, *acesta*, s'a înțeles cu arhierii și cu căpeteniile, cum L-ar vinde lor. ⁵Și *ei* s'au bucurat și s'au tocmnit să-l dea bani. ⁶Și s'a învleit și Iuda, și căută vreme potrivită, ca să-L dea lor fără știrea poporului.

⁷A sosit însă ziua azimelor, în care trebuia să se înjughie *mielul* pashal, ⁸și a trimis *Iisus* pe Petru și pe Ioan, zicând: „Duceți-vă de ni gătiți paștele, ca să mâncăm!” ⁹Iară el l-au zis: „Unde voești să gătim?” ¹⁰Și el li-a zis: „Iată, când veți intra voi în cetate, vă va întâmpina un om, ducând un vas de lut cu apă; mergeți după el la casa, unde va intra, ¹¹și ziceți stăpânului casei: Invățătorul te întreabă: unde-i salașul, în care să mâncăm paștele cu ucenicii Mei? ¹²Și acela vă va arăta un foșor mare, așternut, acolo să gătiți.” ¹³Și ducându-se *ei*, au găsit cum li se spusese, și au gătit paștile.

¹⁴Iar dacă a venit ceasul, a șezut la masă și împreună cu El *au șezut* și cei doisprezece apostoli, ¹⁵și a zis către dânsii: „Foarte mult am dorit să mâncăm paștile acestea cu voi, înainte de patima Mea; ¹⁶căci vă spun, că de acum nu voi mai mânca din acestea, până se vor săvârși în Împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷Și luând paharul și mulțămind, a zis: „Luați acesta și-l împărțiți între voi,

¹⁸ „căci vă spun, că de acum nu voi mai bea din rodul viții, până va veni împărăția lui Dumnezeu”.

¹⁹ Și luând pâine și mulțumind, a frânt și li-a dat, zicând: „Acesta este trupul Meu, care se dă pentru voi; aceasta să faceți în amintirea Mea”. ²⁰ Asemenea a luat și paharul după ce au cinat, zicând: „Acest pahar este legea cea nouă întru sângele Meu, care se varsă pentru voi. ²¹ Dar iată mâna vânzătorului Meu este cu Mine la masă. ²² Însă Fiul Omului merge cum este rânduit; dar voi de omul acela prin care Se vinde!”

²³ Și au început ei a se întreba între dânșii, care dintre ei ar fi celce va să facă aceasta. ²⁴ Și s'a făcut între ei și pricire: care dintre dânșii trebuie să fie mai mare? ²⁵ *Isus* însă li-a zis: „Regii popoarelor domnesc peste acestea, și ceice le stăpânesc, se numesc binefăcători. ²⁶ La voi însă să nu fie așa: Ci cel mai mare dintre voi să fie ca cel mai mic, și stăpânitorul să fie ca slujitorul. ²⁷ Căci cine-i mai mare: celce șade la masă, sau celce slujește? Oare nu cel ce șade la masă? Eu însă sunt între voi ca celce slujește. ²⁸ Dar voi sunteți cei cari ați rămas cu Mine în nevoile Mele; ²⁹ de aceea și Eu vă rânduesc, cum Mi-a rânduit Mie Tatăl, împărăție, ³⁰ ca să mâncați și să beți la masa Mea în împărăția Mea, și să ședeți pe tronuri și să judecați cele douăsprezece seminții ale lui Israel!”

³¹ *Apoi* a zis Domnul: „Simone, Simone, iată satană v'a cerut să vă cearnă ca grâul. ³² Eu însă M'am rugat pentru tine, ca să nu piară credința ta; și tu când te vei întoarce, să întărești pe frații tăi!”

³³ Iar el li-a zis: „Doamne, sunt gata să merg cu Tine și în temniță, și la moarte!” ³⁴ *Isus* însă a

zis: „Ție-ți grăesc, Petre: nu va cânta astăzi cozoșul, înainte de a te lepăda de trei ori că nu Mă știi”.

³⁵ După aceea li-a zis: „Când v'am trimis fără pungă și fără traistă, și fără încălțăminte, avut-ați lipsă de ceva?” Și ei au răspuns: „De nimic!” ³⁶ *Atunci* a zis către dânșii: „Acum însă celce are pungă, să o ia, asemenea și traistă; iar celce n'are, să-și vândă haina și să cumpere sabie. ³⁷ Căci vă spun, că trebuie să se împlinească cu Mine și această scriptură: și cu cel fără de lege S'a socotit. Căci cele rânduite pentru Mine au a se săvârși”. (Is. LIII, 12.) ³⁸ Iară ei au zis: „Doamne, iată aicea două săbii!” Și El li-a zis: „Ajunge!”

³⁹ Și eșind, s'a dus, după obiceiul, la muntele Eleonului, și au urmat după El și ucenicii Lui. ⁴⁰ Iară dacă a sosit la acest loc, a zis către dânșii: „Rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită!” ⁴¹ *Apoi* s'a depărtat de ei ca la o asvâtlitură de piatră și plecându-și genunchile, S'a rugat, ⁴² zicând: „Părinte, de voești, să treacă paharul acesta dela Mine!... Dar nu voea Mea, ci a Ta să se facă!” ⁴³ *Atunci* I s'a arătat un inger din cer, întărindu-L. ⁴⁴ Și fiind în luptă, Se rugă încă și mai stăruitor; și sudoarea Lui se făcuse ca picăturile de sânge, căzind pe pământ. ⁴⁵ Și sculându-Se dela rugăciune, a venit la ucenicii Săi și i-a găsit adormiți de intristare, ⁴⁶ și li-a zis: „Pentruce dormiți? Sculați-vă și vă rugați, ca să nu intrați în ispită!”

⁴⁷ Și încă grăind El, iată se iviră o mulțime de oameni, și unul din cei doisprezece, care se numea Iuda, mergea înaintea lor și s'a apropiat de *Isus*, ca să-L sărute, căci acest semn li dăduse:

„Pre Care-L voi sărută, Acela este.”⁴⁸ Iisus însă i-a zis: „Iudo, prin sărutare vinzi pe Fiul Omului?”

⁴⁹ Iară ceice erau pelângă El văzând ce avea să fie, au zis către Dânsul: „Doamne, să dăm cu sabia?”⁵⁰ Și unul din ei a lovit pe sluga arhierelui și i-a tăiat urechea dreaptă.⁵¹ Răspunzind însă Iisus, a zis: „Lăsați! Până alcea! Și atingându-Se de urechea lui, l-a vindecat.

⁵² Apoi Iisus a zis arhierilor, căpeteniilor bisericilor și bătrânilor, cari veniseră asupra Sa: „Cu săbii și cu pari, ca asupra unui tâlhar, ați eșit să Mă prindeți? ⁵³ În toate zilele am fost cu voi în biserică și nu v'ați rădicat mâna asupra Mea; dar ceasul acesta și stăpânirea întunericului e vremea voastră”.

⁵⁴ Și prinzind pe Iisus, L-au adus și L-au băgat în casa arhierelui; iară Petru venea în urmă departe.⁵⁵ Când însă aceia au făcut foc în mijlocul curții și au șezut împreună să se încălzească, a șezut și Petru în mijlocul lor.⁵⁶ Și l-a văzut o slujnică șezând la foc, și căutând la el, a zis: „Și acesta era cu Dânsul?”⁵⁷ El însă s'a lepădat de Dânsul, zicând: „Femeie, nu-L știu!”⁵⁸ Curând după aceea văzându-l altul, a zis: „Și tu ești din ei.” Iară Petru a zis: „Omule, nu sunt.”⁵⁹ Trecând apoi un ceas, altul a adevărit, zicând: „Cu adevărat și acesta eră cu El, căci este și Galileian.”⁶⁰ Petru însă a zis: „Omule, nu știu ce grăești”. Și îndată, pecând el grăea încă, a cântat cocoșul.⁶¹ Și întorcându-Se Domnul, S'a uitat la Petru, și și-a adus aminte Petru de cuvântul Domnului, cum îi zisese: „Că înainte de a cânta cocoșul, te vei lepăda de

Mine de trei ori.”⁶² Și ieșind Petru afară, a plâns amar.

⁶³ Iară oamenii, cari țineau pe Iisus, îl batjocoreau și-L băteau; ⁶⁴ și acoperindu-L, îl Loveau peste obraz și-l întrebau, zicând: „Proorocește, cine Te-a lovit!”⁶⁵ Și alte multe hule rosteau împotriva Lui.

⁶⁶ Și cum s'a făcut ziuă, s'au adunat bătrânii popului, arhierii și cărturarli, și L-au dus în adunarea lor,⁶⁷ și au zis: „De ești Tu Hristosul, spune-ne!” Iară El li-a zis: „De v'aș spune, nu ați crede; ⁶⁸ și de v'aș întreba *dece M'ați legat*, nu Mi-ați răspunde, nici nu Mi-ați da drumul.”⁶⁹ Deacum Fiul Omului va ședeă deadreaptă puterii lui Dumnezeu.⁷⁰ Atuncea toți au zis: „Așă dară Tu ești Fiul lui Dumnezeu?” Și El li-a zis: „Voi ziceți, că Eu sunt.”⁷¹ Iară ei au zis: „Ce mărturie ne mai trebuie? Căci noi înșine am auzit din gura Lui.”

CAP. 23.

¹ Și sculându-se toată mulțimea lor, L-au dus la Pilat,² și au început a-L învinui, zicând: „Pe acesta L-am găsit răzvrătind neamul nostru și oprind a da dajdie Cesarului, numindu-Se pe Sine împăratul Hristos.”³ Iar Pilat L-a întrebat, zicând: „Tu ești împăratul Iudeilor?” El însă răspunzându-i, a zis: „Tu zici.”

⁴ Atunci Pilat a zis către arhierii și către mulțime „La omul acesta nu găsesc nici-o vină.”⁵ Iară e stăruiau, zicând, că răzvrătește poporul, învățând prin toată Iudeea, începând din Galileea până aicea.

⁶ Și auzind Pilat de Galileea, a întrebat dacă mul e galileian,⁷ și aflând că este de sub stăpâ-

nirea lui Irod, L-a trimis la Irod, care în acele zile era și el în Ierusalim. ⁸ Iară Irod, văzînd pe Iisus, s'a bucurat mult, căci demult dorea să-L vadă, pentru că auzise multe de El, și nădăjduia să vadă făcându-se de Dănsul vreo minune; ⁹ și I-a pus multe întrebări, dară El nu i-a răspuns nimica. ¹⁰ Arhierii și cărturarii însă fiind de fașă, îl învinuiau cumplit. ¹¹ Iară Irod cu ostașii săi, ca să-L batjocorească și să-și rădă de El, L-a îmbrăcat într-o haină strălucită și L-a trimis înapoi la Pilat. ¹² Și în ziua aceea Pilat și Irod s'au făcut prieteni unul cu altul, căci mai înainte erau învrăjbiți între dănsii.

¹³ Pilat însă chemând Arhierii și căpeteniile și poporul, ¹⁴ a zis către ei: „Mi-ați adus pe Acest Om, ca răzvrătînd poporul, și iată eu L-am cercetat înaintea voastră și n'am găsit pe Omul Acesta vinovat cu nimic din celece-l imputați. ¹⁵ Ba nici Irod n'a găsit, căci l'am trimis la el, și iată El n'a făcut nimic vrednic de moarte. ¹⁶ Deci, dupăce-L voi pedepsi, îi voi da drumul. ¹⁷ Trebuie însă să li libereze de sărbători un vinovat. ¹⁸ Însă toată mulțimea a strigat, zicând: „La moarte Acesta, iar nouă să ni liberezi pe Varavă!“ ¹⁹ Varavă însă era închis în temniță pentru că făcuse tulburare și omor în cetate. ²⁰ Pilat din nou vrînd să dea drumul Lui Iisus, și-a rădicat glasul. ²¹ Ei însă strigau zicând: „Răstignește-L, răstignește-L!“ ²² Iară el pentru a treia oară li-a zis: „Dară ce rău a făcut Acesta? Eu n'am găsit în El nimic vrednic de moarte. Deci, după ce-L voi pedepsi, îi voi da drumul.“ ²³ Ei însă cereau înainte în gura mare să fie răstignit. Și strigătele lor și ale arhierilor au birrit: ²⁴ Pilat a hotărât să se facă după cererea lor; ²⁵ și îl-a liberat

pe cel aruncat în temniță pentru tulburare și omor, pe care-l cereau, iar pe Iisus L-a dat în voea lor. ²⁶ Și când li duceau să-L răstignească, prinzînd pe un orecaie Simon din Cirena, care se întorcea din țarină, l-au pus Crucea în spate să o ducă în urma lui Iisus.

²⁷ Și urmau după Dănsul mulțime multă de popor și de femei, care-L plîngeau și-L boceau. ²⁸ Iară Iisus întorcându-se spre ele, a zis: „Fille ale Ierusalimului, nu mă plîngeți pe Mine, ci plîngeți-vă pe voi și pe copiii voștri; ²⁹ căci iată vin zile, în care se va zice: Ferice de cele sterpe, de sâmurile care n'au născut și de fițele care n'au alăptat! ³⁰ Atunci vor începe oamenii a zice munților: Cădeți peste noi, și dealurilor: Acoperiți-ne! ³¹ Că dacă cu pomul verde se fac acestea, apoi ce se va face cu cel uscat?“

³² Și aduceau împreună cu El alți doi făcători de rele, ca să-l piarză. ³³ Iar dacă au ajuns la locul, numit al căpăținei, L-au răstignit acolo pe El și pe făcătorii de rele: unul de-a dreapta și altul de-a stînga. ³⁴ Iisus însă a zis: „Părinte, iartă-i, căci nu știu ce fac!“ Și ostașii aruncând sorți, au împărțit hainele Lui.

³⁵ Și stătea poporul și privea. Iară căpeteniile împreună cu el își băteau joc de Dănsul, zicând: „Pe alții a mântuit; mântuiască-se și pe Sine, de este El Hristosul, Alesul lui Dumnezeu.“ ³⁶ Și își făceau răs de Dănsul și ostașii, apropiindu-se și aducându-l oșet, ³⁷ și zicând: „De ești regele Iudeei, mântuește-Te pe sine!“

³⁸ Și deasupra Lui pe o tăbliță era scris cu lît-

re elinești și romanești și evreești : „Acesta este Regele Iudeilor.”

³⁹ Iară unul din făcătorii de rele, cei răstigniți, îl hulea, zicând : „De ești Tu Hristosul, mântuește-Te pe tine însuși și pe noi.” ⁴⁰ Răspunzând însă celălalt, îi impută, zicând : „Nu te temi tu de Dumnezeu, că în aceeași osândă ești ?” ⁴¹ Dar noi după dreptate *suntem osândiți*, căci primim cele cuvenite după faptele noastre, iar Acesta nimic rău nu a făcut.” ⁴² Și a zis către Iisus : „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta !” ⁴³ Iară Iisus i-a zis : „Adevărul îți grăesc : astăzi vei fi cu Mine în rai.”

⁴⁴ Și eră cam prin ceasul al șaselea, și s'a întunecat soarele, și s'a făcut întunec peste tot pământul până la ceasul al noulea ; ⁴⁵ și s'a întunecat soarele și catapeteazma bisericii s'a splintecat prin mijloc.

⁴⁶ Iară Iisus strigând cu glas mare, a zis : „Părinte, în mâinile Tale îmi dau duhul !” Și aceasta zicând, Și-a dat duhul.

⁴⁷ Și văzând suteașul ceea ce se petrecuse, a proslăvit pe Dumnezeu și a zis : „Cu adevărat omul acesta a fost drept.” ⁴⁸ Și toată mulțimea, care se adunase la priveștiștea aceasta, văzând cele ce se petrecuseră, s'a întors, bătându-se în piept. ⁴⁹ Iară toți cunoscuții Lui și femeile, care veniseră după El din Galileea, stând departe, priveau acestea.

⁵⁰ Și iată un bărbat, cu numele Iosif,—membru al sfatului și om bun și drept, care eră din Arimateea, un oraș al Iudeilor, ⁵¹ și care nu luase parte la sfatul și la fapta lor, așteptând și el Împărăția lui Dumnezeu,—⁵² a venit la Pilat și a cerut trupul lui

Iisus. ⁵³ Și pogorându-L *de pe cruce*, L-a înfășurat cu giulgiu și L-a pus într'un mormânt, săpat în piatră, unde nimenea niciodată nu fusese pus. ⁵⁴ Și ziua *aceea* eră Vineri, și se lumină spre Sâmbătă.

⁵⁵ Și femeile cari veniseră cu Iisus din Galileea, urmaseră după Iosif și văzuseră mormântul și cum se așezase trupul lui Iisus ; ⁵⁶ și întorcându-se, au pregătit mirezme și aromate ; sâmbătă însă s'au odihnit după porunca *legii*.

CAP. 24.

¹ Iară în ziua cea dintâlu a săptămânii, foarte de dimineață, au venit ele la mormânt, aducând mirezmele ce gătiseră ; și împreună cu dânselle *au venit* și altele ; ² dară au găsit piatra răsturnată de pe mormânt ; ³ și intrând, n'au găsit trupul Domnului Iisus, ⁴ Și pecând se miră ele de aceasta, lată, au stătut înaintea lor doi bărbați în veșminte strălucitoare. ⁵ Iară ele înfricoșându-se și plecându-și fețele la pământ, *aceia* au zis către dânselle : „Ce căutați pe Cel viu cu cei morți ?” ⁶ Nu este aceea, ci s'a sculat ; aduceți-vă aminte, cum v'a grăit, fiind încă în Galileea, ⁷ zicând, că Fiul Omului trebuie să fie dat pe mâna oamenilor păcătoși și să fie răstignit, și a treia zi să învie.” ⁸ Și și-au adus *ele* aminte de spusele Lui.

⁹ Și întorcându-se dela mormânt, au vestit acestea toate celor unsprezece și tuturor celorlalți *ucenici*. ¹⁰ Și celece au spus acestea apostolilor erau : Maria Magdalena, și Ioana, și Maria, *mama* lui Iacov, și altele. ¹¹ Însă spusele lor s'au părut *ucenicilor* ca o aiurare și nu le-au crezut. ¹² Petru

Însă sculându-se, a alergat la mormânt, și plecându-se, a văzut numai giulgiurile întinse; și s'a întors înapoi, mirându-se în sine de celece se petrecuseră.

¹³ Și lată, în aceiași zi doi din ei mergeau la un sat, care se numea Emaus, și eră departe de Ierusalim ca la șasezeci de stadii, ¹⁴ Și aceștia vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea, ¹⁵ Și pecând grăeau și se întrebau ei de acestea, apropiindu-se și însuși Iisus, mergea împreună cu dânsii. ¹⁶ Însă ochii lor erau împiedecați de a-L cunoaște, ¹⁷ Și a zis Iisus către dânsii: „Despre ce grăiți voi unul cu altul mergând, și *pentruce* sunteți triști?” ¹⁸ Și răspunzând unul, care se numea Cleopa, a zis către El: „Au numai Tu singur ești străin în Ierusalim și nu știi celece s'au petrecut în el zilele acestea?” ¹⁹ Și El li-a zis: „Care?” Iară ei I-au zis: „Cele despre Iisus Nazarineanul, Care era prooroc, puternic cu fapta și cu cuvântul înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul; ²⁰ cum L-au dat arhierii și căpeteniile noastre să fie osândit la moarte și L-au răstignit. ²¹ Noi însă nădăjdueam, că El este Acela, Care trebuia să izbăvească pe Israel; și totuși astăzi e a treia zi decând s'au petrecut acestea. ²² Ci și niște femei de ale noastre ne-au umplut de mirare: ele au fost disdedimineață la mormânt și n'au găsit trupul Lui; ²³ și întorcându-se, au spus că li s'ar fi arătat niște Îngeri, cari spun că El este viu. ²⁴ Și s'au dus și unii din noi la mormânt și au găsit așa, cum spusese și femeile, dar pe El nu L-au văzut.” ²⁵ Atuncea El li-a zis: „O nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede toate celece au grăit prooroții! ²⁶ Nu trebuia

oare Hristos să pătimească acestea și să intre în slava Sa?” ²⁷ Și începând dela Moisa și dela toți proorocii, le-a tălcuit lor cele *scrise* pentru El în toate scripturile. ²⁸ Și s'au apropiat de satul la care mergeau, iară El să făcea că merge mai departe. ²⁹ Și ei L-au îndemnat zicând: „Rămăi cu noi, căci ziua a trecut și e spre sară.” Și a intrat să rămăie cu dânsii. ³⁰ Iar dacă S'a așezat la masă cu ei, a luat pâinea și binecuvântând, a frânt și li-a dat. ³¹ Atunci li s'au deschis ochii și L-au cunoscut; însă El s'a făcut nevăzut de ei. ³² Și au zis unul către altul: „Au nu ardea în noi inima noastră, când ni grăea El pe cale și când ni tălcuea scripturile?” ³³ Și sculându-se ei în ceasul acela, s'au întors la Ierusalim și au găsit adunați pe cei unsprezece ucenici și pe ceice *erau* cu dânsii, ³⁴ cari spuneau, că Domnul S'a sculat cu adevărat și S'a arătat lui Simon. ³⁵ Și au povestit și ei celece se petrecuseră pe cale și cum Domnul S'a cunoscut de dânsii la frângerea pânii,

³⁶ Dar pecând grăeau ei acestea, însuși Iisus a stătut în mijlocul lor și li-a zis: „Pace vouă!” ³⁷ Iară ei spăimântându-se și turburându-se, li se părea că văd un duh. ³⁸ El însă li-a zis: „Pentru ce vă turburați și *pentruce* se stărnesc asemenea gânduri în inimile voastre? ³⁹ Priviți mâinile și picioarele mele, căci Eu însumi sunt; pipăiți-mă și vedeți, că duhul n'are carne și oase, cum vedeți că am Eu.” ⁴⁰ Și zicând aceasta, li-a arătat mâinile și picioarele. ⁴¹ Și încă necrezând ei de bucurie și mirându-se, li-a zis: „Aveți ceva de mâncare?” ⁴² Iară ei I-au dat o bucată de pește fript și din-

Într'un fagur de miere. ⁴³ Și luând, a mâncat înaintea lor.

⁴⁴ Apoi li-a zis : „Acestea vi le-am grăit Eu, când eram cu voi, că trebuie să se împlinească toate cele scrise despre Mine în legea lui Moisa și în prooroci și în Psalmi.“ ⁴⁵ Atunci li-a deschis mintea lor, ca să înțeleagă scripturile, ⁴⁶ și li-a zis : „Așa este scris și așa trebuie să pătimească Hristos și să învie din morți a treia zi, ⁴⁷ și să se propovăduiască în numele Lui pocăința și iertarea păcatelor la toate popoarele, începând de la Ierusalim. ⁴⁸ Iară voi sunteți martori acestora, ⁴⁹ și iată Eu voi trimite făgăduința Tatălui Meu preste voi. Voi însă rămâneți în cetatea Ierusalimului, până vă veți îmbrăca cu putere de sus“.

⁵⁰ Apoi i-a scos afară din cetate, până în Viteia, și rădicându-și mâinile, i-a binecuvântat, ⁵¹ și când îi binecuvânta, a început a se depărta de ei și a se înălța la cer. ⁵² Iară ei închinându-se Lui, s'au întors în Ierusalim cu bucurie mare, ⁵³ și erau pururea în biserică, lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu. Amin.

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ IOAN

SFÂNTA EVANGHELIE

DUPĂ

IOAN

CAP. I.

¹ La început era Cuvântul; și Cuvântul era la Dumnezeu; și Dumnezeu era Cuvântul. ² Acesta la început era la Dumnezeu. ³ Toate printr'însul s'au făcut, și fără de Dănsul nimic ce-i făcut nu s'a făcut. ⁴ Intr'însul era viața; și viața era lumina oamenilor; ⁵ și lumina luminează în întuneric; și întunericul n'a cuprins-o.

⁶ Fost-a trimis de la Dumnezeu un om, numele căruia era Ioan. ⁷ Acesta venise ca mărturie, să mărturisească de Lumină, ca toți să creadă printr'însul. ⁸ Nu era acela lumina, ci fusese trimis ca să mărturisească de lumină. ⁹ Cuvântul era lumina cea adevărată, care venind în lume, luminează pe tot omul; ¹⁰ acesta în lume era, și lumea printr'însul s'a făcut, dar lumea nu-L cunoștea; ¹¹ la ai Săi venise, și ai Săi nu L-au primit. ¹² Iar celor câți L-au primit și cred în numele Lui, li-a dat putere să se facă fii lui Dum-

nezeu, ¹⁸ cari nu din sînge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci dela Dumnezeu sunt născuți.

¹⁴ Și Cuvîntul S'a întrupat, și a locuit între noi, și am văzut slava Lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr. ¹⁵ Ioan mărturisea despre El și strigă, zicînd: „Acesta este, de care ziceam: Cel ce vine după mine a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost.” ¹⁶ Și din deplinătatea Lui noi toți am primit și har peste har: ¹⁷ căci legea prin Moisa s'a dat, iară harul și adevărul s'au făcut prin Iisus Hristos.

¹⁸ Pe Dumnezeu nimenea niciodată nu L-a văzut, ci Fiul cel Unulnăscut, Care este în sinul Tatălui, Acela a mărturisit. ¹⁹ Și iată mărturia lui Ioan, pe care a dat-o cînd iudeii au trimis din Ierusalim preoți și leviți să-l întrebe: „Cine ești Tu?” ²⁰ Atuncea el a mărturisit și nu a tăgăduit; și a mărturisit că nu sunt eu Hristosul. ²¹ Și L-au întrebat: „Ce dară? Ilie ești tu?” Și a zis: „Nu sunt!” — „Proorocul ești tu?” Și a răspuns: „Nu!” ²² Zisu-i-au deci: „Cine dară ești? ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis: ce zici tu de tine însuși?” ²³ Zis-a Ioan: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, precum a spus Isaia proorocul.” ²⁴ Trimisiții însă erau din farisei; ²⁵ și l-au întrebat și au zis către el: „Atunci la ce botezi, dacă nu ești nici Hristosul, nici Ilie, nici proorocul?” ²⁶ Și răspunzînd Ioan, le-a zis: „Eu botez în apă; stă însă între voi Cîineva, pe Care voi nu-L știți; ²⁷ Acela este Celce vine după mine, dar Care a ajuns să fie înaintea mea, și eu nu sunt vrednic să-l desleg cureaua încălțămintei Lui”.

²⁸ Acestea se petreceau în Betabara, de ceaparte de Iordan, unde botează Ioan.

²⁹ Adouazi vede Ioan pe Iisus venind spre dînsul și zice: „Iată Mielul lui Dumnezeu, care rădică păcatul lumii!” ³⁰ Acesta este, de care am zis: Vine după mine un Om, Care a ajuns să fie înaintea mea, pentru că înainte de mine a fost. ³¹ Eu nu-L cunoșteam, dară pentru aceea am venit să botez în apă, ca să fie arătat lui Israel”. ³² Și a mărturisit Ioan, zicînd: „Am văzut] Duhul, pogorându-Se din cer, ca un porumb, și rămînînd peste Dînsul. ³³ Eu nu-L cunoșteam, dară Celce m'a trimis să botez în apă mi-a spus: peste cine vei vedea pogorându-Se Duhul și rămînînd peste Dînsul, Acela este Celce botează cu Duh Sfînt. ³⁴ Și am văzut și am mărturisit, că Acesta este Fiul lui Dumnezeu”.

³⁵ Adouazi iarăși sta Ioan acolo cu doi din ucenicii lui; ³⁶ și văzînd pe Iisus trecînd, a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu!” ³⁷ Și cei doi ucenici l-au auzit grăind *aceasta*, și s'au dus după Iisus, ³⁸ iară Iisus întorcându-Se și văzîndu-i venind după Dînsul, li-a zis: „Ce căutați?” Și ei l-au răspuns: „Ravvi, — adică: învățătorule, — unde locuiești?” ³⁹ Și El le-a zis: „Veniți și vedeți”. Și ei s'au dus și au văzut unde ședea și au rămas cu Dînsul în ziua aceea, căci eră cam pe la zece ceasuri*). ⁴⁰ Unul din cei doi, cari auziseră de Iisus de la Ioan și urmaseră după Dînsul, eră Andrei, fratele lui Simon Petru. ⁴¹ Și Andrei a găsit întâi pe Simon, fratele său, și i-a zis: „Am găsit pe Messia, adică pe Hristos”. ⁴² Și l-a adus la Iisus. Și căutînd

*/ Ora zece a ucenicilor de atunci răspunde azi cu ora 16.

Iisus la el, a zis : „Tu ești Simon, fiul lui Ionă; tu te vei chema Chifă, adică Petru“.

⁴³ Adouazi Iisus a voit să ineargă în Galileea și a găsit pe Filip și i-a zis : „Urmează-Mi!“ ⁴⁴ Filip însă eră din Betsaida, din orașul lui Andrei și alui Petru.

⁴⁵ Iar Filip a găsit pe Natanail și i-a zis : „Am găsit pe Acela, despre Care a scris Moisiă în lege și proorocii, *adecă* pe Iisus Fiul lui Iosif din Nazaret“. ⁴⁶ Iară Natanail i-a zis : „Din Nazaret poate oare să fie ceva bun?“ Și Filip i-a zis „Vină și vezi!“ ⁴⁷ Și văzînd Iisus pe Natanail venind spre El, a z'is despre dănsul : „Iată cu adevărat israelit, în care nu este vicleșug!“ ⁴⁸ Iară Natanail a zis către Dănsul : „De unde mă cunoști?“ Și răspunzînd Iisus, i-a zis : „Înainte de a te chema Filip, fiind tu sub smochin, te-am văzut“. ⁴⁹ Și l-a răspuns Natanail : „Ravvi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu! Tu ești împăratul lui Israel!“ ⁵⁰ Iară Iisus răspunzînd, i-a zis : „Crezi, pentrucă ți-am spus că te-am văzut sub smochin; Mai mări decăt aceasta vei vedeă“. ⁵¹ Și i-a mai zis : „Amin, amin vă grăesc: deacum ve-ți vedeă cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului“.

CAP. 2.

¹ A treia zi s'a făcut o nuntă în Cana Galileei, și mama lui Iisus eră acolo. ² Și a fost chemat la nuntă și Iisus și ucenicii Lui. ³ Și sfârșindu-se vinul, mama lui Iisus zice către Dănsul : „Nu au vin.“ ⁴ Iară Iisus zice : „Ce este Mie și Tie, femeie? Îneă

n'a venit ceasul Meu*). ⁵ Zice mama Sa către slugi: „Orce vă va zice, să faceți!“ ⁶ Și erau acolo șase vase de peatră, așezate pentru curățire *după datina iudeilor*, în care încăpeau câte două sau trei vedre. ⁷ Zis-a Iisus către slugi : „Umpleți vasele cu apă!“ Și le-au umplut până sus. ⁸ Apoi le-a zis : „Scoațeți acum și aduceți nunului!“ Și i-au adus. ⁹ Și după ce a gustat nunul apace se făcuse vin, — și nu știa de unde este *acest vin*; slugile însă, care scosseră apă, știau, — strigă nunul pe mire, ¹⁰ și-i z'ce : „Tot omul pune întâi vinul cel bun și dacă se îmbată *mesenii*, pune pe cel mai prost; tu însă ai ținut vinul cel bun până acum“.

¹¹ Astfel a făcut Iisus începutul minunilor în Cana Galileei, și Și-a arătat slava Sa, și au crezut într'Isul ucenicii Lui.

¹² După această S'a pogorât la Capernaum El, și mama Sa, și frații Săi, și ucenicii Săi; dară n'a rămas acolo zile multe; ¹³ căci erau aproape paștile iudeilor, și Iisus S'a suit la Ierusalim; ¹⁴ și a găsit în biserică pe vânzătorii de boi și de oi și de porumbel, și pe schimbătorii de bani șezînd. ¹⁵ Și făcînd biciu de frînghie, a alungat din biserică pe toți, și oile și boii; și banii schimbătorilor i-a risipit, și mesele le-a răsturnat; ¹⁶ Iară celorce vindeau porumbel li-a zis : „Luați acestea de alcea, și nu faceți casa Tatălui Meu casă de neguțătorie“.

*) Versetul 4 dă multă pricină de vorbă. Dar dacă se traduce în românește liber, atunei înțelesuri lui e limpede : „Femeie, ce ne privește pe Mine și pe Tine? De ce nu-i nuntă Mea.“ Din acest răspuns s'ar vedea pareca un fel de nepăsare a Domnului față de nevoia altora. Însa tonul și mișca lui Iisus, de bună seamă au înălțat în această împrejurare, deiace se vede din celelalte sf. Fecioara zice slugilor,

¹⁷ Iar ucenicii Lui și-au adus aminte, că este scris : „Răvna pentru casa Ta mă mistue“. ¹⁸ Și începând iudeii să grăească, au zis către Dânsul : „Ce semne arăți că ai dreptul să faci acestea?“ ¹⁹ Iară Iisus li-a răspuns și a zis : „Dărmați biserica aceasta, și în trei zile o voi rădica“. ²⁰ Atunci iudeii au zis : „În patruzeci și șase de ani s'a zidit biserica aceasta, și Tu o vei rădica în trei zile?“ ²¹ El însă grăea de biserica trupului Său. ²² Dar când s'a sculat din morți, ucenicii Săi și-au adus aminte, că le spusese aceasta, și au crezut Scriptura și cuvântul ce li-l spusese Iisus.“

²³ Și cât a stat în Ierusalim, la sărbătorirea Paștelor, mulți văzând semnele ce făcea, au crezut în numele lui. ²⁴ Iar însuși Iisus nu se încredea în ei, pentrucă-i știa pe toți, ²⁵ și n'avea trebuință să-l dea cineva mărturie despre om, căci El singur știa ce-i în om.

CAP. 3.

¹ Eră însă printre farisei un om, numele căruia eră Nicodim ; un fruntaș al iudeilor. ² Acesta a venit noaptea la Iisus și a zis către Dânsul : „Ravvi, știm că țiești învățător, și veniți dela Dumnezeu, căci astfel de semne, ca celece le faci Tu, nime nu le poate face, de n'ar fi Dumnezeu cu dânsul.“

³ Răspuns-a Iisus, și a zis către dânsul : „Adevărul adevărat îți spun : de nu se va naște cineva din nou, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu“.

⁴ Zis-a Nicodim către Dânsul : „Cum poate un om să se nască, bătrân fiind ? Poate el oare să

între adouaoară în pântecel mamel sale și să se nască din nou ?

⁵ Răspuns-a Iisus : „Adevărul, adevărat îți spun : De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu. ⁶ Ceeace-i născut din trup, trup este ; și ceeace-i născut din Duh, Duh este. ⁷ Nu te miră, că ți-am spus : trebuie să vă nașteți din nou ! ⁸ Vântul suflă încotro voește și glasul lui 'l-auzi, dară nu știi de unde vine și unde merge. Așa-i și cu tot cel născut din Duh“.

⁹ Răspuns-a Nicodim și i-a zis : „Cum poate să se facă aceasta ?“

¹⁰ Răspuns-a Iisus și i-a zis : „Tu ești învățătorul lui Israil, și nu știi oare aceasta ? ¹¹ Adevărul adevărat îți grăesc : că ceeace știm spunem, și mărturisim ceeace am văzut ; dară mărturia noastră nu o primiți ; ¹² și dacă nu credeți când vă grăim de cele pământești, cum veți crede de vă vom grăi de cele cerești ? ¹³ Nimenea nu s'a suit în cer decât numai celce s'a pogorât din cer : Fiul omului, care este în cer ; ¹⁴ și precum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe și Fiul Omului, ¹⁵ ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. ¹⁶ Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Unulnăscut Fiul Său L-a dat, ca tot celce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică. ¹⁷ Pentrucă Dumnezeu n'a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să se mântuiască prin El. ¹⁸ Celce crede în El nu se judecă ; iară celce nu crede iată-i judecat, pentrucă n'a crezut în numele Fiului Unulnăscut al lui Dumnezeu. ¹⁹ Iar judecata este aceasta, că lumina a venit în

lume, iară oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina, pentru că faptele lor erau rele; ²⁰ căci tot celce face *fapte* rele urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vădească faptele lui, pentru că sunt rele; ²¹ iară celce face adevărul, vine la lumină, ca să se vădească faptele sale, pentru că în Dumnezeu sunt lucrate“.

²² După aceasta a venit Iisus și ucenicii Lui în pământul Iudeei și a rămas acolo cu ei și boteză. ²³ Eră însă și Ioan în Enon, aproape de Salim, și boteza acolo, pentru că acolo erau apele mari, și veneau mulți și se botezau; ²⁴ căci Ioan încă nu eră închis în temniță. ²⁵ Și se stărnise atunci între ucenicii lui Ioan și Iudei o neînțelegere pentru curățenie, ²⁶ și au venit la Ioan și au zis către dânsul: „Ravvi, celce eră cu tine de ceaparte de Iordan, pe care tu L-ai mărturisit, iată-L botează și toți se duc la Dânsul“.

²⁷ Răspuns-a Ioan și a zis: „Nu poate omul să ia nimic, de nu-i va fi dat din cer.“ ²⁸ Voi înșivă în! sunteți martori, că am zis: Nu sunt eu Hristosul, ci că sunt trimis înaintea Lui. ²⁹ Celce are mireasă e mire; iară prietenul mirei, care stă lângă el și-l ascultă, se umple de bucurie când aude glasul mirei; deci această bucurie a mea s'a împlinit. ³⁰ Acela se cuvine să crească, iară eu să mă micșorez. ³¹ Celce vine de sus, deasupra tuturor este; celce este de pe pământ, pământesc este și cele de pe pământ grăește; celce vine din cer, este deasupra tuturor, ³² și ce a văzut și a auzit, aceea mărturisește, și mărturia Lui nimenea nu o primește. ³³ Celce primește mărturia Lui adevărește că Dumnezeu este adevărat. ³⁴ Căci Acela, pe Care L-a trimis Dumnezeu,

grăește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu dă Duhul cu măsură. ³⁵ Tatăl iubește pe Fiul și toate le-a dat pe mâna Lui. ³⁶ Celce crede în Fiul are viață veșnică; iară celce nu crede în Fiul nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu va fi peste dânsul“.

CAP. 4.

¹ Iar când a aflat Iisus, că fariseii au auzit, că El botează și face mai mulți ucenici de cât Ioan, — ² măcar că însuși Iisus nu boteza, ci botezau ucenicii Lui, — ³ a părăsit Iudeea și S'a dus iarăși în Galileea. ⁴ Trebueă însă să treacă prin Samaria. ⁵ A ajuns deci la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de țarina, pe care Iacov o dăruise fiului său Iosif, și eră acolo fântâna lui Iacov. ⁶ Iisus fiind obosit de călătorie a șezut la fântână. Aceasta eră cam prin ceasul al șaselea ^{*}). ⁷ Atuncea a venit o femeie din Samaria, ca să scoată apă; și Iisus i-a zis: „Dă-Mi să beau!“ — ⁸ Căci ucenicii Săi se duseseră în cetate, ca să cumpere mâncare. ⁹ Zisu-l-a deci femeia samarineancă: „Cum tu, care ești Iudeu, cei să bei apă dela mine, care sunt samarineancă?“ Căci Iudeii nu au nici un amestec cu samarineenii. ¹⁰ Și răspunzînd Iisus, i-a zis: „De ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Celce ți-a zis: „Dă-Mi să beau“, ai fi cerut tu dela Dânsul și ți-ar fi dat apă vie“. ¹¹ Zis-a femeia către Dânsul: „Doamne, fântâna este adâncă și nici ciutură nu ai; de unde dar ai apa cea vie?“ ¹² Au doară Tu ești mai mare de cât Iacov, părintele nostru, care ne-a dat fântâna aceasta, din care a băut și el

* Ceasul al șaselea al evreilor e ceasul al doisprezecelea de azi.

Insuși, și fiii lui, și turmele lui?" ¹³ Și răspunzînd Iisus, i-a zis: „Tot celce bea din apa aceasta, va înseta iarăși; ¹⁴ iară celce va bea din apa, pe care i-o voi da Eu, nu va înseta în veac; ci apa, pe care i-o voi da, se va face întrînsul izvor de apă, care curge spre viața veșnică". ¹⁵ Zis-a femeia către Dănsul: „Doamne, dă-mi apa aceasta, ca să nu mai înșătez, nici să mai vin aicea să scot apă!" ¹⁶ Zis-a ei Iisus: „Mergi de chiamă pe bărbatul tău și vină aicea!" ¹⁷ Răspuns-a femeia și a zis: „Nu am bărbat". Iară Iisus i-a zis: „Bine ai zis, că n'ai bărbat; ¹⁸ căci cinci băbrați ai avut, și acela, pe care îl ai acum, nu-ți este bărbat; aceasta adevărat ai spus". ¹⁹ Zis-a femeia către Dănsul: „Doamne, văd că Tu ești proroc." ²⁰ Părinții noștri s'au închinat în muntele acesta, voi însă ziceți, că în Ierusalim este locul, unde se cuvine a se închina". ²¹ Zis-a ei Iisus: „Crede-Mă, femeie, că va veni vremea, când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui." ²² Voi nu știți cui vă închinați, iar noi știm Cui ne închinăm, căci mântuirea este dela iudel." ²³ Dară va veni vremea, și a-și venit, când adevărații închinători se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul, căci Tatăl astfel de închinători caută." ²⁴ Dumnezeu este duh, și celce se închină Lui, se cuvine să se închine cu duhul și cu adevărul". ²⁵ Zis-a femeia către Dănsul: „Știu, că are să vie Messia, adică Hristos, și când va veni Acela, ne va spune toate". ²⁶ Iară Iisus i-a zis: „Eu sunt, Celce grăesc cu tine".

²⁷ În vremea aceasta au venit ucenicii Lui și s'au mirat, că grăea cu o femeie; dară nimene nu I-a zis: „Ce întrebi?" Sau: „Ce grăești cu dânsa?"

²⁸ Femeia însă, lăsându-și vasul de apă, s'a dus în cetate și a zis oamenilor: ²⁹ „Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva e acesta Hristosul?"

³⁰ Deci au eșit oamenii din cetate și veneau spre Dănsul. ³¹ Între acestea însă ucenicii L-au rugat și au zis: „Învățătorule, mănâncă!" ³² Iară El le-a zis: „Eu am de mâncat o mâncare, pe care voi nu o știți". ³³ Deaceia ucenicii ziceau unul către altul: „Nu cumva I-a adus cineva de mâncare?" ³⁴ Iisus însă le-a zis: „Mâncarea Mea e să fac voea Celuice M'a trimis și să isprăvesc lucrul Lui." ³⁵ Nu ziceți voi oare, că mai sunt patru luni, și va veni secerișul? Iată vă zic: rădicați-vă ochii și priviți holdele, că sunt albe și gata de seceriș; ³⁶ și celce seceră primește plată și adună rod pentru viața veșnică, ca și celce scamănă și celce seceră deopotrivă să se bucure." ³⁷ Căci în *împrejurarea* aceasta e adevărată zicătoarea, că unul samănă și altul seceră." ³⁸ Eu v'am trimis să secerăți ceace n'ați muncit; alții s'au ostentit și voi ați intrat în osteneala lor".

³⁹ Mulți samarineni însă din cetatea aceea au crezut într'Însul după spusa femeii, care mărturisea: „Toate câte am făcut mi le-a spus". ⁴⁰ Și deaceia, când au ajuns samarineni la Dănsul, L-au rugat să rămână la dânsii, și a rămas acolo două zile; ⁴¹ și mult mai mulți au crezut după cuvîntul Lui. ⁴² Și ziceau către femei: „Acum nu credem numai pentru spusa ta, căci înșine am auzit și am aflat, că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii".

⁴³ Iară după cele două zile, a plecat de acolo și

S'a dus în Galileea; ⁴⁴ căci însuși Iisus mărturisise, că un prooroc n'are cinste în patria sa. ⁴⁵ Și dacă a sosit în Galileea, a fost primit de galileieni, cari văzuseră toate celece făcuse El la sărbători în Ierusalim, căci și ei fuseseră la sărbători. ⁴⁶ Apoi Iisus a venit iară în Cana Galileei, unde prefăcuse apa în vin.

Și eră pe atunci în Capernaum un om domnesc, al căruia fiu eră bolnav. ⁴⁷ Și auzind omul acela, că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s'a dus la Dânsul și l-a rugat să se pogoare la Capernaum și să vindece pe fiul său, căci trăgea de moarte. ⁴⁸ Iisus însă a zis către dânsul: „De nu vești vedea semne și minuni, nu vești crede“. ⁴⁹ Zis-a omul cel domnesc către Dânsul: „Doamne, pogoară-Te până nu moare fiul meu!“ ⁵⁰ Zis-a Iisus către dânsul: „Dute, fiul tău este sănătos!“ Și a crezut omul acela în cuvântul, ce i-l spusese Iisus, și s'a dus. ⁵¹ Și iată pe când se pogoră el la Capernaum l-au eșit înainte slugile sale și întâlnindu-l, l-au zis: „Fiul tău este sănătos.“ ⁵² Atuncea el l-a întrebat: „Pe la ce ceas a început să-i fie mai bine?“ Și l-au răspuns: „Ieri pela șapte ceasuri l-au lăsat frigurile“. ⁵³ Deci, a cunoscut tatăl, că tocmai acela era ceasul, în care Iisus îi zisese: „Fiul tău este sănătos.“ Și a crezut și el și toată casa lui în Domnul.

⁵⁴ Această a doua minune a săvârșit-o Iisus iarăși după întoarcerea din Iudeea în Galileea,

CAP. 5.

¹ După acestea eră o sărbătoare a iudeilor și S'a

mult Iisus la Ierusalim. ² Iară în Ierusalim este scăldătoare la poarta oilor, numită în evreește Vitezdă, care are cinci pridvoare. ³ În acestea zăceau mulțime multă de bolnavi: orbi, șchiopi, uscați, cari așteptau mișcarea apei, ⁴ căci din vreme în vreme se pogoră un inger al Domnului în scăldătoare, și turbură apa, și celece intră în scăldătoare întâi după turburarea apei, se vindecă de orice boală ar fi fost cuprins.

⁵ Și eră acolo un om bolnav de treizeci și opt de ani. ⁶ Pe acesta văzindu-l Iisus zăcând și cunoscând că zăce de multă vreme, l-a zis: „Voești să te faci sănătos?“ ⁷ Răspunsu-l-a bolnavul: „Da, Doamne; dară n'am om, care să mă vâre în scăldătoare când se tulbură apa; și deaceea până merg eu, altul se pogoară înaintea mea“. ⁸ Zisu-l-a Iisus: „Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi!“ ⁹ Și îndată s'a făcut sănătos omul acela și și-a luat patul și s'a dus. Și în ziua aceea eră Sâmbătă. ¹⁰ Deaceea au zis iudeii către cel vindecat: „E Sâmbătă, și nu se cade să-ți lai patul“. ¹¹ Iară el li-a răspuns: „Celce m'a făcut sănătos, Acela mi-a zis: Ia-ți patul tău și mergi!“ ¹² Și l-au întrebat: „Cine-l omul acela, care ți-a zis: Ia-ți patul tău și mergi?“ ¹³ Cel vindecat însă nu știa cine-l, căci Iisus se strecurase în mulțimea ce era în locul acela. ¹⁴ Dar după acestea l-a întâlnit Iisus în biserică și l-a zis: „Iată te-ai făcut sănătos, deacum să nu mai greșești, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău“. ¹⁵ Și s'a dus omul și a spus iudeilor: „Iisus este celce m'a făcut sănătos“. ¹⁶ Și deaceea prigoneau iudeii pe Iisus și căutau să-L omoare, căci făcea asemenea lucruri sâmbăta. ¹⁷ Iisus însă li-a răspuns: „Tatăl Meu până acum lucrează și

Eu lucrez" ¹⁸ Deaceea iudeii căutau încă și mai mult să-L omoare *pe Iisus*, pentru că nu numai deslegă Sâmbăta, ci și pe Dumnezeu îl numeă Tatăl Său, făcându-se pe Sine întocmai cu Dumnezeu.

¹⁹ Și răspunzînd Iisus, li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: Fiul nu poate să facă dela Sine nimic, ce nu vede pe Tatăl făcînd; căci ceea ce face Acela, aceea face și Fiul asemenea. ²⁰ Căci Tatăl iubește pe Fiul și-I arată tot ce face El, și lucruri mai mari decît acestea-I va arăta, ca voi să vă mirați. ²¹ Căci precum Tatăl scoală pe morți și-i învie, așa și Fiul învie pe cine voește: ²² pentru că Tatăl nu judecă pe nimene, ci toată judecata a dat-o Fiului, ²³ ca toți să cinstească pe Fiul, cum cinstesc pe Tatăl. Celce nu cinstesc pe Fiul, acela nu cinstesc nici pe Tatăl, Celce L-a trimis.

²⁴ „Adevărul adevărat vă spun: Celce ascultă cuvîntul Meu și crede în celce M'a trimis, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci a trecut din moarte în viață. ²⁵ Adevărul adevărat vă grăesc, că va veni vremea, și a și venit, cînd morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și ceice vor auzi vor învia; ²⁶ căci precum Tatăl are viață în Sine, așa a dat și Fiului să aibă viață în Sine, ²⁷ și l-a dat lui stăpînire să facă și judecată. pentru că este Fiul Omului. ²⁸ Nu vă mirați de aceasta, căci vine ceasul, în care toți cei din mormînte vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, ²⁹ și vor ieși ceice au făcut faptele cele bune în învierea vieții, iară ceice au făcut faptele cele rele în învierea judecării. ³⁰ „Nu pot Eu să fac dela Sine nimic. Cum aud, așa judec și judecata Mea este dreaptă, căci nu caut vocea Mea, ci vocea Tatălui Celuice M'a trimis. ³¹ De măr-

turlăsc Eu despre Mine însumi, mărturia Mea nu-l adevărată. ³² Este însă altul, care mărturisește pentru Mine, și știu că mărturia, pe care o dă *acela* pentru mine, e adevărată. ³³ Voi ați trimis la Ioan și acela a mărturisit adevărul. ³⁴ Eu însă înu iau mărturie dela om, ci zic: aceasta, pentru că voi să vă mîntuiți: ³⁵ acela eră făclia, care ardea și lumina, și voi ați dorit să vă veseliți puțin în lumina lui. ³⁶ Eu însă am o mărturie mai mare decît a lui Ioan: căci lucrurile, pe care mi le-a dat Tatăl să le fac, însuși lucrurile pe care Eu le fac, mărturisesc pentru Mine, că Tatăl M'a trimis; ³⁷ și Tatăl Celce M'a trimis, însuși a mărturisit pentru Mine, *iară voi* nici glasul Lui nu l-ați auzit vreodată, nici fața Lui n'ați văzut-o, ³⁸ și cuvîntul Lui nu-l aveți sălășluit în vol, pentru că voi nu credeți în Acela, pe Care L-a trimis El. ³⁹ Căutați scripturile, căci voi credeți că prin ele veți avea viață veșnică; ele însă mărturisesc de Mine. ⁴⁰ Dară voi nu voiți să veniți la Mine, ca să aveți viață. ⁴¹ Slavă dela oameni nu primesc, ⁴² dară vă știu, că nu aveți în voi iubirea de Dumnezeu. ⁴³ Eu am venit în numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; iară de-ar veni altul în numele său, pe acela l-ați primi. ⁴⁴ Și cum ați putea voi să credeți, cînd primiți slava unul dela altul, iară slava cea dela unicul Dumnezeu nu o căutați?

⁴⁵ „Să nu socotiți că am să vă învinovățesc înaintea Tatălui; are cine să vă învinovățesească pe voi: Moisa, în care voi nădăjduiți; ⁴⁶ căci de ați fi crezut în Moisa, ați fi crezut și în Mine, căci el despre Mine a scris. ⁴⁷ Dar dacă voi nu credeți scripturile, acelaia, cum veți crede cuvintele Mele?”

CAP. 6.

¹ După acestea S'a dus Iisus de ceaparte de Marea Galileei sau a Tiberiadei; ² și a urinat după Dânsul mulțime multă, pentru că văzuse semnele Lui, pe care le făcuse cu bolnavii. ³ Și suindu-Se în munte, a șezut acolo cu ucenicii Lui.

⁴ Și era aproape sărbătoarea Paștelor iudeilor. ⁵ Deci, rădicându-Și Iisus ochii și văzând că vine la El mulțime multă, a zis către Filip: „De unde să cumpărăm pâine, ca să mănânce aceștia?” ⁶ Aceasta însă o zise, ca să-l cerce, căci El știa ce avea să facă. ⁷ Răspunsu-l-a Filip: „Aceștia, ca să ia fiecare din ei numai câte puțin, nu li-ar ajunge pâine nici de două sute de dinari.” ⁸ Atunci Andrei, unul din ucenicii Lui, fratele lui Simon Petru, a zis către Dânsul: ⁹ „Este alcea un băetan, care are cinci pâni de orz și doi peștișori; dar pentru atâta ce înșamnă acestea?” ¹⁰ Iară Iisus a zis: „Faceți pe oameni să șadă jos”. Și era în locul acela iară mulțime multă. Deci, au șezut jos un număr de oameni ca la cinci mii. ¹¹ Iară Iisus a luat pâinile și mulțumind, a dat ucenicilor, iar ucenicii au împărțit celor ce ședeau; asemenea și din pește cât a voit. ¹² Și după ce s'au săturat, a zis Iisus către ucenicii Săi: „Adunați fărâmurile ce au rămas, ca să nu se piarză ceva.” ¹³ Și au adunat și au umplut douăsprezece coșuri de fărâmururi, rămase dela cei ce mâncaseră din cele cinci pâni de orz.

¹⁴ Iară oamenii, cari văzuseră minunea, ce făcu se Iisus, ziceau, că Acesta este cu adevărat Proorocul, celce va să vie în lume. ¹⁵ Și cunoscând Iisus

că vor să vie și să-L ia fără de veste, ca să-L facă rege, S'a dus iarăși în munte numai El singur.

¹⁶ Iară dacă s'a făcut sară, ucenicii Lui s'au pornit la marea ¹⁷ și suindu-se într-o luntre, au pornit să treacă de ceaparte de mare, la Capernaum. Și când s'a făcut întunec, Iisus nu venise încă la dâșii; ¹⁸ și suflând un vânt tare, marea era turburată. ¹⁹ Deci, plutind ei ca la douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, au văzut pe Iisus mergând pe mare și apropiindu-se de luntre, și s'au spăimântat. ²⁰ El însă li-a zis: „Eu sunt, nu vă temeți!” ²¹ Și au voit să-L ia în luntre, dar luntrea a sosit îndată la malul la care mergeau.

²² Mulțimea, care rămăsese de ceaparte de mare, văzuse că acolo altă luntre nu fusese, decât numai aceea, în care se suiseră ucenicii Lui, și că Iisus nu se suise în luntre cu ucenicii Săi, ci numai singuri ucenicii Lui plecaseră: ²³ iar adouazi când alte luntre dela Tiberiada veniseră la locul unde mâncaseră pâinea după binecuvântarea Domnului, ²⁴ mulțimea văzând, că nici Iisus, nici ucenicii Săi nu erau acolo, s'au sult și ei în luntrele acestea și s'au dus la Capernaum să caute pe Iisus. ²⁵ Și găsiindu-L de ceaparte de mare, l-au zis: „Învățătorule, când ai venit alcea?” ²⁶ Iară Iisus li-a răspuns și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: mă căutați, nu pentru că ați văzut un semn, ci pentru că ați mâncat pâine și v'ați săturat.” ²⁷ Sirguitivă nu pentru hrana cea peritoare, ci pentru hrana ce rămâne pentru viața veșnică, pe care vă va da-o Fiul Omului, căci pe Acesta Și-a pus pecetea Dumnezeu Tatăl.” ²⁸ Zis-au deci către Dânsul: „Ce să facem, ca să săvârșim lucrurile lui Dumnezeu?”

³⁹ Răspuns-a Iisus și li-a zis: „Lucrul lui Dumnezeu este acesta, ca să credeți în Celce L-a trimis El.” ⁴⁰ Iară ei li-au zis: „Dar ce semn faci Tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi?” ⁴¹ Părinții noștrii au mâncat mană în pustie, precum este scris: pâine din cer li-a dat să mănânce?” ⁴² Zis'a lor Iisus: „Adevărul adevărat vă grăesc, că nu Moisé v'a dat pâinea din cer, ci Tatăl Meu vă dă adevărata pâine din cer; ⁴³ căci pâinea lui Dumnezeu este ceea ce se pogoră din cer și dă lumii viață.” ⁴⁴ Atunci ei au zis către Dânsul: „Doamne, dă-ne pururea pâinea aceasta!” ⁴⁵ Iară Iisus li-a zis: „Eu sunt pâinea vieții; celce vine la Mine, nu va flămânzi, și celce crede în Mine nu va înseta niciodată; ⁴⁶ dară v'am spus, că deși M'ați văzut, tot nu credeți. ⁴⁷ Tot ce-Mi dă Tatăl, va veni la Mine; și pe celce vine la Mine, nu-l voi da afară; ⁴⁸ că M'am pogorât din cer, nu ca să fac voea Mea, ci voia Tatălui Celuice M'a trimis. ⁴⁹ Iară voia Tatălui Celuice M'a trimis este aceasta, ca din tot ce Mi-a dat să nu pierd nimic, ci să-l înviez în ziua cea de apoi. ⁵⁰ Și iarăși voia Celuice M'a trimis este aceasta, ca tot celce vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică și să-l înviez Eu în ziua cea de apoi.”

⁵¹ Și căteau Iudeii împotriva Lui, pentru că spusese: „Eu sunt pâinea ce s'a pogorât din cer,” ⁵² și ziceau: „Oare nu-i Acesta Iisus, Fiul lui Iosif, pe al Căruia tată și mamă îi știm? Cum dar zice, El: M'am pogorât din ceruri?”

⁵³ Iară Iisus răspunz'nd, li-a zis: „Nu cărtiți între voi! ⁵⁴ Nimenea nu poate să vie la Mine, de nu-l va atrage Tatăl Celce M'a trimis, și Eu îl voi în-

viea pe acela în ziua cea deapoi. ⁵⁵ La prooroci e scris: Și toți vor fi învățați de Dumnezeu. Deci, tot celce a auzit pe Tatăl și a primit învățătura Lui, vine la Mine. ⁵⁶ Nu doară că pe Tatăl L'ar fi văzut cineva, afară de Celce este dela Dumnezeu: Numai Acela a văzut pe Tatăl. ⁵⁷ Adevărul adevărat vă grăesc: Celce crede în Mine are viață veșnică. ⁵⁸ Eu sunt pâinea vieții. ⁵⁹ Părinții voștrii au mâncat mană în pustie și au murit, ⁶⁰ iar pâinea ce se pogoră din cer este astfel, că să mănânce cineva din ea și să nu moară. ⁶¹ Eu sunt pâinea cea vie, ce s'a pogorât din cer; de va mânca cineva din pâinea aceasta, în veci va fi viu. Și pâinea pe care o voi da Eu, este Trupul Meu, pe care-l voi da pentru viața lumii.”

⁶² Atuncea Iudeii au început a se întreba între dânsii, zicând: „Cum poate Acesta să ni dea trupul Său să-l mâncăm?”

⁶³ Iară Iisus li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: De nu veți mânca trupul Fiului Omului și de nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi; ⁶⁴ celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi; ⁶⁵ căci trupul Meu este cu adevărat mâncare și sângele Meu cu adevărat băutură este. ⁶⁶ Celce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, rămâne în Mine și Eu în El. ⁶⁷ Precum M'a trimis pe Mine Tatăl cel viu și Eu viețuesc prin Tatăl, așa și celce Mă mănâncă pe Mine, va viețui prin Mine. ⁶⁸ Astfel este pâinea ce s'a pogorât din cer; și celce va mânca pâinea aceasta, în veci va fi viu, iar nu ca părinții voștrii, cari au mâncat mană și au murit.”

⁵⁹ Acestea le-a spus Iisus când învăță *poporul* în sinagoga din Capernaum. ⁶⁰ Dar mulți din ucenicii Lui, auzind acestea ziceau: „Ciudate sunt vorbele acestea, cine le poate asculta?” ⁶¹ Iisus însă știind dela Sine, că ucenicii Săi cârtesc împotriva acestora, li-a zis: „Au doar vă scandalizează aceasta?” ⁶² Dar de-ați vedea pe Fiul Omului suindu-Se unde a fost mai înainte? ⁶³ Duhul dă viață; trupul la nimic nu folosește; cuvintele, care vi le grăesc Eu, sunt duh și viață. ⁶⁴ Sunt însă printre voi unii, cari nu cred.” Căci Iisus dela început știa, cine sunt necredincioși și cine aveă să-L vândă, ⁶⁵ și zise: „De aceea v'am și spus Eu, că nimene nu poate veni la Mine, de nu-i va fi dat dela Tatăl Meu.”

⁶⁶ De atunci mulți din ucenicii Săi s'au depărtat și nu l-au mai urmat. ⁶⁷ Și Iisus a zis către cei doisprezece: „Nu cumva voiți să vă duceți și voi?” ⁶⁸ Răspunsu-l-a Simon Petru: „Doamne, la cine să ne ducem? Cuvintele vieții veșnice Tu le ai. ⁶⁹ Și noi am crezut și am cunoscut, că Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.” ⁷⁰ Iară Iisus li-a răspuns: „Oare nu Eu v'am ales pe voi cei doisprezece? Dar unul din voi e diavol.” ⁷¹ Și aceasta o zicea El de Iuda a lui Simon Iscarioteanul, căci acesta, care eră dintre cei doisprezece, aveă să-L vândă.

CAP. 7.

¹ După aceasta Iisus umblă prin Galileea, căci prin Iudeea nu voia să mai umble, pentru că Iudeii îl căutau să-L omoare.

² Și eră aproape sărbătoarea iudaică a înfipgerii

corturilor; ³ și au zis către Dânsul frații Lui: „Ieși de alcea și du-Te în Iudeea, ca să vadă și ucenicii Tăi lucrurile pe care le faci Tu; ⁴ căci nimenea nu lucrează în ascuns, ci caută să fie cunoscut. Dacă faci asemenea *lucruri*, arată-Te lumii.” ⁵ Căci nici frații Lui nu credeau în El. ⁶ Atuncea Iisus a zis către dâșii: „Încă nu Mi-a venit timpul, iar pentru voi timpul e pururea venit. ⁷ Pe voi lumea nu vă poate ură, iar pe Mine Mă urăște, că eu mărturisesc de dansa, că faptele-i sunt rele. ⁸ Duceți-vă voi la sărbătoarea aceasta, iară Eu la această sărbătoare nu Mă duc, pentru că încă nu Mi-a venit vremea.” ⁹ Și zicându-le acestea, a rămas în Galileea.

¹⁰ După ce însă s'au dus frații Lui, atunci S'a dus și El la sărbătoare, însă nu pe față, ci așa în taină. ¹¹ Iară Iudeii îl căutau la sărbători și ziceau: „Unde-i Acela?” ¹² Și a fost pricire multă în popor pentru Dânsul: unii ziceau, că este bun, iar alții ziceau: „Nu, ci amăgește mulțimea.” ¹³ Însă, de frica Iudeilor, nimenea nu grăea de Dânsul pe față.

¹⁴ Iar la înjumătățirea praznicului a intrat Iisus în biserică și învăță; ¹⁵ și se mirau Iudeii zicând: „Cum de știe Acesta scripturile fără să fi învățat?” ¹⁶ Și răspunzând Iisus, li-a zis: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celuice M'a trimis. ¹⁷ Cine voește să facă voia Lui, va cunoaște dacă învățătura aceasta este dela Dumnezeu, sau o grăesc Eu dela Mine. ¹⁸ Celce grăește dela Sine, slava sa caută; iar Celce caută slava Celuice L-a trimis, Acela e adevărat și nu se află în El nedreptate. ¹⁹ Moisa nu v-a dat el oare legea? Dar nimene din voi nu urmează legea. Pentru ce căutați să Mă ucideți?”

²⁰ Răspuns-a mulțimea și a zis: „Ai pe dracu!

Cine caută să te ucidă ?" ²¹ Și răspunzînd Iisus, li-a zis : „Un lucru am făcut și toți vă mirați. ²² Moise v'a dat tăierea împrejur, — deși ea nu vine de la Moise, ci de la strămoși, — și tăieți împrejur pe om Sămbăta. ²³ Dacă un om primește tăierea împrejur Sămbăta, ca să nu se calce legea lui Moise, de ce vă mâniați pe Mine pentru că am făcut sănătos un om întreg Sămbăta ? ²⁴ Nu judecați după infățișare, ci judecați după dreptate”.

²⁵ Deci, ziceau unii dintre ierusalimieni : „Oare nu e Acesta, pe Care-L căutau să-L omoare ? ²⁶ Și iată El vorbește pe față și nu-I zic nimica. Nu cumva s'au încredințat căpeteniile, că Acesta-i cu adevărat Hristosul ? ²⁷ Dar pe Acesta noi îl știm deunde-i; când însă va veni Hristosul, nimenea nu va ști deunde-i”.

²⁸ Deci, rădicându-Și Iisus glasul în biserică, învâța și zicea : „Și pe mine Mă știți și știți și deunde sunt ; Eu n'am venit de sine, ci adevărat este Celce M'a trimis, pe Care voi nu-L știți ; ²⁹ Eu însă-L știu, pentru că de la El sunt și El M'a trimis”.

³⁰ Și căutau să-L prindă, dar nimene nu și-a pus mîna pe El, pentru că nu-I venise încă ceasul. ³¹ Și mulți din popor au crezut întru El și ziceau : „Hristosul când va veni, va face El oare semne mai mari decît celece face Acesta ?” ³² Și au auzit fariseii zvonindu-se acestea despre Dînsul prin popor, și au trimis arhierii și fariseii slujitori, ca să-L prindă.

³³ Iisus însă li-a zis : „Puțină vreme mai sunt cu voi, și mă voi duce la Celce M'a trimis ; ³⁴ căuta-Mă-veți și nu Mă veți afla ; și unde voi fi Eu, voi

nu puteți veni”. ³⁵ Și ziceau Iudeii între dînșii : „Unde vrea să Se ducă acesta, ca noi să nu-L găsim ? Nu cumva vrea să se ducă la cei răsipiți printre Elini și să învețe pe Elini ? ³⁶ Ce însemnează aceste cuvinte, pe care le-a zis : căuta-Mă-veți și nu Mă veți afla, și unde voi fi Eu, voi nu puteți veni ?”

³⁷ Iar în ziua de pe urmă a sărbătorii, care era cea mare, a stătut Iisus și glăsuind, a zis : „De înșătează cineva, să vie la mine și să bea. ³⁸ De crede cineva în Mine, din lăuntrul aceluia vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura”. ³⁹ Și aceasta o zicea El de Duhul, pe Care aveau să-L primească cei ce cred întru El ; căci încă nu era *peste ei* Duh Sfânt, pentru că Iisus încă nu se proslăvise.

⁴⁰ Deci, mulți din mulțime auzind cuvintele acestea, ziceau : „Acesta-i cu adevărat proorocul”. ⁴¹ Alții ziceau : „Acesta-i Hristosul”. Iar alții ziceau : „Au doară din Galileea are să vină Hristosul ? ⁴² Scriptura nu spune ea oare, că Hristosul are să vină din sămânța lui David și din orașul Vitleem, de unde a fost și David ?” ⁴³ Și astfel s'a făcut dezbinare în mulțime pentru El ; ⁴⁴ iară unii din ei voeau să-L prindă, dar nimenea nu și-a pus mîna pe Dînsul.

⁴⁵ Deci, s'au întors slujitorii la arhierii și la farisei, și aceștia li-au zis : „Pentru ce nu L-ați adus ?”

⁴⁶ Răspuns-au slujitorii : „Niciodată n'a grăit un om așa, ca omul Acesta”. ⁴⁷ Atunci fariseii li-au zis : „Nu cumva v'ați amăgit și voi ? ⁴⁸ Crezut-a oare în El cineva din căpeteni sau din farisei ? ⁴⁹ Ci poporul acesta, care nu știe legea, e blestemat”.

⁵⁰ Atunci Nicodim, care venise la El noaptea și

care era dintre dânșii, a zis: ⁶¹ „Oare legea noastră osândește pe om, fără să-l asculte mai întâi și să cunoască ce face?” ⁶² Răspuns-au *acela* și i-au zis: „Nu cumva ești și tu din Galileea? Cercetează și vei vedea, că prooroc din Galileea nu s'a sculat”. ⁶³ Apoi s'a dus fiecare la casa sa.

CAP. 8.

¹ Iară Iisus S'a dus în muntele Maslinilor; ² dimineața însă a venit iară în biserică, și tot poporul alergă la Dânsul; și El șezând, îi învăța.

³ Iar cărturarii și fariseii au adus la Dânsul o femeie, prinsă în desfrânare, și punându-o în mijlocul *mulțimei*, ⁴ au zis către El: „Învățătorule, aceeaștă femeie făcând desfrânare, a fost prinsă asupra păcatului, ⁵ și Moisi în lege ni-a poruncit, ca pe niște asemenea *femei* să le ucidem cu pietre. Tu ce zici?” ⁶ Iară aceasta o ziceau ei, ca să-L ispitească și să aibă cu ce-L învinui. Iisus însă plecându-se jos, scriea cu degetul pe pământ, năvăgându-i în samă. ⁷ Dar neconținând a întreba, S'a ridicat și le-a zis: „Celce este fără păcat între voi, să arunce întâi cu piatra în ea!” ⁸ Și plecându-se iară jos, scria pe pământ. ⁹ Iară ei auzind *aceasta* și fiind muștrați de cuget, au plecat unul câte unul, începând de la cei mai bătrâni până la cei mai din urmă, și au rămas numai Iisus și femeia, stând în mijlocul *mulțimei*. ¹⁰ Și rădicându-Se Iisus și nevăzînd pe nimene, afară de femeie, i-a zis: „Femeie, unde sunt părășii acela ai tăl? Nimene nu te-a osândit?” ¹¹ Iară ea a zis: „Nimenea, Doamne”. Zisu-l-a Iisus: „Nici Eu nu te osândesc; du-te și de acum să nu mai păcătuești!”

¹² Apoi Iisus iarăși grăi *poporului*, zicând: „Eu sunt lumina lumii. Celce-Mi urmează Mie, nu va umbla prin întunec, ci va avea lumina vieții.”

¹³ Atunci fariseii au zis către Dânsul: „Tu mărturisești de Tine însuși: mărturia Ta nu e adevărată”. ¹⁴ Răspuns-a Iisus, și li-a zis: „Deși mărturisesc Eu de Mine însumi, mărturia Mea e adevărată, că știu deunde am venit și unde Mă duc. Iară voi nu știți deunde vin și unde mă duc. ¹⁵ Voi judecați după trup; Eu nu judec pe nimenea; ¹⁶ și chiar dacă Eu aș judecă, judecata Mea este adevărată, că nu sunt singur, ci suntem doi: Eu și Tatăl Celce M'a trimis. ¹⁷ Și în legea voastră este scris, că mărturia a doi oameni este adevărată: ¹⁸ De Mine mărturisesc Eu însumi, și mărturisește de Mine și Tatăl Celce M'a trimis”. ¹⁹ Atuncea au zis către Dânsul: „Unde-i Tatăl Tău?” Răspuns-a Iisus: „Nici pe Mine nu Mă știți, nici pe Tatăl Meu. De M'ați ști pe Mine, ați ști și pe Tatăl Meu”.

²⁰ Cuvintele acestea le-a grăit Iisus la Vistierie, când învăța în biserică și nimene nu L-a prins, pentru că nu venise încă ceasul Lui.

²¹ Deci Iisus iarăși li-a zis: „Eu Mă duc: cântamă-veți și veți muri în păcatele voastre. Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni”. ²² Iară iudeii ziceau: „Au doară vrea să Se omoare, de zice; unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni?” ²³ Iar Iisus li-a zis: „Voi de jos sunteți, Eu însă sunt de sus; voi din lumea aceasta sunteți, Eu nu sunt din lumea aceasta; ²⁴ de aceea v'am și spus, că veți muri în păcatele voastre, căci de nu veți crede, că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre”.

²⁵ Atunci i-au zis: „Da' cine ești Tu?” Și Iisus

li-a răspuns: „Mai întâiu, ce să vă mai spun?
²⁶ Multe am de zis și de judecat de voi; dar celce
 M'a trimis este adevărat, și ceea ce am auzit dela
 El, aceea grăesc lumii“. ²⁷ Și ei n'au înțeles, că li
 grăea de Tatăl. ²⁸ Deci li-a zis Iisus: „Când veți
 înălța pe Fiul Omului, atunci veți afla că Eu sunt
 și că nimic nu fac dela Mine însumi, ci precum M'a
 învățat Tatăl Meu, așa grăesc; ²⁹ și Celce M'a tri-
 mis e cu Mine: Tatăl nu M'a lăsat singur, pentrucă
 Eu totdeauna fac celace-l este plăcut Lui“.

³⁰ Grăind El acestea, mulți au crezut într'Insul.
³¹ Atuncea Iisus a zis către iudeii, cari crezuseră
 într'Insul: „Dacă voi rămâneți în cuvântul Meu, cu
 adevărat înți sunteți ucenici, ³² și veți cunoaște a-
 devărul, și adevărul vă va face să fiți slobozi.“
³³ Răspunsu-l-au: „Noi suntem din neamul lui Avraam
 și niciodată n'am fost robii nimănui; cum dară zici
 Tu: veți ajunge slobozi?“ ³⁴ Iară Iisus li-a răspuns:
 „Adevărul adevărat vă grăesc: Că tot celce face
 păcatul, este rob al păcatului; ³⁵ și robul nu rămâne
 pe veci în casă, iar fiul rămâne pe veci, ³⁶ Deci,
 de vă va da fiul slobozenie, cu adevărat veți fi
 slobozi. ³⁷ Știu că sunteți din neamul lui Avraam,
 dar căutați să Mă omorâți, pentrucă cuvântul Meu
 nu încapă în voi. ³⁸ Eu grăesc ceea ce am văzut la
 Tatăl Meu; și voi deci faceți ceea ce ați văzut la
 tatăl vostru.“ ³⁹ Răspuns-au și li-au zis: „Tatăl
 nostru este Avraam“. Iar Iisus li-a zis: „De ați
 fi fiii lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați face;
⁴⁰ acum însă căutați să mă omorâți pe Mine, Omul
 Care v'a spus adevărul ce l-a auzit dela Dumne-
 zeu: Avraam n'a făcut aceasta. ⁴¹ Voi faceți lucru-
 rile tatălui vostru“. La aceasta li-au răspuns: „Noi

nu suntem născuți din desfrânare, și un singur
 tată avem: pe Dumnezeu“. ⁴² Iisus însă li-a zis:
 „De-ar fi Dumnezeu tatăl vostru, M'ați iubi pe
 mine; căci Eu dela Dumnezeu am eșit și am venit;
 căci n'am venit singur de Sine, ci Acela M'a trimis.
⁴³ Pentruce nu înțelegeți graiul Meu? Pentrucă cu-
 vântul meu nu-l puteți ascultă. ⁴⁴ Voi sunteți din
 tatăl vostru diavolul, și faptele tatălui vostru voiți
 să le faceți. Acela din început a fost ucigaș de om,
 și n'a rămas în adevăr, că adevăr nu este în el;
 și când spune minciuna, din ale sale spune, căci-l
 mincinos și tată al minciunii; ⁴⁵ iar pe Mine nu mă
 credeți, că spun adevărul. ⁴⁶ Cine din voi Mă va
 vădi de păcat? Iar de vă spun adevărul, pentruce
 nu Mă credeți? ⁴⁷ Celce este dela Dumnezeu, gra-
 iurile lui Dumnezeu le ascultă. Voi însă de aceea
 nu le ascultați, pentrucă nu sunteți dela Dumnezeu.“

⁴⁸ Răspuns-au deci iudeii și li-au zis: „Oare nu
 zicem noi bine, că Tu ești sa narinean și ai drac?“
⁴⁹ Răspuns-a Iisus: Eu nu am drac, ci cinstesc pe
 Tatăl Meu, iar voi Mă necinstiți pe Mine. ⁵⁰ Eu însă
 nu caut slava Mea; are Cine s'o caute și să judece.
⁵¹ Adevărul adevărat vă grăesc: de va păzi cineva
 cuvântul Meu, în veac nu va vedea moartea.“
⁵² Zisu-l-au iudeii: „Acum am cunoscut că ai drac:
 Avraam și proorocii au murit, și Tu zici: de va păzi
 cineva cuvântul Meu, în veac nu va gustă moarte.
⁵³ Au doară Tu ești mai mare decât tatăl nostru
 Avraam, care a murit? Și proorocii au murit. Cine
 Te pretinzi Tu că ești?“ ⁵⁴ Răspuns-a Iisus: „De
 Mă slăvesc Eu pe mine însumi, slava mea nu-i
 nimica. Pe Mine Mă proslăvește Tatăl Meu, de care
 voi ziceți, că e Dumnezeu vostru; ⁵⁵ însă voi nu

L-ați cunoscut, iară Eu îl știu; și de așa zice că nu-L știu, așa fi un mincinos asemenea vouă; dară îl știu și păzesc cuvântul Lui.⁵⁶ Avraam, părintele vostru, a fost bucuros să vadă ziua Mea; și a văzut-o și s'a bucurat.⁵⁷ Zis-au deci Iudeii către El: „Nici cincizeci de ani nu ai încă și ai văzut pe Avraam?”⁵⁸ Iară Iisus li-a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc: Eu sunt dinaintea de a se fi născut Avraam.”⁵⁹ Atuncea au luat pietre, ca să arunce în El. Iisus însă S'a ferit și trecând prin mijlocul lor, a eșit din biserică și s'a dus mai departe.

CAP. 9.

¹ Și trecând Iisus, a văzut un om orb din naștere.
² Și L-au întrebat ucenicii Săi, zicând: „Ravvi, cine a păcătuit: acesta sau părinții lui, de s'a născut orb?”
³ Răspuns-a Iisus: „Nici aceasta n'a păcătuit, nici părinții lui, ci aceasta s'a făcut, ca să se arate prin el lucrurile lui Dumnezeu.”⁴ Mie Mi se cuvine să fac lucrurile Celuice M'a trimes până este ziua; vine noaptea, când nimene nu poate lucra.⁵ Cât sunt în lume, sunt lumina lumi.”

⁶ Acestea zicând, a sculpat jos, a făcut tină cu scuipatul, și a uns cu tină ochii orbului,⁷ și i-a zis: „Mergi de te spală în scăldătoarea Siluamui”, care se tâlcuiește: trimes. Și s'a dus orbul, și s'a spălat, și s'a întors văzînd.⁸ Iar vecinii celce-l văzuseră mai înainte că era orb, ziceau: „Au nu este acesta celce ședea și cerșea?”⁹ Unii ziceau că este acela; alții ziceau că samănă cu el, iară el zicea: „eu sunt”.¹⁰ Zisu-l-au deci: „Cum ți s'au deschis ochii?”¹¹ Și răspunzînd acela, a zis: „Un om, care se numește Iisus, a făcut tină, și mi-a uns ochii și mi-a

zis: mergi la scăldătoarea Siluamului și te spală. Și m'am dus de m'am spălat, și am văzut.”¹² Zisu-i-au deci: „Unde-i Acela?” Răspuns-a: „Nu știu!”¹³ Și au dus la farisei pe celce fusese cândva orb.¹⁴ Însă când a făcut Iisus tină și a deschis ochii orbului, era Sâmbătă.

¹⁵ Deci, iarăși i-au întrebat și fariseii, cum a văzut. Și el li-a spus: „A pus tină pe ochii mei, și m'am spălat, și văd.”¹⁶ Deci, ziceau unii din farisei: „Omul Acesta nu-i dela Dumnezeu, pentru că nu ține Sâmbăta.” Iară alți ziceau: „Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni?” Și era desbinare între dâșii.¹⁷ Zis-au iarăși către celce fusese orb: „Tu ce zici de Dânsul, că ți-a deschis ochii?” Și el a zis: că-i un prooroc.¹⁸ Iudeii însă n'au crezut de el că a fost orb și a văzut, până n'au chemat pe părinții celui ce văzuse¹⁹ și i-au întrebat zicând: „Acesta-i fiul vostru, de care zic ți, că s'a născut orb? Cum dar vede acum?”²⁰ Răspuns-au părinții lui și li-au zis: „Știm că acesta-i fiul nostru, și că s'a născut orb; dar cum de vede acum, nu știm; sau cine l-a deschis ochii, noi nu știm; întrebați-l pe el, să grăească el singur despre dânsul, că e vrăstnic.”²¹ Părinții lui au răspuns așa, pentru că se se temeau de iudei, căci Iudeii se sfătuiseră, că pe cel care va mărturisi că Iisus este Hristosul, să-l îndepărteze din sinagogă;²² deaceia părinții celuice fusese orb au zis: „Întrebați-l pe el, că e vrăstnic.”

²³ Atunci fariseii au chemat adouaoară pe omul, care fusese orb, și i-au zis: „Dă slavă lui Dumnezeu! Noi știm că omul acesta este păcătos.”²⁴ Iară acela a răspuns și a zis: „De este păcătos, nu știu; una știu, că am fost orb și acum văd.”²⁵ Și i-au zis

iarăș: „Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii?”
²⁷ Răspuns-a lor: „Acum v'am spus și n'ați auzit; la ce voiți să mai auziți? Sau poate voiți să vă faceți și voi ucenici ai Lui?”²⁸ Ei însă l-au ocărât și au zis: „Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi suntem ucenici ai lui Moisa.”²⁹ Noi știm, că cu Moisa a grăit Dumnezeu, iar pe Acesta nu-L știm de unde este.”³⁰ Răspuns-a omul, și li-a zis: „Tocma aceasta-i de mirare, că voi nu știți de unde-i și El mi-a deschis ochii;”³¹ știm însă, că pe păcătoși nu-i ascultă Dumnezeu; iar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voea Lui, pe acela îl ascultă.”³² Din veac nu s'a auzit, să fi deschis cineva ochii vreunul orb din naștere.”³³ Dacă Acesta n'ar fi dela Dumnezeu, n'ar putea face nimic.”³⁴ Răspuns-au *fariseii* și i-au zis: „In păcate te-ai născut tot, și tu să ne înveți pe noi?” Și l-au dat afară.

³⁵ Auzind Iisus, că l-au dat afară, și găsindu-l, i-a zis: „Crezi tu oare în Fiul lui Dumnezeu?”
³⁶ Răspuns-a acela și a zis: „Și cine-i, Doamne, ca să cred în El?”³⁷ Iară Iisus i-a zis: „L-ai și văzut, și celce grăește cu tine, Acela este.”³⁸ Iar el a zis: „Cred, Doamne!” Și s'a închinat Lui.

³⁹ Apoi Iisus a zis: „Pentru judecată am venit Eu în lumea aceasta, ca cei ce nu văd să vadă, iar cei ce văd, să fie orbi.”⁴⁰ Și auzind aceasta unii din *fariseii*, cari erau cu Dânsul, l-au zis: „Au doară și noi suntem orbi?”⁴¹ Răspuns-a lor Iisus: „De ați fi orbi, n'ați avea păcat; acum însă ziceți, că vedeți, deaceea păcatul vostru rămâne asupra voastră”.

CAP. 10.

¹ „Adevărul adevărat vă grăesc: celce nu intră în staulul oilor pe ușă, ci sare pe alurea, acela-i fur și tâlhar;”² Iară celce intră pe ușă, *acela* este păstorul oilor.³ Acestuia portarul îl deschide, și oile ascultă glasul lui, și el strigă oile sale pe nume, și le scoate; ⁴ și când scoate oile sale, merge înaintea lor, și oile merg după dânsul, pentru că cunosc glasul lui; ⁵ iar după străia nu merg, ci fug de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor.”

⁶ Iisus li-a spus pilda aceasta; dar aceia n'au înțeles ce înseamnă ceea ce le grăia:

⁷ Deci, Iisus li-a zis iarăși: „Adevărul adevărat vă grăesc, că Eu sunt ușa oilor.”⁸ Toți câți au venit înainte de Mine, sunt furi și tâlhari; dar oile nu i-au ascultat.⁹ Eu sunt ușa: prin Mine de va intră cineva, se va mântui, și va intră, și va eși, și pășune va afla.¹⁰ Furul nu vine, decât numai ca să fure și să junghie și să piarză; Eu însă am venit, ca *oile mele* să aibă viață, și din belșug să aibă.¹¹ Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi; ¹² Iară năimitul și care nu-i păstor, căruia nu-i-s oile ale lui, vede că vine lupul și lasă oile și fuge; și lupul le răpește și răspește oile; ¹³ Iar năimitul fuge, că-l năimit, și n'are grijă de oi.¹⁴ Eu sunt păstorul cel bun, și-Mi cunosc *oile*, și *oile Mele* Mă cunosc.¹⁵ Precum Mă cunoaște Tatăl, și Eu îl cunosc pe Tatăl, și sufletul îmi pun pentru oi.¹⁶ Și mai am și alte oi, care nu-s din staulul acesta, și pe acelea Mi se cade să le aduc; și vor auzi glasul Meu, și va fi o turmă și un

păstor. ¹⁷ De aceea Mă iubește pe mine Tatăl, că-Mi pun sufletul meu ca iarăși să-l iau. ¹⁸ Nimene nu Mi-l ia, ci Eu însumi îl pun: putere am să-l pun, și putere am iarăși să-l iau; porunca aceasta dela Tatăl Meu am primit-o".

¹⁹ Dela cuvintele acestea iarăși s'a născut desbănare între iudei. ²⁰ Mulți din ei ziceau: „Are drac și-i nebun: La ce-L ascultați?" ²¹ Iară alții ziceau: „Asemenea graiuri nu sunt ale unui îndrăcit. Poate oare dracul să deschidă ochii orbilor?"

²² S'a întâmplat însă atunci să fie în Ierusalim sărbătoarea sfințirii bisericii, și era iarnă, ²³ și umblă Iisus prin biserică, în pridvorul lui Solomon, ²⁴ și acolo L-au impresurat iudeii și I-au zis: „Până când ai să ne ții în nedumerire? De ești Tu Hristosul, spune-ne pe față!"

²⁵ Răspunsu-li-a Iisus: „V'am spus și nu credeți. Lucrurile, pe care Eu le fac în numele Tatălui Meu, acelea mărturisesc pentru Mine. ²⁶ Dară voi nu credeți, pentru că, după cum v'am spus, nu sunteți din oile Mele. ²⁷ Oile Mele ascultă glasul Meu, și Eu le cunosc și vin după Mine; ²⁸ și Eu li dau viața veșnică, și în veci nu vor peri, și nimenea nu le va răpi din mâna Mea. ²⁹ Tatăl Meu, Care Mi le-a dat e mai mare decât toți, și nimenea nu le poate răpi din mâna Tatălui Meu. ³⁰ Eu și Tatăl una suntem."

³¹ Atunci iudeii au apucat iarăși pietre, ca să-L ucidă.

³² Iară Iisus li-a răspuns: „Multe lucruri bune v'am arătat dela Tatăl Meu: pentru care din ele vo'ți să Mă ucideți cu pietre?" ³³ Răspuns-au iudeii și i-au zis: „Nu pentru lucru bun Te ucidem, ci pentru hulă, și pentru că Tu om fiind, Te faci pe Sineși Dumnezeu." ³⁴ Și Iisus li-a răspuns: „Nu e scris

oare în legea voastră: „Eu am zis: dumnezei sunteți"? ³⁵ Dacă ea a numit dumnezei pe aceia, către care a fost îndreptat cuvântul lui Dumnezeu, — și scriptura nu poate fi desființată, — ³⁶ apoi oare de Acela, pe Care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume, *puteți* voi să ziceți, că hulește, pentru că a zis: Sunt Fiul lui Dumnezeu? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui Meu, să nu Mă credeți; ³⁸ iar de le fac, atunci de nu Mă credeți pe Mine, credeți lucrurile Mele, ca să cunoașteți și să credeți, că Tatăl este în Mine și Eu în El."

³⁹ Deci iarăși căutau să-L prindă, dar a scăpat din mâna lor, ⁴⁰ și S'a dus din nou peste Iordan, la locul unde altădată botezase Ioan, și a rămas acolo. ⁴¹ Și mulți veneau la Dânsul și spuneau, că Ioan n'a făcut nici o minune, dar toate câte a spus Ioan de Dânsul, au fost adevărate. ⁴² Și acolo mulți au crezut întrânsul.

CAP. 11.

¹ Eră însă bolnav un oarecare Lazăr dela Vitană, din satul Mariei și al surorii ei Marta. ² Maria însă, al căreia frate Lazăr eră bolnav, este aceea, care a uns pe Domnul cu mir și I-a șters picioarele cu părul capului ei. ³ Deci, au trimis surorile la Iisus să-l spună: „Doamne, iată acela, pe care-l iubești, este bolnav." ⁴ Și auzind Iisus, a zis: „Această boală nu este spre moarte, ci spre slăva lui Dumnezeu, ca să se proslăvească Fiul lui Dumnezeu printr'însa."

⁵ Iar Iisus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. ⁶ Deci după ce a auzit că Lazăr este bolnav

a mai rămas încă două zile în locul unde se afla; ⁷ apoi după aceea a zis către ucenici: „Să mergem iarăși în Iudeia.” ⁸ Iară ucenicii i-au zis: „Ravvi, acum Te căutau iudeii să Te ucidă cu pietre, și iară Te duci acolo?” ⁹ Răspuns-a Iisus: „Nu sunt oare în zi douăsprezece ceasuri? De umblă cineva ziua, nu se poticnește, pentru că vede lumina lumii acestea; ¹⁰ iar de umblă cineva noaptea, se poticnește, pentru că n'are lumina cu el.” ¹¹ După ce li-a grăit acestea, li-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, a adormit, dar Mă duc să-l deștept.” ¹² Iară ucenicii i-au zis: „Doamne, dacă a adormit, se va izbăvi de boală.” ¹³ Iisus însă vorbise de moartea lui Lazăr, iară aceia socoteau că a vorbit de somnul obișnuit. ¹⁴ Atunci Iisus li-a grăit descoperit: „Lazăr a murit; ¹⁵ și Mă bucur pentru voi, că să credeți, că n'am fost acolo. Dar să mergem la dânsul.” ¹⁶ Atunci Tomă, care se numea gemenele, a zis către ucenici: „Să mergem și noi, ca să murim cu el.”

¹⁷ Deci, venind Iisus, l-a găsit îngropat de patru zile. ¹⁸ Vitania însă era aproape de Ierusalim, ca la cinsprezece stadii, ¹⁹ și mulți din Iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mângăie pentru pierderea fratelui lor.

²⁰ Deci Marta, cum a auzit că vine Iisus, a eșit întru întâmpinarea Lui; iar Maria a rămas acasă.

²¹ Și a zis Marta către Iisus: „Doamne, de ai fi fost aicea, n'ar fi murit fratele meu; ²² dară și acum știu, că orâte vei cere dela Dumnezeu, Dumnezeu îți va da.” ²³ Zis-a ei Iisus: „Fratele tău va învia.”

²⁴ Știu, — li zise Marta, — că va învia la înviere, în ziua cea de apoi.” ²⁵ Iar Iisus i-a zis: „Eu sunt

învierea și viața. Celce crede în Mine, chiar de va muri, va trăi; ²⁶ și tot celce trăește și crede în Mine, nu va muri în veac. Crezi aceasta?” ²⁷ Zis-a Lui Marta: „Așa, Doamne, cred că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, Care a venit în lume.”

²⁸ Și zicând acestea, s'a dus și a chemat în taină pe Maria, sora sa, zicând: „Învățătorul e aicea și te cheamă.” ²⁹ Iară aceea, cum a auzit, s'a sculat repede și s'a dus la Dânsul. ³⁰ Iisus însă nu intrase încă în sat, ci era în locul, unde-L întâmpinase Marta. ³¹ Iară Iudeii, cari erau cu Maria în casă și o mângăeau, văzând-o că s'a sculat repede și a eșit, s'au dus după dânsa, zicând, că se duce la mormânt, să plângă acolo.

³² Deci Maria cum a sosit unde era Iisus, văzându-L, a căzut la picioarele Lui și a zis către Dânsul: „Doamne, de ai fi fost aicea, nu ar fi murit fratele meu.” ³³ Iară Iisus, dacă a văzut-o plângând și că plângeau și Iudeii, cari veniseră cu dânsa, S'a întristat și El cu duhul, și S'a turburat, ³⁴ și a zis: „Unde l-ați pus?” Zisu-l-au lui: „Doamne, vino și vezi!” ³⁵ Și a lăcrămat Iisus. ³⁶ Iară Iudeii ziceau: „Iată cum îl iubea!” ³⁷ Unli din ei însă ziceau: „Acesta, care a deschis ochii orbului, nu putea oare să facă să nu moară?”

³⁸ Și întristându-Se Iisus iarăși în Sine, a mers la mormântul, care era o peșteră și peste ea se afla o piatră. ³⁹ Zis-a Iisus: „Luați piatra!” Iar Marta, sora mortului, a zis către El: „Doamne, pute că-i mort de patru zile.” ⁴⁰ Iisus însă i-a zis: „Nu ți-am spus, că de vei crede, vei vedeă slava lui Dumnezeu?” ⁴¹ Deci, au luat piatra de pe gura peșterii unde se afla mortul pus, iară Iisus rădicându-și

ochii în sus, a zis: „Părinte, îți mulțumesc, că M'ai ascultat! ⁴² Eu știam că totdeauna Mă ascuți, dar am zis *aceasta* pentru poporul care stă de față, ca să creadă, că Tu M'ai trimis.” ⁴³ Și zicând acestea, a strigat cu glas mare: „Lazăre, vină afară!” ⁴⁴ Și a eșit mortul, înfășurat peste mâini și peste picioare cu scutece de îngropare și cu fața acoperită cu naframă. Zis-a Iisus: „Dezlegați-l și-lăsați să meargă.” ⁴⁵ Atunci mulți din iudei, cari veniseră la Maria și văzuseră ce a făcut Iisus, au crezut într'Insul; ⁴⁶ iară unii din ei s'au dus la farisei și li-au spus ce a făcut Iisus.

⁴⁷ Deci arhierii și fariseii au adunat sfatul și au zis: „Ce să facem? că Omul Acesta face minuni multe, ⁴⁸ și de-L vom lăsa așa, toți vor crede într'Insul, și vor veni Romanii și vor lua și locul și poporul nostru.” ⁴⁹ Calafa însă unul din ei, care era arhereu în anul acela, li-a zis: „Voi nu știți nimica. ⁵⁰ nci nu vă gândiți, că ni e mai de folos, ca să moară un om pentru popor, și să nu piară tot neamul.” ⁵¹ Iar aceasta a spus-o el nu dela sine, ci, fiind arhieru în anul acela, a proorocit, că Iisus va să moară pentru neam; ⁵² și nu numai pentru neam, ci și ca să adune la un loc pe fiil cei răsiți ai lui Dumnezeu.

⁵³ Din această zi s'au sfătuit *Fariseii*, ca să-L omoare. ⁵⁴ De acela Iisus nu mai umblă pe față printre iudei, ci S'a dus deacolo într'un pînt a aproape de pustiu, într'o cetate, numită Efraim, și a rămas acolo cu ucenicii Săi.

⁵⁵ Erau însă aproape Paștile iudeilor și înainte de Paști au venit mulți din laturea aceea la Ierusalim, ca să se curățe. ⁵⁶ Și căntau *iudeii* pe Iisus și stând

în biserică, ziceau între ei: „Ce socotiți voi, că n'are să vie El oare de sărbători *la Ierusalim*?” ⁵⁷ Iară Arhierii și Fariseii au dat poruncă, că de va afla cineva unde este, să dea de veste, ca să fie prins.

CAP. 12.

¹ Iar cu șase zile înainte de Paști, a venit Iisus în Vitană, unde era Lazăr, care *fusese* mort și pe care-l inviasă El din morți. ² Acolo l-au făcut cină și Marta slujea, iară Lazăr era unul din ceice ședeau cu Dânsul la masă. ³ Atuncea Maria, luând o litră de mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul *capului* său; și s'a umplut casa de mirosul mirului. ⁴ Iară unul din ucenicii Lui, *anume* Iuda al lui Simon Iscarioteanul, care avea să-L vândă, a zis: ⁵ „Dece nu s'a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să se fi dat săracilor?” ⁶ Aceasta însă o zicea, întru *spintrucă* îi era *grijă* de săraci, ci *pentrucă* era fâlhar și având punga obștească, lua din ce se puneă întrânsa. ⁷ Iisus însă a zis: „Lasați-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat; ⁸ căci pe saraci pururea îi aveți cu voi, iară pe Mine nu mă aveți pururea.”

⁹ Și aflând mulți dintre iudei, că este acolo, au venit nu numai pentru Iisus, ci ca să vadă și pe Lazăr, pe care-l sculase din morți. ¹⁰ Arhierii însă se sfătuiră, ca și pe Lazăr să-l ucidă, ¹¹ că din pricina lui veneau mulți din iudei și credeau în Iisus.

¹² Adouazi mulțime multă, din ceice venise la sărbători, auzind că Iisus vine la Ierusalim, ¹³ au luat ramuri de flnec și eșind în întâmpinarea Lui, strigau: „Osana, bine este cuvântat în împăratul lui Is-

raii, Celce vine în numele Domnului !¹⁴ Iară Iisus găsi în un mînz de asin, a încălcat pe el, după cum este scris : ¹⁵ „Nu te teme, fiica Sionului ! Iată împăratul tău vine la tine călare pe mînz de asină.”¹⁶ Ucenicii Lui însă la început n'au priceput acestea ; dar după ce S'a proslăvit Iisus, și-au adus aminte, că așa fusese scris pentru El și așa I s'a și făcut.

¹⁷ Deci poporul, care fusese cu Dănsul în Vitanla, mărturisla, că El a strigat din mormânt pe Lazăr și l-a sculat din morți ; ¹⁸ de aceea îl și întâmpină pe El mulțimea, căci auzise că făcuse minunea aceasta. ¹⁹ Iară fariseii vorbeau între dănzii : „Vedeți că nu folosiți nimic ; Iată lumea se duce după Dănsul”.

²⁰ Pîntre ceice veniseră de sărbători să se închine la Ierusalim, erau și unii elini. ²¹ Aceștia s'au apropiat de Filip cel din Vitsaida Galileei, și l-au rugat, zicând : „Domnule, am voi să vedem pe Iisus”. ²² Iară Filip s'a dus și a spus *aceasta* lui Andrei, și apoi Andrei și Filip au spus lui Iisus, ²³ Și răspunzînd Iisus, li-a zis : „A venit ceasul, ca să se proslăvească Fiul Omului. ²⁴ Adevărul adevărat vă grăesc : dacă grăuntele de grâu, care a căzut în pămînt, nu va muri, va rămînea singur ; iar de va muri, va aduce roadă multă. ²⁵ Celce-și iubește sufletul său, pierde-l-va ; iară celce-și urăște sufletul său în lumea aceasta, *acela* îl va cruța pentru viața veșnică.

²⁶ Celce-Mi slujește Mie, Mie să-Mi urmeze, și unde sunt Eu, acolo va fi și celce-Mi slujește ; de-Mi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti. ²⁷ Acum sufletul Mi s'a turburat, și ce voi zice ?... Părinte, izbăvește-Mă de ceasul acesta !... Dar pentru ceasul acesta am venit. ²⁸ Părinte, proslăvește numele Tău”.

Atunci a venit glas din cer : „Am proslăvit și iarăși voi proslăvi !”

²⁹ Iară poporul, care stătea și auzise *aceasta*, zise : „A tunat” ; alții însă ziseră : „Un inger l-a grăit.” ³⁰ Răspuns-a Iisus și a zis : „Nu pentru Mine, ci pentru voi s'a făcut glasul acesta : ³¹ acum este judecata lumii acestea ; acum domnul lumii acestea se va izgoni afară ; ³² și Eu de mă voi înălța de pe pămînt, pe toți îi voi atrage la Mine.” ³³ Iară aceasta o zicea, arătînd cu ce moarte va să moară. ³⁴ Răspunsu-l-a poporul : „Noi am auzit din lege, că Hristos rămîne în veac, și cum zici Tu, că Fiul Omului trebuie să se înalțe ? Cine-i Acesta Fiul Omului ?” ³⁵ Atunci Iisus li-a zis : „Puțină vreme mai e lumina cu voi ; umblați cât aveți lumină, ca să nu vă cuprindă întunericul ; căci celce umblă în întuneric nu știe unde merge. ³⁶ Credeți în lumină, ca fii ai luminii să fiți.” Acestea zicînd Iisus, S'a depărtat și S'a ascuns de ei.

³⁷ Atâtea semne se făcuse de El înaintea lor și ei tot nu credeau întrînsul, ³⁸ ca să se plinească cuvîntul lui Isaia Proorocul, care zice : „Doamne, cine a crezut celor auzite dela noi și brațul Domnului cui s'a descoperit ?” ³⁹ De aceea nu puteau să creadă, pentru că, *după cum* a mai zis Isaia : ⁴⁰ „Au orbit ochii lor și inima lor s'a împetrit, ca să nu vadă cu ochii și să nu priceapă cu inima, și să nu se întoarcă ca să-l vindec.” ⁴¹ Aceasta a zis-o Isaia cînd a văzut slava Lui și a vorbit de Dănsul.

⁴² Cu toate acestea și din căpetenii mulți crezuseră într'însul, dar din pricina fariseilor nu-L mărturiseau, ca să nu fie depărtați din sinagogă, ⁴³ căci

iubeau slava oamenilor, mai mult decât slava lui Dumnezeu.

⁴⁴ Iisus însă Și-a rădicat glasul și a zis: „Cel ce crede în Mine, nu crede în Mine, ci în Cel ce M'a trimis pe Mine; ⁴⁵ și celce Mă vede pe Mine, vede pe Celce M'a trimis. ⁴⁶ Eu lumină am venit în lume, ca tot celce crede în Mine să nu rămână în întunec. ⁴⁷ Și de-Mi aude cineva cuvintele și nu crede, Eu nu-l judec, căci n'am venit ca să judec lumea, ci ca să mântuesc lumea. ⁴⁸ Celce se leapădă de Mine, și nu primește cuvintele Mele, își are judecătorul său; cuvântul, care l-am grăit, acela îl va judecă în ziua cea de apoi; ⁴⁹ căci Eu n'am grăit dela Mine, ci Tatăl celce M'a trimis, Acela Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să grăesc; ⁵⁰ și știu, că porunca Lui este viața veșnică. Deci, ceace grăesc Eu, grăesc cum Mi-a spus Tatăl“.

CAP. 13, 14, 15, 16.

¹³ Iară înainte de sărbătoarea Paștelor, știind Iisus că l-a venit ceasul să treacă din lumea aceasta la Tatăl, a arătat, că iubind pe ai Săi cei din lume, i-a iubit până în sfârșit.

² Și în vremea cinii, când diavolul pusese acum în inima lui Iuda al lui Simion Iscarioteanul gândul să-l vândă, ³ știind Iisus, că Tatăl toate l-le-a dat pe mână și că dela Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu merge, ⁴ S'a sculat dela cină, și-a desbrăcat haina cea de deasupra și luând ștergarul, S'a încins; ⁵ apoi a turnat apă în spălătoare, și a început a spăla picioarele ucenicilor și a le șterge cu ștergarul, cu care eră încins. ⁶ Deci a venit la Simon Petru și

acela l-a zis: „Doamne, Tu oare să-mi speli picioarele?“ ⁷ Răspuns-a Iisus și l-a zis: „Ceeace fac Eu, tu nu știi acum, dară după acestea vei pricepe“. ⁸ Iar Petru l-a zis: „În veac nu vei spăla picioarele Mele!“ Răspuns-a Iisus: „De nu te voi spăla, n'ai parte cu Mine.“ ⁹ Zis-a Simon Petru către Dânsul: „Doamne, spală-mi nu numai picioarele, ci și mâinile și capul“. ¹⁰ Iară Iisus i-a zis: „Cel spălat n'are trebuință să i se spele decât numai picioarele, pentru că este curat tot; și voi sunteți curați, însă nu toți.“ ¹¹ Căci știți pe vânzătorul Său, și de aceea și zisese: „Nu sunteți toți curați“

¹² Deci, după ce l-a spălat picioarele și și-a luat haina Sa, așezându-Se iarăși la masă, a zis către dânsii: „Știți voi oare ce v'am făcut Eu?“ ¹³ Voi Mă numiți pe Mine învățător și Domn, și bine ziceți, căci sunt. ¹⁴ Așa dară, dacă Eu, Domnul și învățătoru vostru, v'am spălat picioarele, apoi și voi sunteți datori să vă spălați picioarele unul altuia; ¹⁵ căci pildă v'am dat, ca să faceți și voi cum am făcut Eu vouă. ¹⁶ Adevărul adevărat vă grăesc: nu e sluga mai mare decât stăpânul său, nici trimisul mai mare decât celce l-a trimis. ¹⁷ Când știți acestea, ferice de voi, dacă le veți și face! ¹⁸ Nu grăesc despre voi toți, că știu pe celce l-am ales; dar plinească-se Scriptura, care zice: Celce ce mănâncă pâine cu Mine, și-a rădicat călcâiul asupra Mea. ¹⁹ Vă spun aceasta de acum, înainte de a se împlini, ca atunci când se va împlini, să credeți, că Eu sunt. ²⁰ Adevărul adevărat vă grăesc: Celce primește pe celce-l trimet Eu, pe Mine Mă primește, și Celce Mă primește pe Mine, primește pe celce M'a trimis pe Mine.“

²¹ Zicând acestea, S'a turburat Iisus cu duhul și a mărturisit și a zis: „Adevărul adevărat vă grăesc, că unul din voi Mă va vinde.” ²² Atunci ucenicii s'au privit unii pe alții, nedumeriți de cine grăește. ²³ Iar unul din ucenicii Lui, pe care-l iubea Iisus, eră culcat la sânul lui Iisus; ²⁴ acestuia i-a făcut semn Simon Petru să întrebe: cine ar fi acela, de care grăește. ²⁵ Iar ucenicul acela lipindu-se de pleptul lui Iisus, a zis către Dânsul: „Doamne, cine este?” ²⁶ Răspuns-a Iisus: „Acela este, căruia Eu, întingând bucată, i-o voi da.” Și întingând bucată, a dat-o lui Iuda al lui Simon Iscarioteanul. ²⁷ Și atunci, după bucată *aceea*, a intrat în acela satană. Deci, Iisus i-a zis: „Ceea-ce ai să faci, fă-mă iute!” ²⁸ Însă nimenea din ceice ședeau la masă n'a înțeles, despre ce i-a grăit. ²⁹ Ci fiindcă punga eră la Iuda, unii socoteau, că Iisus i-a zis: cumpără celce ne trebuiesc pentru sărbători, sau să dea ceva la săraci. ³⁰ Iară acela, luând bucată, a eșit îndată; și când a eșit eră noapte.

³¹ Zis-a Iisus: „Acum S'a proslăvit Fiul Omului și prin El S'a proslăvit Dumnezeu. ³² Și dacă S'a proslăvit Dumnezeu prin El și Dumnezeu îl va proslăvi pre El întru Sine, și îndată-L va proslăvi.

³³ „Fiilor, puțin mai sunt cu voi; căuta-Mă-veți și, precum am zis Iudeilor, vă zic și vouă, că unde merg Eu, voi nu puteți veni. ³⁴ Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiți unul pe altul. Cum v'am iubit Eu, *așa* și voi să vă iubiți unul pe altu. ³⁵ Din aceea-
sta vor cunoaște toți, că-Mi sunteți ucenici, de veți avea dragoste între voi.”

³⁶ Zis-a Simon Petru către Dânsul: „Doamne, unde mergi?” Și Iisus i-a răspuns: „Unde merg Eu tu

nu poți veni acum după Mine; mai pe urmă însă vei veni după Mine.” ³⁷ Zis-a Petru către Dânsul: „Doamne, pentru ce nu pot veni acum după Tine? Sufletul lui voi pune pentru Tine.” ³⁸ Iisus însă i-a răspuns: „Sufletul ți-l vei pune pentru Mine! Adevărul adevărat îți grăesc: nu va cânta cocoșul până te vei lepăda de Mine de trei ori.

14. ¹ „Să nu se turbure inima voastră! Credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine! ² În casa Tatălui Meu sunt multe locașuri; iar de nu *ar-fi*, v'aș fi spus: Mă duc să vă gătesc loc: ³ și de Mă voi duce și vă voi găti loc; iarăși voi veni, și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi, unde sunt Eu; ⁴ însă unde Mă duc Eu, știți, și știți și calea.”

⁵ Zisu-l-a Tomă: „Doamne, nu știm unde Te duci; și cum putem să știm calea?” ⁶ *Iară* Iisus i-a zis: „Eu sunt calea și adevărul și viața. Nimenea nu vine la Tatăl decât numai prin Mine. ⁷ De M'ați fi cunoscut pe Mine, ați fi cunoscut și pe Tatăl Meu, și de acum îl cunoașteți și L-ați văzut.” ⁸ Zisu-l-a Filip: „Doamne, arată-ne pe Tatăl și ni va ajunge!” ⁹ Iisus însă i-a zis: „De atâta vreme sunt cu voi, și nu M'ai cunoscut, Filipe? Celce M'a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl Meu; și cum zici Tu: arată-mi pe Tatăl. ¹⁰ Nu crezi oare, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cuvintele, care vi le grăesc Eu, nu le grăesc dela Mine; Tatăl, Celce locuiește în Mine, Acela face lucrurile. ¹¹ Credeți-Mă, că Eu sunt în Tatăl și Tatăl este în Mine; iară de nu, credeți-Mă Pentru *înseși* lucrurile acestea. ¹² Adevărul adevărat vă grăesc: cel ce crede în Mine, lucrurile ce fac Eu, și acela le

va face, și mai mari decât acestea va face, că Eu la Tatăl Meu merg; ¹² și de veți cere ceva *la Tatăl* în numele Meu, voi face, ca să se proslăvească Tatăl în Fiul. ¹³ De veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face.

¹⁴ „De Mă iubiți, păziți poruncile Mele, ¹⁵ și Eu voi ruga pe Tatăl și vă va da alt Mângâitor, ca să rămăe cu voi în veci: ¹⁶ Duhul adevărului, pe Care lumea nu-L poate primi, că nu-L vede, nici nu-l cunoaște, iară voi îl cunoașteți, că cu voi locuiește și cu voi va fi. ¹⁷ Nu vă voi lăsa orfanți, ci voi veni la voi. ¹⁸ Încă puțin, și lumea nu Mă va mai vedea, iar voi mă veți vedea, că Eu trăesc și veți trăi și voi. ¹⁹ În ziua aceea veți cunoaște, că Eu sunt în Tatăl Meu, și voi în Mine și Eu în voi. ²⁰ Celce are poruncile Mele și le păzește, acela Mă iubește, și celce mă iubește, iubit va fi de Tatăl Meu, și-l voi iubi și Eu, și Mă voi arăta lui.”

²¹ Zis-a către El Iuda, nu Iscarioteanul: „Doamne, ce-l că nouă vrei să Te arăți și nu lumii?” ²² Răspuns-a Iisus și i-a zis: „De Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la dânsul și la dânsul vom face sălaș. ²³ Celce nu Mă iubește, nu păzește cuvântul Meu; iar cuvântul care-l auziți voi, nu este al Meu, ci al Tatălui celuice M'a trimis. ²⁴ Acestea Vile-am spus fiind cu voi, ²⁵ iară Mângâitorul, Duhul cel Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl în numele Meu, acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte de toate cele ce v'am grăit. ²⁶ Pace vă las, pacea Mea vă dau; *însă* Eu v'o dau, nu cum v'o dă lumea. Să nu se turbure inima voastră, nici să se înpăimăn-

teze. ²⁷ A-ți amintit, că v'am spus: Mă duc și *iarăși* voi veni la voi. De M'ați iubi, v'ați fi bucurat, că v'am zis: Mă duc la Tatăl; căci Tatăl Meu este mai mare decât Mine. ²⁸ Și iată v'am spus *aceasta* mai înainte de a se împlini, ca atunci când se va împlini să credeți. ²⁹ Nu voi mai grăi multe cu voi, căci vine stăpânitorul lumii acesteia și în Mine n'are nimic; ³⁰ dar ca să știe lumea că am iubit pe Tatăl, și precum Mi-a poruncit Tatăl, așa fac. Scu-lați-vă să mergem de aici!”

³¹ „Eu sunt adevărata tulpină de vie și Tatăl Meu este lucrătorul. ³² Toată vița din Mine, care nu aduce roadă, o taie; și toată care aduce roadă, o curăță, ca mai multă roadă să aducă. ³³ Acum voi sunteți curați pentru cuvântul care vi l-am grăit. ³⁴ Rămâneți în mine și Eu voi rămânea în voi. Precum vița nu poate aduce roadă de sine, de nu va rămânea în tulpină, așa și voi, de nu veți rămânea în Mine. ³⁵ Eu sunt tulpina, *iar* voi vițele: celce rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce roadă multă, căci fără de Mine nu puteți face nimic. ³⁶ De nu rămâne cineva în Mine, să scoate afară, ca vița, și se usucă și o adună și în foc o aruncă și arde. ³⁷ De veți rămânea în Mine și cuvintele Mele de vor rămânea în voi, orce veți vrea, veți cere, și vi se va face. ³⁸ De veți aduce roadă multă, prin aceasta Se va proslăvi Tatăl Meu și vă veți face ucenici ai Mei.

³⁹ „Precum M'a iubit pe mine Tatăl, *asă* v'am iubit și Eu pre voi: rămâneți în dragostea Mea! ⁴⁰ De veți păzi poruncile Mele, veți rămânea în dragostea Mea, precum și Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în dragostea Lui. ⁴¹ Acestea

vi le-am spus, ca bucuria Mea să rămână în voi și bucuria voastră să fie deplină. ¹² Porunca Mea este aceasta, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit Eu. ¹³ Dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru prietenii săi, nimenea nu are. ¹⁴ De veți face câte vă poruncesc, prietenii mei sunteți. ¹⁵ Deacum nu vă mai numesc slugi, căci sluga nu știe ce face domnul său; ci v'am numit prieteni, pentru că toate câte am auzit dela Tatăl Meu vi le-am arătat vouă. ¹⁶ Nu voi M'ați ales pe Mine, ci Eu v'am ales pe voi și v'am pus, ca să mergeți și să aduceți roadă, ca roada voastră să rămâie, ca orice veți cere dela Tatăl în numele Meu, să vă dea. ¹⁷ Acestea vă poruncesc, ca să vă iubiți unul pe altul. ¹⁸ De vă urăște lumea, știți că pe mine mai înainte decât pe voi M'a urât. ¹⁹ De ați fi din lume, lumea ar iubi pe al său; dar fiindcă nu sunteți din lume, ci Eu v'am ales din lume, pentru aceasta vă urăște lumea. ²⁰ Aduceți-vă aminte de cuvântul, pe care vi l-am spus: Nu este sluga mai mare decât stăpânul său; de M'au prigoniți pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; de au păzit cuvântul Meu, și al vostru îl vor păzi. ²¹ Dar toate acestea vi le vor face pentru numele Meu, că nu cunosc pe Celce M'a trimes. ²² De n'aș fi venit și nu li-aș fi grăit, păcat n'ar avea; acum însă n'au desvinovățire pentru păcatul lor. ²³ Celce mă urăște pe Mine, urăște și pe Tatăl Meu. ²⁴ De n'aș fi făcut între ei lucrurile, pe care nimene altu nu le-a făcut, păcat n'ar avea; acum însă au și văzut și M'au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu. ²⁵ Dar *aceasta se face*, ca să se plinească cele scrise în legea lor, că M'au urât fără pricină. ²⁶ Când însă va

veni Mângâitorul, Duhul adevărului, pe Care Eu v'il voi trimite dela Tatăl și Care dela Tatăl poruncește, Acela va mărturisi de Mine; ²⁷ dar și voi veți mărturisi, pentru că din început sunteți cu Mine."

¹⁶ "Acestea vi-le-am spus, ca să nu vă smintiți. ¹ Igoni-vă-vor de prin sinagogi; ba va veni vremea, ca tot celuice vă va ucide să i se pară că aduce închinare lui Dumnezeu. ² Și acestea vor face pentru că nu cunosc pe Tatăl, nici pe Mine. ³ Dar acestea vi le-am spus, ca atunci când va veni ceasul, să vă aduceți aminte de ele, că vi le-am spus; acestea nu vi li-am spus dela început, că eram cu voi; ⁴ acum însă Mă duc la Celce M'a trimes, și nimene din voi nu Mă întreabă: unde Te duci? ⁵ Ci pentru că v'am spus acestea, întristarea v'a umplut inima. ⁶ Dar adevărul vă spun: E mai de folos pentru voi, ca să Mă duc Eu; căci de nu Mă voi duce, Eu, nu va veni la voi Mângâietorul; iar de mă voi duce, îl voi trimite la voi; ⁷ și venind Acela, va vădi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată: ⁸ de păcat, că oamenii nu cred în Mine; ⁹ de dreptate că Eu Mă duc la Tatăl Meu și nu Mă veți mai vedea; ¹⁰ și de judecată, că stăpânitorul lumii acesteia este osândit.

¹¹ Mai am multe să vă spun, dar nu le puteți purta acum; ¹² iară când va veni Acela, Duhul adevărului, la tot adevărul vă va povățui, căci nu dela sine va grăi, ci ceea ce va auzi, va grăi și vă va vesti cele viitoare. ¹³ Acela Mă va proslăvi, căci din ai Meu va lua și vă va vesti. ¹⁴ Toate câte are Tatăl sunt ale Mele; de aceea am zis: Că din ai Meu va lua și vă va vesti. ¹⁵ Puțin și nu Mă veți vedea, și iarăș puțin și Mă veți vedea, că la Tatăl merg."

¹⁷ Ziceau deci unii din ucenicii Lui între ei: „Ce însemnează oare ce-aceia ne spune El: puțin și nu Mă veți vedea, și iară puțin și Mă veți vedea; și: că la Tatăl merg?” ¹⁸ Deci ziceau: „Ce-i aceea ce zice El: Puțin? Nu știm ce grăiește.” ¹⁹ Și înțelegând Iisus, că vor să-L întrebe, li-a zis: „De aceea vă întrebați între voi, că am zis: Puțin și nu Mă veți vedea, și iară puțin și Mă veți vedea?” ²⁰ Adevărul adevărat vă grăiesc, că voi veți plânge și vă veți tângui, iar lumea se va bucura; voi însă vă veți întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. ²¹ Femeea când naște are întristare, că a venit ceasul ei; iar după ce naște copilul, de bucurie că s'a născut om în lume, nu-și mai aduce aminte de întristare. ²² Așa și voi acum aveți întristare; iarăși vă voi vedea și inima voastră se va bucura, și bucuria voastră nimene nu o va lua dela voi; ²³ și în ziua aceea nu Mă veți mai întreba nimica. Adevărul adevărat vă grăiesc: orce veți cere dela Tatăl în numele Meu, vă va da; ²⁴ până acum n'ați cerut nimica în numele Meu: cereți și veți lua, ca bucuria voastră să fie deplină,

²⁵ „Până acum v'am grăit în pilde; dar sosește vremea, când nu vă voi mai grăi în pilde, ci de-a dreptul vă voi vesti despre Tatăl. ²⁶ În ziua aceea veți cere în numele Meu, și nu vă zic, că voi ruga Eu pe Tatăl pentru voi, ²⁷ căci însuși Tatăl vă iubește, pentru că și voi M'ați iubit pe Mine și ați crezut că Eu dela Dumnezeu am ieșit; ²⁸ dela Tatăl am ieșit și am venit în lume; acum las lumea și mă duc iarăși la Tatăl.”

²⁹ Zis-au ucenicii Lui către Dănsul: „Iată acum ne grăiești descoperit, și nici o pildă nu ni spui;

³⁰ acum știm, că știi toate și n'ai trebuință ca să Te întrebe cineva; de-aceia credem, că dela Dumnezeu ai ieșit.” ³¹ Răspunzându-l Iisus: „Acum credeți? ³² Iată vine ceasul și a și venit, ca să vă răsipiți fiocare la ale sale și pe Mine. Mă veți lăsa singur. Dar Eu nu sunt singur, căci Tatăl este cu Mine. ³³ Acestea vi le-am spus, ca să aveți pace în Mine; în lume scârbe veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea.”

CAP. 17.

¹ După ce a grăit Iisus acestea. Și-a rădicat ochii Săi spre cer și a zis:

„Părinte, a venit ceasul: proslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te proslăvească, ² după puterea ce l-ai dat preste tot trupul, ca să dea viață veșnică la toți aceia, pe cari l-ai dat Lui; ³ iar viața veșnică este aceasta, ca aceștia să Te cunoscă pe Tine singurul adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis. ⁴ Eu Te-am proslăvit pe pământ: lucrul ce Mi-ai dat ca să-l fac, l-am făcut; ⁵ și acum proslăvește-Mă și Tu, Părinte, la Tine însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine înainte de a fi lumea. ⁶ Descoperit-am numele Tău oamenilor, pe cari Mi-ai dat din lume; aceștia erau al Tăi și mi-ai dat Mie, și ei au păzit cuvântul Tău; ⁷ acum au cunoscut, că tot ce Mi-ai dat, este dela Tine, ⁸ pentru că cuvintele, care Mi le-ai dat, le-am dat lor, și ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat, că dela Tine am ieșit, și au crezut, că Tu M'ai trimis. ⁹ Eu pentru aceștia Mă rog: eu pentru lume Mă rog, ci pentru orice Mi l-ai dat Mie, că ai Tăi

sunt; ¹⁰ și toate ale Mele sunt ale Tale, și ale Tale ale Mele, și M'am proslăvit în ei. ¹¹ Eu nu mai sunt în lume, iar aceștia în lume sunt, și eu vin la Tine, Părinte Sfinte, pe ceice Mi i-a dat păzește-i în numele Tău, ca să fie una, ca și Noi! ¹² Când eram cu ei în lume, îi păzeam Eu în numele Tău; pe ceice Mi i-ai dat, i-am păzit, și nimene din ei n'a perit, decât numai fiul pierzării, ca să se plinească scriptura. ¹³ Acum însă vin la Tine, și acestea le grăesc în lume, ca să aibă întrânsii bucuria Mea deplină. ¹⁴ Eu li-am dat cuvântul Tău și lumea i-a urât, pentru că nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. ¹⁵ Nu Mă rog, ca să-i iai din lume, ci ca să-i păzești de cel viclean. ¹⁶ Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume. ¹⁷ Sfințește-i cu adevărul Tău: cuvântul Tău este adevăr. ¹⁸ Precum M'ai Trimis în lume, așa i-am trimis și Eu în lume. ¹⁹ Și pentru ei Mă sfințesc pe Mine însu-mi, ca și ei să fie sfințiți prin adevăr. ²⁰ Și nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru ceice vor crede în Mine prin cuvântul lor, ²¹ ca toți să fie una: precum Tu, Părinte, ești în Mine și Eu sunt în Tine, așa și ei una să fie în Noi, ca să creadă lumea, că Tu M'ai trimis; ²² și slava, pe care Mi-ai dat-o Mie, Eu le-am dat-o lor, ca una să fie, precum și noi suntem una: ²³ Eu în ei și Tu în Mine, ca să fie cu desăvârșire una, și ca să cunoască lumea, că Tu M'ai trimis și i-ai iubit pe ei, precum M'ai iubit pe mine. ²⁴ Părinte, voesc, ca unde sunt Eu, să fie și aceia, pe care Mi-ai dat, ca să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o, pentru că M'ai iubit mai înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte Drepte, lumea nu Te-a cunoscut, iară Eu Te-am cunoscut, și aceștia au cuno-

scut, că Tu M'ai trimis; ²⁶ și li-am descoperit numele Tău și-l voi descoperi, ca iubirea, cu care M'ai iubit, în ei să fie și Eu în ei".

CAP. 18.

¹ Acestea zicând Iisus, a eșit cu ucenicii Săi de-capeparte de pârăul Cedrilor, unde eră o grădină, în care a intrat El și ucenicul Lui.

² Știa însăși Iuda cel ce-L vânduse locul *acesta*, că Iisus adesea se adună acolo cu ucenicii Săi. ³ Deci Iuda, luând un pluton *de ostași* și slujitori dela arhieriei și dela farisei, a venit acolo cu felinare și cu făclii și cu arme. ⁴ Iară Iisus știind toate celece erau să vie asupra Sa, a eșit și li-a zis: „Pe cine căutați?” ⁵ Răspuns-au Lui: „Pe Iisus Nazoreul”. Și Iisus li-a zis: „Eu sunt”. Și eră cu dânsii și Iuda, celce-L vânduse. ⁶ Deci când li-a zis: „Eu sunt”, *ceice veniseră* s'au dat înapoi și au căzut la pământ. ⁷ Și Iisus i-a întrebat iară: „Pe cine căutați?” Iară ei au zis: „Pe Iisus Nazoreul”. ⁸ Răspuns-a Iisus: „V'am spus, că eu sunt; deci, de Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă,” ⁹ ca să se plinească cuvântul ce-l grăit de Iisus: „Din cei pe care Mi i-ai dat, n'am pierdut nici unul”.

¹⁰ Iară Simon Petru având sabie, a scos-o și a lovit pe slujitorul arhierelui și l-a tăiat urechea dreaptă; și numele slujitorului eră Malhu. ¹¹ Iisus însă a zis lui Petru: „Bagă sabia în teacă! Paharul pe care Mi l-a dat Tatăl, au nu-l voi bea?”

¹² Atunci plutonul și căpetenia cea peste o mie, și slujitorii Iudeilor au prins pe Iisus și L-au legat, ¹³ și L-au dus mai întâiu la Ana, căci acesta eră

socrul lui Caiafa, care era arhieru în anul acela.

¹⁴ Caiafa însă era acela, care sfătuisse pe Iudei, că e mai de folos să moară un om pentru popor.

¹⁵ Și după Iisus veneau Simon Petru și alt ucenic; iar ucenicul acela era cunoscut arhierului și a intrat după Iisus în curtea arhierului. ¹⁶ Iară Petru a rămas afară la poartă. Deci, a eșit celălalt ucenic, care era cunoscut arhierului, și a spus portăriței și a băgat pe Petru înăuntru. ¹⁷ Atuncea slujnica portăriței a zis către Petru: „Nu cumvă și tu ești din ucenicii omului acestuia?” Zis-a acela: „Nu sunt!” ¹⁸ Intre aceștia slujitorii și slugile făcând foc, stăteau și se încălzeau, căci era frig; și stătea și Petru cu ei și se încălzea.

¹⁹ Iară arhierul a întrebat pe Iisus de ucenicii Săi și de învățătura Sa. ²⁰ Și Iisus i-a răspuns: „Eu am grăit lumii pe față și totdeauna am învățat în sinagogă și în biserică, unde purtarea se adună Iudeii, și pe ascuns n'am grăit nimic; ²¹ ce Mă întrebi pe Mine? întreabă pe cei ce au auzit, ce li-am grăit; iată aceștia știu ce am grăit Eu”. ²² Și elud a zis El aceștia, unul din slujitorii, care stătea aproape, a dat lui Iisus o palmă, zicând: „Așa răspunzi Tu arhierului?” ²³ Răspunsu-i-a Iisus: „De am grăit rău, arată că-i rău; iar de am grăit bine, pentru ce Mă bați?”

²⁴ Deci, Ana L-a Trimes legat la arhierul Caiafa.

²⁵ Iar Simon Petru stătea și se încălzea; cineva însă i-a zis: „Nu cumvă și tu ești din ucenicii Lui?” Și el s'a lepădat și a zis: „Nu sunt!” ²⁶ Atunci unul din slujitorii arhierului, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăia urechea, a zis: „Dară nu te-am văzut eu cu Dânsul în grădina?” ²⁷ Și Petru iarăși s'a lepădat, și îndată a cântat cocoșul.

²⁸ Dela Caiafa au dus pe Iisus în Pretoriu; și era dimineața, și n'au intrat înăuntru în Pretoriu, ca să nu se spurce, căci aveau să mănânce paștile.

²⁹ Deci a eșit Pilat la el afară și a zis: „Ce învinuire aduceți asupra omului acestui?” ³⁰ Răspuns-au și au zis către dânsul: „De n'ar fi acesta făcător de rele, nu ți l-am fi dat ție”. ³¹ Pilat însă i-a zis: „Luați-L voi și-L judecați după legea voastră.” Iar Iudeii l-au zis: „Nouă nu ne îngăduie să omorăm pe nimeni”; ³² ca să se plinească cuvântul Lui Iisus, pe care l-a spus El, lăsând să se înțeleagă cu ce moarte avea să moară.

³³ Atunci Pilat a intrat iară în Pretoriu și chemând pe Iisus, l-a zis: „Tu ești împăratul iudeilor?” ³⁴ Iar Iisus i-a răspuns: „Dela tine zici tu aceasta, sau alții ți-au spus despre Mine?” ³⁵ Răspuns-a Pilat: „Au doară eu sunt Iudeu? Neamul tău și Arhierii te-au dat mie. Ce ai făcut?” ³⁶ Răspuns-a Iisus: „Împărăția Mea nu-i din lumea aceasta; de-ar fi fost împărăția Mea din lumea aceasta, slugile Mele s'ar fi nevoit, ca să nu flu vândut Iudeilor; acum însă împărăția Mea nu-i de alceia”.

³⁷ Deci, Pilat a zis către Dânsul: „Așa dar împărat ești Tu?” Și Iisus a răspuns: „Tu zici, că Eu sunt împărat; Eu pentru aceasta m'am născut și pentru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul: Tot cei ce-i din adevăr ascultă glasul Meu”.

³⁸ Și Pilat i-a zis: „Ce este adevărul?”

Și aceasta zicând, a eșit iară la Iudei și li-a zis: „Eu nu aflu nici-o vină în El; ³⁹ dară aveți obicei, ca să vă liberez un vinovat la paști: voiți dară să vă liberez pe împăratul Iudeilor?”

⁴⁰ Atunci iarăși au strigat cu toții: „Nu pe Acesta, ci pe Varavă!”

Varavă însă era tâlhar.

CAP. 19.

¹ Atuncea Pilat a luat pe Iisus și a poruncit de L-au bătut; ² și ostași împletind cunună de spini, au pus-o pe capul Lui, și L-au îmbrăcat cu haină roșie, ³ și ziceau: „Bucură-Te, împăratul iudeilor!“ Și-I dădeau palme.

„Deci Pilat a eșit iară afară și a zis iudeilor: „Iată vi-L aduc afară, ca să știți, că nu găsesc în El nici-o vină“. ⁵ Și a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini și haina cea roșie, și Pilat li-a zis: „Iată omul!“ ⁶ Și când L-au văzut arhierii și slujitorii, au strigat: „Răstignește-L, Răstignește-L!“ Iar Pilat li-a zis: „Luați-L voi și-L răstigniți, că-i nu-l găsesc nici-o vină!“ ⁷ Răspunsu-i-au iudeii; „Noi avem lege, și după legea noastră Acesta trebuie să moară, pentru-că S'a făcut pe sine fiul Lui Dumnezeu

⁸ Iară dacă a auzit Pilat cuvântul acestea, s'a temut și mai mult, ⁹ și a intrat iar în Pretoriu și a zis către Iisus: „De unde ești tu?“ Dară Iisus nu i-a dat răspuns. ¹⁰ Atunci Pilat i-a zis: „Mie nu-mi răspunzi? Au nu știi, că am putere să Te răstignesc și am putere să Te liberez?“ ¹¹ Răspuns-a Iisus: „N'ai aveă nici-o putere asupra Mea, de nu Ți-ar fi fost dat de sus. Deaceea celce M'a dat Ție mai mare păcat are“.

¹² Din această clipă căută Pilat să-L libereze, Iudeii însă strigau; „De vei libera pe acesta, nu ești prieten Chesarului: tot celce se face pe sine împărat, se împotrivește Chesarului.“ ¹³ Pilat auzind cuvântul acesta, a scos pe Iisus afară și a șezut pe scaunul de judecată, la locul numit pardosit cu pietre, iară evreește Gavafită. ¹⁴ Și eră în vinerea paștelor,

cam pe la șese ceasuri. Și a zis Pilat către iudei: „Iată împăratul vostru!“ ¹⁵ Ei însă au strigat: „Ia-L, Ia-L, răstignește-L!“ Zis-a Pilat către dânșii: „Răstignii voi oare pe împăratul vostru?“ Și au răspuns arhierii: „Nu avem împărat, decât numai pe Chesarul.“ ¹⁶ Atunci L-a dat lor să se răstignească. Și au luat pe Iisus și L-au dus să-L răstignească. ¹⁷ Și ducându-și crucea Sa, a eșit la locul, ce se numește al Căpăținii, care evreește se zice Golgotă; ¹⁸ și acolo L-au răstignit; și împreună cu El au mai răstignit alți doi, deoparte și de alta, iară în mijloc pe Iisus.

¹⁹ Și a scris Pilat și o tăbliță și a pus-o deasupra crucii. Și pe ea eră scris: „Iisus Nazoreul, Împăratul Iudeilor.“ ²⁰ Și tăblița aceasta au citit-o mulți din Iudei, pentru-că locul, unde se răstignise Iisus, eră aproape de cetate, și eră scrisă evreește, grecește și românește. ²¹ Deci, au zis arhierii iudeilor către Pilat: „Nu scrie: împăratul iudeilor, ci că acela zicea: sunt împăratul iudeilor!“ ²² Răspuns-a Pilat: „Ce-am scris, am scris!“

²³ Iară ostașii, după-ce au răstignit pe Iisus, au luat hainele Lui și le-au împărțit în patru părți: flecăru' ostaș o parte; și camașa nu eră cusută, ci toată țesută de sus până jos. ²⁴ Deci au zis unul către altul: „Să nu o sfășiem, ci să aruncăm pentru ea sorți, a cui să fie.“ Ca să se plinească spusele Scripturii: „Împărțit-au hainele Mele între ei și pentru camașa Mea au aruncat sorți.“ Și ostașii au făcut așa

²⁵ Iară lângă crucea lui Iisus stăteau: Mama Lui, și sora Mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena. ²⁶ Deci, Iisus văzind pe Mama Sa

și pe ucenicul, pe care îl iubea, stând acolo, a zis Mamei Sale: „Femeie, iată fiul tău!”²⁷ Apoi a zis ucenicului: „Iată Mama ta!” Și din ceasul acela a luat-o ucenicul la sine.

²⁸ După aceasta Iisus, știind că toate s'au săvârșit, ca să se plinească Scriptura, a zis: „Mi-e sete!”²⁹ Și eră acolo un vas plin cu oțet. Iară *ostașii* umplând un burete cu oțet și puindu-l în o vargă de isop, l-a dus la gura Lui.³⁰ Și dacă a gustat Iisus oțetul, a zis: „Săvârșitu-s'a!” Și plecându-și capul, Și-a dat duhul.

³¹ Însă fiind că eră vineri, iudeii, ca să nu rămână trupurile sâmbăta pe cruce, căci eră mare ziua sâmbetei aceea, au rugat pe Pilat, ca să li zdrobească fluierile și să-i rădice.

³² Deci au venit ostașii și celui dintâi i-a zdrobit fluierile, *asemenea* și celui alt, care eră răstignit împreună cu Dânsul;³³ iară la Iisus venind și văzând că atunci murise, nu l-au zdrobit fluierile,³⁴ ci unul din ostași L-a împuns cu sulfa în coastă, și îndată a eșit sânge și apă;³⁵ și celce a văzut a mărturisit, și mărturia lui este adevărată; acela știe că spune adevărul, ca și voi să credeți;³⁶ căci aceasta s'a făcut, ca să se plinească Scriptura: „Niciun os din El nu se va zdrobi.”³⁷ Și iarăși altă scriptură zice: „Vedeau-vor pe Acela, pe care L-au împuns.”

³⁸ Iară după acestea Iosif din Arimateea, fiind ucenic al Lui Iisus, dar pe ascuns, că se temeă de iudei, a rugat pe Pilat, ca să-l lase să pogoare trupul lui Iisus, și Pilat i-a dat voie, și el a mers și a luat trupul lui Iisus.³⁹ Și a venit și Nicodim, cel ce venise mai înainte la Iisus noaptea, și a

adus ca la o sută de litre de amestecătură de smirnă și aloec.⁴⁰ Și au luat trupul lui Iisus și l-au înfășurat cu giulgiuri, *după ce l-au uns* cu aromate, cum e obiceiul la iudei a se îngropa.⁴¹ Și la locul, unde a fost răstignit, eră o grădină și în grădină un mormânt nou, în care nime niciodată nu fusese pus.⁴² Deci acolo au pus pe Iisus, pentru că *eră* vinereă iudeilor și pentru că mormântul *acesta* eră aproape.

CAP. 20.

¹ Iară în ziua întâia a săptămânii, disdedimineață, încă întunec fiind, a venit la mormânt Maria Magdalina, și a văzut piatra răsturnată de pe mormânt.² Deci a alergat aceea și a venit la Simon Petru și la celalalt ucenic, pe care-l iubea Iisus, și a zis către dâșii: „Au luat pe Domnul din Mormânt și nu știu unde L-au pus.”³ Și a eșit Petru și celalalt ucenic și s'au dus la mormânt.⁴ Și alergau amândoi împreună, însă celalalt ucenic a alergat mai lute decât Petru și a sosit întâiu la mormânt;⁵ și plecându-se, a văzut giulgiurile singure, dar n'a intrat.⁶ După dânsul a venit și Simon Petru și a intrat în mormânt și a văzut numai giulgiurile jos,⁷ și măhrama, care fusese pe capul Lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci învăluită deosebi în alt loc.⁸ Atunci a intrat și celalalt ucenic, care sosise întâiu la mormânt, și a văzut și a crezut;⁹ căci el nu știa încă *din* Scriptură, că Iisus trebuie să învie din morți.¹⁰ Și s'au întors ucenicii iarăși la ai săi.

¹¹ Maria însă stătea la mormânt afară plângând,

și cum plângea, s'a plecat în mormânt, ¹² și a văzut doi ingeri, în vestimente albe, șezind unde fusese pus trupul lui Iisus, unul de cătră cap și altul de cătră picioare. ¹³ Și acela i-au zis: „Femeie, ce plângi?” Iară ea li-a zis: „Pentru că au luat pe Domnul meu și nu știu unde l-au pus”. ¹⁴ Și aceasta zicând, s'a întors înapoi și a văzut pe Iisus stând, dar nu știa că-i Iisus. ¹⁵ Zisu-i-a Iisus: „Femeie, ce plângi? Pe cine cauți?” Iară aceea, socotind că-i grădinarul, a zis cătră Dânsul: „Domnule, de L-ai luat tu, spune-mi unde L-ai pus și eu îl voi lua”. ¹⁶ Zis-a ei Iisus: „Marie!” Iară aceea întorcându-se, i-a zis: „Ravvuni”, adică: „Învățătorule”. ¹⁷ Zis-a ei Iisus: „Nu te atinge de Mine, căci încă nu M'am suit la Tatăl Meu, ci du-te la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, și la Dumnezeu Meu și Dumnezeuul vostru”. ¹⁸ Venit-a Maria Magdalina și a spus ucenicilor, că a văzut pe Domnul și acestea i-a spus ei.

¹⁹ Fiind sară în ziua aceea, întâia a săptămânii, și ușile casei, unde se aflau ucenicii adunați, fiind încuete de frica iudeilor, a venit Iisus și a stătut în mijloc și li-a zis: „Pace vouă!” ²⁰ Și aceasta zicând, li-a arătat mâinile și coasta Sa; și s'au bucurat ucenicii, văzînd pe Domnul. ²¹ Iară Iisus li-a zis iarăși: „Pace vouă! Precum M'a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi!” ²² Și acestea zicând, a suflat și a zis: „Luați Duh Sfânt: ²³ cărora veți iertă păcatele, se vor iertă, și cărora le veți țineă, ținute vor fi”.

²⁴ Iară Tomă, unul din cei doisprezece, care se numea gemene, nu era cu dânsii când a venit Iisus

²⁵ Deci, ceilalți ucenici i-au zis: „Am văzut pe Dom-

nul”. Iară ei li-a zis: „De nu voi vedea în mâinile lui semnul cuelor, și de nu voi pune degetul meu în semnul cuelor, și de nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede.” ²⁶ Și după opt zile ucenicii Lui erau iarăși înăuntru și Tomă cu dânsii. Venit-a Iisus, fiind ușile încuete, și a stătut în mijloc și a zis: „Pace vouă!” ²⁷ Apoi a zis lui Tomă: „Adă-ți degetul încoace și vezi mâinile Mele; adă-ți mâna și o pune în coasta Mea, și nu fii necredincios, ci credincios”. ²⁸ Și a răspuns Tomă și a zis cătră Dânsul: „Domnul meu și Dumnezeuul meu!” ²⁹ Iară Iisus i-a zis: „Pentru că M'ai văzut Tomo, ai crezut; ferice de cei ce nu M'au văzut și au crezut”.

³⁰ Făcut-a Iisus și alte multe semne înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. ³¹ Iară acestea s'au scris, ca să credeți, că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și crezând, viață să aveți în numele Lui.

CAP. 21.

¹ După acestea Iisus S'a arătat iară ucenicilor la Marea Tiberiadei; și s'a arătat așa: ² erau împreună Simon Petru și Tomă, care se numește Geme-ne, și Natanail cel din Cana Galileei și fiii lui Zevedeu și alți doi din ucenicii Lui. ³ Zis-a Simon Petru cătră dânsii: „Mă duc să pescuesc”. Iară ei au zis: „Mergem și noi cu tine”. Și s'au dus și s'au suit repede în luntre; dar în noaptea aceea n'au prins nimica. ⁴ Iară când s'a făcut ziuă, Iisus stătea pe mal; însă nu știau ucenicii că este Iisus. ⁵ Deci, a zis Iisus cătră dânsii: „Fiilor, aveți ceva de mâncare?” Și ei i-au răspuns: „Nu”. ⁶ Iară El li-a zis: „Arun-

cați mreja în partea dreaptă a luntrei și veți afla." Și au aruncat mreja și nu puteau să o tragă de mulțimea peștilor. ⁷ Atuncea ucenicul acela, pe care-l iubea Iisus, a zis lui Petru: „Domnul este!” Și auziad Simon Petru, că este Domnul, și-a pus haina și cingătoarea, căci era gol, și s'a aruncat în marea. ⁸ Iară ceilalți ucenici au venit cu luntrea, trăgând mreja cu pești, căci nu erau departe de mal, ci ca la două sute de coți; ⁹ și când au eșit pe uscat, au văzut pâne, și jaratec întins, și pește pus deasupra lui. ¹⁰ Zis-a Iisus către dânșii: „Aduceți din peștii ce a-ți prias acum!” ¹¹ Și s'a suit Simon Petru în luntre și a tras la mal mreja, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari, și atâtia fiind, nu sa rupt mreja. ¹² Zis-a Iisus către dânșii: „Veniiți de prânziți”. Și nimenia din ucenici nu îndrăzneă să-L întrebe: „Cine ești Tu?” știind că este Domnul. ¹³ Deci, S'a apropiat Iisus, și a luat pâne și li-a dat, asemenea și pește.

¹⁴ Aceasta eră a treia oară când se arată Iisus ucenicilor Săi, după învierea Sa din morți.

¹⁵ Iară după ce au prânzit, a zis Iisus către Simon Petru: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare mai mult decât aceștia?” Răspuns-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc”. Și Iisus i-a zis: „Paște mieiștii Mei!” ¹⁶ Zis-a lui iarăș adoua oară: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare?” Răspunsu-l-a Petru: „Adevărat, Doamne, Tu știi că te iubesc”. Și Iisus i-a zis: „Paște oile Mele!” ¹⁷ Zis-a lui a treia oară: „Simone al lui Ionă, Mă iubești tu oare?” Și s'a întristat Petru, că i-a zis a treia oară: „Mă iubești tu oare?” și i-a zis: „Doamne, Tu toate le știi, Tu știi că Te iubesc”. Și Iisus i-a

zis: „Paște oile Mele. ¹⁸ Adevărul adevărat îți grădesc: când erai mai tânăr, te încingeai singur și te duceai unde voiai; iar dacă vei îmbătrâni, vei întinde mâinile tale și altul te va încinge și te va duce unde nu vrei. ¹⁹ Iar aceasta a spus-o, ca să-i dea a înțelege cu ce moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu. Și zicând aceasta, i-a zis: „Urmează-Mi!”

²⁰ Petru însă, întorcându-se și văzind venind după dânsul pe ucenicul, pe care-l iubea Iisus și care la cină răzămându-și capul pe pieptul Lui, întrebaseră: „Doamne, cine este cel ce are să Te vândă?” ²¹ Pe acesta văzându-l Petru, a zis către Iisus: „Doamne, dar acesta ce?” ²² Iară Iisus i-a zis: „De voi vrea să rămăne aceasta până voi veni, ce al tu? Tu urmează-Mi!” ²³ Și s'a lăsat vorba aceasta între frați, că ucenicul acela nu va muri, Iisus însă nu i-a zis, că nu va muri, ci: „De voi vrea să rămăne acesta până voi veni, ce al tu?”

²⁴ Acesta este ucenicul, care mărturisește despre acestea și a scris acestea; și știm că mărturisirea lui este adevărată. ²⁵ Sunt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris cu deamăruntul, mi se pare, că nici în lumea aceasta n'ar fi încăput cărțile, ce s'ar fi scris. Amin.

FAPTELE SFIN-
ȚILOR APOSTOLI

FAPTELE SFINȚILOR APOSTOLI

CAP. I.

¹ Teofile, în cartea cea dintâi *și-am scris* despre toate câte a făcut și a învățat Iisus, dela început ² și până în ziua când S'a înălțat, după ce a dat prin Duhul Sfânt porunci apostolilor, pe care-i alesese ³ și cărora S'a și înălțat viu după patima Sa, cu multe semne deveditoare a învierii Lui, arătându-se lor timp de patruzeci de zile și vorbind cele pentru împărăția lui Dumnezeu. ⁴ Și gustând hrană în adunarea lor, li-a poruncit: „De Ierusalim să nu vă depărtați, ci să așteptați acolo făgăduința Tatălui, care ați auzit-o dela Mine; ⁵ că Ioan a botezat cu apă, dar voi nu mult după aceste zile veți fi botezați cu Duh Sfânt.” ⁶ Atunci cei adunați L-au întrebat, zicând: „Doamne, oare în vremea aceasta vei arăta ⁷ mormintele din nou împărăția lui Israel?” ⁸ Iară El le-a zis: „Nu-i treaba voastră să știți vremile sau sorocurile, pe care Tatăl le-a hotărât prin puterea Sa; ⁹ ci veți primi putere când se va pogorâ Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și până la marginea pământului.”

⁹ Când zicea El acestea și ei se uitau la Dânsul S'a înălțat, și un nor L'a luat dela ochii lor. ¹⁰ Și cum priveau ei la ceriu, când se înălță El, iată, li s'au înfățișat doi bărbați în vestimente albe. ¹¹ Și au zis: „Bărbați galilieni, ce stați și vă uitați la ceriu? Acest Iisus, Care S'a înălțat dela voi la ceriu, așa va veni, cum L-ați văzut mergând la ceriu.“

¹² Atuncea dela muntele ce se cheamă al Eleonului, care este aproape de Ierusalim ca o cale de sămbătă, s'au întors apostolii la Ierusalim; ¹³ și după ce au sosit, s'au suit în foișor, unde și ședeau de obicei; și erau: Petru și Iacov, Ioan și Andrei, Filip și Tomă, Vartolomei și Matel, Iacov al lui Alfeu, Simon Zilotul și Iuda, fratele lui Iacov. ¹⁴ Toți aceștia, împreună cu femeile, și cu Maria, Mama lui Iisus, și cu frați Lui, stăruiau într'un cuget în rugăciune și cerere.

¹⁵ În zilele acelea, fiind împreună mulțime de nume ca la o sută douăzeci, s'a sculat Petru în mijlocul ucenicilor și a zis: „¹⁶ Bărbați frați, trebuie să se plinească ceea ce a prevestit în Scriptură Duhul Sfânt, prin gura lui David, despre Iuda, care s'a făcut călăuză celorce au prins pe Iisus. ¹⁷ Că acela era numărat împreună cu noi și primise șorțul slujbei aceștia; ¹⁸ dară a câștigat o țarină cu preț nedrept și căzând, pântecul lui a crăpat și i s'au vărsat toate măruntaile; ¹⁹ și s'a făcut aceasta cunoscută tuturor celorce locuiesc în Ierusalim, încât țarina aceea s'a numit în limba lor Acheldamă, adică Țarina Sângelui. ²⁰ Căci în cartea Psalmilor este scris: „Să fie locuința lui pustie și să nu fie într'însa locuitori“ și: „Vrednicia lui să o ia altul.“ ²¹ Trebuie deci, ca unul din acei bărbați, cari s'au adunat cu noi întodeauna,

cât Demnul Iisus a fost și a grăit cu noi, ²² începând dela botezul lui Ioan și până în ziua în care S'a înălțat dela noi, să fie împreună cu noi martor al învierii Lui.“

²³ Și au pus apostolii înainte pe doi: pe Iosif, care se numea Varsava, zis și Iust, și pe Matia; ²⁴ și s'au rugat apostolii, zicând: „Tu, Doamne, Celace cunoști inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, ²⁵ pe care l-ai ales să-lă soarta slujbii acestea și apostolia, din care a căzut Iuda, ca să meargă la locul său.“ ²⁶ Apoi au aruncat pentru ei sorți, și a căzut sorțul pe Matia, și s'a numărat acesta cu cei unsprezece apostoli.

CAP. 2.

¹ Când a sosit însă ziua sărbătorii cincizecimii, apostolii erau toți într'un cuget adunați la un loc.

² Și fără de veste s'a făcut din ceriu un sunet, ca de o suflare de vânt vijelios, și a umplut toată casa, unde ședeau ei. ³ Și li s'au arătat despărțindu-se niște limbi ca de foc, și s'a lăsat câte una pe fiecare din ei. ⁴ Și s'au umplut toți de Duh Sfânt, și au început să grăiască în alte limbi, cum li dă Duhul să vestească.

⁵ În Ierusalim, însă, erau locuitori Iudei, oameni cucernici, din tot neamul de sub ceriu. ⁶ Iar când s'a făcut sunetul acesta, s'a adunat mulțimea și s'a umplut de nedumerire, că-l auzeau fiecare grăind în limba sa. ⁷ Și se mirau toți și se minunau, zicând unul către altul: „Aceștia, cari grăiesc, nu sunt ei oare toți galilieni? ⁸ Cum dară auzim fiecare limba noastră, în care ne-am născut? ⁹ Parții midenii și

elamitenii, locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeii, ai Capadochiei, ai Pontului și ai Asiei. ¹⁰ ai Frigiei, ai Pamfiliei, ai Egiptului și ai ținuturilor Libiei celei de lângă Cirena, iudeii și prozelitii veniți dela Roma, ¹¹ critenii și arabii, îi auziți grăind măririle lui Dumnezeu în limbile noastre. ¹² Și se mirau toți și se minunau, zicând unul către altul: „Ce va să zică aceasta?” ¹³ Iară alții ziceau în batjocură: „S'au îmbătat cu vin dulce”. ¹⁴ Sculându-se însă Petru cu cei unsprezece, și-a rădicat glasul și li-a zis:

„Bărbați iudei și toți cei ce locuiți în Ierusalim, luați aminte la cuvintele mele și aceasta să vă fie știut: ¹⁵ aceștia nu sunt beți, cum socotiți voi, căci acum e *abed* al treilea ceas din zi; ¹⁶ ci aceasta este ceea ce s'a prezis prin proorocii: ¹⁷ „În zilele cele de apoi, — Zice Dumnezeu, — voi turna din Duhul Meu peste tot trupul, și vor prooroci fiii voștri și fiicele voastre; tinerii voștri vedenii vor vedea și bătrânii voștri visuri vor visa; ¹⁸ încă și peste slugile mele și peste slujnicele mele voi turna în zilele acelea din Duhul Meu și vor prooroci; ¹⁹ și voi da minuni în cer și jos, și pe pământ — semne, sânge și foc, și fumegare de fum. ²⁰ Soarele se va prefăce în întuneric și luna în sânge, înainte de a veni ziua Domnului cea mare și slăvită. ²¹ Și tot ceea ce va chema numele Domnului, va fi mântuit.

²² „Bărbați izraeliți, ascultați cuvintele acestea: pe Iisus Nazoreul, bărbat dela Dumnezeu mărturisit înaintea voastră prin puterile, prin semnele și prin minunile, pe care Dumnezeu le-a făcut printrânsul în mijlocul vostru, după cum și înșivă știți; ²³ pe Acesta, Care după un anumit sfat și preve-

dere Dumnezeescă fiind vândut, L-ați luat, și prin mâinile unor neleguși prinzându-L, L-ați omorât. ²⁴ Dară Dumnezeu L-a înviat, rupând legăturile morții, pentru că nu era cu putință să fie ținut de dânsa. ²⁵ Căci David zice despre El: pururea am văzut pe Domnul înaintea mea, că dreapta mea este, ca să nu mă clătesc. ²⁶ Deaceia s'a bucurat inima mea și limba mea s'a veselit, bă chear și trupul meu odihnește în nădejdea, ²⁷ că nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici vei da celui cuvios al tău să vadă stricăciunea. ²⁸ Arătați-mi-ai căile vieții, și mă vei umplea de bucurie cu fața Ta.

²⁹ „Bărbați frați, să-mi fie îngăduit a vă spune cu îndrăzneală de strămoșul David, că el a murit și s'a îngropat și mormântul lui este aicea la noi până în ziua aceasta. ³⁰ Dar fiind prooroc și știind că Dumnezeu l-a îngăduit cu jurământ, să rădice pe Hristos trupezile din roada coapselor lui, ca să șadă pe tronul lui, ³¹ a grăit mai înainte de învierea lui Hristos și a spus că sufletul Lui nu va fi lăsat în iad, nici trupul Lui nu va vedea stricăciunea. ³² Pe acest Iisus Dumnezeu L-a înviat, și la aceasta noi cu toți suntem martori. ³³ Deci, fiind El înălțat cu dreapta lui Dumnezeu, și primind dela Tatăl pe Duhul Sfânt cel făgăduit, a sevărsit ceace vedeți și auziți acum. ³⁴ Căci David nu s'a suit la ceriu, dar el zice: zis-a Domnul Domnul meu: șezi de a dreapta Mea, ³⁵ pînă ce voi pune pe vrăjmașii Tăi aștern picioarelor Tale. ³⁶ Deci, să știți bine, toată casa lui Israel, că pe acest Iisus, pe care voi L-ați răstignit, Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos.”

³⁷ Și auzind ei aceasta, s'au umilit cu inima și au

zis către Petru și către ceilalți apostoli: „Bărbați frați, ce să facem?”

³⁸ Iară Petru a zis către dâșii: „Să vă pocăiți și fiecare din voi să se boteze în numele lui Iisus Hristos spre iertarea păcatelor, și veți primi darul Sfântului Duh; ³⁹ căci făgăduința vouă vă este *dată* și copiilor voștri, și tuturor celor de departe, or pe câți îi va chemă Domnul Dumnezeuul vostru.”

⁴⁰ Și prin alte multe cuvinte li-a mărturisit și i-a îndemnat, zicând: „Mântuiți-vă de acest neam îndărătnic.”

⁴¹ Deci, ceice au primit cu bucurie cuvântul lui, s'au botezat; și s'au adăugat în ziua aceea ca la trei mii de suflete. ⁴² Și erau neobosiți în *ascultarea* învățăturai apostolilor, în împărtășire, în frângerea pâinii, și în rugăciuni. ⁴³ Și eră tot sufletul cuprins de frică, căci multe minuni și semne se făceau prin apostoli. ⁴⁴ Credincioșii însă erau toți împreună și aveau toate de obște; ⁴⁵ și vindeau moșiile și averile, și le împărțau tuturor, după trebuința ce avea fiecare. ⁴⁶ Și în fiecare zi cercetau cu râvnă biserica, iar pe acasă frângând pâine, primeau hrana cu inima curată și veselă, ⁴⁷ laudând pe Dumnezeu și având trecere la tot poporul; iară Domnul în fiecare zi adăoga la Biserică pe ceice se mântueau.

CAP. 3.

¹ *Odată* însă Petru și Ioan se suieau împreună la biserică, la rugăciunea din ceasul al nouălea. ² Și eră *acolo* un om olog din pântecel mamei sale, pe care îl aduceau în fiecare zi și-l puneau dinaintea bisericii, la ușa numită „Frumoasa”, ca să ceară

milostenie la ceice intrau în biserică. ³ Acesta văzând pe Petru și pe Ioan vrând să intre în biserică, a cerut milostenie. ⁴ Iar Petru cu Ioan căutând la el, a zis: „Privește la noi!” ⁵ Și el se uită la ei cu băgare de seamă, nădăjduind să primească ceva dela dâșii. ⁶ Petru însă a zis: „Argint și aur nu se află la mine; dar ceace am, aceea îți dau: în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, scoală și mergi!” ⁷ Și apucându-l de mâna dreaptă, l-a rădăcat; și îndată i s'au întărit tălpile și genunchile lui, ⁸ și sărind, a stătut în *picloare* și a început a umbla; și a intrat cu ei în biserică, umblând și sărind și laudând pe Dumnezeu. ⁹ Și l-a văzut tot poporul umblând și laudând pe Dumnezeu, ¹⁰ și l-au cunoscut, că acesta eră cel ce seșea la ușa frumoasă a bisericii pentru milostenie, și s'au umplut de spaimă și de mirare pentru cele ce se întâmplaseră cu dâșul. ¹¹ Și fiindcă ologul cel vindecat se ținea de Petru și Ioan, tot poporul a alergat cu uimire la dâșii în pridvorul, ce se numește al lui Solomon. ¹² Iară Petru văzând aceasta, a răspuns poporului:

„Bărbați izraeliți, ce vă mirați de aceasta, sau ce vă uitați la noi, ca și cum noi cu puterea sau cu sfințenia noastră l-am fi făcut pe acesta să umble? ¹³ Dumnezeuul lui Avraam și al lui Isaac și al lui Iacov, Dumnezeuul părinților noștri a proslăvit pe Pruncul Său Iisus, pe Care voi L-ați dat, și de Care v'ați lepădat în fața lui Pilat, care voea să-L libereze. ¹⁴ Voi însă v'ați lepădat de cel Sfânt și Drept, și ați cerut să vi se dăruească un bărbat ucigaș; ¹⁵ iar pe începătorul vieții L-ați omorât. Pe Acesta Dumnezeu L-a înviat din morți, și noi suntem martori acestui *fapt*. ¹⁶ Și pentru credința în numele Lui,

numele Lui a întărit pe acesta, pe care voi îl vedeți și îl știți, și credința care e dela El i-a dat această vînd care deplină înaintea voastră a tuturor. ¹⁷ Eu însă, fraților, știu, că voi, ca și căpeteniile voastre, ați făcut aceasta din neștiință; ¹⁸ Dumnezeu însă, cum a povestit prin gura tuturor proorocilor Săi, că Hristos va pătimi, așa a implinit. ¹⁹ Pocăiți-vă dară și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre, ca să vie timpuri de bucurie dela fața Domnului, ²⁰ și ca să trimită El pe Iisus Hristos, cel mai dinainte făgăduit vouă; ²¹ pe care cerul a trebuit să-L primească până la vremea împlinirii tuturor celor din veac spuse de Dumnezeu prin gura tuturor Săi prooroci. ²² Căci Moisa a spus părinților noștri: Domnul Dumnezeuul vostru va ridica dintre frații voștri un Prooroc, cum m'a ridicat pe mine; să-L ascultați pe Acela în toate cîte vă va grăi; ²³ și va fi că tot sufletul, care nu va ascultă pe proorocul Acela, se va stărpi din popor (Deuter. XVIII, 15-18). ²⁴ Și toți proorocii de după Samuel, și dinainte, cîți au grăit, au prevestit zilele acestea. ²⁵ Voi sunteți fiii proorocilor și ai așezămîntului, pe care Dumnezeu l-a închiat cu părinții noștri, zicînd către Avraam: „Și în sămînța ta se vor binecuvînta toate națiunile pămîntului.“ ²⁶ Și Dumnezeu, înviind pe Pruncul Său Iisus, la voi l-a trimis întîi să vă binecuvînteze, cînd vă veți întoarce fiecare dela faptele cele rele.“

CAP. 4.

¹ Cînd grăeau ei astfel poporului, au venit la dînșii preoții, și căpetenia gardei bisericii, și sa-

ducheii, ² supărați fiind că învățau poporul și propovedueau învierea din morți prin Iisus, ³ și și-au pus mîinile pe dînșii și i-au pus sub pază pînă adouazi, căci era sară. ⁴ Mulți însă din cele auziseră cuvîntul au crezut, și a sporit numărul oamenilor credincioși pînă la cinci mii.

⁵ Iară adouazi s'au adunat în Ierusalim căpiteniile și bătrînii și cărturarii, ⁶ și Ana arhiereul, și Calafa și Ioan și Alexandru și ceilalți din neamul arhiereșc; ⁷ și aducându-l de față pe Petru și pe Ioan, l-au întrebat: „Cu ce putere sau în al cui nume faceți voi aceasta?“ ⁸ Atuncea Petru umplându-se de Duh Sfînt, a zis către dînșii:

⁹ „Căpetenii ale poporului și bătrîni ai lui Israel, de vreme ce noi astăzi suntem întrebați pentru binefacerea arătată unui om neputincios, prin cine s'a mîntuit el, ¹⁰ apoi cunoscut să vă fie vouă tuturor și la tot poporul lui Israel, că în numele lui Iisus Hristos Nazoreul, pe Care voi L-ați răstignit și pe care Dumnezeu L-a înviat din morți — prin Acela stă acesta sănătos înaintea voastră. ¹¹ „Acela este piatra cea nebăgată în seamă de voi ziditorii, care n'ajuns în capul unghiului (Ps. 117 v. 22); ¹² și nu este mîntuire în nimene altul, căci nu este alt nume sub cer, dat oamenilor, prin care trebuie să ne mîntuim.“

¹³ Văzînd căpeteniile îndrăzneala lui Petru și Ioan, și gîndînd că ei sunt oameni simpli și necărturari, s'au mirat; ¹⁴ și deși li cunoșteau că fuseseră cu Iisus, dar văzînd pe omul cel vindecat stînd cu dînșii; n'au putut spune nimic împotriva; ¹⁵ ci poruncindu-li să lase afară din adunare, să sfătueau între ei, ¹⁶ zicînd: „Ce să facem cu oamenii aceștia? Căci tutu-

ror celorce locuiesc în Ierusalim îl e cunoscut că s'a făcut de ei o minune vădită, şi nu o putem tăgădui; ¹⁷ dar ca să nu se mai lăţească aceasta în popor, să li poruncim cu strânsnicie, ca să nu mai vorbească de acest nume nici unuia din oameni". ¹⁸ Şi chemându-l, li-a poruncit, că nici de cum să nu mai vorbească, nici să nu mai înveţe în numele lui Iisus. ¹⁹ Răspunzându-li însă Petru şi Ioan, au zis: „Judecaţi de este drept înaintea lui Dumnezeu, a vă ascultă pe voi mai mult decât pe Dumnezeu! ²⁰ Căci noi nu putem să nu grăim celece am văzut şi am auzit". ²¹ Ei însă ameninţând, li-au dat drumul, negăsind nici un chip de a-i pedepsi din pricina poporului; pentrucă toţi slăveau pe Dumnezeu pentru ceeace se făcuse; ²² căci omul acela, asupra căruia se săvârşise acest semn al vindecării, avea mai mult de patruzeci de ani.

²³ Iar dupăce li s'au dat drumul, apostolii au venit la ai lor, şi li-au povestit câte le ziseră arhierii şi bătrânii. ²⁴ Şi auzind ei, au ridicat cu un suflet glasul către Dumnezeu şi au zis: „Stăpâne Dumnezeule, celce ai făcut cerul şi pământul şi marea şi toate cele dintr'însele, ²⁵ Tu prin gura lui David, robul Tău, ai zis: ce se turbură neamurile şi popoarele pentruce cugetă deşertăciuni? ²⁶ Pentruce se ridică regii pământului şi căpiteniile se adună împreună asupra Domnului şi a Hristosului Lui? ²⁷ căci împotriva sfântului Tău Prunc Iisus, unsul Tău, cu adevărat s'au adunat în cetatea aceasta Irod şi Pilat din Pont cu păgânii şi cu noroadale lui Israel, ²⁸ ca să facă câte mâna Ta şi sfatul Tău demălnainte hotărâse să se facă. ²⁹ Şi acum, Doamne, priveşte la ameninţările lor şi dă robilor Tăi să grăească cuvân-

tul Tău cu toată îndrăzneala, ³⁰ când îţi întinzi mâna Ta, ca să vindecî şi să faci semne şi minuni cu numele sfântului Tău Prunc Iisus".

³¹ Şi când se rugau ei, s'a clătît locul, unde erau adunaţi, şi s'au umplut toţi de Duh Sfânt şi cu îndrăzneală au grăit cuvântul lui Dumnezeu. ³² Şi mulţimea celorce crezuseră aveau o inimă şi un suflet, şi nimenea nu zicea că din averile sale e ceva al său, ci toate li eră de obşte. ³³ Şi apostolii mărturiseau cu putere mare învierea Domnului Iisus şi har mare eră peste ei peste toţi. ³⁴ Şi nu eră pînă la ei nimenea lipsit, căci toţi câţi aveau pămînturi, sau case, le vindeau şi aducînd preţul celor vândute, ³⁵ şi punându-l la picioarele apostolilor, se dădea flecărula ceeace-i eră de trebuinţă. ³⁶ Aşa, Iosia, care s'a numit de apostoli Varnava, adică fiul mîngăerii, un levit de neam din Cipru, ³⁷ avînd o ţarină, a vîndut-o, şi a adus preţul şi l-a pus la picioarele apostolilor.

CAP. 5.

¹ Însă un om oarecare, cu numele Anania, împreună cu femeia sa Sapphira, a vîndut o ţarină, ² şi a ascuns din preţ, cu ştirea şi a femeii sale, şi a adus numai o parte şi a pus-o la picioarele apostolilor. ³ Petru însă a zis: „Ananie, pentruce ai îngădui lui satană să pue în inima ta *gîndul* ca să minţi Duhului Sfânt şi să ascunzi din preţul ţarinei? ⁴ De rămăneă *ţarina* nevîndută, nu rămăneă oare a ta? Şi dacă s'a vîndut, *preţul* nu eră oare în stăpînirea ta? De ce ai pus în inima ta acest lucru? *Iată*, n'ai minţit oamenilor, ci lui Dumnezeu". ⁵ Iară Anania

auzind cuvintele acestea, a căzut și a murit; și frică mare coprindea pe toți cei ce auzeau aceasta.⁹ Și sculându-se cei mai tineri, l-au înfășat și scoțindu-l, l-au îngropat.

¹⁰Iar ca la trei ceasuri după aceasta a intrat la Petru și femeia lui Anania, uștind ce se întâmplase. ¹¹Petru însă a întrebat-o: „Spune-mi, cu atâta ai vândut țarina?” Și ea a zis: „Da, cu atâta!” Iar Petru a zis către dânsa: „De ce v'ai lățeles să ispiți Duhul Domnului? Iată picioarele celor ce au îngropat pe bărbatul tău sunt la ușă, și te vor scoate și pe tine.” ¹²Și a căzut și ea îndată la picioarele lui și a murit; și intrând tinerii, au găsit-o moartă, și scoțind-o, au îngropat-o lângă bărbatul ei. ¹³Și frică mare a cuprins toată biserica și pe toți cei ce auzeau acestea.

¹⁴Și se făceau prin mâinile apostolilor semne și minuni multe în popor; și erau toți într'un cuget în pridvorul lui Solomon. ¹⁵Din ceilalți însă nime nu cuteză să se lipească de ei, iar poporul îi mărea; ¹⁶și se adăugau mereu mulțime de bărbați și de femei, care credeau în Domnul, ¹⁷încât scoteau pe cei bolnavi la uliți și-i puneau pe paturi și pe năvălii, ca la trecerea lui Petru, măcar umbra lui să umbreze pe carevă din ei. ¹⁸Și se adunau la Ierusalim și mulți din cetățile de prinprejur, aducând bolnavii și pe cei stăpâniți de duri necurate și se vindecau și aceștia toți.

¹⁹Dară sculându-se arhierul și toți cei cu el, cari erau de eresul saduchelor, și umplându-se de pizmă, ²⁰și-au pus mâinile pe apostoli și i-au dat la închisoarea de obște. ²¹Dară un înger al Domnului deschizând peste noapte ușile temniței și scoțându-i,

li-a zis: ²²„Duceți-vă și, stând în biserică, vestiți poporul toate cuvintele vieții aceștia.” ²³Și ascultând ei, au intrat dimineața în biserică și s'au apucat să învețe.

Iară arhierul și cei cu el venind, a adunat sinedriul și pe toți bătrânii fiilor lui Israel, și a trimis la temniță, să-i aducă pe apostoli. ²⁴Mergând însă slujitorii, nu i-au găsit în temniță, și întorcându-se, au spus, ²⁵zicând: „Am găsit temnița încueată cu toată îngrijirea și straja stând înaintea ușilor, dar deschizând, n'am găsit într'însa pe nimeni.” ²⁶Și auzind aceste cuvinte arhierul și căpetenia gardei bisericii și arhierii, și ceilalți arhierii, nu se dumeau ce ar însemna aceasta. ²⁷Dară venind cineva, li-a spus, zicând: „Iată oamenii pe care i-ați închis în temniță, stau în biserică și învață poporul.”

²⁸Atunci mergând căpetenia gardei cu slujitorii, i-a adus fără silă, pentrucă se temeau de popor să nu-i ucidă cu pietre. ²⁹Iară dacă i-au adus și i-au înfățișat sinedriului, arhierul i-a întrebat, ³⁰zicând: „Nu v'am poruncit noi oare cu strânsnicie de a nu mai învăța în acest nume? Și iată voi ați umplut Ierusalimul de învățătura voastră și voiți să aduceți asupra noastră sângele Omului Aceluia!”

³¹Răspunzând însă Petru și ceilalți apostoli, au zis: „Trebuie să ascultăm mai mult pe Dumnezeu decât pe oameni.” ³²Dumnezeul părinților noștri a sculat pe Iisus, pe Care voi îi omorâserăți, spânzurându-L pe lemn. ³³Pe acesta Dumnezeu, cu dreapta Sa, L-a înălțat Căpetenie și Mântuitor, ca să dea lui Israel pocăință și ertare de păcate. ³⁴Iară martori ai celor spuse despre El suntem noi și Du-

hul Sfânt, pe care Dumnezeu L-a dat celorce i se supun Lui¹.

²El însă auzind *aceasta*, crăpau de ciudă și se sfătuiă să-l omoare. ³Dară sculându-se în adunare un fariseu, cu numele Gamaliil, dascal de lege, cinstit de tot poporul, și poruncind să fie scoși apostolii puțin afară, ⁴a zis către ei: „Bărbați israeliți, luați sama ce voți să faceți cu oamenii aceștia. ⁵Căci mai dăunăzi s'a sculat Tevdas, zicând că el este cineva mare, și s'au unit cu el un număr de oameni, ca la patru sute; dar acela a fost ucis și toți câți ascultau de el s'au risipit și nu s'a ales nimica. ⁶După dânsul, pe vremea catagrafiei, s'a sculat Iuda Galileanul și a tras după sine desul popor; dar a perit și acela, și toți ceilalți ascultaseră s'au risipit. ⁷Și acum vă zic: nu vă țineți de oamenii aceștia, ci-l lăsați, căci lucrul acesta sau planul acesta de este dela oameni, se va risipi; ⁸iară de este dela Dumnezeu, nu-l veți putea risipi: *păziți-vă deci*, că nu cumva să fiți și luptători împotriva lui Dumnezeu.”

⁹Și i-au ascultat și, chemând pe apostoli, i-au bătut, și poruncind să nu mai vorbească de numele lui Iisus, li-au dat drumul. ¹⁰Iară ei s'au dus dela fața sinedriului bucurându-se, că s'au învrednicit să fie necinstiți pentru numele Domnului Iisus; ¹¹și în toate zilele, în biserică și pe acasă, nu încetau a învăța și a binevesti pe Iisus Hristos.

CAP. 6.

¹În zilele acelea, înmulțindu-se ucenicii, s'a stăr-

nit cârtire pîntre eliniști *) împotriva evreilor, pentru că văduvele lor *erau trecute cu vederea* la împărțirea zilnică a celor de trebuință. ²Atuncea cel doisprezece, adunând mulțimea ucenicilor, au zis: „Nu e bine, ca lăsând noi cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese. ³De aceea, fraților, alegeți dintre voi șapte bărbați încercați, plini de Duh Sfânt și de înțelepciune, pe care să-l rânduim la treaba aceasta; ⁴iară noi să stăruiм pururea în rugăciune și în slujba cuvântului.”

⁵Și a plăcut cuvântul acesta la toată mulțimea; și au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pe Filip, și pe Prohor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmenă, și pe Nicolae Antiohianul, întors la credință dintre păgâni. ⁶Pe aceștia i-au pus înaintea apostolilor, și apostolii s'au rugat și și-au pus mâinile peste dânsii.

⁷Și cuvântul lui Dumnezeu creștea, și sporea foarte mult numărul ucenicilor în Ierusalim; bă și din preoți se supuneau la credință mulțime multă. ⁸Iar Ștefan, fiind plin de credință și de putere, făcea minuni și semne mari în popor. ⁹Dară sculându-se unul din sinagoga, care se numea al libertinilor, și a cirinenilor, și a alexandrinilor, și a celor din Cilicia și Asia, se priceau cu Ștefan; ¹⁰însă nu puteau stă împotriva înțelepciunii și a duhului, cu care vorbea el. ¹¹Atunci au adus niște oameni, cari ziceau: „L'am auzit grăind cuvinte de hulă asupra lui Moisa și a lui Dumnezeu.” ¹²Și *astfel* au întârâtat poporul, și pe bătrâni, și pe cărturari, și nă-

*) Evreii cari loqueau în afară de Palestina, mai ales prin țările grecești, se numeau eliniști.

văbind, l-au apucat și l-au dus la Sinedriu. ¹³ Și au pus marturi mincinoși, care ziceau: „Omul acesta nu conținește a grăi cuvinte de hulă asupra acestui loc sfânt și a legii; ¹⁴ căci l-am auzit spunând, că acest Iisus Nazoreul va strică locașul acesta, și va schimba datinile, pe care ni le-a dat Moisés.” ¹⁵ Și căutând spre el toți cei ce erau în Sinedriu, au văzut fața lui ca fața unui inger.

↓ CAP. 7.

¹ Atuncea arhierul a zis: „Oare acestea așa sunt?” ² Iară el a zis: „Fraților și părinților, ascultați: Dumnezeuul slavei S'a arătat părintelui nostru Avraam, când era în Mesopotamia, înainte de a se mută el în Haran, ³ și a zis către dânsul: „Ieși din țara ta și din neamul tău, și vino în țara care ți-o arată-o Eu.” ⁴ Atuncea fiind el din țara caldeilor, s'a strămutat în Haran; iar de acolo, după moartea tatălui său, l-a mutat Dumnezeu în țara aceasta, în care locuiți voi acum. ⁵ Și nu i-a dat moștenire într'însa nici o urmă de pământ; dar i-a făgăduit să i-o dea în stăpânire lui și după el urmașilor lui, când nu avea încă copii. ⁶ Și astfel i-a spus Dumnezeu că vor fi urmașii lui pribegi în țară străină, și-i vor robi străinilor și-i vor chinui patru sute de ani. ⁷ Dară pe poporul acela, la care vor robi, îl voi judecă Eu, a zis Dumnezeu; și după acestea vor eși și-Mi vor sluji Mie în locul acesta. ⁸ Și i-a dat așezământul tărei înprejur; și după aceea a născut pe Isaac, și l-a tăiat înprejur în ziua a opta; și Isaac a născut pe Iacov, iar Iacov a născut pe cei doisprezece patriarhi,

⁹ Patriarhii însă pizmuind pe Iosif, l-au vândut în Egipt. Dar Dumnezeu era cu dânsul, ¹⁰ și l-a izbăvit din toate necazurile lui, și l-a dăruit înțelepciune și trecere înaintea lui Faraon, regele Egiptului, care l-a și pus povătuitor peste Egipt și peste toată casa sa. ¹¹ Și a venit foamete și necaz mare peste toată țara Egiptului și peste Hanaan, și părinții noștri nu găseau hrană. ¹² Auzind însă Iacov, că este grâu în Egipt, a trimis pe părintii noștri acolo întâia oară. ¹³ Iar când au mers el a doua oară acolo, Iosif s'a descoperit fraților săi, și s'a făcut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosif. ¹⁴ Și trimițând Iosif, a chemat pe tatăl său Iacov și tot neamul lui de șaptezeci și cinci de suflete. ¹⁵ Și s'a pogorât Iacov în Egipt, și a murit acolo el și părinții noștri; ¹⁶ și au fost aduși la Sihem și puși în mormântul, pe care Avraam l-a cumpărat cu preț de argint dela fiil lui Emor a lui Sihem.

¹⁷ Dar pe măsură ce se apropiă vremea împlinirii făgăduinței, pe care cu jurământ o făcuse Dumnezeu lui Avraam, creștea și poporul și se înmulțea în Egipt, ¹⁸ până s'a rădicat alt domnitor, care nu știa pe Iosif. ¹⁹ Acest domnitor unelind împotriva neamului nostru, a străntorat pe părinții noștri, silindu-i să-și arunce copiii, ca să nu trăiască.

²⁰ În vremea aceasta, s'a născut Moisés, și era plăcut lui Dumnezeu; acesta trei luni a fost hrănit în casa tatălui său. ²¹ Iar când a fost aruncat, l-a luat fata lui Faraon, și l-a crescut ca copil al său. ²² Și a învățat Moisés toată înțelepciunea egipteană și era puternic în cuvinte și în fapte.

²³ Iar când a împlinit el patruzeci de ani, s'a rădicat în inima lui dorul de a cercetă pe fiilul lui le-

raii, frații săi. ²⁴ Și văzând pe unul *din ei* obișduit, l-a apărut, și răzună pe cel obișduit, ucizând pe egiptean. ²⁵ Socotea însă că frații săi pricep, că Dumnezeu li dă mântuire prin mâna lui; dar ei n'au priceput. ²⁶ Adouazi s'a arătat unora din ei, care se băteau și l-a îndemnat la pace, zicând: „Oameni buni, voi sunteți frați, la ce vă obișduiți unul pe altul?” ²⁷ Iară celce obișduia pe aproapele l-a îmbrăncit, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător peste noi?” ²⁸ Nu cumva vrei tu să mă uci, cum ai ucis ieri pe Egipteanul?” ²⁹ La auzul cuvântului acestuia Moisa a fugit și a ajuns pribeag în țara Madiam, unde l s'a născut doi fiu.

³⁰ Când a împlinit patruzeci de ani *de pribegie în țara Madiam*, l s'a arătat în pustiu muntelui Sinai un înger al Domnului în para focului unui rug. ³¹ Iară Moisa văzînd, s'a minunat de vedenie; dar când s'a apropiat să vadă *ce este*, a auzit glasul Domnului, *care i-a zis*: ³² „Eu sunt Dumnezeuul părinților tăi: Dumnezeuul lui Avraam și Dumnezeuul lui Isaac. Și Dumnezeuul lui Iacov”. Și cutremurându-se Moisa, nu îndrăzneă să privească. ³³ Domnul însă i-a zis: „Scoate-ți încălțămînta din picioare, căci locu pe care stai este pămînt sfânt. ³⁴ Am văzut bine suferințele poporului Meu celui din Egipt, și suspinul lui l-am auzit, și m'am pogorât să-l izbăvesc; vino dar să te trimit în Egipt”. ³⁵ Pe acest Moisa, pe cari *el* l'au lepădat, zicând: „Cine te-a pus stăpân și judecător?” pe acesta Dumnezeu. prin mâna îngerului, care i s'a arătat în rug, l-a trimis povătuitor și izbăvitor. ³⁶ Acesta i-a scos, făcînd minuni și semne în țara Egiptului, și la Marea Roșie, și în pustie patruzeci de ani. ³⁷ Acesta e acel Moisa, care

a zis fiilor lui Israel: „Prooroc ca mine vă va rădica Domnul Dumnezeuul nostru din frații voștri; pe acela să-l ascultați”. ³⁸ Acesta este acela, care pe când se află în adunare în pustiu cu părinții noștri și cu îngerul celce l-a vorbit pe muntele Sinai, a primit cuvinte vii, ca să ni le dea nouă. ³⁹ Părinții noștri însă n'au vrut să-i fie ascultători, ci l-au lepădat și cu inimile lor s'au întors în Egipt, ⁴⁰ zicînd lui Aron: „Fă-ni Dumnezeii, cari să meargă înaintea noastră; căci lui Moisa acesta, care ne-a scos din țara Egiptului, nu știm ce i s'a întâmplat.” ⁴¹ Și au făcut în zilele acelea un vițel, și au adus jertfă idolului, și s'au veselit de lucrurile mâinilor lor. ⁴² Dumnezeu însă s'a întors și l-a dat să slujească oștirea cerului, precum este scris în cartea proorocilor: „Casa lui Israel, Mi-ați adus voi oare vite junghiate și jertfe timp de patruzeci de ani în pustie?” ⁴³ Și ați primit cortul lui Moloh și steaua dumnezeului vostru Remfan, chipurile ce ați făcut, ca să vă închinați lor. *De aceea* vă voi muta dincolo de Babilon.” ⁴⁴ Părinții noștri aveau în pustiu cortul măturlei *așă*, cum poruncise celce grăise cu Moisa, să-l facă după modelul ce-l văzuse. ⁴⁵ Pe acesta primindu-l părinții noștri cu iisus, l'au adus în moșia neamurilor, pe care Dumnezeu le-a izgonit dinaintea părinților noștri, și *a rămas așă* până în zilele lui David, ⁴⁶ care a aflat trecere înaintea lui Dumnezeu și s'a rugat să afle *un loc potrivit ca să rădice* un lăcaș Dumnezeului lui Iacov. ⁴⁷ Solomon însă *a fost acela* care l-a zidit casă. ⁴⁸ Dar Cel de sus nu locuiește în lăcașuri făcute de mână, precum zice proorocul: ⁴⁹ „Cerul îmi este scaun și pămîntul așternut picioarelor. Ce casă îmi veți zidi?”

— zice Domnul; — sau ce loc *veți alege* pentru odihna Mea ?⁶⁰ Oare nu mâna mea a făcut toate acestea ?⁶¹

⁶¹ „O, nețâiașilor împrejur la inimă și la urechi și tari în cerbice, voi pururea vă împotriviți Duhului Sfânt! Cum au fost părinții voștri, *astă sunteți și voi*.⁶² Pe care din prooroci n'au prigonit părinții voștri ? *Ei* au ucis pe cei ce au prevestit venirea Dreptului, ai cărui vânzători și ucigași v'ați făcut acum voi,⁶³ cei ce ați primit legea prin mijlocirea ingerilor, și nu o ați păzit.”

⁶⁴ Auzind ei acestea, le crăpă inima de ciudă și scrâșneau asupra lui cu dinții. ⁶⁵ Ștefan însă fiind plin de Duh Sfânt, căutând la cer, a văzut slava lui Dumnezeu și pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu, ⁶⁶ și a zis : „Iată văd cerurile deschise și pe Fiul stând de-a dreapta lui Dumnezeu.” ⁶⁷ Iară ei strigând în gura mare, și-au astupat urechile și au năvălit într'un gând asupra lui, ⁶⁸ și scoțându-l afară din cetate, au început a-l improșca cu pietre. Iar martorii și-au pus hainele la picioarele unui tânăr, care se numea Saul, ⁶⁹ și băteau cu pietre pe Ștefan, care se ruga și zicea : „Doamne Iisus, primește duhul meu !” ⁷⁰ Și plecându-și genuchii, a strigat cu glas mare : „Doamne, nu le socot păcatul acesta !” Și zicând aceasta, a răposat. Iar Saul se învoise la uciderea lui.

CAP. 8.

¹ În ziua aceea s'a făcut găună mare asupra Bisericii din Ierusalim, și s'au răsipit toți prin ținuturile Iudeei și ale Samariei, afară de apostoli. ² Iar

niște oameni cucernici au îngropat pe Ștefan, și au făcut plângere mare după dânsul. ³ Saul însă pustia biserica, pătrunzind prin case și târind bărbați și femei, îi aruncă în temniță.

⁴ Cei ce s'au împrăștiat însă, în drumul lor bine-vesteau cuvântul. ⁵ Așa Filip, pogorându-se într'o cetate a samarinenilor, a propovăduit acestora pe Hristos; ⁶ și noroadele cu un cuget luau aminte la cele ce se grăeau de Filip și îi ascultau, văzând semnele ce făcea. ⁷ Căci din mulți îndrăciți eșeau duhurile necurate, strigând cu mare glas; și mulți slăbănogi și șchiopi se vindecau, ⁸ și s'a făcut bucurie mare în cetatea aceea.

⁹ Eră însă în cetate un om, anume Simon, care înainte de aceasta vrăjise și amăgise pe norodul samarinean, zicând că el ar fi cineva mare. ¹⁰ La acesta luaseră aminte toți dela mic până la mare, zicând; „Aceasta este puterea cea mare a lui Dumnezeu.” ¹¹ Și luaseră aminte la el, pentru că de multă vreme îi ulmea cu vrăjile sale. ¹² Iar când au crezut pe Filip, care propovedea împărăția lui Dumnezeu și numele lui Iisus Hristos, și s'au botezat bărbați și femei, ¹³ atunci a crezut și Simon, și botezându-se, eră nedespărțit de Filip; și văzând semnele și puterile cele mari, ce se săvârșeau, se minună.

¹⁴ Auzind însă apostolii din Ierusalim, că samarinenii au primit cuvântul lui Dumnezeu, au trimis la ei pe Petru și pe Ioan, ¹⁵ cari venind, s'au rugat pentru dânsii, ca să primească Duh Sfânt, ¹⁶ căci încă nu se pogorase peste nici unul din ei, ci erau numai botezați în numele Domnului Iisus. ¹⁷ Atunci ei puneau apostolii mâinile peste ei, și primeau

Duh Sfânt. ¹⁸ Iar Simon, văzind că prin punerea mâinilor apostolilor să dă Duhul Sfânt, li-a adus bani, ¹⁹ zicând: „Dați-mi și mie această putere, ca pe care-mi voi pune mâinile, să primească Duh Sfânt”. ²⁰ Petru însă i-a zis: „Argintul tău să fie cu tine spre pierzanie, pentru că ai socotit că darul lui Dumnezeu se dobândește cu bani. ²¹ La aceasta tu n'ai nici parte nici sort, petrucă inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu. ²² Pocăște-te deci de această răutate a ta, și te roagă lui Dumnezeu, ca doar și-ar iertă cugetul inimii tale; ²³ căci te văd plin de fiere amară, și în lașurile nedreptății”. ²⁴ Iar Simon răspunzînd, a zis: „Rugați-vă voi pentru mine Domnului, ca să nu vie asupra mea nimic din celece ași zis.”

²⁵ Deci el, după ce au propovedit și au adevărit cuvântul Domnului, s'au întors în Ierusalim, propovăduind Evanghelia prin multe sate de ale samarinenilor.

²⁶ Iar lui Filip i-a grăit un inger al Domnului și i-a zis: „Scoală și mergi spre miază zi, pe drumul ce duce din Ierusalim la Gaza, care este pustiu.” ²⁷ Și sculându-se el, s'a dus; și iată, un etiopian eunuc, boer al Candachiei, regina Etiopiei, care era peste toate vistierile ei și care venise la Ierusalim să se închine, ²⁸ se întorcea *de acolo* și șezând în căruța sa, citea pe proorocul Isaia. ²⁹ Iar Duhul a zis lui Filip: „Apropie-te și te lipește de căruța aceasta”. ³⁰ Și apropiindu-se Filip, i-a auzit citind pe Proorocul Isaia, și a zis: „Înțelegi oare ce citești?” ³¹ Iară El a zis: „Cum aș putea să înțeleg, de nu mă va povățui cineva?” Și a rugat pe Filip să se sue și să șadă cu el. ³² Iară locul din Scrip-

tură, pe care-l citea, era acesta: „Ca o oare s'a adus la junghiere, și ca un mel fără de glas înaintea celui care-l tunde, așa nu și-a deschis gura sa. ³³ Spre înjosire l s'a săvârșit judecata Lui. Dar neamul lui cine-l va spune? Că să ia de pe pământ viața Lui.”

³⁴ Și începînd famenul, a zis către Filip: „Rogu-te, despre cine zice proorocul aceasta: despre sine, sau despre alt cineva?” ³⁵ Iar Filip deschizându-și gura și începînd dela locul acesta al Scripturii, i-a binevestit pe Iisus.

³⁶ Cum însă își urmau ei drumul, au ajuns la o apă; și famenul a zis: „Iată apă; ce mă împiedică să mă botez?” ³⁷ Iară Filip a zis: „De crezi din toată inima, se poate.” Și el răspunzînd, a zis: „Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu!” ³⁸ Apoi a poruncit de s'a oprit căruța, și s'au pogorât în apă amândoi: Filip și eunucul, și l-a botezat. ³⁹ Când însă au eșit din apă, Duhul Sfânt a răpit pe Filip și eunucul nu l-a mai văzut, și s'a dus în drumul său bucurându-se. ⁴⁰ Iar Filip s'a pomenit în Azot, și trecînd *de acolo*, a binevestit prin toate cetățile, pînă ce a sosit la Cezareea.

CAP. 9.

¹ Iară Saul suflînd încă groază și ucidere asupra ucenicilor, a mers la arhiereu, și a cerut dela el scrisori către sinagogile din Damasc, ca dacă ar afla pe unii, cari ar urma calea *învățăturii* lui Hristos, fie bărbați or femei, să-l aducă legați la Ierusalim.

² Dară când mergea el și se apropia de Damasc,

farădeveste a strălucit peste el o lumină din cer. ⁴ Și căzînd el la pămînt, a auzit un glas, zicându-i: „Saule, Saule, ce mă prigonești?“ ⁵ Iar el a zis: „Cine ești, Doamne?“ Zis-a Domnul: „Eu sunt Iisus, pe Care tu îl prigonești. Cu greu îți este să lovești cu piciorul în bolduri.“ ⁶ Iar el tremurînd și îngrozit fiind, a zis: „Doamne, ce vorești să faci?“ Și Domnul a zis către el: „Scoală și intră în cetate, și îți se va spune ce trebuie să faci.“ ⁷ Iar oamenii, cari mergeau cu el pe cale, auzind glasul și nevăzînd pe nimenea, stăteau încremeniți. ⁸ Și s'a sculat Saul dela pămînt, și deschizându-și ochii săi, nu vedea pe nimenea. Și ducându-l de mână, l-au dus în Damasc. ⁹ Și trei zile n'a văzut, și n'a mîncat, nici n'a băut.

¹⁰ În Damasc însă era un ucenic cu numele Anania; și a zis Domnul către acesta în vedenie: „Anania!“ Iar el a zis: „Iată-mă, Doamne!“ ¹¹ Și Domnul a zis către dînsul: „Scoală-te și mergi pe ușa ce se cheamă Dreapta, și caută în casa lui Iuda pe Saul, care se numește Tarseanul, căci iată se roagă, ¹² și a văzut în vedenie pe un om cu numele Anania intrînd și punându-și mîinile pe el, ca să vadă.“ ¹³ Anania însă a răspuns: „Doamne, dela mulți am auzit de omul acesta și cât rău a făcut sfinților Tăi în Ierusalim; ¹⁴ ba și alcea are putere dela arhieriei să lege pe toți ceice cheamă numele Tău.“ ¹⁵ Iară Domnul a zis către dînsul: „Mergi, că acesta îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor și a regiilor și a fiilor lui Israel, ¹⁶ Căci Eu îi voi arăta câte se cuvine să pătimească el pentru numele Meu.“ ¹⁷ Și s'a dus Anania și a intrat în casa lui Iuda, și punându-și

mîinile peste Saul, a zis: „Frate Saule, Domnul Iisus, Celce ți s'a arătat în calea pe care veneai, m'a trimis, ca să vezi și să te umpli de Duh Sfînt.“ ¹⁸ Și îndată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi, și a văzut numai decît, și sculându-se, s'a botezat și luînd hrană, s'a întărit.

¹⁹ Și a rămas Saul câteva zile cu ucenicii cei din Damasc. ²⁰ Și îndată a început a propovedui prin sinagogi pe Hristos, zicînd că acesta este Fiul lui Dumnezeu. ²¹ Și toți ceice auzeau, se mirau, și ziceau: „Nu e oare acesta celce prigonea în Ierusalim pe ceice cheamă numele acesta, ba și alcea venise, ca să-l ducă legați la arhieriei?“ ²² Iară Saul și mai mult se întărea, și punea în nedumerire pe iudeii ceice locueau în Damasc, dovedind, că acesta este Hristosul.

²³ Dupăce însă a trecut destulă vreme, iudeii s'au sfătuit să-l omoare. ²⁴ Iară Saul a aflat de acest gînd al lor, și ei păzeau porțile ziua și noaptea, ca să-l omoare. ²⁵ Atunci luîndu-l ucenicul noaptea, l-au pogorât cu o coșniță peste zid. ²⁶ Și mergînd Saul la Ierusalim, căută să se lipească de ucenici, dar toți se temeau de dînsul, necrezînd că-l ucenic. ²⁷ Dar luîndu-l Barnava, l-a adus la apostoli, și li-a spus cum a văzut pe cale pe Domnul, și că i-a grăit, și cum în Damasc a propoveduit cu îndrăzneală în numele lui Iisus. ²⁸ Și a rămas în Ierusalim, ducându-se și venind cu dînșii, și propoveduind cu îndrăzneală în numele Domnului Iisus. ²⁹ Grăcă de asemenea și se întrebă și cu elinștii, dar ei căutau să-l omoare. ³⁰ Aflînd însă frații de aceasta, l-au dus la Cezarea, și apoi l'au trimis la Tars.

¹¹ În vremea aceasta Bisericele din toată Iudeea și Galileea și Samaria aveau pace, întărindu-se sufletește și umblând în frica Domnului, și prin mângăierea Duhului Sfânt se înmulțeau.

¹² S'a întâmplat însă ca Petru să treacă pela toți și atunci a venit și la sfinții cari locueau în Lida. ¹³ Acolo a găsit pe un om cu numele Eneea, care era paralizat, zăcând de opt ani la pat, ¹⁴ și i-a zis Petru: „Eneea, vindecă-te pe tine Iisus Hristos! Scoală din patul tău!” Și el s'a sculat îndată. ¹⁵ Și l'au văzut toți ceice locueau în Lida și în Sarona, cari s'au și întors la Domnul.

¹⁶ Iară în lopi era o ucenică, anume Tavita, care tâlmăcindu-se, însemnează caprioară. Aceasta era plină de fapte bune și făcea multe milostenii. ¹⁷ Și s'a întâmplat în zilele acelea să se îmbolnăvească, și a murit; și scaldând-o, au pus-o în foisor. ¹⁸ Lida însă fiind aproape de lopi, și ucenicii aflând că Petru este acolo, au trimis la el doi oameni, rugându-l să nu pregete a veni până la ei. ¹⁹ Iară Petru scutându-se, a mers cu ei; și când a sosit, l'au dus în foisor; și i s'au înfățișat toate văduvile plângând, arătându-i cămășile și hainile câte făcea caprioara, când era cu dănele. ²⁰ Atuncea Petru scoțind pe toți afară, și ingenunchind, s'a rugat, și adresându-se către trup, a zis: „Tavita, scoală!” Și ea și-a deschis ochii și văzind pe Petru, a șezut. ²¹ Iară el dându-i mâna, a rădicat-o și chemând pe sfinți și pe văduve, li-a înfățișat-o vie. ²² S'a făcut aceasta cunoscută prin toată lopi și mulți au crezut în Domnul. ²³ Iar Petru a rămas destule zile în lopi la un oare care Simon curălaru.

CAP. 10.

¹ În Cezareea însă, era un om cu numele Cornelle, sutăș din regimentul, numit Italianesc. ² Omul acesta era cucernic și cu frica lui Dumnezeu, făcând multă milostenie poporului și rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu toată casa lui. ³ Acesta odată, cam prin ceasul al noulea din zi, a văzut a-evea în vedenie pe un teger al lui Dumnezeu, care a intrat la el și i-a zis: „Cornelle!” Iară el căutând la dânsul și spăimântându-se, a zis: „Ce-i Doamne?” Răspunsu-i-a îngerul: „Rugăciunile tale, și milosteniile tale s'au suit spre pomenire înaintea lui Dumnezeu.” Trimite acum niște oameni la lopi și cheamă pe unu Simon, care se numește Petru. ⁴ Acesta găzduiește la unu Simon curălaru, a cărui casă este lângă Marla, și el îți va spune, ce trebuie să faci tu.” Iar după ce s'a dus îngerul, care grăise cu Cornelle, acesta chemând pe doi din slujitorii săi și pe un oștean cucernic din ceice-l slujau lui, ⁵ și povestindu-li toate, i-a trimis la lopi.

⁶ Iară adouazi, când mergeau aceia și se apropieau de cetate, Petru, pe la șase ceasuri, s'a suit sus să se roage. ⁷ Dar făcându-i-se foame, și volnd să mănânce, pecând i se găteă mănăcarea, a căzut peste dânsul uimire, ⁸ și a văzut cerul deschis, și pogorându-se spre dânsul un fel de vas, ca o față mare de masă, legată de cele patru colțuri lăsându-se spre pământ; ⁹ și în ea se aflau din toate patrupedele de pe pământ *), și din fiare

*) Patrupede = animale cu patru picioare

și din târătoare și din paserile cerului. ¹³ Și a venit un glas la auzul lui: „Scoală, Petre, junghie și mănâncă!” ¹⁴ Iar Petru a zis: „Nu, Doamne! Că niciodată n'am mâncat tot ce-i spurcat sau necurat.” ¹⁵ Și glasul a zis iarăși a doua oară către dânsul: „Ce a curățit Dumnezeu, tu nu socoti spurcat.” ¹⁶ Și aceasta s'a făcut de trei ori, și apoi vasul s'a suit iarăși la cer. ¹⁷ Când însă Petru nu se dămerea în sine, ce ar însemna vedenia ce văzuse, iată și oamenii trimiși de Corneliu, întrebând de casa lui Simon, s'au oprit la poartă; ¹⁸ și strigând, întrebau de găzduștea aceea Simon, care se numește Petru. ¹⁹ Și cum Petru se gândea la vedenie, a zis Duhul către el. „Iată, te caută trei oameni. ²⁰ Sculându-te dară, pogoară-te și te du cu ei, neîndoindu-te nici de cum, pentru că Eu i-am trimis.” ²¹ Și pogoându-se Petru la oamenii cei trimiși la el de Corneliu, a zis către ei: „Iată, eu sunt acela, pe care-l căutați. Pentru ce pricinăți veni?” ²² Iară ei au zis: „Corneliu sutăgul, om drept și cu frica lui Dumnezeu, lăudat de tot neamul iudeilor, a primit dela sfântul inger poruncă să te chema în casa sa și să asculte graiurile tale.” ²³ Atunci Petru cheamându-i înăuntru, i-a ospătat; iar adunazi a egit cu ei și au mers cu dânsul și câțiva din bărbații din lopi.

²⁴ Și adunazi au ajuns la Cezareea. Iar Corneliu, adunându-și rudeniile și prietenii cei mai de samă, și așteptă. ²⁵ Iar când era să intre Petru, Corneliu l-a întimpinat, și căzând la picioarele lui, s'a închinat. ²⁶ Petru însă l-a rădicat, zicând: „Scoală, că și eu sunt om!” ²⁷ Și vorbind cu el, a intrat și a găsit mulți adunați acolo; ²⁸ și a zis către ei: „Voi știți, că unul iudeu fi este oprit a se apropia sau a

se atinge de cei de alt neam; dar mie Dumnezeu mi-a arătat să nu numesc spurcat sau necurat pe nici un om. ²⁹ De aceea, când am fost chemat, am venit fără șovăire. Vă întreb dară, pentru care pricină m'ali chemat?”

³⁰ Și Corneliu a zis: „Acum patru zile am postit până pe la ceasul acesta; iar în ceasul al noulea mă rugam în casa mea, și iată a stătut înaintea mea un bărbat în haină luminoasă, ³¹ și a zis: „Corneliu, s'a auzit rugăciunea ta și milosteniile tale s'au pomenit înaintea lui Dumnezeu.” ³² Trimite dar la lopi și cheamă pe Simon, care se numește Petru; acesta găzduște în casa curălarului Simon, lângă marea; acela când va veni, îi va grai. ³³ Am trimis deci numaidecât la tine, și bine ai făcut, că ai venit. Și acum noi cu toții stăm înaintea lui Dumnezeu, ca să ascultăm toate celece-și sunt poruncile ție dela Dumnezeu.”

³⁴ Atunci a deschizându-și Petru gura, a zis: „Cunosc cu adevărat, că Dumnezeu nu caută la față, ³⁵ ci celce se teme de El și face dreptate, din orice neam ar fi, este plăcut Lui. ³⁶ Cuvântul, pe care l-a trimis El fiilor lui Izrael și li-a binevestit pacea prin Iisus Hristos, acesta este Domnul a toate. ³⁷ Voi știți graiul ce s'a făcut în toată Iudeea, începând dela Galileea, după lăzduzul propovăduit de Ioan; ³⁸ și știți iudei cu Dumnezeu a uns cu Duh Sfânt și cu putere pe Iisus din Nazaret, Care umblă pretutindenea, făcând bine și vindecând pe toți cei stăpâniți de diavolul, pentru că Dumnezeu eră cu Dânsul. ³⁹ Și noi suntem martori tuturor celorce a făcut El în țara iudeilor și în Ierusalim, pe care iudei l-au și omorât, spânzu-

rându-L pe lemn. ⁴⁰ Pe acesta Dumnezeu 'L-a sculat a treia zi, și 'l-a dat să se arate, ⁴¹ nu la tot poporul, ci nouă, martorilor celor mai dinainte aleși de Dumnezeu, cari am mâncat și am băut cu Dănsul după învierea Lui din morți. ⁴² Și El ne-a poruncit să propovăduim poporului, și să mărturisim, că El este Judecătorul viilor și al morților, Cel rânduit dela Dumnezeu. ⁴³ De Acesta mărturisesc toți proorocii, că toți cei ce cred în numele Lui, vor lua iertarea păcatelor."

⁴⁴ Și pe când grăea încă Petru cuvintele acestea, S'a pogorât Duhul Sfânt peste toți cei ce ascultau cuvântul. ⁴⁵ Și credincioșii cei tăieși împrejur, cari veniseră cu Petru, s'au minunat, că darul Sfântului Duh s'a revărsat și peste păgâni; ⁴⁶ că-i li auzeau vorbind în limbi și mărlnd pe Dumnezeu.

⁴⁷ Atuncea Petru a zis: „Au doară poate cineva opri apa ca să nu se boteze aceștia, cari au primit Duhul Sfânt ca și noi?" ⁴⁸ Și li-a poruncit să se boteze în numele Domnului Iisus Hristos. Atunci l-au rugat să mai rămână la ei câteva zile.

CAP. 11.

¹ Și au auzit apostolii și frații, cari erau în Iudeea, că și păgânii au primit cuvântul lui Dumnezeu; ² și, când s'a suit Petru la Ierusalim, *credincioșii* tăieși împrejur îl imputau, ³ zicând: „Al intrat la niște oameni nețăieși împrejur și ai mâncat cu ei."

⁴ Petru însă a început a le povesti pe rând, zicând: ⁵ „Când mă rugam eu *odată* în cetatea Iopl, am văzut în uimire *această* vedenie: se pogoră par'că un fel de vas, ca o față mare de masă, slo-

bozită din ceriu de cele patru colțuri și s'a lăsat pânăla mine; ⁶ și când m'am uitat în ea și am luat sama, am văzut dobitoace cu patru picioare de pe pământ, și fiare, și târătoare, și păseri de ale cerului; ⁷ Și am auzit și un glas, care mi-a zis: „Scoală, Petre, junghie și mănâncă." ⁸ Iară eu am zis: „Nu, Doamne! că niciodată n'a intrat în gura mea tot ce-i spurcat sau necurat." ⁹ Glasul însă mi-a răspuns a doua oară din ceriu: „Ce a curățit Dumnezeu tu nu socoti spurcat!" ¹⁰ Aceasta s'a făcut de trei ori, și apoi toate s'au rădăcat iară la ceriu. ¹¹ Și iată îndată s'au oprit înaltea casei, în care eram, trei oameni, trimiși din Cezareea la mine. ¹² Iară Duhul mi-a zis să mă duc cu ei, nelndoindu-mă nicicum. Și au mers cu mine și acești șase frați, și am intrat în casa omului *aceluia*. ¹³ Și el ne-a istorisit cum a văzut în casa sa un sfânt inger, și zicând cătră dănsul: „Trimite niște oameni la Iopl și cheamă pe Simon, care se numește Petru; ¹⁴ acela-ți va spune graiuri, prin care te vei mântui tu și toată casa ta." ¹⁵ Iară când am început eu să grăesc, s'a pogorât peste ei Duhul Sfânt, cum se pogorâse și peste noi la început. ¹⁶ Atunci mi-am adus aminte de cuvintele Domnului cum a zis: „Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duh Sfânt." ¹⁷ Deci dacă Dumnezeu li-a dat același dar, ca și nouă, celor ce am crezut în Domnul Iisus Hristos, atunci cine sunt eu să opresc pe Dumnezeu?"

¹⁸ Auzind ei acestea, s'au liniștit și au slăvit pe Dumnezeu, zicând: „Se vede că și păgânilor li-a dat Dumnezeu pocăință spre viață.

¹⁹ Intre acestea, ceice se răsiplseră din pricina prigonirei, ce se făcuse după *uciderea* lui Ștefan,

ajunseră până în Fenicia, și în Cipru, și în Antiohia, dar nu propovăduiseră nimănui cuvântul, decât numai iudeilor. ²⁰ Se aflau însă printre ei și niște Cipreni și Cirineni, cari venind în Antiohia, grăiau elinilor și binevesteau pe Domnul Iisus. ²¹ Și mâna Domnului fiind cu ei, un mare număr de oameni au crezut și s'au întors la Domnul.

²² Vestea despre aceștia a ajuns la urechile Bisericii celei din Ierusalim, și au trimis pe Varnava să meargă până la Antiohia. ²³ Acesta venind și văzind harul lui Dumnezeu, s'a bucurat, și a îndemnat pe toți, să se țină de Domnul cu înimă hotărâtă; ²⁴ căci Varnava era om bun și plin de Duh Sfânt și de credință; și s'a adăos destul popor la Domnul. ²⁵ După aceea Varnava s'a dus la Tars să caute pe Savlu; și aflându-l, l-a adus la Antiohia. ²⁶ Și un an întreg s'au adunat ei în biserică și au lavătat destul popor, și ucenicii în Antiohia pentru întâia oară s'au numit creștini.

²⁷ În zilele acelea s'au pogorât din Ierusalim la Antiohia niște prooroci. ²⁸ Și sculându-se unul din ei, anume Agav, a prevestit cu Duhul, că în toată lumea va fi foamete mare, cum a și fost în zilele lui Claudie cezarul. ²⁹ Atuncea ucenicul au hotărât, ca fiecare după puterea sa, să trimită ajutor fraților, cari trăeau în Iudeea; ³⁰ ceea ce au și făcut, trimițând cele adunate prezviterilor prin mâna lui Varnava și a lui Saul.

CAP. 12.

¹ În vremea aceea regele Irod și-a rădicat mâinile să facă rău unora din cei din Biserică, ² și a ucis

pe Iacov, fratele lui Ioan, cu sabia. ³ Văzând însă că aceasta place iudeilor, a adaos a prinde și pe Petru. Aceasta s'a petrecut în zilele azimilor. ⁴ Și prinzându-l, l-a pus în temniță, încredințându-l la patru cete de câte patru ostași ca să-l păzească, voind ca după paști să-l scoată la popor. ⁵ Petru deci era păzit în temniță, iar la Biserică se făceau neconținut rugăciuni către Dumnezeu pentru el.

⁶ Iar în noaptea spre ziua, când Irod avea să-l scoată, Petru dormea între doi ostași, legat cu două lanțuri, și străjerii la ușă păzeau temnița. ⁷ Iată însă, că a venit un inger al Domnului și lumina a strălucit în casă, și lovind în coastă pe Petru, l-a deșteptat și a zis: „Scoală repede!” Și lanțurile au căzut de la mâinile lui. ⁸ Zis-a ingerul către dânsul: „Încinge-te și încalță-ți sandalii!” Și a făcut așa. Apoi i-a zis: „Îmbracă-ți haina, și urmează-mă!” ⁹ Și eșind Petru, urmă după inger, și nu știllă, că ceea ce se face de inger e adevărat, ci socotea că vede o vedenie. ¹⁰ Trecând însă strața întâia și a doua, au ajuns la poartă cea de fier, ce ducea în cetate, care li s'a deschis singură, și eșind, au trecut o uliță, și îndată s'a dus ingerul dela ei. ¹¹ Iar Petru venindu-și în sine, a zis: „Acum văd cu adevărat, că a trimis Domnul pe ingerul Său, și m'a izbăvit din mâna lui Irod și din tot ceea ce așteptă poporul Iudeu.

¹² Cugetând acestea, a venit la casa Mariei, mama lui Ioan, care se mai numea și Marcu, unde erau adunați destui și se rugau. ¹³ Când însă Petru a bătut în poartă, a venit să asculte o slujnică, anume Rodi, ¹⁴ și cunoscând glasul lui Petru, de bucurie n'a deschis poarta, ci alergând înăuntru, a spus că Petru

stă la poartă. ¹⁵ Iară ei au zis către dânsa: „Ți-ai eșit oare din minte?” Ea însă adevere că așa e. Și ei ziceau: „E ingerul lui”. ¹⁶ Petru însă bătea mereu; și când au deschis, l-au văzut și s'au minunat. ¹⁷ El însă, făcându-l semn cu mâna să tacă, le-a istorisit cum l-a scos Domnul din temniță, și li-a zis: „Vestiți aceasta lui Iacob și fraților.” Apoi a eșit și s'a dus în alt loc.

¹⁸ Iar când s'a făcut ziuă, a fost nu puțină turburare între ostași, *carl nu se dumereau*: ce se făcuse oare Petru? ¹⁹ Irod însă căutându-l și negăsindu-l, a judecat pe strejeri, poruncind să-l omoare. După aceea pogorându-se din Iudeea în Cezareea, a rămas *acolo*.

²⁰ Irod era mândru pe tirioți și pe sidonieni. Dar aceștia înțelegându-se, au venit la dânsul și atrăgând în partea lor pe Vlast, camerierul regelui, au cerut pace; pentru că țara lor se hrănea cu ce se aducea din țara regelui. ²¹ În ziua hotărâtă, Irod, îmbrăcat în vestminte domnești, a șezut pe tronul său, și grăea cu dânsii. ²² Iar poporul strigă: „Glas Dumnezeesc, și nu omenesc!” ²³ Atunci fărădeveste l-a lovit un inger al Domnului, pentru că nu dăduse slavă lui Dumnezeu; și a murit mâncat de vermi.

²⁴ Cuvântul lui Dumnezeu însă sporește și să răspândească; ²⁵ iar Varnava și Saul, după ce și-au împlinit însărcinarea, s'au întors din Ierusalim la Antiohia, luând cu ei și pe Ioan, care se numea Marcu.

CAP. 13.

¹ În Biserica cea din Antiohia erau niște prooroci și învățători, și anume: Varnava și Simon, care

se numea Niger, și Lucie Cirineanul, și Manain, tovarășul de școală a lui Irod Tetrarhul, și Saul. ² Când însă slușeau ei *odată* Domnului și posteau, a zis Duhul Sfânt: „Osebiți-Mi pe Varnava și pe Saul pentru lucrul, la care i-am chemat”. ³ Atuncea el, după ce au postit și s'au rugat, și-au pus mâinile peste dânsii și i-au lăsat să plece. ⁴ Aceștia deci, fiind trimiși de Duhul Sfânt, s'au pogorât la Seleucia și de acolo au mers cu corabia la Cipru. ⁵ Și ajungând la Salamina, vesteau cuvântul lui Dumnezeu prin sinagogile iudeilor, având ajutor și pe Ioan. ⁶ Iar dacă au străbătut insula până la Patos, au găsit un iudeu vrăjitor și prooroc mincinos, care se chema Var-lisus, ⁷ și care era cu proconsulul Sergiu Paul, bărbat înțelept. Acesta dorind să audă cuvântul lui Dumnezeu, a chemat pe Varnava și pe Saul. ⁸ Dar Elima vrăjitorul, — căci așa se tăl-cuște numele de Var-lisus, — îl se împotrivea, căutând să abată pe dregător dela credință. ⁹ Saul însă, care se mai numește și Pavel, umplându-se de Duh Sfânt, și căutând la el, ¹⁰ a zis: „O, fiu al diavolului, plin de toată răutatea și de tot vicleșugul, și vrăjmaș a toată dreptatea, nu vei conțeni tu oare a abate *pe oameni* dela căile cele drepte ale Domnului?” ¹¹ Și acum iată, mâna Domnului e asupra ta: vei fi orb și nu vei vedea o vreme soarele”. Și îndată a căzut peste el ceață și întunec, și băjbând, căută povățuitor. ¹² Atuncea văzind proconsulul ceace se făcuse, a crezut, minunându-se de învățătura Domnului. ¹³ Și purcezind dela Patos, Pavel și cei ce erau pelângă el au venit în Perglia Pamfiliei; iar Ioan despărțindu-se de dânsii, s'a întors la Ierusalim. ¹⁴ Ei însă trecând din Perglia,

au venit în Antiohia Pisidiei și, intrând într-o zi de Sâmbătă în sinagogă, au șezut. ¹⁶ Iar după citirea legii și a proorocilor, căpeteniile *sinagogii* au trimis să li se spună: „Bărbați frați, de aveți vre'un cuvânt de învățătură pentru popor, grațiți.” ¹⁷ Și sculându-se Pavel și făcându-li semn cu mâna, a zis: „Bărbați izraeliți și ceice vă temeți de Dumnezeu, ascultați! ¹⁸ Dumnezeuul poporului acestuia a lui Israel a ales pe părinții noștri și a înălțat pe poporul acesta când eră nemernic în țara Egiptului și l-a scos dintr'însa cu braț înalt; ¹⁹ și timp de aproape patruzeci de ani l-a hrănit în pustie, ²⁰ și pierzind șapte popoare în țara Hanaanului, îl-a împărțit de moștenire pământul lor, ²¹ iar după aceea ca la patru sute și cincizeci de ani îl-a dat judecători, până la Samuel proorocul. ²² Apoi au cerut rege și Dumnezeu îl-a dat patruzeci de ani pe Saul, fiul lui Kis, bărbat din seminția lui Beniamin. ²³ Și lepădându-l pe acesta, l-a pus rege pe David, despre care a și mărturisit: „Găsit-Mi-am bărbat după inima Mea, pe David a lui Iesei, care va împlini toate dorințele Mele.” ²⁴ Din seminția acestuia Dumnezeu, după cum făgăduise, a rădăcat lui Israel mântuitor pe Iisus. ²⁵ Cu puțin înainte de arătarea Acestuia, Ioan a propovedit botezul pocăinței pentru tot poporul lui Israel; ²⁶ iar când Ioan își încheiă călătoria, a zis: „Cine mă socotiți că sunt? Nu sunt eu *Acela*; dar iată, vine după mine *Unul*, Cărui nu sunt vrednic să-l scot încălțăminte la picioarelor.” ²⁷ Bărbați frați, în neamului lui Avraam și cați dintre voi vă temeți de Dumnezeu, vouă vi s'a trimis cuvântul mântuirii acesteia. ²⁸ Căci locuitorii Ierusalimului și căpeteniile lor, necunoscându-L

și osândindu-L pe Acesta, au împlinit cuvintele proorocii, care se citesc în fiecare sâmbătă, ²⁹ și fără să fi găsit în El vre o vină vrednică de moarte, au rugat pe Pilat să-L omoare. ³⁰ Când însă au împlinit toate cele scrise pentru El, L-au pogorât de pe lemn și L-au pus în mormânt. ³¹ Dar Dumnezeu L-a înviat din morți, ³² și El în curgere de multe zile s'a arătat celor care venise cu El din Galileea în Ierusalim și cari acum sunt martori Lui înaintea poporului. ³³ Și noi vă vestim, că făgăduința, dată părinților, Dumnezeu ni-a împlinit-o nouă, copiilor lor, înviind pe Iisus, ³⁴ cum e scris și în Psalmul al doilea: „Tu ești Fiul Meu, Eu astăzi Te-am născut.” ³⁵ Iar că L-a înviat din morți, încât acesta nu se va prefăce în putrejună, ³⁶ despre aceasta a grăit așa: „Eu vă voi da îndurările, făgăduite lui David cu credincioșie.” ³⁷ De aceea și în alt loc se zice: „Nu vei lăsa pe cel curtos al Tău să vadă stricăciune.” ³⁸ David însă, care în vremea sa a slujit planului Dumnezeesc, a murit și s'a adăos la părinții săi, și a văzut stricăciune; ³⁹ iar Acela, pe care Dumnezeu L-a înviat n'a văzut, putrejiunea. ⁴⁰ „Deci, cunoscut să vă fie, bărbați frați, că prin Acesta vi se vestește iertarea păcatelor; ⁴¹ și tot credinciosul se va mântui prin El de tot aceea, de care nu v'ați putut mântui prin legea lui Moaisă. ⁴² Păziți-vă însă, să nu vie asupra voastră ceea ce s'a spus prin prooroci: ⁴³ „Priviți, desprețuitorilor, mirați-vă și vă stingeți, căci voi face în zilele voastre un lucru, pe care nu l-ați crede, de vi l-ar spune cineva.”

⁴⁴ Iar la ieșirea lor din sinagoga iudaică, i-au rugat păgânii, ca în sâmbăta următoare să li vor-

bească tot despre aceasta. ⁴³ Și dacă s'a împrăștiat adunarea, mulți din iudei și dintre cinstitorii lui Dumnezeu, întorși dela păgânism, au urmat lui Pavel și lui Varnava, cari sfătuind cu ei, i-au îndemnat să rămână sub harul lui Dumnezeu. ⁴⁴ Iar în sâmbăta următoare s'a strâns aproape toată cetatea să asculte cuvântul lui Dumnezeu.

⁴⁵ Dar iudeii, văzind mulțimea, s'au umplut de ură și s'au împotrivit la ceea ce spunea Pavel, hulind și ocărând. ⁴⁶ Atunci Pavel și Varnava au zis cu îndrăzneală: „Voaie eră de trebuință să vi se propovăduiască întâiu cuvântul lui Dumnezeu; dar pentru că îl lepădați și înșivă nu vă socotiți vrednici de viața veșnică, iată ne îndreptăm către păgânii. ⁴⁷ Căci așa ne-a poruncit nouă Domnul: iată te-am pus să fii lumină păgânilor, ca să fii mântuire până la marginile pământului.”

⁴⁸ Și auzind aceasta, păgânii s'au bucurat și au proslăvit cuvântul Domnului, și au crezut căți erau rânduiți spre viața veșnică.

⁴⁹ Și s'a lătit cuvântul Domnului în toată țara. ⁵⁰ Iudeii însă întărâtând pe femeile cele mai de samă și mai evlavioase și pe oamenii fruntași din cetate, au rădicat prigonire împotriva lui Pavel și Varnava, și i-au izgonit din hotarele lor. ⁵¹ Iar aceștia scuturând asupra lor praful de pe picioarele lor, s'au dus în Iconia; ⁵² și ucenicii s'au umplut de bucurie și de Duh Sfânt.

CAP. 14.

¹ În Iconia însă fiind, au intrat ei împreună într-o sinagogă iudaică și au grăit așa, încât au crezut

mulțime multă de iudei și elini, ² Iar iudeii necredincioși au întărâtat și au aștit sufletele păgânilor împotriva fraților. ³ Dar au rămas și aicea destulă vreme, lucrând cu îndrăzneală, în numele Domnului, Care spre adevărarea cuvântului harului Său, a făcut prin mâinile lor semne și minuni. ⁴ Iar mulțimea din cetate s'a desbînat: unii erau cu iudeii, iar alții cu apostolii. ⁵ Când însă păgânii și iudeii cu căpeteniile lor s'au rădicat asupra apostolilor, ca să-i batjocorească și să-i bată cu pietre, ⁶ atunci ei înțelegând, au fugit în cetățile Licaoniei: Listra și Derbi, și prin împrejurimile lor, ⁷ și au propovăduit acolo.

⁸ Și seșea în Listra un om slab de picioare, care fiind olog din pantecele mamei sale, nu umblase niciodată. ⁹ Acesta ascultă cum grăiește Pavel, care privindu-l și văzându-l că are credință, ca să se mântuiască, ¹⁰ a zis cu glas mare: „În numele Domnului Iisus Hristos îți zic: scoală drept pe picioarele tale!” Și acela s'a sculat și umblă.

¹¹ Iară gloatele văzind ceea ce făcuse Pavel, și-au rădicat glasul și au zis în limba licaoneană: „Dumnezeii, luând chip de oameni, s'au pogorât la noi!” ¹² Și numeau pe Varnava Joe, iar pe Pavel Ermie, pentru că acesta eră stăpânitorul cuvântului. ¹³ Iar preotul idolului Joe, ce se afla în fața cetății lor, aducând la poarta cetății boi și cununii, voea să facă jertfă împreună cu poporul. ¹⁴ Dar apostolii Varnava și Pavel, auzind de aceasta, și-au sfășiat hainele lor și aruncându-se în popor, au strigat ¹⁵ și au zis: „Oameni buni, ce faceți? Și noi suntem oameni ca și voi, și vă vestim, ca să vă întoarceți dela acești idoli mincinoși la Dumnezeu!”

Yoru brăcuu

cel viu, Care a făcut cerul și pământul și marea, și toate celece sunt înrânsele; ¹⁰ Care în generațiile trecute a îngăduit tuturor popoarelor să umble în căile lor, ¹¹ deși nu a conștient a mărturisi și despre Sine prin binefaceri, dându-ne din cer ploii și vreme roditoare și umplând de hrană și veselie inimile noastre." ¹² Și aceștia zicând, abea au potolit gloatele să nu li aducă jertfă și să se ducă fiecare la casa sa, ¹³ iar ei au rămas acolo, propovăduind.

Venind însă niște iudei din Antiohia și din Iconia și întărâtând gl'atole, au bătut pe Pavel cu pietre și l-au scos afară din cetate, socotindu-l mort. ¹⁴ Dar când s'au adunat ucenicii împrejurul lui, s'a sculat și s'a dus în cetate, iar adonazi a plecat cu Varnava la Debi.

¹⁵ Și după ce au propovăduit Evanghelia și în cetatea aceea și au făcut destui ucenici, s'au întors înapoi, prin Listra, Iconia și Antiohia; ¹⁶ ¹⁷ întărind sufletele ucenicilor, îndemnându-i să rămăie în credință și arătându-li, că prin multe necazuri se cuvine să înțirăm în împărăția lui Dumnezeu. ¹⁸ Și hirotonindu-li preoți, pentru fiecare biserică, s'au rugat cu post și i-au încredințat Domnului în Care crezuseră. ¹⁹ Apoi trecând prin Pisidia, au venit în Pamfilia, ²⁰ și propovăduind cuvântul Domnului în Perghia, s'au pogorât în Atalia. ²¹ Iar de acolo au plecat cu corabia la Antiohia, unde fusese ei încredințați harului Dumnezeesc pentru lucrul, pe care-l săvârșiseră.

²² Și sosind acolo și adunând Biserica, au isto-

¹⁰) Antiohia Pisidiană. Amada e alta decât aceea, de unde pleasera ei.

Marciu A. 17

risit toate câte făcuse Dumnezeu cu dânșii, și cum a deschis El ușa credinței pentru păgâni. ²³ Și au rămas acolo cu ucenicii nu puțină vreme.

CAP. 15.

¹ În vremea aceasta venind niște oameni din Iudeea, învățau pe frați: „Ce nu vă tăceți împrejur, după rânduiala lui Moisă, nu vă puteți mântui.“ ² Și făcându-se de Pavel și Varnava împotrivire și nu puțină dispută ca acela, s'a hotărât ca Pavel și Varnava și alții câțiva din ei se meargă din Antiohia pentru întrebarea aceasta la apostoli și la bătrâni în Ierusalim. ³ Deci fiind ei petrecuți de biserică, au străbătut Fenicia și Samaria, și povestind despre întoarcerea păgînilor la credință, au făcut bucurie mare la toți frații. ⁴ Iar la sosirea în Ierusalim, fiind primiți de biserică și de apostoli și de bătrâni, au spus toate câte au făcut Dumnezeu cu dânșii, și cum a deschis El ușa credinței pentru păgâni. ⁵ S'au rădăcit însă unii din cei de eresul fariseilor, cari crezuseră, și au zis, că păgânii trebuie tăceți împrejur și să li se porunciască a păzi legea lui Moisă.

⁶ Deci, s'au adunat apostolii și bătrânii, ca să cerceteze lucrul acesta. ⁷ Și făcându-se multă cercetare, s'a rădăcit Petru. Și a zis către ei: „Bărbați frați, voi știți, că Dumnezeu încă din zilele cele dintâi m'a ales dintre voi pe mine, că din gura mea, să audă păgânii cuvântul Evangheliei și să creadă; ⁸ și cunoscătorul de înimă Dumnezeu le-a dat mărturie, dărulându-li Duh Sfânt, ca și nouă; ⁹ și curățind prin credință inimile lor, n'a făcut nici-o deo-

Punga

sebie între noi și ei. ¹⁰ De ce dar acum ispițiți pe Dumnezeu, *voind* să puneți pe grumazii ucenicilor un jug, pe care nu l-au putut purta nici părinții noștri, nici noi? ¹¹ Credem însă, că prin harul Domnului Iisus Hristos ne vom mântui, ca și acela."

¹² Atunci a tăcut toată mulțimea și a ascultat pe Varnava și pe Pavel, care istoriseau câte semne și minuni făcuse Dumnezeu prin ei între păgâni. ¹³ Iar după ce au tăcut ei, a început să vorbească Iacov, și a zis: „Bărbați frați, ascultați-mă: ¹⁴ Simon a lămurit, cum a căutat Dumnezeu dela început să aleagă din păgâni un popor, *care să poarte* numele Lui; ¹⁵ și cu aceasta conglăsuesc și cuvintele proorocilor, precum este scris: ¹⁶ După acestea mă voi întoarce și voi zidi iarăși cortul cel căzut al lui David, și-l voi tocmi și ceea ce va fi stricat întrânsul, voi drege; ¹⁷ ca și ceilalți oameni să caute pe Domnul, și toate popoarele, printre care se va vesti numele Meu, zice Domnul, celce face toate acestea". ¹⁸ Lui Dumnezeu din veșnicie îi sunt cunoscute toate lucrurile Sale. ¹⁹ De aceea eu socotesc să nu se facă greutatea aceloră dintre păgâni, cari se întorc la Dumnezeu. ²⁰ Ci să li se trimită *scrisoare*, ca să se ferească de cele pângărite de idoli, de desfrânare, de mortăciune și de sânge, și să nu facă altora ceea ce nu doresc să li se facă lor. ²¹ Căci legea lui Moisa din cele mai vechi generațiuni are prin toate orașele propoveduitori ai săi, și să citește prin sinagogi în fiecare sâmbătă".

²² Atunci apostolii și bătrânii cu toată biserica au socotit ca, alegând din sânul lor câțiva oameni și *anume*: pe Iuda, poreclit Varsava, și pe Sila, *amândoi* bărbați povățuitori între frați, să-i trimeată la

Antiohia împreună cu Pavel și cu Varnava, scriind și încredințându-li următoarea *scrisoare*:

"Apostolii, și bătrânii, și frații *din Ierusalim urează* fraților dintre neamuri, *care se află* în Antiohia, în Siria și în Cilicia, să se bucure! ² De vreme ce am auzit, că eșind oarecari dela noi, v'au neliniștit cu vorbe, și v'au turburat și fetele, spunându-vă să vă tăceți împrejur și să păziți legea lui Moisa, ceea ce noi nu leam poruncit; ³ de aceea adunându-ne într'un cuget, am socotit să alegem câțiva bărbați și să-i trimitem la voi cu iubiiții noștri Varnava și Pavel, ⁴ oameni, care-și dau viața pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos. ⁵ Am trimis deci, pe Iuda și pe Sila, cari și prin cuvânt vă vor lămuri acestea. ⁶ Că s'a părut Duhului Sfânt și nouă să nu mai punem asupra voastră nici o sarcină, afară de cele de nevoie și anume: ⁷ să vă feriți de cele jertfite la idoli, și de sânge și de cele sugrumate, și de desfrânare, și câte nu dorii să vi se facă, să nu faceți altora. De vă veți păzi de acestea, bine veți face. Fiți sănătoși!"

⁸ Deci, sosind trimeșii apostolilor la Antiohia și adunând mulțimea, au dat scrisoarea; ⁹ iar *antiohenii* cetindu-o, s'au bucurat de mângăierea aceasta. ¹⁰ Apoi Iuda și Sila, fiind și ei prooroci, prin o bogată cuvântare au dat povești fraților și i-au înălțat; ¹¹ și rămânând o vreme acolo, au fost petrecuți de către frați să meargă cu pace către apostoli. ¹² Sila însă a socotit să mai rămână acolo.

¹³ D'asemenea și Pavel cu Varnava au rămas în Antiohia, învățând și propoveduind cuvântul Domnului împreună cu alți mulți. ¹⁴ Dar după o vreme a zis Pavel către Varnava: „Să ne întoarcem și să

cercetăm pe frații noștri prin toate cetățile, peunde am propovedit cuvântul Domnului, *ca să vedem cum se află.* ¹⁷ Și Varnava a vrut să ia cu sine pe Ioan, care se numea Marcu. ¹⁸ Pavel însă a spus, ca să nu mai la cu el pe acela, care rămăsese de dănași în Panfilia și nu mersese la lucru. ¹⁹ *Din aceeași pricină* s'a lăsat între ei neînțelegere, așa că s'au despărțit unul de altul: ²⁰ Varnava luând pe Marcu, s'a dus cu corabia la Cipru, iar Pavel, alegându-și pe Sila și fiind încredințat de către frații harului Dumnezeu, a plecat ²¹ și a străbătut Siria și Cilicia, întărind Biserica.

CAP. 16.

¹ Apoi Pavel a sosit la Derbi și Listra. Și iată eră acolo unuicenic anume Timoteu, fiul unei evreice credincioase, iar tatăl lui eră elin. ² Despre acesta frații din Listra și din Iconia dădeau mărturie bune. ³ Pe acesta Pavel a dorit să-l ia cu sine; și luându-l, l-a tăcut împrejur din pricina iudeilor, cari erau în acele părți; căci toți știau de tatăl lui că eră elin. ⁴ Și trecând el prin cetăți, le dădeau *credincioșilor* sfaturi să păzească dogmele cele rânduite de apostoli și de bătrânii din Ierusalim. ⁵ Și așa se întăreau Biserica în credință și sporeau la număr pe fiecare zi. ⁶ Și străbătând Frigia și țara Galatiei, oprîți fiind de Duhul Sfânt de a vesti cuvântul în Asia, ⁷ au sosit în apropiere de Misia, și ar fi voit să se abată în Bitinia, însă nu l-a lăsat Duhul. ⁸ Atuncea ocolind Misia, s'au pogorât la Troada. ⁹ Și *atcea* în timpul nopții s'a arătat lui Pavel o vedenie: i s'a înfățișat *parcă* un macedonean și l-a rugat, zicând

„Treci în Macedonia și ne ajută!” ¹⁰ Și cum a văzut Pavel această vedenie, ne-am hotărât numai decît să ne ducem în Macedonia, socotind că ne chiamă Domnul să binevestim celor de *acolo*.

¹¹ Deci, plecând din Troada, am mers drept la Samotracia, iară adoauzi la Neapoli, ¹² și de acolo la Filipi, care e colonie și întăul oraș în această parte a Macedoniei. În cetatea aceasta am rămas câteva zile. ¹³ Iară într-o zi de sâmbătă am eșit afară din cetate la un râu, unde se obișnuia a se face rugăciuni, și șezînd, am vorbit femeilor, care se adunaseră *acolo*. ¹⁴ Însă o femeie cu numele Lidia, neguțoreasă de purpură din cetatea Tiatir, fiind clătitoare de Dumnezeu, ascultă și Domnul l-a deschis inima să-l așeze la cele ce grăia Pavel. ¹⁵ Iar dacă s'a botezat ea și casa ei, ne-a rugat zicînd: „Dacă m'ați socotit că sunt credincioasă Domnului, intrați și găzduiți în casa mea.” Și ne-a silit să *intrăm*.

¹⁶ Și s'a întâmplat *odată*, când mergeam noi la casa de rugăciuni, să ne întîmpine o slujnică, care avea duh prezicător, și care prin prezicerile ei aducea venit mare stăpînilor săi. ¹⁷ Aceasta mergînd în urma lui Pavel și a noastră, strigă și zicea: „Oamenii aceștia sunt robii Dumnezeului Celui de sus, cari ne vestesc nouă calea mîntuirii.” ¹⁸ Iar aceasta a făcut-o ea în mai multe zile, Supărându-se însă Pavel, s'a întors și a zis duhului: „În numele lui Iisus Hristos îți poruncesc să ieși din trînsa!” Și a eșit *duhul* în același ceas.

¹⁹ Atunci stăpînii ei, văzînd că s'a dus nădejdea câștigului lor, au apucat pe Pavel și pe Sila și l-au dus în tîrg la căpetenie; ²⁰ și înfățișându-l înaintea

căpetenilor, au zis: „Acești oameni fiind iudei, turbură cetatea noastră,¹ și propoveduesc obiceiuri, care nouă, romani fiind, nu ni se cuvine să le primim, nici să le urmăm.”² Și s'a rădăcit poporul asupra lor; iar căpeteniile rupându-li vestimintele, au poruncit să fie bătuți cu nuele.³ Și după ce li-au dat lovituri multe, i-au aruncat în temniță și au poruncit temnicerului să-i păzească bine.⁴ Acesta primind o astfel de poruncă, i-a băgat în temnița cea mai din lăuntru și li-a pus picioarele în butuc.

⁵ Iar pe la miezul nopții, Pavel și Sila s'au rugat și au cântat laude lui Dumnezeu, și cei legați li ascultau.⁶ Dar deodată s'a făcut cutremur mare, încât se zgudu-au temelile temniței, și îndată s'au deschis toate ușile și cătușile tuturor celor închiși s'au rupt.⁷ Iar temnicerul deșteptându-se și văzând ușile temniței deschise, a scos sabia, vrând să se omoare, socotind că cei închiși au fugit.⁸ Pavel însă, strigând tare, a zis: „Să nu-ți faci nici un rău, căci toți suntem aicea.”⁹ Atunci temnicerul cerând lumânare, a alergat înăuntru și tremurând, a căzut înaltea lui Pavel și a lui Sila,¹⁰ și scoțându-i afară, a zis: „Domnii mei, ce trebuie să fac, ca să mă mântuesc?”¹¹ Iară ei au zis: „Crede în domnul Iisus Hristos și te vei mântui tu și casa ta!”¹² Și au propovedit cuvântul Domnului lui și la toți cei ce erau în casa lui.¹³ Și luându-l temnicerul chiar în acel ceas al nopții, li-a spălat ranele și s'a botezat îndată ei și ai lui;¹⁴ și aducându-l în casa sa, a dat masă și s'a bucurat cu toată casa, crezând în Dumnezeu.

¹⁵ Iară după ce s'a făcut ziuă, căpeteniile au trimis pe slujbașii cetății la temnicer să zică: „Dă drumu

la oamenii acela!”¹⁶ Și temnicerul a vestit spusa aceasta lui Pavel, zicând: „Căpeteniile au trimis să vă dau drumul; ești deci acum și duceți-vă cu pace.”¹⁷ Pavel însă a zis către ei: „Pe noi, cetățeni romani fiind, ne-au bătut în fața lumii fără judecată și ne-au aruncat în temniță, și acum ne dau drumul pe ascuns? Nu, ci să vină ei să ne scoată.”¹⁸ Și slujbașii cetății au spus cuvintele acestea căpetenilor, iar aceștia s'au spăimântat, auzind că erau cetățeni romani.¹⁹ Și venind căpeteniile, și-au cerut iertare dela ei și scoțându-i, i-au rugat să plece din cetate.²⁰ Iară ei, eșind din temniță, au venit la Lidia; și văzând pe frați, li-au dat sfaturi, și au plecat.

CAP. 17

¹ Și trecând prin Amfipoli și Apolonia, au venit la Tesalonie, unde era o sinagogă a iudeilor;² și după obiceiul, Pavel a intrat la ei și în trei săptămâni a vorbit cu dânșii din Scripturi,³ arătându-li și dovedind, că Hristos trebuie să pătimească și să învie din morți, și că acest Hristos este Iisus, pe Care eu vi-l propoveduesc vouă.⁴ Și unii din ei au crezut și s'au unit cu Pavel și cu Sila; dar emenea au crezut și o mare mulțime din elinii cei elavioși și nu puține din femeile cele mai de seamă.⁵ Iară iudeii cei cari nu credeau, umplându-se de ură și luând de pe ulițe niște oameni netrebnici, s'au strâns grămadă și au turburat cetatea, și venind la casa lui Iason, s'au încercat să-l scoată pe Pavel și pe Sila la popor.⁶ Dar negăsindu-i, au târât pe Iason și pe câțva frați la căpeteniile cetății, strigând, că acel turburător a toată lumea au venit și aicea,⁷ iară Iason

i-a primit, și aceștia toți lucrează împotriva rândulelor cesarului, zicând că este alt împărat, Iisus. ⁹ Și au spăimântat poporul și căpeteniile care auzeau acestea, ¹⁰ și cari li-au dat drumul numai după ce au luat dela Iason și dela ceilalți garanție mare.

¹⁰ Atunci frații au trimis îndată, chiar noaptea, pe Pavel și pe Sila la Veria, unde sosind ei, au mers la sinagoga iudeilor. ¹¹ Iudeii de aceea, fiind mai de treabă decât cei din Tesalonic, au primit cuvântul cu toată osârdia, cercetând Scripturile în toate zilele, să vadă de sunt acestea așa. ¹² Și au crezut mulți din ei și din femeile elinilor de samă și din bărbați nu puțin. ¹³ Dar când au aflat iudeii din Tesalonic, că și în Veria se propoveduea de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au venit și acolo să ațâțe poporul. ¹⁴ Atunci frații au făcut pe Pavel să plece îndată pe partea dinspre mare, iar Sila și Timotel au rămas acolo.

¹⁵ Iar ceile petrecuseră pe Pavel l-au însoțit până la Atena, și primind dela ei poruncă pentru Sila și Timotel, ca să vină curând la el, s-au întors.

¹⁶ Și când îl aștepta Pavel pe aceștia la Atena, s'a turburat duhul lui într'însul, văzind orașul plin de idoli. ¹⁷ Și sfătuea în toate zilele în sinagogă cu iudeii și cu oamenii evlavioși și în târg cu ceile se întâlnea. ¹⁸ Atuncea unii din filosofil epiceuri și stoici au început să intre în vorbă cu el; și unii ziceau: „Oare ce vrea să spună acest sămănător de vorbe?” Iar alții ziceau: „Se pare, că e propoveduitor al unor dumnezei străini,” pentru că le vesteă pe Iisus și învierea. ¹⁹ Și luându-l, l-au dus în areopag, și l-au zis: „Putem oare să știm, ce este această învățătură nouă, care se propoveduește de tine?” Căci ne vâri

în urechi niște lucruri străni. De aceea voim să știm ce este aceasta?” ²¹ Căci toți atenienii precum și străinii, care locuiau la ei, la nimic alta nu se zăboveau mai mult, decât spunând sau ascultând ceva nou.

²² Deci, stând Pavel în mijlocul adunării, a zis: „Bărbați atenieni, după toate văz, că ați fi oameni foarte evlavioși, ²³ pentru că trecând prin cetatea voastră și cercetând locurile voastre de închinare, am găsit și un jertfenic, pe care e scris: Dumnezeu celui necunoscut. Deci pe acela, pe care voi fără să-l cunoașteți îl cinștiți, voesc să vi-l propoveduiesc. ²⁴ Dumnezeu, care a făcut lumea și toate cele ce sunt întrânsa, acesta fiind Domnul cerului și al pământului, nu locuiește în locașuri făcute de mână, ²⁵ nici nu se slujește de mână omenească, ca și cum ar avea nevoie de ceva, de vreme ce El dă tuturor viață și suflarea și toate. ²⁶ Dintr'un sânge a făcut tot neamul omenesc, ca să locuească pe toată fața pământului, rânduiindu-li de mai înainte timpul și locul viețuirii lor, ²⁷ și ca să caute pe Domnul, doar L-ar simți și L-ar găsi, macar că El nu este departe de fiecare din noi; ²⁸ căci prin El trăim, și ne mișcăm și suntem, cum au spus și unii din poeții voștri, căci noi suntem neamul Lui. ²⁹ Deci, dacă suntem neamul lui Dumnezeu, nu trebuie să socotim, că Dumnezeirea este asemenea aurului, sau argintului, sau petrel, care-și capătă chipul dela meșteșugul sau născocirea omului. ³⁰ Așa dară Dumnezeu, trecând cu vederea timpurile neștiinței acesteea, acum poruncește tuturor oamenilor deprețuirea să se pocăiască; ³¹ căci el a hotărât o zi, în care va judecă lumea cu dreptate, prin un bărbat de mai

Înainte rânduit de El, pentru Care a dat tuturor dovadă, înviindu-L din morți.”

”Auzind însă de învierea morților, unii râdeau, iar alții i-au zis: „Despre aceasta te vom mai asculta altă dată.”” Și așa Pavel a eșit din mijlocul lor. ”Dară câțiva oameni s’au lipit de el și au crezut. Printre ei se aflau: Dionisie Ariopaghitul și o femeie, cu numele Damaris, și alții împreună cu ei.

CAP. 18.

¹ După acestea Pavel părăsind Atena, a venit la Corint, ² și găsind pe un iudeu cu numele Achila, de neam din Pont, care de curând venise din Italia cu femeea sa Prischila, pentru că Claudie poruncise tuturor iudeilor să plece din Roma, a venit la dâșii; ³ și fiind de un meșteșug cu ei, a rămas la dâșii și a lucrat, căci erau cu meșteșugul făcători de corturi. ⁴ Vorbea însă în sinagogă în toată Sâmbăta și sfătuea și pe iudei și pe elini, ⁵ iar dacă au venit Sila și Timotei din Macedonia, Pavel fu silit de Duhul să mărturisească iudeilor că Iisus este Hristos, ⁶ Dar fiindcă ei se împotriveau și huleau, de aceea el, scuturându-și hainele, a zis către dâșii: „Sângele vostru să fie asupra capului vostru; eu curat sunt; de acum mă duc la păgâni.” ⁷ Și eșind de acolo, s’a dus la un cinstitor de Dumnezeu, anume Iust, a cărui casă era lângă sinagogă. ⁸ Însă Crisp, căpetenia sinagogii, a crezut în Domnul cu toată casa sa, și mulți din corinteni, cari au auzit, au crezut și s’au botezat.

⁹ Iar Domnul noaptea în vedenie a zis către Pavel: „Nu te teme, ci vorbește și nu tăcea, ¹⁰ căci Eu

sunt cu tine și nimene nu se va cerca să-ți facă rău, pentru că Eu am mulți oameni în cetatea aceasta.”

¹¹ Și a șezut Pavel acolo un an și șase luni, propovăduind printre Corinteni cuvântul lui Dumnezeu.

¹² Dar pe vremea, când în Ahala era proconsul Gallion, iudeii s’au rădicat pânăla unul asupra lui Pavel și l-au adus înaintea tribunalului, ¹³ zicând: „Acesta învață pe oameni să cinstească pe Dumnezeu într’un chip protivnic legii.” ¹⁴ Când însă Pavel a vrut să-și deschidă gura, Gallion a zis iudeilor: „Iudei, dacă ar fi vorba despre vreo nedreptate, sau despre vreo faptă rea, ar fi drept să vă ascult; ¹⁵ Dar fiind vorba de învățătură, de nume și de legea voastră, descurcați-vă voi singuri; în acestea eu nu voesc să fiu judecător.” ¹⁶ Și l-a alungat de la tribunal. ¹⁷ Atuncea toți elinii au apucat pe Sositen, căpetenia sinagogii, și l-au bătut înaintea tribunalului; iar Gallion nu s’a nălmăștit nicicum de aceasta.

¹⁸ Iar Pavel după ce a zăbovit acolo încă multă vreme, și-a luat rămas bun dela frați și a plecat cu corabia în Siria, împreună cu Prischila și Achila, care și-a tuns capul în Chenhrea, căci avea o făgăduință de împlinit. ¹⁹ Sosind însă la Efes, l-a lăsat pe însoțitori acolo, iară el s’a dus la sinagogă și-a vorbit cu iudeii, ²⁰ cari l-au rugat să rămână la el mai multă vreme, dar el n’a voit, ²¹ ci și-a luat rămas bun dela ei, zicând: „Trebuie numai decât ca sărbătorile ce vin să le fac în Ierusalim și iarăși să mă întorc la voi, de va vrea Dumnezeu.” Și a plecat din Efes; iar Achila și Prischila au rămas în Efes.

²² Și dându-se jos din corabie la Cezareea, s'a suit la Ierusalim și după ce a salutat Biserica, s'a dus la Antiohia. ²³ Și făcând acolo câțva timp, a plecat și a străbătut pe rând țara Galatiei, și Frigia, întărind pe toți ucenicii.

²⁴ Iară un iudeu, cu numele Apolos, de neam din Alexandria, bărbat meșter la cuvânt și tare în Scripturi, a venit la Efes. ²⁵ Acesta învățase calea Domnului și, înflăcărat fiind cu duhul, vorbea și învăța drept despre Domnul, dar cunoștea numai botezul lui Ioan. ²⁶ Și începând el să grăiască cu îndrăzneală în sinagogă, l-au auzit Achila și Priscilla și luându-l, i-au lămurit mai bine calea lui Dumnezeu.

²⁷ Iar când a voit el să plece în Ahaia, frații au scris ucenicilor de acolo și i-au îndemnat să-l primească bine. ²⁸ Și sosind el acolo, a ajutat mult cu harul pe cei ce crezuseră, pentru că el a înfruntat tare pe iudei în fața lumii, dovedind cu Scripturile, că Iisus este Hristosul.

CAP. 19.

¹ În vremea când era Apolos în Corint s'a întâmplat ca Pavel, trecând prin părțile de sus ale Asiei Mici, să vină la Efes; ² și găsind acolo niște ucenici, li-a zis: „Primit-ați Duh Sfânt după ce ați crezut?” Iară el i-au răspuns: „Dar nici de este Duh Sfânt n'am auzit!” ³ Atunci el li-a zis: „În ce dară v'ați botezat?” Și ei i-au răspuns: „În botezul lui Ioan!” ⁴ Zisa Pavel: „Ioan a botezat cu botezul pocăinței, spunând oamenilor, să creadă în Celce vine după dânsul, adică în Hristos Iisus.” ⁵ Și auzind ei aceasta, s'au botezat în numele Domnului

Iisus; ⁶ Iar când Pavel și-a pus mâinile peste ei, S'a pogorit preste dânsii Duhul Sfânt. și au început a vorbi în limbi și a prooroci. ⁷ Și aceștia de toți erau ca la douăzeci de oameni.

⁸ După aceea intrând Pavel în sinagogă, a propovedit fără teamă trei luni, vorbind și dovedind cele despre Împărăția lui Dumnezeu. ⁹ Însă fiindcă unii se îndărătniceau și nu credeau, hulind calea Domnului înaintea poporului; de aceea părăsindu-l, a despărțit de ei pe ucenici și a propovedit zilnic în școala unui tiran. ¹⁰ Aceasta a ținut ca la doi ani, așa încât toți locuitorii Asiei, iudei și elini, au auzit cuvântul Domnului Iisus. ¹¹ Iară Domnul făcea nu puține minuni prin mâinile lui Pavel, ¹² încât și pe bolnavi se aduceau măhrămi și ștergare de pe trupul lui, și le conteneau boalele și duhurile rele eșeau dintrâșil.

¹³ Ba și unii din descântătorii iudei, ce rătăceau din loc în loc, s'au apucat să cheme numele Domnului Iisus la descântarea celor ce aveau duhuri rele, zicând: „Vă jurăm cu Iisus, pe Care îl propovăduiește Pavel!” ¹⁴ Printre ei erau șapte feciori oarecari ai arhierelui iudeu Scheva, cari făceau aceasta. ¹⁵ Dar spiritul cel rău le-au răspuns: „Pe Iisus îl știu și pe Pavel îl cunosc, dar voi cine sunteți?” ¹⁶ Și aruncându-se asupra lor omul, în care era duhul cel rău și dovedindu-l așa încât el au fugit din casa aceea goi și stâlciți. ¹⁷ Aceasta s'a făcut cunoscută tuturor locuitorilor iudei și elini din Efes, și s'a făcut frică peste toți și s'a mărit numele Domnului Iisus. ¹⁸ Și venind mulți din cei ce credeau, își mărturiseau și descopereau faptele lor. ¹⁹ Iară din cei ce se îndelniceau cu vrăjitul s'au adunat destul

și strângându-și cărțile, le-au ars înaintea tuturor; și s'a socotit prețul cărților acestora și s'a găsit ca la cincizeci de mil de drahme de argint.

"Cu astfel de putere creștea și se întărea cuvântul Domnului.

"Iară după ce s'au săvârșit lucrurile acestea, Pavel și-a pus în gând, ca după ce va străbate Macedonia și Ahala, să se ducă la Ierusalim, zicând: „După ce voi fi acolo, trebuie să văd și Roma”. „Și trimițând în Macedonia pe doi din cei ce-l slujeau, și anume pe Timoteu și pe Erast, el a mai rămas o vreme în Asia.

"În vremea aceasta s'a făcut o turburare nu tocmai mică împotriva căii Domnului; „căci un argintar, cu numele Dimitrie, care făcea biserica Artemidei în chipuri de argint, ceea ce aducea un puțin venit meșterilor, „adunând pe aceștia și pe alți asemenea meșteșugari, a zis: „Oamenii buni știți că dela meșteșugul acesta e venitul nostru; „și cu toate acestea vedeți și auziți, că acest Pavel nu numai în Efes, ci aproape în toată Asia, prin sfaturile sale, a întors nu puțin popor, spunând că dumnezeii cei făcuți de mâni omenești nu sunt dumnezei. „Iar aceasta amenință ca nu numai meșteșugul nostru să ajungă nesocotit, ci și biserica marel zeite Artemida să nu mai însemne nimic și să se surpe măreția aceea, pe care o cinstește toată Asia și toată lumea”.

"Auzind ei acestea și umplându-se de mânie, au strigat, zicând: „Mare este Artemida Efesului!”

"Și toată cetatea s'a umplut de turburare, și apucând pe macedonenii Gai și Aristarh, tovarășii lui Pavel, s'au îndreptat toți într'un suflet spre teatru,

"Și voind Pavel să intre în mulțime, ucenicii nu l-au lăsat. „Deasemenea și câteva căpetenii ale Asiei, fiindu-l prieteni, au trimis la dânsul și l-au rugat să nu se arate la teatru. „Deci, unii strigau una, iar alții strigau alta, pentru că adunarea era în nerânduială și cel mai mulți nu știu la ce s'au adunat. „Atunci a fost adus din mulțime Alexandru, propus fiind de iudei; și făcând semn cu mâna, Alexandru voi să vorbească poporului. „Dar când s'a aflat că acesta este iudeu, au început toți într'un glas să strige și au strigat aproape două ceasuri: „Mare este Artemida Efesului!”

"Atuncea logofătul liniștină poporul, a zis: „Efeseni, cine e omul care nu știe că cetatea Efesului este închinată marel zeite Artemida și lui Diopet?

"Aceasta deci fiind neîndoielnic, trebuie să fiți astâmpărați și să nu faceți nimica nesocotit. „Voi însă ați adus pe acești oameni, cari nici furi de cele sfinte nu sunt, nici pe zeita noastră n'au hulit-o.

"Dacă însă Dimitrie și alții meșteșugari ca el au vreo plângere asupra cu va sunt judecători și avem și căpetenii: să se plângă unii asupra altora! „Iar dacă urmăriți altă ceva, să se deslege într'o adunare legiuită. „Pentru că ne primejduim ca din pricina celor petrecute acum, să fim învinuiți de răzvrătire, de oarece nu avem nimic, prin ce am putea să ne dezvinovățim de turburarea aceasta”.

"Și acestea zicând, a dat drumul adunării.

CAP. 20.

"Iar după încetarea turburării, Pavel, chemând pe ucenicii și dându-li povește, și-a luat rămas bun și a

plecat să se ducă în Macedonia. ⁹ Și străbătând prin părțile acelea și dând *credincioșilor* sfaturi multe, a venit în Elada. ¹⁰ Făcând *acolo* trei luni și iscându-se uneltiri împotriva lui din partea iudeilor, a voit să se sue în Siria și și-a făcut socoteala să se întoarcă prin Macedonia. ¹¹ În călătoria aceasta l-au întovărașit până în Asia: Sosipatru al lui Pirus din Vereea, și dintre tesaloniceni: Aristarh și Secund; și Gae din Derbi, și Timotei, precum și Tibic și Trofim din Asia. ¹² Aceștia mergând înainte, ne-au așteptat în Troada. ¹³ Iar noi, după zilele azimilor, am plecat cu corabia din Filipi și în cinci zile am sosit la dâșli în Troada, unde am stat șapte zile.

¹⁴ Iar în ziua întâia a săptămânii, adunându-se ucenicii pentru frângerea pâinii, Pavel voind să plece adouazi, a vorbit cu ei și a lungit cuvântarea până la miezul nopții. ¹⁵ Și în foisorul, unde ne adunaserăm noi, eră mulțime de făclii. ¹⁶ Și în timpul cuvântărei celei lungi a lui Pavel, un tânăr, anume Eutihie, sezind pe fereastră, a adormit greu. Și aplecat fiind de somn, a căzut jos dela rândul al treilea și a fost rădicat mort. ¹⁷ Și pogorându-se Pavel, a căzut peste el și, îmbrățișându-l, a zis: „Nu vă neliniștiți, căci sufletul lui este întru mine!” ¹⁸ Apoi suindu-se și frângând pâinea și gustând, a sfătuit mult, până în revărsatul zorilor, și după aceea a eșt. ¹⁹ În vremea aceea copilul a fost adus viu și ne-am mângăeat nu puțin. ²⁰ Și venind noi la corabie, am plecat înainte la Asos. vrând să luăm de acolo pe Pavel; căci el, voind să meargă până acolo pe jos, așa ne poruncise. ²¹ Iară dacă s'a întâlnit cu

noi în Asos, l-am luat și am mers la Mitilena. ²² Și plecând și de acolo, a doua zi ne-am oprit în dreptul Hiosului; iar în cealaltă zi am eșt la uscat în Samos și, rămânând puțin în Troghilea, în ziua următoare am sosit la Milet; ²³ căci Pavel avusese de gând să ocolească Efesul, ca să nu fie nevoit să zăbovească în Asia, fiindcă se grăbea să fie la Ierusalim, dacă s'ar fi putut, de ziua cincizecimii.

²⁴ Însă a trimis din Milet la Efes, să cheme pe prezviterii Bisericei; ²⁵ și dacă au venit aceștia la el, li-a zis: „Voi știți, cum din cea dintâiu zi când am sosit în Asia, am fost tot timpul cu voi, ²⁶ slujind Domnului cu toată smerenia și cu multe lacrimi și ispite, ce mi-au venit din pricina uneltirilor iudeilor; ²⁷ știți de asemenea, cum n'am lăsat să treacă nimic din cele de folos, fără să vă propovduesc și să vă învăț atât în fața lumii, cât și pe acasă, ²⁸ vestind iudeilor și elinilor pocăința înaintea lui Dumnezeu și credința în Domnul nostru Iisus Hristos. ²⁹ Și iată acum eu, îndemnat de Duhul, mă duc la Ierusalim, neștiind ce mă va întâmpla acolo; ³⁰ dar Duhul Sfânt mărturisește prin cetăți, zicând, că lanțuri și necazuri mă așteaptă. ³¹ Eu însă nu lau în samă nimic. nici nu prețuesc viața mea, numai și numai să-mi termin cu bucurie calea și slujirea pe care am primit-o dela Domnul Iisus, de a propovedui Evanghelia harului Dumnezeesc. ³² Și acum iată, eu știu că nu veți mai vedea fața mea toți voi, în mijlocul cărora am umblat, propoveduind împărăția lui Dumnezeu. ³³ De aceea vă mărturisesc în ziua aceasta, că sunt curat de sângele tuturor, ³⁴ căci nu m'am lenevit a vă vesti toată vocea lui Dumnezeu. ³⁵ Luați aminte dară de voi în-

și vă și de toată turma, în care Duhul Sfânt v'a pus Episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu Sângele Său. " Căci eu aceasta o știu, că după ducerea mea vor intra între voi lupi răi, care nu vor cruța turma; " și chiar dintre voi se vor rădăci oameni, care vor grăi îndărătnici, ca să atragă pe ucenici după ei. " De aceea priveghiați, amintindu-vă, că trei ani ziua și noaptea n'am conținut cu lacrimi a vă învăța pe fiște carele din voi. " Și acum, fraților, vă îndurătorizându-lui Dumnezeu și cuvântului harului Său, care poate să vă zidească tot mai mult și să vă dea moștenire împreună cu toți cei sfințiți. " Argintul și haina și aurul nimănui n'am pofțit; " voi știți, că pentru nevoile mele și ale celor cu mine au muncit mâinile acestea ale mele. " Și în toate v'am arătat, că așa muncind, trebuie a sprijini pe cei slabi și a ne aduce aminte de cuvintele Domnului Iisus căci El însuși a zis: „E mai fericit a da decât a lua.“

" Zicând acestea Pavel și-a plecat genunchile sale și împreună cu ei cu toți s'a rugat. " Atunci s'a făcut de toți plângere destulă și căzind pe grumazii lui Pavel, l-au sărutat, " mănâinți fiind mai cu seamă pentru cuvântul spus de el, că mai mult nu vor vedea fața lui. Și așa l-au petrecut până la corabie.

CAP. 21.

¹ Și despărțindu-ne noi de prezviteri, ne-am urcat pe corabie și am mers dreaptă la Cos, și adouazi la Rodos, iar de acolo la Patara. ² Și găsim o corabie, care mergea spre Fenicia, ne-am urcat pe ea și am plecat. ³ Când însă ne-am ivit la

Cipru, l-am lăsat în stânga și am mers în Siria; apoi ne-am oprit în Tîr, căci acolo trebuia să-și descarcă corabia povara. ⁴ Și găsind niște ucenici, am rămas acolo șapte zile. Aceștia după *însoțirea* Duhului, au spus lui Pavel, să nu meargă la Ierusalim. ⁵ Iar dacă am împlinit aceste zile, am esit și am plecat, și ei ne-au petrecut cu toți cu femeile și cu copiii până afară din cetate; iar pe mal plecându-ni genunchile, ne-am rugat. ⁶ Apoi luându-ni rămas bun unii de la alții, am intrat în corabie, iar ei s'au întors la casele lor.

⁷ Și călătorind noi pe apă, am sosit din Tîr la Ptolemaida, unde salutând pe frați, am rămas la ei o zi. ⁸ Iară adouazi Pavel și noi, ceice eram cu dânsul, plecând, ne-am dus la Cezareea și intrând în casa lui Filip evanghelistul, care era din cei șapte *diaconi*, am rămas la el. ⁹ Acesta avea patru fete fecioare, care prooroceau. ¹⁰ Și șezind noi la el mai multe zile, a venit din Iudeea un prooroc, anume Agav; ¹¹ și intrând la noi, a luat brâul lui Pavel și, legându-și mâinile și picioarele, a zis: „Așa zice Duhul Sfânt: pe bărbatul, al cui este brâul acesta, așa îl vor lega în Ierusalim iudeii și-l vor da pe mâna păgânilor.“ ¹² Auzind acestea, l-am rugat și noi și cei de loc să nu meargă la Ierusalim. ¹³ Pavel însă răspunzându-ni, a zis: „Ce faceți voi? De ce plângeți și-mi frângeți inima? Căci eu sunt gata nu numai legat să fiu, ci să și mor în Ierusalim pentru numele Domnului Iisus.“ ¹⁴ Și neputând să-l înduplecăm, ne-am liniștit, zicând: „Facă-se voea Domnului!“ ¹⁵ Iar după zilele acestea pregătindu-ne, am plecat la Ierusalim. ¹⁶ Și au mers cu noi și *cățiva* ucenici din Cezareea, petrecându-ne până la un ucenic vechi, Mnason Chipriotul, la care am putut să găzduim,

¹⁷ Iar când am sosit în Ierusalim, frații ne-au primit cu bucurie; ¹⁸ iară a doua zi Pavel a mers cu noi la Iacov, și au venit acolo și toți prezviterii. ¹⁹ Și după ce i-am salutat, Pavel li-a istorisit cu amănuntul, ce făcuse Dumnezeu la păgâni prin slujirea lui. ²⁰ Iară ei auzind, au slăvit pe Dumnezeu și i-au zis: „Vezi, frate, câte mil de iudei credincioși sunt și cu toții sunt râvnitori legii. ²¹ Despre tine însă am auzit, că ai fi învățind pe toți iudeii, cari locuiesc printre păgâni, să se lepede de Moisa, zicând, ca ei să nu-și tae împrejur copiii lor, nici să-și păzească obiceiurile. ²² Ce dară e de făcut? Toată mulțimea se va aduna, căci va auzi că ai venit. ²³ Să faci deci, ceace-ți vom zice noi: sunt *aicea* la noi patru oameni, cari au asupra lor o făgăduință. ²⁴ Ia-i pe aceștia și te curăță împreună cu ei, și cheltuește pentru ei, ca să-și tundă capul, și vor cunoaște toți, că cele ce au auzit ei de tine nu sunt adevărate, ci urmezi și tu însuși a păzi legea. ²⁵ Iar pentru păgânii, cari au crezut, noi am hotărât și li-am scris, ca ei nimic de felul acesta să nu păzească, ci să se ferească numai de cele jertfite idolilor, de sânge, de mortăciune și de desfrânare.” ²⁶ Atunci Pavel, luând pe bărbații aceia și curățindu-se împreună cu ei, în ziua următoare a intrat în biserică și a făcut cunoscut că s’au împlinit zilele curățirei, când trebuie să se aducă jertfă pentru fiecare dintrăușii.

²⁷ Și când erau să se împlinească cele șapte zile, iudeii din Asia, văzându-l în biserică, au întărat tot poporul și-au pus mâna pe el, ²⁸ strigând: „Israliți, ajutați-ni! Acesta este omul, care pretutindenea pe toți îi învăță împotriva poporului iudeu

și a legii și a locului acestuia; ba și elini a adus în biserică și a spurcat acest loc sfânt.” ²⁹ Căci ei văzuseră cu el prin târg pe Trofim Efeseanul, și socotiseră că Pavel îl băgase în biserică.

³⁰ Atunci toată cetatea s’a mișcat și a alergat poporul din toate părțile; și prinzind pe Pavel, l-au scos din biserică și s’au închis îndată ușile. ³¹ Iar când voeau să-l ucidă, a ajuns vestea la tribunul*) (cohortei*), că tot Ierusalimul s’a turburat; ³² și acesta luând repede ostași și suteși, a pornit asupra iudeilor; și văzind ei pe Tribun și ostașii, au încetat de a mai bate pe Pavel. ³³ Iară tribunul apropiindu-se, l-a luat și a poruncit să-l lege cu două lanțuri și a întrebat: „Cine-l și ce a făcut?” ³⁴ Dar din mulțime unii strigau una, iar alții alta; și neputând tribunul afla adevărul din pricina turburării, a poruncit să fie dus în cazarmă. ³⁵ Iar când au ajuns la treptele scării, soldații din pricina îngrămădirii poporului au trebuit să-l ducă pe brațe, ³⁶ căci mulțime de popor se îngrămădea și strigă: „Să se omoare!”

³⁷ Iar când voiau să-l bage în cazarmă, Pavel a zis către tribun: „Mie îngăduie oare să-ți spun ceva?” Iară acela a răspuns: „Știi grecește?” ³⁸ Nu cumva ești tu Egipteanul, care mai dăunâzi a stărnit o răzvrătire și a scos în pustie patru mii de bandiți?” ³⁹ Pavel însă a zis: „Eu sunt Iudeu din Tarsul Ciliciei, cetățean al unei cetăți nu de puțină însemnătate. Rogu-te dară, dă-mi voie să vorbesc poporului.” ⁴⁰ Și dându-i-se voie, Pavel, stând pe scară, a făcut poporului *semn* cu mâna, și când

*) Tribun, șef militar, care comanda o cohortă.

*) Cohortă, o trupă de 500 sau 600 soldați romani.

s'a făcut liniște adâncă, a început să vorbească în limba evreească, zicând :

CAP. 22.

¹ „Părinți și frați, ascultați acum și apărarea mea față de voi!”

² „Și auzind ei, că îi grăește în limba evreească, au făcut încă și mai mare tăcere. Iar el a zis :

³ „Eu sunt iudeu, născut în Tarsul Ciliciei, dar am fost crescut în cetatea aceasta, la picioarele lui Gamaliil, și am învățat cu deamăruntul legea părintească, fiind tot atât de râvnitor pentru Dumnezeu, cum sunteți și voi cu toți astăzi.” „Ba eu am prigonit până la moarte pe următorii acestei învățături, legând și dând la temniță și bărbați și femei,” cum poate să mărturisească de mine Arhiereul și toți bătrânii, dela cari am luat și scrisori către frații ce locuiesc în Damasc, unde m'am dus, ca și pe cel de acolo să-l aduc la Ierusalim în lanțuri, ca să fie pedepsiți.

⁴ „Dară s'a întâmplat, că pecând mergeam și mă apropiam de Damasc, pe la amiază, a strălucit fără de veste împrejurul meu o lumină mare din cer; și eu am căzut la pământ și am auzit un glas, care mi-a zis : „Saule, Saule, ce mă prigonești ?”

⁵ Iară eu am răspuns : „Cine ești, Doamne ?” Și acela mi-a zis : „Eu sunt Iisus Nazoreul, pe care tu îl prigonești.”

⁶ „Celce erau cu mine însă lumina au văzut-o și s'au spălmântat, iar glasul celui cu mine vorbea nu l-au auzit.”

⁷ Atuncea eu am zis : „Ce să fac, Doamne ?” Și Domnul mi-a zis : „Scoală și du-te în Damasc, și acolo îți se va spune tot ce-ți este rânduit să faci.”

⁸ Și fiindcă de slava luminii aceleia

nu vedeam, am mers la Damasc dus de mână de celce erau cu mine.

⁹ „Și acolo un oarecare Anania, om evlavios după lege și bine văzut de toți iudeii, cari locuiesc în Damasc, ¹⁰ a venit la mine și apropiindu-se, mi-a zis : „Frate Saul, vezi !” Și îndată l-am văzut.”

¹¹ „Și el lă-răși mi-a zis : „Dumnezeul părinților noștri de mai înainte te-a ales, ca să cunoști voea Lui, și să vezi pe cel drept și să auzi graiul din gura Lui; ¹² că tu-l vei fi martor înaintea tuturor popoarelor pentru celece ai văzut și ai auzit.”

¹³ Ce zăbovești dară ? Scoală, botează-te și-ți spală păcatele tale, chemând numele Domnului Iisus.”

¹⁴ „Iară când m'am întors în Ierusalim și mă rugam în biserică, am căzut în uluire, ¹⁵ și l-am văzut zicându-mi : „Grăbește de ieși repede din Ierusalim, pentru că aici nu se va primi mărturisirea ta cea pentru Mine.”

¹⁶ Și eu am zis : „Doamne, acestora li e cunoscut, că eu pe celce credeau în Tine îi închideam în temniță și-i băteam prin sinagogi; ¹⁷ și când se vărsa sângele lui Ștefan, martorul Tău, și eu eram defață, încuviințând uciderea lui și păzind hainele celorce-l ucidău.”

¹⁸ El însă mi-a zis : „Du-te, căci eu am să te trimit la națiuni departe !”

¹⁹ Până la cuvântul acesta iudeii l-au ascultat; iar după aceea au început a striga, zicând : „Stărpește de pe pământ pe unul ca acesta, căci nu se cade să mai trăească !”

²⁰ Pe când însă răcneau ei, și-l fluturau hainele și aruncau colb în văzduh, ²¹ tribunul a poruncit să-l vâre pe Pavel în cazarmă și a zis să-l bată cu biciul, ca să afie din care pricină strigau iudeii așa împotriva lui.

²² Dar când l-au întins ca să-l bată, Pavel a zis către un sutăș, care

stătea acolo : „Oare vi-e îngăduit să bateți pe un cetățean roman și încă ne judecați ?”¹⁰ Auzind *aceasta* sutașul, s'a dus și a spus tribunului, zicând : „Ia vezi ce eră să faci ! că omul acesta este cetățean roman.”¹¹ Atunci tribunul a venit la Pavel și i-a zis : „Spune-mi de ești cetățean roman !” Și e a răspuns : „Da !”¹² Zis-a tribunul : „Eu cetățenia aceasta am dobândit-o pentru o sumă mare.” Pavel însă i-a răspuns : „Ba eu m'am și născut astfel.”¹³ Atunci s'au depărtat îndată de el celce voiseră să-l bată. Iar tribunul aflând că Pavel este cetățean roman, s'a speriat, că-l legase.

¹⁴ Și adouazi dorind să afle adevărul, pentru ce se învinuște de către iudei, l-a scos din lanțuri și a poruncit să se adune arhierii și tot sinedrul, și scoțind pe Pavel, l-a înfățișat înaintea lor.

CAP. 23.

¹ Și căutând Pavel spre sinedrul, a zis : „Fraților, până în ziua de astăzi am trăit eu înaintea lui Dumnezeu cu cel mai curat cuget.”

² Arhierul Anania însă a poruncit celorce stăteau înaintea lui, să-l bată peste gură. ³ Atunci Pavel i-a zis : „Să te bată Dumnezeu pe tine, părete vărul, căci ești pus să mă judeci după lege, și tu împotriva legii poruncești să mă bată.” ⁴ Iar celce stăteau înaintea au zis : „Dar pe arhierul lui Dumnezeu îl blăstemi ?” ⁵ Zis-a Pavel : „N'am știut, fraților, că-i arhieru ; pentru că este scris : pe mai marele poporului tău să nu-l grăești de rău.”

⁶ Aflând însă Pavel, că o parte *din cei de față* erau saducheii, iar alți farisei, a strigat în sinedrul :

„Fraților, eu sunt fariseu, fiu de fariseu, și pentru credință și învierea morților mă judec acum.”⁷ Și când a spus el acestea, s'a stărnit ceartă între saduchel și farisei și adunarea s'a desbinat ; ⁸ căci saduchelii zic, că nu-i înviere, nici inger, nici duh ; iar fariseii mărturisesc și una și alta. ⁹ Și s'a făcut gălceavă mare ; și sculându-se cărturarii cei din farisei, au zis : „Nu găsim nimica rău la omul acesta ! Și dacă l-a grăit lui un duh, sau un inger, nu ne vom împotrivi lui Dumnezeu.”¹⁰ Dar fiindcă discordia se mărea, tribunul temându-se ca nu cumva Pavel să fie sfâșiet de iudei, a poruncit ostașilor să se poaore ca să-l lă din mijlocul lor și să-l ducă în cazarmă.

¹¹ Iar în noaptea următoare S'a arătat lui Pavel Domnul și i-a zis : „Îndrăznește, Pavle, căci precum ai mărturisit tu de Mine în Ierusalim, așa se cade să mărturisești și în Roma.”

¹² Iar dupăce s'a făcut ziua, adunându-se niște iudei, s'au jurat să nu mănânce, nici să bea, până nu vor uide pe Pavel. ¹³ Și celce făcuse acest jurământ erau mai bine de patruzeci. ¹⁴ Aceștia, venind la arhierul și la bătrâni, au zis : „Noi ne-am legat cu jurământ să nu mâncăm nimic până nu vom uide pe Pavel. ¹⁵ Deci, acum voi cu sinedrul dați de veste căpeteniei oștirii, ca mâne să-l scoată pe Pavel la voi, ca și cum ați voi să cercetați pricina lui mai de aproape ; iar noi vom fi gata să-l ucidem, înainte de a se apropia.”

¹⁶ Și auzind de această punere la cale fiul surorii lui Pavel, s'a dus și intrând în cazarmă, a dat de știre lui Pavel. ¹⁷ Iar Pavel chemând pe unul din sutași, a zis : „Du pe tânărul acesta la tribun,

căci are să-l spună ceva." ¹⁸ Și luându-l *sutașul*, l-a dus la tribun, zicând: „Chemându-mă arestatul Pavel, m'a rugat să aduc la tine pe acest tânăr, care are să-ți spună ceva." ¹⁹ Și tribunul luându-l de mână și ducându-l la o parte, l-a întrebat: „Ce ai să-mi spui?" ²⁰ Iar *el* a zis, că iudeii s'au sfătuit să te roage, ca mâne să scoți pe Pavel la sinedriu, ca și cum ar voi să cerceteze ceva mai amărunit despre el." ²¹ Dar tu să nu-l ascuți, căci îl pândesc mai mult de patruzeci de oameni dintre ai lor, cari s'au jurat să nu mănânce, nici să bea până nu-l vor uicide; și acum *aceia* sunt gata și așteaptă făgăduința ta." ²² Atunci tribunul a dat drumul tânărului, zicând: „Să nu spui nimănui, că mi-ai arătat aceasta." ²³ După aceea a chemat doi sutași și li-a zis: „Pregătiți două sute de ostași *pedeștri* și șaptezeci de călărași și două sute de arcași ca să plece pe la trei ceasuri din noapte la Cezareea." ²⁴ Pregătiți *de asemenea* niște asini, ca să luați pe Pavel și să-l duceți la guvernatorul Felix. ²⁵ Apoi a scris și o scrisoare cu următorul cuprins:

„Prea luminatului guvernator Felix salutare din partea lui Claudie Lisle!

„Pe omul acesta iudeii l-au prins și vocau să-l ucidă; dar venind eu cu ostași și aflând că-i cetățean roman, l-am rădicat. ²⁶ Apoi, dorind să aflu pricina pentru care-l învinuesc, l-am dus la sinedriul lor și am aflat că l'învinuesc cu întrebări atingătoare de legea lor, neavând însă nicio vină, vrednică de a fi pedepsită cu moartea sau cu închisoarea. ²⁷ Vestindu-mi-se însă că s'ar unelti de către iudei planuri rele asupra acestui om, l-am trimis numai decât la tine, poruncind și părășilor să spună înaintea ta tot ce au împotriva lui, Fii sănătos!"

²⁸ Deci ostași, după cum li se poruncise, au luat pe Pavel și l-au dus noaptea până la Antipatrida; ²⁹ Iar adoazi, lăsând numai pe călărași să meargă cu el, s'au întors la cazarma lor. ³⁰ Iar *aceia*, sosind la Cezareea și dând scrisoarea guvernatorului, l-au înfățișat și pe Pavel. ³¹ Și citind guvernatorul *scrisoarea*, l-a întrebat pe Pavel din ce ținut este, și aflând că-l din Ciliccia, a zis: „Te voi asculta când se vor înfățișa părășii tăi." Și porunci să fie sub pază în pretoriul lui Irod.

CAP. 24.

¹ Peste cinci zile a venit arhiereul Anania cu bătrânii și cu un avocat Tertul, cari s'au plâns guvernatorului împotriva lui Pavel. ² Iar când a fost chemat acesta, Tertul a început a-l învinui, zicând:

„Preainălțate Felix, totdeauna și pretutindenea mărturisim cu toată recunoștința, că ție-ți datorim multă pace, și propășirea acestui popor se datorește numai purtării tale de grijă. ³ Dar ca să nu te obolesc mult, te rog să ne ascuți în scurt, cu firească-ți bunătate.

„Găsind pe omul acesta, — o ciumă a *omenirei*, un stărnitor de turburări la toți iudeii din toată lumea și o căpetenie a eresului Nazoreilor, — ⁴ care a cercat să spurce chiar și biserica, l-am prins și am voit să-l judecăm după legea noastră. ⁵ Dar venind tribunul Lisle, l-a luat cu mare sâcnicie din mânele noastre și l-a trimis la tine, ⁶ poruncind și părășilor lui să vie *înaintea ta*. De vei cercetă, vei putea afla chiar dela el toate acelea, cu care noi îl *lavinuim*."

⁹ Și au adevărit și iudeii, zicând, că acestea așa sunt.

¹⁰ Iară Pavel, după ce guvernatorul l-a făcut semn cu mâna să vorbească, a răspuns:

„Știind că de mulți ani judeci poporul acesta cu înțelepciune, cu atât mai lesne îmi voi apăra pricina mea, ¹¹ Poți să aflii, că n'am mai mult de douăsprezece zile, decând am venit la Ierusalim să mă înclin; ¹² și nu m'au găsit nici în biserică, nici prin sinagogi, nici prin cetate pricindu-mă cu cineva, sau ațîțind poporul la răzvrătire. ¹³ și nici nu pot să dovedescă cele cu care mă învinuesc acum. ¹⁴ Dar aceasta îți mărturisesc, că eu cu adevărat slujesc Dumnezeului părinților mei după o învățătură, pe care ei o numesc ierezie, crezind toate cele scrise în lege și în proroci, ¹⁵ și având nădejde la Dumnezeu, că va învia pe cei morți, drepti și nedrepți, ceea ce ei înseși așteaptă. ¹⁶ De aceea mă silesc eu pururea să am cugetul curat înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor. ¹⁷ După mai mulți ani am venit să aduc milostenie și daruri poporului meu; ¹⁸ și cu prilejul acesta niște iudei din Asia m'au găsit în biserică, după curățire, fără popor și fără zgomot. ¹⁹ Acei iudei ar trebui să se înfațișeze înaintea ta și să mă părăscă, de au ceva asupra mea, ²⁰ sau să spuie înseși aceștia, de au găsit la mine vreo nedreptate, când am statut înaintea sinedrului, ²¹ decât doar acel singur cuvânt, pe care l-am rostit cu tărie când stăteam înaintea lor, că pentru învățătura despre învierea morților sunt judecat eu de voi.”

²² Felix, auzind acestă și cunoscând amărâniți calea ce urmă Pavel, l-a amânat zicând: „Vol cerceta pricina voastră, când va veni tribunul Lisie.”

²³ Și a poruncit unul sutaș să se păzească Pavel, dar să nu-l strămtoreze și să nu oprească pe nici-unul din ai lui, dea-l sluji sau de a veni la dânsul.

²⁴ Peste câteva zile Felix, venind cu Druzila, soția sa, care era iudaică, a chemat pe Pavel și l-a ascultat asupra credinței în Hristos Iisus. ²⁵ Dar, pecând grăea ei despre dreptate, despre înfrânare, și despre judecata care are să fie, Felix fu cuprins de frică și răspunse: „Du-te acum și, când voi mai găsi vreme, te voi chema. ²⁶ Afară de aceasta mai nădăjdula, că i-se vor da și bani de câtră Pavel, ca să i se dea drumul. De aceea adesa îi chemă și vorbea cu ei.

²⁷ Dar după ce s'au împlinit doi ani, în locul lui Felix a venit Porcia Festus. Și voind Felix să facă pe placul iudeilor, a lăsat pe Pavel în închisoare.

CAP. 25.

¹ Festus, sosind în ținutul său, după trei zile s'a suit din Cezareea la Ierusalim. ² Atunci arhiereul și fruntașii iudeilor i s'au înfațișat cu plângere împotriva lui Pavel, ³ rugându-l să fie îndurător cu ei, ca să-l trimită la Ierusalim; căci făcuseră planul să-l omoare pe drum. ⁴ Festus însă li-a răspuns, că Pavel este ținut în Cezareea sub pază și că și el însuși are să plece în curând acolo. ⁵ „Deci, — zise el, — să meargă cine poate din voi, împreună cu mine și de este ceva asupra acelui om, să-l învinuească.”

⁶ Festus rămânând la ei în Ierusalim nu mai mult de opt zile, s'a pogorât la Cezareea, și adouăzi șezând la locul de judecată, a poruncit să fie adus

Pavel. ⁹ Venind însă Pavel, l-au impresurat iudeii, cari veniseră din Ierusalim, aducând împotriva lui învinuiri multe și grele, pe care nu le-au putut dovedi. ¹⁰ Iar Pavel apărându-se, a zis: „Eu n'am făcut nicio nelegiuire nici împotriva legii Iudaice, nici împotriva bisericii, nici împotriva Cezarului.” ¹¹ Festus însă, voind să facă plăcerea iudeilor, răspunzînd, a zis către Pavel: „Vrei să mergi la Ierusalim, ca să te judec de aceasta acolo?” ¹² Răspuns-ă Pavel: „Eu stau acum înaintea tribunalului Cezarului, unde se cuvine să fiu judecat. Pe iudei cu nimic nu i-am jignit, dupăcum și tu însuși știi prea bine. „Căci de sunt nedrept și am făcut ceva vrednic de moarte, nu mă dau în lături dela moarte; iar de n'am făcut nimic din toate cele cu care mă învinuiesc aceștia, atunci nimenea nu mă poate da lor. Cer să fiu judecat de Cezarul.” ¹³ Atunci Festus, dupăce s'a sfătuit cu sfatul depelângă el, a răspuns: „Judecata Cezarului ai cerut, la Cezarul te vei duce!”

¹⁴ Trecând însă câteva zile, au sosit la Cezareea regele Agripa și Veronica să salute pe Festus. ¹⁵ Și rămânând ei acolo mai multe zile, Festus a spus regelui de Pavel, zicînd: „Este aicea un om, lăsat de Felix legat, ¹⁶ în potriva cărula, când am fost la Ierusalim, s'au înfățișat la mine Arhiereul și bătrânii Iudeilor, cerându-mi ca să-l osăndesc. ¹⁷ Eu însă li-am răspuns, că la Romani nu este obiceiul de a da la moarte pe vre un om, înainte ca învinutul să albe în față pe învinutorii săi și puțința de a se apăra de învinuire. ¹⁸ Și dupăce s'au adunat ei aicea, fără nicio zăbavă, chiar adouazi, am șezut la locul de judecată și am poruncit să se a-

ducă omul acela. ¹⁹ Atunci învinutorii impresurându-l, n'au adus nicio învinuire din care credeam eu, ²⁰ ci aveau cu ei numai niște certuri despre cinstirea de Dumnezeu și despre un oarecare mort Iisus, de care Pavel adeverea că este viu. ²¹ Nedumerindu-mă însă eu asupra deslegării prichnei acestea, l-am zis de voește să meargă la Ierusalim și acolo să fie judecat de lucrurile acestea. ²² Dar Pavel cerînd să fie lăsat la judecata Maestăței Sale, am poruncit să fie păzit până îl voi trimite la Cezarul.”

²³ Atunci Agripa a zis către Festus: „Aș voi și eu să aud pe omul acesta.” — „Chiar mâne,— zise Festus,— îl vei auzi.”

²⁴ Adouazi deci, venind Agripa și Veronica cu mare alaiu și intrînd în palatul tribunalului cu tribunii și cu cei mai de samă cetățâni, a fost adus și Pavel, din porunca lui Festus.

²⁵ Atunci Festus a zis: „Rege Agripa și voi toți barbații, cari vă aflați împreună cu noi, iată acela, împotriva cărui toată mulțimea de Iudei au venit la mine și în Ierusalim și aicea strigînd că nu trebuie să mai trăească. ²⁶ Eu însă găsind că n'a făcut nimic vrednic de moarte și cerînd și el singur judecata Maestăței sale, am hotărât să-l trimit la dînsul. ²⁷ N'am nimic hotărât ce aș putea să scriu împăratului; de aceea l-am adus înaintea voastră și în deosebi înaintea ta, rege Agripa, ca după cercetare, să am ce scrie. ²⁸ Căci mie mi se pare, că nu-l înțelepțește a trimite pe un arestat, fără a arată care-s învinuirile ce l se aduc.”

CAP. 26.

¹ Iar Agripa a zis cărră Pavel: „Ți se îngăduie să vorbești de tine însuși!” Atunci Pavel întinzându-și mâinile, s'a apărât *astfel*:

² „Rege Agripa, mă socot fericit, când vreau astăzi să mă apăr înaintea ta de toate *acelea*, cu care sunt învinuit de iudei, ³ cu atât mai mult, cu cât tu știi toate obiceiurile și părerile iudeilor. De aceea te rog să mă ascuți cu bunăvoință,

⁴ „Viața mea din tinerețe, pe care dela început mi-am petrecut-o în mijlocul poporului meu în Ierusalim, o cunosc toți iudeii; ⁵ *aceștia* demult știu de mine, de vor vreă să măturisească, că am trăit ca fariseu, după cea mai aspră învățătură din legea noastră. ⁶ Iar acum stau înaintea judecăței pentru nădejdea în făgăduința, făcută părinților noștri de Dumnezeu; ⁷ a căria împlinire nădăjduesc să o vadă cele douăsprezece seminții ale noastre, slujind cu răvnă *lui Dumnezeu* ziua și noaptea. *Tocmai* pentru această nădejde sunt învinovați de iudei, o rege Agripa. ⁸ Dar ce? Se socote oare de voi *lacru de ne-crezut*, că Dumnezeu învie pe morți? ⁹ Adevărat, și eu credeam, că mi se cuvine să lucrez mult împotriva numelui *lui Iisus Nazoreul*. ¹⁰ Ceeace am și făcut în Ierusalim; și căpătând imputenicare dela arhieriei, pe mulți sfinți i-am închis eu în temniță, și când îi ucideau, îmi dădeam *la aceasta* învoirea mea; ¹¹ și prin toate sinagogle i-am muncit eu a-desa și-i sileam să hulească *pe Iisus*, și în ura mea nemăsurată asupra lor, i-am urmărit până și în alte cetăți.

¹² „Pentru aceasta mergând eu și la Damasc, cu

imputenicare și însărcinare dela arhieriei, ¹³ pe cale, o rege, am văzut în mijlocul zării o lumină din cer, care întrecea strălucirea soarelui și care m'a luminat pe mine și pe ceice mergeau cu mine. ¹⁴ Atuncea noi cu toții am căzut la pământ și am auzit un glas, cari mi-a zis în limba evreească: „Saul, Saul, ce Mă prigonești? Cu greu îți este să lovești împotriva boldului.” ¹⁵ Și eu am zis: „Cine ești Doamne?” Iar El a răspuns: „Eu sunt Iisus, pe Care tu-l prigonești. ¹⁶ Dar scoală și stă! pe picioarele tale; căci de aceea M'am arătat ție, ca să te pun slujitor și martor al celor ce ai văzut și al celor ce-ți voi descoperi, ¹⁷ izbăvind-te de poporul iudeu și de păgânii, la care te trimit eu *acuma*, ¹⁸ ca să li deschizi ochii, spre a se întoarce dela întunec la lumină și dela stăpânirea lui satana la Dumnezeu, și prin credință în Mine să primească ertarea păcatelor și parte cu cei sfinți.

¹⁹ „De aceea, o rege Agripa, nu m'am împotrivit vedeniei cerești, ²⁰ ci am propovedit mai întâi celor din Damasc și Ierusalim și apoi *la cei* din toată țara iudeei și păgânilor, ca să se pocăiască și să se întoarcă la Dumnezeu, făcând fapte vrednice de pocăință. ²¹ Pentru aceasta prinziindu-mă iudeii în biserică, s'au facerat să mă sfășle. ²² Dar primind ajutor dela Dumnezeu, stau până în ziua aceasta, mărturisind la micși la mare, negrând nimic alta decât cele ce au spus Proorocii și Moisa că vor să se facă.” și anume, că Hristos avea să pătimească și, sculându-se cel întâiu din morți, să vestească lumină poporului *întru* și păgânilor.”

²³ Pe când se apără Pavel astfel, Festus a zis cu

glas tare: „Ești nebun, Pavel! Multa carte te duce la nebunie!”

¹⁵ „Ba nu, nu sunt nebun, Prea mărite Festus, — zise Pavel, — eu vorbesc cuvinte adevărate și înțelepte.

¹⁶ Căci despre aceasta știu și regele, cătră care și îndrăznesc eu să gresesc, căci nu cred că l-ar fi lui tălnuit ceva din acestea; căci acestea nu s'au petrecut unde-va într'un ungher de țară.” Rege Agripa, crezi tu pe prooroci? Știi că crezi.”

¹⁷ Agripa însă a zis cătră Pavel: „Prea curând vrei tu să mă faci creștin.”

¹⁸ Zis-a Pavel: „Aș ruga pe Dumnezeu ca, fie mai curând, fie mai târziu, nu numai tu, ci și toți cei ce mă ascultă astăzi să se facă astfel, cum sunt și eu, afară de aceste lanțuri.”

¹⁹ Și când a zis el aceasta, regele și guvernatorul, Veronica și cei ce ședeau cu el s'au sculat, ²⁰ și depărtându-se, vorbeau între ei și ziceau, că omul acesta n'a făcut nimic vrednic de moarte sau de lanțuri. ²¹ Și a zis Agripa cătră Festus „S'ar putea să se dea drumul omului acestuia, dacă el n'ar fi cerut judecata Cezarului.” După aceasta s'a și hotărât guvernatorul să trimită pe Pavel la Cezarul.

CAP. 27.

¹ După ce s'a hotărât să mergem în Italia, Pavel și alți câțiva arestați au fost dați în sama unui sutaș cu numele Iuliu, din cohorta împărătească. ² Și suindu-ne pe o corabie din Adramit, am plecat, voind să mergem pe lângă coastele Asiei, fiind cu noi Aristarh, un macedonean din Tesalonic,

³ Adoua zi am sosit la Sidon, și Iuliu purtându-se omenos cu Pavel, l-a îngăduit să meargă la prieteni ca să primească ajutoare. ⁴ Plecând apoi de acolo, am mers la Cipru, din pricină că vântul eră protevnic; ⁵ și trecând marea spre Cilicia și Panfilla, am sosit la Mira-Licie. ⁶ Aco'o sutașul gă-sind o corabie alexăndreană, care mergea în Italia, ne-a mutat într'nsa.

⁷ Plutind încetul multelor zile și ajungând abea îndreptul Cnidului, nefiindu-ne vântul prielnic, am trecut pe sub Creta, pe lângă Salmona, ⁸ și străbătând cu greutate, am sosit la un loc, ce se numea Limanurile Bune, în apropierea căruia se află cetatea Lasea.

⁹ De oarece trecuse destulă vreme și călătoria ajunsese acum primejliasă, pentru că acum și postul trecuse, Pavel li sfătuea ¹⁰ și li zicea: „Oameni buni, văd că această călătorie va fi însoțită de greutate și de mari primejdii nu numai pentru încărcătură și corabie, ci și pentru viața noastră.” ¹¹ Dar sutașul se încredea mai mult în cărmaci și în căpitanul corăbiei decât în cuvintele lui Pavel. ¹² Nefiind însă limanul bun pentru iernat, cei mai mulți dădeau sfat să plece corabia de acolo și, de s'ar putea, să ajungă la Finica, un liman în Creta, care e apărat de vânturile de sud-vest și de nord-vest, ca să erneze acolo. ¹³ Suflând vânt dela mlază zi și socotind că au dobândit ce doreau, au plecat și au mers pe lângă Creta. ¹⁴ Dar nu după mult s'a stărnit contra acestuia alt vânt viforos, numit Evroclidon; ¹⁵ și corabia fiind apucată și neputând lupta contra vântului, ne lăsarăm în voia valurilor, ¹⁶ Trecând însă un ostrovaș, numit Clavdi,

cu mare greu am putut prinde luntrea.¹⁷ pe care rădicându-o, *marinarii* au început să întrebuințeze toate mijloacele, ca să lege corabia; temându-se însă să nu fie pusă pe nisip, au desfăcut pânzile și se purtă astfel *de valuri*.¹⁸ Adouazi, fiind mai cumplit ioviforași, au început a arunca încărcătura.¹⁹ Iar atrelazi cu mâinile noastre am aruncat lucrurile din corabie.²⁰ Și fiindcă zile multe nu s'a arătat nici soare, nici stele, și furtuna ținea mereu, în cele din urmă ne perdusem orice nădejde de a ne mântui.

²¹ Și fiind că se făcuse multă postire, atunci Pavel, stând în mijlocul lor, a zis: „Oameni *buni*, trebuie să mă ascultați pe mine și să nu plecați din Creta; *astfel* ați fi înlăturat greutățile și primejdia aceasta.” Acum însă vă îndemn să vă încurajați, căci nici un suflet dintre voi nu vă perie, ci numai corabia.²² Pentru că mi s'a arătat în noaptea aceasta îngerul lui Dumnezeu, căruia eu îi slujesc,²³ și mi-a zis: „Nu te teme, Pavele, *căci* trebuie să stai înaintea Cesarului; și iată Dumnezeu îți-a dăruit pe toți cei ce călătoresc cu tine.” De aceea îmbărbătați-vă, oameni *buni*, căci eu cred pe Dumnezeu, că va fi așa, cum mi s'a spus,²⁴ și trebuie să fim aruncați în vreun ostrov oarecare.

²⁵ Și fiind noaptea a paisprezecea decând ne învâluieam în Adriatică, corăbierilor li se pără, pela miezul nopții, că se apropie de un mal,²⁶ și aruncând măsura, au găsit douăzeci de stânjeni; înalțând însă puțin și măsurând iarăși, au găsit cinsprezece stânjeni.²⁷ Temându-se însă să nu dea peste niște locuri stâncoase, au lăsat dela cârmă patru ancore și au așteptat să se facă ziua.

²⁸ Însă fiindcă corăbierii voeau să fugă de pe corabie și începuseră chiar să lese luntrea pe apă, prefăcându-se că vor să arunce și ancorile dela gurguiul corăbiei,²⁹ Pavel a zis către sutaș și către ostași: „Dacă aceștia nu rămân pe corabie, nu veți putea scăpa.”³⁰ Atunci ostașii au tăiat frânghiele dela luntre și au lăsat-o să cadă.

³¹ Și până să se facă ziua, Pavel a sfătuit pe toți să mănânce, zicând: „Astăzi e a paisprezecea zi de când așteptați și postiți, nemâncând nimic.” De aceea vă rog să mâncați, căci aceasta este spre mântuirea voastră, căci nici unul din voi nu-l vă perie un fir de păr din cap.”³² Și zicând ei aceasta și luând pâine, a mulțumit lui Dumnezeu înaintea tuturor și frângând, a început a mânca.³³ Atuncea s'au îmbărbătat toți și au mâncat și ei.³⁴ Și de toți eram pe corabie două sute șaptezeci și șase de suflete.³⁵ Și după ce ne-am mulțumit de mâncare, am ușurat corabia, aruncând grăul în mare.

³⁶ Iar dacă s'a făcut ziua, nu se zărea niciărei pământ, dar să părea că se vede un sân de mare cu țărmașul jos, la care se sfătuiau să scoată, de se va putea, corabia.³⁷ Deci, rădicând ancorile și slăbind lanțurile cârmii, au rădicat pânzele cele mici după vântisorul *ce suflă* și au pornit pe mare, ținând *calea* spre țărmaș.³⁸ Dând însă peste o limbă de pământ, corabia s'a împotmolit și înfingându-se cu botul în nisip, stă nemișcată, iar partea ei din urmă se siărâma de puterea valurilor.

³⁹ Atunci ostașii s'au înțeles să ucidă pe arestați, ca nu cumva să inoate vreunul și să fugă.⁴⁰ Sutașul însă, voind să scape pe Pavel, i-a oprit dela gândul acesta și a poruncit ca cei ce știu să inoate,

să se arunce cei din tău în marea și să iasă la uscat; "iar ceilalți să se mântuească care pe scânduri, care pe ce va putea găsi în corable. Și așa au scăpat toți pe uscat.

CAP. 28.

¹ După ce s'au izbăvit, atunci cei ce erau cu Pavel au aflat, că ostrovul acela se numea Malta; ² iar barbarii de acolo ni-au arătat nu puțină bunăvoință; căci ei făcând un foc mare, ne-au primit pe toți, pentru că plouă și era tare frig. ³ Pavel însă adunând mulțime de vreascuri și puindu-le pe foc, o viperă, eșind din văpae, s'a apucat de mâna lui. ⁴ Când au văzut barbarii vipera atârănând de mâna lui, au zis unul către altul: „Omul acesta cu bunăsimă e un ucigaș, care scăpând de marea, judecata lui Dumnezeu nu l'a lăsat să trăească.” ⁵ Iară Pavel, scuturând vipera în foc, n'a suferit nici-o vătămare. ⁶ Ei însă așteptau ca el să se umfle, sau să cadă deodată mort; dar așteptând ei mult și văzind că nu s'a întâmplat cu dânsul nimic nenorocit, și-au schimbat părerea și ziceau că-l Dumnezeu.

⁷ În apropiere de locul acela se aflau așezările căpeteniei ostrovului aceluia, anume Publu, care ne-a primit și ne-a găzduit trei zile cu multă bunăvoință. ⁸ Și s'a întâmplat că tatăl lui Publu zăcea de friguri și de boală de stomah; și intrând Pavel la el, s'a rugat și punându-și mâinile peste dânsul, l-a vindecat. ⁹ După ce s'a făcut aceasta, și alții din ostrov, cari aveau boale, veneau și se vindecau. ¹⁰ Și cu multă cinste ne-au cinstit, iar la plecare ne-au încărcat cu cele de trebuință.

¹¹ Iar după trei luni am plecat pe o corabie din Alexandria, care era sub steagul Dioscurilor, și care iernase în ostrov; ¹² și sosând la Siracuză, am stat acolo trei zile. ¹³ Și plecând și de acolo, am mers la Regio; și fiindcă peste o zi a început să sufle un vânt de miază zi, adouazi am sosit la Putloli, ¹⁴ unde am găsit niște frați și am fost rugați să rămânem la ei șapte zile; și apoi am sosit la Roma. ¹⁵ Iar frații de acolo, auzind de noi, ne-au eșit înainte până la forul Apie și la Trei-Taverne. Și când l-a văzut Pavel, a mulțumit lui Dumnezeu și s'a îmbărbătat. ¹⁶ Iar dacă am venit la Roma, Sutașul a dat pe arestați comandantului oștirii; lui Pavel însă i s'a îngăduit să trăească deosebi cu ostașul care-l păzea.

¹⁷ Iar peste trei zile Pavel a chemat pe cei ce erau mai însemnați dintre iudei, și când aceștia au venit, li-a zis: „Fraților, fără să fac ceva împotriva poporului sau a obiceiurilor părintești, am fost dat legat la Ierusalim pe mâna romanilor. ¹⁸ Aceștia judecându-mă, au vrut să-mi dea drumul, pentru că nu aveam nimic vină vrednică de moarte. ¹⁹ Însă împotrivindu-se iudei, am fost nevoit să cer judecata Căesarului, dar nu pentru că să învinuesc cu ceva pe poporul meu. ²⁰ De aceea v'am și chemat, ca să vă văd și să grăesc cu voi, căci pentru nădejdea lui Israel sunt eu înfășurat cu lanțurile acestea.”

²¹ Iară ei au zis către el: „Noi nici dela tine n'am primit scrisori din Iudaea, și din frații ce au venit nime nu ne-a vestit de tine, nici nu ne-au spus ceva de rău. ²² Am dori însă să auzim dela tine, ce cugeti; căci avem știre, că pentru învățătura aceasta pretutindenea sunt neînțelegeri.”

"Și hotărându-l o zi, au venit foarte mulți la el la gazdă; și el le-a vorbit de dimineață până sara, propovăduindu-le despre Împărăția lui Dumnezeu, și aducând dovezi și mărturii despre Iisus, din legea lui Moise și din prooroci. "Unii s'au încredințat din cuvintele lui, iar alții n'au crezut. "Și fiind ei în neînțelegere unii cu alții, au plecat, și atunci Pavel îl-a spus un cuvânt: „Bine a zis Duhul Sfânt părinților noștri prin Proorocul Isaia: "Du-te la poporul acesta și spune-i: cu auzul veți auzi, dar nu veți înțelege; și cu ochii veți privi, dar nu veți vedea, "căci s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu aude, și ochii săi și l-a închis, ca să nu vadă cu ochii, și să nu audă cu urechile, și să nu priceapă cu inima, ca să se întoarcă și să-l vindec."

"Deci cunoscut să vă fie, că mântuirea lui Dumnezeu s'a trimis păgânilor, și ei vor și auzi."

"Și dacă a zis el acestea, iudeii au eșit, pricinuindu-se mult între dânșii.

"Și a rămas Pavel doi ani închis pe cheltueala sa și primea pe toți ceice veneau la el, "propovăduind Împărăția lui Dumnezeu și învățând despre Domnul Iisus Hristos cu toată îndrăzneala și fără opreală.

CELE 7 EPISTOLE

SOBORNICEȘTI

CELE 14 EPISTOLE

ALE SF. AP. PAVEL

CARTEA CĂTRĂ ROMANI
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

¹ Pavel, robu lui Iisus Hristos, chemat să fie apostol și ales să vestească dumnezeiasca Evanghelie, ² pe care Dumnezeu a făgăduit-o prin proorocii Săi în Sfintele Scripturi, ³ despre Fiul Său, Celce după trup s'a născut din sămânța lui David, ⁴ iar după duhul stăpânirii s'a dovedit cu tărie Fiul al lui Dumnezeu, prin învierea din morți, *adece* despre Iisus Hristos, Domnul nostru, ⁵ prin care am primit harul și apostolia, ca în numele Lui să aducem la credință toate popoarele, ⁶ printre care sunteți și voi, cei chemați de Iisus Hristos: — ⁷ *vă doarește* vouă, tuturor celorlalte sunteți în Roma, iubiiți lui Dumnezeu și chemați sfinți, har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

⁸ Mai întâiu, mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Hristos pentru voi toți, că credința voastră e vestită în toată lumea. ⁹ Căci martor îmi este Dumnezeu, Căruia îi slujesc cu duhul meu prin Evan-

ghelia Fiului Său, că neconținut îmi aduc aminte de voi; ¹⁰ cerând totdeauna în rugăciunile mele, să am cândva prilej fericit ca, cu voea lui Dumnezeu, să vin la voi; ¹¹ căci doresc să vă văd, ca să vă dau vreun dar duhovnicesc pentru a vă întări, ¹² adică să mă mângâiu la voi cu credința care e deopotrivă a voastră și a mea, ¹³ însă nu voesc să nu știți voi, fraților, că de multe ori am dorit să vin la voi, dar am fost împedecat până acum, ca să am oarecare roadă și la voi, ca și la celelalte neamuri. ¹⁴ Că sunt dator și elinilor și barbarilor, și celor înțelepți și celor neștiutori, ¹⁵ așîșierea și vouă celor din Roma să vestesc Evanghelia, cât mă ajută puterile. ¹⁶ Căci eu nu mă rușinez de Evanghelia lui Hristos, pentru că ea este puterea lui Dumnezeu spre mântuirea tuturor celor care cred, mai întâi a iudeilor, și apoi a elinilor; ¹⁷ și pentru că în ea prin credință și pentru credință se descopere dreptatea dumnezeiască, precum este scris: „Dreptul prin credință va trăi” (Avac. II, 4).

¹⁸ Se arată însă din cer mânia lui Dumnezeu asupra a toată păgânătatea și nedreptatea oamenilor, cari înăbușesc dreptatea prin nedreptate; ¹⁹ pentru că ceea ce se poate ști despre Dumnezeu, li e cunoscut, căci Dumnezeu li-a arătat. ²⁰ Căci însușirile cele nevăzute ale lui Dumnezeu: puterea Lui cea veșnică și Dumnezeirea Lui, dela facerea lumii se văd, când cugeți la cele făcute de El, încât ei nu se pot desvinovăți; ²¹ pentru că cunoscând pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca pe Dumnezeu, sau nu L-au mulțămît, ci au rățacit cu cugetele lor și inima lor cea neînțelegătoare s'a întunecat; ²² Crezându-se a fi înțelepți, au înnebunit, ²³ și au schimbat slava

Andreasen M.

lui Dumnezeu celui nestricăcios cu închipuiri de om stricăcios, și de păseri, și de vietăți cu câte patru picioare, și de târloare. ²⁴ De aceea și Dumnezeu i-a dat *pradă* faptelor celor necurate ale inimii lor, încât ei singuri și-au întinat trupurile, ²⁵ și au schimbat adevărul Dumnezeesc cu minciună, și s'au închinat și au slujit făpturilor, iar nu Făcătorului, Care este binecuvântat în vecl. Amin.

²⁶ Deaceea Dumnezeu i-a dat *pradă* unor fapte rușinoase: căci femeile lor au înlocuit întrebuintărea firească a *membrelor lor* cu alta protivnică firii; ²⁷ deasemenea și bărbații părăsind întrebuintărea firească a femeii, s'au aprins de poftă unul asupra altuia și au făcut lucruri rușinoase bărbat cu bărbat, și așa au luat prin ei înseși răsplata ce li se cuvine pentru rățacirea lor.

²⁸ Și după cum nu s'au îngrijit să albe pe Dumnezeu în cuget, i-a dat și Dumnezeu în *sama* minții lor cele rățacite, ca să facă ceea ce nu se cade; ²⁹ încât sunt plini de toată nedreptatea, de desfrânare, de vicleșug, de lăcomie, de răutate, de pizmă, de ucidere, de sfezi, de înșălătorie, de năravuri rele; ³⁰ părători, grăitori de rău, uritori de Dumnezeu, batjocoritori, făloși, mândrii, scornitori de rele, neascultători de părinți, ³¹ neînțelegători, vânzători, neiubituri, neîmpăcați, nemilostivi. ³² Aceștia cunoscând *judecata cea* dreaptă a lui Dumnezeu, că cei ce fac asemenea *lucruri* sunt vrednici de moarte, nu numai că fac acestea, ci încă și laudă pe făpturilor lor.

CAP. 2.

¹ Deaceea ordne al fi tu, omule, cel ce judeci *pe altul*, nu poți să te desvinovățești, căci cu *jude-*

cata cu care judeci pe altul te osândești pe sine pentru că *de judecat* judeci pe altul, dar faci aceleași lucruri. ² Noi însă știm, că judecata lui Dumnezeu este cu adevărat asupra celor care fac asemenea lucruri. ³ Și socoți tu, omule, că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu *prin aceea*, că osândești pe cei care fac asemenea lucruri, când și însuși faci aceleași? ⁴ Sau nesocotești bogăția bunătății, blândeței și îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, nepricepând, că bunătatea lui Dumnezeu te îndemnă la pocăință? ⁵ Tu însă, prin îndărătnicia ta și cu inima ta cea nepocăită, îți aduni mânie pentru zlua mâniei și a descoperirii judecății celei drepte a lui Dumnezeu. ⁶ Care va da flecăruia după faptele sale: ⁷ *adeacă* celor care, prin stăruirea în fapta bună, cântă slavă și cinste și nemurirea, *le va da* viață veșnică; ⁸ iar celor care se îndărătnicesc și nu se supun adevărului, ci sa dedau la nedreptate, *le va da* urgie și mânie. ⁹ Necaz și strâmtorare *va fi* peste tot sufletul omenesc, care face rău, mai întâi peste iudeu, apoi și peste elin; ¹⁰ mărire însă și cinste și pace *va veni* peste tot celor care face bine, mai întâi peste iudeu, apoi și peste elin, ¹¹ căci la Dumnezeu nu este fățarnicie.

¹² Câți au păcătuit fără lege, fără lege vor și peri; iar cei care au păcătuit sub lege, după lege se vor osândi, ¹³ în ziua, când Dumnezeu, după cum a binevestit, va judeca prin Iisus Hristos lucrurile cele ascunse ale oamenilor. ¹⁴ Căci nu auzitorii legii sunt drepti înaintea lui Dumnezeu, ci cei care împlinesc legea, *aceia* se vor îndreptă. ¹⁵ Căci când păgânii, neavând lege, din fire fac cele cerute de lege, *adeacă* ei neavând lege, singuri își sunt lege, ¹⁶ *prin*

aceasta ei arată că fapta cerută de lege e scrisă în inima lor, de care *lucru* mărturisește și conștiința lor și cugetul lor când învinovățindu-se, când desvinovățindu-se unele pe altele.

¹⁷ Iată tu te numești iudeu, te împăciuești cu legea și te lauzi cu Dumnezeu; ¹⁸ știi voea Lui și înțelegi mai bine se deslăbește lucrurile, învățând din lege; ¹⁹ te socoți pe sineși povățuitor al orblilor, lumină pentru cel din întunec, ²⁰ povățuitorul celor neștiutori, învățătorul pruncilor, având în lege dreptarul științei și al adevărului: ²¹ Pentru ce dară tu, cei care înveți pe altul, nu te înveți pe tine însuși. ²² Propovăduiești să nu se fure, dar furi; zici: să nu faci desfrânare, dară faci desfrânare; te îngrețosezi de idoli, dar furi cele sfinte; ²³ te lauzi cu legea, dar necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii; ²⁴ căci din pricina voastră se hulește numele lui Dumnezeu printre neamuri, cum este scris (Isaia, L, 11. 5, Izech. XXXVI, 20).

²⁵ Tăerea împrejur este folositoare, dacă împlinești legea; iar dacă tu calci legea, atunci tăerea împrejur a ta se face netăere împrejur. ²⁶ Așa dară, dacă cel netăeat împrejur păzește hotărârile legii, atunci netăerea împrejur a lui nu i se sokoate oare drept tăerea împrejur? ²⁷ Și netăeatul împrejur cel din fire, care păzește legea, nu te osândește oare pe tine, care ești tăeat împrejur și ai Scriptura, dar calci legea? ²⁸ Căci iudeu nu-l acela, care are înfățișare de iudeu; și tăere împrejur nu-i aceea de dinafară, de pe trup; ²⁹ ci acela-i iudeu, care și pe dinăuntru e iudeu; și tălere împrejur e aceea, care e în inimă și e după duhul, iar nu numai după litera legii. Un astfel de iudeu e de laudă, nu la oameni, ci la Dumnezeu,

CAP. 3.

¹Deci prin ce e mai bun iudeul, sau la ce folosește tăierea împrejur? ²Prin multe și în toate privințele, dar mai ales *prin aceea*, că lor li e încredințat cuvântul lui Dumnezeu. ³Căci ce *poate însemna*, dacă unii au fost necredincioși? Necredincioșia lor nimicește ea oare credincioșia lui Dumnezeu? ⁴Nicidecum. Dumnezeu e credincios, iar oamenii toți sunt mincinoși, după cum este scris: „Tu ești drept în cuvintele Tale și la judecata Ta vei birui (Ps. 50. 6).“

⁵Dacă însă nedreptatea noastră arată dreptatea dumnezeielască, atunci ce să zicem? Omenește vorbim. Când Dumnezeu își arată mânia, nu e oare nedrept? ⁶Nicidecum. Căci almintrelea cum ar judeca Dumnezeu lumea? ⁷Căci dacă credincioșia lui Dumnezeu se înalță prin necredința mea până la slava lui Dumnezeu, atunci la ce să mă judece El ca pe un păcătos? ⁸Și n'ar trebui oare să facem răul, ca să lăsăm binele, cum ne și clevetesc unii și cum zic că am învățat? Nicidecum, ci osândirea unora ca aceștia e dreaptă.

⁹Așa dară, ce urmează? Suntem noi oare mai buni? Nicidecum. Căci am dovedit, că *atât* iudeii, cât și elinii sunt toți sub păcat, ¹⁰precum este scris: „Nu este drept niciunul, ¹¹nu este cine să înțeleagă, nu este cine să caute pe Dumnezeu; ¹²toți s'au abătut, împreună s'au făcut netrebnici; nu este celce face bine, nu este nici unul. (Ps. XIII, 1-3).“ ¹³Gâtleejul lor e mormânt deschis, cu limbile lor îngeală; venin de aspidă e pe buzele lor. (Ps. V, 10; CXXXIX, 3). ¹⁴Gura lor e plină de clevetire amară (Ps. IX, 28). ¹⁵Picioarele lor sunt grabnice la vâr-

sare de sânge, ¹⁶și în calea lor e pustire și prăpăd. ¹⁷Calea păcii ei n'o cunosc; (Pilde, I, 16, Isaia LI, 7-8). ¹⁸și în ochii lor nu-i frica lui Dumnezeu“ (Is. XXXV, 2).

¹⁹Noi știm însă, că *toate* câte poruncește legea, le poruncește celorce sunt sub lege, ca toată gura să fie închisă și toată lumea să fie vinovată înaintea lui Dumnezeu. ²⁰Căci prin faptele legii nici un om nu se va îndrepta înaintea Lui, căci prin lege se cunoaște păcatul.

²¹Acum însă, afară de lege, s'a arătat dreptatea dumnezeielască, cea mărturisită de lege și de prooroci; ²²dreptatea Dumnezească însă *s'a arătat* prin credința în Iisus Hristos în toți și peste toți cei ce cred, căc nu este deosebire, ²³pentru că toți au greșit și s'au lipsit de slava lui Dumnezeu, ²⁴și toți în dar primesc îndreptarea prin răscumpărarea cea prin Hristos Iisus, ²⁵pe Care Dumnezeu L-a rânduit să fie jertfă de curățire prin credința în sângele Lui, ca să se vadă că dreapta sa *nu este stirbită* prin ertarea *fără pedeapsă* a păcatelor făcute înainte ²⁶în vremea îndelungei răbdări a lui Dumnezeu, ca să se vadă, *zic*, dreptatea Sa în vremea de acum și că El este drept și îndreptează pe cei ce cred în Iisus.

²⁷Deci, unde-i aceea, cu ce ne-am putea lăuda? S'a înlăturat. Prin ce lege? Oare prin cea a faptelor? Nu, ci prin legea credinței. ²⁸Căci noi socotim, că omul se îndreptează prin credință, fără faptele legii. ²⁹Au doară Dumnezeu este numai al iudeilor, și nu și al păgânilor? Fară îndoială, și al păgânilor; ³⁰pentru că este numai un singur Dumnezeu, care îndreptează pe cei tăieți împrejur din credință, și pe cei netăieți împrejur prin credință.

¹¹Deci, prin credință desființăm noi oare legea? Nicidecum; ci întărim legea.

CAP. 4.

¹Intrebăm dară: Avraam, părintele nostru, ce a dobândit după trup? ²Dacă Avraam s'a îndreptat prin fapte, i se cuvine laudă, dar nu înaintea lui Dumnezeu. ³Căci ce zice Scriptura? A crezut Avraam pe Dumnezeu, și aceasta i s'a socotit îndreptare. (Fac, XV, 4). ⁴Celălce lucrează, plata nu-i se socoate ca o milă, ci ca un drept. ⁵Iar celălce nu lucrează, dar crede în Celce îndreptează pe necredincios, credința lui i se socoate ca o îndreptare. ⁶Așa și David numește fericit pe omul, căruia Dumnezeu îi socotește dreptatea fără fapte. ⁷„Ferice, zice el, de cei cărora li s'au iertat fărădelegile, și cărora li s'au acoperit păcatele. ⁸Ferice de omul, căruia Dumnezeu nu-i va socoti păcatul. (Ps, 31 1-2). ⁹Fericirea aceasta privește oare numai pe cei ce au tăerea împrejur, sau și pe cei din netăierea împrejur? Noi zicem că lui Avraam credința i s'a socotit dreptate. ¹⁰Dar când i s'a socotit: după tăerea împrejur, sau înainte de tăerea împrejur? Nu după tăerea împrejur, ci înainte de tăerea împrejur. ¹¹Și semnul tăerii împrejur l-a primit el, ca o pecete a îndreptării prin credință, ce o avea când nu era tăcut împrejur, așa că el a ajuns să fie tată tuturor credincioșilor înainte de tăerea împrejur, ca să li se socotească și acestora dreptatea; ¹²și tatăl celor tăcuți împrejur, dar nu numai al celorce au primit tăerea împrejur, ci și al celorce umblă pe urmele credinței părintelui nostru Avraam, pe care o avea acesta înainte de tăerea împrejur.

¹³In adevăr, nu prin lege i s-a dăruit lui Avram și seminției lui făgăduința, că va moșteni lumea, ci prin dreptatea dobândită prin credință. ¹⁴Dacă celce se sprijinesc pe lege sunt moștenitorii, atunci credința e zădarnică și făgăduința desființată; ¹⁵căci legea naște mânia, pentru că unde nu este lege, acolo nu este nici călcare de lege. ¹⁶Așa dară, moștenitorii sunt din credință, ca să fie și din har și ca făgăduința să fie statornică pentru celce nu numai după lege, ci și după credință sunt urmașii lui Avraam, care este tatăl nostru al tuturor, ¹⁷înaintea lui Dumnezeu, pe Care L-a crezut și Care învie morții și chiamă celece nu sunt, ca și cum ar fi, după cum este scris: „Eu te-am pus tată a multor popoară”. ¹⁸Avraam a crezut cu nădejde în ceea ce era peste nădejde, și prin aceasta s'a făcut tată a multor popoară, precum i se zisese: „Așa de mulți vor fi urmașii tăi”. ¹⁹El nu se uită că, fiind aproape de o sută de ani, trupul lui era acum istovit și pântecul Sarrei mort, ci era tare în credință; ²⁰încrederea lui în făgăduința dumnezească n'a fost sdruncinată de necredință, ci a rămas tare în credință, dând slavă lui Dumnezeu ²¹și fiind deplin încredințat, că Dumnezeu, Care a dat făgăduința, poate să o și împlinească. ²²De aceea i s'a și socotit lui aceasta dreptate.

²³Dar nu numai pentru el s'a scris, că i s'a socotit dreptate, ²⁴ci și pentru noi: ni se va socoti și nouă, celorce credem în Acela, Care a înviat din morți pe Iisus Hristos, Domnul nostru, ²⁵Celce a fost vândut pentru greșalele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră.

CAP. 5.

¹ Deci, îndreptându-ne prin credință, avem pace cu Dumnezeu, prin Domnul nostru Iisus Hristos, ² prin credință în Care am și dobândit noi intrare la harul acesta, în care stăm și ne lăudăm cu nădejdea în slava lui Dumnezeu, ³ și nu numai cu aceasta, ci și cu neazurile ne lăudăm, ⁴ știind că neazul naște răbdare, iar răbdarea naște încercare, iar încercarea naște nădejde, ⁵ iar nădejdea nu rușinează, pentru că iubirea dumnezească s'a revărsat în inimile voastre de Duhul Sfânt, Care ni s'a dat. ⁶ Pentru că Hristos, în vremea când eram noi neputincioși, a murit pentru cei necredincioși. ⁷ Deși chiar pentru un drept te miră de va muri cineva; abea, poate, pentru un binefăcător se va hotărî cineva să moară. ⁸ Dumnezeu însă și-a dovedit dragostea Sa către noi prin aceea, că Hristos a murit pentru noi, când eram încă păcătoși.

⁹ De aceea, cu atât mai vătos acum, când suntem îndreptați prin sângele Lui Hristos, ne vom mântui printr'insul de mânia lui Dumnezeu, ¹⁰ Căci dacă vrăjmași fiind, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său, apoi cu atât mai mult după ce ne-am împăcat, ne vom mântui prin viața Lui; ¹¹ ba nu numai atât, ci ne și lăudăm cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos, prin mijlocirea Cărui am doăndit acum împăcarea.

¹² De aceea, precum printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa și moartea a trecut la toți oamenii, *pentru că* în acela greșise toți. ¹³ Deci, păcatul și înainte de lege eră în lume; dar când nu este lege, păcatul nu se socotește; ¹⁴ ci

Moartea a domnit în lume dela Adam până la Moaisă și peste cei ce nu greșise în felul vinovăției lui Adam, care este chipul Celuice avea să vie. ¹⁵ Darul însă nu-i așa, cum e greșala. Căci dacă prin greșala unuia au murit mulți, cu atât mai vătos harul lui Dumnezeu și darul prin harul unui singur om, Iisus Hristos, va prinosi pentru mulți. ¹⁶ Și darul nu este ca judecata pentru unul ce a greșit; căci judecata ce urmează după o greșală aduce osândire, iar darul ce vine după multe greșale, aduce ertare. ¹⁷ Căci dacă prin greșala unuia moartea a domnit prin unul, cu atât mai vătos cei ce primesc din belșug har și dar de dreptate vor domni în viață prin unul Iisus Hristos.

¹⁸ Așa dară, precum prin greșala unuia au fost osândiți toți oamenii, așa și prin îndreptarea unuia s'a dat tuturor oamenilor dreptul la viață. ¹⁹ Căci după cum prin neascultarea unui om s'au făcut mulți păcătoși, așa și prin ascultarea unuia mulți s'au făcut drepti. ²⁰ Legea însă a venit mai pe urmă și a sporit păcatul, iar unde a sporit păcatul, a început a prinosi și harul; ²¹ pentru că după cum păcatul a domnit spre moarte, așa și harul și-a întemeiat domnia prin sfințenie spre viața veșnică prin Iisus Hristos, Domnul nostru.

CAP. 6.

¹ Deci, ce să zicem? Să rămânem oare în păcat, ca să prisosească harul? ² Nicidecum. Pentru că noi, cei ce am murit față de păcat cum vom mai trăi în el? ³ Nu știți oare, că cei ce ne-am botezat în Hristos Iisus, în moartea Lui ne-am botezat? ⁴ Deci

prin botezare, în moarte ne-am îngropat împreună cu El, ca după cum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa și noi să ducem o viață nouă. ⁶ Căci dacă ne-am făcut una cu El prin asemănarea morții Lui, atunci trebuie să fim una și prin o înviere asemenea cu a Lui, ⁷ știind, că omul nostru cel vechi este răstignit împreună cu El, ca să se desființeze corpul cel păcătos, ca să nu mai fim robi păcatului, ⁸ pentru că celce a murit, a scăpat de păcat. ⁹ Dacă însă noi am murit cu Hristos, credem că vom și viețui împreună cu El, ¹⁰ știind, că Hristos, Care a înviat din morți, nu va mai muri, pentru că moartea nu-L mai stăpânește. ¹¹ Căci El moartea ce a suferit-o, a suferit-o pentru păcat și odată pentru totdeauna; iar viața ce o trăește acum, o trăește pentru Dumnezeu. ¹² Așa și voi socotiți-vă că sunteți morți pentru păcat, dar vii pentru Dumnezeu prin Hristos Iisus, Domnul nostru.

¹³ Deci, să nu mai domnească păcatul în corpul vostru cel muritor, ca să vă mai supuneți postelor lui, ¹⁴ nici să nu mai faceți membrele voastre anelate ale nedreptății păcatului, ci vă înfățișați înaintea lui Dumnezeu, ca niște înviați din morți, și membrele voastre să se înfățișeze lui Dumnezeu ca anelate ale curviei. ¹⁵ Păcatul să nu mai domnească preste voi, căci nu mai sunteți sub lege, ci sub har.

¹⁶ Ce să facem dar? Să păcătuim, oare, pentru că nu mai suntem sub lege, ci sub har? Nicidecum. ¹⁷ Nu ați voi oare, că cui vă dați la ascultare ca robi, al celuiia robi ascultător și sunteți? *Adece sunteți:* ori robi păcatului spre moarte, ori robi ai ascultării spre sfințenie. ¹⁸ Dar slavă lui Dumnezeu, că ați fost robi păcatului, dar acum din inimă v-ați făcut ascul-

tători felului de învățătură, la care v-ați dedat. ¹⁹ Și izbăvindu-vă de păcat, v-ați făcut robi sfințeniei. ²⁰ Omenește vorbesc pentru neputința firii voastre: după cum altădată vă dădeți membrele voastre în robia necurăției și a fărădelegii, ca să faceți fărădelege, așa acum hărăziți membrele voastre să robească sfințeniei, ca să faceți fapte de sfințenie. ²¹ Căci când erați robi păcatului, atunci erați slobozi de sfințenie. ²² Și ce roade aveați voi atunci? *Așa roade*, încât acum vă rusinați de ele, pentru că sfârșitul lor e moartea. ²³ Iar acum, când v-ați izbăvit de păcat și v-ați făcut robi lui Dumnezeu, aveți ca roadă sfințenia, iar sfârșitul e viața veșnică. ²⁴ Căci plata pentru păcat e moartea, iar darul lui Dumnezeu e viață veșnică prin Hristos Iisus, Domnul nostru.

CAP. 7.

¹ Fraților, nu știți voi oare, — căci doar vorbesc celorce știu legea, — că legea are putere asupra omului numai câtă vreme el trăește? ² Femeea măritată e legată prin lege de bărbatul său cât acesta trăește; iar dacă moare bărbatul, ea iese de sub legea căsătoriei. ³ De aceea dacă, trăind bărbatul, se mărită cu alt bărbat, ea se numește preadesfrănată; iar dacă moare bărbatul, este liberă după lege, și dacă se mărită cu alt bărbat, nu mai e preadesfrănată. ⁴ Așa și voi, fraților, ați murit pentru lege prin corpul lui Hristos, ca să fiți al altui bărbat și anume al Celuiia a înviat din morți, spre a aduce roadă lui Dumnezeu. ⁵ Căci când noi eram în trup, atunci patimile păcătoase, cele arătate de

lege, lucrau în membrele noastre, ca să aducă roadă morții; ⁸ acum însă, când am murit pentru legea, de care eram legați, ne-am liberat de ea, ca să slujim lui Dumnezeu într'un duh nou, iar nu după litera cea veche.

⁹ Deci ce să zicem? Să zicem oare că păcatul e dela lege? Nu, ci că păcatul nu l-am cunoscut, decât prin lege; și nici pofta n'aș fi cunoscut-o, de n'ar fi zis legea: „Să nu poftesti“ (Eșire, XX. 16—17). ¹⁰ Păcatul însă luând prilej dela poruncă, a născut în mine tot felul de pofte; căci fără lege păcatul e mort. ¹¹ Eu am trăit cândva fără lege; dar când a venit porunca, atunci păcatul a înviat, iar eu am murit; ¹² și așa porunca cea dată pentru viață, mi-a slujit spre moarte, ¹³ pentru că păcatul luând prilej dela poruncă, m'a amăgit și m'a omorât prin ea. ¹⁴ De aceea legea este sfântă, și porunca este sfântă și dreaptă și bună. ¹⁵ Atunci, poate că ceea ce era bun, a fost omorător pentru mine? Nicidecu! Ci păcatul, ca să se arate că-l păcat, prin ajutorul unui lucru bun îmi aduce moarte, așa că păcatul se face mult mai greu prin ajutorul poruncii.

¹⁶ Căci știu că legea este duhovnicească, iară eu sunt trupesc, vândut păcatului, ¹⁷ căci nu pricep ce fac, pentru că nu fac ceea ce vreau, ci ceea ce urăsc, aceea fac. ¹⁸ Dacă însă fac ceea ce nu voesc, atunci recunosc că legea este bună, ¹⁹ și deci nu eu fac a ceea, ci păcatul care locuiește în mine. ²⁰ Căci știu, că nu locuiește în mine, adecă în trupul meu, ceea ce-l bun, căci voi ține de-a face binele o am, iar puțința de a-l face n-o găsesc. ²¹ Pentru că nu fac binele, pe care-l voesc, ci răul, pe care nu-l voesc,

pe acela îl fac. ²² Și dacă ceea ce nu voesc aceea fac, atunci nu fac eu aceea, ci păcatul care locuiește în mine. ²³ Deci, eu găsesc în mine legea, că atunci când vreau să fac binele, se lipește de mine răul; ²⁴ căci, după omul cel dinăuntru, găsesc plăcere în legea lui Dumnezeu, ²⁵ iar în membrele mele văd o altă lege, care se războiește împotriva legii minții mele și care mă face rob legii păcatului, care este în membrele mele. ²⁶ Tăcâlos om sunt eu! Cine mă va izbăvi din acest trup al morții? ²⁷ Mulțămesc însă Dumnezeului meu prin Iisus Hristos, Domnul nostru!

Așa dară eu cu mintea mea slujesc legii lui Dumnezeu, iar cu trupul legii păcatului.

CAP. 8.

¹ Drept aceea, nu-l acum nici-o osândă pentru celce în Hristos Iisus urmează nu trupului, ci duhului, ² pentru că legea duhului vieții celei în Hristos Iisus m'a liberat de sub legea păcatului și a morții. ³ De oarece legea, slăbită prin trup, era neputincioasă, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său într'un trup asemenea trupului omului păcătos, ca ferită pentru păcat, și a osândit păcatul în trup, ⁴ ca dreptatea legii să se plinească în noi, celce urmăm nu trupului, ci duhului. ⁵ Căci celce urmează trupului, la cele trupesti se gândește, iar celce urmează duhului, se gândește la cele duhovnicești. ⁶ Cugetările trupesti sunt moarte, iar cugetările duhovnicești sunt viață și pace; ⁷ pentru că cugetările trupesti sunt dușmănie împotriva lui Dumnezeu, că nu se supun legii dumnezeiești, și nici nu pot să se su-

pund. * De aceea, celce urmează trupului nu pot să placă lui Dumnezeu.

* Voi însă nu urmați trupului, ci duhului, dacă duhul lui Dumnezeu locuiește în voi. Iar dacă cineva n'are duhul lui Hristos, acela nu-i al Lui. ¹⁰ Dacă însă Hristos este în voi, atunci trupul vi e mort pentru păcat, iar duhul e viu pentru sfințenie. ¹¹ Dacă însă Duhul Celuice a înviat din morți pe Iisus locuiește în voi, atunci Hristos, celce a înviat din morți, va învia și trupurile voastre cele muritoare prin Duhul Său, Celce locuiește în voi.

¹² Așa dar, fraților, noi nu suntem datornicii trupului, ca să ne călăuzim în viață de trup. ¹³ căci dacă vă călăuziți în viață de trup, aveți să muriți. Iar dacă omorâți prin duh lucrurile cele truppesti, veți trăi; ¹⁴ Căci cați se călăuzesc de Duhul lui Dumnezeu, fiii lui Dumnezeu sunt. ¹⁵ Pentrucă n'ați primit duhul robiei, ca iarăși să trăiți în frică, ci ați primit Duhul înfierii, prin care strigăm: Avvâ, *adecă* Tată! ¹⁶ Insuși acest Duh mărturisește cu duhul nostru, că noi suntem copiii lui Dumnezeu. ¹⁷ Iar dacă suntem copiii lui Dumnezeu, atunci suntem și moștenitori ai Lui, partași cu Hristos; numai de vom pătimi cu Dănsul, ca să ne și proslăvim cu Dănsul.

¹⁸ Eu socotesc, că suferințele vremelnice de acum nu prețuiesc nimica față de cea slavă, care are a se descoperi pentru noi. ¹⁹ Căci făptura cu o vie dorință așteaptă descoperirea *acestei slave* a fiilor lui Dumnezeu; ²⁰ pentrucă făptura s'a supus deșertăciunii nu de voea sa, ci după voea celuice a supus-o, ²¹ cu nădejdea, că și înșeși această făptură va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să guste din liber-

tatea cea slăvită a copiilor lui Dumnezeu. ²² Căci știu, că toată făptura suspină împreună și suferă până acum; ²³ și nu numai ea, ci și noi înșine, cari avem părga Duhului, și noi suspinăm în sine, așteptând înfierea, răscumpărarea trupului nostru. ²⁴ Căci prin nădejdea *aceasta* ne-am mântuit. Iar nădejdea când se vede nu mai este nădejde; căci aceea vede cineva, la ce ar mai nădăjdui? ²⁵ Iar de nădăjdulm ceea ce nu vedem, atunci așteptăm cu răbdare.

²⁶ Deasemenea și Duhul ne întărește în neputințele noastre, căci noi nu știm pentru ce să ne rugăm cum trebuie, dar Duhul însuși mijlocește pentru noi prin suspine negrăite. ²⁷ Iar Celce cearcă inimile știe ce cuget are Duhul, pentrucă El mijlocește pentru sfinți după voea lui Dumnezeu.

²⁸ Știm însă, că celorce iubesc pe Dumnezeu și sunt chemați după voea Lui, toate le sunt spre bine; ²⁹ căci pe care i-a cunoscut El mai înainte, mai înainte i-a și hotărât să fie asemenea chipului Fiului Său, ca Acesta să fie întâlul născut între mulți frați. ³⁰ Și pe cari i-a hotărât El mai înainte, pe aceia i-a și chemat, și pe care i-a chemat, pe aceia i-a și îndreptat; și pe care i-a îndreptat, pe aceia i-a și proslăvit.

³¹ Deci, ce să zicem în fața acestora? Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine ne poate fi împotrivă? ³² Acela, Care n'a cruțat pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va dărui împreună cu El și toate *celelalte*? ³³ Cine va învinui pe aleșii lui Dumnezeu, când Dumnezeu îi îndreptează? ³⁴ Cine îi osândește, când Hristos Iisus a murit, *dar a și înviat*, și când El e de-a dreapta lui Dum-

nezeu, și mijlocește pentru noi? ¹⁵ Cine ne va despărți de dragostea lui Hristos? Au necazul, sau strâmtorarea, sau prigonirea, sau foamea, sau golăteala, sau primejdia, sau sabia? ¹⁶ Precum este scris: „Pentru tine ne ucid în toată ziua, și ne socot ca niște oi, rânduite spre junghere.” ¹⁷ Dar toate acestea le biruim cu puterea Celui ce ne-a iubit. ¹⁸ Căci sunt încredințat, că nici moartea, nici viața, nici ingerii, nici începătorile, nici puterile, nici cele de față, nici cele viitoare, ¹⁹ nici înălțimea, nici adâncimea, nici altă faptură oarecare nu poate să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu cea în Hristos Iisus, Domnul nostru.

CAP. 9.

¹ Adevărul spun în Hristos și nu mint și conștiința mea îmi este martură în Duhul Sfânt, ² că am o mare întristare și o necontenită durere de inimă, ³ încât aș voi să fiu eu însumi lepădat dela Hristos pentru frații mei, pentru rudele mele după trup, ⁴ adică pentru israeliți, a căroră este învierea și slava și legămintele și cultul și făgăduințele: ⁵ ai căroră sunt și părinții și din cari e, după trup, și Hristos, Celce este peste toate, Dumnezeu binecuvântat în vecl. Amin.

⁶ Dar aceasta nu înseamnă, că cuvântul lui Dumnezeu a căzut: căci nu toți cei din Izrael sunt izraeliți, ⁷ și nici toți cei din semanța lui Avraam sunt fiii lui Avraam; ci s'a zis: „Cel din Isaac se vor numi fiii tăi.” (Fac. XXI, 12). ⁸ Adică, nu fiii truștii sunt fiii lui Dumnezeu, ci fiii făgăduinței se vor pocoti ca fil. ⁹ Iar cuvântul făgăduinței e acesta:

„La anu pe vremea asta voi veni și Sarra va avea un flu” (Fac. XVIII, 10). ¹⁰ Și nu numai atâta, ci tot așa s'a întâmplat și cu Rebelca, când ea a zămislit deodată doi fil din Isaac, tatăl nostru; ¹¹ căci când ei încă nu se născuseră și nu făcuseră încă nimic bun sau rău, ca voința lui Dumnezeu în alegere să nu atârne de fapte, ci numai de Celce făcea chemarea, ¹² i s'a zis ei: „Cel mai mare va fi rob celui mai tânăr” (Fac. XXV, 23), ¹³ precum și este scris: „Pe Iacov l-am iubit, iar pe Isav l-am urât” (Malah. I, 2-3).

¹⁴ Deci, ce să zicem? Nu e oare nedreptate la Dumnezeu? Nicidecum. ¹⁵ Căci zice către Moisés: „De cine-Mi va fi milă, pe acela-l voi milui; și de cine voi vrea să mă îndur, Mă voi îndura” (Eșire, XXX III, 19). ¹⁶ Așa dară miluirea nu atarnă de celce dorește, nici de celce se nevoește să o albe, ci de Dumnezeu celce miluește. ¹⁷ Căci în Scriptură Dumnezeu zice lui Faraon: „De aceea te-am și rădicat, ca să arăt asupra ta puterea Mea, și ca să se propoveduească numele Meu peste tot pământul” (Eșire, IX, 16). ¹⁸ Deci, Dumnezeu pe cine voește, îl miluește, și pe cine voește, îl împetrecește.

¹⁹ Dar îmi vei zice: „Atunci pentru ce mai osândește? Căci cine se poate împotrivi voinței Lui?”

²⁰ Dar tu, omule, cine ești, de cei socoteală lui Dumnezeu? Poate oare vasul să zică celui ce l-a făcut: „Pentru ce m'ai făcut așa?” ²¹ Oiarul nu e oare stăpân pe lut, ca din aceeași frământătură să facă un vas pentru o întrebuințare mai de cinste și altul pentru alta mai josnică? ²² ce ai de zis, dacă Dumnezeu, voind să-și arate mânia și să-și descopere puterea Sa, cu mare și îndelungată răb-

dare a cruțat vasele mâinilor, făcute pentru petre¹ și în același timp Și-a arătat bogăția slavei Sale asupra vaselor îndurării, pe care le-a pregătit pentru slavă,² adică asupra noastră, pe care El ne-a chemat nu numai dintre iudei, ci și dintre păgâni,³ precum zice El la Osie: „Voi numi poporul Meu nu pe poporul Meu, și iubită nu pe cea iubită” (Osie, II, 23),⁴ precum și în locul acela, unde li se spune: „Voi nu sunteți poporul Meu, ci aceia se vor chema fiii Dumnezeului celui Viu” (Osie, I, 10).⁵ Iară Isaia glăsuiește despre Israel: „Deși fiii lui Israel vor fi mulți, ca nisipul mării, numai o rămășiță să va mântui;”⁶ căci Domnul va împlini pe pământ curând și deplin ceea ce a hotărât (Isaia X, 22-23).⁷ Și cum a mai prorocit Isaia, zicând: „Dacă Domnul puterilor nu ni-ar fi cruțat sămânța, am fi ajuns ca Sodoma și am fi fost asemenea Gomorei” (Is. I, 1).

⁸ Dar ce să zicem? Păgânii, cari n’au căutat dreptatea, au căpătat dreptatea, dar dreptatea cea din credință; ⁹ Iar Israel, care a căutat legea dreptății, n’a ajuns la legea dreptății. ¹⁰ Pentru ce? Pentru că au căutat-o nu în credință, ci în faptele legii; pentru că s’au poticnit de piatra poticnirii, ¹¹ după cum este scris: „Iată, pun în Sion o piatră de poticnire, o piatră de sminteală, și celce va crede în ea, nu va fi rușinat.” (XXVIII, 16; VIII, 14).

CAP. 10.

¹ Fraților, dorința inimii mele și rugămintea mea către Dumnezeu este, ca Israel să se mântuească. ² Căci te mărturisesc, că ei au răvna pentru Dum-

nezeu, dar nu cu pricepere. ³ Căci ei, nepricepând dreptatea dumnezeiască și stîindu-se să-și întemeieze dreptatea lor, nu s’au supus dreptății dumnezeiești, ⁴ „pentru că ținta legii este Hristos spre îndreptarea tuturor celorce vor crede.

⁵ În adevăr, Moisa scrie despre dreptatea, care izvorăște din lege: că „omul, care va împlini poruncile Mele, va trăi prin ele” (Levit. XVIII, 5). ⁶ Iar despre dreptatea, care izvorăște din credință, grăiește așa: „Să nu zici în inima ta: cine se va sui în cer adică, să pogoare pe Hristos? ⁷ Sau cine se va pogori în adânc adică să rălice pe Hristos din morți? (Deut. XXX, 13). ⁸ Dar ce zice Scriptura? — „Aproape este de tine cuvântul, în gura ta și în inima ta,” (Deut. XXX, 14), adică cuvântul credinței, pe care-l propoveduim. ⁹ Căci dacă vei mărturisi cu gura ta pe Iisus ca Domn și cu inima ta vei crede că Dumnezeu L-a înviat din morți, te vei mântui, ¹⁰ pentru că cu inima se crede spre a ajunge la mântuire, ¹¹ căci zice Scriptura: „Tot celce crede în El, nu va fi rușinat.” (Is. XXVIII, 16). ¹² Aicea nu se face deosibire între iudeu și elin, pentru că toți au Domn bogat pentru toți celce-L chiamă. ¹³ Și tot celce chemă numele Domnului, se va mântui.

¹⁴ Dar cum vor chema pe Acela, în Care nu cred? Și cum vor crede în Acela, de Care n’au auzit? Și cum vor auzi, de nu li se va propovedui? ¹⁵ Și cum vor propovedui, de nu vor fi trimiși, precum este scris: „Cât de frumoase sunt picioarele celorce propoveduesc pacea, ale celorce vestesc cele bune (Is. XLII, 7).” ¹⁶ Dar nu s’au supus toți Evanghellei, căci Isaia zice: „Doamne, cine a crezut cele auzite dela noi? (Is. LIII, 1).

¹⁷ Deci, credința izvorăște din auzire; iar auzirea din cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁸ Dar întreb: oare ei n'au auzit? Din potrivă: în tot pământul a străbătut glasul lor și cuvintele lor au ajuns până la marginile lumii (Ps. XVIII, 5). ¹⁹ Dar *iarăși* întreb: Oare Israel n'a știut de aceasta? *Ba da*, Căci cel dintâiu Moisiă zice: „Vol stârni răvnire în voi printruunul care nu-i popor, și vă voi întări'ta printruun popor nepriceput” (Deutor. XXXII, 21). ²⁰ Iar Ișaiă îndrăznește și zice: „Pe Mine M'au găsit celce nu M'au căutat, și M'am descoperit celorce nu întrebau de Mine” (Is. LXV, 1). ²¹ Iar de Israel zice: „Toată ziua am întins mâinile Mele spre poporul cel neascultător și îndărătnic” (Is. LXV, 2).

CAP. 11.

¹ Așa dar întreb: nu cumva a lepădat Dumnezeu pe poporul Său? Nicidecum. Căci și eu sunt israelit, din sămânța lui Avram, din tribul lui Veniamin. ² Dumnezeu n'a lepădat pe poporul Său, pe care de mai înainte l-a știut. Sau nu știți ce zice Scriptura în istorisirea despre Ilie? *Iată cum se jăluște acesta împotriva lui Israel, când zice:* „Doamne, pe proorocii Tăi i-au ucis, jertfeluicele Tale le-au stricat, și am rămas numai eu singur, și caută și sufletul meu” (III Regi, XIX, 14). ⁴ Dar ce-i zice oare dumnezeescul răspuns? „Mi-am păstrat șapte mii de oameni, cari nu și-au plecat genunchile înaintea lui Baal” (III Regi, XIX, 18). ⁶ Tot așa și în vremea de acum, după alegerea harului, s'a păstrat o rămășiță. ⁸ Și dacă *alegerea aceasta este făcută* după har, *atunci* nu-i după fapte: almintrelea fapta n'ar mai fi faptă.

⁷ Deci, *ce-să zicem?* Israel n'a dobândit ceea ce a căutat; cei aleși însă au dobândit, iar ceilalți s'au îndărătnicit, ⁸ precum este scris: „Dumnezeu li-a dat duhul dormitărei, ochi cu cari nu văd și urechi cu care nu aud chiar până în ziua de astăzi” (Is. XXIX, 10; Dent, XXIX, 4). ⁹ Și David zice: „Să se prefacă masa lor în cursă, în mreji și în laț, ca răsplată pentru ei; ¹⁰ să se întunece ochii lor, ca să nu vadă, și spinarea lor să fie gârbovă pentru totdeauna (Ps. LXVIII, 23-24).

¹¹ Așa dar, întreb: Poticnitu-s'au ei oare, ca să cadă cu totul? Nicidecum. Ci din căderea lor a *rădărit* mântuirea păgânilor, ca să stârnească în ei *răvna*. ¹² Dacă însă căderea lor e bogăția pentru lume și împuținarea lor e bogăția păgânilor, apoi ce ar fi fost desăvârșirea lor? ¹³ Vouă, păgânilor, vă vorbesc; ca apostol al păgânilor întru laud slujba mea, ¹⁴ doar aș stârni răvnă în *rudete* mele după trup și doar aș mântui pe unii din ei. ¹⁵ Căci dacă lepădarea lor a *adus* pace lumii, atunci *ce va fi* primirea lor, dacă nu o înviere din morți?

¹⁶ Dacă însă pârgha este sfântă, atunci și frământurile sunt *sfinte*; și dacă rădăcina e sfântă, *sfinte sunt și ramurile*. ¹⁷ Dacă însă unele din ramuri s'au rupt, iar tu, maslin sălbatec, te-ai altuit în locul lor și te-ai făcut pârghă rădăcinilor și mustului măslinului, ¹⁸ atunci nu te mândri f ță de ramurile firești. Iar dacă te mândrești, atunci adă-ți aminte că nu ții tu rădăcina, ci rădăcina *te ține* pe tine. ¹⁹ Vei zice, *poate*: ramurile s'au rupt, ca să mă altoiesc eu. ²⁰ Bine. Ele s'au rupt prin necredință, iar tu te ții prin credință; nu te mândri, dară, ci teme-te. ²¹ Căci dacă Dumnezeu n'a cruțat ramurile cele fi-

rești, nu cumva să nu te cruțe nici pe tine. ²² Vezi dară bunătatea și asprimea lui Dumnezeu: asprime față de cei căzuți, iar față de tine bunătate, dacă vei rămâne în bunătatea lui Dumnezeu. Almintre-ilea și tu vei fi tăcut. ²³ Dar și acela, dacă nu vor stăru în necredință, se vor altoi, căci puternic este Dumnezeu să-l altoiască iarăși. ²⁴ Căci dacă tu ești tăcut dintr'un măsline sălbatăc din fire și te-ai altuit nefirește într'un maslu bun, cu cât mai mult ramu-riile acestea firești se vor altoi în măslinei lor. ²⁵ Căci nu voesc, fraților, să nu cunoașteți taina aceasta, ca să nu vă închipuiți lucruri mari de voi; căci îm-petrirea, care s'a săvârșit în Israel, este numai în parte și numai până va intra deplin numărul de pă-gări, ²⁶ și așa tot Israelul se va mântui, precum este scris: „Va veni izbăvitorul din Sion și va abate necredința dela Iacov, ²⁷ și acesta va fi testamentul Meu cu ei, când voi rădica depe ei păcatele lor” (Is. LIX, 20-21; XXVII, 9). ²⁸ În ce privește Evan-ghelea, ei sunt vrășmași pentru voi; iar în ce pri-vește alegerea, sunt iubiți lui Dumnezeu, pentru părinții lor. ²⁹ Căci darurile și chemarea lui Dumne-zeu sunt neschimbăcioase. ³⁰ Căci precum și voi erați cândva ne supuși lui Dumnezeu, iar acum sunteți supuși prin nesupunerea aceloră, ³¹ așa și ei acum sunt neascultători pentru mluirea voastră, ca și ei înseși să fie miluiți. ³² Căci Dumnezeu pe toți i-a închis în nesupunere, ca pe toți să-i mila-ească.

³³ O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al ști-inței lui Dumnezeu! Cât de nepătrunse sunt pla-nurile Lui și de neurmate căile Lui! ³⁴ Căci min-tea Domnului cine a cunoscut-o? Sau cine a fost

sfetnicul Lui? (Is. XL, 13). ³⁵ Sau cine L-a impru-mutat întâiu, ca El să fie dator a-l întoarce? (Is. XL, 13-14). ³⁶ Căci toate sunt dela El, și prin El, și pentru El, și a Lui e slava în vecl. Amia.

CAP. 12.

¹ Rogu-vă dară, fraților, pentru mila lui Dumne-zeu, să înfățișați trupurile voastre ca o jărtfă vie, sfântă și plăcută lui Dumnezeu, ca o slujire a voa-stră cuvântătoare, ² și nu vă potriviți veacului acestuia, ci vă prefaceți prin înolirea minții voastre, ca să cunoașteți ce este voea lui Dumnezeu cea bună și plăcută și desăvârșită. ³ După harul ce-mi este dat, vă grăesc flecăruia din voi: să nu vă so-cotiți mai înțelepți decât sunteți, ci socotiți-vă cu cumpătare, după măsura de credință ce a dat Dum-nezeu flecăruia. ⁴ Căci precum într' un singur trup avem multe membre, dar nu toate membrele au de îndeplinit aceeași lucrare; ⁵ așa și noi mulți fiind, alcătuiind un singur corp în Hristos, iar în deosebi suntem membre unii altora. ⁶ Având însă felurite daruri, după harul ce ne este dat, să le întrebuițăm bine: de ai darul proorociel, proa-rocește după măsura credinței; ⁷ de ai slujbă, slu-jește; de ești învățător, învață; ⁸ de ești îndemna-tor, îndeamnă; de ești împărțitor, înparte cu ne-vinovățiile; de ești căpetenie, fă fă datoria cu râv-nă; de ești binefăcător, fă bine cu inimă bună.

⁹ Dragostea voastră să fie nețărnă; fugiți de rău și vă lipiți de bine; ¹⁰ iubiți-vă unul pe altul ca niște frați, și vă întreceți a da ciume unul

altuia; ¹¹ în singurătate fiți neobosiți, duhul aprindeți-l, slujiți Domnului; ¹² mângâiați-vă cu nădejdea; în necazuri fiți răbători și în rugăciune stărnitori; ¹³ la nevoile sfinților luați parte și fiți râvnitori de a primi pe străini; ¹⁴ binecuvântați și pe prigonitorii voștri, binecuvântați și nu blestemați ¹⁵ Cu ceice se bucură, bucurați-vă, și plângeți cu ceice plâng. ¹⁶ Fiți între voi uniți în cugete; nu vă gândiți la lucruri mari, ci urmăriți cele smerite; nu vă inchipuți că sunteți cine știe ce. ¹⁷ Să nu plătiți nimănui cu rău pentru rău, ci vă îngrijiți de binele tuturor oamenilor. ¹⁸ Dacă e cu puțință din partea voastră, fiți în pace cu toți oamenii. ¹⁹ Nu vă răsbunați voi singuri, iubitor, ci dați loc mâinii lui Dumnezeu. Căci scris este: „A Mea e răsbunarea și Eu voi răsbuna, zice Domnul” (Deut. XXXII, 35). ²⁰ Deci da-ă vrămașul tău e flămând, hrănește-l; dacă a însetat, adapă-l; căci făcând aceasta, îi pui pe capul lui cărbuni aprinși. (Prov. XXV, 22-23). Să nu fiți biruit de rău, ci biruește răul cu binele.

CAP. 13.

¹ Tot sufletul să se supună înaltelor stăpâniri, căci nu este stăpânire decât numai dela Dumnezeu, și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite. ² De aceea ceice se împotrivesc stăpânirii, rânduitei lui Dumnezeu se împotrivesc; iar ceice se împotrivesc, singuri își atrag osândă. ³ Căci dregătorii nu sunt frică pentru ceice fac fapte bune, ci pentru ceice fac fapte rele. Voești să nu te temi de stăpânire? Fă bine și vei avea laudă dela ea; ⁴ căci dregătorul este sluga lui Dumnezeu,

rânduit spre binele tău. Iar de faci rău, teme-te, că nu în zadar poartă sabia; ⁵ el e slujitorul lui Dumnezeu și răzbunător, pedepsind pe ceice face rău. Și de aceea trebuie să vă supunați nu numai de frica pedepsei, ci și în îndemnat conștiinței.

⁶ Căci de aceea plătiți și dări, căci dregătorii sunt slujitorii lui Dumnezeu, cari neconțenit se în-delețnesc cu aceasta. ⁷ Drept aceea, dați fiecăruia ceea ce datorați: celui cu birul, bir; celui cu dajdie, dajdie; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinste. ⁸ Nimănui cu nimic să nu rămâneți datori, decât numai cu a vă iubi unul pe altul; căci ceice iubesc pe alul, împlinesc legea. ⁹ Căci poruncile: să nu faci destrănare, să nu ucizi, să nu furi, să nu fi martor mincinos, să nu poțestii lucrul altuia, și toate celelalte porunci se cuprind în aceste cuvinte iubesc pe aproapele tău, ca pe tine însuși (Levit: XIX, 18). ¹⁰ Iubirea nu îngăduie a face rău aproapelui; deci iubirea este împlinirea legii.

¹¹ Așa să vă purtați, știind că a venit vremea și ceasul să ne deșteptăm din somn. Căci astăzi mântuirea mai aproape e de noi decât când am crezut. ¹² Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua; să lepădăm dară lucrurile întunerecului, ¹³ și să ne purtăm cuviințos, ca ziua; nu dădându-ne la ospete și la beții, la petreceri și desfrănări, la certuri și la intrigi; ¹⁴ ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Hristos și îngrijirea de trup să nu o prefăciți în poftă.

CAP. 14.

¹ Pe cel slab în credință, primiți-l fără întrebări despre părerile ce are. ² Căci unul crede că poate să

mănânce de toate, iar cel slab mănâncă legume.³ Celce mănâncă să nu defaimă pe celce nu mănâncă, și celce nu mănâncă, să nu osândească pe cel ce mănâncă, pentru că Dumnezeu l-a primit și pe unul și pe altul.⁴ Cine ești tu, celce osândești pe sluga strălănit? Înaintea Domnului său stă sau cade. Și va fi rădăcat, căci Dumnezeu e în stare să-l rădăce.

⁵Unul deosebește o zi de alta, iar altul socoate că toate zilele sunt la fel. Fiecare face cum îi ajută mintea sa. Celce deosebește zilele una de alta, pentru Domnul le deosebește; și celce nu deosebește zilele una de alta, pentru Domnul nu le deosebește.⁶ Celce mănâncă, pentru Domnul mănâncă și mulțamește lui Dumnezeu; și celce nu mănâncă, pentru Domnul nu mănâncă și mulțamește lui Dumnezeu.⁷ Căci nimeni din noi nu trăiește pentru sine, și nimeni nu moare pentru sine; ⁸ci de trăim pentru Domnul trăim, și de murim pentru Domnul murim; și de aceea ori de trăim, ori de murim, al Domnului suntem.⁹ Căci Hristos de aceea a și murit și a înviat și viețuiește, ca să domnească și peste cei morți și peste cei vii.¹⁰ Iar tu ce osândești pe fratele tău, sau ce defaimi tu pe fratele tău? Cu toții avem să ne înfățișăm la judecată înaintea lui Hristos.¹¹ Căci scris este: „Pe cât e de adevărat, că eu sunt viu, tot așa-i de adevărat, zice Domnul, că înaintea Mea se va pleca tot genunchiul și toată limba va mărturisi pe Dumnezeu” (Is. XLV. 23).¹² Deci fiecare din noi va da pentru sine socoteală lui Dumnezeu.

¹³Așa dară să nu ne mai judecăm unul pe altul, ci gândiți-vă mai bine să nu dați fratelui pricină de poticnire și de sminteală.¹⁴ Eu știu și sunt încredințat de Domnul Iisus, că utroa nu e spurcat

în sine însuși; numai celce socoate ceva spurcat, numai pentru acela *acel ceva* e spurcat.¹⁵ Dacă însă se mănăște fratele tău pentru vreo mâncare, *atunci* tu nu te porți cum cere dragostea. Nu pierde cu mâncarea ta pe acela, pentru care a murit Hristos.¹⁶ Să nu se hulească lucrul vostru cel bun.

¹⁷Căci împărăția lui Dumnezeu nu e mâncare și băutură, ci sfințenie și pace și bucurie în Duhul Sfânt.¹⁸ Cine slujește cu acestea lui Hristos, acela-i plăcut lui Dumnezeu și vrednic de laudă la oameni.

¹⁹Să căutăm dară celece înlesnesc pacea și servesc spre a ne edifica unul pe altul.²⁰ Nu dărma lucrurile lui Dumnezeu pentru mâncare. Toate sunt curate, dar rău e al omului, care smintește pe altul prin mâncarea sa!²¹ Mai bine să nu mănânci carne, să nu bei vin, și să nu faci nimic, ce ar sminti pe fratele tău, sau l-ar poticni, sau l-ar slăbi.²² Ai tu credință? Păstrează-o în sine, înaintea lui Dumnezeu; ferice de celce nu se osândește în ceea ce alege.²³ Iar celce se îndoește, de mănâncă, se osândește, căci nu face din credință; și tot ce nu-i din credință, e păcat.

CAP. 15.

¹Noi, cei tari, datorii suntem să purtăm neputințele celor slabi și nu nouă să plăcem, ²ci fiecare din noi să placă aproapei lui în *ceea ce este bine spre întărirea sufletească*.³ Căci și Hristos nu Sineș a plăcut, ci precum este scris: „Ocarile celorce Te ocărăsc pe Tine au căzut asupra Mea” (Ps. LXVIII. 10).⁴ Căci câte s'au scris mai înainte, spre învățătura noastră s'au scris, ca prin răbdare și prin măn-

găerea ce ne-o dau scripturile să ne păstrăm nădejdea. ⁵ Și Dumnezeuul răbdării și al mângăerei să vă dăruască putința să fiți între voi uniți în cugete, după învățătura lui Hristos Iisus, ⁶ ca într'un cuget și cu o gură să slăviți pe Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos. ⁷ De aceea primiți-vă unul pe altul precum v'a primit și Hristos în slava lui Dumnezeu.

⁸ Zic însă, că Iisus Hristos s'a făcut slujitor celor tăceți împrejur pentru adevărul dumnezeesc, ca să împlinescă făgăduința dată părinților, ⁹ iar păgânilor s'a făcut slujitor din milă, ca să slăvească și ei pe Dumnezeu, precum este scris: „De aceea Te voi mărturisi, Doamne, printre popoare, și voi cânta numele Tău” (Ps. XVII, 50). ¹⁰ Și iarăși se zice: „Veseliți-vă, popoară, cu poporul Lui” (Deutor. XXXII, 43). ¹¹ Și iarăși: „Lăudați pe Domnul, toate neamurile, și-L slăviți, toate popoarele” (Ps CXVI, 1). ¹² Isaia de asemenea zice: „Din rădăcina lui Iesei va odrăsi un Vlăstar, Care va domni peste neamuri, și neamurile vor nădăjdui în El” (Is. XI, 10).

¹³ Dumnezeuul nădejdei să vă umplă de toată bucuria și pacea prin credință, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă înbogățiți în nădejde.

¹⁴ Frații mei, despre voi și eu însumi sunt încredințat, că sunteți plini de bunătate, plini de toată știința și vă puteți povățui unul pe altul. ¹⁵ Dar v'am scris întru câțva mai îndrăzneț, fraților, cașicum v'aș mai aduce aminte de harul ce mi s'a dat dela Dumnezeu, ¹⁶ ca să fiu slujitorul lui Iisus Hristos la păgâni și să săvârșesc slujba Evangheliei lui Dumnezeu, ca acest prinos de păgâni fiind sfințit de duhul Sfânt, să fie bine primit. ¹⁷ Așa dară mă

pot lăuda în Iisus Hristos, cu slujba ce o îndeplinesc cătră Dumnezeu. ¹⁸ Căci nu voi îndrăzni să spun ceva, ce n'ar fi săvârșit Hristos prin mine spre a aduce la credință pe păgâni, cu cuvântul și cu fapta, ¹⁹ cu puterea semnelor și a minunilor, cu puterea Duhului lui Dumnezeu, încât Evanghelia lui Hristos s'a răspândit de mine dela Ierusalim și împrejurimile lui până la Iliric. ²⁰ Astfel m'am silit să propoveduesc nu acolo, unde se cheamă numele lui Hristos, ca să nu zidesc pe temelie străină, ²¹ ci precum este scris: „Celce n'au știut despre El vor vedea, și celce n'au auzit vor afla” (Is. LII 15).

²² De aceea am și fost de multe ori împedecat să vin la voi. ²³ Acum însă, nemi având în aceste părți asemenea loc, unde să nu fie cunoscută Evanghelia; și fiind că de mulți ani am avut dorință să vin la voi, ²⁴ voi veni la voi când voi merge în Ispania, căci nădăjduiesc, că trecând, mă voi vedea cu voi și mă veți petrece într'acolo, după ce mă voi îndulci măcar câtuși de puțin din împărtășirea cu voi.

²⁵ Acum însă mă duc la Ierusalim, ca să slujesc sfinților, ²⁶ căci cei din Macedonia și Ahala au avut bunătatea să strângă oare care daruri pentru săracii dintre sfinții cei din Ierusalim. ²⁷ Au avut bunătate zic, dar le sunt și datori, pentru că dacă păgânii s'au făcut părtași la cele duhovnicești ale aceloră, datori sunt și ei să-i ajute din cele trupești ale lor. ²⁸ Deci după ce voi împlini îndatorirca aceasta și după ce le voi duce cum trebuie acest rod al bunătății, voi trece pela voi în Ispania. ²⁹ Știu însă că atunci când voi veni la voi, voi veni cu blagoslovenia deplină a Evangheliei lui Hristos.

³⁰ Vă rog însă, fraților, în numele Domnului no-

stru Iisus Hristos și în numele iubirei Duhului, să vă nevoiți împreună cu mine și să vă rugați lui Dumnezeu pentru mine, ¹¹ ca să mă izbăvesc de necredincioșii cei din Iudeea, și ca slujirea ce-o împlinesc pentru Ierusalim să fie plăcută sfinților; ¹² ca de va voi Dumnezeu, să vin la voi cu bucurie și să mă mângâiu cu voi. Iar Dumnezeuul păcii să fie cu voi cu toți. Amin.

CAP. 16.

¹ Vă încredințez pe Fivi, sora noastră, diaconșa bisericii din Chenhrea, ² ca s'o primiți pentru Domnul, cum să cuvine să fie primiți sfinții, și s'o ajutați la orice ar avea nevoie acolo la voi; căci și ea a dat ajutor multora și în deosebi mie.

³ Salutați pe Prischila și pe Achila, cari au lucrat împreună cu mine pentru Hristos Iisus ⁴ și și-au pus gâtul pentru sufletul meu; căroră nu numai eu le mulțumesc, ci și toate bisericile cele din păgân. ⁵ Spuneți închinăciune bisericii celei din casa lor, și iubitelui meu Epenet, care este cel dintâu rod adus lui Hristos din Ahala.

⁶ Spuneți închinăciuni Mariei, care s'a ostenit mult pentru noi.

⁷ Spuneți închinăciuni lui Andronic și lui Iuniu, rudele mele și tovarășii mei de teniță, cari se bucură de multă cinste între apostoli și cari au crezut în Hristos înaintea mea.

⁸ Spuneți închinăciuni lui Amplias, iubitul meu în Domnul.

⁹ Spuneți închinăciuni lui Urban, tovarășul nostru la lucrul lui Hristos, și lui Stahia, iubitul meu.

¹⁰ Spuneți închinăciuni lui Apeles, slujitor încercat al lui Hristos; Spuneți închinăciuni credincioșilor din casa lui Aristobul.

¹¹ Spuneți închinăciuni lui Irodion, ruda mea; spuneți închinăciuni aceloră din casa lui Narcis, cari cred în Domnul.

¹² Spuneți închinăciuni Trifenel și Trifosel, cari se ostenesc pentru Domnul. Spuneți închinăciuni Persidel celei iubite, care s'a ostenit mult pentru Domnul.

¹³ Spuneți închinăciune lui Ruf, alesul Domnului, și mamei lui și a mea.

¹⁴ Spuneți închinăciune lui Asincrit, lui Flegont, lui Erma, lui Patroba, lui Ermia și celorlalți frați, care sunt împreună cu ei.

¹⁵ Spuneți închinăciuni lui Filolog și Iuliel, lui, Nireea și surorii lui Olimpan și tuturor sfinților, cari sunt cu dânsul.

¹⁶ Închinați-vă unul altui cu sărutare sfântă. Se închină vouă toate bisericile lui Hristos.

¹⁷ Vă rog, fraților, să vă feriți de cei ce fac desbinări și smintele împotriva învățăturai pe care ați primit-o, și vă păziți de ei. ¹⁸ Căci asemenea oameni nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci păcatului lor, și prin momele și vorbe frumoase înșală înimile celor nevinovați. ¹⁹ Supunerea ce arătați voi credinții e cunoscută tuturor, de aceea mă bucur de voi, și doresc să fiți înțelepți la bine și proști la rău. ²⁰ Iar Dumnezeuul păcii încurând va zdrobi pe satana sub picioarele voastre. Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin.

²¹ Să închină vouă Timoteu, tovarășul meu la lucru și Lucie, Iason și Sosipatru, rudele mele.

²² Mă închin vouă în *numele* Domnului și eu, Terțiu, care am scris această carte.

²³ Să închină vouă Gae, gazda mea și a întregii biserici; Să închină vouă Erast, vistiernicul cetății, și fratele vostru Cuartus.

²⁴ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

²⁵ Iar Celuice poate să vă întărească în evanghelia, care v'o vestesc și pe care Iisus Hristos a propovăduit-o potrivit cu descoperirea tainei-celei ascunse de multe veacuri, ²⁶ iar acum descoperită prin Scripturile proorociilor și din porunca lui Dumnezeu vestită tuturor pășoarelor, pentru aducerea lor la credință,— ²⁷ lui Dumnezeu, Celui singur înțelept, să se dea, prin Iisus Hristos, slavă în veci. Amin.

CARTEA ÎNTĂIA CĂTRĂ CORINTENI

A

SFANTULUI APORTOL PAVEL

¹ Pavel, chemat prin voința lui Dumnezeu să fie apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Sosten, ² doresc bisericii lui Dumnezeu, care este în Corint, și celor sfințiți prin Iisus Hristos și celor chemați să fie sfinți, și tuturor celorce în tot locul la el și la noi chiamă numele Domnului nostru Iisus Hristos, ³ har și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnului Iisus Hristos.

⁴ Mulțumesc Dumnezeului meu pururea din partea voastră, pentru harul dumnezeesc, hărăzit vouă prin Iisus Hristos; ⁵ pentru că prin el v'ați îmbogățit cu de toate, cu tot felul de învățătură și cu tot felul de știință,— ⁶ căci mărturia lui Hristos s'a întărit în voi,— ⁷ încât nu sunteți lipsiți de niciun dar, când așteptați arătarea Domnului nostru Iisus Hristos, ⁸ Care vă va și întări până în sfârșit, ca să fiți nevinovați în ziua Domnului nostru Iisus Hristos. ⁹ Credincios este Dumnezeu, de Care sunteți chemați să aveți parte la moștenirea Fiului Său, Iisus Hristos, Domnul nostru.

¹⁰ Rogu-vă pe voi, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți aceiași să vorbiți și să nu fie printre voi desbinări, ci să fiți uniți în duh și

în cugete. ¹¹ Căci am fost înștiințat despre voi, fraților mei, de al lui Cloc, că sunt neînțelegeri între voi. ¹² Voesc să spun, că fiecare din voi zice: „Eu sunt al lui Pavel”. „Eu sunt al lui Apolo”. „Eu sunt al lui Chifa”. „Iar eu sunt al lui Hristos”. ¹³ Au doar s'a împărțit Hristos? Au doară Pavel s'a răstignit pentru voi? Sau în numele lui Pavel v'ați botezat? ¹⁴ Mulțumesc lui Dumnezeu, că pe nime din voi n'am botezat, decât numai pe Crisp și pe Gae; ¹⁵ Ca să nu zică cineva că am botezat în numele meu. ¹⁶ Am mai botezat de asemenea și casa lui Stefană; încolo nu știu să fi mai botezat pe alt cineva. ¹⁷ Căci Hristos nu m'a trimis să botez, ci să vestesc Evanghelia, dar nu prin măiestria cuvântului, ca să nu se zădărnicească Crucea lui Hristos. ¹⁸ Căci vorbirea desore cruce pentru cei peritori este nebunie, iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu. ¹⁹ Căci scris este: „Perde-voi înțelepciunea înțelepților și știința celor învățați o voi lepădă” (Is. XXIX, 14).

²⁰ Unde e înțeleptul? Unde e cărturarul? Unde e disputătorul veacului acestuia? N'a arătat oare Dumnezeu, că înțelepciunea lumii acesteea e nebunie? (Is. XXXIII, 18). ²¹ Căci de vreme ce lumea *aceasta* prin înțelepciunea sa n'a cunoscut pe Dumnezeu, Care se descopere în înțelepciunea dumnezeiască, *apoi de aceea* Dumnezeu a binevoit să mântuiască pe credincioși prin nebunia propoveduirii *crucii*. ²² Pentru că și iudeii cer semne, și elinii caută înțelepciune; ²³ Iar noi propoveduim pe Hristos cel răstignit, *Care* pentru iudei e sminteală și pentru elinii nebunie, ²⁴ Iar pentru aceia dintre iudei și elinii, care sunt chemați, pe Hristos celce este puterea lui Dumne-

zeu și înțelepciunea lui Dumnezeu; ²⁵ pentru că cele nebune ale lui Dumnezeu sunt mai înțelepte decât oamenii, și cele slabe ale lui Dumnezeu sunt mai tari decât oamenii. ²⁶ Căci priviți, fraților, la chemarea voastră, că nu sunt *între voi* mulți înțelepți din fire, mulți puternici, mulți de neam ales. ²⁷ Dar Dumnezeu a ales cele nebune ale lumii, ca se rușineze pe cei înțelepți; și cele slabe ale lumii le-a ales Dumnezeu, ca să rușineze pe cele tari; ²⁸ și cele de neam prost ale lumii și cele umilite și cele ce nu sunt le-a ales Dumnezeu, ca să desfilă pe cele ce sunt, ²⁹ ca niciun trup să nu se fălească înaintea lui Dumnezeu. ³⁰ Din a lui *voe* sunteți și voi alii Hristos Iisus, Care S'a făcut pentru voi înțelepciune dela Dumnezeu, dreptate și sfințire și răscumpărare; ³¹ Ca precum este scris: „Cei ce se laudă, în Domnul să se laude”.

CAP. 2.

¹ Și când am venit la voi, fraților, am venit să vă vestesc mărturia lui Dumnezeu, *dar* nu prin înțelepciune și cuvinte strălucite; ² căci am socotit să flu la voi *ca unul* ce nu știe nimic alta, decât numai pe Iisus Hristos, și încă și Acestă răstignit. ³ Și așa am și fost la voi: în neputință, în frică și în mare cutremur. ⁴ Și învățătura și propoveduirea mea nu s'au desfășurat în cuvântări sforăitoare ale înțelepciunii omenești, ci au purtat pecetea Duhului și a puterii, ⁵ pentru că credința voastră să nu se întemeieze pe înțelepciunea lumească, ci pe puterea lui Dumnezeu.

⁶ E adevărat însă, că noi vestim celor desăvâr-

ști o înțelepciune, dar nu o înțelepciune a veacului acestuia, nici a stăpânirilor trecătoare ale veacului acestuia; ⁷ ci propovăduim înțelepciunea lui Dumnezeu cea tainică și ascunsă, pe care a rânduit-o Dumnezeu mai înainte de veacuri spre slava noastră, ⁸ pe care niciuna din stăpânirile veacului acestuia n'a cunoscut-o; căci dacă ar fi cunoscut-o, n'ar fi răstălnit pe Domnul slavei. ⁹ Ci, precum este scris: „Celece a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc, acelea ochiul încă nu le-a văzut, și urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s'au suit (Is. LXIV, 4). ¹⁰ Nouă însă Dumnezeu ne-a descoperit *acestea* prin Duhul Său, căci Duhul toate le pătrunde, până și adâncurile lui Dumnezeu. ¹¹ Căci cine din oameni știe ce e în om, decât numai duhul omului, care este în el? Așa și ale lui Dumnezeu nimene nu le știe, decât numai Duhul lui Dumnezeu.

¹² Noi însă n'am primit duhul lumii acestea, ci Duhul cel din Dumnezeu, ca să cunoaștem celece ne sânt dăruite de la Dumnezeu, ¹³ pe care le și vestim, dar nu prin cuvinte învățate de la înțelepciunea omenească, ci prin *cuvinte* învățate de la Duhul Sfânt, asemănând cele duhovnicești cu cele duhovnicești. ¹⁴ Omul trupesc nu primește ceeace-l de la Duhul lui Dumnezeu, pentru că acestea-s nebunile pentru el și nu poate să le priceapă, pentru că despre acestea trebuie a judeca duhovnicește. ¹⁵ Cel duhovnicesc însă judecă toate, iar pe el nimenea nu-l poate judeca. ¹⁶ Căci cine a cunoscut cugetul Domnului, ca să-l poată judeca? Noi însă avem mintea lui Hristos,

CAP. 3.

¹ Și eu, fraților, n'am putut să vă vorbesc ca unor *oameni* duhovnicești, ci ca unor *oameni* trupești, ca unor prunci în Hristos. ² V'am hrănit cu lapte, iar nu cu bucate, căci nu erați încă în stare și chiar nici acum nu sunteți în stare *să le mîștuliți*, ³ căci încă tot trupești sunteți; căci dacă se află între voi zavistie, certuri și neînțelegeri, nu sunteți oare trupești, și nu vă purtați oare după *obiceiurile* omenești? ⁴ Căci când cineva zice: „Eu sunt al lui Pavel“, iar altul zice: „Eu sunt al lui Apolo“, nu sunteți oare trupești? ⁵ Dar cine-l Pavel, și cine-l Apolo? *Ei sunt numai* niște slujitori, prin care ați crezut, și încă numai atâta, cât a dat Domnul fiecarei. ⁶ Eu am sădit, Apolo a udat, dar creșterea a făcut-o Dumnezeu. ⁷ De aceea, nici celce sădește e ceva, nici celce udă, ci *totul* e Dumnezeu, Care dă creșterea. ⁸ Celce sădește însă, și celce udă sunt deopotrivă, dar fiecare-și va primi răsplata după osteneala sa. ⁹ Căci noi suntem tovarăși de lucru lui Dumnezeu - iar voi sunteți ogarul lui Dumnezeu, zidirea lui Dumnezeu.

¹⁰ Eu, după harul ce-mi este dat, ca un meșter lăcuit, am pus temelii; altul însă a zidit *pe ea*; dar fiecare să ia sama cum zidește. ¹¹ Căci nimenea nu poate să pună altă temelie afară de cea pusă, Care este Iisus Hristos. ¹² Iar de zidește cineva pe temelii aceasta aur, argint, pietre scumpe, lemn, fân, pae, — ¹³ lucrul fiecarei se va dovedi *la vreme cum este*; căci *lumina* zilei îl va arăta: căci prin foc se va dovedi și focul va cerca cum e lucrul fiecarei. ¹⁴ Acela, lucrul căruia nu va arde,

va primi răsplătă; ¹⁶ Iar acela, lucrul cărui va arde, se va păgubi; el însă se va mântui, dar așa, ca prin foc.

¹⁷ Nu știți oare, că voi sunteți biserica lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?

¹⁸ De va strică cineva biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strică pe acela, căci biserica lui Dumnezeu e sfântă, și aceea biserică sunteți voi. ¹⁹ Nimenea să nu se amăgească pe sine. De socoate cineva din voi să fie înțelept în veacul acesta, să se facă nebun, ca să ajungă înțelept. ²⁰ Pentru că înțelepciunea lumii acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu, precum este scris: „Dumnezeu prinde pe cel înțelept în vicisugul lor” (Iov. V, 13).

²¹ Și iarăși: „Domnul știe, că cugetările înțelepților sunt deșarte” (Ps. XCIII, 11). ²² De aceea, nimenea să nu se laude cu oamenii, căci toate sunt ale voastre: ²³ și Pavel, și Apolo, și Chifă, și lumea, și viața și moartea și prezentul, și viitorul: toate sunt ale voastre; ²⁴ voi însă sunteți ai lui Hristos, iar Hristos este al lui Dumnezeu.

CAP. 4.

¹ Așa dară, oamenii să se socotească ca pe niște slujitori ai lui Hristos și iconomi ai tainelor lui Dumnezeu. ² Dela iconomi însă se cere mai ales, ca fiecare din ei să fie de bună credință. ³ Pentru mine foarte puțin înșamă, cum judecați voi de mine, sau cum judecă ceilalți oameni; ba nici eu însumi nu judec despre mine, ⁴ pentru că nu mă știu deloc vinovat; dar nu aceasta mă îndreptățește, ci aceea, că judecătorul meu este Dumnezeu. ⁵ De aceea să nu

judecați ceva înainte de vreme, până nu va veni Domnul, Care va și descoperi cele ascunse în întunec, și va arată voințele inimii, și atunci fiecare va avea laudă de la Dumnezeu. ⁶ Acestea însă, fraților, le-am zis despre mine și despre Apolo din dragoste către voi, ca să învățați dela noi a nu eugeta mai pre sus de ceea ce este scris și a nu vă mândri unul față de altul. ⁷ Căci cine te deosebește de alții? Sau ce al ce n'al fi primit dela altul? Iar dacă al primit, atunci la ce te fălești, ca și cum n'al fi primit?

⁸ Iată sunteți sătul; iată v'ați îmbogățit; iată împărățiți fără de noi. O, de ați împărăți cu ade-vărat, ca să împărățiți și noi cu voi! ⁹ Căci socot, că pe noi, apostolii cel mai depe urmă, ne-a rânduit Dumnezeu, ca pe niște osândiți la moarte, pentru că am ajuns o privește pentru lume și pentru îngeri și pentru oameni. ¹⁰ Noi suntem nebuni pentru Hristos, iar voi înțelepți în Hristos; noi slabi, iar voi tari; voi slăviți, iar noi lipsiți de orice slavă. ¹¹ Până în ceasul de acum flămânzim și înșătăm și suntem goi și pătimim; pribegim și ne ostenim, muncind cu mâinile noastre. ¹² De suntem ocăriți, binecuvântăm; de suntem prigoniți, răbdăm; de ne hulesc, noi ne rugăm; ¹³ ca niște gunoi suntem pentru lume, și ca niște pulbere călcată de toți până acum.

¹⁴ Nu vă scriu acestea, ca să vă înfrunt, ci vă întorc luarea aminte, ca unor copii iubiți ai mei. ¹⁵ Căci de ați avea mil de învățători în Hristos, însă părinți nu aveți mulți, căci în Hristos Iisus eu v'am născut prin Evangheliile. ¹⁶ De aceea vă rog, fiți-mi armători, precum sunt și eu următor lui Hristos.

¹ De aceea am trimis la voi pe Timoteiu, care este fiul meu iubit și credincios în Domnul, și care vă va aduce aminte de purtările mele în Domnul, și cum învăț pretutindenea prin toate bisericile. ² Însă fiindcă n'am mai venit pe la voi, unii s'au trufit; ³ dar voi veni încurând la voi, dacă va voi Domnul, și voi cerceta nu vorbele, ci puterea celor îngâmfati; ⁴ căci împărăția lui Dumnezeu nu se cuprinde în vorbe, ci în putere. ⁵ Ce voiți? Să vin la voi cu toag, sau cu dragoste și cu duhul blândetei?

CAP. 5.

¹ Din toate părțile se aude, că s'ar fi încuibat la voi desfrânarea, și încă o astfel de desfrânare, cum nici la păgâni nu s'a pomenit, ca cineva să aibă pe femeia tatălui său. ² Și voi v'ați mândrit, înloc să fi plâns mai bine și să fi scos din mijlocul vostru pe celce a făcut o faptă ca aceasta. ³ Eu, însă, lipsind cu trupul dintre voi, dar cu duhul fiind defăță, lată ca și cum aș fi fost de față am judecat pe celce a făcut aceasta; ⁴ așa că adunându-vă împreună cu duhul meu în numele Domnului nostru Iisus Hristos și cu puterea Domnului nostru Iisus Hristos, ⁵ să dați pe celce a făcut astfel de faptă satanei, spre pierzarea trupului lui, ca duhul lui să fie mântuit în ziua Domnului nostru Iisus Hristos. ⁶ Nu vă lăudați bine. Nu știți oare că puțin aluat dospește toată frământătura? ⁷ Curățiți-vă dară de aluatul cel vechiu, ca să fiți frământătură nouă, ca și cum ați fi fără dospitură, căci Paștele nostru, Hristos, s'a jungheat pentru

noi. ⁸ De aceea să prăznuim nu cu aluatul cel vechiu, nici cu aluatul năravului și al vicleșugului, ci cu azmele curăției și ale adevărului.

⁹ În cartea mea v'am scris să nu aveți nicio legătură cu desfrânații; ¹⁰ însă nu cu toți desfrânații lumii acestea, sau cu lacomii, sau cu răpitorii, sau cu slujitorii de idoli, căci atunci ar trebui să ești din lumea aceasta; ¹¹ ci eu v'am scris să nu aveți legătură cu acela, care numindu-se frate, rămâne desfrânat, sau lacom, sau slujitor de idoli, sau grăitor de rău, sau bețiv, sau răpitor; cu unul ca acesta nici să nu mâncați împreună. ¹² Căci ce am eu să judec și pe cei de afară? Oare nu pe cei dinlăuntru îi judecați voi? ¹³ Iar pe cei de afară îl va judeca Dumnezeu. Lepădați dară dintre voi pe cel rău!

CAP. 6.

¹ Îndrăznește oare cineva dintre voi, când are vreo pricină cu altul, să se judece la necredincioși, iar nu la sfinți? ² Nu știți oare, că sfinții au să judece lumea? Dacă însă lumea are să fie judecată de voi, apoi oare sunteți nevrednici să judecați niște lucruri de puțină însemnătate? ³ Nu știți oare, că avem să judecăm pe îngeri? Cu cât mai vărtos dară putem să judecăm lucrurile lumești? ⁴ Voi însă, când aveți procese lumești, puneți judecători pe celce nu însemnă nimic în biserică. ⁵ Spre rușinea voastră vă zic aceasta. Nu e oare între voi nici unul priceput, ca să poată da sfat între frații săi? ⁶ Ci să se judece frate cu frate, și încă înaintea necredincioșilor! ⁷ Destul de înjo-

sitor pentru voi e *faptul*, că aveți judecăți între voi. De ce n'ați rămâneă mai bine oblițuiți? De ce n'ați suferi mai bine pagubă? ⁸ Dar voi *înșivă* oblițuiți și răpiți și încă dela frați. ⁹ Nu știți oare că cei nedrepti nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu? Nu vă amăgiți: nici desfrânații, nici slujitorii de idoli, nici răsdesfrânații, nici malahienii, nici sodomenii, ¹⁰ nici furii, nici lacomii, nici bețivii, nici bărfitorii, nici răpitorii, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu. ¹¹ Au fost și astfel nuli din voi, dar s'au spălat, dar s'au sfințit, dar s'au îndreptat în numele Domnului nostru Iisus Hristos și prin Duhul Dumnezeului nostru.

¹² Toate imi sunt slobode, dar nu toate imi sunt pe folos; toate imi sunt slobode, dar eu nu voesc să fiu biruit de ceva. ¹³ Bucatele sunt pentru pântece și pântecele pentru bucate; dar Dumnezeu va desființa și pe acela și pe acelea. Trupul însă nu e pentru desfrânare, ci pentru Domnul și Domnul e pentru trup; ¹⁴ Iar Dumnezeu și pe Domnul a înviat, și pe noi ne va scula cu puterea Sa. ¹⁵ Nu știți oare, că trupurile voastre sunt membrele lui Hristos? Luă-vol dară membrele lui Hristos, ca să le fac membre ale unei desfrânate? Să nu fie *una ca asta*. ¹⁶ Sau nu știți, că celce se împreunează cu o desfrânată un trup *cu ea* se face? Căci s'a zis: „Și vor fi amândoi un trup” (Fac II, 24). ¹⁷ Iar celce se unește cu Domnul este un duh cu El. ¹⁸ Fugiți de desfrânare! Tot păcatul, ce-l face omul, e afară de trup; Iar desfrânatul greșeste împotriva trupului său. ¹⁹ Sau nu știți voi oare, că trupul vostru este lăcaș al Duhului Sfânt, Care locuiește în voi și pe Care-L aveți dela Dumnezeu, și *că voi*

nu sunteți al voștrii? ²⁰ Căci sunteți cumpărați cu preț mare. De aceea preamăriți pe Dumnezeu și în trupurile voastre și în sufletele voastre, care sunt ale lui Dumnezeu!

CAP. 7.

¹ Iar la celece mi-ați scris *vă răspund*, că e bine ca omul să nu se atingă de femeie. ² Dar pentru a *înlătura* desfrânarea, fiecare bărbat să-și albe femeia sa și femeia să-și albe bărbatul său. ³ Bărbatul să arate femeii bunăvoința datorită; asemenea și femeia bărbatului. ⁴ Femeia nu e stăpână ea pe trupul său, ci bărbatul; deasemenea nici bărbatul nu-l stăpân pe trupul său, ci femeia. ⁵ Nu vă lipsiți unul pe altul, decât doar prin bună învoială, pentru o vreme, ca să vă dedați la post și rugăciune, și apoi fiți iară împreună, ca să nu vă ispitească satană prin neînfrânarea voastră. ⁶ Aceasta însă o zic ca un sfat, iar nu ca o poruncă. ⁷ Căci doresc ca toți oamenii să fie cum sunt și eu; dar fiecare își are darul său dela Dumnezeu, unul într'un fel, altul într'alt fel.

⁸ Iar celor necăsătoriți și văduvlor le zic: bine e să rămână ca mine. ⁹ Dar dacă *nu se pot* înfrâna să se căsătorească; căci e mai bine să se căsătorească, decât să se aprindă. ¹⁰ Celor căsătoriti însă, nu eu, ci Domnul le poruncește: femeia să nu se despărță de bărbat. ¹¹ Iar dacă se desparte, să rămână necăsătorită, sau să se împace cu bărbatul său. Și nici bărbatul să nu-și lese femeia sa.

¹² Iar celorlalți le zic eu și nu Domnul: dacă vreun frate are femei, care nu crede, și aceea să învo-

este să rămână cu el, să nu o lase; ¹⁸ și femeia, care are bărbat, care nu crede, și acela se învoiește să trăiască cu ea, să nu-l lase. ¹⁹ Căci bărbatul, care nu crede, se sfințește prin femeia credincioasă; și femeia care nu crede se sfințește prin bărbatul credincios. Altmintrelea copiii voștri ar fi necurați, dar acum ei sunt sfinți. ²⁰ Dacă însă celce nu crede vrea să se despartă, despartă-se; fratele sau sora în asemenea împrejurare nu sunt legați, căci la pace ne-a chemat Domnul. ²¹ Căci deunde știi tu, femeie, că nu-ți vei mântui bărbatul? Și tu, bărbate, deunde știi, că nu-ți vei mântui femeia?

²² Dar fiecare să urmeze *starea* ce i-a rânduit Dumnezeu, și în care l-a chemat Domnul. Așa dau poruncă în toate bisericile. ²³ De e chemat cineva fiind tăiet împrejur, să nu se dosască; de e chemat cineva netăiet împrejur, să nu se taie împrejur. ²⁴ Tăierea împrejur nu-i nimica; și netăierea împrejur nu-i nimica, ci totul e păzirea poruncilor lui Dumnezeu. ²⁵ Fiecare să rămână în starea, în care *era când a* fost chemat. ²⁶ De ai fost chemat fiind rob, nu te turbură; dar de poți să ajungi slobod, folosește-te de mai bine. ²⁷ Căci robul, chemat de Domnul, este slobodul Domnului; *deasemenea* și slobodul chemat de Domnul este robul lui Hristos. ²⁸ Cu preț mare sunteți cumpărați; nu vă faceți robi al oamenilor. ²⁹ Fraților, în ce *stare* erați când ați fost chemați, în aceea să rămână fiecare înaintea Domnului.

³⁰ Despre feciorie însă nu am poruncă dela Domnul, ci dau numai sfat, ca un miluit al Domnului, ca să-l fiu credincios. ³¹ După nevoile de astăzi socot că e mai bine, ca omul să rămână cum este.

³² De ești legat cu femeie, nu căută despărțenie; de te-ai doslegat de femeie, nu căută femeie. ³³ Dar de te vei și căsători, nu greșești; și fata de să mărită, nu greșește. Dar unele ca acestea vor avea suferințe trupești; și mie mi-i milă de voi. ³⁴ Iar aceasta o spun, fraților, pentru că s'a apropiat vremea, și deci să fie celce au femei ca și cum n'ar avea; ³⁵ și ce'ce plâng ca și cum n'ar plânge; și celce se bucură ca și cum nu s'ar bucura; și celce cumpără ca și cum n'ar cumpără; ³⁶ și celce se folosesc de lumea aceasta ca și cum nu s'ar folosi: căci chipul lumii acestea trece. ³⁷ Voesc însă, ca voi să fiți fără de grijă. Cel neînsurat îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului; ³⁸ iar cel însurat îngrijește de cele lumești, cum să placă femeii. ³⁹ Femeia măritată se deosebește de fată: cea nemăritată îngrijește de ale Domnului, cum să placă Domnului, ca să fie sfântă și cu trupul și cu sufletul; iar cea măritată îngrijește de ale lumii, cum să placă bărbatului. ⁴⁰ Acestea însă le zic pentru folosul vostru, nu ca să pun asupra voastră cătușe, ci pentru ca voi să slujiți Domnului necontenit cu bună cuviință și fără sminteală. ⁴¹ De socoate însă cineva nepotrivit, ca fata lui, fiind în vârstă potrivită, să rămână așa, acela să facă cum voește și nu va greși dacă una ca aceasta se va mărită. ⁴² Iară cine are inimă neclintită și nefiind strămătorat de vre-o nevoie, ci aflându-se stăpân pe voința sa, hotărăște să păstreze pe fata sa fecioară, *acela* bine face. ⁴³ De aceea celce-și mărită fata, bine face, iar celce nu o mărită, face și mai bine.

⁴⁴ Femeia e legată prin lege cât trăește bărbatul ei; dacă însă moare bărbatul ei, e slobodă să

se mărite cu cine vrea, decât numai după *legea* Domnului. ⁴⁴ Dar după socotința mea, e fericită de va rămâne așa, *nemăritată*, și socot că și eu am duhul Domnului.

CAP. 8.

¹ Despre *bucatele* jertfite idolilor știm că toți avem cunoștință; dar cunoștința îngâmfă, iar dragostea zidește. ² De socote cineva că știe ceva, acela nu știe încă nimic cum trebuie să știe. ³ Iar de iubește cineva pe Dumnezeu, aceluia i s'a dat știință dela El. ⁴ Deci despre mănucarea celor jertfite idolilor știm, că idolul în lume nu-l nimica, și că nu este vreun Dumnezeu altul, decât numai unul singur. ⁵ Căci deși sunt niște așa numiți dumnezei, fie în cer, fie pe pământ; ⁶ noi însă nu avem decât un singur Dumnezeu, Tatăl, dela Care sunt toate și pentru Care *suntem* și noi; și un singur Domn: Iisus Hristos, prin Care sunt toate și prin Care *suntem* și noi. ⁷ Dar n'au toți *această* cunoștință. Ci unii și până astăzi, după părerea ce o au despre idoli, mănăncă cele jertfite idolilor ca jertfe idolești și conștiința lor fiind slabă, se spurcă. ⁸ Dar o mănucare oarecare nu ne apropie de Dumnezeu; căci de mănăncăm *din ea*, nimic nu câștigăm, și de nu mănăncăm, nimic nu pierdem. ⁹ Feriți-vă însă ca slobozenia aceasta a voastră să nu fie sminteală pentru cel slab. ¹⁰ Căci de te va vedea cineva pe tine, care ai cunoștință, șezând la masă în capște, oare conștiința lui fiind slabă, nu-l va îndemna oare și pe el să mănănce jertfe idolești? ¹¹ Și din pricina cunoștinței tale vaperi fratele cel slab, pentru

care a mutit Hristos. ¹² Și astfel greșind împotriva fraților și otrăvind cugetul lor cel slab, greșiți împotriva lui Hristos. ¹³ Și de aceea, dacă mănucarea smintește pe fratele meu, nu voi mănca carne în veac, ca să nu smintesc pe fratele meu.

CAP. 9.

¹ Au doară nu sunt apostol? Au doară nu sunt slobod? Au doară eu n'am văzut pe Iisus Hristos, Domnul nostru? Au doară voi nu sunteți lucrul meu în Domnul? ² Dacă altora nu le sunt Apostol, vouă însă vă sunt, căci pecetea apostolilor mele voi sunteți în Domnul. ³ Apărarea mea împotriva celorce mă osândesc e aceasta:

⁴ N'avem noi oare volnicia să mănăncăm și să bem? ⁵ Oare n'avem volnicia să luăm de tovarășă pe o femeie, ca și ceilalți apostoli, ca frații Domnului și ca Chifă? ⁶ Sau numai eu și Varnava n'aveam volnicie să nu lucrăm? ⁷ Cine slujește vreodată în oaste cu leașa sa? Cine sădește vie și nu mănăncă din roada ei? Sau cine paște turmă și din laptele turmei nu mănăncă? ⁸ Și oare numai după *judecata* omenească spun eu aceasta? Oare nu spune și legea același lucru? ⁹ Căci în legea lui Moaisă este scris: „Să nu legi gura bouului ce trieră” (Deut. XXV, 4) Dar oare de boi se îngrijește alcea Dumnezeu, sau în adevăr, e vorba de noi? ¹⁰ Da, pentru noi s'a scris *aceasta*. Căci cine ară, trebuie să are cu nădejdea că *va avea roada*; și cine trieră, trebuie să triere cu nădejdea că *va avea parte de cele nădăjduite*. ¹¹ Dacă noi v'am sămănat cele duhovnicești, oare mare lucru e, de vom săcera pen-

tru noi din cele trupesti ale voastre? ¹¹ Dacă alții au la voi acest drept, apoi cu cât mai vărtos noi? Dar noi nu ne-am folosit de acest drept, ci răbdăm toate, ca să nu aducem vre-o stânjinire Evangheliei lui Hristos.

¹² Nu știți oare, că cei ce săvârșesc slujbele sfinte se hrănesc din *ce se aduce* la biserică, și cei ce slujesc altarului, iau parte din cele ce se aduc la altar. ¹³ Așa a poruncit și Domnul celorce propovăduiesc Evanghelia să trăiască din Evanghelie. ¹⁴ Eu însă nu m'am folosit cu nimic din acestea; dar nu vă scriu aceasta ca să se facă asemenea și pentru mine; căci pentru mine e mai bine să mor, decât să-mi răpească cineva această *pricină de laudă*. ¹⁵ Căci dacă vestesc Evanghelia, n'am cu ce să mă laud, căci aceasta-i *datoria* mea de nevoie, și-i val de mine, de nu o voi vesti. ¹⁶ Căci de fac aceasta de bună voie, voi avea răsplată; iar de-o fac fără voie, nu-mi îndeplinesc decât datoria. ¹⁷ Pentru ce dară voi avea răsplată? *pentru aceea*, că propovăduind Evanghelia, propovăduiesc pe Hristos fără nici-o plată, nefolosindu-mă de dreptul meu de *propoveditor* al Evangheliei.

¹⁸ Căci slobod fiind față de toți, tuturor m'am făcut rob, ca să dobândesc cât mai mulți: ¹⁹ pentru iudei m'am făcut ca un iudeu, ca să dobândesc pe iudei; pentru cei de sub lege am fost ca unul de sub lege, ca să dobândesc pe cei de sub lege; ²⁰ pentru cei fără lege am fost ca unu fără lege (ne fiind fără legea lui Dumnezeu, ci supus legii lui Hristos), ca să dobândesc pe cei fără lege. ²¹ Pentru cei neputincioși m'am făcut ca un neputincios, ca să dobândesc pe cei neputincioși. Pentru

toți toate m'am făcut, ca din toți măcar pe unul să-l mântuiesc. ²² Aceasta însă o fac pentru Evanghelie, ca să am parte la ea.

²³ Nu știți oare că la jocurile de întrecere toți aleargă, dar răsplata o ia unul? Alergați dară așa, ca să câștigați răsplata. ²⁴ Dar tot cei ce se luptă, se înfrânează de la toate: acela ca să ia o cunună stricăcioasă, iar noi *ca să luăm una nestricăcioasă*. ²⁵ De aceea, eu nu alerg așa, ca la întâmplare, și nu mă războiesc așa, cașicum ași lovi în vânt: ²⁶ ci smeresc și-mi robesc trupul, ca nu cumva propovăduind altora, eu însumi să mă fac nevrednic.

CAP. 10.

¹ Fraților, nu voesc să uu știți voi, că părinții noștri toți au fost sub nor și toți prin marea au trecut; ² toți prin Moisa s'au botezat în nor și în marea; ³ toți au mâncat aceeași mâncaret duhovnicească, ⁴ și toți aceeași băătură duhovnicească, au băut, căci au băut *apă* dintr'o piatră duhovnicească, care avea să vie, și peatra *aceea* era Hristos. ⁵ Dară cătră cel mai mulți din ei n'a fost bunăvoința lui Dumnezeu, căci au căzut în pustie.

⁶ Acestea însă au fost pilde pentru noi, ca să nu fim și noi poftitori de rele, cum au poftit acela. ⁷ Să nu fiți deci, slujitori de idoli, ca unul din ei, despre care s'a scris: „Poporul a șzut să mănânce și să bea, și s'a sculat să joace” (Eșire. XXXII, 6). ⁸ Să nu facem desfrânare, cum s'au desfrânat unul din ei, și într'o singură zi au perit dintre ei douăzeci și trei de mii (Numer. XXV, 1, 9). ⁹ Să nu ispitim pe Hristos, cum au ispitit unul din ei și au

perit prin șerpi (Numer. XXI, 6). ¹⁰ Nici să nu câr-
tăm, cum au cârtit unii din ei și au perit prin *mâna*
Pierzătorului (Numer. XIV, 87). ¹¹ Toate acestea
s'au petrecut cu aceia, *ca se ne fie pilde*, și s'au
scris pentru învățătura noastră, a celor ce am ajuns
până la sfârșitul veacurilor. ¹² De aceea, cui i se
pare că stă *pe picioarele sale*, acela să la sama
să nu cadă.

¹³ Pe voi nu v'a ajuns decât o ispită omenească;
dar bun este Dumnezeu, Care nu va îngădui să fiți
ispitiți peste putere, ci odată cu *îngăduirea* ispitei,
va trimite și ușurare, încât să o puteți birui. ¹⁴ Deci,
frații mei iubiti, fugiți de slujirea idoloilor!

¹⁵ Ca unor înțelepți vorbesc: judecați și voi
asupra celorce vă grăesc: ¹⁶ Paharul binecuvântă-
rii, pe care-l binecuvântăm, nu este oare împărță-
șirea cu sângele lui Hristos? Pâinea ce o frângem,
nu este oare împărțășirea cu trupul lui Hristos?
¹⁷ O pâine, și noi mulți un singur trup suntem, căci
toți ne împărțăm dintr-o singură pâine. ¹⁸ Priviți
la izraillii cei după trup: cei ce mănâncă din jerife,
nu sunt ei oare părtași la jertfă? ¹⁹ Dar ce zic
eu? *aceea oare*, că idolul e ceva? Sau că cele
jertfite idoloilor ar însemna ceva? ²⁰ Nu, ci că cele
ce jertfesc păgânii, dracilor le jertfesc, iar nu lui
Dumnezeu, și nu voesc ca voi să aveți împărță-
șire cu dracii. ²¹ Nu puteți bea și paharul Domnu-
lui și paharul dracilor; nu puteți fi părtași și la
masa Domnului și la masa dracilor. ²² Vrem noi
oare să întărim pe Domnul, sau nu cumva suntem
mai tari de cât El?

²³ Toate-mi sunt slobode, dar nu *mi-s* toate de
folos; toate-mi sunt slobode, dar nu toate întă-

resc sufletește. ²⁴ Nimenea să nu caute *numai* de
ale sale, ci fiecare să caute și de ale altuia. ²⁵ Mân-
cați tot ce se vinde în măcelărie, nimic cercetând
pentru conștiință; ²⁶ căci al Domnului e pământul
și cele de pe dânsul. ²⁷ De vă va chema la masă
cineva din cei necredincioși și de veți voi se vă
duceți, mâncați din tot ce vi se pune înainte, necer-
cetând nimica pentru știință. ²⁸ Dar dacă cineva vă
va zice: „Aceasta-i jertfă idolească“, atunci să nu
mâncați, pentru *ca să nu smlniți pe celce* v'a spus
și pentru *pacea* conștiinței; că al Domnului este
pământul și cele de pe dânsul. ²⁹ *Aicea* însă vorbesc
nu de conștiința voastră, ci de a altuia; căci pen-
truce slobozenja mea să fie judecată de conștiința
altuia? ³⁰ Dacă mănânc și mulțănesc, atunci dece
să flu înfruntat pentru *mâncarea*, pentru care mul-
țănesc.

³¹ Deci, ori de mâncați, ori de beți, ori altă ceva
de faceți, toate să le faceți spre slava lui Dumne-
zeu. ³² Să nu fiți *pricină de smlteală* nici pentru
Iudei, nici pentru elini, nici pentru biserica lui Dum-
nezeu, ³³ precum și eu *mă silesc să plac* tuturor
în toate, căutând nu folosul meu, ci al celor mulți,
ca să se mântuească.

CAP. 11.

¹ Urmați-mi mie, precum urmez și eu lui Hris-
tos. ² Dar vă laud, fraților, că de toate ale mele
învățături vă aduceți aminte și țineți predaniile pre-
cum vi le-am dat eu. ³ Voesc însă să știți, că Hris-
tos este capul orăruui bărbat; și bărbatul este cap
femei, iar cap lui Hristos este Dumnezeu. ⁴ Tot
bărbatul, care se roagă sau proorocește cu capul

acoperit, își rușinează capul său; ⁵ și toată femeea, care se roagă sau proorocește cu capul descoperit, își necinstește capul său, căci e tot una, ca și cum ar fi rasă; ⁶ pentru că dacă femeea nu se acopere, *atunci* să se tundă; iar dacă femeel îi e rușine să fie tunsă sau rasă, atunci să se acopere; ⁷ căci bărbatul nu e dator să-și acopere capul *când se roagă*, pentru că el e chipul și slava lui Dumnezeu; femeea însă este slava bărbatului. ⁸ Căci nu bărbatul este *luat* din femeie, ci femeea este *luată* din bărbat; ⁹ și nu bărbatul este făcut pentru femeie, ci femeea pentru bărbat. ¹⁰ De aceea femeea e datoare să aibă pe capul său *semn că are o stăpânire* peste ea, pentru *îngerii cari sunt de față*. ¹¹ Totuși în Domnul, nici bărbatul *nu se poate naște* fără femeie, nici femeea fără bărbat. ¹² Căci precum femeea este din bărbat, tot așa și bărbatul este prin femeie. Toate însă sunt dela Dumnezeu. ¹³ Judecați singuri: e cuvințios oare ca femeia să se roage lui Dumnezeu cu *capul neacoperit*? ¹⁴ Oare nu și înseși firea vă învață, că dacă bărbatul *lasă să-i crească părul*, aceasta e o rușine pentru el, ¹⁵ iar dacă femeea *lasă să-i crească părul*, pentru ea *aceasta* e o cinste, căci părul îi este dat în loc de acoperământ. ¹⁶ Iar dacă cineva ar socoti să discute *aceasta*, apoi noi nu avem astfel de obicei, *precum nu-l are* nici biserica lui Dumnezeu.

¹⁷ Dar dându-vă *poveștile* acestea, nu *vă laud*, că vă adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău. ¹⁸ Căci, întâiu, aud, că *atunci* când vă adunați în biserică, se petrec între voi desbinări, ceea ce întru câțva o și cred; ¹⁹ pentru că trebuie să fie între voi și dezbinări, ca cei isusiți între voi să iasă la iveală,

²⁰ După aceea, dacă voi vă adunați la un loc, *aceasta* nu înseamnă că mâncați cina Domnului; ²¹ pentru că fiecare să grăbește să mănânce mai întâu mâncarea sa, *asa încât* unul rămâne flămând, iar altul se îmbată. ²² Au doară nu aveți case ca să mâncați și să beți? Sau nesocotiți biserica lui Dumnezeu și înjosiți pe cei lipsiți? Ce să vă spun? Lăuda-vă-vol oare? Pentru aceasta nu vă laud. ²³ Căci eu dela Domnul am primit ceea ce v'am dat și vouă, *și anume*, că Domnul Iisus în noaptea în care a fost vândut, a luat pâine, ²⁴ și mulțămind, a frânt și a zis: „Luați, mâncați, acesta este Trupul meu, care se frânge pentru voi; aceasta să faceți în amintirea Mea”. ²⁵ *Luând* deasemenea și paharul după cină, a zis: „Acest pahar este Așezământul cel Nou întru sângele Meu, aceasta să faceți decâte ori veți bea în amintirea Mea”. ²⁶ Pentru că ordecâteori mâncați pâinea aceasta și beți acest pahar, vestiți moartea Domnului până va veni. ²⁷ De aceea celce va mănca pâinea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul și Sângele Domnului. ²⁸ Să se ispitească dară omul pe sine, și așa să mănânce din pâinea *aceasta* și să bea din *acest* pahar. ²⁹ Căci celce mănâncă și bea *din ele* cu nevrednicie, acela mănâncă și bea stieși osândă, nesocotind Trupul Domnului. ³⁰ De aceea mulți din voi sunt bolnavi și betegi, și nu puțin mor. ³¹ Căci dacă ne-am judecă pe noi înșine, atunci n'am fi judecați; ³² Fiind însă judecați, ne pedepsim de Domnul, ca să nu fim osândiți cu lumea. ³³ De aceea, frații mei, când vă adunați să mâncați, așteptați-vă unul pe altul. ³⁴ Și dacă cineva e flămând, să mănânce acasă, *ca astfel* să nu vă

adunați spre osândă. Celelalte le voi regulă când voi veni.

CAP. 12.

¹ Nu voesc însă, fraților, să nu cunoașteți *darurile* cele duhovnicești. ² Știți că atunci, când erați păgâni, vă duceați la idolii cei fără de glas ca și cum ați fi fost târați de ceva. ³ De aceea vă arăt, că nimenea din ceie grăesc *insuflați* dela Duhul lui Dumnezeu nu zice: „Iisus să fie anatema”, și nimenea nu poate să numească pe Iisus Domn, decât numai *insuflat fiind* dela Duhul Sfânt.

⁴ Darurile sunt felurite, dar Duhul este unul; ⁵ slujbele sunt felurite, dar Domnul unul; ⁶ Lucrările încă sunt felurite, dar unul este Dumnezeu, Care lucrează toate în toți; ⁷ și fiecare din ele să dea arătarea Duhului spre folos obștească. ⁸ Căci unuia *i se dă* dela Duhul sfânt cuvântul înțelepciunii, iar altuia dela acelaș Duh *i se dă* cuvântul științei; ⁹ unuia prin acelaș Duh *i se dă* credință, iar altuia *i se dau* darurile tămăduirilor prin acelaș Duh. ¹⁰ Unuia *i se dă* facerea de minuni, iar altuia proorocia; unuia *i se dă* darul a deosebi duhurile, altuia *darul vorbirii* a felurite limbi, iar altuia *darul* tălmăcirii limbilor. ¹¹ Toate acestea însă le săvârșește unul și același duh, Care împarte fiecareia indeosebi cum voește El.

¹² Căci după cum trupul este unul, dar are multe membre; și după cum toate membrele unui trup, deși sunt multe, alcătuiesc un singur trup, așa și Hristos. ¹³ Căci noi toți, iudei sau elini, robi sau slobozi, ne-am botezat printr'un Duh, spre a

fi un trup, și toți suntem adăpați printr'un Duh. ¹⁴ Trupul nu este alcătuit dintr'un singur membru, ci din multe. ¹⁵ Dacă piciorul ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt mână”; pentru aceasta oare n'ar fi el din trup? ¹⁶ Și dacă urechea ar zice: „Nu sunt din trup, pentru că nu sunt ochi”; pentru aceasta oare n'ar fi ea din trup? ¹⁷ Dacă tot trupul ar fi ochi, atunci unde ar fi auzul? Și dacă ar fi tot numai auz, atunci unde or fi mirosirea? ¹⁸ Dumnezeu însă a așezat membrele în trup, și pe fiecare din ele, cum a vrut. ¹⁹ Dar dacă toate ar fi un membru, atunci unde ar fi trupul? ²⁰ Dar așa membrele sunt multe, iar trupul unul. ²¹ Nu poate ochiul să zică mâinei: „N'am trebuință de tine”; de asemenea nici capul nu poate zice picioarelor: „N'am trebuință de voi.” ²² Dimpotrivă, membrele trupului, care se par mai slabe, sunt mai trebuincioase, ²³ și celece ni se par a fi mai necinstite în trup, aceloră le dăm mai multă cinste; ²⁴ părțile cele mai urâte ale trupurilor noastre se îmbracă mai frumos, iar cele frumoase n'au nevoie de îmbrăcăminte aceasta. ²⁵ Dumnezeu a întocmit trupul așa, încât membrilor celor mai necinstite să li se dea mai multă cinste, ca să nu fie desbinare în trup, ci toate membrele să se îngrijască deopotrivă unele de altele. ²⁶ De aceea de suferă un membru, împreună cu el toate membrele suferă; iar dacă un membru este prăvit, se bucură împreună cu el toate membrele.

²⁷ Voi însă toți la un loc sunteți trupul lui Hristos, iar fiecare în parte sunteți membre ale aceluia trup. ²⁸ Și Dumnezeu a pus în Biserică, pe unii întâi apostoli, aldoilea prooroci, al treilea învăță-

tori; după aceea, *atunci li s'a dat puteri de a face minuni*, apoi darurile de-a tămădui, de-a ajuta, de-a ocărui și de-a grăi felurite limbi. ²⁰ Oare toți sunt apostoli? Oare toți sunt prooroci? Oare toți sunt învățători? Oare toți sunt făcători de minuni? ²¹ Oare toți au darurile tămăduirilor? Oare toți vorbesc *felurite limbi*? Oare toți sunt tălmăcitori? Răvniți însă darurile cele mai bune; dar eu am să vă arăt *pentru viață* o cale încă și mai aleasă, iată-o;

CAP. 13.

¹ De aș grăi în limbi omenești și îngerești, iar dragoste n'aș avea, aș fi aramă sunătoare și chlmval răsunător. ² Și de aș avea *darul* proorociei, și de aș ști toate tainele, și de aș avea toată știința și credința, cât să mut și munții, iar dragoste n'aș avea, aș fi o nimica. ³ Și de aș împărți toată averea mea, și de aș da trupul meu să-l ardă, iar dragoste n'aș avea, nimic nu mi-ar folosi. ⁴ Dragostea rabdă mult și se milostivește; dragostea nu pizmuște; dragostea nu se trufește, nu se mândrește, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale *foloase*, nu se mânia, nu se gândește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; ⁷ ea toate le acopere, toate le crede, toate le nădăjduște, toate le rabdă. ⁸ Dragostea niciodată nu va conțeni, chiar de vor înceta proorociile, și vor muți limbile, și știința va peri. ⁹ Căci noi *numai* în parte cunoaștem, și în parte proorocim; ¹⁰ când însă va veni ceea ce-i desăvârșit, atunci ceea ce-i în parte va conțeni. ¹¹ Când eram copii, copilărește

grăiam, copilărește cugetam, copilărește judecam; iar după ce m'am făcut bărbat, am lăsat copilăriile. ¹² Acum vedem nedeslușit, ca printr-o oglindă *intu-necoasă*, iar atunci ca față în față; acum cunosc *numai* în parte, iar atunci voi cunoaște cum sunt cunoscut *eu însumi*. ¹³ Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar dintre ele dragostea este mai mare.

CAP. 14.

¹ Urmăși dragostea; răvniți însă și *darurile* cele duhovnicești, dar mai ales ca să proorociți. ² Căci celce vorbește în o limbă, *acela* nu grăește oamenilor, ci lui Dumnezeu, pentru că nimeni nu-l înțelege, ci spune cu duhul lucruri tainice, iar celce proorocește, acela vorbește oamenilor spre a-i întări, a-i îndemna și a-i mângăea. ⁴ Celce vorbește în o limbă, acela se întărește *sufletește* pe sine; iar celce proorocește, acela întărește biserica.

⁵ Dorosc ca toți să vorbiți în limbi; dar mai vârtos *dorosc* să proorociți, pentru că celce proorocește e mai mare decât celce vorbește în limbi, *afară* numai dacă *acela* tălmăcește, ca biserica să capete întărire. ⁶ Și acum, fraților, de aș veni la voi și aș vorbi în limbi, ce v'aș folosi, dacă nu v'aș spune sau o descoperire, sau o cunoștință, sau o proorocie, sau o învățătură? ⁷ Și *unelte* neînsoflete, care dau sunete, cum e fluierul sau lăuta, dacă n'ar da tonuri deslușite, cum s'ar cunoaște ce se cântă din fluier sau din lăută? ⁸ Și dacă trâmbița ar da niște sunete nedeslușite, cine s'ar pregăti de luptă? ⁹ Așa și voi dacă ați roști cu limba cuvinte

neînțelese, cum s'ar înțelege ce spuneți? Ați grăi deci în vânt. ¹⁰ Cuvintele, de pildă, cât de multe-s și nici unul nu-l fără înțeles. ¹¹ Dar dacă eu nu pricep înțelesul cuvintelor, atunci sunt un străin pentru celce vorbește și celce vorbește e un străin pentru mine. ¹² Așa și voi, când râvniți *darurile* cele duhovnicești, siliviți să vă îmbogățiți cu ele spre întărirea bisericii. ¹³ Și de aceea celce vorbește în limbă, să se roage să *aiibă* și darul tălmăcirii. ¹⁴ Căci când eu mă rog în limbă, deși duhul meu să roagă, mintea însă rămâne fără roadă. ¹⁵ Ce-i dară *de făcut*? Să mă rog cu duhul, să mă rog și cu mintea; să cânt cu duhul, să cânt și cu mintea. ¹⁶ Căci de vei binecuvânta cu duhul, atunci cel ce stă în rândul celor neștiutori cum va zice: „amîn” după mulțămînta ta? Căci el nu știe ce zici. ¹⁷ Tu mulțumești bine, dar altul nu se folosește sufletește. ¹⁸ Mulțămîntă Dumnezeuului meu, eu mai mult decât toți voi vorbesc în limbi; ¹⁹ dar în biserică voesc: să spun mai bine cu mintea mea cinci vorbe, ca să se folosască și alții, decât să rostesc un potop de vorbe în limbă *necunoscută*.

²⁰ Fraților, nu fiți copii cu mintea: cu răutatea fiți copii, iar cu mintea fiți vrăstnici. ²¹ În lege este scris: „În alte limbi și cu alte buze voi grăi popoului acestuia, și nici așa nu Mă va ascultă, zice Domnul” (Isaia, XXVIII, 11-12). ²² Așa dar limbele sunt semn nu pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși; iar proorocia nu e semn pentru cei necredincioși, ci pentru cei credincioși. ²³ Deci de s'ar adună la un loc toată biserica și ar grăi toți în limbi, și de ar intra *la voi* niște neînvățați sau niște necredincioși, n'ar zice ei oare că sunteți nebuni. ²⁴ Dar

de ar prooroci toți, și ar intra *la voi* un necredincios, sau un neînvățat, de toți s'ar muștră și de toți s'ar judecă; ²⁵ și așa tainele inimii lui s'ar descoperi; și așa el căzind cu fața la pământ, s'ar închina lui Dumnezeu și ar zice: Cu adevărat Dumnezeu este cu voi.

²⁶ Deci, fraților, ce-i *de făcut*?— Când vă adunați la un loc și fiecare din voi are vr'o cântare, sau vr'o învățătură, sau *darul unei* limbi, sau vr'o descoperire, sau *darul* tălmăcirii, — toate acestea să fie spre întărire. ²⁷ De grăiți cariva în limbi, apoi să grăiți câte doi sau mult trei, și perând, iar unul să tălmăcească. ²⁸ Iar de nu se va găsi tălmăcitor, atunci să tacă în biserică, și să grăiască numai sieși și lui Dumnezeu. ²⁹ Și proorocii să vorbească câte doi sau trei, iar ceilalți să judece; ³⁰ dacă însă altuia din ceice șed l se va descoperi *ceva*, atunci cel dintâi să tacă; ³¹ căci toți puteți prooroci unul după altul, ca toți să ia învățătură și mângâiere. ³² Duhurile proorocești sunt supuse proorociilor, ³³ pentru că Dumnezeu nu este *Dumnezeul* neorânduielei, ci al păcii. Așa e în toate adunările sfinților.

³⁴ Femeile voastre să tacă în adunări, căci lor nu li e îngăduit să vorbească, ci se fle supuse, după cum zice și legea (Fac. III, 16). ³⁵ Dacă însă ele voesc să învețe ceva, să întrebe *despre aceea* acasă pe bărbații lor; căci e necuvincios ca o femeie să vorbească în adunare. ³⁶ Au doar dela voi a purces cuvântul lui Dumnezeu, sau numai pânăla voi a ajuns? ³⁷ Dacă cineva crede că-l prooroc sau însuflat *de Dumnezeu*, acela să priceapă, că ceeace vă

scriu este porunca Domnului, ¹³ iar cele ce nu pricepe, nu priceapă.

¹⁴ Aşa dară, fraţilor, să râvniţi să proorociţi, şi nu împedicaţi de a se grăi şi în limbi, dar toate să se facă cu bunăcuvinţă şi cu rândueală.

CAP. 15.

¹ Vă amintesc, fraţilor, de Evanghelia, pe care v'am propovedit-o şi pe care aţi primit-o, şi în care sunteţi întăriţi; ² şi prin care vă şi mântuiţi, dacă cele propoveduite le ţinţi cum vi le-am propovedit, şi dacă nu cumva aţi crezut în zadar. ³ Căci eu mai întâi v'am dat, ceea ce şi eu am primit *dela alţii*, adică cum că Hristos a murit pentru păcatele noastre, după Scripturi, ⁴ şi că El a fost îngropat şi că a înviat, după Scripturi; ⁵ şi că S'a arătat lui Kifă; apoi celor doisprezece; ⁶ după aceea S'a arătat deodată la mai bine de cincisute de fraţi, dintre cari cel mai mulţi trăesc până acum, iar unii au şi murit. ⁷ După aceea S'a arătat lui Iacov, precum şi tuturor apostolilor, ⁸ iar mai pe urmă decât toţi mi s'a arătat şi mie, ca unei lepădături; ⁹ căci eu sunt cel mai mic dintre apostoli şi nevrednic de a mă numi apostol, pentru că am prigonit biserica lui Dumnezeu. ¹⁰ Dar cu harul lui Dumnezeu sunt ceea ce sunt, şi harul Lui, care este în mine, n'a fost în zadar; ci m'am ostentat mai mult decât toţi, dară nu eu, ci harul lui Dumnezeu, care este în mine. ¹¹ Aşa dară ori eu, ori aceia, aşa propovedit, şi aşa aţi crezut.

¹² Dacă însă se propovăduieşte, că Hristos a înviat din morţi, atunci cum de zic unii din voi, că nu este o

înviere a morţilor? ¹³ Dacă însă morţii nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat; ¹⁴ iar dacă Hristos n'a înviat, atunci zadarnică e propovăduirea noastră, zadarnică şi credinţa voastră. ¹⁵ Ba ne-am înfăţişa încă şi ca martori mincinoşi ai lui Dumnezeu, pentru că am mărturisit, că Dumnezeu a înviat pe Hristos, pe Care El nu L'a înviat, dacă nu învie morţii. ¹⁶ Căci dacă morţii nu învie, atunci nici Hristos n'a înviat; ¹⁷ iar dacă Hristos n'a înviat, atunci credinţa voastră e zadarnică, şi tot în păcatele voastre vă aflaţi. ¹⁸ De aceea şi cele ce au murit în Hristos, au perit, ¹⁹ şi dacă noi numai pentru viaţa aceasta ne punem nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nefericiţi dintre toţi oamenii.

²⁰ Hristos însă a înviat din morţi; început al *învierii* morţilor s'a făcut. ²¹ Căci precum moartea a venit printr'un om, *asa* tot printr'un om *a venit* şi învierea morţilor. ²² Căci precum în Adam toţi mor, *asa* în Hristos vor învia toţi; ²³ fiecare însă la rândul său: începutul *l-a făcut* Hristos; după aceea vor învia alii lui Hristos, la venirea Lui. ²⁴ Iar apoi *va veni* sfârşitul, când El va da Împărăţia în primire lui Dumnezeu şi Tatăl, când se va desfilinţa orice domnie, şi orice stăpânire şi putere. ²⁵ Căci El *trebuie* să domnească până va pune pe toţi vrăşmaşi sub picioarele sale. ²⁶ Cel din urmă vrăşmaş, care se va desfilinţa, va fi moartea, ²⁷ pentru că Dumnezeu a supus toate sub picioarele Lui Hristos. Când însă se zice că l-a supus toate, se înţelege că afară de Celce l-a supus Lui toate. ²⁸ Iar când se vor supune Lui toate, atunci şi Fiul însuşi Se va supune Celulce l-a supus Lui toate, ca Dumnezeu să fie totul în toate. ²⁹ Altmintrelea, ce vor face

celce se botează pentru morți? Dacă morții nu învie nicidecum, atunci la ce să se mai boteze *cineva* pentru morți? ³⁰ Pentru ce și noi să ne supunem la primejdii pe fiecare ceas? ³¹ Eu pe fiecare zi mor; mărturie la aceasta îmi este lauda voastră, pe care o am în Hristos Iisus, Domnul nostru. ³² Omeneste vorbind, dacă nu învie morții, ce folos am că m'am luptat cu fiarele în Efes? Să mâncăm și să bem că mâne o să murim! ³³ Nu vă înșelați: tovărășiile rele strică bunele obiceiuri! ³⁴ Treziți-vă cum trebuie și nu păcătuți; căci se află printre voi unii, cari nu cunosc pe Dumnezeu; spre rușinea voastră o spun.

³⁵ Dar va zice cineva: „Cum au să învie morții? Și în ce trup au să vie?” ³⁶ Nesocotitule, ceea ce sămânți în, de nu va muri, nu va învia. ³⁷ Și când sămânți nu sămânți trupul care are să vie, ci un grăunte gol de ce se împlinește: de grâu sau de altă cevă. ³⁸ Dumnezeu însă îi dă trup, cum vrea, și fiecărei semințe îi dă trupul ei. ³⁹ Trupurile nu sunt toate la fel, ci altul este trupul oamenilor, altul este trupul dobitoacelor, altul al peștilor și altul al păsărilor. ⁴⁰ Sunt trupuri cerești și trupuri pământești; dar alta este slava celor cerești, și alta al celor pământești. ⁴¹ Alta este slava soarelui, alta slava lunii și alta slava stelelor. Chiar stea de stea se deosebește după slava sa.

⁴² Așa-i și cu învierea morților: Se sămână trup stricăcios, se va scula trup nestricăcios; ⁴³ se sămână trup lipsit de orice cuvînt, se va scula trup slăvit; se sămână trup neputincios, se va scula trup în putere; ⁴⁴ se sămână trup sufleteșc, se va scula trup duhovniceșc: este trup sufleteșc, este și

trup duhovniceșc. ⁴⁵ Așa și este scris: „Adam, omul cel dintău, s'a făcut suflet viu” (Fac. II, 7), iar Adam cel din urmă este duh de viață făcător. ⁴⁶ Însă n'a fost întâu cel duhovniceșc, ci cel sufleteșc, și apoi cel duhovniceșc. ⁴⁷ Omul cel dintău a fost din pământ și pământeșc; iar omul cel de al doilea este Domnul din ceruri. ⁴⁸ Cum a fost cel pământeșc, așa-s și cei pământești; și cum este cel ceresc, așa-s și cei cerești; ⁴⁹ și după cum am purtat chipul celui pământeșc, să purtăm și chipul celui ceresc. ⁵⁰ Dar vă spun, fraților, și aceea, că trup și sânge nu pot să moștenească împărăția lui Dumnezeu. nici stricăciunea nu poate să moștenească pe nestricăciune.

⁵¹ Iată vă spun o taină: Nu vom muri toți, dar toți ne vom schimba ⁵² într-o secundă, într-o clipeală de ochi, când va suna trâmbița de-apoi; căci se va trâmbița, și morții se vor scula nestricăcioși, iar noi ne vom schimba; ⁵³ căci se cade ca acest trup stricăcios să se îmbrace în nestricăciune și acest trup muritor să se îmbrace în nemurire. ⁵⁴ Când însă acest trup stricăcios se va îmbrăca în nestricăciune, și acest trup muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul cel scris: „Înghițitu-s'a moartea de biruință” (Isala, XXV, 8). ⁵⁵ Unde-ți este, moarte, boldul? Unde-ți este, iadule, biruința?” (Osie, XIII, 14). ⁵⁶ Boldul morții însă este păcatul, iar puterea păcatului este legea. ⁵⁷ Dau însă mulțumită lui Dumnezeu. Celuice ne-a dăruit biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos.

⁵⁸ Drept aceea, frații mei iubiți, fiți tari și neclintiti; propășiți pururea în lucrul Domnului, știind că osteneala voastră nu e zadarnică înaintea Domnului.

CAP. 16.

¹ La strângerea milosteniei pentru sfinți să faceți și voi așa, cum am rânduit în bisericiile Galatiei: ² în ziua întâia a săptămânei, fiecare din voi să pună deoparte cât îi îngăduie starea și să păstrezi la voi, ca să nu se facă strângerea *ajutoarelor* când voi veni eu. ³ Iar când voi veni, voi trimite cu scrisori pe cel ce-i veți alege, ca să ducă darul vostru la Ierusalim. ⁴ Și de se va cuveni să mă duc și eu, vor merge cu mine.

⁵ La voi însă am să viu după ce voi străbate Macedonia, căci prin Macedonia am să viu. ⁶ Iar la voi, poate, voi zăbovei, sau voi și iernă, ca să mă însoțiți unde mă duc. ⁷ Căci acum nu voesc să mă văd cu voi numai în treacăt, ci de-mi va îngădui Domnul, nădăjduesc să rămân la voi câțva timp. ⁸ La Efes însă voi rămâne până la Duminica Mare, ⁹ căci mi s'a deschis *acolo* o ușă mare și largă, și protivnici sunt mulți.

¹⁰ De vine Timoteiu, băgați de samă să fie fără frică la voi, căci face lucrul Domnului, ca și mine. ¹¹ De aceea nimenea să nu-l nesocotească, ci-l petreceți cu pace, ca să vină la mine, că-l aștept împreună cu frații.

¹² Iar cât despre fratele Apolo, l'am rugat foarte mult ca să vină la voi cu frații; dar el n'a voit nicidecum să vină acum, ci va veni când va socoti.

¹³ Vegheați, stați în credință, îmbărbătați-vă și vă întăriți; ¹⁴ Toate ale voastre să fie cu dragoste. ¹⁵ Fraților, cunoașteți casa lui Stefană; ¹⁶ știți că ea este pârga Ahai și s'a pus în slujba sfinților. ¹⁷ Vă rog dar, ca și voi să vă plecați la unii ca aceștia

și la tot celce lucrează și se ostenește împreună cu ei.

¹⁷ Mă bucur de venirea lui Stefană și a lui Fortunat, și a lui Ahai, căci lipsa voastră au umplut-o aceștia: ¹⁸ căci au lăsat duhul meu și al vostru. Cinstiți dară pe unii ca aceștia!

¹⁹ Închină-se vouă bisericiile Asiei; închină-se vouă cu toată inima în Domnul Achila și Priscilla, împreună cu biserica cea din casa lor. ²⁰ Închină-se vouă toți frații. Închinați-vă unul altuia cu sărutare sfântă. ²¹ *Primiți închinăciune și din partea mea*, scrisă cu mâna mea, a lui Pavel.

²² Celce nu iubește pe Domnul Iisus Hristos să fie anatema, maranată. ²³ Darul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Dragostea mea în Hristos Iisus este cu voi, Amin.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ CORINTENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voința lui Dumnezeu, Apostol al lui Iisus Hristos, și fratele Timoteiu *vă doresc* vouă, bisericii lui Dumnezeu care este în Corint și tuturor sfinților celor din toată Ahaia, ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeu al toată mângâerea, ⁴ Care ne mângăie în toate necazurile noastre, ca să putem și noi mângâia pe cei ce se află în tot necazul cu mângâerea, cu care suntem mângâiați și noi de Dumnezeu. ⁵ Căci pe cât sporesc în noi suferințele lui Hristos pe atâta sporește prin Hristos și mângâerea noastră. ⁶ De suferim necaz, *suferim* pentru mângâerea și mântuirea voastră, care se săvârșește prin răbdarea aceluiași suferințe, pe care le îndurăm și noi și avem nădejde tare în voi; ⁷ de ne mângăem, *ne mângăem* pentru mângâerea și mântuirea voastră, știind că voi luați parte atât la suferințele noastre, cât și la mângâere.

⁸ Căci nu voim, fraților, să nu știți și voi de necazul nostru ce ni s'a întâmplat în Asia, că am fost

Îngreuești peste măsură și peste putere, încât nu mai aveam nădejde nici de viață, ⁹ ci aveam în noi încredințarea că suntem osândiți la moarte, ca să nu mai nădăjdum în noi înșine, ci în Dumnezeu, Celce înviază morții, ¹⁰ Care ne-a și izbăvit și ne izbăvește dela o moarte ca această, și în Care nădăjdum că ne va mai izbăvi încă, ¹¹ cu ajutorul și al rugăciunii voastre, ca pentru harul ce mi s'a dăruit prin mijlocirea multora, mulți să mulțamească pentru noi.

¹² Căci lauda noastră este mărturia conștiinței noastre, care ne spune, că am trăit în lume și mai ales între voi în nevinovăție și curăție plăcută lui Dumnezeu, nu după înțelepciunea trupească, ci după harul lui Dumnezeu. ¹³ Căci nu vă scriem alta, c-
ceace citiți sau recunoașteți și ceea ce nădăjdum că veți recunoaște până în sfârșit; ¹⁴ după cum întrucâtva ați și recunoscut, că noi vom fi lauda voastră, precum și voi veți fi a noastră, în ziua Domnului nostru Iisus Hristos.

¹⁵ Cu această încredere voeam odinioară să viu la voi, ca să primiți har adouă oară, ¹⁶ și pe la voi să trec în Macedonia, și din Macedonia să viu la-răși la voi, și voi să mă petreceți în Iudeea. ¹⁷ Cugetând deci aceasta, purtatu-m'am eu oare cu ușurință? Sau cele ce le-am cugetat, cugetatu-le-am oare trupește, ca să fie vorba mea și da și nu? ¹⁸ Precum e adevărat că Dumnezeu este credincios, tot așa și vorba noastră către voi n'a fost și da și nu. ¹⁹ Căci Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Cel propoveduit la voi de noi, *adeacă* de mine și de Silvan și de Timotelu, n'a fost da și nu, ci în El a fost numai da. ²⁰ Căci toate făgăduințele dumnezeiești în El sunt da, și de aceea se și zice de noi, prin El, amin, spre sla-

va lui Dumnezeu. ²¹ Iar Celce ne întărește pe noi și pe voi în Hristos și Celce ne-a uns pe noi este Dumnezeu, ²² Care ne-a și pecetluit și a dat arvona Duhului în inimile noastre.

²³ Eu însă chem pe Dumnezeu martor asupra sufletului meu, că n'am venit până acum la Corint numai ca să vă cruț pe voi; ²⁴ nu că doară am avea stăpânire peste credința voastră, ci ajutăm să propășască bucuria voastră, căci sunteți tari în credință.

CAP. 2.

¹ De aceea am scotit în mine însumi, să nu viu la voi iarăși cu amărăciune. ² Dar dacă eu vă amărăsc pe voi, apoi oare pe mine cine mă bucură, dacă nu celce a fost amărât de mine? ³ Aceasta însă v'am scris-o, pentruca atunci când voi veni la voi să nu am amărăciune peste amărăciune de la acela, cări ar trebui să mă bucure; am încredere în voi toți, că bucuria mea este a voastră a tuturor. ⁴ Cu mare întristare și cu durere de inimă și cu multe lacrimi v'am scris, și nu ca să vă amărăsc, ci ca să cunoașteți iubirea, care cu prisosință o am pentru voi.

⁵ Iar de m'a amărât cineva, nu m'a amărât numai pe mine, ci în parte, ca să nu zic în totul, și pe voi pe toți. ⁶ Pentru unul ca acesta e deajuns această pedeapsă, care vine de la mulți, ⁷ așa că ați face mai bine să-l iertați și să-l mângăați, ca unul ca acesta să nu fie doborât de prea multă întristare. ⁸ De aceea vă rog, să-l arătați dragoste; ⁹ căci de aceea v'am și scris, ca să vă cunosc cugetul și de sunteți ascultători în toate. ¹⁰ De iertați însă pe cineva,

ceva, pe acela lert și eu, căci și eu de am ertat pe cineva de ceva, l-am iertat pentru voi în numele lui Hristos, ¹¹ ca să nu ne aducă vreo sminteală satană, căci planurile lui nu ne sunt necunoscute.

¹² Și sosind eu la Troada pentru *ca să vestesc* Evanghelia lui Hristos, deși mi s'a deschis ușa de Domnul, n'am fost împăcat în sufletul meu, pentru că n'am găsit *acolo* pe fratele meu Tit, ¹³ ci luându-mi rămas bun dela el, am trecut în Macedonia.

¹⁴ Dar mulțămită lui Dumnezeu, Celui ce *pururea ne dă* să biruim în Hristos și revarsă prin noi mireazma cunoștinței Sale în tot locul; ¹⁵ căci noi suntem pentru Dumnezeu mireazma lui Hristos printre cele ce se mântuesc și printre cele ce pier: ¹⁶ pentru unii suntem mireazma morței, spre moarte, iar pentru alții mireazma vieții, spre viață. Și cine-l vrednic de aceasta? ¹⁷ Căci noi nu vătămăm cuvântul lui Dumnezeu, cum fac mulți, ci-l propoveduim în curățenie, ca dela Dumnezeu primite, ca înaintea lui Dumnezeu și ca în Hristos.

CAP. 3.

¹ Să începem oare din nou a ne recomanda? Avem noi oare, ca unla, nevoie de scrisori de recomandări către voi sau de recomandări din partea voastră? ² Scrisoarea noastră de recomandăție, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii, sunteți voi; ³ vădit că sunteți o scrisoare de recomandare a lui Hristos, scrisă prin slujirea noastră, nu cu cerneală, ci cu Duhul Dumnezeului celui viu, și nu pe table de platră, ci pe tablele de carne

ale inimii. ⁴ Și astfel de încredințare o avem noi înaintea lui Dumnezeu prin Hristos, ⁵ nu că doar am fi vrednici să cugetăm în noi înșine ceva, ca venind de la noi înșine, ci. vrednicia noastră e dela Dumnezeu, ⁶ Care ne-a și învrednicit să fim slujitorii Noului Așezământ, nu al buchii, ci al duhului, pentru că buchea ucide, iar duhul dă viață.

⁷ Dar dacă slujirea buchilor celor ucigătoare, scrise pe plete, eră așa de slăvită, încât fiil lui Israel nu puteau să privească fața lui Moisa din pricina slavei trecătoare a feții lui, ⁸ apoi cu cât trebuie să fie mai slăvită slujirea Duhului? ⁹ Și dacă slujirea osândel era slăvită, apoi cu atât mai mult e bogată în slavă slujirea îndreptării. ¹⁰ Ba, privind din această parte, *slujirea* aceea nici nu se pare slăvită din pricina slavei covârșitoare a *cestei alte slujiri*. ¹¹ Și dacă ceea ce era trecător a fost slăvit, apoi cu atât mai slăvit trebuie să fie ceea ce nu-l trecător.

¹² Drept aceea având o astfel de încredințare, ne purtăm cu multă îndrăzneală, ¹³ și nu *facem* ca Moisa, Care-și pune a vâl pe fața sa, ca fiil lui Israel să nu vadă sfârșitul a ceea ce era trecător. ¹⁴ Dar mințile lor sunt orbite, căci și astăzi acel vâl rămâne neridicat la cetirea Vechiului Așezământ, pentru că numai prin Hristos se ridică; ¹⁵ dar la el până astăzi vâlul acela stă pe inimile lor, când citeșc pe Moisa, ¹⁶ iar când se întorc la Domnul, acel vâl se ridică. ¹⁷ Domnul însă este Duhul, și unde este Duhul Domnului, acolo e slobozenia. ¹⁸ Noi însă privind toți cu fețele descoperite, ca în oglindă, la slava Domnului, căpătăm același chip, *trecând* din slavă în slavă, cum *ne dă* Domnul Duh,

CAP. 4.

¹ De aceea, având din mila lui Dumnezeu o astfel de slujbă, nu ne pierdem nădejdea, ² ci lepădând faptele rușinoase cele ascunse, fără să alergăm la vicleșug și fără să vătămăm cuvântul Domnului, ci arătând adevărul, ne înfățișăm conștiinței fiecărui om în fața lui Dumnezeu. ³ Dacă însă Evanghelia noastră are încă vâlul peste ea, apoi are vâl pentru cei peritori, ⁴ pentru necredincioși, cărora Dumnezeu veacului acestuia li-a orbit mințile, ca pentru ei să nu strălucească lumina vestirii slavei lui Hristos, Care este chipul Dumnezeului Celui nevăzut. ⁵ Căci noi nu ne propoveduim pe noi înșine, ci pe Hristos Iisus, Domnul, și suntem robii voștri pentru Iisus. ⁶ Pentru că Dumnezeu, Care a poruncit luminii să strălucească în mijlocul întunecului, a luminat inimile noastre, ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu în fața lui Iisus Hristos.

⁷ Comoara aceasta o avem noi în vase de lut, ca mulțimea puterii să fie socotită a lui Dumnezeu, iar nu a noastră. ⁸ Din toate părțile suntem strâmtorați, dar nu striviți; în împrejurări desnădăjduitoare ne aflăm, dar nu suntem desnădăjduiți; ⁹ prigoniți suntem, dar nu părăsiți; doborâți, dar nu perduți. ¹⁰ Pururea purtăm în trupul nostru moartea Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru. ¹¹ Căci noi cei vii suntem neconținți gata de moarte pentru Iisus, ca viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor, ¹² așa încât moartea lucrează în noi, iar viața în voi. ¹³ Dar având același duh al credinței, de care ne vorbește Scrip-

tura, când zice: „crezut-am, pentru aceea am și grație“, și noi credem. de aceea și grăim, ¹⁴ știind că Celce a înviat pe Domnul Iisus, ne va învia prin Iisus și pe noi și ne va pune înaintea Sa împreună cu voi. ¹⁵ Căci toate sunt pentru voi, ca mulțimea harului să stârnească în mulți cu atât mai multă mulțămită spre slava lui Dumnezeu.

¹⁶ De aceea nu ne descurajăm; și chiar de se strică omul nostru cel din afară, cel din lăuntru însă se înnoiește din zi în zi; ¹⁷ pentru că suferința noastră cea de acum, ușoară și trecătoare, ne aduce nemăsurată slavă veșnică, ¹⁸ și noi ne uităm nu la cele văzute, ci la cele nevăzute, căci cele văzute sunt trecătoare, iar cele nevăzute sunt veșnice.

CAP. 5.

¹ Căci știm, că de se va strică colibă aceasta a noastră, în care locuim alcea pe pământ, avem în ceruri locuință dela Dumnezeu, casă nefăcută de mână și veșnică; ² de aceea și suspinăm noi în colibă aceasta, pentru că dorim să ne îmbrăcăm în locașul nostru cel ceresc, ³ decât numai de-am fi îmbrăcați și nu goi! ⁴ Căci aflându-ne noi în această colibă, suspinăm sub povoață, nu pentru că vom să ne desbrăcăm, ci să ne îmbrăcăm, pentru că ceea ce-i muritor să se înghiță de viață. ⁵ Pentru aceasta ne-a și făcut pe noi Dumnezeu și ne-a dat arvona duhului.

⁶ De aceea pururea suntem liniștiți, știind că locuind în trup, locuim departe de Dumnezeu, ⁷ căci umblăm prin credință, iar nu prin vedere; ⁸ suntem însă liniștiți și dorim mai bine să părăsim acest

trup și să ne sălășluim la Domnul, ⁹ și de aceea ne și simțim să fim bine plăcuți Lui, fie că locuim în acest trup, fie că-l părăsim, ¹⁰ pentru că cu toții trebuie să ne arătăm înaintea judecății lui Hristos, ca să primim fiecare după celece am făcut fiind în acest trup, or bine, or rău.

¹¹ Deci, cunoscând frica Domnului, aducem pe oameni la adevăr; aceasta e descoperită lui Dumnezeu și nădăjduim că e descoperită și cugetului vostru. ¹² Prin aceasta nu ne recomandăm din nou vouă, ci vă dăm pricină să vă lăudați cu noi, ca să aveți ce răspunde aceloră, cari se laudă cu fața, iară nu cu inima. ¹³ Căci de ne eșim din sine, e pentru Dumnezeu, iar de suntem așezați la minte, e pentru voi. ¹⁴ Căci dragostea de Hristos ne absoarbe pe noi, celece socotim așa: dacă unul a murit pentru toți, iată toți au murit. ¹⁵ Hristos însă a murit pentru toți, ca celece trăesc să nu mai trăiască pentru sineși, ci pentru Celce a murit pentru ei și a înviat. ¹⁶ Pentru aceea deacum nu mai cunoaștem pe nimeni după trup; și dacă am cunoscut după trup pe Hristos, acum însă nu-l mai cunoaștem așa. ¹⁷ Deci de este cineva în Hristos, e făptură nouă; cele vechi au trecut; iată toate s'au făcut nouă; ¹⁸ dar toate vin dela Dumnezeu, Celce ne-a împăcat pe noi cu Sine prin Iisus Hristos, și ne-a dat slujirea împăcării; ¹⁹ pentru că Dumnezeu, Care eră în Hristos, a împăcat lumea cu Sine, nesocotind oamenilor păcatele lor, și a pus în noi cuvântul împăcării.

²⁰ Deci noi suntem soli, trimiși în numele lui Hristos, și vă îndemnăm în numele lui Hristos, ca și cum însuși Dumnezeu v'ar îndemna: împăcați-vă cu

Dumnezeu, ²¹ căci El pentru noi pe Celce nu știa de păcat, L-a făcut *sărită* pentru păcat, ca prin El să ne facem noi drepti înaintea lui Dumnezeu.

CAP. 6.

¹ Noi însă, împreună lucrătorii lui Dumnezeu, vă și rugăm, să nu primiți în zadar harul dumnezeesc, căci se zice: „La vreme potrivită te-am ascultat și ți-am ajutat în ziua mântuirii”. Iată acum este vremea potrivită, iată acum este ziua mântuirii. ² Ni-mănuși prin nimie nu aducem sminteală, pentru că slujba noastră să nu fie defăimată, ³ ci în toate ne înfățișăm pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu, cu multă răbdare în necazuri, în nevoi, în strămtoări, ⁴ în bătaie, în temniță, în izgoniri, în ostenele, în privegheri, în posturi, ⁵ în curățenie, în cumințenie, în milă, în bunătate, în duhul stințeniei, în dragoste neașarnică, ⁶ în cuvântul adevărului, în puterea dumnezească, cu arma dreptății în dreapta și în stânga, ⁷ în cinstire și în necinstire, în muștrări și în laude; ca niște înșelători suntem socotiți, noi însă suntem de bună credință; ⁸ ca niște necunoscuți, dar suntem cunoscuți; ca morți, dar iată trăim; ca niște torturați, dar iată nu suntem morți; ⁹ ca niște amărâți, dar iată ne bucurăm mult; ca niște săraci, dar pe mulți îmbogățim; ca nimica având, dar toate avându-le.

¹⁰ Gura noastră e deschisă vouă, Corinteniilor, inima noastră e largă pentru voi. ¹¹ Vouă nu vi e strămt în noi, dar în inimile voastre e strămt. ¹² Ca unor fii vă zic: plătiți-ne cu aceeași măsură, lărgindu-vă și voi inimile voastre!

¹⁴ Nu vă plecați *grămăjit* sub jug străin cu necredincioșii. Căci ce legătură poate să aibă dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtășire are lumina cu întunerecul? ¹⁵ Sau ce unire are Hristos cu vellar? Sau ce tovarășie poate fi între un credincios și un necredincios? ¹⁶ Sau ce legătură poate fi între biserica lui Dumnezeu și idoli? Căci voi sunteți biserica Dumnezeului celui viu, cum a zis Dumnezeu: „Că mă voi sălășlui întrînși și voi umbla; și le voi fi Dumnezeu și ei îmi vor fi popor.” ¹⁷ De aceea eșiți din mijlocul lor și vă osebiți, zice Domnul, și nu vă atingeți de necurăție și vă voi primi (Is. LII, II), ¹⁸ și vă voi fi Tată și voi fiți îmi veți fi, zice Domnul Atotțiitorul” (Ier. II, 19 Osie I, 10).

CAP. 7.

¹ Deci, iubiților, având asemenea făgăduințe, să ne curățim pe noi înșine de toată înfrățirea trupului și a duhului, desăvârșind sfințirea noastră în frica lui Dumnezeu.

² Coprindeți-ne în inima voastră: căci pe nimeni n'am obișnuit, nimeni nu a plăcut să ne aducă, de la nimeni n'am tras câștig. ³ Nu spre osândire vorbesc așa; căci v'am spus mai înainte, că sunteți în inima noastră așa ca împreună să murim, și împreună să viem. ⁴ Am multă încredere în voi, mă laud mult cu voi, m'am umplut de mângâere și, cu toată întristarea noastră, sunt copleșit de bucurie. ⁵ Căci venind în Macedonia, trupul nostru nu avea nici-o odihnă, ci eram strămtonați din toate părțile: în afară războiului, în lăuntru frică. ⁶ Dar Dumnezeu, Celce mângăie pe cei smeriți, ne-a mângăeat prin

venirea lui Tit, și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângâerea, cu care a fost mângăeat la voi, spunându-mi dorința voastră, plângerea voastră, râvna voastră pentru mine, încât și mai mult m'am bucurat.

⁷ De aceea, dacă v'am întristat cu scrisoarea mea, nu-mi pare rău, de și mă căeam; căci văd că scrisoarea aceea, deși v'a întristat, dar numai pentru o vreme; ⁸ acum mă bucur, nu pentru că v'am întristat, ci pentru că v-ați întristat spre pocăință. Căci v-ați întristat pentru Dumnezeu, încât n-ați suferit din pricina noastră nici o pagubă. ⁹ Pentru că întristarea pentru Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă spre mântuire, iar întristarea lumească naște moarte. ¹⁰ Căci numai singurul fapt al acela, că v-ați întristat pentru Dumnezeu, lată câtă sânguină, câtă apărare, câtă nemulțămire împotriva celui vinovat, câtă frică, câtă dorință, câtă râvnă, câtă pedepsire a stărnit în voi! Prin toate ați arătat că sunteți curați de fapta aceea. ¹¹ Deci, dacă v'am scris, apoi nu pentru obișnuit, nici pentru cel obișnuit, ci ca să vă descopăr grija ce o avem de voi înaintea lui Dumnezeu. ¹² De aceea ne-am mângăeat cu mângâerea voastră; și încă și mai mult ne-am bucurat de bucuria lui Tit, că ați liniștit cu toții duhul lui. ¹³ Dacă m'am lăudat ceva cu voi înaintea lui, n'am rămas de rușine, ci precum v'am spus toate după adevăr, așa și lauda noastră față de Tit s'a dovedit adevărată. ¹⁴ Și inima lui e mai mult la voi, când își aduce aminte de supunerea voastră a tuturor și cum l-ați primit cu frică și cu cutremur. ¹⁵ Mă bucur deci, că în toate mă pot blăui pe voi.

CAP. 8.

¹ Fraților, vă înștiințăm despre harul lui Dumnezeu, ce s'a dăruit bisericilor Macedoniei; ² căci ele, în mijlocul necazurilor mari ce îndură, sunt pline de bucurie, și sărăcia lor nemăsurată li-a sporit bogăția dărnicii, ³ căci martor sunt, că după puterile lor și chiar peste puterile lor au dat de bună voie, ⁴ rugându-ne cu multă stăruință să primim darul și părtașia la ajutorare sfinților; ⁵ și nu numai cum nădăjduiam *au dat*, ci s'au dat și pe sine înseși mai întâi Domnului și apoi și nouă, după voea lui Dumnezeu.

⁶ De aceea am rugat pe Tit, ca așa să isprăvească la voi această faptă de binefacere, cum a început-o. ⁷ Și cum sunteți bogați în toate: în credință și în cuvânt, în conștiință, în toată sîrguința și în iubirea ce ne arătați, așa să vă îmbogățiți și cu această faptă bună. ⁸ Și vă spun aceasta nu ca o poruncă, ci ca prin râvna altora să cerc curăția dragostei voastre. ⁹ Căci știți harul Domnului nostru Iisus Hristos, că El fiind bogat, a sărăcit pentru voi, ca voi să vă îmbogățiți prin sărăcirea Lui. ¹⁰ La aceasta vă dau sfatul, că aceasta e de folos pentru voi, ca nu numai ați dorit, ci ați voit să și faceți acest lucru încă de anul trecut. ¹¹ Împliniți acum și cu fapta, ca ceeace cu râvnă ați dorit, să fie înfăptuit din ce aveți. ¹² Căci dacă este bunăvoință, apoi ea este primită după ceea ce are cineva, iar nu după ceeace nu are. ¹³ Căci nu se cere să ușurați pe alții și să vă îngreueați pe voi; ci să fie potriveală: ¹⁴ astăzi prisosul vostru acoperă lipsa lor, iar mîne lipsa voastră va fi acoperită de pri-

sosul lor, ca să fie potriveală. ¹⁵ cum este scris: „Cine a adunat mult, n'a avut de prisos, și cine a adunat puțin, n'a avut lipsă (Eșire XVI, 18).

¹⁶ Mulțumită însă lui Dumnezeu, Celuia a dat în inima lui Tit o astfel de râvnă pentru voi; ¹⁷ căci a primit rugarea mea și fiind plin de râvnă, a venit la voi de bunăvoie. ¹⁸ Cu dînsul am mai trimis un frate, care este lăudat în toate bisericile pentru vestirea Evanghellei, ¹⁹ și care, mai mult încă a fost ales de biserică să ne întovărășască anume pentru această binefacere, călra noi slujim spre slava Domnului și spre lauda râvnelor voastre. ²⁰ Aceasta o facem, ferindu-ne ca să nu ne prihănească cineva în această bogată adunare de daruri, la care dăm ajutorul nostru; ²¹ căci noi ne sîrguim pentru bine nu numai față de Dumnezeu, ci și față de oameni. ²² Și împreună cu aceștia am trimis încă un frate al nostru, a cărui hărnicie a fost cercată de multe ori în multe, și care acum e încă și mai sîrguincios pentru marea încredere ce are în voi. ²³ Cât despre Tit, apoi el e tovarășul și părtașul meu de muncă în mijlocul vostru; iar frații care-l însoțesc sunt trimișii bisericilor, sunt slava lui Hristos. ²⁴ Deci dați-le în fața bisericilor dovada dragostei voastre și le arătați că noi avem dreptate, când ne lăudăm cu voi.

CAP. 9.

¹ Dealtmîntrelea mi-î de prisos să vă scriu pentru ajutorarea sfinților, ² căci știu bunăvoința voastră și mă laud cu voi cătră macedonenii, *spunându-li*, că Ahaia e pregătită încă de anul trecut și

râvna voastră a îndemnat pe mulți. ⁹ Pe frați însă l-am trimis, ca lauda mea cu voi în această privință să nu se arate zădărnă, ci ca voi, după cum am zis, să fiți pregătiți; ¹⁰ ca nu cumva de vor veni cu mine macedonenii și vă vor găsi ne pregătiți, să rămânem de rușine noi, celce v'am lăudat cu atâta încredere, ca să nu zic și voi. ¹¹ De aceea am socotit că e de trebuință să rugăm pe frați, ca să vie înainte la voi și să îngrijască din vreme, ca darul dinainte făgăduit de voi să fie gata așa, ca o binecuvântare, iar nu ca un bir.

¹² Pe lângă aceasta vă mai spun: celce sămână cu sgarcentie, cu sgarcentie va și seceră; iar celce sămână cu binecuvântare, cu binecuvântare va și seceră. ¹³ Fiecare să dea cât îi lasă inima, nu cu părere de rău, sau de silă; căci pe dăătorul de bunăvoie îl iubesc Dumnezeu. ¹⁴ Puternic însă este Dumnezeu să reverse cu belșug spre voi tot harul, ca voi pururea și în toate având toată îndestularea, să fiți bogați la toată fapta bună, ¹⁵ precum este scris: „A împărțit, a dat saracilor, și dreptatea lui rămâne în veac”. (Ps. C, XII, 9). ¹⁶ Și celce dă sămânță sămănătorului și pâine pentru hrana lui, va înmulți cele sămânate de voi și va sporii rodul dreptății voastre ¹⁷ ca voi să fiți bogați în toate pentru tot felul de binefacere, care aduce prin noi mulțăminte lui Dumnezeu. ¹⁸ Căci îndeplinirea acestei slujiri nu numai că acopere lipsurile sfinților, ci și stărnește în mulți bogate mulțămiri către Dumnezeu; ¹⁹ pentru că văzind roadele acestei slujiri, ei proslăvesc pe Dumnezeu pentru supunerea la Evanghelia lui Hristos, mărturisită de voi, și pentru împărțirea nefericită cu ei și cu toți, ²⁰ rugându-se pentru voi din

dragoste către voi, pentru harul lui Dumnezeu, care este în voi din belșug. ²¹ Slavă lui Dumnezeu pentru darul Lui cel negrăit!

CAP. 10.

¹ Insumi eu, Pavel, care când mă aflu de față între voi sunt smerit, iar când lipsesc sunt cutezător față de voi, vă îndemn pentru blândețea și bunățatea lui Hristos ² și vă rog ca, după sosirea mea, să nu alerg la acea îndrăzneală hotărâtă, pe care socot să o întrebunțez împotriva umoră, cari gândesc de noi, că am umbla după îndemnul trupului. ³ Căci noi, de și suntem în trup, nu ne luptăm trupest. ⁴ Armele noastre de luptă nu sunt trupesti, dar ele prin puterea lui Dumnezeu sunt în stare să dărime și cetăți, ⁵ și cu ele dărâmăm uneltirile și toată trufia, ce se rădăcește împotriva cunoștinței de Dumnezeu, și robim toată cugetarea ca să asculte de Hristos, ⁶ fiind gata să pedepsim toată neascultarea, când ascultarea voastră se va pili.

⁷ La cele de față vă uități? De socoate cineva în sine, că-l al lui Hristos, acela să cugete deasemenea în sine, că precum este el al lui Hristos, tot așa și noi suntem al lui Hristos. ⁸ Căci chiar de mă voi lăuda ceva mai mult cu stăpânirea ce mi-a dat-o Domnul spre întărirea, iar nu spre dărăpănarea voastră, nu voi rămâne de rușine. ⁹ Să nu par însă, că v'aș amenință cu scrisorile mele; ¹⁰ căci se zice de unii: scrisorile-i sunt grele și aspre, iar când se arată cu trupul între noi e slab și cuvântul lui fără însemnătate. ¹¹ Unii ca aceștia să știe, că precum

suntem în cuvintele scrisorilor când lipsim, așa suntem și cu fapta, când ne aflăm defajă.

¹² Căci nu cutezăm să ne alăturăm sau să ne asemănăm cu cei ce se laudă singuri pe sine; dar acela măsurându-se pe sine cu sine însuși și asemănându-se cu sine însuși, nu sunt oameni pricepuți. ¹³ Noi însă nu ne vom lauda, fără măsură, ci după măsura ogorului, ce ni l-a însemnat Dumnezeu în așa măsură, ca să ajungem până la voi. ¹⁴ Deci nu trecem măsura, ca și cum n'am fi ajuns până la voi, căci cu Evanghelia lui Hristos am ajuns la voi. ¹⁵ Nu ne laudăm dară fără măsură, sau cu ostenelele altora, ci nădăjduim, ca odată cu creșterea credinței voastre să sporim mult la voi ogorul nostru, ¹⁶ și să propoveduim Evanghelia și dincolo de voi, fără să ne laudăm cu lucrul gata din ogorul altora. ¹⁷ Celce se laudă să se laude în Domnul (1er. IX, 24). ¹⁸ Căci nu e vrednic acela, care se laudă singur, ci acela, pe care-l laudă Domnul.

CAP. 11.

¹ O, de mi-ați îngădui puțină nebulie! Dar mi-ați și îngăduit. ² Căci vă râvnesc cu râvnire dumnezească, pentru că v'am logodit unul singur bărbat, ca să vă înfățișez lui Hristos, ca pe o fecioară curată. ³ Mă tem însă ca nu cumva, după cum șarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, așa să vă vatăme și mințile voastre, abătându-le dela nevinovăția cea în Hristos. ⁴ Căci dacă venind cineva, s'ar apuca să vă propoveduească un alt Iisus, pe Care eu nu l-am propoveduit, sau dacă ați primi alt Duh, pe care nu l-ați primit, sau altă Evanghelie, pe care n-ați pri-

mit-o, atunci ați fi foarte îngăduitori către acela. ⁵ Dar socotesc, că cu nimic nu sunt mai pre jos decât cel mai mare dintre apostoli: ⁶ căci de și sunt un neștlut în ale vorbirei, dar în ale științei nu. Dar în toate suntem bine cunoscuți vouă tuturor.

⁷ Greșit-am eu oare, că înjosindu-mă pe sine, ca să vă înalț pe voi, v'am propoveduit Evanghelia lui Dumnezeu în dar? ⁸ Altor biserici le-am pricinuit cheltuieli, primind dela ele cele trebuitoare pentru trai, ca să vă slujesc vouă; iar când am fost la voi, de și am suferit lipsuri, n'am supărat pe nimenea; ⁹ căci lipsurile mele le-au îndeplinit frații, veniți din Macedonia; și apoi în toate m'am slit și mă silesc să nu vă fiu o povară. ¹⁰ Pe adevărul lui Hristos, care este în mine, vă spun, că lauda aceasta nu ni se va răpi în părțile Ahaei. ¹¹ Dar pentru ce fac așa? Oare pentru că nu vă iubesc? Știe Dumnezeu! Dar cum fac, așa voi face și în viitor, ¹² ca să nu dau pricină celor ce caută pricină, ca cu ce se laudă ei, în aceea să fie ca și noi. ¹³ Căci acești apostoli mincinoși și lucrători vicleni își lau aerul de apostoli al lui Hristos. ¹⁴ Și nu-l de mirare; pentru că însuși satană ia chip de inger al lumii; ¹⁵ nu e dară lucru mare, dacă și slujitorii lui iau chip de slujitori ai dreptății; dar sfârșitul le va fi după faptele lor.

¹⁶ Iarăși zic: să nu mă socotească cineva, că sunt nebun; iară de nu, socotiți-mă și ca nebun, numai să mă laud și eu puțin. ¹⁷ Și ceea ce zic în starea aceasta de laudăroșie, nu zic după Domnul, ci ca din nebulie. ¹⁸ De vreme ce mulți se laudă după trup, și eu mă voi lauda. ¹⁹ Căci voi, fiind înțelepți, suferiți cu voce bună pe cei nebuni: ²⁰ căci de vă

robește cineva, de vă mănâncă cineva, de vă jăfuește cineva, de se trufește cineva, de vă lovește cineva peste obraz, răbdați. ¹¹ Spre rușine o spun, că *la aceasta* nu ne-au ajutat puterile; iar de îndrăznește cineva să se laude cu ceva, atunci, în nebunia mea o spun, îndrăsnesc și eu. ¹² Dacă acela-s evrei, și eu sunt evreu; dacă-s israeliți, și eu sunt israelit; dacă-s din neamul lui Avraam, și eu sunt din neamul acela. ¹³ De sunt slujitorii lui Hristos, în nebunia mea o spun, cu atât mai mult sunt eu; căci mult mai mult am fost eu în ostenele, în bătaii peste măsură, în temniță adesea și de multe ori aproape de moarte. ¹⁴ De la iudei de cinci ori câte patruzeci fără una am luat; ¹⁵ de trei ori cu toge am fost bătut, odată cu pietre am fost împroșcat; de trei ori s'a sfărmat corabia cu mine, o noapte și o zi în adânc am petrecut; ¹⁶ în călătoriile de multe ori am fost; în primejdii pe râuri, în primejdii din partea tâlharilor, în primejdii din partea celor de un neam cu mine, în primejdii din partea păgânilor, în primejdii prin cetăți, în primejdii în pustiu, în primejdii pe marea, în primejdii între frații cei mincinoși; ¹⁷ în ostenele și necazuri, adesea în priveghere, în foame și în sete, de multe ori în post, în frig și în golătate. ¹⁸ Afară de aceste întâmplări am mai avut și năvală zilnică de oameni, precum și grija tuturor bisericilor. ¹⁹ Cine e neputincios, și eu să nu mă aprind? Cine se sminteste, și eu să nu mă smintesc? ²⁰ De se cuvine să mă laud, cu neputințele mele mă voi lauda.

²¹ Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Celce este binecuvântat în vecl, știe că nu mint. ²² La Damasc guvernatorul regelui Aretă a pus

pașă împrejurul cetății Damasc, ca să mă prindă; ²³ dar pe o fereastră am fost pogorît cu o coșulă peste zid, și am scăpat din mâinile lui.

CAP. 12.

¹ Însă a mă lauda nu mi-e de folos, căci voi ajunge la vedeniile și descoperirile Domnului. ² Am cunoscut un om *credincios* în Hristos, care acum paisprezece ani a fost răpit până la al treilea cer: în trup sau fără trup, nu știu; Dumnezeu știe! ³ Știu însă că omul acela a fost răpit în rai și a auzit cuvinte, care nu se pot rosti și nici nu este îngăduit omului să le rostească; ⁴ de era el în trup sau fără trup, nu știu; Dumnezeu știe! ⁵ Cu unul ca acesta mă voi lauda, iar cu mine nu mă voi lauda, decât doar cu neputințele mele. ⁶ Iară de voi și vrea să mă laud, nu voi fi un nepriceput, căci voi spune adevărul; dar mă opresc, ca să nu cugete cineva despre mine mai mult de cât ceace vede sau aude dela mine.

⁷ Și pentruca să nu mă mândresc cu mulțimea descoperirilor, mi s'a dat în trup un bold, un inger al lui satană, să mă chinuască, ca să nu mă înalț. ⁸ De aceea de trei ori am rugat pe Domnul, ca să-l depărteze dela mine; ⁹ dar Domnul mi-a zis: „Destul îți este harul Meu, căci puterea Mea în neputință să săvârșește”. De aceea și mai cu plăcere mă voi lauda cu neputințele mele, ca să locuiesc în mine puterea lui Hristos. ¹⁰ Pentru aceasta simt plăcere în neputințe, în obijduiri, în nevoi, în prigoni, și în strămtorări pentru Hristos, căci când sunt neputincios, atunci sunt puternic.

"Ajuns-am la nebunia de a mă lăuda; dar voi m'ați sluit *la aceasta*. Ar fi trebuit ca voi să mă lăudați; căci eu, de și sunt un nimica, cu nimic nu sunt mai pre jos decât cei mai mari dintre apostoli; "că semnele apostoliei *mele* s'au arătat înaintea voastră prin tot felul de răbdare, de semne, de minuni și de fapte minunate. "Căci ce vă lipsește vouă față de celelalte biserici, decât doară aceea, că eu nu v'am fost o povară? Iertați-mi însă vina aceasta.

"Iată, aceasta e a treia oară când mă gătesc să vin la voi, și nu vă voi fi povară, căci nu caut ale voastre, ci pe voi; căci nu copiii strâng avere pentru părinți, ci părinții pentru copii. "Cu plăcere voi cheltui *ale mele* și mă voi cheltui și pe mine însumi pentru sufletele voastre, măcar că iubindu-vă mai mult, sunt mai puțin iubit de voi.

"Dar, poate, eu nu v'am îngreulat, însă fiind om șiret, am luat dela voi prin vicleșug. "Dar folositu-m'am oare *cu ceva* dela voi prin cineva din cei trimiși la voi? "Am rugat pe Tit *să vie la voi* și am mai trimis cu el pe unul din frați: folositu-s'a însă Tit cu ceva de la voi? Au nu ne-am purtat noi în același duh și n'am *pășit* oare pe aceleași jurme?

"Nu socotiți oare, cum, că ne apărăm înaintea voastră? Înaintea lui Dumnezeu și în Hristos grăim și toate acestea, iubiților, *le spunem* spre întărirea voastră. "Căci mă tem, ca nu cumva venind, să vă găsesc cum nu doresc, și eu să mă aflu pentru voi cum nu doriți; *adică* nu cumva să *găsesc la voi* desbinări, zavistie, mânie, certuri, clevetiri, intrigi, trufie, nerădăuieală; "ca

cu cumva la venirea mea să mă umilească la voi Dumnezeuul meu, ca să plâng pe mulți, cari au greșit mai înainte și nu s'au pocăit de necurăția, de desfrânarea și de netrebniciile ce au făcut.

CAP. 13.

"Iată, pentru a treia oară vin la voi; prin spusa a doi sau trei martori se va întări toată spusa (Dent. XVII, 6). "Când am fost la voi a doua oară am spus, și acum, când lipsesc, prin scrisoare spun celorce au păcătuit mai înainte și tuturor celorlalți, că venind iarăși *la voi*, nu voi fi crușător, "pentru că voi căutați probă de vorbesc prin mine Hristos, care la voi nu este slab, ci este puternic în voi. "Căci deși El a fost răstignit în neputință, dar trăește prin puterea lui Dumnezeu; asemenea și noi de și suntem neputincioși în El, dar prin puterea lui Dumnezeu, vom trăi cu El în voi.

"Ispitiți-vă pe voi înșivă de vă aflați în credință. Cercetați-vă singuri pe sine-vă. Sau nu vă cunoașteți pe voi înșivă, de este Iisus Hristos în voi? Pără numai de nu sunteți ce trebuie să fiți. "De noi însă, veți afla, nădăjduesc, că suntem ce trebuie să fim. "Ne rugăm însă lui Dumnezeu, să nu faceți niciun rău, nu ca să vă păreți nouă vrednici, ci ca voi să faceți binele, iar noi să părem ca niște netrebnici. "Căci noi suntem puternici nu împotriva adevărului, ci pentru adevăr; "și ne bucurăm când noi suntem slabi, iar voi tari, și de aceea ne și rugăm pentru desăvârșirea voastră. "De aceea scriu acestea când nu sunt la voi, ca atunci când voi fi defață să nu întrebunțez asprimea, după puterea ce-mi este dată

de Domnul, spre întărirea, iar nu spre dărpănarea voastră.

¹¹ Bucurați-vă dar, fraților, desăvârșiți-vă, mângăeați-vă, fiți uniți în cuget și pașnici, și Dumnezeu iubirii și al păcii va fi cu voi. ¹² Salutați-vă unul pe altul cu sărutare sfântă! Toți sfinții vă salută.

¹³ Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin,

CARTEA CĂTRĂ GALATENI

A

SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, ales apostol nu de oameni sau prin oameni, ci de Iisus Hristos și de Dumnezeu Tatăl, Celce a înviat pe Iisus din morți. ² și toți frați, care sunt cu mine, vă dorim vouă, bisericilor Galatiei, ³ har și pace dela Dumnezeu Tatăl și de la Domnul nostru Iisus Hristos, ⁴ Care S'a dat pe Sine însuși pentru păcatele noastre, ca să ne izbăvească de acest veac viclean, după voia lui Dumnezeu și Tatăl nostru, ⁵ Cărui se cuvine slava în vecii vecilor. Amin.

⁶ Mă mir că vă lăsați așa repede de celce v'a chemat prin harul lui Hristos, și treceți la altă Evangheliă, ⁷ care nu doară că ar fi alta, ci sunt numai niște oameni, cari vă turbură și voesc să prefacă Evangheliia lui Hristos. ⁸ Dar chiar dacă noi, sau inger din cer v'ar propovedui ceva peste celece v'm propoveduit, anatema să fie! ⁹ Cum am zis mai înainte, și acum iarăși zic: de vă va propovedui cineva ceva peste celece ați primit, anatema să fie!

¹⁰ Căci oare bunăvoința oamenilor caută acum să

a lui Dumnezeu? Sau oamenii caută să placă? Dacă aș mai căuta să plac oamenilor, n'aș fi robul lui Hristos. ¹¹ Dar vă înștiințez, fraților, că Evanghelia ce s'a vestit de mine nu este oamenească, ¹² căci nici eu n'am primit-o, nici n'am învățat-o de la vreun om, ci din descoperirea lui Iisus Hristos. ¹³ Ați auzit doară de purtarea mea de odinioară în iudaism, că prigoneam cumpănit Biserica lui Dumnezeu și o pustiam, ¹⁴ și propășeam în credința iudaică mai mult decât cel de o vârstă cu mine în neamul meu, fiind peste măsură râvnitor părințeștelor mele obiceiuri. ¹⁵ Când însă Dumnezeu, Celce m'a ales din pântecul mamei mele și m'a chemat prin harul Său, a binevoit ¹⁶ să descopere întru mine pe Fiul Său, ca să-L propoveduiesc printre păgânii, nu m'am sfătuit îndată cu nimeni din oameni, ¹⁷ nici nu m'am suit la Ierusalim, cătră celce erau apostoli înainte de mine, ci m'am dus în Arabia și iarăși m'am întors la Damasc. ¹⁸ Apoi, după trei ani, m'am suit la Ierusalim să mă văd cu Petru, și am rămas la el cincisprezece zile. ¹⁹ Pe altul însă dintre apostoli n'am văzut, decât pe Iacov, fratele Domnului. ²⁰ Iar în celece vă scriu, lată vă mărturisesc înaintea lui Dumnezeu, că nu mințesc. ²¹ După aceea m'am dus în părțile Siriei și ale Ciliciei. ²² Însă bisericilor lui Hristos din India nu li eram cunoscut după față, ²³ ci ele numai auzeau, că celce le prigonise altă dată, acum propoveduiesc credința, pe care mai înainte o stărpea, ²⁴ și slăveau pe Dumnezeu pentru mine.

CAP. 2.

¹ Apoi, după paisprezece ani, m'am suit iarăși la

Ierusalim, cu Varnava, și am luat împreună și pe Tit. ² M'am suit însă în urma unei descoperiri dumnezeiești; și le-am arătat aceloră și în deosebi celor mai aleși din apostoli, Evanghelia care o propoveduiesc între păgânii, ³ ca să văd nu cumva m'am ostentit sau mă ostenesc în zadar. ⁴ Dar ulci Tit, care era cu mine, măcar că era elin, n'a fost silit să se tace împrejur. ⁵ Iar fraților mincinoși, care se strecuraseră în biserică ca să spioneze slăbiciunile ce o aveam noi în Hristos Iisus, spre a ne face robi legii, ⁶ nu li-am dat supunere nici măcar un ceas, ca adevărul Evangheliei să se păstreze la voi. ⁷ Iară celce se socotesc că sunt ceva (nu mă privește ce au fost, căci Dumnezeu nu caută la fața oamenilor) aceștia nu mi-au adăos nimic la învățătura mea, ⁸ ci dinpotrivă, văzind că mi se încredinșase Evanghelia pentru cel nețaeș împrejur, precum lui Petru i se încredinșase pentru cel tăeș împrejur, — ⁹ căci Celce ajutase lui Petru în apostolia lui printre cel tăeș împrejur, mă ajutase și pe mine printre păgânii, — ¹⁰ și cunoscând harul dat mie, Iacov și Petru și Ioan, cari sunt socotiți ca stâlpi ai Bisericii, mi-au întins mie și lui Varnava dreapta, spre semn al unității, ca să mergem să propoveduim: noi la păgânii, iară el la cel tăeș împrejur; ¹¹ dară numai să ne aducem aminte de cei sarați, ceea ce m'am și silit să fac în tocmă.

¹² Când însă a venit Petru la Antiohia, m'am împotrivit lui pe față, căci era vrednic de înfruntare. ¹³ Pentru că înainte de a veni de la Iacov niște trimiși, el mănca cu păgânii; iară dacă au venit aceia, se ferea și se osebea de ei, temându-se de cel tăeș

împrejur. ¹¹ Și împreună cu ei să făgăduiești și celorlalți iudei, încât și Varnava a fost târît în făgăduirea lor. ¹² Dar când am văzut că nu calcă drept după adevărul Evangheliei, am spus lui Petru în fața tuturor: Dacă tu iudeu fiind, trăiești ca păgânii și nu ca iudeii, la ce silești pe păgâni să trăiască ca iudeii?

¹³ Noi suntem iudei din fire, iar nu păcătoși din păgâni. ¹⁴ Cu toate acestea, știind că omul nu se mântuiește prin faptele cerute de poruncile legii, ci numai prin credința în Iisus Hristos, am crezut și noi în Iisus Hristos, ca să ne mântuim prin credința în Hristos, iar nu prin faptele cerute de poruncile legii; căci prin faptele cerute de lege nu se va mântui niciun om purtător de trup. ¹⁵ Dacă însă, căutând să ne mântuim prin credința în Hristos, ne-am aflat și înșine păcătoși, oare aceasta ar însemna că Hristos este slujitor păcatului? Nicidecum. ¹⁶ Căci dacă zidesc iarăși celece am dărmat, atunci singur pe sine mă învinovățesc. ¹⁷ Căci eu prin lege am murit pentru lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu. ¹⁸ Răstignit-m-am împreună cu Hristos și de acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine. Și dacă trăiesc acum în trup, trăiesc prin credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m'a iubit și S'a dat pe Sine pentru mine. ¹⁹ Nu lepăd Harul lui Dumnezeu; dar dacă mântuirea se dobândește prin lege, atunci degeaba a murit Hristos.

CAP. 3.

¹ O, Galateni nepricepuți, cine v'a ademenit să au vă supuneți adevărului voi, înaintea ochilor că-

rora Iisus Hristos a fost zugrăvit așa, ca și cum s'ar fi răstignit la voi? ² Numai această voesc să știu de la voi: prin faptele cerute de lege ați primit Duhul, sau prin ascultarea cu credință a învățăturii Evangheliei? ³ Așa de nepricepuți sunteți, încât începând cu Duhul, acum isprăviți cu trupul? ⁴ Oare înzadar ați suferit atâta? Și de ar fi numai în zadar? ⁵ Celce vă dă Duhul și face minuni întru voi, oare prin faptele cerute de lege face acestea, sau prin ascultarea cu credință? ⁶ Avraam a crezut în Dumnezeu și aceasta i s'a socotit ca dreptate (Fac. XV, 6). ⁷ Să știți dară, că celce cred sunt fiii lui Avraam. ⁸ Și Scriptura, prevăzînd că Dumnezeu avea să mântuească pe păgâni prin credință, a prevestit lui Avraam, zicînd: întru tine se vor binecuvânta toate popoarele (Fac. XII, 3). ⁹ Așa dară celce cred se binecuvîntează cu credinciosul Avraam. ¹⁰ Iar căți se sprijinesc pe faptele cerute de lege, se află sub blestăm; căci scris este: blestămat e tot celce nu face neconținut toate cele scrise în cartea legii (Deut. XXVII, 26). ¹¹ Și că prin lege înmenea nu se îndreptează înaintea lui Dumnezeu, aceasta e lămurit, pentru că celce crede prin credință trăiește (Avacum, II, 4). ¹² Legea însă nu se întemeiază pe credință, ci că celce o împlinește, acela prin ea trăiește. (Lev. XVIII, 5). ¹³ Hristos ne-a răscumplat din blestămul legii, făcându-Se blestămat pentru noi, — căci scris este: blestămat e tot cel spânzurat pe lemn, (Deut. XXI, 23, — ¹⁴ pentru că binecuvîntarea dată lui Avraam să se reverse prin Iisus Hristos asupra păgînilor, și așa noi să primim prin credință Duhul, Care ni se făgăduise.

¹⁵ Fraților, omenește vorbind, chiar un testament

întărit de un om nimenea nu-l schimbă, nici nu-l adaogă *nimica*.¹⁸ Lui Avraam însă și seminței lui i s'au dat niște făgăduințe. Nu se zice „și semințelor“, ca despre multe, ci ca despre una: „Și Seminței tale“, care este Hristos. (Fac. XII 7).¹⁹ Vreau să zic deci, că testamentul cel despre Hristos, pe care l-a întărit Dumnezeu mai înainte, nu l-a desființat legea, care a venit după patrusute treizeci de ani, încât făgăduințele să-și fi perdut puterea.²⁰ Căci dacă moștenirea e după lege, atunci nu mai e din făgăduință; lui Avraam însă i-a dăruit Dumnezeu moștenirea după făgăduință.²¹ Atunci pentru ce mai e legea? Ea s'a dat *mai* pe urmă, din pricina abaterilor, *ca să slujească de călăuză* până la venirea Seminței, căria-i fusese dată făgăduința, și ea s'a dat prin ingeri și prin mâna unui mijlocitor.²² Dar unde e unul, acolo nu-l mijlocitor; Dumnezeu însă este unul.²³ Deci legea este ea oare protivnică făgăduințelor lui Dumnezeu? Nicidecum. Căci dacă s'ar fi dat o lege, care să poată da viață, atunci cu adevărat mântuirea ar veni dela lege;²⁴ Scriptura însă a închis pe toți sub păcat, pentru ca făgăduința să se dea credincșilor prin credința în Iisus Hristos.²⁵ Iar înainte de venirea credinței noi am fost închisi sub străjulea legii pânăla timpul când trebuia să se arate credința.

²⁶ Așa dară legea a fost pentru noi o călăuză, *care să ne ducă* la Hristos, ca să ne mântuim prin credință;²⁷ după venirea credinței însă, nu mai suntem sub *povața* călăuzel, ²⁸ căci prin credința în Iisus Hristos toți sunteți fiii lui Dumnezeu.²⁹ Căci căți în Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați și-nbrăcat;³⁰ nu mai e nici iudeu, nici Elu, nu mai e nici rob,

nici slobod, nu mai e nici parte bărbătească, nici parte femească, căci în Hristos Iisus voi toți una sunteți.³¹ Iar dacă sunteți ai lui Hristos, iată *că* sămânța lui Avraam sunteți, și *deci* moștenitori după făgăduință.

CAP 4

¹ Vă mai spun *însă și aceea*: moștenitorul, cămă vreme e copil, măcar că e stăpân pe toate, prin nimic nu se deosebește de rob,² ci e sub epitopi și îngrijitori pânăla vremea rânduită de tatăl său.³ Tot așa și noi, când eram prunci, eram robiți sub stihile lumii;⁴ iar când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său, Unulnăscut, Care s'a născut din femeie și a fost *supus* sub lege,⁵ ca să răscumpere pe cei de sub lege, pentru ca noi să dobândim înflerea.⁶ Iar că sunteți fii, a trimis Dumnezeu în inimile voastre Duhul Fiului Său, care strigă: „Avă“, *adecă* „Tată!“⁷ De aceea tu nu mai ești rob, ci fiu; și dacă ești fiu, atunci ești și moștenitor al lui Dumnezeu prin Iisus Hristos.

⁸ Dar Atuncea voi, necunoscând pe Dumnezeu, slujați celorace nu sunt dumnezei din fire;⁹ acum însă, dupăce ați cunoscut pe Dumnezeu, sau, mai bine, dupăce ați fost recunoscuți de Dumnezeu, pentru ce vă întoarceți iarăși la stihile slabe și sărace și voiți să intrați din nou în robia lor?¹⁰ Zilele le păziți voi și lunile și vremile și anii!¹¹ Mă tem dară să nu mă fi ostentit degeaba la voi.

¹² Vă rog, fraților, fiți cu mine, că și eu am fost cu voi.¹³ Cu nimica nu m'ați oblijduit: știți doară, că *de și când* am propovăduit la voi întâia oară

eram suferind cu trupul, ¹⁴ cu toate acestea însă voi n'ați defăimat cercarea ce-o purtam în trupul meu, nici nu v'ați îngreșat de ea, ci m'ați primit ca pe un inger al lui Dumnezeu, ca pe Hristos Iisus. ¹⁵ Unde este dar fericirea voastră? Căci martur vă sunt, că, de s'ar fi putut, v'ați fi scos ochii și mi l-ați fi dat mie. ¹⁶ Așa dară ajuns-am oare vrăjmașul vostru, pentru că v'am grăit adevărul? ¹⁷ Oamenii acela vă râvnesc nu cu gând bun, ci voesc să vă răștească de noi, ca să-l doriți pe ei. ¹⁸ Bine e să doriți binele totdeauna, iar nu numai când sunt de față la voi. ¹⁹ Fiul mei, pentru care din nou sufăr durerile nașterii, până ce se va întipări în voi Hristos, ²⁰ aș dori să flu acum defăță la voi și să-mi schimb glasul, căci sunt nedumerit de voi.

²¹ Spuneți-mi voi, cece doriți să fiți sub lege: oare nu auziți legea? ²² Căci scris este: Avraam a avut doi feciori: unul dintr-o roabă, și altul dintr-o femeie slobodă (Fac. XVI, 15; XXI, 3). ²³ Cel din roabă însă s'a născut după trup, iar cel din cea slobodă s'a născut după făgăduință. ²⁴ Spusele acestea au și alt înțeles. Aceste două femei sunt cele două testamente: unul de pe muntele Sinai, care naște fil spre a fi în robie și e închipuit prin Agara; ²⁵ căci Agara însemnă muntele Sinai, care e în Arabia și răspunde Ierusalimului de acum, pentru că acesta cu copiii săi este în robie; ²⁶ iar Ierusalimul cel de sus e slobod și e mama noastră a tuturor; ²⁷ căci scris este: „Veselește-te, steapă, care nu naști! Glăsuește și strigă, ceea ce n'ai simțit dureri de naștere, că mai mulți sunt filii celei părăsite, decât ai celei ce are bărbat”. (Is. LIV 1). ²⁸ Noi, fraților, suntem filii făgăduinței, după Isaac.

²⁹ Dar precum atunci cel născut după trup prigonea pe cel născut după duh, tot așa și acum. ³⁰ Dar ce zice Scriptura? Izgonește pe roabă și pe fiul ei, pentru că fiul roabei nu va fi moștenitor împreună cu fiul celei slobode (Fac. XXI, 10). ³¹ Deci, fraților, noi nu suntem filii roabei, ci ai celei slobode. ³² Stăruți dar în slobozenia, pe care v'a dăruit-o Hristos, și nu vă supuneți iar sub jugul robiei.

CAP. 5.

¹ Iată eu, Pavel, vă spun: dacă vă veți tăia împrejur, Hristos nu vă va folosi nimic. ² Și iarăși mărturisesc fie căruia din celce se tăie împrejur, că acela e dator să împlinească toată legea. ³ Voi, cei ce voți să vă mântuiți prin lege, ați rămas fără Hristos și ați căzut din har. ⁴ Iar noi așteptăm și nădăjdulm să primim mântuire dela credință prin Duhul. ⁵ Căci în Hristos Iisus nici tăierea împrejur poate ceva, nici netăierea împrejur, ci credința care lucrează prin dragoste. ⁶ Mergeți bine. Cino v'a oprit ca să nu vă supuneți adevărului? ⁷ Sfatul acesta nu este dela celce v'a chemat. ⁸ Puțină dospitură dospește tot aluatul. ⁹ Din mila Domnului, mă bizul pe voi, că nu veți cugeta altmintealea, ¹⁰ iar celce vă tulbură pe voi, oricine ar fi, va purta osânda. ¹¹ Dar dacă eu, fraților, aș propovedui încă tăierea împrejur, atunci pentru ce aș mai fi prigunit? Atunci sminteala crucii ar conțeni. ¹² O, de s'ar castra încălțea celce vă tulbură!

¹³ Fraților, voi ați fost chemați să fiți liberi; dar libertatea voastră să nu fie îndemn de a plăcea trupului, ci să sluiți unul altuia cu dragoste. ¹⁴ Căci

toată legea se cuprinde într'un singur cuvânt și a-nume: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși!”¹⁰ Iar dacă vă mușcați și vă mâncați unul pe altul, băgați de seamă să nu vă nimiciți unul pe altul.¹¹ De aceea vă zic: urmași duhului, și nu veți mai împlini poftele trupului;¹² pentru că trupul poartă alta decât duhul, iar duhul poartă alta decât trupul; ele sunt protivnice unul altuia, încât voi nu faceți ce doriți.¹³ Și dacă voi vă călăuziți de duh, nu mai sunteți sub lege.¹⁴ Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: răsfățarea, desfrânarea, necurația, aprinderea,¹⁵ închinarea la idoli, vrăjitoria, dușmănia, certurile, zavistia, mânia, desbinările, neînțelegerile, smintelele, eresurile,¹⁶ ura, uciderea, beția, necumpătarea, și altele asemenea acestora. Vă atrag luarea aminte cum v'am atras și mai înainte, că celce fac unele ca acestea nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu.¹⁷ Iar roada duhului este: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătața, milostenia, credința, blândețea, înfrânarea poftelor.¹⁸ Peste celce se împodobesc cu acestea nu este lege.¹⁹ Celce sunt ai lui Hristos și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele.²⁰ De trăim cu duhul, sub povara duhului să și umblăm.²¹ Să nu alergăm după slavă deșartă, unii pe alții întărâtând, unii pe alții plimbind!

CAP. 6,

¹ Fraților, de-ar și cădea vreun om în vreo greșală, voi, cei duhovnicești, îndreptați-l pe unul ca acela cu duhul blândeței, păzindu-se flecare pe sine să nu cadă în ispită.² Purtați sarcinile unul altuia, și așa pliniți legea lui Hristos.³ Căci de se

socoate cineva că e ceva nimica fiind, acela se amăgește pe sine însuși.⁴ Să-și cerceteze flecare fapta sa și va avea lauda numai în sine, iar nu în altul,⁵ pentru că flecare-și va purta sarcina sa.⁶ Celce primește învățătură să facă și el parte celuiice-l învață din toate bunătățile sale.

⁷ Nu vă amăgiți. Dumnezeu nu poate fi batjocorit. Ce va sămăna omul, aceea va și secera.⁸ Celce samănă în trupul său, din trup va secera stricăciune; iar celce samănă în duh, din duh va secera viață veșnică.⁹ Să nu ne îngreunăm a face binele, că la vreme vom secera, dacă nu vom cădea cu duhul.¹⁰ Așa dară, cât avem vreme, să facem bine tuturor, dar mai ales celorce sunt ai noștri după credință.

¹¹ Vedeți cu ce litere v'am scris eu cu însuși mâna mea!¹² Căți doresc să se laude cu trupul, vă sflesc să vă tăeți împrejur, numai ca să nu fie prigoniți pentru crucea lui Hristos;¹³ căci înseși celce se taie împrejur nu păzesc legea, dar voesc să vă tăeți împrejur, ca să se laude cu trupul vostru;¹⁴ eu însă nu voesc să mă laud decât numai cu crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care, pentru mine, lumea e răstignită și eu sunt răstignit în ce privește lumea.¹⁵ Pentru că în Hristos Iisus nimic nu prețuiește nici tăerea împrejur, nici netăierea împrejur, ci numai făptura cea nouă.¹⁶ Pace și milă să fie peste celce se poartă după regula aceasta și peste Izraelul lui Dumnezeu.¹⁷ Incolo nimenea să nu-mi facă supărare, că eu ranele Domnului nostru Iisus Hristos le port pe trupul meu.

¹⁸ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru, fraților! Amin.

CARTEA CATRA EFESENI
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voiața lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, *vă dorește* vouă, sfinților celor din Efes și celorce credeți în Iisus Hristos, ² har și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul Iisus Hristos.

³ Binecuvântat *să fie* Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Celce ne-a binecuvântat în ceruri cu tot felul de binecuvântări duhovnicești prin Hristos, ⁴ de vreme ce ne-a ales prin El mai înainte de întemeierea lumii, ca prin iubire să fim sfinți și fără prihană înaintea Sa, ⁵ hotărînd de mai înainte din a Sa bunăvoință să ne înfieleze prin Iisus Hristos, ⁶ spre lauda slavei harului Său, cu care ne-a dăruit prin Cel iubit. ⁷ În Aceasta avem răscumpărarea prin sângele Lui și iertarea păcatelor, după mulțimea harului Lui, ⁸ pe care ni l-a dăruit din belșug în tot felul de înțelepciune și pricepere, ⁹ descoperindu-ni taina voiei Sale, după planul dinainte hotărât în Sine însuși, ¹⁰ ca la plîmirea vremilor să unească toate cele cerești și cele pămîntești sub capul Hris-

tos, " prin Care ne-am și făcut moștenitori, fiind meniți *spre aceasta* de mai înainte prin hotărârea Celui ce săvârșește toate după sfatul voel Sale; " și *aceasta* ca să slujim spre lauda slavei Sale și noi, ceice mai înainte nădăjduiam în Hristos, " în Care și voi, după ce ați auzit cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii voastre, crezând, sunteți pecetluiți cu Duhul Sfânt cel făgăduit, " Care este arvona moștenirii noastre, răscumpărarea patrimoniului Lui, spre lauda slavei Lui.

" De aceea și eu, auzind de credința voastră în Domnul Iisus și de dragostea voastră către toți sfinții, " nu încetez a mulțumi lui Dumnezeu pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele, " ca Dumnezeu Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea Duhul înțelepciunii și al descoperirii, ca să-L cunoașteți, " luminând ochii inimii voastre, ca să aflați în ce se cuprinde nădejdea chemării Lui și care este bogăția slăvitei Lui moșteniri *ce se păstrează* pentru sfinți, " și cât de nemăsurată este mărirea puterii Lui față de noi ceice am crezut prin lucrarea puterii Lui celei stăpânitoare, " cu care a lucrat El în Hristos, înviindu-L din morți și punându-L în ceruri deasupra Sa, " mai presus de toată începătoria și stăpânirea și puterea și domnia, și de tot numele, care se rostogolește nu numai în veacul acesta, ci și în cel viitor, " și toate le-a supus sub picioarele Lui, și L-a dat mai presus de toate cap al Bisericii, " care este trupul Lui și plinirea celui ce plinește toate în toți.

CAP. 2.

¹ Voi, păgânii, erați morți prin fărădelegile și pă-

catele voastre, " în care ați trăit cândva după dă-tina lumii acestea și după *voea* domnului care stă-pânește în văzduh, *adecă* a duhului care lucrează acum în filii răzvrătirei; " din *aceștia* eram și noi, *Iudei*, cu toți odinioară, când trăeam în poftele noastre trupesti, împlinind dorințele cărnii și ale gândurilor noastre, și eram după fire filii ai mâniei, ca și ceilalți, " Dar Dumnezeu cel bogat în milă, din marea lui iubire, cu care ne-a iubit, " deșleram morți prin fărădelegi, ne-a adus la viață împreună cu Hristos, " și ne-a sculat împreună cu El, și ne-a pus în ceruri cu Hristos, " ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său, din bună-tatea *ce o are* către noi pentru Hristos Iisus. " Căci prin har sunteți mântuiți pentru credință; și aceasta nu-l dela voi, ci e darul lui Dumnezeu: " nu din fapte *sunteți mântuiți*, ca să nu se laude cineva, " Căci suntem făptura Lui, zidiți prin Hristos Iisus spre a face faptele bune, care Dumnezeu ni le-a rânduit să le săvârșim.

" De aceea voi, cari altă dată erați păgânii din naștere, numiți netăcași împrejur de către cei ce se numeau tăcași împrejur cu *tădere* împrejur tru-pească, făcută de mână, aduceți-vă aminte, " că în vremea aceea erați pe lume fără Hristos, înstră-inați de obștea lui Izrael, străluni de așezământul tă-erei împrejur, fără nădejde și fără Dumnezeu. " Iar acum, în Hristos Iisus, voi cei ce erați cândva de-parțe, ați fost apropiați prin sângele lui Hristos. " Căci pacea noastră este El, Care a făcut din două *feluri de oameni* unul, și a dărmat zidul, care-l despărțea, " desființând vrajba cu trupul Său, iar legea poruncilor cu învățătura, ca *astfel* din două

feluri de oameni să zidească în sine un singur om nou, făcând pace, ¹⁰ și ca într'un singur trup să-l împace pe amândoi cu Dumnezeu prin cruce, ucligând dușmănia pe dânsa. ¹¹ Astfel venind El, a binevestit pacea vouă celor de departe și celor de aproape, ¹² pentru că prin El și unii și alții avem intrare la Tatăl, printr'un singur Duh.

¹³ Deci, nu mai sunteți străini, nici venetici, ci cetățeni împreună cu sfinții și oameni de casă ai lui Dumnezeu, ¹⁴ fiind întemeiați pe temelii apostolilor și a proorocilor, și având pe însuși Iisus Hristos *piatra* unghiulară, ¹⁵ pe care toată zidirea răzămându-se temeinic, se înalță ca o biserică sfântă în Domnul, ¹⁶ și pe care *piatră* și voi vă zidiți împreună prin Duhul, ca să fiți locașul lui Dumnezeu.

CAP. 3.

¹ De aceea eu, Pavel, sunt legatul lui Hristos Iisus pentru voi *păgânii*, ² dacă a-ți auzit de economia harului Dumnezeu ce mi s'a dat de a *purta grija* pentru voi. ³ Că prin descoperire mi s'a vestit taina *aceasta*, după cum v'am scris mai sus în puține *cuvinte*, ⁴ pe care cetindu-le, puteți vedea cum înțeleg eu taina lui Hristos, ⁵ care n'a fost vestită generațiilor din trecut ale fiilor oamenilor, cum s'a descoperit acum sfinților Lui apostoli și prooroci prin Duhul Sfânt. ⁶ Și taina *aceasta este*, ca și păgânii să fie moștenitori și părtași împreună cu *ludii* la făgăduințele Lui, alcătulind un singur trup în Hristos Iisus, prin Evanghelia *aceea*, ⁷ al căria slujitor m'am făcut eu prin darul harului dumnezeesc, ce mi s'a dat prin lucrarea puterii lui *Da-*

mnezeu. ⁸ Mie, celui mai mic dintre toți sfinții, mi s'a dat harul acesta, de a vesti păgânilor bogăția cea nepătrunsă a lui Hristos ⁹ și a descoperi tuturor care este economia tainei celei din veșnicie ascunse în Dumnezeu. Celce a făcut toate prin Iisus Hristos, ¹⁰ pentru că acum, prin Biserică, să se facă cunoscută începătorilor și stăpânirilor din ceruri înțelepciunea cea felurită a lui Dumnezeu, ¹¹ după hotărârea cea mai înainte de veac, pe care El a implinit-o în Hristos Iisus, Domnul nostru, ¹² prin Care avem îndrăzneală și intrare neîndoșnică la Dumnezeu prin credința în El. ¹³ De aceea vă rog să nu vă descurajați din pricina necazurilor mele, celor pentru voi, care sunt slava voastră.

¹⁴ Pentru aceasta îmi plec genunchile mele înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos, ¹⁵ dela Care își iau începutul orice fel de ființe în cer și pe pământ, ¹⁶ și *mă rog*, să vă dea, după bogăția slavei Sale, ca să vă întăriți temeinic, prin Duhul Lui, în omul cel dinăuntru, ¹⁷ și prin credință să se sălășluiească ¹⁸ Hristos în inimile voastre, ca *astfel* voi, fiind îndăcinați și întăriți în dragoste, să puteți pătrunde cu toți sfinții lățimea și lungimea și adâncimea și înălțimea *dragostei* lui Hristos, ¹⁹ și să pricepeți dragostea lui Hristos, care întrece orice pricepere, ca să vă umpleți de toată desăvârșirea lui Dumnezeu. ²⁰ Iar Celulce prin puterea, care lucrează în noi, poate să facă neasămănat mai mult decât tot ce cerem sau cugetăm noi, ²¹ Aceluia să fie slava în Biserică cea în Hristos Iisus în toate generațiile din veac în veac. Amin.

CAP. 4.

¹ Drept aceea eu, cel legat pentru Domnul, vă rog să vă purtați în chip vrednic de chemarea voastră, ² cu toată smerenia și blândeța și îndelungărabdarea, îngăduindu-vă unul pe altul din dragoste, ³ și slăbindu-vă să păstrați unirea duhului prin legătura păceli. ⁴ Un trup și un duh sunteți, după cum și sunteți chemați la o singură nădejde, *care vi s'a pus înainte* la chemarea voastră: ⁵ *nu e decât un Domn, o credință, un botez,* ⁶ *un Dumnezeu și Tată al tuturor, Care-i peste toți și prin toți și în noi toți.* ⁷ Dar în parte flecărula din noi ni s'a dat harul după măsura în care l-a dăruit Hristos. ⁸ De aceea s'a și zis: „Sultu-s'a la înălțime, luat-a robime, și daruri a împărțit oamenilor” (Ps. LXVII, 19). ⁹ Dar ce însemnează oare „sultu-S'a”, dacă nu că S'a și pogorât mai întâiu în cele mai de desupt ale pământului? ¹⁰ Celce s'a pogorât însă este același, care s'a suit mai presus de ceruri, ca să umple toate. ¹¹ Și tot El a pus pe unii Apostoli, pe alții prooroci, pe alții Evangheliști, pe alții păstori și învățători, ¹² pentruca să desăvârșească pe sfinți la lucrul slujbei celei pentru zidirea trupului lui Hristos, *adecă a Bisericei*, ¹³ până vom ajunge toți la aceeași credință și cunoștință a Fiului lui Dumnezeu, *până vom ajunge* oameni desăvârșiți după măsura deplină a staturii lui Hristos; ¹⁴ *ca să nu mai fim copii, învățuți și purtați de vântul a tot felul de învățători, născosite de viclenia oamenilor și de iscusința lor șireată și amăgitoare,* ¹⁵ *ci petrecând cu adevărat în dragoste, să creștem mereu până la măsura* Acelaia, care este Hristos, capul nostru, ¹⁶ *din Care*

tot trupul, bine alăcăuit și unit prin felurite legături întăritoare și prin lucrarea ce îndeplinește fiecare membru în măsura ce-l este dată, capătă creșterea pentru întărirea sa însăși în iubire.

¹⁷ De aceea vă spun și vă îndemn în *numele* Domnului, să nu vă mai purtați cum se poartă celelalte neamuri, după mintea lor deșartă, ¹⁸ fiind întinate la cuget și înstrăinate de viața dumnezească, din pricina neștiinței, care se află în ei, și a învățărilor inimii lor; ¹⁹ aceștia căzând în nesimțire, s'au datat la destrăbălare, ca să săvârșescă cu nesațu tot felul de necurăție. ²⁰ Voi însă, n'ați cunoscut așa pe Hristos; ²¹ numai dacă ați auzit de El, de vreme ce adevărul sau *adevărată învățătură despre viață*, dată de El, *vă cere*, ²² să lepădați chipul de viețuire din trecut a omului celui vechi, care pierе în poftele lui cele ademenitoare, ²³ și, înolind duhul minții voastre, ²⁴ să vă îmbrăcați în omul cel nou, făcut după *chipul lui Dumnezeu*, de o curvie și sfințenie adevărată. ²⁵ De aceea, lepădând minciuna, spuneți fiecare aproape-lui vostru adevărul, pentruca suntem membre unul altuia. ²⁶ De vă mănâța, nu greșiți: să nu vă apuce asfințitul soarelui mâniași, ²⁷ și să nu dați loc diavolului.

²⁸ Celce a furat *până acum*, să nu mai fure, ci mai bine să muncească, făcând cu mâinile sale *lucruri folositoare*, ca să albe din ce da și celor ce au nevoie. ²⁹ Nici vorbă putredă să nu lase din gura voastră, ci numai *cuvinte* bune pentru întărirea în credință, ca ele să aducă folos ascultătorilor. ³⁰ Și să nu jigniți Duhul cel sfânt al lui Dumnezeu, cu Care ați fost pecetluiți în ziua răscumpărării.

¹¹ Toată supărarea și iuțimea și mânia și strigarea și hula cu toată răutatea să fie depărtate de la voi; ¹² și să fiți unul cu altul buni și miloși; lertați-vă unul pe altul, după cum și Dumnezeu v'a iertat pe voi prin Hristos.

CAP. 5.

¹ Urmați deci *pilda* lui Dumnezeu, ca niște copii iubiți, ² și trăiți în dragoste, după cum și Hristos ne-a iubit și S'a dat pe Sine pentru noi prețios și jertfă lui Dumnezeu, ca o mireasmă cu bun miros. ³ Iar desfrânarea și orice fel de necurăție și de lăcomie nu trebuie nici să se pomenească la voi, cum șade sfinților. ⁴ Deasemenea nu vi se potrivesc nici vorbele urite, nici grăirea deșartă, nici glumele proaste, ci dinpotrivă, mulțămirea; ⁵ căci să știți, că nici un desfrănat, sau necurat, sau lacom, ca unul ce este slujitor de idoli, n'are născutură în împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu.

⁶ Să nu vă amăgească nimenea cu cuvinte deșarte, căci pentru aceasta vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării. ⁷ Deci, să nu vă întovărășiți cu aceștia.

⁸ Altădată erați întunerec, iar acum sunteți lumină în Domnul: ca fiii ai luminii să vă purtați, ⁹ Căci roada Duhului e tot felul de bunătate, de dreptate și de adevăr. ¹⁰ Cerași ce este plăcut lui Dumnezeu; ¹¹ și să nu fiți părtași la faptele cele sterpe ale întunericului, ba locă să le și mustriți. ¹² Căci de celece fac ei întru ascunsă e rușine și de grăit. ¹³ Însă toate ies la iveală, vădite de lumină, pentru că lumina toate le vedește. ¹⁴ De aceea s'a zis: „Scoa-

lă-te, celace dormi, și te rădăcă din morți, și te va lumina Hristos.

¹⁵ Vedeți dară să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, ¹⁶ prețuind vremea, că zilele sunt rele. ¹⁷ Așa dară nu fiți nepricepuți, ci siliți-vă să cunoașteți care-i voea lui Dumnezeu. ¹⁸ Și nu vă îmbătați de vin, în care e desfrânarea, ci vă umpleți de Duhul Sfânt, ¹⁹ înțărindu-vă sufletește prin psalmi, prin slăvoslovii și prin cântări duhovnicești, cântând și laudând în inimile voastre pe Domnul, ²⁰ mulțămind pururea pentru toate lui Dumnezeu și Tatăl, în numele lui Iisus Hristos, ²¹ și supunându-vă unul altuia întru frica lui Dumnezeu.

²² Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, ca Domnului, ²³ pentru că bărbatul este cap femeii, precum și Hristos e cap Bisericii, care este trupul Lui, iar El mântuitorul ei. ²⁴ Și precum Biserica se supune lui Hristos, așa și femeile să se supună bărbaților lor întru toate.

²⁵ Bărbați, iubiți-vă femeile voastre, ²⁶ cum a iubit și Hristos Biserica și S'a dat pe Sine pentru ea, ca să o sfințească, curățindu-o cu bae de apă, prin cuvântul *Său*, ²⁷ ca să o întărească și să o slăvească slăvită, neavând pată, sau meteahnă, sau altă ceva de felul acesta, ci ca să fie sfântă și fără prihană. ²⁸ Așa sunt datorii bărbații să-și iubească femeile lor, cum își iubesc trupurile lor: celce-și iubesc femeia sa, pe sine se iubește. ²⁹ Căci nimenea nu și-a urât vreodată trupul său, ci-l hrănește și-l încălzește, ca și Hristos Biserica; ³⁰ pentru că suntem membre ale trupului Lui, din carnea Lui și din oasele Lui. ³¹ De aceea va lăsa omul pe tatăl său și

pe mama sa, și se va lipi de femea sa, și vor fi amândoi un trup (Fac. II, 24). "Taina aceasta este mare; eu însă zic: în Hristos și în Biserică. "Deci dară fiecare din voi așa să-și iubească femea sa, ca pe sine însuși; iar femea să se teamă de bărbat.

CAP. 6.

¹Copii, supuneți-vă părinților voștri după porunca Domnului, căci aceasta e drept. ²Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta: aceasta este cea dintâi poruncă cu făgăduința: ³ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ (Esire, XX, 12).

⁴Și voi, părinților, nu întărați la mânie pe copiii voștri, ci-l creșteți în învățătura și povața Domnului.

⁵Slugilor, supuneți-vă stăpânilor voștri celor trupești cu frică și cu cutremur, cu inimă curată, ca lui Hristos, ⁶nu cu sîrguință fățarnică, ca cei ce vor să placă oamenilor, ci împliniți voea lui Dumnezeu din tot sufletul, ca niște robi ai lui Hristos, ⁷slujind cu tragere de inimă, ca Domnului, iar nu ca unor oameni, ⁸știlind că fie care rob sau slobod, va primi dela Domnul plată după cât bine a făcut.

⁹Și voi, stăpânii, să vă purtați cu ei la fel și să vă stămpărați asprimea, știlind că și peste voi, ca și peste ei, este un Stăpân în ceruri, la care nu este fățarnicie.

¹⁰Incolo, frații mei, întăriți-vă în Domnul și în tăria puterii Lui, ¹¹și vă îmbrăcați cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva uneltirilor diavolului; ¹²pentru că lupta nu ni e împotriva sângelui și a cărnii, ci împotriva făcătorilor,

împotriva stăpînirilor, împotriva cărmurilor în-tinericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutății celor de sub cer. ¹³De aceea, luați toată armătura lui Dumnezeu, ca să vă puteți împotrivi în ziua cea rea și, biruind toate, să stați. ¹⁴Stați drept aceea, încingându-vă mijloacele cu adevărul, și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății; ¹⁵având picioarele încălțate cu nepregetare întru vestirea Evangheliei păcii; ¹⁶dar mai presus de toate, luați scutul credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile cele aprinse ale vicleanului; ¹⁷luați și coiful mântuirii, sabia duhovnicească, care este cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁸Rugați-vă în sufletul vostru cu tot felul de rugăciune și cerere în toată vremea, și stăruinți în aceasta cu toată statornicia și cu cerere pentru toți sfinții, ¹⁹și pentru mine, ca să mi se dea cuvânt, ca cu buzele mele să vestesc pe față și cu îndrăsneală taina Evangheliei, ²⁰al căria sol în lanțuri sunt, ca să propoveduesc cu îndrăsneală, cum sunt dator.

²¹Dar ca să știți și voi cele ce mi s'au întâmplat și ce fac, de toate vă va înștiința Timotee, fratele iubit și slujitorul credincios în Domnul, ²²pe care l-am trimis la voi tocmai pentru aceasta, ca să aflați despre noi și ca să vă liniștească inimile.

²³Pace și iubire, precum și credință vă doresc, fraților, dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos.

²⁴Harul să fie cu toți cei ce iubesc nestrămutat pe Domnul nostru Iisus Hristos. Amin.

CARTEA CĂTRE FILIPENI
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel și Timoteu, robii lui Iisus Hristos, vă *doresc* vouă, tuturor sfinților celor în Hristos Iisus, cari vă aflați în Filipi împreună cu episcopi și cu diaconii, ² har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

³ Mulțumesc Dumnezeului meu ordecâteori îmi aduc aminte de voi, ⁴ și pururea în toată rugăciunea mea cu bucurie mă rog pentru voi toți, ⁵ pentru partea ce luați la *vestirea* Evangheliei din cele dintâi zile până acum, ⁶ încredințat fiind prin înseși aceasta, că celce a început la voi lucrul cel bun, îl va și desăvârși până la ziua lui Iisus Hristos, ⁷ cum și este drept să cuget despre voi toți, pentrucă atât în lanțurile mele, cât și în apărarea și întărirea Evangheliei, vă am în inima mea pe voi pe toți, ceice sunteți părtași la har împreună cu mine, ⁸ Martor îmi este Dumnezeu, că vă iubesc pe voi pe toți cu iubirea lui Iisus Hristos; ⁹ și de aceea mă rog, ca dragostea voastră să sporească din ce în ce mai mult, *însoțită* de cunoștință, ¹⁰ de toată simțirea, ¹¹ ca cunoscând ce este mai

bun, să fiți curați și fără poticnire în ziua lui Hristos, ¹¹ plini de roadele cuvioșiei prin Iisus Hristos, spre slava și lauda lui Dumnezeu.

¹² Voesc însă să știți, fraților, că celece s'au întâmplat cu mine au adus mare izbândă pentru Evanghelle, ¹³ încât legăturile mele cele pentru Hristos au ajuns să fie cunoscute în tot pretoriul și la toți ceilalți, ¹⁴ și cel mai mult dintre frații în Domnul, încurajați de lanțurile mele, cutează și mai mult să vorbească cuvântul lui Dumnezeu fără frică.

¹⁵ Adevărat, unii propoveduesc pe Hristos din pizmă și din iubire de dispută, iar alții din bunăvoință.

¹⁶ Unii, din iubire de dispută, propoveduesc pe Hristos nu cu gând curat, socotind să îngreueze lanțurile mele; ¹⁷ iar alții îi propoveduesc din dragoste, știind că eu sunt pus să apăr Evanghelia.

¹⁸ Dar ce-i cu aceasta? Ori în ce chip ar fi: fie din prefăcătorie, fie din bunăvoință, Hristos se propoveduește, și eu mă bucur și mă voi bucura de aceasta, ¹⁹ căci știu, că aceasta, cu rugăciunile voastre și cu ajutorul Duhului lui Iisus Hristos, îmi va sluji spre mântuire. ²⁰ Cred și nădăjduesc, că întru nimic nu voi fi rușinat, ci sunt bine încredințat, că și acum, ca totdeauna, Hristos se va preamări în trupul meu, or de voi trăi, or de voi muri, ²¹ căci pentru mine viața este Hristos, și moartea un câștig. ²² Dacă însă a vieții în trup este un folos pentru lucrul meu, atunci nu știu ce să aleg. ²³ Amândouă mă atrag: am dorință să mă desfac de trup și să fiu cu Hristos: aceasta e mult mai bine pentru mine; ²⁴ dar a rămânea în trup e mai de folos pentru voi. ²⁵ Și știu bine, că voi rămânea și voi trăi cu voi cu toți, pentru bucuria și propășirea

voastră în credință, ²⁶ ca fala voastră în Hristos Iisus, să vă sporească prin mine, când voi veni adoua oară la voi. ²⁷ Numai să duceți o viață vrednică de Evanghelia lui Hristos, ca eu, fie că voi veni și vă voi vedea, fie că nu voi fi defață, să aud de voi, că stați într'un duh, și într'un suflet vă nevoiți pentru credința Evanghellei, ²⁸ nelospălându-vă nicidecum de protivnici. Aceasta pentru ei e prevestirea pelrei, iar pentru voi a mântuirii. Și aceasta-i dela Dumnezeu; ²⁹ pentru că vouă vi-i dat pentru Hristos nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru Dânsul, ³⁰ ducând aceeași luptă, care ați văzut că duc eu și cum auziți și acum de mine că mă nevoesc.

CAP. 2.

¹ Deci, de este pentru voi vreo mângăere în Hristos, de este vre-o bucurie în dragoste, de este vre-o unire în duh, de este vreo îndurare și milă, ² atunci faceți-mi bucuria deplină, ca aceeași să cugetați și să aveți o dragoste, un suflet și un cuget, ³ și nimica să nu faceți din iubirea de dispută și de slavă deșartă, ci, din smerenie, fiecare să socoată pe altul mai destoinic decât dânsul. ⁴ Să nu se îngrijască fiecare numai de ale sale, ci fiecare să poarte grijă și de ale altora. ⁵ Căci în voi trebuie să fie aceleași simțiri, ca și în Hristos Iisus, ⁶ Care, fiind chipul lui Dumnezeu, deosebișimea sa cu Dumnezeu n'a socotit-o un lucru răpit pene drept, ⁷ dar totuși s'a micșorat pe Sine însuși, și a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor; ⁸ și fiind după înălțare ca omul, s'a smerit pe Sine,

făcându-se ascultător până la moarte, iar moartea *l-a fost* de cruce. ⁹ De aceea și Dumnezeu *L'a preînălțat* și *l-a dăruit* un nume mai presus de tot numele, ¹⁰ ca în numele Lui Iisus să se plece tot genunchiul celor cerești, și al celor pământești, și al celor de desubt, ¹¹ și toată limba să mărturisească, că Iisus Hristos este Domn întru slava lui Dumnezeu Tatăl.

¹² Decl. Iubiții mei, cum mi-ați fost ascultători totdeauna, nu numai când am fost defață, ci mai vărtos acum, când *îlpsesc*, desăvârșiți-vă mântuirea cu frică și cu cutremur, ¹³ pentru că Dumnezeu, după bunăvoința Sa, vă dă și voință și putință. ¹⁴ Faceți toate, fără cârtire și fără șovăire, ¹⁵ ca să fiți fără prihană și curați, fii neprihăniți ai lui Dumnezeu în acel neam îndărătnic și răzvrătit, în mijlocul cărui strălucți, cum strălucesc stelele în lume, ¹⁶ ținând cuvântul vieții, ca să mă *pot* lăuda în ziua *venirei* lui Hristos, că nu m'am luptat în zadar, nici nu m'am ostenit degeaba. ¹⁷ Și chiar de m'aș jertfi, pentru jertfa și prinosul credinței voastre mă voi bucura, și mă voi bucura cu voi cu toți. ¹⁸ Bucurați-vă și voi înșivă de aceasta, și vă bucurați împreună cu mine.

¹⁹ Nădăjduesc însă în Domnul Iisus, să trimit curând la voi pe Timoteu, ca aflând cum trăiți, să mă mângâie și eu cu duhul. ²⁰ Că n'am pe nimeni așa de osărditor, care să se îngrijască de voi cu atâta tragere de inimă; ²¹ pentru că toți caută de ale lor *trebi*, iar nu de cele ale lui Iisus Hristos; ²² iar credințioșii lui *Timoteu* o cunoașteți, că el a slujit cu mine la *vestirea* Evangheliei, cum slujește un fiu tatălui său. ²³ Pe acesta deci nădăjdu-

esc să-l trimit la voi cum voi vedea ce are să fie cu mine. ²⁴ Am încredere în Domnul, că și eu voi veni la voi încurând.

²⁵ Am socotit deasemenea că e trebuință să trimit la voi și pe Epatrodit, fratele și tovarășul meu de lucru și de luptă, al vostru trimis și slujitor la nevoile mele, ²⁶ pentru că vă dorea tare mult pe voi pe toți, și era tare mâhnit că ați auzit că a fost bolnav. ²⁷ Căci a și fost bolnav de moarte, dar Dumnezeu *l-a mliuit*, și nu numai pe dânsul, ci și pe mine, ca să nu mi se adauge durere peste durere. ²⁸ De aceea *l-am trimis* îndată, ca văzându-l iară, să vă bucurați și eu să flu mai puțin mâhnit. ²⁹ Trimțiți-l dară pentru Domnul, cu toată bucuria, și prețuiți pe unii ca aceștia. ³⁰ Căci el pentru lucrul Domnului a fost aproape de moarte, punându-și viața în primejdie, ca să îplinească lipsa voastră în slujba mea.

CAP. 3.

¹ Încolo, frații mei, bucurați-vă în Domnul. A vă scrie acestea, mie nu mi-l greu, iar vouă vi-l de folos. ² Păziți-vă de câni; păziți-vă de lucrătorii celor răi; păziți-vă de mutilare; ³ pentru că *adevărate* tăiere împrejur suntem noi, cei ce slujim lui Dumnezeu cu duhul și ne lăudăm cu Iisus Hristos, și nu în trup nădăjdulm, ⁴ măcar că eu aș putea să mă nădăjduesc și în trup. Dacă alt cineva șofoate că poate să se nădăjduiască în trup, apoi cu cât mai vărtos eu, ⁵ care-s tăiat împrejur a opta zi, și *sunt* din neamul lui Israel, din seminția lui Veniamin, evreu din evrei, iar după lege-s fariseu; ⁶ după

răvnă prigonitor al bisericii lui Dumnezeu; după cuvîntul cea din lege, fără prihană.⁷ Dar Celece pentru mine erau un câştig, pentru Hristos le-am socotit o pagubă.⁸ Ba şi pe toate le socot o pagubă faţă de preţul cel mare al cunoştinţei lui Hristos Iisus, Domnul meu; pentru El m'am lepădat de toate şi toate le socotesc gunoare, ca să dobîndesc pe Hristos,⁹ şi să mă aflu în El nu cu cuvîntul mea cea după lege, ci cu cea din credinţa în Hristos, cu cuvîntul ce-l dela Dumnezeu prin credinţă;¹⁰ ca să-L cunosc pe El şi puterea învierii Lui, şi părăsirea la suferinţele Lui şi în moarte să mă asemăn Lui,¹¹ ca doară aş ajunge la învierea morţilor.

¹² *Grădesc așa nu că doară aş fi ajuns la țintă, sau m-aș fi desăvârșit; ci tînd nu cumva voi putea ajunge și eu desăvârșirea, cum m'a ajuns pe mine Hristos Iisus?* ¹³ Fraților, eu nu mă socotesc că aş fi ajuns, ci numai una fac: uitînd cele din urmă și îndreptîndu-mă înainte, ¹⁴ *alerg spre țintă, spre răsplata chemării celei de sus, pe care mi-a făcut-o Dumnezeu prin Hristos Iisus.*

¹⁵ Deci, câți din noi sunt desăvârșiți, așa să cugete. Dacă însă cugetați ceva altmintrelea, apoi și aceea vă va descoperi-o Dumnezeuul nostru. ¹⁶ În aceea însă, la a căreia cunoștință am ajuns, să urmăm aceeași regulă și să cugetăm la fel.

¹⁷ Urmați-mi mie, fraților, și priviți la celce se poartă după pilda, pe care o aveți în noi. ¹⁸ Căci mulți, de cari v'am vorbit adesea și de care acum vă vorbesc plîngînd, se poartă ca niște vrășmași ai crucii lui Hristos. ¹⁹ Stărsitul lor e pîcirea, Dumnezeuul lor e pîntecele, slava lor e în rușine, *căci ei se gîndesc numai la cele pămîntești.* ²⁰ Sălașul

nostru însă e în ceruri, de unde așteptăm și pe Mîntuitorul, Domnul nostru Iisus Hristos, ²¹ *Care trupul nostru cel înjosit îl va schimba așa, încît, să fie asemenea trupului Lui celui slăvit cu puterea cu care El lucrează și-Și supune toate.*

²² Așa dară, frații mei iubiți și doriți, bucuria și cîmpuna mea, astfel să stați în Domnul.

CAP. 4.

¹ Iubiților, rog pe Evodia, și pe Sintihia o rog aceeași să cugete în Domnul. ² Și te rog și pe tine, credinciosul meu tovarăș de lucru, ajută pe acestea, ³ care s'au luptat pentru Evanghelia împreună cu mine și cu Climent, și cu ceilalți tovarăș de lucru ai mei, ale căroră nume sunt în cartea vieții.

⁴ Bucurați-vă pururea în Domnul și iarăși vă zic: bucurați-vă! ⁵ Blandețea voastră să fie cunoscută tuturor oamenilor. Domnul e aproape. ⁶ Nu vă îngrijorați de nimic, ci pururea în rugăciune și cerere descoperiți cu mulțămire dorințele voastre înaintea lui Dumnezeu, ⁷ și pacea lui Dumnezeu, care e mai presus de orice minte, va păzi inimile și cugetele voastre în Hristos Iisus.

⁸ Incolo, frații mei, numai ce-l adevărat, ce-l cinstit, ce-l drept, ce-l curat, ce-l vrednic de iubit, ce-l vrednic de laudă, orice faptă bună și orice-l de laudă, numai aceea să gîndiți. ⁹ Ceeace-ați învățat, ce-ați primit și ați auzit și ați văzut la mine, aceea să faceți, și Dumnezeuul păcii va fi cu voi.

¹⁰ M'am bucurat mult în Domnul, că ați început iară să vă gîndiți la mine; și până acum vă gîndeți, dar n'ați avut prilej să dovedeți aceasta.

¹¹ Zic aceasta nu pentru că aş avea nevoie, căci m'am deprins să fiu mulţămît cu ce am; ¹² ştiu să trăesc şi în lipsă, ştiu să trăesc şi în belşug; m'am deprins cu toate şi în toate: să fiu sătul şi să răbd de foame, să fiu în belşug şi să duc lipsă. ¹³ Toate le pot cu ajutorul lui Iisus Hristos, Care mă întăreşte.

¹⁴ Dar bine aţi făcut că aţi împărţăsit necazul meu.

¹⁵ Voi, Filipeni, ştiţi, că la începutul propoveduirii mele, când am eşit din Macedonia, nicio biserică nu m'a ajutat prin dare şi primire de daruri, decât numai voi singuri; ¹⁶ voi şi în Tesalonie odată sau de două ori mi-aţi trimis la nevoie. ¹⁷ Zic aceasta nu că doar aş umbla după daruri, ci caut rodul care trebuie să crească în folosul vostru. ¹⁸ Am primit toate şi sunt în belşug; m'am îndestulat, primind deja Epafrodit celece mi-aţi trimis, ca o tămăd mirelitoare, ca o jertfă plăcută şi bine primită la Dumnezeu. ¹⁹ Dumnezeuul meu să împlinească orice lipsă a voastră din bogăţia slavei Sale, prin Iisus Hristos. ²⁰ Iar lui Dumnezeu şi Tatăl nostru fie slava în vecii vecilor. Amin.

²¹ Spuneţi închinăciune la toţi sfinţii cei în Iisus Hristos. Închină-se vouă toţi fraţii, cari se află cu mine. ²² Închină-se vouă toţi sfinţii, şi mai ales cei din casa Cezarului.

²³ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toţi! Amin.

CARTEA CĂTRĂ COLOSENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, prin voinţa lui Dumnezeu, apostol al lui Iisus Hristos, şi fratele Timoteiu scriem vouă, ² sfinţi şi credincioşi fraţi în Hristos Iisus, cari vă aflaţi în Colose, şi vă dorim har şi pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, şi dela Domnul Iisus Hristos.

³ Mulţămim lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, şi ne rugăm pururea pentru voi, ⁴ căci am auzit de credinţa voastră în Hristos Iisus şi de dragostea ce arătaţi tuturor sfinţilor, ⁵ pentru nădejdea ce aveţi în celece vă sunt gătitе în cer, de care aţi aflat mai înainte din cuvântul cel adevărat al Evangheliei, — ⁶ care a ajuns la voi, ca şi în toată lumea, şi este roditor şi creşte, cum creşte şi la voi din ziua când aţi auzit şi aţi cunoscut cu adevărat harul dumnezeesc, ⁷ după cum aţi învăţat dela Epafrost, iubitul nostru tovarăş de lucru, şi care este slujitor credincios al lui Hristos la voi, ⁸ şi care ne-a vestit cu ce fel de dragoste sunteţi înfăcăraţi de Duhul Sfânt.

⁹ De aceea şi noi, din ziua, în care am auzit aceea, nu conţinem a ne ruga lui Dumnezeu pentru

voi și a cere, ca să vă umpleți de cunoștința voei Lui prin *ajutorul* a tot felul de înțelepciune și de pricepere duhovnicească: ¹⁰ *ca să vă purtați în chip vrednic de Domnul și să-l plăceți în toate, rodind tot felul de faptă bună, sporind în cunoștința de Dumnezeu,* ¹¹ și întărindu-vă toate puterile prin puterea Lui cea slăvită, ca să suferiți toate cu răbdare și voe bună.

¹² Mulțămiiți lui Dumnezeu și Tatăl, Care ne-a învrednicit să fim părtași la moștenirea sfinților în *împărăția* luminii ¹³ și Care ne-a izbăvit din stăpânirea întunericului și ne-a adus în împărăția iubirii Său Fiul, ¹⁴ prin al Căruia sânge am dobândit răscumpărarea și iertarea păcatelor; ¹⁵ Care este chipul Dumnezeului celui nevăzut, născut mai înainte de toată făptura; ¹⁶ că printru'nsul s'au făcut toate cele din cer și cele de pe pământ, văzute și nevăzute: tronurile, domniile, căpeteniile, puterile — toate prin El și pentru El sunt făcute; ¹⁷ El este mai înainte de toate și toate se țin prin El. ¹⁸ El este capul corpului său, adică al Bisericii și El este pârga și întâiul născut din morți, ca întâetatea în toate să fie a Lui; ¹⁹ pentrucă a binevoit *Tatăl* ca în El să locuească toată desăvârșirea, ²⁰ și ca prin El să înpace cu Sine toate cele din cer și cele de pe pământ, făcând pace prin El, prin sângele Lui cel vărsat pe Cruce.

²¹ *De asemenea* și pe voi celce prin cugetele și faptele voastre rele erați altădată înstrăinați și vrășmași, ²² lată v'a împăcat acum prin carnea trupului Lui și prin moartea Lui, ca să vă înfățișați înaintea Sa sfinți și neprihăniți, ²³ dacă veți rămâneza tari și statornici în credință și nu vă veți clinti

din nădejdea Evanghellei ce ați auzit, care este vestită la toată făptura de sub cer și căreia Eu, Pavel, m'am făcut slujitor.

²⁴ Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi și împlinesc în trupul meu suferințele lui Hristos pentru trupul Lui, adică pentru Biserică, ²⁵ căreia eu, după economia dumnezească, ce mi s'a încredințat pentru voi, m'am făcut slujitor, să vă vestesc deplin cuvântul lui Dumnezeu, ²⁶ taina cea din vecl ascunsă de toate generațiile, iar acum descoperită sfinților Săi, ²⁷ căroa a binevoit Dumnezeu să le arăte ce bogăție de slavă este pentru păgânii în taina aceasta, adică sălășluirea în voi a lui Hristos, nădejdea slavei. ²⁸ Pe Acesta îl propoveduim noi, sfătuind pe toți oamenii și învățându-l toată înțelepciunea, ca să înfățișăm pe toți oamenii *la Dumnezeu* desăvârșiți în Hristos Iisus. ²⁹ Pentru aceasta mă și ostenesec și mă lupt cu ajutorul puterii Lui, care lucrează puternic în mine.

CAP. 2.

¹ *Doresc să știți, câtă silită am pentru voi și pentru cei din Laodicea și din Ierapoli, și pentru toți câți n'au putut a vedea fața mea,* ² ca să li se mângâie inimile și să fiți uniți prin dragoste și să vă îmbogățiți cu pricepere deplină, pentru cunoașterea tainei lui Dumnezeu Tatăl, și a lui Hristos, ³ în Care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei.

⁴ Aceasta însă o zic, ca să nu vă amăgească cineva cu vorbe ademenitoare; ⁵ căci deși cu trupul lipsesc dintre voi, dar duhovnicește sunt cu voi și

mă bucur, văzând bunarându-eala de la voi și credința voastră cea tare în Hristos.

⁹ De aceea, cum ați primit pe Domnul Iisus Hristos, așa să și umblați în El, ¹⁰ fiind înrădăcinați și întemeiați în trântul și întăriți în credință după cum ați fost învățați, să sporiiți prin ea în fapte bune.

¹¹ Luați sama, fraților, să nu vă amăgească cineva cu filosofia, și cu înșelăciune deșartă, după predania omenească, după datinile lumii și nu după Hristos, ¹² căci în El locnește trupește toată deplinătatea Dumnezeiel, ¹³ și voi sunteți deplin în El, Care este capul a toată domnia și stăpânirea. ¹⁴ În El sunteți și tăeați împrejur, cu tăere împrejur ne făcută de mână, cu tăerea împrejur a lui Hristos, *care este desbrăcarea trupului celui păcătos al cărnei*: ¹⁵ căci fiind îngropați cu El prin botez, ați și înviați prin El și împreună cu El prin credința în puterea lui Dumnezeu, Care L-a înviaț din morți, ¹⁶ Dumnezeu și pe voi, cari erați morți prin păcatele voastre și prin nețăerea împrejur a trupului vostru, v'a înviaț împreună cu Dânsul, lertându-vă toate păcatele; ¹⁷ și ștergând cu învățătura înscrisul cel pentru noi, care eră împotriva noastră, l-a luat din naștea noastră și l-a pironit pe cruce, ¹⁸ desbrăcând de putere domniile și stăpânirile întunerecului și biruindu-le cu crucea Sa, le-a făcut privești de ocară.

¹⁹ Deci, nimene să nu vă osândească pentru vreo mâncare, sau băutură, sau pentru vreo sărbătoare, sau lună nouă, sau sâmbătă: ²⁰ acestea au fost umbra celor viitoare, iar trupul, *care răsfrângea aceeaș umbră*, este al lui Hristos, ²¹ Nimene să nu vă amăgească cu smerenie prefăcută sau cinstire

a ingerilor, amestecându-se în lucruri pe care nu le-a văzut și îngâmfându-se în chip ne chibzuit cu mintea sa trupească, ²² și nepăstrând unirea cu Capul, prin care tot trupul, bine pregătît și unit prin legături și încheeturi, își face creșterea, pe care l-o dă Dumnezeu.

²³ Deci, dacă ați murit cu Hristos și pentru stihile lumii nu mai sunteți, atunci pentruce șineși, ca cum ați trăi în lume, regulile: ²⁴ nu te atinge, nu mănca, nu pipăi, ²⁵ care prin reaua întrebuintare ajung primejdloase și care se razemă pe porunci și învățături omenești? ²⁶ Acestea, în adevăr, au numai falma de înțelepciune, într-o cât înfățișază o închinare de bună voi, o umilință și o disprețuire a trupului, dar n'au vreun preț împotriva mulțămirei de sloe a trupului.

CAP. 3.

¹ Dacă însă ați înviaț cu Hristos, atunci căutați cele de sus, unde este Hristos așezat deadreapta lui Dumnezeu; ² la cele de sus cugetați, iar nu la cele de pe pământ! ³ Căci ați murit, și viața voastră este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu. ⁴ Iar când se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi cu Dânsul în slavă.

⁵ Faceți deci să moară ceea ce alcătuiește în voi omul cel pământesc: desfrânarea, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia, care este o slujire de idoli, ⁶ pentru care vine mânia lui Dumnezeu peste fi neascultării, ⁷ cu care umblați și voi altădată, când trăeați în aceste păcate. ⁸ Acum însă lepădați și voi toate acestea: mânia, iușimea, răutatea, hula, și tot cuvântul urât ce ar putea să lăsă din gura voas-

tră; ⁹ nu mîștii unul altuia; desbrăcați-vă de omul cel vechi și de faptele lui ¹⁰ și vă înbrăcați în cel nou, care se învește prin cunoștința de Dumnezeu după chipul Celui ce l-a făcut. ¹¹ Întru această stare nu este nici iudeu, nici elin, nici țără împrejur, nici netăcere împrejur, nici barbar, nici scît, nici rob, nici slobod, ci toate și în toți e Hristos.

¹² Așa dară, ca niște aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și iubiți, îmbrăcați-vă cu îndurare, cu bunătate, cu smerenle, cu blîndeță, cu îndelungă-răbdare, ¹³ îngăduind unul altuia și iertându-vă unul pe altul, de are cineva asupra cuiva plîngere; cum v-a iertat Hristos pe voi, așa să iertați și voi. ¹⁴ Dar peste toate acestea luați dragostea, care este cîngătoarea desă-vârșirei; ¹⁵ și să domnească în inimile voastre pacea lui Dumnezeu, pentru care sunteți chemați să alca-tuiți un singur trup, și să vă faceți recunoscători.

¹⁶ Cuvîntul lui Hristos să se sălăsluiască din belșug în voi cu toată înțelepciunea; învățați-vă și vă întăriți unul pe altul prin psalmi și prin laude și prin cântări duhovnicești, cîntînd cu bucurie în inimile voastre Domnului; ¹⁷ și tot ce faceți, cu cuvîntul sau cu fapta, în numele Domnului Iisus Hristos să faceți, mulțumind prin El lui Dumnezeu și Tatăl.

¹⁸ Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, cum se cuvine în Domnul!

¹⁹ Bărbați, iubiți-vă femeile și nu fiți asprii cu ele!

²⁰ Copii, supuneți-vă în toate părinților voștri, căci aceasta-i plăcut Domnului!

²¹ Părinți, nu urgisiți în mînie pe copiii voștri, ca să nu se descurajeze!

²² Slugi, supuneți-vă în toate stăpînilor voștri

celi trupești, slujindu-le nu numai de ochii oamenilor, ca fățarnici, ci cu inimă curată și în frica lui Dumnezeu. ²³ Tot ceea ce faceți, faceți cu toată inima, ca pentru Domnul, iar nu ca pentru oameni, ²⁴ știind că aveți să primiți dela Domnul moștenire cerească, ca răsplătire, căci Domnul Iisus Hristos slujește; ²⁵ iar cine se poartă cu nedreptate, acela după nedreptatea sa i se va răsplăti, căci în El nu este părtinire.

²⁶ Stăpîni, dați slugilor voastre ceea ce li se cuvine și e drept după învoială, știind că și voi aveți un stăpîn în cer.

CAP. 4

¹ Stăruți în rugăciune și privegheați într'însa cu mulțămîntă! ² Rugați-vă de asemenea și pentru noi, ca să ni deschidă Dumnezeu ușa cuvîntului, spre a vesti taina lui Hristos, pentru care și sunt legați, ³ și spre a o descoperi cum se cuvine să o descopăr.

⁴ Purtați-vă chibzuit cu cei de afară, folosind timpul. ⁵ Cuvîntul vostru să fie totdeauna cu har, dres cu sare, ca să știți cum să răspundeți fiecăruia.

⁶ Toate cele despre mine vi le va spune Tihic, iubitul nostru frate și tovarăș de lucru și slujitor credincios al Domnului, pe care l-am trimis la voi pentru aceea, ca să afle toate despre voi și să mîngăie inimile voastre, împreună cu Onesim, fratele nostru credincios și iubit, care este dintre voi; el vă vor spune tot ce-l pe-aicea.

⁷ Vă salută Aristarh, care e închis împreună cu mine, și Marcu, vărul lui Varnava, pentru care ați

primit porunci, că de va veni la voi, să-l primiți bine; " de asemenea vă salută și Iisus, poreclit și Iust; aceștia amândoi sunt dintre cei tăi împrejur și singurii tovarăși de muncă pentru împărăția lui Dumnezeu, cari au fost mângăierea mea. " Închină-se vouă Epafrastr al vostru, robul lui Iisus Hristos, care pururea se nevoaște pentru voi în rugăciuni, ca voi pururea să fiți desăvârșiți și plini de tot ce este plăcut lui Dumnezeu. " Vă mărturisesc de ei, că are multă râvnă pentru voi și pentru celce se află în Laodiceea și în Ierapoli. " Vă salută Luca, iubitul doftor, și Dima.

" Salutați pe frații din Laodiceea, și pe Ninfas și biserica cea din casa lui.

" Dupăce această carte se va citi de către voi, faceți ca ea să se citească și în biserica din Laodiceea, iar cea din Laodiceea să o citești și voi. " Spuneți lui Arhip: „vezi, să-ți îndeplinești bine slujba, ce ai primit dela Domnul." "

" Salutare din partea mea, a lui Pavel, scrisă cu înseși mâna mea.

Aduceți-vă aminte de lanțurile mele!

Harul să fie cu voi. Amin.

CARTEA I-a CĂTRĂ TESALONICENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

" Pavel și Silvan și Timoteiu vă scriu vouă, Bisericii tesalonicenilor, cari credeți în Dumnezeu Tatăl și în Domnul Iisus Hristos, și vă doresc har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

" Mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi toți și vă pomenim necontenit în rugăciunile noastre, " aducându-ne aminte înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, de fapta voastră cea din credință, de osteneala cea din dragoste și de nădejdea voastră statornică în Domnul nostru Iisus Hristos, " știind, frați iubiți, că ați fost aleși de Dumnezeu, " pentru că Evanghelia noastră n'a fost propovăduită la voi numai cu cuvântul, ci a fost însoțită de minuni, de Duhul Sfânt și de multă adevăritate, precum înșivă știți, cum am fost noi la voi pentru voi. " Și voi v'ați făcut următori nouă și Domnului, primind cuvântul cu bucuria Duhului Sfânt în multe necazuri, " încât v'ați făcut pildă pentru toți credincioșii [din Macedonia și din Ahala. " În adevăr, dela voi a

răsunat cuvântul Domnului nu numai în Macedonia și Ahaia, ci în toate locurile s'a lăsat vestea credinței voastre în Dumnezeu, încât noi nu mai avem nevoie să grăim ceva, ⁹ căci înseși acestea mărturisesc de noi ce primire am avut la voi și cum v'ați întors voi la Dumnezeu dela idoli, ca să slujiți Dumnezeul celui viu și adevărat, ¹⁰ și să așteptați din ceruri pe Fiul Lui, pe Care El l-a învlat din morți, pe Iisus, Care ne izbăvește de mânia cea vltitoare.

CAP. 2.

¹ Fraților, voi înșivă știți, că venirea noastră la voi n'a fost zadarnică; ² ci, după ce am pățit mai întâiu și am fost batjocoriți în Filipi, precum știți, am îndrăsnit cu nădejdea în Dumnezeul nostru, să vă propoveduim și vouă Evanghelia lui Dumnezeu cu multă nevoită; ³ căci propoveduirea noastră nu izvorăște nici din înșelătorie, nici din gânduri necurate, nici din vicleșug, ⁴ ci precum am fost socotiți de Dumnezeu vrednici să ni se încredințeze propoveduirea Evangheliei, așa grăim și noi, nu ca să plăcem oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui cearcă inimile noastre. ⁵ Căci Dumnezeu ni e martor, că niciodată, precum știți, nu ne-am folosit înaintea voastră nici de cuvinte de mângâiere, ⁶ nici de dorință de câștig, nici slavă omenească nu căutam nici la voi nici la alții. ⁷ Am fi putut să fim la voi cu greutate ca apostoli ai lui Hristos; dar ne-am arătat în mijlocul vostru blânzi, ca o doică ce se poartă dulos cu copiii săi. ⁸ Astfel noi, din osârdie pentru voi, am voit să vă dăm nu numai Evanghelia lui

Dumnezeu, ci și sufletele noastre, pentru că ni-ați căzut dragi. ⁹ Căci voi, fraților, vă amintiți de munca și osteneala noastră, când, propoveduind la voi evanghelia lui Dumnezeu, lucram ziua și noaptea, ca să nu îngreuem pe cineva din voi. ¹⁰ Martori sunteți și voi și Dumnezeu, cât de sfânt, de drept și de neprihănit ne-am purtat noliță de voi cei credincioși; ¹¹ pentru că, după cum știți, pe fiecare din voi, ca un părinte pe copilul său, ¹² v'am rugat și v'am mângăiat și v'am îndemnat să vă purtați în chip vrednic înaintea lui Dumnezeu, Care v'a chemat la împărăția și slava Sa.

¹³ De aceea și noi neconțenim mulțumim lui Dumnezeu, că voi, primind cuvântul lui Dumnezeu cel auzit dela noi, nu l-ați luat cuvânt omenesc, ci ca cuvântul lui Dumnezeu, cum și este cu adevărat, și care și lucrează în voi cei credincioși. ¹⁴ Căci voi, fraților, v'ați făcut următori bisericilor lui Dumnezeu din Iudeea, care cred în Hristos Iisus, pentru că și voi ați suferit aceleași lucruri dela iudei cel de un neam cu voi, care le-au suferit și aceia de la iudei, ¹⁵ cei ce au ucis și pe Domnul Iisus și pe proorocii Lui, și pe noi ne-au izgonit, și lui Dumnezeu nu plac, și tuturor oamenilor se împotrivesc; ¹⁶ cari ne împedecă de a grăi păgânilor ca să se mântuiască, și prin aceasta pururea umplu măsura păcatelor lor, dar în sfârșit se apropie mânia asupra lor.

¹⁷ Noi însă, fraților, fiind pentru puțină vreme despărțiți de voi, dar numai cu trupul, nu și cu inima, cu atât mai mare dorință ne-am silit să vedem fața voastră. ¹⁸ Și de aceea noi, adică eu Pavel, de vreo două trei ori am vrut să viu la voi, dar

ne-a împedecat satana. ¹⁰ Căci cine este nădejdea noastră, sau bucuria, sau cununa de laudă? Oare nu și voi, *carl aveți să fiți înaltea Domnului nostru Iisus Hristos, la venirea Lui?* ¹¹ Căci voi sunteți slava noastră și bucuria.

CAP. 3.

¹ De aceea, ne mai putând răbda, am primit să rămânem singuri la Atena ² și am trimis pe Timotelu, fratele nostru și slujitorul lui Dumnezeu și tovarășul nostru de lucru la *propoveduirea* Evangheliei lui Hristos, ca să vă mângâie și să vă întărească în credința voastră, ³ ca nimene să nu se ciatine din pricina necazurilor acestora, căci voi singuri știți, că așa ni e dat nouă să *pătimim*. ⁴ Căci și când am fost la voi, v'am prevestit, că vom *pătimi*, cum s'a și întâmplat și cum știți. ⁵ Pentru aceasta și eu, nemai putând răbda, am trimis ca să aflu despre credința voastră, ca să nu vă fi ispitit cumva ispititorul și să rămâie zadarnică osteneala noastră.

⁶ Acum însă, când a venit Timotelu dela voi la noi și ne-a adus vestea bună despre credința voastră și despre dragostea voastră, și că voi pururea aveți amintire bună de noi, dorind să ne vedeți, cum vă dorim și noi, ⁷ cu tot necazul și întristarea noastră, ne-am mângâiat, fraților, pentru credința voastră, ⁸ căci acum trăim și noi, când stați voi în Domnul, ⁹ că ce mulțămăie putem să aducem noi lui Dumnezeu pentru voi, pentru toată bucuria, cu care ne bucurăm noi pentru voi înaltea Dumnezeului nostru, ¹⁰ decât să ne rugăm ziua și noap-

tea cu toată căldura, ca să vedem fața voastră și să întregim credința voastră cu ceea ce-i lipsește. ¹¹ Dumnezeu însă, Tatăl nostru, și Domnul Iisus Hristos să îndrepteze singuri calea noastră spre voi; ¹² iar pe voi să vă umple Domnul și să vă răsumple de iubire unul către altul și către toți, cum suntem și noi plini de iubire către voi; ¹³ să întărească inimile voastre spre a fi neștirbiți în sfințenie înaltea lui Dumnezeu și Tatăl nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Hristos cu toți sfinții Lui.

Amin.

CAP. 4.

¹ După aceasta, fraților, vă poftim și vă rugăm în numele Domnului Iisus, ca voi, primind dela noi cunoștința cum trebuie să vă purtați și să plăceți lui Dumnezeu, să propășiți într'însa mereu; ² căci știți ce porunci v'am dat noi din partea Domnului Iisus. ³ Căci vocea lui Dumnezeu, sfințirea voastră, e aceasta: ca voi să vă feriți de desfrânare; ⁴ ca fiecare din voi să știe a-și păzi vasul său în sfințenie și cinste, ⁵ iar nu să umblați în aprinderea poftelor, ca și păgânii, cari nu știu pe Dumnezeu; ⁶ și ca voi întru nimic să nu vă purtați cu fratele vostru în chip nelegiuit și hrăpărești, căci Domnul pedepsește toate acestea, după cum și mai înainte v'am grăit și v'am mărturisit. ⁷ Căci Dumnezeu ne-a chemat nu la necurăție, ci la sfințenie. ⁸ Așa dar cel nesupus e nesupus nu unul om, ci lui Dumnezeu, care ne-a și dat Duhul Său cel Sfânt.

⁹ Despre iubirea de frați însă n'aveți nevoie să vă scriu, căci voi sunteți învățați de însuși Dum-

nezeu să vă lăbiți unul pe altul, ¹⁰ și așa vă și purtați vol cu toți frații din toată Macedonia. Vă rugăm însă, fraților, să propășiți mereu ¹¹ și să vă siliti cu râvnă ca să trăiți liniștiți, să vă faceți datoria și să lucrați cu mâinile voastre, cum v'am poruncit noi; ¹² să vă purtați cuvințios cu cel de afară și de nimic să nu aveți nevoie.

¹³ Fraților, nu voesc să nu știți voi de celce au răposat, ca să nu vă întristați ca și ceilalți, cari n'au nădejde. ¹⁴ Pentru că de credem, că Iisus a murit și a înviat, tot așa să credem că Dumnezeu pe cei adormiți în credința lui Iisus îi va duce să fie cu El. ¹⁵ Aceasta vă grăim după cuvântul Domnului; că noi, cei vii, care vom rămânea până la venirea Domnului, nu vom întrece pe cei răposați. ¹⁶ Căci însuși Domnul, după vestirea dată de un arhanghel și de trâmbița lui Dumnezeu, se va pogori din cer, și cei morți în credința lui Hristos vor învia întâiu; ¹⁷ după aceea noi, cei vii, cari vom fi rămași până atunci, ne vom răpi împreună [cu ei în nouri, întru înțimplarea Domnului în văzduh, și așa pururea vom fi cu Domnul. ¹⁸ Mângăiați-vă deci unul pe altul cu cuvintele acestea.

CAP. 5.

¹ Despre timpul și clipa venirii Domnului n'aveți nevoie să vă scriu, fraților, ² căci singuri știți bine, că ziua Domnului va veni așa, cum vine furul noaptea. ³ Căci când oamenii vor zice: e pace și liniște, atunci fără de veste va veni peste dânșii peirea și nu vor scăpa, cum nu scapă de durerile nașterii femeia însărcinată.

⁴ Dar voi, fraților, nu sunteți în întunec, ca să vă apuce ziua aceea, ca un fur. ⁵ Pentru că că voi cu toții sunteți fiii luminii și fiii zilei: nu suntem ai nopții și ai întunericului. ⁶ Să nu dormim deci, ca ceilalți, ci să priveghem și să fim treji. ⁷ Căci celce dorm, dorm noaptea, și celce se îmbată, se îmbată noaptea. ⁸ Noi însă, fiind fiii zilei, să fim treji, îmbrăcându-ne în platoșa credinței și a iubirei și să luăm coiful nădejdei de mântuire, ⁹ pentru că Dumnezeu nu ne-a menit ca să fim ai mântiei, ci ca să primim mântuirea prin Domnul nostru Iisus Hristos, ¹⁰ Care a murit pentru noi, ca noi or de priveghem, or de dormim, să viețuim împreună cu El. ¹¹ De aceea stătuți-vă unul pe altul și vă întăriți unul pe altul, cum și faceți.

¹² Vă rugăm însă, fraților, să cinstiți pe cel ce se ostenește între voi, pe mai marii voștri în Domnul și pe celce vă învață, ¹³ și să-l aveți mai cu samă în dragoste, pentru munca lor. Trăiți în pace între voi.

¹⁴ De asemenea vă rugăm, fraților, să stătuți pe cei fără rânduială, să mângăați pe cei întristați, să sprijiniți pe cei slabi și să fiți îndelung răbdători către toți.

¹⁵ Vedeți, să nu plătească careva cuiva rău pentru rău, ci pururea să căutați a face bine și unul altuia, și tuturor. ¹⁶ Bucurați-vă totdeauna! ¹⁷ Neconținut vă rugați! ¹⁸ Mulțumiți pentru toate, căci aceasta este voea lui Dumnezeu în Iisus Hristos pentru voi.

¹⁹ Duhul să nu-l stângeți. ²⁰ Proorocile să nu le disprețuiți. ²¹ Cercați toate și țineți ce-l bun. ²² De tot felul de rău să vă feriți.

¹¹ Iar Dumnezeuul păcii însuși să vă sfințească în toată deplinătatea ; și duhul vostru și sufletul vostru și trupul vostru să se păzească în toată întregimea, fără prihană la venirea Domnului nostru Iisus Hristos. ¹² Credincios este Celce v-a chemat și va și face *acestea*.

¹³ Fraților, rugați-vă pentru noi !

¹⁴ Salutați pe toți frații cu sărutare sfântă !

¹⁵ Vă jur pe Domnul să citiți această carte tuturor fraților sfinți.

¹⁶ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi. Amin.

CARTEA II-a CĂTRĂ TESALONICENI

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP I.

¹ Pavel și Silvan și Timotelu *scriu vouă*, Bisericii tesalonicenilor celorce cred în Dumnezeu, Tatăl nostru, și în Domnul Iisus Hristos, ² și vă *doresim* har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

³ Fraților, pururea suntem datori să mulțămim cum se cuvine lui Dumnezeu pentru voi, pentru că credința voastră crește și dragostea unuia cătră altul se înmulțește în fiecare din voi, ⁴ încât noi înșine ne lăudăm cu voi în bisericiile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința *ce arătați* în toate necazurile voastre și în prigonirile ce îndurați, ⁵ ca dovadă a hotărârei lui Dumnezeu celui drept de a vă învrednici de împărăția lui Dumnezeu, pentru care și pătimiți. ⁶ Căci așa e drept la Dumnezeu, ca celorce vă necăjesc să se plătească cu necaz, ⁷ iar vouă celor ne-ăjiți să vi se dea odihnă cu noi, când din cer se va arăta cu îngerii puterii Sale Domnul Iisus Hristos, ⁸ Celce are să săvârșească în pară de foc război împotriva celorce n'au cunoscut pe Dumnezeu și a celorce nu s'au spus Evangheliei Dom-

mului nostru Iisus Hristos, ⁹ cari vor fi pedepsiți cu veșnică peire dela fața Domnului și dela slava puterii Lui, ¹⁰ în ziua aceea, când va veni El să se proslăvească în sfinții Săi și să se arate minunat în toți credincioșii, pentru că au crezut mărturisirea noastră, care am făcut-o între voi.

¹¹ De aceea ne și rugăm pururea pentru voi, ca Dumnezeu nostru să vă facă vrednici de chemarea Sa și cu puterea Sa să desăvârșească în voi toată bunăvoința bunătății și lucrul credinței voastre, ¹² ca să se proslăvească numele Domnului nostru Iisus Hristos în voi și voi în El, după harul Dumnezeului nostru și al Domnului nostru Iisus Hristos.

CAP. 2.

¹ Cât se atinge de venirea a doua a Domnului nostru Iisus Hristos și de adunarea noastră la Dănsul, vă rugăm, fraților, ² Să nu vă clătiți ușor cu mintea și să nu vă apăsămâțați nici de vreo însuflare, nici de vreun cuvânt, nici de vreo scrisoare, venită ca din partea noastră, cum că se apropie ziua lui Hristos. ³ Nimene să nu vă amăgească nici într'un fel, căci ziua aceea nu va veni, până nu va veni mai întâiu lepădarea și până nu se va descoperi omul păcatului, fiul peirei, ⁴ care se împotrivesc și se înalță mai pre sus de tot ce se numește dumnezeesc sau sfânt, încât în biserica lui Dumnezeu se va așeza el ca Dumnezeu, dându-se pe sine drept Dumnezeu. ⁵ Nu vă amintiți voi oare, că încă fiind la voi, v'am spus aceasta? ⁶ Și acum știți ce împedecă să se arate acesta până la vremea Sa. ⁷ Căci lată taina fărădelegii e în lucru, decât numai nu se

va descoperi până nu va fi înlăturat celce o împedecă acum; ⁸ și atunci se va descoperi nelegiuitul, pe care Domnul Iisus Hristos îl va uide cu duhul gurii Sale, și cu strălucirea venirii Sale îl va pierde. ⁹ Tîcălosul acela, prin lucrarea satanei, va veni cu tot felul de putere, de semne și de minuni mincinoase, ¹⁰ și cu toată amăgirlea, care duce la nedreptate pe celce pier, pentru că n'au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască. ¹¹ Pentru aceea Dumnezeu le va trimite putere lucrătoare de rătăcire, încât să creadă minciuna, ¹² ca să fie osândiți toți celce n'au crezut adevărul, ci îl-a plăcut nedreptatea.

¹³ Noi însă trebuie să mulțămim pururea lui Dumnezeu pentru voi, frați iubii de Domnul, pentru că Dumnezeu, prin sfințirea Duhului și prin credința în adevăr, dela început v'a ales pe voi pentru mântuire, ¹⁴ la care v'a și chemat prin Evanghelia noastră, ca să câștigați slava Domnului nostru Iisus Hristos.

¹⁵ Deci, fraților, rămâneți *statornici* și țineți pre-daniile pe care le-ați primit prin cuvântul, sau prin cartea noastră. ¹⁶ Iar Domnul nostru Iisus Hristos și Dumnezeu, Tatăl nostru, care ne-a iubit și ne-a dat prin harul Său o mângâiere veșnică și bună nădejde, ¹⁷ să mângâie însuși inimile voastre și să vă întărească la tot cuvântul și la toată fapta bună.

CAP. 3.

¹ După aceea, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvântul Domnului să se lățească și să se proslă-

vească *pretulindenea*, ca la voi, ³ și ca să ne izbăvim de oamenii răi și vicleni, căci n'au toți credință. ² Domnul însă e credincios; El vă va întări și vă va păzi de cel viclean. ⁴ Iar de voi avem nădejde în Domnul, că împlinți și veți împlini cele ce v'am poruncit. ⁵ Să îndrepteze Domnul inimile voastre către iubirea lui Dumnezeu și către răbdarea lui Hristos.

⁶ Noi însă vă povățuim, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți de tot fratele, care se poartă cu nerândueală, și nu duce predania ce a primit dela noi; ⁷ căci voi înșivă știți cum trebuie să ne urmați nouă, pentru că noi nu ne-am purtat cu nerândueală la voi, ⁸ nici nu am mâncat 'n' dar pâinea cuivă, ci cu osteneală și trudă am lucrat ziua și noaptea, ca să nu îngreunăm pe careva din voi; ⁹ nu că doară n'am fi avut dreptul, ci am voit să vă dăm pildă de urmat pe noi înșine. ¹⁰ Căci și când eram la voi, aceasta vă spuneam: dacă cineva nu voește să lucreze, atunci nici să nu mănânce. ¹¹ Auzim însă, că la voi se poartă unii cu nerândueală, nu lucrează nimic, ci se țin de iscodiri. ¹² Pe unii ca aceștia îi stătuim și-i îndemnăm în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să-si mănânce pâinea, muncind în tăcere. ¹³ Voi însă, fraților, să nu vă descurajați a face bine.

¹⁴ Iar de nu ascultă cineva cuvântul nostru din cartea aceasta, însemnați-l și să nu veniți în atingere cu el, ca să-l rușinați; ¹⁵ dar să nu-l socotiți dușman, ci să-l povățuiți ca pe un frate.

¹⁶ Iar Domnul păcii să vă dăruască însuși pace pururea în toate. Domnul să fie cu voi toți!

¹⁷ Eu, Pavel, vă salut cu însuși mâna mea. Aceasta-i iscăltura mea în toate scrisorile mele; așa scriu eu.

¹⁸ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu voi cu toți. Amin.

CARTEA ÎNTĂIA CĂTRA TIMOTEIU

SPANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, și a Domnului Iisus Hristos, Nădejdea noastră, apostol al lui Iisus Hristos, ² scrie lui Timoteiu, adevăratul meu fiu după credință, și-i dorește har, milă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul nostru Iisus Hristos.

³ Când am plecat în Macedonia, te-am rugat să stai la Efes și să sfătuești pe unii să nu învețe almintrelea ⁴ și să nu se îndeletnicească cu basme și cu nesfârșite spîțe de neamuri, care nasc mai mult certuri, decât întărire dumnezească în credință.

⁵ Iar ținta sfătuirii este iubirea, izvorâtă din inimă curată, din cuget bun și din credință nefățarnică, ⁶ de la care abătându-se unii, s'au dat la grăire deșartă. ⁷ Aceștia voind să fie învățători de lege, nu pricep nici ce să grăească, nici ce să adeverească. ⁸ Noi însă știm, că legea este bună, dacă o întrebuințează cineva în chip leguit, ⁹ știind că legea este dată nu pentru drepți, ci pentru nele-

giuși și neascultători, pentru necredincioși și păcătoși, pentru spurcați și necurați, pentru ucigași de tată și pentru ucigași de mamă, pentru ucigași de oameni, ¹⁰ pentru desfrânați și sodomeni, pentru tâlhari și clevețitori, pentru cei ce se unesc cu dobitoace, pentru mincinoși și călcători de jurământ și pentru tot ce-l protivnic învățăturii celei sănătoase, ¹¹ care e după slăvita Evangheliă a fericitului Dumnezeu, care mi s'a încredințat mie.

¹² Și mulțănesc Domnului nostru Iisus Hristos, Celuice m'a întărit, că m'a socotit credincios și m'a pus în slujba Sa, ¹³ pe mine, celce mai înalate, fiind în necredință, eram un hulitor, un prigonitor și un batjocoritor, dar am fost miluit, pentru că din neștiință m'am purtat așa, ¹⁴ și harul Domnului nostru Iisus Hristos s'a arătat bogat în mine odată cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus. ¹⁵ E cuvânt adevărat și cu totul vrednic de primit că, Hristos Iisus a venit în lume să mântuiască pe păcătoși, dintre care cel dintâiu sunt eu. ¹⁶ Dar pentru aceea am și fost eu miluit, ca Iisus Hristos să arate întâiu în mine toată îndelungărbdarea Sa, ca o plidă pentru aceia, cari vor crede într'însul pentru ca să aibă viață veșnică. ¹⁷ Iar împăratului veacurilor, unicului Dumnezeu nemuritor și preaînțelept, fie slava și cinstea în vecii vecilor. Amin.

¹⁸ Fiule Timoteu, potrivit cu proorocile ce au fost cândva despre tine, îți dau sfatul, să lupți, potrivit cu ele, lupta cea bună, ¹⁹ având credință și cuget bun, de care lepădându-se unia, au căzut din credință; ²⁰ dintre care au fost Imeneu și Alexandru, pe care i-am dat satanei, ca să se lase auy mai hui!

CAP. 2.

¹ Așa dară rog mai întâiu de toate să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri și mulțămiri pentru toți oamenii, ² pentru regi și pentru toți cei care sunt în dregătorii, ca să ducem viață lină și neturbată în toată cuvleoșia și curăția, ³ căci aceasta-i bine și plăcut înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ⁴ Care voește ca toți oamenii să se mântuească și să vină la cunoștința adevărului. ⁵ Căci Dumnezeu e numai unul și tot numai unul este și mijlocitorul între Dumnezeu și oameni, omul Hristos Iisus, ⁶ Care S'a dat pe Sine însuși preț de răscumpărare pentru toți. ⁷ La vremea sa s'a dat mărturia, prin care am fost pus propoveduitor și apostol, ca să îndrum pe păgâni la credință și la adevăr; (adevărul grăesc în Hristos și nu minț).

⁸ Doresc dară, ca bărbații să se roage în tot locul, rădicând mâni curate, fără de mânie și fără de in-doeală. ⁹ De asemenea și femeile să se roage îm-brăcate cuvințios, cu sfilă și curăție, împodobin-du-se nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritare, sau cu haine scumpe, ¹⁰ ci cu fapte bune, cum șade bine femeilor ce se hărăzesc evlaviei. ¹¹ Femea să ia învățătură în tăcere și cu toată su-punerea. ¹² Nu dau însă femeii voe să învețe, nici să pue stăpânire pe bărbat, ci să fie supusă; ¹³ căci Adam a fost făcut întâiu și apoi Eva; ¹⁴ și nu A-dam a fost amăgit, ci femeia amăgindu-se, a căzut în călcarea de poruncă; ¹⁵ dar și ea se va mântui prin nașterea de copii, dacă va viețui cu smerenie, în credință și în dragoste și în sfilenie.

CAP. 3.

¹ E adevărată vorba: „De dorește cineva episco-pie, bun lucru dorește.” ² Dar episcopul trebuie să fie neprihănit, bărbat al unei femei, treaz, smerit, cu-vios, cinstit, iubitor de străini, învățător, ³ nebeșiv, nebatăuș, nelubitor de câștig urât, ci blând, iubitor de pace, nelubitor de argint, ⁴ chivernisându-și bine casa sa și copiii avându-i în ascultare și în cinste deplină; ⁵ căci dacă cineva nu știe să-și chiverni-sească casa sa, cum va îngriji de biserica lui Dum-nezeu? ⁶ El nu trebuie să fie de curând botezat, ca să nu se îngâne și să cadă în osânda diavolu-lui. ⁷ Să cuvine de asemenea să aibă și mărturie bună de la cei de afară, ca să nu cadă în ocară și în cursa diavolului.

⁸ Diaconii de asemenea trebuie să fie cuvleoși, nu îndolți la cuvânt, nu împătimiți după vin mult, nu iubitori de câștig urit, ⁹ ci păzind taina credinței în cuget curat. ¹⁰ Aceștia mai întâiu să se cerce și de sunt fără prihană, să se diaconească. ¹¹ Femeile lor încă trebuie să fie cucernice, neclevetitoare, treze și credincioase în fapte. ¹² Diaconul să fie bărbat al unei femei, chivernisindu-și bine copiii și casa sa. ¹³ Căci cei ce slujesc bine, își pregătesc calea spre o treaptă mai înaltă și mai multă temelnicie credin-ței în Hristos Iisus.

¹⁴ Aceștia și le scriu, nădăjduind să vin la tine curând; ¹⁵ iar de voi întârzia, să știți cum trebuie să te porți în casa lui Dumnezeu, care este Biserica Dumnezeului celui viu, stâlpul și întărirea adevărului. ¹⁶ Și cu adevărat, mare este taina creștinătății: Dumnezeu S'a arătat în trup, S'a îndreptățit prin

Duhul, S'a arătat ingerilor, S'a propovedit popoarelor, S'a primit cu credință în lume, S'a înălțat în slavă.

CAP. 4.

¹ Duhul însă grăește lămurit, că în vremile de apoi se vor depărta unii dela credință, luând aminte la *momelele* duhurilor amăgitoare și la învățăturile *drăcești* ² ale celorce cu fățarnicie grăesc minciunii, cari au cugetul ars ³ și cari opresc *pe oameni* de a se căsători și de a întrebuința în mâncare ceea ce Dumnezeu a făcut ca credincioșii și cei ce au cunoscut adevărul să guste cu mulțămire. ⁴ Căci tot ce a făcut Dumnezeu este bun și nimic nu e de lepădat, dacă se primește cu mulțămire, ⁵ pentru că să sfințește prin cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.

⁶ De vei spune toate acestea fraților, vei fi un bun slujitor al lui Iisus Hristos, nutrit cu cuvintele credinței și cu învățătura cea bună, pe care ai urmat-o. ⁷ De basmele netrebnice și băbești să te feresti și te exercează în ale evlaviei; ⁸ căci exercițiile trupesti în puține lucruri sunt folositoare, iar evlavie e de folos pentru toate lucrurile, având făgăduința vieții de acum și a celei viitoare. ⁹ Cuvântul acesta e adevărat și vrednic de toată primirea. ¹⁰ Căci de aceea ne și ostenim și suferim o-cări, pentru că nădăjdul în Dumnezeul cel viu, Care este Mântuitorul tuturor oamenilor și mai ales al celor credincioși.

¹¹ Propovăduiește acestea și învață. ¹² Nimenea să nu nesocotească încreștele tale, dar fi plin credincioșilor și cu cuvântul, și cu purtarea, și cu dra-

gostea, și cu duhul, și cu curăția. ¹³ Până voi veni îndeletnicește-te cu cetitul, cu povățuirea și cu învățătura. ¹⁴ Nu nesocoti harul ce este în tine, care și s'a dat după proorocie prin punerea mânilor preoțimel. ¹⁵ De acestea să te îngrijești, în acestea să stăruiești, ca propășirea ta să fie vădită pentru toți. ¹⁶ Ia aminte de tine însuși și de învățatură; stăruiește în aceasta; căci aceasta făcând, te vei mântui și pe tine și pe cei ce te vor ascultă.

CAP. 5.

¹ Pe bătrân să nu-l înfruntez, ci să-l sfătuești, ca pe un părinte, iar pe cel mai tineri să-l povățuești, ca pe niște frați; ² pe bătrâne *sfătuește-le* ca pe niște mame, și pe tinere ca pe niște surori în toată curăția.

³ Cinsteste pe văduvele celece cu adevărat sunt văduve. ⁴ Iar dacă vre-o văduvă are copii sau nepoți, *aceasta* să deprindă mai întâiu casa sa la evlavie și să dea cinste strămoșilor, căci aceasta este bun și plăcut înaintea lui Dumnezeu. ⁵ Ceea ce cu adevărat e văduvă și singuratecă nădăjduiește în Dumnezeu și petrece în rugăciune și în cerere ziua și noaptea; ⁶ iar cea iubitoare de desfătări a murit de vie. ⁷ Și să le spui și aceasta, ca să fie fără de prihană. ⁸ Dacă însă cineva nu îngrijește de al său și mai cu seamă de al casei, *unul* ca acela s'a lepădat de credință și e mai rău decât un necredincios. ⁹ Văduva să se înscrie în lista celor ajutate de biserică la o vârstă nu mai puțin de șasezeci de ani, să fi fost femeia unui bărbat. ¹⁰ Să aibă mărturie că a făcut fapte bune,

că a crescut copil, că a primit străini, că a spăiat picioarele sfinților, că a ajutat pe săraci și a fost gata la orice faptă bună. "Iar pe văduvele cele mai tinere să nu le primești, căci acestea, primind ajutoarele *dela biserică* lui Hristos, doresc să se mărite, "fiind sub osândă, pentru că au lepădat făgăduința de mai înainte. "Pelângă aceasta, fiind fără de lucru, se deprind a umbla din casă în casă, și sunt nu numai fără de lucru, ci și limbute, iscoditoare și vorbesc ce nu se cade. "Voesc deci, ca văduvele cele tinere să se mărite, să nască copii, să chivernisască casa și să nu dea protivnicului nici o pricină de desfrânare; "căci lată unele s'au întors după satana. "Dacă vreun credincios sau vre-o credincioasă are văduve, trebuie să le îndestuleze și să nu îngreueze biserică, pentru că *aceasta să poată să ajute pe adevăratele văduve*.

"Preoții cei ce cârmuesc bine, să se învrednicească de îndoită cinstire, mai ales cei ce se ostenesc cu propovăduirea și cu învățarea; "pentru că Scriptura zice: „să nu legi gura bouului ce trileră“, și: „vrednic este lucrătorul de plata sa“. "Pără asupra preotului să nu primești decât numai cu doi sau trei martori. "Pe cei ce păcătuiesc, muștră-i în fața tuturor, ca să albă frică și ceilalți. "Te jur înaintea lui Dumnezeu și a Domnului Iisus Hristos și a îngerilor celor aleși, să păzești acestea fără preveinire și nimic să nu faci cu părtinire. "Mâinile curând preste nimenea să nu ți le pul, și la păcate străine să nu te faci părtaş. Păzește-te pe sineși curat! "Deacum să nu mai bei numai apă, ci întrebuințează și câte puțin vin, din pricina stomahului tău și a suferințelor tale celor dese. "Păcatele u-

nor oameni sunt vădite și duc la osândă, iar alii altora se *descopăr* în urmă. "De asemenea sunt vădite și faptele bune; și de sunt altminterlea, nu se pot ascunde.

CAP. 6.

"Robii câți sunt sub jug, să socotească pe stăpânii lor vrednici de toată cinstea, ca să nu se bulească numele lui Dumnezeu și învățătura. "Cei ce au ca stăpâni oameni credincioși, să nu se poarte cu dânsii cu nebagare de samă, pentru că sunt frați, ci cu atât mai vărtos trebuie să li slujească, pentru că sunt credincioși și iubiți și li fac bine. Învață și săfătuește aceasta.

"Dacă cineva învață altminterlea și nu urmează cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos și învățătura cea cuvinoasă, "aceia e un tru-fag, care nu știe nimic, dar e molipsit de patima de a grăi mult și a da războiu de vorbe, din care se naște pisma, pricirile, hulele, bănețele viclene, "certurile deșarte între oamenii cu mintea stricată și străini de adevăr, cari socot că cuvinoșii ar servi la câștig. De unii ca aceia depărtează-te: "In a-țevăr, a fi cuvios și mulțămit, e un mare câștig; "căci nimic n'am adus cu noi în lume, și e vădit, că nici să luăm ceva nu vom putea. "Având hrană și îmbrăcăminte, să fim mulțămiiți cu acestea. "Iar cei ce doresc să se îmbogățesc, cad în ispită și în cursă și în multe poște vătămătoare și neocotate, care cufundă pe oameni în necazuri și în perire; "căci rădăcina tuturor rălelor este iubirea de argint, pe care unii pofindu-o, s'au rătăcit dela cre-

dină și s'au supus singuri la multe neazuri.

"Tu însă, omul lui Dumnezeu, fugi de acestea, și propășește în dreptate, în cuvioșie, în credință, în dragoste, în răbdare și în blândea; ¹¹ luptă-te lupta cea bună a credinței; ține-te de viața veșnică, la care și ești chemat și pentru care ai dat bună mărturie înaintea multor martori. ¹² Înaintea lui Dumnezeu, Care dă viață la toate, și înaintea lui Hristos Iisus, Care a mărturisit înaintea lui Pilat Ponteanul mărturisirea cea bună, ¹³ te sătuesc, să păzești porunca curată și neprihănită, până la arătarea Domnului nostru Iisus Hristos, ¹⁴ pe care o va descoperi la vreme împăratul împăraților și Domnul domnilor, Cel fericit și singur atotputernic, ¹⁵ singur nemuritor, Care locuiește în lumina de care nu te poți apropia și pe Care nimenea din oameni nu L-a văzut și nici nu poate să-L vadă. Aceluia este cinstea și stăpânirea veșnică. Amin.

"Pe cei ce sunt bogați în viața de acum sătuesc-te să nu gândească că sunt lucru mare și să nu nădăjduască în bogăția cea trecătoare, ci în Dumnezeu cel viu, Care ne dă toate din belșug, ca să ne veselim; ¹⁶ spune-li să facă bine, să se îmbogățească în fapte bune, să fie darnici și milostivi, ¹⁷ și astfel să-și adune comoară temeinică pentru viitor și să dobândească viața veșnică.

"O, Timotee, păstrează ceea ce și s'a încredințat; ferește-te de cuvântările seci și de disputele neîntrebnice ale științei celei minoase, ¹⁸ căreia dădându-se unia, s'au abătut dela credință. Harul fie cu tine. Amin.

CARTEA A DOUA CĂTRĂ TIMOTEIU

A

SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. I.

¹ Pavel, prin voința lui Dumnezeu și după făgăduința vieții celei în Hristos Iisus, apostol al lui Iisus Hristos, ² dorește lui Timotee, iubitul fiu, har, milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Iisus Hristos, Domnul nostru.

³ Mulțumesc lui Dumnezeu, Căruia îi stajesc din strămoși cu cuget curat, că necontent imi aduc aminte de tine în rugăciunile mele ziua și noaptea, ⁴ și când imi aduc aminte de lacrimile tale, doresc să te văd, ca să mă umplu de bucurie. ⁵ aducându-mi aminte de credința ta cea neșăfărată, care se sălășluia mai înainte în bunica ta Loida, și în mama ta Evnica; și sunt încredințat că și în tine se sălășluiește.

⁶ Pentru pricina aceasta îți amintesc să încălzești darul lui Dumnezeu, care se află în tine prin punerea mânilor mele, ⁷ căci Dumnezeu nu ne-a dat duhul fricii, ci al puterii și al iubirii și al înțelepciunii. ⁸ Nu te rușina deci, de mărturia Domnului nostru Iisus Hristos, nici de mine, cel legat pentru El, ci pălmește cu mine pentru Evanghelie, ⁹ aju-

fat de puterea lui Dumnezeu. ⁹ Care ne-a mântuit și ne-a chemat cu chemare sfântă nu pentru faptele noastre, ci după voea Sa și după harul, care ni s'a dat în Hristos Iisus mai înainte de toți veci, ¹⁰ și care descoperindu-se acum prin arătarea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, celce-a stricat moartea și a arătat viața și nemurirea prin Evanghelia, ¹¹ pentru care eu sunt pus propoveditor și apostol și învățător al popoarelor. ¹² Din pricina aceasta și pătimesc eu acestea, dar nu mă rușinez: căci știu în Cine am crezut și sunt încredințat, că *Acela* e puternic să păstreze amanetul meu pentru ziua aceea.

¹³ Ține-te de felul învățăturai celei sănătoase, pe care ai auzit-o dela mine, cu credința și iubirea cea în Hristos Iisus: ¹⁴ Păstrează amanetul cel bun prin Duhul Sfânt, care locuiește în noi.

¹⁵ Știi că m'au părăsit toți cei din Asia, între cari și Fighel și Ermoghen. ¹⁶ Dea Domnul milă casei lui Onisifor, pentru că de multe ori m'a odihnit și nu s'a rușinat de lanțurile mele; ¹⁷ ci fiind în Roma, cu multă osârdie m'a căutat și m'a găsit. ¹⁸ Dea-i Domnul să găsească milă la Domnul în ziua aceea. Și cât mi-a slujit el în Efes, acesta tu o știi mai bine *ca oricine*.

CAP. 2.

¹ Întărește-te dar, fiul meu, în harul cel în Hristos Iisus, ² și celece ai auzit dela mine în fața multor martori, trece-le la oameni credincioși, cari să fie destoinici să învețe și pe alții. ³ Sufere dar păimiriile, ca un bun ostaș al lui Iisus Hristos. ⁴ Nici

un ostaș nu se incurcă cu lucruri lumești *dacă vrea* ca să placă voevodului. ⁵ Și chiar de se luptă cineva, nu se încununează, dacă nu se luptă după lege. ⁶ Plugarul care se ostenește trebuie să mănânce întâi din roade. ⁷ Pricepe ce-ți grăesc! Să-ți dea Domnul pricepere în toate. ⁸ Adu-ți aminte de Domnul Iisus Hristos, Cel din sămânța lui David, Care a înviat din morți, după Evanghelia mea, ⁹ pentru care pătimesc până la lanțuri, ca un făcător de rele; dar pentru cuvântul lui Dumnezeu nu sunt lanțuri. ¹⁰ De aceea eu toate le rabd pentru cei aleși, ca și ei să dobândească mântuirea cea în Hristos Iisus împreună cu slava veșnică. ¹¹ E adevărat cuvântul: că de am murit împreună *cu El*, împreună *cu El* vom și învia; ¹² dacă răbdăm *împreună cu El*, *împreună cu El* vom și împărăți; iar dacă ne vom lepăda *de El*, și El se va lepăda de noi; ¹³ dacă *noi* suntem necredincioși, El rămâne credincios, căci nu se poate lepăda de Sine.

¹⁴ De acestea să li aduci aminte *oamenilor* și să-l îndemni înaintea Domnului să nu intre în dispute, căci nu-s de nici un folos, ci numai smintesc pe ascultători. ¹⁵ Șilește-te să te întâlnești înaintea lui Dumnezeu, ca un lucrător vrednic, împărțind drept cuvântul adevărului. ¹⁶ De netrebnica grăire deșartă te ferește, căci *celece se țin de ea* sporesc meru în necredință, ¹⁷ și cuvântul lor se lățește ca o picingine. Dintre aceștia sunt; imineu și Filii, ¹⁸ cari s'au depărtat de adevăr, când au zis, că învierea a și fost și *astfel* zdruncină credința unora. ¹⁹ Însă temelia cea tare a lui Dumnezeu e neclătită, având pecetea aceasta: „Domnul e cunoscut pe celece sunt ai Săi”, și: „Tot celece

mărturisește numele Domnului să se depărteze de nedreptate". ²⁰ Într-o casă mare nu sunt numai vase de aur și de argint, ci și de lemn, și de lut; unele sunt vase de cinste, iar altele pentru *trebuințe* de rând. ²¹ Deci celce va fi curat de acestea, acela va fi vas de cinste, sfințit și de trebuință Stăpânului, vrednic pentru tot lucrul bun.

²² Fugi de poftele tinerești, și te ții de dreptate, de credință, de dragoste, de pace cu toți celce cheamă pe Domnul din inimă curată. ²³ De disputele nebunești și zadarnice te ferește, știind că ele nasc certuri; ²⁴ și robul Domnului nu trebuie să se certe, ci să fie blând cu toți, învățător, fără răutate, ²⁵ povățuind cu blândețe pe protivnici, poate le va da Dumnezeu pocăință să cunoască adevărul, ²⁶ și să se izbăvească din cursa diavolului, de care sunt vânați spre a se supune voiei aceluia.

CAP. 3.

¹ Să știți însă și aceasta, că în zilele cele de apoi vor veni vremi grele; ² Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de argint, mândri, trufași, grăitori de rău, neascultători de părinți, nemulțămitori, necurați, neprietenosi, nepașnici, clevețitori, neînfrânați, cruzi, nelubitori de bine, ³ trădători, obraznici, îngânfași, iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu, ⁴ având numai chipul cucerniciei, iar puterea ei tăgăduindu-o. De aceștia să te ferești, ⁵ căci dintre aceștia sunt celce se furizează prin case și ademonesc femelește cele cufundate în păcate și stăpânite de felurite pofte. ⁶ Aceștia pururea învață și niciodată nu pot să ajungă la cunoștința

adevărului. ⁷ Precum lanle și lamvrie s'au împotrivit lui Moise, așa și aceștia se împotrivesc adevărului, fiind oameni cu mintea stricăță și necunoșcători în credință. ⁸ Dar nu vor propăși mai mult, căci nebunia lor se va vădi înaintea tuturor, cum s'a întâmplat și cu acela.

⁹ Tu însă mi-ai urmat învățătura, purtarea, bunăvoința, credința, bunățatea inimii, iubirea, răbdarea, ¹⁰ prigonirile și suferințele ce m'au ajuns în Antiohia, Iconia și Listra. Ce prigoniri n'am îndurat eu, și din toate m'a izbăvit Domnul! ¹¹ Și toți celce vor voi să ducă viață cucernică în Hristos Iisus, vor fi prigoniți. ¹² Iar oamenii cei răi și înșalători, cari înșală și pe sine înseși se înșală, vor propăși pururea în rău.

¹³ Tu însă rămâi în cele ce te-au învățat și în celece și s'au încredințat, știind de cine ai fost învățat, ¹⁴ căci din copilărie știi Sfintele Scripturi, care te pot înțelepți spre mântuire prin credința în Iisus Hristos. ¹⁵ Toată scriptura este însoțită de Dumnezeu și de folos pentru a învăța, pentru a mustra, pentru a îndrepta, pentru a povățui la dreptate, ¹⁶ ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și pregătit pentru tot lucrul bun.

CAP. 4.

¹ Te jur deci înaintea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Iisus Hristos, care are să judece viii și morșii a arătarea Sa în împărăția Sa: ² propoveduește cuvântul, stăruiește asupra lui în toate împrejurările prielnice și neprielnice, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și învățătura. ³ Căci va

fi o vreme, când oamenii nu vor primi învățătura cea sănătoasă, ci-și vor alege învățători după poftele lor, care să li gădele auzul, și-și vor întoarce urechile de la adevăr și se vor lua după basme. Tu însă, fiu veghetor în toate, sufere supărările, fă lucrul evanghelistului, îndeplinește-ți bine slujba ta.

* Eu acum sunt o jărtfă și vremea plecării mele din lume s'a apropiat; lupta cea bună m'am luptat, alergarea am săvârșit-o, credința am păzit; de acum mi se gătește cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul, Judecătorul cel drept, în ziua aceea, și nu numai mie, ci și tuturor celor care au iubit arătarea Lui.

* Silește-te să vii la mine curând, căci Dimas, iubind veacul de acum, m'a părăsit și s'a dus la Tesalonici; Criscent s'a dus în Galatia și Tit în Dalmatia; numai Luca singur e cu mine. Pe Marcu să-l lai și să-l aduci cu tine, căci lui trebuiește pentru slujbă. Pe Timotee l-am trimis la Efes. Când vei veni, adă felonul pe care l-am lăsat în Troada; la Carp, și cărțile, mai ales cele de piele.

* Alexandru făurarul mult rău mi-a făcut! Să-l dea Domnul după faptele lui! Păzește-te de dansul și tu, căci ei s'a împotrivit strâșnic cuvintelor noastre. La întâia mea apărare, n'a fost nimeni cu mine, ci toți m'au părăsit. Să nu li se impute aceasta! Domnul însă a stat lângă mine și m'a întărit ca să se desăvârșescă pronoveduirea mea de mine și să o audă toate popoarele, și eu m'am izbăvit din gura leului. Și Domnul mă va izbăvi de tot lucrul rău și mă va păstra pentru împărăția sa cea cerească. A Lui fie slava în vecii vecilor Amin.

* Salută pe Priscilla și Achilla și casa lui Onisifor! Erast a rămas în Corint, iar pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet.

* Silește-te să vii înainte de a sosi Iarna. Te salută Evul și Pud și Lia și Clavdie și toți frații.

* Domnul Iisus Hristos fie cu duhul tău! Harul, flegă cu voi! Amin.

CARTEA CĂTRĂ TIT
A
SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Pavel, robul lui Dumnezeu și trimis al lui Iisus Hristos, ca să vestească credința aleșilor lui Dumnezeu și cunoștința adevărului, care duce la buna clădire de Dumnezeu ² și la nădejdea vieții veșnice, pe care Dumnezeu celce nu-și schimbă vorba ne-a făgăduit-o cu multe veacuri înainte, ³ iar la vremea hotărâtă de El ne-a descoperit cuvântul Său, a căruia propoveduire mi-a fost încredințată mie din porunca lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ⁴ *doresște* lui Tit, adevăratul meu flu după credința noastră obștească, har, milă și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru.

⁵ Deaceea te-am lăsat în Creta, ca să isprăvești ce mai rămăsese de făcut și să pui presbiteri prin cetăți, dupăcum ți-am poruncit eu, ⁶ *adică* dacă este cineva fără prihană, bărbat al unei femei, având copii credincioși și nevinovați pentru desfrânare sau neascultare. ⁷ Căci episcopul, ca celce este econom al lui Dumnezeu, trebuie să fie nepri-

hănit, neingâmfat, nemânios, nebeșiv, nebătăuș, ne-lubitor de câștig urit, ⁸ ci primitor de străini, iubitor de bine, treaz la minte, drept, cuvios, înfrânat, ⁹ legat de învățătura cea adevărată, ca să fie în stare a povățui pe oameni la învățătura cea sănătoasă, și pe cei protivnici a-l înfrunta. ¹⁰ Căci sunt și mulți neascultători, flecari și înșelători, malcusamă dintre cei tăci împrejur, ¹¹ cărora trebuie să li se astupe gura, pentrucă aceștia răzvrătesc case întregi, învățând ce nu se cuvine, pentru câștig rușinos. ¹² Un scriitor de versuri, chiar dintre ei, a zis: „Criterii tot deauna sunt niște mincinoși, flare rele și pantece leneșe.“ ¹³ Mărturia aceasta este adevărată. De aceea mustră-l aspru, ca să fie sănătos în credință, ¹⁴ să nu la aminte la basmele jidovești și la născocirile oamenilor, cari întorc *spatele* adevărului.

¹⁵ Pentru cei curați toate-s curate; iar pentru cei necurați și necredincioși nimica nu-l curat, ci și mintea și cugetul li-s întinate. ¹⁶ El cu vorba mărturisesc că cunosc pe Dumnezeu, iar cu faptele tăgăduiesc, fiind uricioși și nesupuși, și nedestoinici pentru orice faptă bună.

CAP. 2.

¹ Tu însă spune celece se potrivesc cu învățătura cea sănătoasă, ² și *anume*, ca bătrânii să fie treji, chibzuți, cumpătați, curați în credință, în dragoste și în răbdare; ³ deasemenea și bătrânele să aibă îmbrăcăminte potrivită cu sfîntenia, să nu fie clevețitoare, nici robite de beție, învățătoare de bine. ⁴ Ca să înțeleptească pe cele tinere să-și înblăzească

bărbații, să-și iubească copiii, ⁸ să fie înfrânate, curate, gospodine bune, supuse bărbaților lor, ca să nu se defaima cuvântul lui Dumnezeu. ⁹ Deasemenea și pe tineri sfătuiește-l să fie curați.

⁷ În toate arată-te pe tine însuși pildă de fapte bune; în propoveduire *orată* curățenie, îngrijire, chibzuință, ⁸ vorbire așezată și fără cusur, pentruca protivnicul să fie rușinat și să nu aibă de grăit nimic rău de noi.

⁹ Pe robi *indeamnă-l* să se supună stăpânilor lor, să le fie plecați în toate și să nu li se împotrivească; ¹⁰ să nu fure, ci să li arăte în toate bunacredință, *ca astfel* în toate să fie o podoabă a învățăturai Mântuitorului nostru Dumnezeu.

¹¹ Căci harul lui Dumnezeu cel mântuitor pentru toți oamenii s'a arătat ¹² și ne învață să lepădăm păgânătatea și poftele lumești, și să trăim în veacul de acum în curăție, în cuvioșie și în frica lui Dumnezeu, ¹³ așteptând împlinirea fericitei noastre nădejdi, arătarea slavei *mare* lui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, ¹⁴ Care s'a dat pe Sine pentru noi, ca să ne izbăvească din toată fărădelegea și să-și curățească pentru Sine un popor deosebit, doritor de fapte bune.

¹⁵ Acestea să le grăești, și *indeamnă* și *muștră* cu toată vrednicia, ca nimenea să nute nesocotească.

CAP. 3.

¹ Adă-le aminte să se supună și să asculte de stăpâni și de dregători, și să fie gata la toată fapta bună; ² să nu grăească de rău pe nimenea, să fie nesfădnici, ci *lălașiți*, arătând toată blândețea către

toți oamenii. ³ Căci și noi am fost cândva fără de minte, neascultători, rățaciți, robii poftelor și feliuritelor plăceri, trăind în răutate și în pizmă; *fiind* uricioși și urându-ne unii pe alții. ⁴ Dar când s'a arătat bunătatea și iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, ⁵ ne-a mântuit nu pentru faptele dreptății ce le-am fi făcut noi, ci pentru mila Sa, prin bașa nașterii celei de a doua, și prin înnoirea Duhului Sfânt, ⁶ pe care l-a revarsat peste noi din belșug prin Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, ⁷ pentruca îndreptându-ne prin Harul Lui, să ne facem după nădejde moștenitori ai vieții veșnice.

⁸ Cuvântul *acesta* e adevărat; și doresc să adeverești acestea, ca cei ce au crezut în Dumnezeu să știească a fi harnici la fapte bune: aceasta-i bine și de folos pentru oameni. ⁹ Iar de disputele nebune, și de spițe de neamuri, și de întrebări și disputele pentru lege te ferește, căci sunt nefolositoare și deșarte. ¹⁰ De omul eretic după o sfătuire sau două te ferește. ¹¹ Știind că s'a răvășit unul ca acesta și păcătuiește, *fiind* singur de sine osândit.

¹² Când voi trimite la tine pe Artemon sau pe Tithe, *îngustește-te* să vii la mine în Nicopol, căci acolo am socotit să *îl* erez. ¹³ Pe Zina cel cunosător în ale legii și pe Apolo *îngrijește* să-l trimiți *astă*, ca nimic să nu le lipsască. ¹⁴ Să se deprindă și al noștri la fapte bune, *pentruca să acopără* nevoile grabnice, ca să nu fie neroditori.

¹⁵ Te salută toți cei ce sunt cu mine. Salută pe cei ce ne iubesc în credință! Harul să fie cu voi cu toți. Amin.

CARTEA CĂTRĂ FILIMON
A
SFÂNTULUI APOSTOL PAVEL.

CAP. 1.

¹ Pavel, legatul lui Iisus Hristos, și Timoteu fra-tele, *doresc* lui Filimon, iubitul și împreună lucrătorul nostru, ² și iubitul surorii Apfia, și lui Arhip celui împreună luptător cu noi, și bisericii celei din casa lui: ³ har și pace dela Dumnezeu, Tatăl nostru, și dela Domnul Iisus Hristos.

⁴ Auzind de credința și de dragostea ce ai cătră Domnul Iisus și cătră toți sfinții, ⁵ mulțămesc Dumnezeului meu pururea și te pomenesc în rugăciunile mele, ⁶ *cerând*, ca părtașia ta la credința noastră să se întărească prin cunoașterea a tot lucrul bun ce se face la voi în numele lui Hristos Iisus. ⁷ Căci avem multă bucurie și mângâiere în dragostea ta, pentru că inimile sfinților au fost liniștite de tine, frate!

⁸ De aceea, *măcar că eu, așa cum sunt*: Pavel bătrânul, ba acum și legat al lui Iisus Hristos, având multă îndrăzneală în Hristos, ⁹ *aș putea* să-ți poruncesc ceea ce se cuvine să faci; totuși pentru dragoste voesc mai bine să te rog. ¹⁰ Te rog dară pentru fiul meu Onisim, pe care l-am născut de când sunt în legături ¹¹ și care cândva a fost ne-crebnic pentru tine, iară acum și pentru tine și pen-

tru mine e foarte treburincios și ți-l trimit înapoi; ¹² tu însă să-l primești pe acesta, ca pe inima mea.

¹³ Voeam să-l opresc la mine, ca să-mi slujască în închisoare înlocul tău pentru Evanghelia, ¹⁴ dar n'am voit să fac nimic fără știrea ta, ca *fapta* ta cea bună să nu fie ca de silă, ci de bunăvoință. ¹⁵ Căci poate de aceea s'a despărțit el pe o vreme, ca să-l primești pe vecie; ¹⁶ dar *de astădată* nu ca pe o slugă, ci mai presus de rob, ca pe un frate drag mai ales mie și cu atât mai vărtos ție, și ca om și pentru Domnul. ¹⁷ Deci, de ai împărtăși cu mine, primește-l ca pe mine. ¹⁸ Iar de te-a păgubit cu ceva, sau ți-l dator ceva, pune aceasta în socoteala mea. ¹⁹ Eu, Pavel, am scris cu mâna mea: eu voi plăti, ca să nu-ți mai spun, că și tu îmi ești dator cu tine însuși. ²⁰ Așa, frate, îngădu-mi pentru Domnul să trag dela tine acest folos, și-mi liniștește inima pentru Domnul.

²¹ Blănuindu-mă pe supunerea ta, ți-am scris *aceasta*, știind că vei face mai mult chiar decât zic. ²² Totodată te rog să-mi gătești și gazdă, căci nădăjduesc ca prin rugăciunile voastre să vă fiu dăruit.

²³ Să închină ție Epafrost cel legat împreună cu mine pentru Hristos Iisus, ²⁴ asemenea și Marcu, Aristarh, Dimas și Lucă, tovarășii mei de lucru.

²⁵ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu duhul vostru. Amin.

CARTEA CĂTRĂ EVREI
A
SFANTULUI APOSTOL PAVEL

CAP. 1.

¹ Dumnezeu de multe ori și în multe chipuri a grăit în vechime părinților *noștri* prin prooroci, ² iar în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit nouă prin Fiul Său, pe Care L-a pus moștenitor a toate și prin Care a făcut și veacurile. ³ Acesta, care este strălucirea slavei și chipul ipostasului Lui, și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale, după ce a săvârșit prin Sine curățirea păcatelor noastre, a șezut de dreapta tronului măririi întru înălțime; ⁴ fiind cu atât mai presus de îngeri, cu cât a moștenit și un nume mai slăvit decât al lor.

⁵ Căci căruia din îngeri l-a zis cândva Dumnezeu: „Fiul meu ești Tu; Eu astăzi Te-am născut?” Sau: „Eu îi voi fi Tată, și El îmi va fi Mie Fiul” (Ps. II, 7; II Reg. VII, 14)? ⁶ Deasemenea, când duce pe întâiulnăscut în lume, zice: „Să se închine Lui toți îngerii lui Dumnezeu” (Ps. XCVI, 7). ⁷ Despre îngeri s'a zis: „Tu faci duhurile îngeri ai Tăi și flăcările focului slugile Tale” (Ps. CIII, 4). ⁸ Iar despre Fiul se zice: „Tronul Tău, Dumnezeule, stă în veacul veacului; tocagul dreptății este tolagul

împărăției tale. ⁹ Iubit-al dreptatea și al urit iără-delegea. De aceea, Dumnezeule, Te-a uns pe Tine Dumnezeul Tău cu untul de lemn al bucuriei mai mult decât pe părtașii Tăi” (Ps. XLIV, 7-8). ¹⁰ Și: „La început Tu, Doamne, ai întemeiat pământul, și cerurile sunt lucrul mâinilor Tale. ¹¹ Acelea vor peri, iar Tu vei rămânea; ¹² și toate se vor învechi ca un vestmânt, și ca pe o halcă le vei strânge, și se vor schimba; Tu însă ești același, și anii Tăi nu se vor sfârși” (Ps. CI, 26-28).

¹³ Căruia din îngeri l-a zis cândva Dumnezeu: „Șezi de dreapta Mea, până voi pune pe vrășmașii Tăi așternut picioarelor Tale (Ps. CIX, 1)?” ¹⁴ Îngerii nu sunt el oare toți duhuri slujitoare, trimise să slujască celorce au a moșteni mântuirea?

CAP. 2.

¹ De aceea ni se cade cu deosebire să luăm aminte la cele auzite, ca nu cumva să cădem. ² Căci dacă cuvântul cel vestit prin îngeri a fost puternic, și orce neascultare și călcare a lui a primit dreptă răsplătire, ³ cum vom scăpa de pedeapsă noi, cei ce nu purtăm griji de o mântuire așa de mare, care fiind la început propovăduită de Domnul, a fost înțărîtă în noi de cei ce au auzit-o *dela El*, ⁴ și adevărită de Dumnezeu prin semne și minuni și prin felurite puteri, și prin împărțirea Duhului Sfânt după voia Lui? ⁵ Căci nu îngeriilor a supus Dumnezeu lumea cea viitoare, despre care vorbim; ⁶ ci mărturisește cineva undeva, zicând: „Ce este omul, că Ți-aduci aminte de El? Sau fiul omului, că-l cercețezi?” ⁷ Micșuratu-l-ai puțin față de îngeri; cu slavă

și cu cinste l-ai încununat și l-ai pus peste lucrurile mânilor Tale; * toate le-ai supus sub picioarele lui" (Ps. VIII, 5-7). Dacă însă i-a supus lui toate, atunci nimic n'a lăsat nesupus lui. Acum însă nu vedem încă, că i-ar fi supuse lui toate; * dar vedem că pentru suferirea morții, este încununat cu slavă și cu cinste Iisus, Care a fost puțin micșorat față de îngeri!, fiindu-I dat Lui, prin harul lui Dumnezeu, ca să guste moarte pentru toți. * Căci se cădea ca Acela, pentru Care sunt toate, și dela Care sunt toate și Care voea să ducă la slavă mulți fi, să desăvârșască prin patimi pe Căpetenia mântuirii lor.

"Căci și celce sfințește și celce se sfințește, toți sunt din Unul; pentru care pricină El nu se rușinează a-l numi pe aceștia frați, zicând: "Spune-vi numele Tău fraților Mei, în mijlocul adunării Te voi cânta" (Ps. XXI, 24). "Și iarăși: „Eu voi nădăjdui într'Isusul", Sau: „Iată, Eu și pruncii pe cari Mi-a dat Dumnezeu" (Isaia, VIII, 17-18). "Și precum pruncii sunt părtași trupului și sângelui, și El deasemenea S'a făcut partaș acestora, ca prin moarte să surpe pe celce avea stăpânire peste moarte, adică pe diavolul, * și să izbăvească pe acela, cari toată viața lor erau înuși în robiea fricel morții. * Că nu fire de îngeri a luat, ci a luat fire de om din semanța lui Avraam. * De aceea a trebuit să se asemene fraților în toate, ca să fie înaintea lui Dumnezeu arhiereu milostiv și credincioși pentru ispășirea păcatelor poporului. * Căci întru cât El însuși a pățimit și a fost ispitit, poate să ajute celorce se ispitesc.

CAP. 3.

¹ Deci frați sfinți, părtași chemării cerești, înțelegeți pe Trimisul și Arhiereul credinței mărturisite de noi, adică pe Iisus Hristos, * Care e credincios Celul ce L-a pus, precum și Moisa a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu (Num. XII, 7). * Căci acesta e vrednic de o slavă cu atât mai mare decât a lui Moisa, cu cât celce a făcut casa are mai multă cinste decât ea; * pentru că fiecare casă se zidește de cineva, iar celce a zidit toate este Dumnezeu. * Moisa a fost credincios în toată casa lui Dumnezeu, ca o slugă, ca să mărturisească celorce aveau să se vestească; * Iar Hristos e credincios ca un Fiu în casa Lui, și casa lui suntem noi, de ne vom păstra cu tărie până în sfârșit îndrăsneala și nădejdea, cu care ne fălim.

² De aceea cum zice Duhul Sfânt: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui * să nu vă învârtosiți inimile, ca în vremea cântirei, ca în ziua ispitirei în pustie, * unde M'au ispitit părinții voștri și M'au pus la cercare, și au văzut lucrurile mele patruzeci de ani. * Pentru aceea M'am mântuit pe neamul acesta și am zis: aceștia pururea rătăcesc cu inima și n'au cunoscut căile Mele; * de aceea M'am jurat în mânia Mea, să nu intre în odihna Mea" (Ps. XCIV, 7-11). * Luați sama, fraților, nu cumvă să fie în careva din voi inimă vicleană și necredincioasă, care să vă depărteze de Dumnezeul cel viu; * ci îndemnați-vă unul pe altul în fiecare zi, până o puteți numi „astăzi" să nu se împletrească cineva din voi prin ademenirea păcatului * căci ne-am făcut păr-

tașii lui Hristos, numai dacă învoeala *cu El* cea dela început o vom păstra cu tărie până la sfârșit, ¹⁶ câtă vreme să zicea: „astăzi, de v. și auzi glasul Lui, să nu vă învârtosiți inimile, ca în vremea cărțirei”. ¹⁶ Căci unul din ceice au auzit, au cărit, dar nu au *cărit* toți ceice au eșit cu Moisa din Egipt. ¹⁷ Pe cine însă S'a mânia El patruzeci de ani? Oare nu pe ceice au greșit, ale căror oase au căzut în pustie? ¹⁸ Și împotriva cui S'a jurat El oare, să nu intre în odihna Lui, dacă nu împotriva celor necredincioși? ¹⁹ Așa dară vedem, că acela n'au putut să intre în odihna Lui din pricina necredinței.

CAP. 4.

¹ De aceea să ne temem, ca nu cumva, când făgăduința de a intra în odihna Lui e încă în ființă, să se pomenească cineva din voi că a întârziat. ² Căci ea ni s'a vestit și nouă, ca și aceloră. Acelora însă nu li-a folosit cuvântul auzit, pentru că n'a fost întâmpinat cu credință de ceice l-au auzit. ³ Dar noi, ceice am crezut, vom intra în odihna, despre care Dumnezeu a zis: „M'am jurat în mânia Mea, că acela nu vor intra în odihna Mea”. Și aceasta a zis-o mult mai târziu, deși lucrurile Lui fuseseră săvârșite încă dela începutul lumii. ⁴ Căci despre ziua a șaptea se zice undeva așa: „Și S'a odihnit Dumnezeu în ziua a șaptea de toate lucrurile Sale” (Fac. II, 2). ⁵ Iar alcea se zice: „Nu vor intra în odihna Mea”. ⁶ Deci, de vremece unora li rămâne încă puțința să intre într'însa, iar ceice au fost vestiți mai înainte n'au intrat din pricina

necredinței, ⁷ de aceea Dumnezeu rânduește încă o zi oarecare, un alt „astăzi”, zicând prin David, după atâta vreme, cum s'a zis mai sus: „Astăzi, de veți auzi glasul Lui, să nu vă învârtosiți inimile”. ⁸ Căci dacă Iisus Navi li-ar fi adus odihnă, nu s'ar mai fi grăit după aceea de altă zi de odihnă. ⁹ Deci, poporulul lui Dumnezeu l-a mai rămas încă o zi de odihnă. ¹⁰ Căci, ceice a intrat în odihna Lui, acela și însuși s'a odihnit de lucrurile lui, cum s'a odihnit și Dumnezeu de ale Sale.

¹¹ Deci, să ne silim să intrăm în odihna aceea ca nu cumva cineva, după pilda aceea, să cadă în necredință. ¹² Căci cuvântul lui Dumnezeu e viu și lucrător, și mai ascuțit decât orice sabie cu două tălășuri: pătrunzind până unde se unește sufletul cu duhul, până la închieturi și la măduvă și judecă cugetele și simțirile inimii; ¹³ și înainte-a Lui toate-s goale și descoperite, și Lui avem să-i dăm socoteală.

¹⁴ Drept aceea, având Arhiereu mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ne jinem cu tărie de mărturisirea noastră; ¹⁵ căci nu avem un arhiereu, căruia să nu-i fie milă de noi cei în neputințe, ci unul, care ca și noi, e ispitit în toate, afară de păcat. ¹⁶ Să ne apropiem dară cu îndrăzneală de tronul harului, ca să primim milă și să aflăm la timp har de ajutor.

CAP. 5.

¹ Căci tot arhiereul, care se alege dintre oameni, pentru oamenii este rânduit în slujbele cele către

dând înfeliung, a primit cele făgăduite. ¹⁰ Oamenii se jură pe cel mai mare *decât* ei, și jurământul, ca cheazășle, curmă orice neînțelegere dintre ei. ¹¹ De aceea și Dumnezeu, voind să arate în chip mai vădit moștenitorilor făgăduinței, că hotărârea Sa este neschimbăcioasă, a întrebuițat ca mijloc jurământul, ¹² ca prin două lucruri neschimbăcioase, în care • cu neputință să mintă Dumnezeu, să avem o puternică înbărbătare noi, ceice ne silim să ne ținem de nădejdea ce ne este dată, ¹³ care pentru suflet este ca o ancoră tare și neclintită, și străbate până dincolo de catapetezmă, ¹⁴ unde ca un înalțat mergător al nostru, a intrat Iisus, când a fost făcut pe veci Arhiereu după rândueala lui Melchisedec.

CAP. 7.

¹ Căci acest Melchisedec, regele Salmului și preotul Dumnezeului celui preainalt, care a întâmpinat pe Avraam, când se întorcea acesta dela înfrângerea regilor, și l-a binecuvântat, ² și căruia Avraam l-a dat și zeciuială din toate, este mai înalt, după cum arată numele, rege al dreptății, și apoi rege al Salmului, adică rege al păcii. ³ El fiind fără tată, fără mamă, fără spîta neamului, și neavînd nici început al zilelor sale, nici sfârșit al vieții lui, se aseamănă Fiului lui Dumnezeu și rămîne preot pentru totdeauna.

⁴ Vedeți cât de mare e acela, căruia și Avraam patriarhul, l-a dat zeciuială din cele mai bune prăzi ale sale? ⁵ Acela dintre fiii lui Levi, cari primesc preoția, au poruncă să la, după lege, zeciuială de

la popor, adică dela frații lor, măcar că și acela se trag din coapsele lui Avraam. ⁶ Melchisedec însă, neîrăgîndu-se din neamul lor, a primit zeciuială dela Avraam și a dat binecuvîntare celuilui avea făgăduințele. ⁷ Dar fără nicio îndoeală cel mai mic se binecuvîntează de cel mai mare. ⁸ Aici iau zeciuială niște oameni muritori, iar acolo la cel mărturisit de *Scriptură* că este viu, ⁹ și așa zicînd însuși Levi, care la zeciuială, a dat zeciuială prin Avraam, ¹⁰ căci el se afla încă în coapsele tatălui său, când l-a întâmpinat Melchisedec.

¹¹ Așa dar, dacă desăvîrșirea s'ar fi dobîndit prin preoția lui Levi, — căci poporul sub preoția aceastei a primit legea, — atunci la ce mai eră nevoie să se ridice alt preot după rândueala lui Melchisedec și să nu se zică după rândueala lui Aaron? ¹² De aceea, pentucă schimbându-se preoția, e nevoie să se schimbe și legea. ¹³ Căci *Acela*, de care se spun acestea, se trage din altă seminție, din care nimene n'a venit la preoție; ¹⁴ căci se știe, că Domnul nostru a răsărit din seminția lui Iuda, de care seminție *poimenind* Moisa, n'a vorbit nimic de preoție. ¹⁵ Și aceasta se vede încă și mai limpede *din aceea*, că după asemănarea lui Melchisedec se ridică alt preot, ¹⁶ care este făcut nu după porunca legii trupesti, ci după puterea vieții celei nesfârșite, ¹⁷ căci se mărturisește de *Scriptură*: „Tu ești preot în veac după rândueala lui Melchisedec“.

¹⁸ Era nevoie însă să se schimbe și porunca dinainte din pricina slăbiciunii și zădărnicii ei, ¹⁹ pentru că legea n'a dus nimic la desăvîrșire, dar acum se dă o nădejde mai bună, prin care ne apropiem de Dumnezeu. ²⁰ Și fiindcă Iisus nu s'a rădi-

cat la preoŃe fără jurămănt, —¹⁷ acela se făceau preoŃi fără jurămănt, iar Acesta cu jurămănt, pentru că despre Dănsul se zice: „Juratu-S'a Domnul și nu-l va părea rău: Tu ești preot în veac după rândueala lui Melchisedec“, —¹⁸ de aceea Iisus S'a făcut chezeșul unui Testament mai bun.

¹⁹ Pelângă aceasta, preoŃii de aceia au fost mulŃi, pentru că moartea nu îngăduia să rămână unul; ²⁰ iar Acesta, ca unul ce rămâne în vecl, are și preoŃe netrecătoare, ²¹ și de aceea șieste El în stare să mântuească pururea pe cei ce se apropie printr'Insul la Dumnezeu, fiind pururea viu, ca să mijlocească pentru ei. ²² Asemenea arhieru să și cuvenia să avem: cuvlos, străin de răutate, fără de prihană, deosebit de păcătoși și mai înalt decât cerurile, ²³ Care n'are nevoie că ceilalŃi arhierel, să aducă în toate zilele jertfă mai întâi pentru păcatele Sale și apoi pentru păcatele poporului; căci aceasta a făcut-o odată, aducându-se jertfă pe Sine însuși. ²⁴ În adevăr, legea pune arhierel oameni, cari au neputinŃe, iar cuvântul cel de jurămănt, care a fost după încetarea legii, a pus arhieru pe Fiul lui Dumnezeu, care este în vecl desăvârșit.

CAP. 8.

¹ Dar ceeace-i mai de seamă în celece spunem e aceea, că noi avem un astfel de arhieru, Care a uezut dea dreapta tronului măriiel în ceruri ² și este slujitor al templului și al cortului celui adevărat, pe care l-a făcut Domnul, iar nu omul.

³ Orce arhieru este pus ca să aducă daruri și jertfe; și de aceea trebuie că și Acesta să aibă de

adus ceva. ⁴ Dacă El ar fi rămas pe pământ, atunci nici n'ar fi fost preot, pentru că *aceia* sunt preoŃi, cari aduc daruri după lege, ⁵ și cari slujesc chipului și umbrei celor cerești, precum s'a spus lui Moisa când s'a apucat să facă cortul. „Vezi, — i s'a zis, — să faci toate după chipul, care ți s'a arătat în munte“. (Ez. XXV, 40). ⁶ Acesta însă a primit o slujbă cu atât mai înaltă, cu cât El era mijlocitorul unui Testament mai bun, care se întemeiase pe niște făgăduinŃe mai bune.

⁷ În adevăr, dacă Testamentul *cel dintâi* ar fi fost fără lipsuri, atunci n'ar fi fost trebuinŃă să fie înlocuit prin altul. ⁸ Însă *proorocul* muștrând pe *Israeliti*, zice: „Iată vin zile, zice Domnul, când Eu voi încheia cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda un Testament nou; ⁹ nu un Testament ca acela, pe care l-am încheiat cu părinŃii lor în vremea aceea, când l-am luat de mână, ca să-i scot din țara Egiptului, pentru că ei n'au rămas statornici în acel Testament al Meu, și Eu l-am disprețuit, zice Domnul, ¹⁰ Iată Testamentul pe care-l voi da casei lui Israel după zilele acelea, zice Domnul: voi pune legile Mele în cugetele lor și le voi scrie pe inimile lor, și le voi fi Dumnezeu, iar ei înși vor fi popor, ¹¹ și nu va mai învăța fiecare pe aproapele său și pe fratele său, zicând: cunoașteți pe Domnul: Pentru că toŃi, dela mic până la mare, Mă vor ști; ¹² căci voi fi milostiv spre nedreptăŃile lor, și păcatele și fărădelegile lor nu le voi mai pomeni. (Ier. XXXI, 31-34).

¹³ Zicând „un Testament Nou“, a arătat învechirea Testamentului celui dintâi; iar ceeace se învechește și îmbătrânește e aproape de nimicire,

CAP. 9.

¹ Și Testamentul cel dintâiu avea reguli pentru slujba dumnezească și un sfânt lăcaș pământesc; ² pentru că s'a făcut un cort, și în partea întâia a lui, care se numea Sfânta, era sfeșnicul, și masa, și prinosul de pâine; ³ iar după a doua perdea se afla partea a doua a cortului, care se numea Sfânta Sfințelor. ⁴ Aceasta cuprindea candelnița cea de aur și scriul Testamentului ferecat peste tot cu aur, în care se afla un vas de aur cu mană, toiagul lui Aaron ce înfrunzise și înflorise, și tablele legii, ⁵ iar deasupra lui se aflau heruvimii slavel, care umbreau scriul. Dar despre acestea nu e nevoie să vorbim acum mai amănunțit.

⁶ Acestea fiind așa întocmite, în partea întâia a cortului intra totdeauna preoții să facă slujba dumnezească; ⁷ iar în a doua intra numai arhierul o singură dată pe an, și nu fără de sânge, pe care-l aducea pentru sine și pentru păcatele poporului. ⁸ Prin aceasta Duhul Sfânt arată, că încă nu era deschisă calea către locul cel prea sfânt, câtă vreme sta încă cortul cel dintâiu. ⁹ care este preînchipuirea vremilor de acum și în care se aduc daruri și jertfe, care nu pot face pe celce le aduce să albă o conștiință desăvârșită, ¹⁰ și aceste jertfe fiind însoțite de mâncări și băuturi și de felurite spălări și forme, erau niste reguli trușesti, rânduite să fie numai pânăla vremea îndreptării.

¹¹ Hristos însă, arhierul bunătăților viitoare, venind cu un cort mai mare și mai desăvârșit, nefăcut de mână omenească, adică nu astfel alcătuit, ¹² a intrat odată în Sfânta Sfințelor nu cu sânge de

țapi și de viței, ci cu sângele Său, și a dobândit răscumpărarea veșnică. ¹³ Căci dacă sângele de țapi și de viței și cenușa de junice sfințește prin stropire pe cei întinați, ca să li fie trupul curat, ¹⁴ apoi cu cât mai vărtos sângele lui Hristos, care prin Duhul cel veșnic s'a adus pe sine neprihănit lui Dumnezeu, va curăți cugetul nostru de faptele cele moarte, pentru că să slujim Dumnezeului celui viu și adevărat. ¹⁵ Și de aceea este El mijlocitor al Noului Testament, ca prin moartea Sa, care s'a săvârșit pentru răscumpărarea din fărădelegile săvârșite în vremea Testamentului celui dintâiu, cel chemați la moștenirea veșnică să dobândească lăgăduința. ¹⁶ Căci unde este Testament, acolo neaparat trebuie să urmeze moartea celui ce face Testament. ¹⁷ Pentru că Testamentul are putere numai după moarte și el n'are putere cât trăește celce-l face.

¹⁸ Pentru care pricină nici Testamentul cel dintâiu n'a fost încheiat fără sânge. ¹⁹ Căci Moisa, după ce a rostit toate poruncile din lege înaintea a tot poporul, a luat sânge de viței și țapi cu apă, cu păr mohorât și isop și a stropit atât cartea cât și tot poporul, ²⁰ zicând: „Acesta este sângele Testamentului, pe care vi l-a dat vouă Dumnezeu” (Esi-re, XXIV, 8). ²¹ A stropit de asemenea cu sânge și cortul și toate vasele de slujbă. ²² Ba chiar aproape toate, după lege, se curăță prin sânge, și fără vărsare de sânge nu este ertare. ²³ Așadar chipurile celor cerești trebuiau să fie curățite prin asemenea jertfe, iar înseși cele cerești cer jertfe mai bune decât acestea, ²⁴ căci Hristos a intrat nu într'un templu făcut de mână după chipul celui adevărat ci chiar în cer, ca să mijlocească acum pentru noi

Înainte de Dumnezeu, ¹⁸ și nu ca să se aducă pe sine de multe ori, cum intra Arhiereul în cort pe fiecare an cu sânge străin. ¹⁹ Altmintrelea ar fi trebuit ca El să fi pățit de multeori dela începutul lumii; El însă s'a arătat, către sfârșitul veacurilor, o singură dată, ca să înlăcească păcatul prin jertfa Sa. ²⁰ Și precum oamenilor îi e hotărât să moară o singură dată și apoi să *meargă* la judecată, ²¹ așa și Hristos, aducându-se o singură dată jertfă ca să ridice păcatele multora, adoua oară se va arăta *nu pentru curățirea* păcatelor, ci pentru cel ce-l așteaptă ca să-l mântuiască

CAP. 10.

¹ În adevăr, legea fiind numai o umbră a *bunătăților* viitoare, iar nu înlățirea a ceea ce au fost bunătățile, ea, prin aceleași jertfe, aduse necontenit în fiecare an, nu poate niciodată să facă *desăvârșiri* pe cei ce au parte la *dânsele*. ² Altmintrelea ar fi încetat a se mai aduce, pentru că cele aduc jertfă, fiind odată sfințite, n'ar mai avea nici o cunoștință de păcate. ³ Prin jertfele acestea însă se pomenește în fiecare an de păcate, ⁴ căci sângele de vițel și de țapi e neputincios să desfințeze păcatele:

⁵ De aceea Hristos, intrând în lume, zice: „jertfe și prinoase Tu n'ai voit, iar trupul Mi-ai pregătit; ⁶ arderile de tot și *jertfele* pentru păcat nu-ți plac; ⁷ atunci Eu am zis: iată viu, *precum* se scrie despre Mine pe foile cărții, ca să fac voia Ta Dumnezeu”. ⁸ Zicând mai înainte, că nici jertfele, nici prinoasele, nici arderile de tot, nici jertfele per-

tru păcat, care se aduc după lege, Tu nu le-ai voit”, ⁹ adăoge: „Iată viu să fac voia Ta, Dumnezeule.” Desființază *cu chipul acesta* pe cele dinaintea, ca să pună în locul lor pe cea de adoua. ¹⁰ În puterea acestei voinți suntem noi sfințiți prin o singură jertfă a trupului lui Iisus Hristos.

¹¹ Și fiecare preot stă în fiecare zi la slujbă și aduce de multe ori aceleași jertfe, care niciodată nu pot să desfințeze păcatele. ¹² El însă aducând o singură jertfă pentru păcate, a sezut pentru totdeauna dreapta lui Dumnezeu, ¹³ așteptând după aceea ca vrășmașii Lui să fie puși așternut picioarelor Sale. ¹⁴ Căci El prin o singură jertfă a făcut desăvârșiri pe cei sfințiți. ¹⁵ Despre aceasta ne mărturisește și Duhul Sfânt, căci după ce a zis: ¹⁶ „Iată Testamentul, pe care-l voi încheia cu ei în zilele acelea, zice Domnul: voi scrie legile Mele în inimile lor și în cugetele lor le voi scrie”, ¹⁷ apoi zice; și păcatele lor și nelegiurile lor nu le voi pomeni! ¹⁸ Iar unde-l iertarea păcatelor, acolo nu mai trebuiesc jertfe pentru ele.

¹⁹ Așa dară, fraților, având îndrăzneală de a intra în Sfânta Sfintelor prin ajutorul sângelui lui Iisus Hristos, pe o cale nouă și vie, ²⁰ pe care ne-a deschis-o El din nou prin perdea, adică prin trupul Său, ²¹ și având un preot mare peste casa lui Dumnezeu, ²² să ne apropiem cu inimă curată și cu credință, curățindu-ne prin stropire inimile de cugete rele și spălându-ne trupul cu apă curată, ²³ să ne ținem bine mărturisirea nădejdei, Căci cel ce a dat încredința e vrednic de crezare; ²⁴ să luăm sama unul de altul, îndemnându-ne la dragoste și la fapte bune. ²⁵ Să nu părăsim adunarea noastră, cum au

unla obicei, ci să ne sfătuim unul cu altul și a-
ceasta cu atât mai vătos, cu cât vedem că se a-
propie mai mult ziua aceea.

²⁶ Căci dacă noi, după ce am primit cunoștința a-
devărului, vom păcătuî cu voiașă, nu ni mai ră-
mâne jertfă pentru păcate, ²⁷ ci un fel de așteptare
grozavă a judecării și a urgiei focului, care este
gata să înghită pe protivnici. ²⁸ Dacă celce să lea-
pădă de legea lui Moisi, în urma mărturie a doi
sau trei martori, se pedepsește fără cruțare cu moar-
tea, ²⁹ apoi socotiți, cu cât mai grea va fi pedeapsa,
la care se va supune acela, care calcă pe Fiul lui
Dumnezeu și nu prețuiește sfințenia sângelui Tes-
tamentului, prin care este sfințit și jignește Duhul
harului. ³⁰ Noi cunoaștem pe Celce a zis: „A Mea
este răzbunarea, Eu voi răsplăti, zice Domnul”.
Sau: „Domnul va judeca pe poporul Său”. ³¹ E
cumplit lucru să cazi în mâinile Dumnezeului celui viu.

³² Aduceți-vă aminte de zilele voastre din trecut,
când după ce ați fost luminați, ați dus lupta ce mare
a suferințelor, ³³ fie că voi înșivă erați priveliște în
mijlocul defăimărilor și a necazurilor, fie că luați în
apărare pe alții, care se aflau în asemenea stare.
³⁴ În adevăr, v'a durut lumina și pentru că am fost
eu legat și jăfuirea averii voastre ați primit-o cu
bucurie, știind că aveți în ceruri o avere mai bună
și netrecătoare. ³⁵ Deci să nu părăsiți nădejdea voas-
tră, care are a fi urmată de o mare răsplătire.
³⁶ Căci aveți nevoie de răbdare, ca făcând voea lui
Dumnezeu, să primiți cele făgăduite; ³⁷ pentru că pu-
țin, foarte puțin mai este și Celce este să vină va
veni și nu va zăbovi. ³⁸ Dreptul prin credință va
trăi, iar dacă se va îndoi, sufletul Meu nu va avea

plăcere de el, zice Domnul. ³⁹ Noi însă nu suntem
dintre celce se iudoeșc, ci stăm în credință pentru
a câștiga mântuirea sufletului.

CAP. 11.

¹ Credința însă este încredințarea despre lucru-
rile nădăjduite, și adevărarea celor nevăzute, ² și
cel vechi printr'înșă au fost încercați.

³ Prin credință cunoaștem, că lumea a
fost făcută prin cuvântul lui Dumnezeu, așa că
cele văzute și-au luat începutul din cele nevăzute.
⁴ Prin credință Avel a adus lui Dumnezeu o jertfă
mai bună decât a lui Cain; prin ea a primit el
mărturisirea, că-l drept, întrucât Dumnezeu a pri-
mit darul lui, și prin ea grăiește el și după moarte.
⁵ Prin credință Enoh a fost strămutat așa încât n'a
văzut moartea și nu s'a mai aflat, căci Dumnezeu
l' strămutase, pentru că înainte de strămutarea sa
primise el mărturie, că a plăcut lui Dumnezeu.
⁶ Iar fără credință nu e cu putință a plăcea lui
Dumnezeu; căci celce se apropie de Dumnezeu tre-
buie să creadă că El este și răsplătește celorce-L
caută.

⁷ Prin credință Noe, primind descoperire despre
cele ce nu se vedeau încă și pătrunzî du-se de frică
slăntă, a făcut corăbii pentru mântuirea familiei
sale; prin credință a osândit el toată lumea și s'a
făcut moștenitor al dreptății, ce se dobândește prin
credință.

⁸ Prin credință Avraam s'a supus chemării de a
se duce în țara, pe care avea s'o primească de
moștenire și a plecat, neștiind unde se duce. ⁹ Prin

credință a trăit ei în pământul făgăduit, ca într-o țară străină, și a locuit în corturi cu Isaac și cu Iacov, cu moștenitorii aceleiași făgăduințe; ¹⁰ căci aștepta cetatea, care are temelii tari și al căreia meșter și ziditor este Dumnezeu.

¹¹ Prin credință și Inesei Sarra, deși era steampă și înaintată în vârstă, a dobândit puterea de a naște și a născut, pentru că a crezut că celce-l făgăduise este vrednic de crezare. ¹² Și de aceea din unul și încă și acela trecut, s'au născut așa de mulți, cât de multe sunt stelele pe cer și cât de numeros e nispul pe malul mării.

¹³ Toți aceștia au murit în credință, neprimind făgăduințele, ci văzându-le numai din depărtare și zicând despre sine, că sunt călători și pribegi pe pământ. ¹⁴ Căci celce zic astfel, dovedesc prin aceasta că-și caută patria. ¹⁵ Și dacă ei ar fi avut în minte acea patrie, din care pleaseră, ar fi avut vreme să se întoarcă. ¹⁶ Dar ei căutau una mai bună, adică una cerească. De aceea nici Dumnezeu nu se rușinează de ei, numindu-Se Dumnezeu lor; căci El le-a pregătit cetate.

¹⁷ Prin credință Avraam, când a fost cercat, a adus jertfă pe Isaac; pe singurul lui fiu l-a dus celce primise făgăduințele ¹⁸ și căruia i se zise: „prin Isaac vei avea urmași, cari-ți vor purta numele;” ¹⁹ căci credea că Dumnezeu are putere și din morți să-l scoale și de aceea l-a și primit ca printr-o înviere.

²⁰ Prin credință în viitor a binecuvântat Isaac pe Iacov și pe Isav.

²¹ Prin credință Iacov, când a murit, a binecuvântat pe fiecare din fiii lui Iosif și s'a închinat, sprijinit pe vârful tolagului său.

²² Prin credință Iosif la moartea sa a pomenit de ieșirea din Egipt a fiilor lui Israel și a dat poruncă pentru oasele sale.

²³ Prin credință Moise după nașterea sa a fost tăl-nut de părinții săi trei luni, căci ei văzuseră că copilul e frumos și nu s'au temut de porunca împărătească.

²⁴ Prin credință Moise, după ce s'a făcut mare, s'a lepădat de cinstea de a se numi feciorul fetei lui faraon, ²⁵ și a voit mai bine să pătimească cu poporul lui Dumnezeu, decât să se bucure de desfătări păcătoase și trecătoare, ²⁶ și batjocura suferită de Hristos a socotit-o a fi pentru sine o bogăție mai mare decât comorile Egiptului, căci se uită la răsplătire.

²⁷ Prin credință a părăsit El Egiptul, fără să se teamă de mâna împărătească, căci văzând oare când pe cel nevăzut, era tare.

²⁸ Prin credință a săvârșit El Paștile și vărsarea sângelui, pentru că pierzătorul întâilor născuți să nu se atingă de dânșii.

²⁹ Prin credință a trecut El marea Roșie ca pe uscat, care lucru voind să-l facă și Egiptenii, s'au înecat.

³⁰ Prin credință au căzut zidurile Erifonului după o înacunjurare de 7 zile.

³¹ Prin credință Raav destrănată, primind cu pace pe spioni și povățuindu-i pe altă cale, făcându-i scăpați, n'a pierit împreună cu necredincioșii.

³² Și de voi mai zice oare, că nu-mi ajunge vremea să povestesc de Ghedeon, de Barak, de Samson, de Eftale, de David, de Samuil și de ceilalți prooroci, ³³ cari prin credință au biruit împărății

au făcut dreptate, au primit făgăduințele, au astupat gurile leilor, " au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul săbiei, s'au întărit din nepuțință, au fost tari în războaie, au pus pe fugă taberile vrăjmașilor. " Femeile au primit înviați pe morții lor; iar alții au fost muncii, neprimind la băvirea, ca să dobândească o înviere mai bună; " alții au suferit ocări și bătăi, ba și cătuși și temniță; " au fost bătuți cu pietre, herăstruiți, supuși la chinuri, uclși cu sabia, au rătăcit în cojoace și piei de capre, suferind lipsuri, supărări și răutate; " acela de care lumea toată nu era vrednică, au rătăcit prin pustietăți și prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului.

" Și toți aceștia, cari erau încercați în credință, n'au dobândit făgăduința, pentru că Dumnezeu rănduind pentru noi ceva mai bun, n'a voit ca ei să ajungă la desăvârșire fără noi.

CAP. 12.

¹ De aceea și noi, având împrejurul nostru atâtea nor de martori, să lepădăm depe noi toată povara și păcatul ce ne împresoară atât de lesne, și cu răbdare să ducem lupta ce ne stă înalțe, " având privirile așintite la Iisus, căpetenia și împlinitorul credinței, care în locul bucuriei ce-l era păstrată, a suferit crucea, ne ținând samă de ocară, și a șezut deadreapta tronului lui Dumnezeu. " Gândiți-vă deci la Celce a suferit o astfel de batjocură, îndreptată de păcătoși împotriva Sa, ca să nu slăbiți și ca să nu vă împuținați cu dubul.

" Voi, luptându-vă împotriva păcatului, n'ați su-

ferit încă până la sânge, " și ați uitat indemnul, ce vi se face de Scriptură ca unor fiu, când se zice: „Fiul meu, nu nesocoti pedeapsa Domnului și nu te desnădădui când te ceartă El; " căci Domnul pe care îl lubește, pe acela îl și ceartă, și bate pe tot fiul pe care-l primește". ² De suferiri certe, Dumnezeu se poartă cu voi, ca cu niște fiu. Căci este oare vreun fiu, pe care tatăl său să nu-l certe? " Iar de rămâneți fără certare, care e obștească pentru toți, atunci nu sunteți fiu, ci copii nelegitimi. " Pelângă aceasta, dacă noi fiind certați de părinții noștri trupești, li-am dat cinstea cuvenită, apoi cu atât mai mult trebuie să ne supunem Părintelui duhurilor, ca să trăim. ¹⁰ Părinții noștri ne-au pedepsit după placul lor pentru puține zile, iar Acesta ne pedepsește pentru folosul nostru, ca să avem și noi parte la sfințirea Lui. ¹¹ Fiecare certare ni se pare la început nu o bucurie, ci o întristare; dar mai târziu aduce pentru celce au fost învățați prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptății.

" Deci, întăriți-vă mâinile voastre cele slăbănogite și genunchile cele șovăitoare, " și pășiți drept cu picioarele voastre, ca cel schiop să nu se poticnească, ci mai bine să se îndrepte.

" Siliți-vă să aveți pace cu toți și sfințenie, fără de care nimenea nu poate să placă Domnului. ¹⁶ Băgați de samă ca să nu se lipsească cineva de harul lui Dumnezeu; ca să nu răsără vre-o rădăcină amară, care să aducă vătămare și prin ea să se întine mulți; " și ca să nu fie între voi vre un desfrănat, sau vreun necredincios, care, asemenea lui Ișav, să se lepede de dreptul său de totăiu păș-

cut pentru o mâncare. ¹⁷ Căci voi știți, că acela voină după aceea să moștenească binecuvântarea, a fost lepădat și n'a putut schimba gândul tatălui său, cu toate că l-a rugat cu lacrimi.

¹⁸ Voi nu v'ați apropiat de un munte, ce se poate pipăi și este cuprins de flacări de foc, nici de întunec, de negură și de furtună, ¹⁹ nici de sunetul trâmbetei și de răsunetul glasului, pe care celce l-au auzit s'au rugat să nu mai fie îndreptat către ei, ²⁰ pentru că ei nu puteau suferi ceea ce li se spunea: că dacă și o hiară se va atinge de munte, va fi ucisă cu pietre sau lovită cu săgeata; ²¹ și atât de grozavă fu acea vedenie, încât și Moise a zis: „Sunt cuprins de frică și de cutremur”. ²² Ci voi v'ați apropiat de muntele Sion și de cetatea Dumnezeului celui viu, de Ierusalimul cel ceresc și de întunecarea de îngeri; ²³ de adunarea și biserica slăvită a celor întâi născuți, cari sunt scriși în cerul de Dumnezeu, Judecătorul tuturor, și de duhurile dreptilor, care au ajuns la desăvârșire; ²⁴ v'ați apropiat de Iisus Mijlocitorul Noului Testament, și de sângele de stropit, care grăește mai bine decât al lui Avel.

²⁵ Vedeți, să nu vă lepădați și voi de celce grăește; dacă acela, neascultând pe cel ce grăea pe pământ, n'au scăpat de pedeapsă, apoi cu atât mai vărtos nu vom scăpa noi, de ne vom lepăda de celce grăește din ceruri, ²⁶ glasul cărui atuncea a cutremurat pământul și care acum a dat o făgăduință ca aceasta: „Încă odată voi zgudui nu numai pământul, ci și cerul”. ²⁷ Cuvintele: „încă odată” înseamnă schimbarea lucrurilor ce se clădesc, ca unele ce sunt făcute pentru o vreme, ca să rămă-

celece nu se clădesc. ²⁸ Deci noi, primind împărăția ce nu se clădește, vom păstra harul, prin care vom sluji în chip plăcut lui Dumnezeu cu sfîșenie și cu frică, ²⁹ pentru că Dumnezeul nostru este foc mistuitor.

CAP. 13.

¹ Stăruți în iubirea de frați ² și iubirea de străini să nu o uitați, căci printr'asa unia, fără să știe, au găduit pe îngeri. ³ Aduceți-vă aminte de cei legați, ca și cum ați fi și voi în legături cu ei, și de celce pățimesc, ca și cum ați fi într'un trup cu ei.

⁴ Căsătoria să fie cinstită de toți și patul la toți să fie neîntințat; iar pe destrănați și pe rădestărați li va judeca Dumnezeu. ⁵ Să nu aveți năra-vul iubirii de argint, ci să vă mulțămiiți cu ce aveți, Căci însuși Dumnezeu a zis: „Nu te voi părăsi, nici nu te voi lepăda”; ⁶ încât cu încredere putem să zicem: „Domnul este ajutorul meu și nu mă voi teme. Ce poate să-mi facă omul?”

⁷ Aduceți-vă aminte de învățătorii voștri, cari v'au propovăduit cuvântul lui Dumnezeu, și privind cum li-a fost slăvitul vieții, să le urmați credința.

⁸ Iisus Hristos și ieri și astăzi și în veac e același. ⁹ Nu vă lăsați ademeniți de felurite învățături strălăne, căci inima e bine să fie întărită cu har, iar nu cu mâncări, dela care n'au dobândit folos celce s'au îndelețnicit cu ele. ¹⁰ Noi avem un altar dela care n'au dreptul să se hrănească celce slujesc cortului. ¹¹ De vreme ce trupurile dobitoacelor, al cărora sânge, arhiereul li duce la locul cel

sfânt pentru curățirea păcatelor, se ard afară din tabără, ¹² apoi și Iisus Hristos, ca să sfințească pe oameni prin sângele Său, a pățit afară de porți. ¹³ Să ținem dară la-Dânsul afară din tabără, purtând ocară Lui; ¹⁴ căci nu avem alcea decât statornică, ci căutăm pe ceea ce va să fie. ¹⁵ De aceea să aducem prin El necontenit lui Dumnezeu jertfă de laudă, adică roada buzelor, care proslăvesc numele Lui. ¹⁶ De asemenea să nu uitați facerea de bine și dărnicia, căci asemenea jertfe sunt plăcute lui Dumnezeu.

¹⁷ Supuneți-vă învățătorilor voștri și fiți ascultători, căci ei neadornit poartă grijă de sufletele voastre, ca unii ce au a da samă de ele; pentru că cu bucurie să facă aceasta, iar nu suspinând, că aceasta nu vi-l de folos.

¹⁸ Rugați-vă pentru noi, căci noi suntem încredințați, că avem conștiința curată, căci în toate ne purtăm cinstit. ¹⁹ Vă rog însă să faceți aceasta mai cu samă ca să vă fie întors cât mai degrabă.

²⁰ Iar Dumnezeu păcii, — care a sculat din morți pe Domnul nostru Iisus Hristos, Păstorul cel mare al oilor, prin sângele Testamentului celui veșnic ²¹ întărind-vă la toată fapta bună spre a împlini voia Lui, și lucrând în voi ceea ce-i bine plăcut Lui prin Iisus Hristos, — fie slava în vecii vecilor. Amin.

²² Fraților, vă rog, să primiți acest cuvânt sfătuitor, căci eu v'am scris puțin.

²³ Să știți că fratele nostru Timoteu este slobod și împreună cu el, de va veni curând, vă voi vedea.

²⁴ Spuneți închinăciuni tuturor învățătorilor voștri și tuturor sfinților! Închină-se vouă toți cei din Italia. ²⁵ Harul să fie cu voi toți. Amin.

DESCOPERIREA SFÂNTULUI IOAN TEOLOGUL (APOCALIPSIS)

CAP. 1.

¹ Descoperirea lui Iisus Hristos, pe care l-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi cele ce trebuie să fie încurând; și pe care El a arătat-o, trimițându-o prin ingerul Său robului Său Ioan, ² care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu și mărturisirea lui Iisus Hristos și câte a văzut.

³ Ferice de cel ce citește și de cel ce ascultă cuvintele prorociei *acestea* și de cel ce păzește cele scrise într'însa, căci vremea e aproape.

⁴ Ioan scrie vouă celor șapte biserici ale Asiei, și vă dorește har și pace de la Celce este și de la Celce a fost și de la Celce vine; și de la cele șapte duhuri, care sunt înaintea tronului Lui; ⁵ și de la Iisus Hristos, martorul Cel credincios, întâiul născut din morți și stăpânul regilor pământului, Care ne-a iubit și ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său, ⁶ și ne-a făcut regi și preoți ai lui Dumnezeu, Tatăl Său, a Căruia fie slava și stăpânirea în vecii vecilor! Amin.

⁷ Iată-L vine cu norii și-L va vedea tot ochiul

și ceice L-au străpuns, și vor plânge înaintea Lui toate semințiile pământului. Da. Amin.

* Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, zice Domnul Atotțiitorul, Celce este și Celce a fost și Celce vine.

* Eu Ioan, fratele vostru în Iisus Hristos și părtaș cu voi la necaz și la împărăție și la răbdare, am fost izgonit în ostrovul, numit Patmos, pentru propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu și pentru mărturisirea lui Iisus Hristos; ¹⁰ acolo am fost în duh într-o zi de Duminică, și am auzit în urma mea un glas puternic, ca de trâmbiță, care a zis: „Eu sunt Alfa și Omega, Cel dintâlu și Cel depe urmă!”

„Ceeace vezi scrie într-o carte și o trimite celor șapte Biserici, care sunt în Asia: la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Tiatira, și la Sardes, și la Filadelfia și la Laodiceea”.

¹¹ Atunci m'am întors să văd al cui e glasul care-mi grăea; și când m'am întors, am văzut șapte sfeșnice de aur, ¹² și între cele șapte sfeșnice am văzut pe unul, care sămăna cu Fiul Omului, înbrăcat cu podir ¹³ și peste mijloc încins cu brâu de aur; ¹⁴ iar la cap și la păr era alb, ca lăna cea albă, ca zăpada, și ochii Lui erau ca para focului. ¹⁵ Picloarele Lui erau ca arama de Liban, ca și cum ar fi fost înroșite într'un cuptor; și glasul Lui era ca zgomotul de ape multe. ¹⁶ El ținea în mână Sa dreaptă șapte stele; din gura Lui ieșea o sabie ascuțită, cu două tălășuri, și fața Lui era ca soarele, când strălucește în toată puterea lui.

¹⁾ Podir este un vestmânt lung și alb, pe care-l purtau arhierii și regi.

¹⁷ Și când L-am văzut, am căzut la picioarele Lui, ca un mort. El însă Și-a pus pe mine mâna Sa dreaptă și mi-a zis: Nu te teme; Eu sunt Cel dintâlu și Cel depe urmă și Celce Viețuiesc. ¹⁸ Am fost mort și iată sunt viu în veclii vecilor. Amin. Și am chelle morții și ale iadului. ¹⁹ Scrie deci, ceeace ai văzut, și ceeace este și ceeace are să fie după acestea. ²⁰ Talna celor șapte stele, pe care le-ai văzut în dreapta Mea, și a celor șapte sfeșnice de aur este aceasta: cele șapte stele sunt ingerii celor șapte Biserici; iar cele șapte sfeșnice, pe care le-ai văzut, sunt cele șapte Biserici.

CAP. 2.

¹ Ingerului Bisericii celei din Efes scrie-i: așa zice Celce ține în dreapta Sa șapte stele, Care umblă prin mijlocul celor șapte sfeșnice de aur:

² „Cunosc faptele tale și osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suferi pe cel rău, și al cercat pe celce se numesc pe sineși apostoli, dar nu sunt, și i-ai găsit mincinoși. ³ Ai suferit multe și ai răbdare, și te-ai ostenit pentru numele Meu și nu te-ai descurajat. ⁴ Dar ceeace am împotriva ta e, că ai părăsit dragostea ta cea dintâlu. ⁵ Adu-ți dară aminte de unde ai căzut, și te pocăiește, și fă faptele de altădată; iară de nu, voi veni curând la tine și de nu te vei pocăi, voi muta sfeșnicul tău din locul lui. ⁶ Dar ai această parte bună, că urăști faptele Nicolaiților, pe care le urăsc și Eu.

⁷ Celce are ureche, audă ce grăește Duhul către biserică: Biruitorului îl voi da să guste din pomul vieții, care se află în mijlocul ratului lui Dumnezeu.

⁹ Ingerul Bisericii celei din Smirna scrie-i: Aşa zice Cel dintăiu şi Cel de pe urmă, care a fost mort şi iată este viu:

¹⁰ Cunosc faptele tale, şi necazul tău şi sărăcia ta, deşi eşti bogat, şi cleveţirea din partea celor ce se numesc pe sine Iudei, dar nu sunt, ci s'adună-tura satanei. ¹¹ Nu te teme de nimic din cele ce ai să suferi. Iată, diavolul are să arunce pe unul din voi în temniţă, ca să vă cerc, şi veţi avea necaz zece zile. Fii credincios până la moarte şi-ţi voi da cununa vieţii. ¹² Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul către biserici: Birulorul nu va suferi a doua moarte.

¹³ Ingerul Bisericii celei din Pergan scrie-i: Aşa zice celce are sabie ascuţită cu două tălăşuri: ¹⁴ Ştiu faptele tale şi că unde trăieşti, acolo este scaunul lui satană; ¹⁵ ştiu că ţil numele Meu şi nu te-ai lepădat de credinţa Mea nici chiar în acele zile, când acolo la voi, unde locuieşte satană, a fost omorât Antipa, martorul Meu cel credincios. ¹⁶ Dar am ceva şi împotriva ta, căci ai acolo de celce se ţin de învătura lui Valaam, care a învăţat pe Valac să pună sminteală înaintea ililor lui Israel, ca să mănânce jertfe idoleşti şi să facă desfrânare; ¹⁷ ai adevărat la tine de celce se ţin de învăătura nicolaişilor, pe care Eu o urăsc. ¹⁸ Pocăieşte-te deasemenea; iar de nu, voi veni curând la tine şi Mă voi lupta cu ei cu sabia gurei Mele.

¹⁹ Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul către Biserici: Birulorul îi voi da să guste din mana cea ascunsă, şi-i voi mai da o piatră albă; şi pe această piatră va fi scris un nume nou, pe care nimănă nu-l ştie, decât numai celce-l primeşte.

²⁰ Ingerul Bisericii celei din Tiatira scrie-i: Aşa zice Fiul lui Dumnezeu, Celce are ochii ca para focului şi picioarele ca arama de Liban:

²¹ Cunosc faptele tale şi dragosta şi credinţa şi slujba şi răbdarea ta, şi că faptele tale cele din urmă sunt mai mari decât cele dintăi. ²² Dar am împotriva ta aceea, că îngădul femeii Iezabela, care se numeşte pe sineşi proorociţă, să înveţe şi să ducă în rătăcire pe robii Mei, făcându-i să mănânce din cele jertfite idoloilor şi să facă desfrânare. ²³ I-am dat acelelea vreme să se pocăiască de desfrânările ei, dar ea nu s'a pocăit. ²⁴ Iată o arunc la pat, iar pe celce se destrănează cu ea îl arunc în necaz mare, dacă nu se vor pocăi de faptele lor. ²⁵ Şi pe copiii ei îl voi lovi cu moartea, şi vor înţelege toate Bisericele, că Eu sunt Celce cearcă inimile şi lăuntrul şi voi da flecăruia din voi după faptele voastre. ²⁶ Iar vouă şi celorlalţi din Tiatira, cari nu ţin învăătura aceasta şi cari nu ştiu aşa numitele adăncuri ale satanei, vă spun, că nu voi pune asupra voastră altă sarcină. ²⁷ decât numai aceea, pe care o aveţi: Țineţi-o până voi veni.

²⁸ Celui ce birueşte şi păzeşte faptele Mele până în sfârşit, îi voi da putere peste păgâni, ²⁹ şi-i va paşte cu tolag de fer; ca nişte vase de lut se vor zdrobi; cum am primit Eu putere dela Tatăl Meu; ³⁰ şi-i voi mai da steaua dimineţii.

³¹ Celce are ureche de auzit, să audă ce zice Duhul către Biserici.

CAP. 3.

¹ Ingerul Bisericii celei din Sardes scrie-i: Aşa

zice Celce are cele şapte duhuri ale lui Dumnezeu şi cele şapte stele :

Cunosc faptele tale, şi ştiu că tu cu numele eşti viu, dar de fapt eşti mort. ² Priveghiază şi întâreşte pe celelalte, care şi-au mai rămas şi care stau să moară, căci nu găsesc faptele tale desăvârşite înaintea Dumnezeului Meu. ³ Adă-ţi amin- te ce ai primit şi ce ai auzit; păstrează-le şi te pocăşeşte, iar de nu vei priveghea, voi veni asupra ta, ca furul, şi nu vei afla în care ceas am să vin asupra ta. ⁴ Dar ai în Sardes puţine nume, care nu şi-au întinat hainele lor şi vor umbla cu Mine în haine albe, că sunt vrednici. ⁵ Biruitorul va fi îmbrăcat în haine albe, şi nu voi şterge numele lui din cartea vieţii, şi voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu şi înaintea îngerilor Lui. ⁶ Celce are ureche, să audă ce grăeşte Duhul către Biserici.

⁷ Îngerului Bisericii celei din Filadelfia scrie-l : Aşa grăeşte Cel Sfânt, Cel Adevărat, Celce are cheile lui David, Celce deschide şi nimene nu va închide, şi închide şi nimene nu va deschide.

⁸ Cunosc faptele Tale. Iată, pentru că ai puţină durere, dar ai păzit cuvântul Meu şi de numele Meu nu te-ai lepădat, am deschis înaintea ta o uşă, şi nimenea nu va putea să o închidă. ⁹ Iată, pe aceia din adunătura satanei, cari se numesc pe Sine lui- dei, dar nu sunt, ci mint, iată-l voi face să vie şi să se închine picioarelor tale şi să cunoască că te- am iubit. ¹⁰ Pentru că ai păzit cuvântul răbdării Mele, te voi păzi şi Eu de ceasul ispitei, care are să vie asupra a toată lumea, ca să cerce pe celce trăesc pe pământ. ¹¹ Iată vin îndată : păzeşte ceea ce ai, ca să nu-ţi ia nimenea cununa. ¹² Pe biruitor îl voi face

stălp în biserica Dumnezeului Meu şi nu va mai eşi afară ; şi voi scrie pe dânsul numele Dumnezeului Meu şi numele cetăţii Dumnezeului Meu, al noului Ierusalim, ce se pogoară din cer dela Dumnezeu Meu, şi numele Meu cel nou. ¹³ Celce are ureche, să audă ce zice Duhul către Biserici !

¹⁴ Îngerului Bisericii celei din Laodicea scrie-l : Aşa grăeşte Aminul, Martorul cel credincios şi adevărat, începutul făpturei lui Dumnezeu :

¹⁵ Cunosc faptele tale. Tu nu eşti nici rece, nici ferbinte. O, de ai fi rece, sau ferbinte ! ¹⁶ Dar fiind- că tu nu eşti nici rece, nici ferbinte, ci cald, de aceea te voi scuipa din gura Mea. ¹⁷ Pentru că tu zici : sunt bogat şi m'am îmbogăţit şi n'am nevoie de nimica ; dar nu ştii, că eşti nenorocit şi vrednic de milă, şi sărac, şi orb, şi gol. ¹⁸ Te sfătuiesc să cumperi dela Mine aur lămurit prin foc, ca să te îmbogăţeşti, şi haină albă ca să te îmbraci şi ca să nu se vadă rusinea ta goală, şi apă de ochi, ca să-ţi speli ochii şi să vezi. ¹⁹ Pe care-l iubesc, Eu îl mustru şi-l pedepsesc. Sîrgu- eşte deci şi te pocăşeşte ! ²⁰ Iată stau la uşă şi bat : de va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi prânzi cu dânsul şi el cu Mine. ²¹ Biruitorului îi voi da să şadă pe tronul Meu, precum am biruit şi Eu şi am şezut cu Tatăl Meu pe tronul Lui. Celce are ureche, să audă ce zice Duhul către Biserici.

CAP. 4.

¹ După aceasta am privit, şi iată o uşă era des- chisă în cer şi glasul de mai înainte, pe care-l au-

zisem eu ca un sunet de trâmbiță, a grăit cu mine și mi-a zis: „Sue-te alcea și-ți voi arăta cele ce au să fie după acestea!”

“Și iată am fost în duh, și iată era pus în cer un tron, și pe tronul *acela* ședea *cineva*. “Și cel ce ședea era la înfățișare ca piatra de iaspis și de sardes. Și împrejurul tronului era un curcubeu, la înfățișare ca smarogdul; “Și am mai văzut împrejurul tronului douăzeci și patru de scaune; iar pe scaune am văzut șezând douăzeci și patru de bătrâni, îmbrăcați în haine albe și cu cununii de aur pe capetele lor. “Și de la tron eșiau fulgere și tunete și glasuri; iar înaintea tronului ardeau șapte sfeșnice de foc, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu; “și înaintea tronului era o mare ca de sticlă, asemenea cristalului. “În mijlocul tronului și împrejurul tronului erau patru vietăți, pline de ochi și în față și în dos: “întâia vietate sămăna cu leul; “a doua vietate sămăna cu boul; “a treia vietate avea fața, ca a omului, și a patra vietate sămăna cu vulturul în zbor. “Fiecare din cele patru vietăți avea câte șase aripi împrejur, iar sub ele erau pline de ochi; ele nu au odihnă nici ziua, nici noaptea, ci strigă necontenit: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu Atotîntorului, Care a fost și este și va să vie!”

“Și când vietățile dau slavă și cinste și mulțumită Celui ce șade pe tron, Care viețuiește în vecii vecilor, “cei douăzeci și patru de bătrâni cad înaintea Celui ce șade pe tron și se înclină Celui ce viețuiește în vecii vecilor, și-și pun cununile lor înaintea tronului, zicând: “Vrednic ești Tu, Doamne, să primești slava și cinstea și puterea, căci Tu ai

făcut toate și toate s'au făcut și sunt după voea Ta.

CAP. 5.

“Și apoi am văzut în dreapta Celui ce ședea pe tron o carte, scrisă și pe o parte și pe alta și pecetluită cu șapte peceti. “Și am mai văzut un înger puternic, care striga cu glas mare: „Cine este vrednic să deschidă această carte și să desfacă pecetile de pe ea?” “Și nimeni nici în cer, nici pe pământ, nici sub pământ n'a putut să deschidă cartea, nici să privească într'nsa. “Și mult am plâns eu că nu s'a găsit nimeni vrednic să deschidă și să citească această carte și nici măcar să privească într'nsa. “Și unul din bătrâni mi-a zis: „Nu plânge! Iată, leul cel din seminția lui Iuda, rădăcina lui David, a biruit și *poate* să deschidă această carte și să desfacă cele șapte peceti ale ei”.

“Atunci am privit și iată, în mijlocul tronului și a celor patru vietăți și în mijlocul bătrânilor, stătea un Miel, par'că junghiat, care avea șapte coarne și șapte ochi, care sunt cele șapte duhuri ale lui Dumnezeu, trimise în tot pământul. “Acesta a venit și a luat cartea din dreapta Celui ce ședea pe tron. “Și când a luat *El* cartea, atunci cele patru vietăți și cei douăzeci și patru de bătrâni au căzut înaintea Mielului, având fiecare câte o harpă și câte o cupă de aur, plină cu tămâie, care e rugăciunea sfinților, “și au cântat o cântare nouă, zicând: „Vrednic ești să iai cartea și să desfaci pecetile ei, căci ai fost junghiat și cu Sângele Tău ne-ai răscumpărat pentru Dumnezeu din toate se-

mințile și limbile și popoarele și națiunile, "și ne-
al făcut regi și preoți ai Dumnezeului nostru și vom
domni pe pământ"

“Atunci am văzut și am auzit o mulțime de îngeri împrejurul tronului și a vieților și a bătrânilor, și numărul lor era întunerece de întunerece și mii de mii; ¹² aceștia ziceau cu glas mare: „Vrednic este Mielul cel junghiat să primească puterea și bogăția, înțelepciunea și tăria, cinstea, și slava și binecuvântarea“.

"Atunci toată făptura, care se află în cer și pe pământ și sub pământ, și în marea, toate câte se află în acestea le-am auzit zicând: „A Celui care șade pe tron și a Mielului sa fie binecuvântarea și cinstea și slava și stăpânirea în vecii vecilor”.

14 Şi cele patru vîetăţi au zis: „Amio!”, iar cei douăzeci şi patru de bătrîni au căzut şi s’au închinat Celui ce Vîetueşte în veclii veclor.

CAP. 6.

¹ Când Mîslui a desfăcut una din cele șapte peceți, am văzut și am auzit pe una din cele patru vietăți, zicând cu un glas ca de tunet: „Vină și vezi!”² Și privind eu, am văzut un cal alb și celceședea pe el ave arc și i s'a dat o cunună, și a loșit ca un birufitor și ca să biruască.

'Și când a desfăcut a doua pecete, am auzit pe
a doua vîetate zicînd: „Vină și vezi!” 'Și a eșit
alt cal roș, și celuirea ședea pe dînsul i s'a dat pu-
terea să ia pacea de pe pămînt, încît oamenii nu
se ucidă unii pe alții, și i s'a dat o sabie mare, elîșo
'Și când a desfăcut a treia pecete, am auzit pe-

a treia vîetate zicînd: „vină și vezi!” Și privind eu, am văzut un cal negru, și celce ședea pe el avea în mîna sa o măsură. ° Și din mijlocul celor patru vîetăți am auzit un glas, care a zis: „Un hîlnic!) de grâu pe un dinar”) și trei hîlnici de orz pe un dinar. Iar vinul și untdelemnul să nu-l vîtmîti!

* Și am privit și lată a eșit un cal vânat și pe el era un călăreț, care se numea moartea, și era urmat de iad; acestuia l'a dat stăpânire peste a patra parte de pământ, ca să ucidă cu sabia și cu foamea și cu molima și cu biarele pământului.

‘ Şi când a deslăcut a cincea pecete, au văzut sub altar sufletele celor ucişi pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturisirea Mielului, pe care au dat-o ei. ¹⁰ Şi au strigat *aceştia* cu glas mare şi au zis: „Păcădinc, Stăpâne Sfinte şi Adevărate, nu vei judeca şi nu vei răzbuina sângele nostru împotriva celor ce locuiesc pe pământ?” ¹¹ Şi flecăruia din ei i s’a dat haine albe şi li s’au zis să se li-niştească încă puţină vreme, pânăcând tovarăşii şi fraşii lor, cari au a fi ucişi, ca şi ei, vor implini numărul.

¹³ Și când a desfăcut a șesea pecete, am privit și iată s'a făcut cutremur mare și soarele s'a negrît, ca un sac de pâr, și luna s'a făcut ca sângele ;
¹⁴ și stelele cerului au căzut pe pământ, precum smochinul sguduit de un vânt puternic, leapădă smochinele sale cele necoapte ¹⁵ Și cerul s'a înfășurat ca o hârtie ce se strânge sul ; și orice munte

*) Hiner e o măsură grecescă, care ar răspunde litralui.

•) Dinar, o monedă, care răspunde en plata unui muncitor pentru zi de lucru.

și ostrov s'au urnit din locurile lor; ¹⁵ și regii pământului, și boerii și bogații și căpitanii, și cei puternici, și tot robul, și tot slobodul s'au ascuns prin peșterele și prin văgăunile munților, ¹⁶ și au zis munților și pietrelor: „prăvăliți-vă peste noi și ne acoperiți dela fața Celui ce șade pe tron și dela mânia Mielului, ¹⁷ că a venit ziua cea mare a mâniai Lui, și cine poate să o sufere?”

CAP. 7.

¹ După aceasta am văzut patru îngeri, stând în cele patru unghiuri ale pământului și ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu bată vântul nici pe pământ, nici pe marea, nici asupra vreunui copac. ² Și am mai văzut și alt inger, rădicându-se dela răsăritul soarelui și având pecetea Dumnezeului celui viu. Și a strigat acesta cu glas mare către cei patru îngeri, cărora li era dat să aducă vătămare pământului și mării, ³ și a zis: „Să nu aduceți vătămare nici pământului, nici mării, nici copacilor, până nu vom pune pecetea pe frunțile robilor Dumnezeului nostru!”

⁴ Și am auzit numărul celor pecetluiți; și era o sută patruzeci și patru de mii pecetluiți din toate semințiile fiilor lui Israel. ⁵ Și s'au pecetluit: din seminția lui Iuda douăsprezece mii; din Seminția lui Rubin douăsprezece mii; din seminția lui Gad douăsprezece mii; ⁶ din seminția lui Așir douăsprezece mii; din seminția lui Neftalim douăsprezece mii; din seminția lui Manase douăsprezece mii; ⁷ din seminția lui Simion douăsprezece mii; din seminția lui Levi douăsprezece mii; din seminția lui

Isahar douăsprezece mii; ⁸ Din seminția lui Zabulon douăsprezece mii; din seminția lui Iosif douăsprezece mii; din seminția lui Veniamin douăsprezece mii.

⁹ După aceasta am privit, și iată o mulțime mare de oameni, pe care nimenea n'ar fi putut-o număra, din toate semințiile, și neamurile, și popoarele și limbile, stătea înaintea tronului și înaintea Mielului în haine albe și cu ramuri de tinic în mâinile lor. ¹⁰ Aceștia strigau cu glas mare și ziceau: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, Care șade pe tron, și a Mielului!” ¹¹ Și toți ingerii, stăteau împrejurul tronului și a bătrânilor și a celor patru vietăți, și au căzut înaintea tronului pe fețele lor și s'au închinat lui Dumnezeu, ¹² zicând: „Amin! B'ne cuvântarea, și slava, și înțelepciunea, și mulțămia și cinstea și tăria și puterea e a Dumnezeului nostru în vecii vecilor. Amin”.

¹³ Și începând să grăiască unul din bătrâni, m'a întrebat: „Cine sunt aceștia îmbrăcați cu haine albe și de unde au venit?” ¹⁴ Și eu i-am răspuns: „Domnule, tu știi!” Iară el mi-a zis: „Aceștia sunt cei ce au venit din necazul cel mare. Ei și-au spălat hainele lor și și-au albit strachele cu sângele Mielului. ¹⁵ De aceea sunt ei acum înaintea tronului lui Dumnezeu și-l slujesc ziua și noaptea în biserică Lui, și Cel ce șade pe tron se va sălăși întrînșii. ¹⁶ Ei nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai fi însetați; și nu-i va mai dogori nici soarele și nici un fel de arșiță; ¹⁷ pentru că Mielul, care este în mijlocul tronului, li va paște și-i va povățui la izvoarele apei vieții și Dumnezeu va șterge toată lacrima dela ochii lor”.

CAP. 8.

¹ Și când a desfăcut pecetea a șaptea, s'a făcut tăcere în cer vreme de o jumătate de ceas. ² Și am văzut șapte ingeri, cari stăteau înaintea lui Dumnezeu, și li s'au dat șapte trâmbițe. ³ Apoi a mai venit alt inger, care a stătut înaintea altarului, având o cadelniță de aur; ⁴ această l s'a dat tămăie multă, ca să o pue cu rugăciunile tuturor sfinților, pe altarul cel de aur de dinaintea tronului. ⁵ Și fumul de tămăie cu rugăciunile sfinților s'a ridicat din mâna ingerului înaintea lui Dumnezeu. ⁶ Și a luat ingerul cadelnița și a umplut-o cu foc de pe altar și a aruncat pe pământ; atunci s'au auzit glasuri, și tunete, și fulgere și cutremur. ⁷ Iar cei șapte ingeri, cari aveau șapte trâmbițe, s'au pregătit să trâmbițeze. ⁸ Întăiul inger a trâmbițat și s'a făcut grîndină și foc, amestecat cu sânge și au căzut pe pământ; și a ars a treia parte de copaci și toată iarba verde. ⁹ Și a trâmbițat al doilea inger, și atunci ceva ca un fel de munte mare, care ardea cu foc, s'a aruncat în marea și a treia parte din marea s'a făcut sânge, și a treia parte din făpturile însuflețite, care viețuiesc în mare, au murit și au perit a treia parte de corăbii. ¹⁰ Și a trâmbițat al treilea inger și a căzut din cer o stea mare, care ardea ca o făclie; și ea a căzut peste a treia parte de râuri și peste izvoarele de apă. ¹¹ Numele stelei acesteia era Pelin. Și s'a făcut a treia parte din apă ca pelinul, și mulți din oameni au murit din pricina apei, căci se făcuse amară.

CAP. 9.

¹ Și a trâmbițat ingerul al patrulea, și s'a rănit a treia parte de soare și a treia parte de lună și a treia parte de stele, așa că a treia parte a lor s'a întunecat, și a treia parte din zi nu era luminată, asemenea și noaptea. ² Atunci am văzut și am auzit un inger, zburând prin mijlocul cerului și grînd cu glas tare: „Vai! vai! vai *va fi* de cei ce trăiesc pe pământ, după celelalte glasuri de trâmbițe ale celor trei ingeri, cari au a mai trâmbițat!”

³ Și a trâmbițat ingerul al cincilea, și am văzut o stea, căzînd din cer pe pământ; și l s'a dat ei cheia fântânii adîncului; ⁴ și a deschis ea fântâna adîncului și din fântână a eșit fum, ca dintr'un cup-tor mare; și din pricina fumului din fântână s'a întunecat soarele și văzduhul. ⁵ Și din fum au eșit lăcuste pe pământ și li s'au dat puterea, pe care o au scorpiile pământului. ⁶ Și li s'au zis să nu facă vătămare ierbei pământului, și nici unui fel de verdeață, și nici unui arbore, ci numai oamenilor, care n'au pecetea lui Dumnezeu pe frunțile lor. ⁷ Și li s'a mai dat poruncă să nu-i ucidă, ci numai să-i muncească cinci luni; și durerea ce le pricinuleau era ca durerea pricinuită de scorpie, când înțapă pe om.

⁸ În zilele acelea oamenii vor căuta moartea, dar nu o vor găsi; vor dori să moară, dar moartea va fugi de ei. ⁹ După înfățișarea lor, lăcustele erau asemenea callor pregătiți pentru război; și pe capetele lor aveau un fel de cunună, care sămăneau să fie de aur; iar fețele lor erau ca de om; ¹⁰ și aveau păr, ca părul femeilor, iar dinții lor erau ca de leu

⁹ Ele mai aveau pe dănselle zale, ca zalele de fer, iar freamătul arpiilor lor era ca zgomotul cărușilor, când aleargă la război cu mulțime de cai. ¹⁰ Aveau de asemenea și cozi ca de scorpie, iar în cozi un ac de înțepat. Puterea lor era de a vătăma pe oamenii cinci luni, ¹¹ și aveau rege peste dănselle pe ingerul adâncului, al căruia nume era în evrește Avaddon, iar în grecește Apollion ¹).

¹² A trecut un val, dar iată vin după el alte două valuri.

¹³ Și a trâmbițat al șasele inger și am auzit un glas, ce eșea din cele patru cornuri ale altarului de dinaintea lui Dumnezeu ¹⁴ și zicea către ingerul al șasele, care avea trâmbiță: „Dă drumul la cei patru ingeri, legați la răul cel mare al Eufratului”. ¹⁵ Și îndată s'a dat drumul la cei patru ingeri, pregătiți pentru ceasul, ziua, luna și anul *acesta*, ca să omoare a treia parte din oameni. ¹⁶ Și numărul oștirii călărețe era întinerice de întinerice, și am auzit numărul lor. ¹⁷ Și așa am văzut eu în vedenie cai, și pe dâșii călăreți, îmbrăcați în zale ca focul, ca iacintul și ca pucioasa; capetele calilor erau ca de leu și din gurile lor eșau foc, fum și pucioasă. ¹⁸ Din pricina acestor trei bice, *adecă* a focului a fumului și a pucioaselor, care eșeau din gura calilor, au murit a treia parte din oameni, ¹⁹ pentru că puterea calilor era în gura lor și în cozile lor; căci cozile lor erau asemenea unor șerpi, cari aveau capete, cu care pricinueau vătămare. ²⁰ Ceilalți oameni însă, cari n'au murit de aceste bice, nu s'au pocăit de faptele mânilor lor, încât să nu se mai închine dracilor și idolilor de aur, de argint, de aramă, de pia-

1) Perătorul.

tră și de lemn, cari nu pot nici să vadă, nici să audă, nici să umble; ²¹ și nu s'au pocăit ei nici de uciderile ce săvârșeau, nici de farmececele lor, nici de desfrânările lor, nici de furtisagurile lor.

CAP. 10.

¹ Și am văzut un inger puternic, pogorându-se din cer, îmbrăcat cu naur, cu un curcubeu pe cap și cu fața ca soarele, iar picioarele lui erau ca niște stâlpi de foc. ² În mână avea o cârtică deschisă, și și-a pus piciorul drept pe marea, iar pe cel stâng pe pământ; ³ și a strigat cu glas mare, cum mugeste un leu; și când a strigat el, au răspuns cu glasurile lor șapte tunete. ⁴ Și când au răspuns cele șapte tunete cu glasurile lor, am vrut să scriu, dar am auzit un glas din ceriu, care mi-a zis: „Ascunde ceea ce au grăit cele șapte tunete și nu scrie!” ⁵ Și ingerul, pe care l-am văzut eu stând pe marea și pe pământ, și-a rădicat mâna spre cer ⁶ și s'a jurat pe Celce este viu în vecii vecilor, Care a făcut cerul și cele dintr'însul, și pământul și cele depe el, și marea și cele din ea, că nu va mai fi vreme, ⁷ el în zilele, când va glăsuî ingerul al șaptelea, când va trâmbița el, să va săvârși taina lui Dumnezeu, cum a binevestit El robilor Săi, proorocilor.

⁸ Și glasul din ceriu, pe care-l auzisem eu, a început iarăși să vorbească cu mine și a zis: „Vină, ia cârticea cea deschisă din mâna ingerului, celuice stă pe marea și pe pământ.” ⁹ Și m'am dus eu la inger și l-am zis: „Dă-mi cârticea!” ¹⁰ Și el mi-a zis: „Ia-o și o mănâncă. Ea va fi amară în pântecul tău, dar în gura ta va fi dulce, ca mierea.”

¹⁰ Și am luat cărticica aceea din mâna ingerului și am mâncat-o; și ea în gura mea a fost dulce, ca mierea; iar după ce am mâncat-o, s'a făcut amară în pântecul meu. "Apoi mi s'a zis: „Trebuie ca tu să proorocești iarăși pentru multe popoare și semlații și limbi și regi.”

CAP. 11.

¹ Și mi s'a dat o trestie, asămănătoare cu un tolag, și mi s'a zis: Scoală și măsură biserica lui Dumnezeu și altarul și pe celce se închină într'însa. "Iar curtea de afară a bisericii las-o și nu o măsură, căci ea este dată păgânilor: aceștia vor călca în picioarele lor cetatea cea sfântă patruzeci și două de luni. "Și Eu voi da celor doi martori ai Mei puterea de a prooroci și ei vor prooroci o mie două sute șazece de zile, fiind îmbrăcați cu sac. "Aceștia sunt cei doi maslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Dumnezeului pământului. "Și de va voi cineva să-l jignească, va eși din gura lor foc și va mistui pe vrășmașii lor; de va voi cineva să-l jignească, acela trebuie ucis. "Aceștia au putere să închidă cerul, ca să nu ploae pe pământ în timpul proorociei lor, și când vor voi, au stăpânire asupra apelor, ca să le prefacă în sânge și să bată pământul cu tot felul de bătăi. "Și când își vor isprăvi ei mărturisirea lor, atunci o hiară, care va eși din adânc, se va lupta cu ei și-i va birui și-i va ucide, și trupurile lor se vor lăsa pe ulița cetății celei mari, care duhovnicește se numește Sodoma și Egiptul, unde a fost răstignit și Domnul nostru. "Și mulți din popoare și din semlații, și din

limbi și din neamuri vor privi la trupurile lor trei zile și jumătate și nu vor da voie să se pună trupurile lor în morminte. "Și celce trăesc pe pământ ne vor bucura de aceasta și se vor veseli, și-și vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi prooroci au muncit pe celce viețuesc pe pământ. "Dar după trei zile și jumătate a intrat în ei duh de viață dela Dumnezeu, și ei amândoi s'au sculat în picioare. Atunci frică mare a căzut asupra acelor, cari priveau la dâșii. "Și s'a auzit din cer un glas puternic, care le-a zis: „Suiți-vă alcea!” Și ei s'au suit în ceru pe nouri și vrășmașii lor priveau la dâșii. "Și în acelaș ceas s'a făcut cutremur mare de pământ și a zecea parte de cetate a căzut, și a perit la cutremurul acesta șapte mil de nume omenești; iar ceilalți au fost cuprinși de frică și au dat slavă Dumnezeului Ceresc.”

¹⁴ Al doilea val a trecut. Dar iată vine curând al treilea val.

¹⁵ Și a trâmbișat și ingerul al șaptelea și au răsunat în ceru glasuri puternice, zicând: „Impărșla lumii s'a făcut împărăția Domnului nostru și a Hristosului Lui și El va împărăși în vecii vecilor.”

¹⁶ Și cei douăzeci și patru de bătrâni, cari ședeau pe scaunule lor înaintea lui Dumnezeu, au căzut pe fețele lor și s'au închinat lui Dumnezeu, ¹⁷ zicând: „Îți mulțămim, Doamne Dumnezeule Atotfăcătorule, Căci ce ai fost și ești și vei să vii, că ai primit puterea Ta cea mare și ai luat domnia. "Turburatu-s'au păgânii; dar a venit mânia Ta și vremea de a judeca morții și a da răsplată robilor tăi, proorocilor și sfinților și celorce se tem de numele Tău, mic și mari, și a pierde pe celce au pierdut pământul.”

¹⁰ Atunci s'a deschis biserica lui Dumnezeu în ceru și s'a arătat scriiul Testamentului Lui în biserica Lui; și s'au făcut fulgere și glasuri și tunete și cutremur și grindină mare.

CAP. 12.

¹ Și s'a arătat pe cer un semn mare, o femeie, înbrăcată cu soarele, cu luna sub picioare și pe capul ei o cunună de douăsprezece stele. ² Aceasta era însărcinată și țipa de durerile și chinurile nașterii.

³ Și s'a mai arătat alt semn pe cer: iată un dragon mare, roș, cu șapte capete și cu zece coarne, și pe capetele lui avea șapte coroane. ⁴ Coada lui a fărâșat din cer a treia parte din stele și le-a aruncat pe pământ. Dragonul acesta a stăut înaintea femeii, care avea să nască, pentru că dacă ea va naște, să mănânce copilul ei. ⁵ Și ea a născut un copil de parte bărbătească, care avea să pască toate popoarele cu toiag de fer; și a fost răpit copilul ei la Dumnezeu și la tronul Lui; ⁶ iar femeia a fugit în pustie, unde se pregăti-se pentru ea loc dela Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șazeci de zile.

⁷ Și s'a făcut război în ceru: Mihail și îngerii lui luptau împotriva dragonului; și dragonul și îngerii lui luptau împotriva lor, ⁸ dar n'au putut ține acesii din urmă și nu s'a mai găsit pentru ei loc în ceru. ⁹ Și marele dragon, șarpele cel de dedemult, care se numește diavolul și satană și a amăgit toată lumea, a fost aruncat pe pământ și au fost aruncați împreună cu el și îngerii lui.

¹⁰ Și am auzit un glas puternic, care grăea în ceru: Acum a venit mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru și stăpânirea Hristosului Lui, pentru că a fost aruncat cleveitorul fraților noștri, care a clevețit împotriva lor înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea. ¹¹ Aceștia l-au biruit cu sângele Mielului și cu cuvântul mărturisirii lor și nu și-au crușat sufletele lor nici cular dela moarte. ¹² De aceea veselți-vă ceruri și cei ce lăcuți întrânele! Vai de voi cei ce trăiți pe pământ și pe mare, căci s'a pogorât diavolul la voi cu urgie mare, știind că puțină vreme mai are!

¹³ Și când a văzut dragonul, că este aruncat pe pământ, a început să urmărească pe femeia, care născuse copilul cel de parte bărbătească. ¹⁴ Și i s'au dat femeii două aripi ale vulturului celui mare, ca să zboare în pustie la locul său și să se dosască de fața șarpelui și a fost ea hrănită acolo în curgerea vremii, a vremilor și a unei jumătăți de vremi. ¹⁵ Și a slobozit șarpele din gura sa după femeie apă, ca un râu, ca să o ia râul. ¹⁶ Dar pământul a ajutat femeii; căci și-a deschis pământul gura sa și a înghițit râul, pe care-l slobozise dragonul din gura lui. ¹⁷ Și s'a mânat dragonul pe femeie și s'a dus să intre în luptă cu ceilalți din sămânța ei, cari păzeau poruncile lui Dumnezeu și aveau mărturisirea lui Iisus Hristos.

CAP. 13.

¹ Și am stăut eu pe nisipul mării și am văzut rădicându-se din marea o hiară cu șapte capete și cu zece coarne: și în coarnele ei erau zece coroane. Iar pe capetele ei niște nume hulitoare,

¹ Și hlara, pe care am văzut-o eu, samana cu un leopard. Picloarele ei erau ca de urs, iar botul ca botul de leu. Și draconul i-a dat acesteia puterea să și tronul său și stăpânire mare. ² Și unul din capetele ei par'căr fi fost rănit de moarte, dar această rană de moarte s'a vindecat; și s'a mirat tot pământul, urmând după hiară ³ și s'a închinat draconului, care dăduse putere hlarei, și s'au închinat și hlarei, zicând: „Cine-i ca hlara aceasta și cine poate să se bată cu dânsa?” ⁴ Și i s'a dat ei gură, care grăea cu trufie și cu hulire; și i s'a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni. ⁵ Și și-a deschis ea gura ca să hulească pe Dumnezeu, să hulească numele Lui și lăcașul Lui și pe celce locuiesc în ceriu. ⁶ Și i s'a mai dat să facă războlu cu sfinșii și să-i biruiescă; și i s'a mai dat putere peste toată seminșia și poporul și limba și neamul. ⁷ Și se vor închina înaintea ei toți celce trăiesc pe pământ, ale căroră nume nu sunt scrise în cartea vieșii la Mielul cel junghiat dela zidirea lumii. ⁸ Cine are ureche, să audă! ⁹ Celce duce în robie, însuși merge în robie; celce ucide cu sabia, însuși trebuie să fie ucis cu sabia. Aici e răbdarea și credinșia sfinșilor.

¹⁰ Și am văzut altă hiară rădicându-se din cământ, și avea două coarne ca de miel, și vorbea ca draconul. ¹¹ Ea lucrează înaintea lui cu toată puterea hlarei întâia și face tot pământul și pe celce locuiesc pe dânsul să se închine hlarei întâia, a căria rană de moarte se vindecase; ¹² și face semne mari, locăt și foc pogoară din ceriu pe pământ înaintea oamenilor. ¹³ Și prin minunile, care-i este dat să le facă înaintea hlarei, ademenește pe celce locuiesc

pe pământ, spunând celorce locuiesc pe pământ, să facă chipul hlarei celelce are rana de sabie și trărește. ¹⁴ Și i-a fost dată puterea să pună duh în chipul hlarei, ca chipul hlarei să și grăească și să și lucreze, încât să fie ucis tot celce nu se va închina chipului hlarei. ¹⁵ Și va face ca, tuturor celor mari și celor mici, celor bogați și celor săraci, celor slobozi și robilor, să li se pună scrisoare pe mâna lor dreaptă sau pe fruntea lor, ¹⁶ și ca nimene să nu poată nici să cumpere, nici să vândă, decât numai acela, care are această scrisoare, sau numele hlarei, sau numărul numelui ei.

¹⁷ Aici e înșelepciunea: Cine are minte, să socotească numărul hlarei, căci acest număr e nume de om și numărul ei este șase sute șase zeci și șase.

CAP. 14.

¹ Și am privit eu și laia Mielul sta pe muntele Sion și cu Dânsul împreună stăteau cei o sută patruzeci și patru de mii, cari aveau numele Lui și numele Tatălui Lui scris pe frunșile lor. ² Și am auzit un glas, care venea din ceriu, ca zgomotul unor ape mari și ca bubuitul unui tunet puternic; și am mai auzit un sunet ca de lăutșii, cari cântau din lăutele lor. ³ Ei cântau o cântare nouă înaintea tronului și înaintea celor patru viețâși și a bătrânilor și nimenea nu putea să loveșe această cântare, decât numai acești o sută patruzeci și patru de mii, răscumpărași de pe pământ. ⁴ Aceștia sunt celce nu s'au întinat cu femei, căci sunt feciorelnici; aceștia sunt celce urmează Mielului orunde ar merge El, ei sunt răscumpărași de Iisus dintre oameni,

părgă lui Dumnezeu și Mielului, * și în gura lor nu este viclesug și sunt neprihăniți înaintea tronului.

* Apoi am văzut un alt inger, care zbură prin mijlocul cerului și avea Evanghelia cea veșnică, ca să binevestească celorce locuiesc pe pământ și tuturor neamurilor și semințiilor și limbilor și popoarelor; și grăia cu glas tare: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a sosit ceasul judecării Lui, și închinați-vă. Celuice a făcut cerul și pământul și marea și izvoarele de apă”.

* A urmat apoi un alt inger, zicând: A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare, care cu vinul cel iute al destrănării sale a adăpat toate popoarele”.

* Apoi a urmat după el al treilea inger, grăind cu glas tare: „De s'a închina cineva hiarlei și chipului ei, și primește scrisoarea ei pe fruntea sa, sau pe brațul său, ¹⁰ acela va bea vinul cel neamestecat al mântei dumnezeiești, pregătit în cupa mântei Lui, și se va chinul în foc și pucioasă înaintea stîlților ingeri și înaintea Mielului, ¹¹ și fumul muncii lor se va rădica în vecii vecilor, și nu vor avea odihnă nici ziua, nici noaptea celorce se închină hiarlei și chipului ei și celor primesc scrisoarea numelui ei”.

¹² Aici e răbărea sfinților celorce păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința în Iisus.

¹³ Și am auzit un glas, venind din ceriu, care mi-a zis: „Scrie: de acum ferice de morții, cari mor în Domnul! Da, zice Duhul, ei se vor odihni de lucrurile lor și faptele lor vor urma după ei”.

¹⁴ Și privind eu, iată un nor luminos, și pe nor ședea unul, care sămăna cu Fiul Omului. Acesta avea pe cap cunună de aur, iar în mână o secere

ascuțită. ¹⁵ Și a ieșit alt inger din biserică, și a strigat cu glas tare către cele ce ședea pe nor: „Sloboade secerea ta și seceră, că a venit ceasul secerii, căci s'au copt holdele pe pământ”. ¹⁶ Și a aruncat cele ce ședea pe nor secerea sa pe pământ și pământul a fost secerat.

¹⁷ După aceea a ieșit alt inger din biserică cea din ceriu, având și acesta o secere ascuțită. ¹⁸ Și alt inger, care avea putere peste foc, a ieșit de la altar și cu strigăt mare a grăit către cele ce aveau secerea cea ascuțită și a zis: ¹⁹ „Sloboade secerea cea ascuțită a ta și taie strugurii viei de pe pământ pentru că s'au copt bobitele lor”. Și a aruncat ingerul secerea sa pe pământ și a tăiat strugurii viei celei de pe pământ și l-a aruncat în teasc cel mare al mântei lui Dumnezeu.

²⁰ Și s'au călcat strugurii în teasc afară din cetate, și a curs sânge din teasc până la frâușul calilor, pe o întindere de o mie șese sute de stadii.

CAP. 15.

¹ După aceea am văzut pe ceriu alt semn, mare și minunat, și anume șapte ingeri, cari țineau câte de pe urmă șapte bice, că acestea aveau să incheie mânia lui Dumnezeu.

² Și am văzut un fel de mare de sticlă, amestecată cu foc; și cele biruieră hiară și chipul ei, și scrisoarea ei și numărul numelui ei stăteau pe marea cea de sticlă, ținând lăutele lui Dumnezeu și cântând cântarea lui Moisi, robul lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, zicând: „Mari și minunate sunt lucrurile Tale, Doamne Dumnezeule A-

totuitorule; Drepte și adevărate-s căile tale, împărate al neamurilor! ⁴ Cine nu se va teme de Tine, Doamne, și cine nu va proslăvi numele Tău? Căci numai Tu singur ești sfânt: toate popoarele vor veni și se vor închina înaintea Ta, căci s'au arătat judecățile Tale".

⁵ După aceea am privit eu, și iată s'a deschis biserica cortului mărturiei în ceriu, ⁶ și din biserică au ieșit cei șapte îngeri, cari țineau cele șapte bice, îmbrăcați în haine curate și luminoase de în și înclși peste mijloc cu brăce de aur. ⁷ Iar una din cele patru vietăși a dat, celor șapte îngeri șapte cupe de aur, pline cu mânia lui Dumnezeu, Care trăiește în veclii vecilor. ⁸ Și s'a umplut biserica de fum dela slava lui Dumnezeu și dela puterea Lui și nimenea n'a putut să intre în biserică, până nu s'au terminat cele șapte bătăi ale celor șapte îngeri.

CAP. 16.

¹ Și am auzit un glas mare, din biserică care zicea celor șapte îngeri: „Mergeți și vărsați pe pământ cele șapte cupe ale mâinii dumnezeesti!”

² Și ducându-se *îngerul întâiu*, ³ *l'a vărsat* cupa sa pe pământ, și s'au lăsat rane cumplite și rele pe oamenii, cari aveau scrisoarea harel și se închinau chipului ei.

⁴ Al doilea inger a vărsat cupa sa în mare, și s'a făcut sânge ca de mort, și tot ce era în suflete în mare a murit.

⁵ Al treilea inger a vărsat cupa sa în râuri și în izvoarele de apă și s'a făcut sânge. ⁶ Atunci am auzit pe *îngerul apelor*, care zicea: „Drept ești Tu,

Doamne, care ești și ai fost, și sfânt, pentru că ai judecat așa; ⁷ pentru că ei au vărsat sângele sfinților și al proorocilor, li-al dat să bea sânge și sunt vrednici de aceasta". ⁸ Și am auzit pe altul grăind dela altar și zicând: Da, Doamne Dumnezeu Atotfăcătorule, adevărate și drepte sunt judecățile Tale".

⁹ Al patrulea inger și-a vărsat cupa în soare și l-a fost dat să ardă pe oameni cu foc. ¹⁰ Și o dogoreală mare a ars pe oameni, și aceștia huleau numele lui Dumnezeu, care avea putere asupra acestor bătăi, și nu s'au înțeleptit, ca să-l dea slavă.

¹¹ Al cincilea inger a vărsat cupa sa pe tronul harel, și s'a făcut împărăția ei întunecată, și oamenii își mușcau limbile de durere, ¹² și huleau pe Dumnezeu cel ceresc din pricina suferințelor lor și a ranelor lor, și nu s'au pocăit de faptele lor.

¹³ Al șaselea inger și-a vărsat cupa în râul cel mare al Eufratului, și a secat apa din el, ca să gătească cale regilor celor dela răsăritul soarelui.

¹⁴ Și am văzut leșind din gura draconului și din gura harel și din gura proorocului mincinos trei duhuri necurate, care semănau ca niște broaște.

¹⁵ Acestea erau duhuri drăcești, care făceau minuni. Ele țesau la regii din toată lumea, ca să-l adune la luptă în acea zi mare a Dumnezeului celui atotfăcător. ¹⁶ „Iată vin, — zice El, — cum vine furul! Ferice de cei ce priveghează și și păstrează haina sa, ca să nu umble gol și ca să nu se vadă rușinea lui!” ¹⁷ Și-l va aduna la locul, cari se numește în evreește: Armagheddon.

¹⁸ Al șaptelea inger și-a vărsat cupa în aer, și din biserică cerească, dela tro, a răsunat un glas

puternic, zicând: „Săvârșitu-s'a!"¹⁸ „Și au izbucnit fulgere, tunete și glasuri, și s'a făcut cutremur mare de pământ; așa cutremur și așa de mare cum n'a mai fost de când sunt oameni pe pământ."¹⁹ Și cetatea cea mare s'a desfacut în trei părți, și cetățile păgâne au căzut și marele Babilon s'a pomenit înaintea lui Dumnezeu, ca să-i dea cupa cea cu viul cel iute al mâinii Lui.²⁰ Și tot ostrovul a fugit și tot muntele nu s'a mai găsit; și grîndina ca de un talant a căzut din ceriu asupra oamenilor, și oamenii au hult pe Dumnezeu pentru ranele pricinuite de grîndină, pentru că ranele pricinuite de ea eră foarte grele.

CAP. 17.

¹ Apoi a venit unul din cei șapte ingeri, care țineau cele șapte cupe, și grînd cu mine, mi-a zis: „Vină și-ți voi arăta judecata desfrânatei celei mari care locuiește la apele cele mari, cu care s'au desfrănat regii pământului și cu vinul desfrânării căria s'au îmbătat cei ce trăesc pe pământ.

„Și m'a dus cu duhul în pustiu, și am văzut o femeie, călare pe o hiară roșie, plină de nume hultoare de Dumnezeu, cu șapte capete și cu zece coarne.² Și femeia aceea eră înbrăcată cu porfiră și cu purpură, împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu perle, și ținea în mîna sa o cupă de aur plină de neură și de ticăloșii desfrânării sale, și pe fruntea ei era scris acest nume: „Taină: Babilonul cel mare, malca desfrânatelor și a ticăloșilor pământului".³ Și am văzut că femeia era beată de sângele sfinților și de sângele martorilor lui Iisus, și văzînd-o, m'am mirat foarte mult.

⁴ Atunci ingerul mi-a zis: „Ce te miri? Eu am să-ți spun taina femeii aceastea și a hiarlei care o poartă și care are șapte capete și zece coarne.

„Hlara, pe care ai văzut-o tu, a fost și nu mai este, și are să lasă din adînc și va merge la peire; și se vor mira locuitorii pământului, numele cărora nu sunt scrise în cartea vieții dela începutul lumii, văzînd că hlara a fost și nu mai este, și se va arăta.—⁵ Aici se cere o minte, care are înțelepciune.—Cele șapte coarne, sunt cele șapte dealuri, pe care șede femeia și domnește peste ele,⁶ și cei șapte regi, din care doi au căzut, unul este, iar altul încă n'a venit, și când va veni, nu trebuie să rămăe mult.⁷ Și hlara, care a fost și nu mai este, e al optulea rege; ea e din numărul celor șapte și merge la peire.⁸ Iar cele zece coarne, pe care le-ai văzut, sunt zece regi, care încă n'au primit domnia, dar vor primi stăpînirea cu hlara, ca regi pentru un ceas.⁹ Ei au acelaș gînd și vor trece puterea și stăpînirea lor hiarlei,¹⁰ și se vor lupta cu Mielul; și Mielul îi va birui, căci El e Domnul celorce domnesc și Regele regilor. Și cei ce sunt cu El sunt cei chemați și aleși și credincioși".¹¹ Și mi-a mai zis: „Apele, pe care le-ai văzut, unde ședea desfrănată, sunt neamurile și popoarele și semînțiile și limbile.¹² Și cele zece coarne, pe care le-ai văzut la hiară, acestea vor ură pe desfrănată, și o vor face de rușine și o vor goli, și carnea ei o vor mânca și o vor arde cu foc,¹³ pentru că Dumnezeu li-a pus în inimă să facă voia Lui, să facă o singură voință și să dea domnia lor hiarlei, până se vor împlini cuvintele lui Dumnezeu.¹⁴ Iar femeia, pe care ai văzut-o, este cetatea cea mare, care domnește peste regii pământului".

CAP. 18.

¹ După aceasta am văzut alt inger. pogorându-se din ceru și având putere mare; și de slava lui s'a luminat pământul. ² Acesta a strigat cu glas puternic, zicând: „A căzut, a căzut Babilonul, desfrânata cea mare, și s'a făcut locuință dracilor și sălaş a tot duhul necurat, sălaş a toată paserea necurată și uricioasă, ³ pentrucă din vinul aprăderii desfrânării a adăpat toate popoarele, și regii pământului s'au desfrânat cu ea, și negustorii pământului s'au îmbogățit din luxul ei cel nemăsurat“.

⁴ Apoi am auzit alt glas venind din ceru și zicând: „Ieși dintr'însa, poporul Meu, ca să nu luați parte la păcatele ei și ca să nu fiți supuși la ranele ei; ⁵ căci păcatele ei au ajuns pânăla ceru și Dumnezeu a pomenit nedreptățile ei. ⁶ Plătiți-l, cum va plătit și ea vouă, ba și îndoit; plătiți-l după faptele ei; în cupa în care v'a pregătit ea vin, pregătiți-l îndoit. ⁷ Cât s'a slăvit ea pe sineși și s'a desfătat, atâta dați-i chinuri și amărăciuni; căci ea zise în inima sa: voi ședea mereu regină: și nu-s văduvă, și amărăciuni nu voi vedea. ⁸ De aceea, într'o zi vor veni asupra ei dureri și moarte și plâns și foamete, și va fi arsă cu foc, că puternic este Domnul Dumnezeu. Celce o judecă. ⁹ Și vor plânge și se vor tângui după ea regii pământului, celce s'au desfrânat și s'au desfătat cu dansa, când vor vedea fumul dela arderea ei, ¹⁰ și stând departe de groaza chinurilor ei, vor zice: „Vai, Vai de tine, cetatea cea mare a Babilonului, cetatea cea tare, că într'un ceas a venit osânda ta!“ ¹¹ Și negustorii pământului vor plânge și se vor hodi după ea, căci

deacum nimenea nu va mai cumpăra mărfurile lor, ¹² mărfuri de aur și argint, și pietre scumpe, și perle, și vison, și porfiră, și mătăasă, și purpură, și tot felul de lemn mirositor, și tot felul de lucruri de fildeş, și tot felul de lucruri de lemn scump și de a-ramă și de fer și de marmură; ¹³ scorțigoară și tămâie, și măr, și smirnă, și vin și untdelemn, și făină, și grâu, și vite, și oi, și cal, și căruțe, și trupuri și suflete omenești.“ ¹⁴ „Roadele cele dorite de sufletul tău,—vor zice ei,—s'au dus dela tine, și s'a depărtat de tine tot ce-l gras și strălucit s'a depărtat, și nu le vei mai găsi.“ ¹⁵ Celce neguțau acestea și s'au îmbogățit dela ea, stând departe de groaza chinurilor ei și plângând și bocindu-se, ¹⁶ vor zice: „Vai, vai, cetatea cea mare, înbrăcată în vison și în porfiră și cu purpură, și împodobită cu aur și cu pietre scumpe și cu perle, că într'un ceas a perit asemenea bogăție!“ ¹⁷ Și toți cărmacii, și toți cei ce călătoresc cu corăbille, și corăbierii, și câți fac negoț pe mare, vor sta departe, ¹⁸ și văzînd fumul dela arderea ei, vor striga și vor zice: „Ce cetate mai e ca cetatea cea mare?“ ¹⁹ Și presurându-și cenușă pe capetele lor și strigând și plângând, vor zice: „Vai, vai, cetatea cea mare, cu ale căria lucruri scumpe s'au îmbogățit toți, celce au corăbii pe marea, că te-ai pustit într'un ceas!“ ²⁰ Veselește-te de aceasta, cerule și sfinții și apostolii și proorocii, căci Dumnezeu s'ajudecat-o și v'a făcut dreptate!“

²¹ Și un inger puternic a rădicat o platră mare, ca de moară, și a aruncat-o în marea, zicând: „cu așa răpeziune vei fi aruncat tu, Babiloane, cetatea cea mare; și nu vei mai fi.“ ²² Și glas de chitare și de

muzici și de trâmbițe și de fluere nu se va mai auzi în tine; și nu va mai fi în tine niciun fel de meșter iscusit și nici un fel de meșteșug, și nici hurult de moară nu se va mai auzi în tine. ³⁰ Și lumină de făclie nu se va mai arăta în tine, nici glas de mire s'au de mireasă nu se va mai auzi în tine, căci negustorii tăi au fost boerii pământului și prin farmecul tău ai dus în rătăcire toate popoarele; ³¹ Și pentru că s'a găsit în tine sângele proorocilor și al sfinților și al tuturor celorce au fost uciși pe pământ."

CAP. 19.

¹ După aceasta am auzit în ceru un glas puternic ca de popor mult, care zicea: „Alluia! Mântuirea și puterea, și slava, sunt ale Domnului nostru, ² căci adevărate și drepte sunt judecățile Lui: pentru că El a osândit pe acea mare desfrănată, care a stricat pământul cu desfrânările ei, și a cerut sângele robilor Săi din mâinile ei." ³ Apoi adoua oară au zis: „Alluia!... Și fumul ei va ține în vecii vecilor." *Incheiară ei.*

⁴ Atunci cei douăzeci și patru de bătrâni și cele patru vletăți au căzut și s'au închinat lui Dumnezeu, Care ședea pe tron și au zis: „Amin! Alluia!"

⁵ Și a eşit un glas dela tron, zicând: „Lăudați pe Domnul nostru, toate slugile Lui și cari vă temeți de El, mici și mari!"

⁶ Și am auzit un glas ca de popor mult, ca un vuet de ape mari, ca un brăit de tunete puternice, zicând: „Alluia! Căci Domnul Dumnezeu Atotputernicul a latrat în împărăția Sa! ⁷ Să ne bucurăm și

să ne veselim și să-I dăm slavă, că a sosit nunta Mielului și femeia Lui s'a găsit. ⁸ Și i s'a dat el să se îmbrace cu vison curat și luminos; căci visonul acesta este dreptatea sfinților."

⁹ Atunci *îngerul* mi-a zis: „Scrie: Ferice de cei chemați la cina de nuntă a Mielului". Apoi mi-a mai zis: „Acestea sunt cuvintele adevărate ale lui Dumnezeu". ¹⁰ Și eu am căzut cu fața la picioarele lui, ca să mă închin lui; dar el mi-a zis: vezi, nu face aceasta; eu sunt tovarășul de slujbă al tău și al fraților tăi, care au mărturisirea lui Iisus, lui Dumnezeu să te închini, căci mărturisirea lui Iisus este duhul proorociei."

¹¹ Și am văzut cerul deschis și lată un cal alb și cel ce ședea pe dânsul se numește Credinciosul și Adevăratul, Care judecă drept și face război. ¹² Ochii Lui sunt ca para focului și pe capul Lui o mulțime de cununii; și avea scris un nume și numele nu-l știa nimene, decât numai El singur; ¹³ și era îmbrăcat într-o haină roșită de sânge, și numele Lui era: Cuvântul lui Dumnezeu. ¹⁴ Oștirile cerești urmau după Dânsul pe cai albi, îmbrăcate cu vison alb și curat. ¹⁵ Din gura Lui ieșea o sabie de amândouă părțile ascuțită, cu care avea să lovească popoarele; Acesta le va paște cu tolag de fier, și Acesta va călca teascu cu vinul urgiei și al mâniei lui Dumnezeu Atotfitorul. ¹⁶ Iar pe haina și pe șoldul Lui era scris acest nume: „Regele regilor și Domnul celor ce domnesc."

¹⁷ Am văzut apoi un înger, care stătea în soare. Acesta a strigat cu glas mare, zicând către toate păsările, care zburau prin mijlocul cerului: „Sburați și vă adunați la cina cea mare a lui Dumnezeu, ¹⁸ ca

să mâncați trupurile regilor, trupurile puterilor, trupurile căpeteniilor, trupurile cailor și ale călăreților de pe ei, trupurile tuturor celor slobozi și ale robilor, mari și mici!"

"Apoi am văzut hlara și regii pământului și oștirile lor, adunate, ca să se lupte cu celce ședea pe cal și cu oștirea Lui. ²⁰ Și a fost apucată hlara și împreună cu ea și proorocul cel minciunos, care făcuse minuni înaintea ei, cu care ea amăgise pe celce au primit scrisoarea hlarei și pe celce se închinau chipului ei, și amândoi au fost aruncați de vii în lezerul cel de foc, care ardea cu foc de pucioasă; ²¹ iar ceilalți au fost uciși de Cea ce ședea pe cal cu sabia ce ieșea din gura Lui, și toate paserile s'au hrănit cu trupurile lor.

CAP. 20.

¹ Am văzut apoi un inger, pogorându-se din cer, care avea în mână cheea adâncului și un lanț mare. ² Acesta a luat pe dracul, șarpele cel vechi, care este diavolul și satană, celce a înșelat toată lumea, și l-a legat pentru o mie de ani, ³ și l-a aruncat în adânc, și l-a închis, și a pus asupra lui pecete, ca să nu mai amăgească popoarele până să va împlini o mie de ani. După aceea va trebui să i se dea drumul pentru puțină vreme.

⁴ Și am văzut niște tronuri; și celorce ședeau pe dănele li s'au dat să judece. Și iată sufletele celor uciși pentru mărturisirea lui Iisus și pentru cuvântul lui Dumnezeu, cari nu se închină la hlara nici chipului ei, și nu primise scrisoarea pe fruntea lor și pe brațul lor. Aceștia au înviat și vor domni cu

Hristos o mie de ani; ⁵ iar ceilalți morți nu vor învia până nu se va împlini mia de ani. Aceasta-i învierea întâia. ⁶ Fericit și sfânt va fi celce va avea parte de înviere întâia: asupra lui moartea a doua n'are putere, ci el vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărăși cu El o mie de ani.

⁷ Iar după ce se vor sfârși cei o mie de ani, se va da drumul satanei din temnița lui și va ieși să amăgească popoarele, care s'au aflat în cele patru unghiuri ale pământului: pe Gog și Magog, și să le adune la război. Numărul lor va fi ca nisipul mării. ⁸ Și vor eși în largul pământului și vor înconjura tabăra sfinților și cetatea cea iubită. ⁹ Dar a căzut foc din cer dela Dumnezeu și le-a mistuit. ¹⁰ Iar diavolul, care le-a amăgit, va fi aruncat în lezerul cel de foc și de pucioasă, unde este hlara și proorocul cel minciunos, și se vor munci ziua și noaptea în vecii vecilor.

¹¹ Apoi am văzut un tron mare, alb, și pe unul care ședea pe dânsul. Cerul și pământul au fugit de fața Lui și nu s'a mai găsit loc pentru ele. ¹² Și am văzut morții, mari și mici, stând înaintea lui Dumnezeu, și cărțile erau deschise, și o altă carte deschisă, care este cartea vieții. Și au fost judecați morții potrivit cu cele scrise în cărți, după faptele lor. ¹³ Atunci marea a dat pe morții, cari se aflau într'însa, și moartea și iadul s'au dat pe morții, cari erau într'însele. Și a fost judecat fiecare după faptele sale, ¹⁴ și moartea și iadul au fost aruncați în lezerul cel de foc. Aceasta-i moartea a doua. ¹⁵ Și cine n'a fost înscris în cartea vieții, acela a fost aruncat în lezerul cel de foc.

CAP. 21.

¹ Atunci am văzut un cer nou și un pământ nou căci cerul cel dintău și pământul cel dintău trecuseră și marea nu mai era. ² Și eu, Ioan, am văzut cetatea cea sfântă a Ierusalimului, pogorându-se dela Dumnezeu din ceru, gătită, ca o mireasă împodobită pentru bărbatul său. ³ Și am auzit un glas puternic din ceru, zicând: „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii, și va locui El cu dânșii; ei vor fi poporul Lui, iar El va fi cu ei și va fi Dumnezeu lor.“ ⁴ Și va șterge Dumnezeu toată lacrima dela ochii lor și moartea nu va mai fi, și nu va mai fi nici plâns, nici jale, nici boale, căci cele dinainte au trecut. ⁵ Și Celce ședea pe tron a zis: „Iată fac toate nouă“. Iar către mine a zis: „Scrie! Căci cuvintele acestea sunt adevărate și vrednice de crezare.“ ⁶ Apoi mi-a mai spus: „Săvârșitu-s'au! Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul: celui însetat îi voi da în dar apă din izvorul vieții. ⁷ Biruitorul va moșteni toate; Eu îi voi fi Dumnezeu și el îmi va fi fiu.“ Iar a celor fricoși și necredincioși, a celor păcătoși și ucigași, și desfrânați, a vrăjitorilor, a slujitorilor de idoli și a tuturor mincinoșilor partea li e în iezorul celce arde cu foc și cu pucioasă. Aceasta-i moartea a doua.“

⁸ Apoi a venit la mine unul din cei șapte îngeri, cari aveau șapte cupe pline cu cele șapte bătăi din urmă, și mi-a zis: „Vină să-ți arăt femeia, care este mireasa Mielului.“ ⁹ Și m'a rădicat cu duhul pe un munte mare și înalt, și mi-a arătat cetatea cea mare, sfântul Ierusalim, care se pogoră dela Dumnezeu din ceru. ¹⁰ Aceasta avea slava lui Dum-

nezeu și o lumină un fel de platră foarte prețioasă, un fel de platră de iaspis, la înăfrișare ca cristalul; ¹¹ și avea un zid gros și înalt, douăsprezece porți și la porți douăsprezece îngeri, iar pe porți erau scrise numele celor douăsprezece seminții ale fiilor lui Israel. ¹² Dinspre răsărit erau trei porți, dinspre miază noapte trei porți, dinspre miază zi trei porți și despre asfințit trei porți. ¹³ Zidul cetății avea douăsprezece temelii și pe ele erau numele celor douăsprezece apostoli ai Mielului.

¹⁴ Celce grăea cu mine avea o trestie de aur pentru măsurat cetatea și porțile și zidurile ei. ¹⁵ Cetatea avea patru laturi, și lungimea ei era întocmai ca și lățimea. Și a măsurat acela cetatea cu trestia și a găsit-o de douăsprezece miș de stadii; lungimea și lățimea și înălțimea ei erau deopotrivă. ¹⁶ Și a măsurat zidul ei și l-a găsit de o sută patruzeci și patru de coși, măsură omenească, care era și a îngerului.

¹⁷ Zidul cetății era zidit cu platră de iaspis, iar cetatea era de aur curat, care sămăna cu sticla curată. ¹⁸ Temeliile zidului cetății erau împodobite cu tot felul de pietre scumpe: temelia întâia era de iaspis, a doua de safir, a treia de hachidon, a patra de smaragd; ¹⁹ a cincea de sardonix a șasea de sardon; a șaptea de hrisolit, a opta de beril, a noua de topaz, a zecea de hrisopras, a unsprezecea de hiacint și a douăsprezecea de ametist. ²⁰ Iar cele douăsprezece porți erau douăsprezece perle: fie care poartă era dintr-o perlă. Ușițile cetății erau de aur curat, ca o sticlă limpede.

²¹ Iar biserică n'am văzut întrânsă, căci Domnul Dumnezeu Atotștitorul era biserică ei și Mielul. ²² Și

cetatea n'avea nevoie nici de soare, nici de lună pentru luminarea sa, căci slava lui Dumnezeu o luminează și luminătorul ei este Mielul. "Popoarele ei cele mântuite vor umbla în lumina Lui și regi pământului vor aduce întruansa slava și cinstea lor. "Porțile ei nu se vor închide ziua, iar noapte acolo nu va fi. "Și se vor aduce acolo slava și cinstea popoarelor, "și nu va intra întruansa nimic necurat, și nimene din cei dedați la ticăloșii și la minciună, ci numai cei care sunt scriși la Miel în cartea vieții.

CAP. 22.

"Și mi-a arătat râul cel curat și limpede ca cristalul al apei vieții, care izvorăște dela tronul lui Dumnezeu și al Mielului. "În mijlocul uliței cetății și de o parte și de alta a râului, se află pomul vieții, care rodește de douăsprezece ori pe an, dându-și rodul în fiecare lună; și frunzele pomului sunt de leac pentru popoare. "Și acolo nimic nu va mai fi blestemat. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului va fi acolo, și robii Lui îi vor sluji "și vor vedea fața Lui și numele Lui va fi pe frunțile lor. "Și noapte nu va mai fi acolo și nu vor mai avea trebuință nici de făclii, nici de lumina soarelui, căci îi luminează Domnul Dumnezeu, și vor domni în vecii vecilor.

"Și mi-a zis: "Aceste cuvinte sunt vrednice de crezare și adevărate, și Domnul Dumnezeuul sfinților prooroci a trimis pe îngerul Său să arate robilor Săi cele ce trebuie să fie încurând, zicând: "Iată vin îndată: ferice de cei care păzește cuvintele proorocii cărții acestea!"

"Eu, Ioan, am văzut și am auzit acestea. Și când am văzut eu și am auzit acestea, am căzut la picioarele Mielului. Care mi-a arătat acestea, ca să mă închin. "Lui. "El însă mi-a zis: "Bagă de seamă să nu faci aceasta, căci eu sunt slujitor împreună cu tine și cu frații tăi prooroci și cu cei care păzește cuvintele cărții acestea. Lui Dumnezeu să te închini".

"Și mi-a mai zis: "Nu pecetuiți cuvintele proorocii cărții acestea, că vremea e aproape. "Necreptul lasă-l să mai facă nedreptate; necuratul lasă-l să se mai întineze; dreptul să mai facă dreptate și cel sfânt să se mai sfințească. "Iată vin îndată și răsplata Mea este cu Mine, ca să răsplătesc fiecăruia după faptele lui. "Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, cel dintâi și cel de pe urmă. "Ferice de cei care păzește poruncile Lui, ca să alba drept la pomul vieții și să intre în cetate pe porți. "Afară sunt câinii, și vrăjitorii, și desfrânații și ucigașii, și slujitorii de idoli, și tot cei care iubesc și face nedreptatea. "Eu, Iisus, am trimis pe îngerul Meu să vă mărturisască aceasta prin biserici. Eu sunt rădăcina și urmașul lui David, steaua cea luminoasă a dimineții".

"Iar Duhul și mireasa zic: "Vină! Și cei care aude să zică: Vină! Cel înșătat să vie, și cei care doresc să ia din apa vieții în dar!"

"Și eu încă mărturisesc la toți cei care aud cuvintele proorocii cărții acestea: de va adăoga cineva ceva la ea, asupra aceluia va trimite Dumnezeu ranele, despre care s'a scris în cartea aceasta. "Și de va scoate cineva ceva din cuvintele proorocii cărții acestea, pe acela și Dumnezeu îi va

lipsi de putința de a avea parte la pomul vieții,
și în cetatea cea sfântă și la celece sunt scrise în
cartea aceasta.

²⁰ Celce mărturisește acestea zice: „Da, vin de-
grabă! Amin! Da, vină, Doamne Iisuse!”

²¹ Harul Domnului nostru Iisus Hristos să fie cu
voi cu toți. Amin.

